

13ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ & ΑΝΑΨΥΧΗΣ
Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα στον Αθλητισμό:
Η Απάντηση στις Προκλήσεις του Σήμερα και του Αύριο
Σπάρτη 7 - 9 Δεκεμβρίου 2012

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού

19 Χρόνια 1993-2012

Πανελλήνιο Συνέδριο Διοίκησης Αθλητισμού και Αναψυχής

" Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα στον
Αθλητισμό: Η Απάντηση στις Προκλήσεις του
Σήμερα και του Αύριο "

Βιβλίο Πρακτικών Συνεδρίου

Επιμέλεια

Αντώνιος Κ. Τραυλός, Αθανάσιος Κριεμάδης &
Δημήτριος Γαργαλιάνος

ΣΠΑΡΤΗ, 7-9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012

Κτίριο Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης &
Ποιότητας Ζωής

μία εταιρία
μία ιδέα
καλό για όλους

ΜΕΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΟΠΑΠ Α.Ε.

Χορηγοί Επικοινωνίας

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

1. Κριεμάδης Θάνος, Καθηγητής ΤΟΔΑ ΠΠ, Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής
2. Τζέτζης Γιώργος, Αναπλ. Καθηγητής ΤΕΦΑΑ ΑΠΘ, Αναπληρωτής Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής
3. Τραυλός Αντώνης, Αναπλ. Καθηγητής ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
4. Δουβής Γιάννης, Αναπλ. Καθηγητής ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
5. Παπαλουκάς Μάριος, Επικ. Καθηγητής ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
6. Αντωνοπούλου Γιώτα, Επικ. Καθηγήτρια ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
7. Αυγερινού Βασιλική, Επικ. Καθηγήτρια ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
8. Κυπραίος Γιώργος, Επικ. Καθηγητής ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
9. Αλεξόπουλος Παναγιώτης, Επικ. Καθηγητής ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
10. Βρόντου Ουρανία, Λέκτορας ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
11. Δημητρόπουλος Παναγιώτης, ΕΕΔΙΠ ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
12. Τριπολιτσιώτη Αλεξάνδρα, ΕΕΔΙΠ ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
13. Μέλη Δ.Σ. Ε.Ι.Δ.Α. (Κώστας Κώτσης, Μαρία Ντόλκου, Μαρία Ταμπάκη, Πέτρος Διακογιάννης, Δημήτρης Κυριάκης, Κώστας Γκαντής, Παπαϊωάννου Άλκηστη)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

1. Κριεμάδης Θάνος, Καθηγητής ΤΟΔΑ ΠΠ, Πρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής
2. Τραυλός Αντώνης, Αναπλ. Καθηγητής ΤΟΔΑ ΠΠ, Αναπληρωτής Πρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής
3. Μουντάκης Κώστας, Καθηγητής ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
4. Γεωργιάδης Κώστας, Καθηγητής ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
5. Στεργιούλας Απόστολος, Καθηγητής ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
6. Κωνσταντίνος Παντελής, Αναπλ. Καθηγητής ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
7. Δουβής Γιάννης, Αναπλ. Καθηγητής ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
8. Παπαλουκάς Μάριος, Επικ. Καθηγητής ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
9. Αντωνοπούλου Γιώτα, Επικ. Καθηγήτρια ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
10. Αυγερινού Βασιλική, Επικ. Καθηγήτρια ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
11. Κυπραίος Γιώργος, Επικ. Καθηγητής ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
12. Αλεξόπουλος Παναγιώτης, Επικ. Καθηγητής ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
13. Βρόντου Ουρανία, Λέκτορας ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
14. Αθανασοπούλου Πηνελόπη, Λέκτορας ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
15. Ιωακεμίδα Μαριλού, Λέκτορας ΤΟΔΑ ΠΠ, μέλος
16. Δημητρόπουλος Παναγιώτης, ΕΕΔΙΠ ΤΟΔΑ ΠΠ
17. Αναγνωστόπουλος Γιάννης, ΕΕΔΙΠ ΤΟΔΑ ΠΠ
18. Τριπολιτσιώτη Αλεξάνδρα, ΕΕΔΙΠ ΤΟΔΑ ΠΠ

Μέλη Συμβουλίου Διδασκόντων της ΕΛΛΕΔΑ

1. Τζέτζης Γιώργος
2. Κώστα Γιώργος
3. Κουστέλιος Αθανάσιος
4. Αυθίνος Γιάννης
5. Γαργαλιάνος Δημήτρης
6. Αλεξανδρής Κώστας
7. Θεοδωράκης Νίκος
8. Κουθούρης Χάρης
9. Τσιότσου Ροδούλα
10. Παπαδημητρίου Δήμητρα

Ευχαριστίες

Η Οργανωτική και η Επιστημονική Επιτροπή του Συνεδρίου ευχαριστεί θερμά τους χορηγούς για την υποστήριξη του 13^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Διοίκησης Αθλητισμού και Αναψυχής. Ιδιαίτερες ευχαριστίες εκφράζονται στη *Γραμματεία του Συνεδρίου* και στους 43 *εθελοντές/τριες* φοιτητές/τριες του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου για τη συμβολή τους στη γραμματειακή υποστήριξη και τις εργασίες τους Συνεδρίου, αντίστοιχα.

Γραμματεία Συνεδρίου

1. Κουρτεσοπούλου Άννα
2. Κορωνιός Κωνσταντίνος
3. Λειβαδίτη Έλενα
4. Δασκαλάκης Αλέξανδρος
5. Κοθρούλας Δημήτρης

Εθελοντές/τριες Συνεδρίου

Στόικος Χρήστος
Σκούφος Πασχάλης
Ψυχογιού Χριστίνα
Βαλάσσης Ιωάννης
Στεφανάκης Αλέξανδρος
Μπουτσάκης Νικόλαος
Ζαχαράκη Φωτεινή
Κόσσυφα Θεοδώρα
Ρούσκας Βασίλης
Κυμπουρόπουλος Δημήτρης
Ζαφειρόπουλος Παναγιώτης
Ξηραδάκης Μιχάλης
Κούκιος Γιώργος
Κοντράσκιν Μιχάλης
Γιαννάκος Γεώργιος
Ηλίας Κάβρας
Ορφανός Δημήτρης
Δεληνταδάκης Γίαννης
Πανούτσος - Ταλκόφσκι
Κοτρωνιάς Άγγελος
Κουλιανοπούλου Κική
Μούτος Νίκος

Στεφοπούλου Αθηνά
Μαργέτης Γιώργος
Χρυσικού Γωγώ
Μπέλου Χρύσα
Γκατζώλης Δημήτρης
Κορέλλη Ιωάννα
Μοίρας Παύλος
Πετρούση Μαρίνα
Βουκελατου Σεμίνα
Παυλοπούλου Ζηνοβία
Λυκούσης Γιώργος
Φίλλης Δημήτρης
Κλάγκος Χρήστος
Σταυρόπουλος Ανδρέας
Κυριακίδη Άννα
Θεοδώρου Σοφία-Δανάη
Παπαναστασίου Σοφία
Τσίκληρα Ευγενία
Αντρέας Λεκάκης
Παναγιώτης Σούλτος
Κριτσιδήμας Δημήτρης

Πρόλογος

Το Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού (ΤΟΔΑ) του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, το Επιστημονικό Ινστιτούτο Διοίκησης Αθλητισμού (ΕΙΔΑ) και η Ελληνική Εταιρία Διοίκησης Αθλητισμού (ΕΛΛΕΔΑ) διοργάνωσαν με επιτυχία στη Σπάρτη το 13^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Διοίκησης Αθλητισμού και Αναψυχής από 7-9/12/2012, με κύριο θέμα: «*Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα στον Αθλητισμό: η απάντηση στις προκλήσεις του σήμερα και του αύριο*».

Ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Οργανωτικής και Επιστημονικής Επιτροπής του Συνεδρίου διαπίστωσαν ότι οι συμμετέχοντες έμειναν απόλυτα ικανοποιημένοι τόσο από την **ποσότητα όσο και από την ποιότητα του επιστημονικού έργου** καθώς και από τη γενικότερη **οργάνωση του Συνεδρίου**. Παρουσιάστηκαν άνω των εκατόν πενήντα (150) επιστημονικών και επαγγελματικών εργασιών, λειτούργησαν επτά (7) στρογγυλές τράπεζες και πραγματοποιήθηκαν τρία (3) σεμινάρια. Στο Συνέδριο συμμετείχαν εκπρόσωποι από τους σημαντικότερους αθλητικούς φορείς της χώρας όπως ΠΑΕ και ΚΑΕ, Αθλητικές Ομοσπονδίες, Δημοτικοί Αθλητικοί Οργανισμοί, Αθλητικοί Δημοσιογράφοι, ιδιωτικές αθλητικές επιχειρήσεις, τουριστικές επιχειρήσεις, εταιρίες συμβούλων στη διοίκηση αθλητισμού, εταιρίες κατασκευής αθλητικού εξοπλισμού και εμπορικές εταιρίες αθλητικών ειδών και τεχνολογίας των σπορ. Συζητήθηκαν **πρακτικά θέματα που αφορούν στον Ελληνικό αθλητισμό** όπως θέματα Επαγγελματικού Ποδοσφαίρου, Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας, Αθλητικού τουρισμού, Σχολικού και εξωσχολικού αθλητισμού, Αθλητικού Δικαίου και Αθλητικής Ψυχολογίας και Κοινωνιολογίας. Γενικό συμπέρασμα του Συνεδρίου αποτελεί ότι οι **τεχνοκράτες της Διοίκησης του αθλητισμού και οι Καθηγητές και απόφοιτοι του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού** είναι αυτή τη στιγμή περισσότερο απαραίτητοι για τη στήριξη και περαιτέρω ανάπτυξη της αθλητικής βιομηχανίας της χώρας. Η επιστήμη έχει λύσεις αντιμετώπισης των προκλήσεων και προτάσεις διαμόρφωσης νέας στρατηγικής στον τομέα του αθλητισμού. Οι εργασίες και τα επιστημονικά πορίσματα του Συνεδρίου θα αποτελέσουν επιστημονική πηγή ενημέρωσης, για όλους τους ενδιαφερόμενους αθλητικούς φορείς και ιδιαίτερα της Πολιτικής Ηγεσίας, σχετικά με τις νέες ευκαιρίες και απειλές που παρουσιάζονται για τον Ελληνικό αθλητισμό.

Ενδεικτικά, αναφέρονται ορισμένα από τα πρακτικά συμπεράσματα των εργασιών του Συνεδρίου.

1. **Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα στον Αθλητισμό:** αν και είναι δύσκολο να πραγματοποιηθούν οι έννοιες αυτές υπό καθεστώς οικονομικής ύφεσης στην Ελλάδα, παρόλα αυτά στο Συνέδριο παρουσιάστηκαν μορφές αθλητικής καινοτομίας και επιχειρηματικότητας στους τομείς του σχεδιασμού και κατασκευής αθλητικού εξοπλισμού και αθλητικών εγκαταστάσεων, καθώς και παροχής αθλητικών υπηρεσιών, γεγονός που μας κάνει αισιόδοξους ότι ο Έλληνας καινοτομεί και επιχειρεί ακόμη και σήμερα υπό αυτές τις συνθήκες συνάπτοντας σημαντικές διεθνείς επιχειρηματικές συμφωνίες με σκοπό τις εξαγωγές αθλητικών προϊόντων.
2. Για να περιοριστούν **τα φαινόμενα της βίας στον αθλητισμό**, προτάθηκαν και αναπτύχθηκαν οι παρακάτω ενέργειες με τη συνεργασία του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου:
 - Ενημέρωση των μαθητών όλων των σχολείων της χώρας σχετικά με τη βία.
 - Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού, προσαρμοσμένο κατάλληλα για τους μαθητές/ριες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
 - Ειδικές τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές για την καταπολέμηση της βίας από τα ΜΜΕ.

- Συνεργασία της πολιτείας με τις ομοσπονδίες της χώρας και το Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού σχετικά με τη συμπεριφορά των αθλητών και των προπονητών στον αγωνιστικό χώρο.
 - Εκπαίδευση και αναβάθμιση του επιπέδου των διαιτητών.
 - Αξιολόγηση της λειτουργικότητας των αθλητικών χώρων (αγωνιστικός χώρος, κερκίδες, κτλ).
 - Συνεργασία οργανωμένων φιλάθλων με τους προέδρους των ομάδων.
 - Τρόποι αξιοποίησης του ηλεκτρονικού εισιτηρίου και έλεγχος των φιλάθλων.
3. Σε ο,τι αφορά στο πεδίο του **αθλητικού μάρκετινγκ**, προκύπτουν οι ακόλουθες τάσεις: ιδιαίτερα αυξημένο ενδιαφέρον για έρευνα σχετικά με τη μέτρηση-αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στον αθλητισμό, καθώς και της πρακτικής εφαρμογής της. Η τάση αυτή ενδεχομένως να είναι απόρροια της σκληρής οικονομικής-κοινωνικής συγκυρία που βιώνουμε την οποία οι επιστήμονες της διοίκησης του αθλητισμού αλλά και η αθλητική βιομηχανία της χώρας δείχνουν να αφουγκράζονται.
4. Ο **Αθλητικός Τουρισμός** αποτελεί μια πολυδιάστατη πρόταση τουριστικής ανάπτυξης ικανή να αξιοποιήσει οποιοδήποτε φυσικό ή αστικό περιβάλλον με βασικό παρανομαστή την αθλητική ενασχόληση στη διάρκεια της τουριστικής εμπειρίας. Η αποτελεσματική πολιτική αθλητικού τουρισμού απαιτεί συνέργειες μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων πλευρών δημόσιων και ιδιωτικών φορέων καθώς και των ανάλογων κοινωνικών ομάδων. Η εκκίνηση ενός εφαρμοσμένου προγράμματος αθλητικού τουρισμού μπορεί να σημειωθεί σε επίπεδα τοπικής αυτοδιοίκησης, resorts, clubs, ή αθλητικών οργανισμών Συγκεκριμένα αθλήματα όπως οι επενδύσεις γκολφ αποτελούν ισχυρές τακτικές ποιοτικής διαχείρισης μιας τουριστικής μονάδας ή περιοχής αλλά μόνο αν ενταχτούν σε ένα γενικότερο σύνολο συναφούς δραστηριότητας μπορούν να παραμείνουν βιώσιμες. Οι νέες τεχνολογίες και τα social media μπορούν να προωθήσουν άμεσα και αποτελεσματικά τα χαρακτηριστικά ενός προγράμματος αθλητικού τουρισμού σε άπειρες νέες αγορές συγκλίνοντας χρήστες με κοινά χαρακτηριστικά και προτίμηση στη συγκριμένη δραστηριότητα.

Εκ μέρους των Μελών της Οργανωτικής και Επιστημονικής Επιτροπής

**Ο Πρόεδρος της Οργανωτικής και
Επιστημονικής Επιτροπής**

**Θάνος Κριεμάδης, Ph.D., M.B.A.
Καθηγητής
Αν. Πρόεδρος του Τμήματος Οργάνωσης
και Διαχείρισης Αθλητισμού
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου**

**Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος
Επιστημονικής Επιτροπής**

**Αντώνιος Κ. Τραυλός Ph.D.
Αναπληρωτής Καθηγητής
Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης
Αθλητισμού
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου**

Περιεχόμενα

Οργανωτική Επιτροπή Συνεδρίου	i
Επιστημονική Επιτροπή Συνεδρίου	i
Μέλη Συμβουλίου ΕΛΛΕΔΑ	i
Ευχαριστίες	ii
Πρόλογος	iii
Κεντρικές Ομιλίες	2
<hr/>	
Στρογγυλές Τράπεζες	
<hr/>	
Η Κρίση στο Ελληνικό Ποδόσφαιρο και η Προοπτική Αναδιοργάνωσής του	4
Καινοτομία & Επιχειρηματικότητα στον Αθλητισμό	7
Βία στον αθλητισμό: Προφάσεις, Αιτίες, Τρόποι Αντιμετώπισης	11
Αθλητικός Τουρισμός	18
Σχολικός Αθλητισμός & Αθλητισμός για Όλους Κάτω από τις Νέες Οικονομικές Συνθήκες	26
Αθλητικό Δίκαιο & Κυβερνητική στον Αθλητισμό	31
Οι Απόφοιτοι του Τ.Ο.Δ.Α. στην Αγορά Εργασίας	34
Προφορικές Ανακοινώσεις – Θεματικές Ενότητες	
<hr/>	
Ποιότητα Παροχής Υπηρεσιών	36
Μάρκετινγκ Αθλητισμού	41
Θέματα Μάνατζμεντ	47
Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού στον Αθλητισμό	58
Διαχείριση Προγραμμάτων Υγείας	64
Σχολικός - Εξωσχολικός Αθλητισμός	65
Οικονομικά Αθλητικών Φορέων	69
Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στον Αθλητισμό	73
Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού	78
Στρατηγική Αθλητικών Οργανισμών	83
Σύγχρονα Θέματα Ποδοσφαίρου	90
Θέματα Διοργάνωσης Αθλητικών Γεγονότων	94
Θέματα Συμπεριφοράς Αθλητικού Καταναλωτή	96
Διοίκηση Εκπαίδευσης	102
Κίνητρα και Αθλητισμός	111
Αξιολόγηση Αθλητικών Προγραμμάτων	115
Μάρκετινγκ & Νέες Τεχνολογίες	125
Μάρκετινγκ Μάνατζμεντ	132
Κοινωνιολογικά Θέματα Αθλητισμού	140
Αθλητικός Τουρισμός & Αναψυχή	146
Αναρτημένες Ανακοινώσεις	153
<hr/>	
Ειδικά Θέματα	170
<hr/>	
Ευρετήριο Ονομάτων	190
<hr/>	
Παράρτημα: Πρόγραμμα Συνεδρίου	196
<hr/>	

**Κεντρικές Ομιλίες
&
Στρογγυλές Τράπεζες**

Κεντρικές Ομιλίες

THE PECULIAR INTERNATIONAL ECONOMICS OF PROFESSIONAL FOOTBALL IN EUROPE

Dr. Kesenne, S. Professor of Economics, University of Antwerp and Leuven

In this presentation, we point out what the main reason is for the growing inequality between the top football teams in the Big Five countries, England, Spain, Germany, Italy and France, on the one hand, and the top teams in the smaller or poorer European countries, such as Holland, Belgium, Portugal or Greece. This problem is caused by the liberalization of the European player market by the Bosman verdict in 1995, while keeping the football product market closed or nationally protected. We also propose a way out of this problem, which is to open also the European product market of professional football, and the abolition of the UEFA Champions League.

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ: Η ΤΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ

Αναγνωστόπουλος, Χ. Coventry Business School, England

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ), καθώς και η πρακτική εφαρμογή της, αποτελεί ένα ερευνητικό πεδίο για την αθλητική ακαδημαϊκή κοινότητα που, ιδιαίτερα την τελευταία δεκαετία, παρουσιάζει αυξημένο ενδιαφέρον. Ειδικότερα ο χώρος του επαγγελματικού ποδοσφαίρου, λόγω και της ευρύτερης κοινωνικής διάστασής του, έχει προσελκύσει το ενδιαφέρον ερευνητών, οι οποίοι εξετάζουν την ΕΚΕ τόσο σε εννοιολογικό, όσο και σε εμπειρικό επίπεδο (βλέπε Breitbarth & Harris, 2008; Walters & Chadwick, 2009; Hamil & Morrow, 2011; Kolyperas & Sparks, 2011; Anagnostopoulos, 2012; Bingham & Walters, 2012; Walters & Anagnostopoulos, 2012). Πιο συγκεκριμένα, στην Αγγλία δεν υπάρχουν κανονιστικές διατάξεις που να υποχρεώνουν τις ποδοσφαιρικές εταιρείες να προχωρούν σε αποτίμηση των κοινωνικών ή/και περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκύπτουν από την εν γένει δραστηριότητά τους. Παρόλα αυτά, οι παραπάνω εταιρείες έχουν ήδη προχωρήσει στη θεσμοθέτηση μιας σειράς πρωτοβουλιών μέσω της ίδρυσης και λειτουργίας των κοινωφελών ιδρυμάτων τους, οι οποίες τις καθιστούν επιχειρησιακά πρωτοπόρες σε πρακτικές ΕΚΕ στον ευρωπαϊκό ποδοσφαιρικό χώρο (Walters & Tacon, 2011).

Η παρούσα εργασία βασίζεται στα ευρήματα μιας πενταετούς εμπειρικής μελέτης, η οποία εξέτασε τη διαδικασία λήψης αποφάσεων διευθυντικών στελεχών για τον στρατηγικό σχεδιασμό ΕΚΕ στα κοινωφελή ιδρύματα των αγγλικών ποδοσφαιρικών εταιρειών. Μεθοδολογικά, η έρευνα βασίστηκε σε μία σειρά από 32 ποιοτικές συνεντεύξεις που αποτέλεσαν την κύρια τεχνική για τη θεμελίωση της θεωρίας (grounded theory) που χρησιμοποιήθηκε τόσο για την παραγωγή, όσο και για την ανάλυση του ποιοτικού υλικού.

Η εργασία παρέχει ένα περιγραφικό πλαίσιο γύρω από 11 βασικά ζητήματα που σχετίζονται με τη στρατηγική εφαρμογή της ΕΚΕ στο αγγλικό ποδόσφαιρο. Για την καλύτερη κατανόησή τους, τα ζητήματα αυτά παραλληλίζονται με ένα τεχνικό σχηματισμό ποδοσφαιρικής ομάδας που υιοθετείται από τους προπονητές στο ποδόσφαιρο. Πιο συγκεκριμένα, μέσω του γνωστού συστήματος 1-4-3-3 απεικονίζεται ο τρόπος με τον οποίο τα διευθυντικά στελέχη επιχειρούν τόσο σε θέματα εταιρικής λειτουργίας των ιδρυμάτων, όσο και σε θέματα στρατηγικής εφαρμογής της ΕΚΕ στον χώρο του ποδοσφαίρου. Οι κτιριακές υποδομές, τα προγράμματα που αφορούν σε θέματα υγείας και εκπαίδευσης, το ανθρώπινο δυναμικό που εφαρμόζει τα συγκεκριμένα προγράμματα, η εστίαση σε θέματα των τοπικών κοινωνιών, η σχέση του κοινωφελούς ιδρύματος με την ίδια την ποδοσφαιρική εταιρεία, η υιοθέτηση προγραμμάτων κοινωνικής ενσωμάτωσης και αθλητικής συμμετοχής, η πολυδιάστατη σημασία και ο ρόλος της επικοινωνίας των πρακτικών ΕΚΕ, καθώς και η σταδιακή ανάπτυξη πρακτικών για την προστασία του περιβάλλοντος, αποτελούν τα 10 σημεία πάνω στα οποία βασίζεται ο στρατηγικός σχεδιασμός ΕΚΕ στο

αγγλικό ποδόσφαιρο. Η αποτελεσματική εφαρμογή των σημείων αυτών αποτελεί καίρια προϋπόθεση για την υλοποίηση του ενδέκατου.

Ο ρόλος του κεντρικού επιθετικού στον παραπάνω σχηματισμό ξεπερνάει τα στενά ποδοσφαιρικά σύνορα και αφορά στην πραγμάτωση της ιδεολογικής πλατφόρμας που παρουσίασαν οι Νέοι Εργατικοί στα μέσα της δεκαετίας του '90 (βλέπε *Τρίτος Δρόμος*), καθώς και αυτής που πρεσβεύουν σήμερα οι Εργατικοί (βλέπε *Μεγάλη Κοινωνία*). Πιο συγκεκριμένα, ο επιθετικός είναι σε θέση να σημειώσει το νικητήριο γκολ μόνον όταν οι αλληλεπιδρώντες οργανισμοί, όπως οι ποδοσφαιρικές εταιρείες και οι κοινωνικοί εταίροι τους, συνυπάρχουν γόνιμα και συνεργάζονται αρμονικά σε περιβάλλον ευθύνης και ωριμότητας, δημιουργώντας έτσι κοινές αξίες προς όφελος του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου.

Η πρακτική εφαρμογή της ΕΚΕ στον χώρο του ποδοσφαίρου μπορεί να προσφέρει τροφή για σκέψη προς όλους τους εμπλεκόμενους με το πιο δημοφιλές άθλημα στον κόσμο. Καλές πρακτικές υπάρχουν ήδη, κυρίως στα προηγμένα πρωταθλήματα του κόσμου και τώρα περισσότερο από ποτέ, στον καιρό της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτισμικής κρίσης που διέρχεται η ελληνική κοινωνία, οι ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρείες οφείλουν να αλλάξουν δραστικά τον στρατηγικό επιχειρησιακό σχεδιασμό τους, διασφαλίζοντας πρώτα από όλα την ίδια τη βιωσιμότητά τους. Η ελληνική Λίγκα, υιοθετώντας αξιόπιστα σύγχρονες δράσεις ΕΚΕ έχει μία μοναδική ευκαιρία να μετατραπεί από μέρος του προβλήματος σε κινητήριο μοχλό για την εξεύρεση μίας βιώσιμης, εποικοδομητικής, δημιουργικής και υπεύθυνης λύσης προς όφελος του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου.

Στρογγυλές Τράπεζες

«Η Κρίση στο Ελληνικό Ποδόσφαιρο και η Προοπτική Αναδιοργάνωσής του»

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ

Αλεξόπουλος, Π. ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια υπήρξε από τα αρχαία χρόνια, καθώς ιστορικές πηγές αναφέρουν ενδείξεις για την ύπαρξη τυχερών παιχνιδιών στην αρχαία Ελλάδα, στην Κίνα και στην Ινδία. Ο Φλέμινγκ αναφέρει ότι οι άνθρωποι βάζουν στοιχήματα για οτιδήποτε, από τάβλι μέχρι ταυρομαχίες, ενώ ο Ηρόδοτος αναφέρεται στη χρήση ζαριών στα παράλια της Μ. Ασίας, μερικούς αιώνες πριν από τη γέννηση του Χριστού. Όμως, κατά το 17^ο αιώνα, η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια θεωρείτο αρνητικό στοιχείο της προσωπικότητας ενός ατόμου.

Σήμερα, το άθλημα του ποδοσφαίρου αποτελεί κυρίαρχη κατηγορία στοιχηματισμού, καθώς είναι το πιο δημοφιλές και πλέον διαδεδομένο άθλημα στον κόσμο, με πληθώρα διοργανώσεων ποδοσφαιρικών αγώνων σε τοπικό και σε διεθνές επίπεδο. Τα γεγονότα του στοιχηματισμού που σχετίζονται με το ποδόσφαιρο αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία των προσφερόμενων επιλογών όλων των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στα αθλητικά στοιχήματα. Ειδικότερα, το μεγαλύτερο ενδιαφέρον των παικτών το συγκεντρώνουν διοργανώσεις ποδοσφαίρου συγκεκριμένων χωρών της Ευρώπης. Σχεδόν το 36% των πωλήσεων του ποδοσφαιρικού στοιχήματος στην Ελλάδα αφορά 5 χώρες, στις οποίες διοργανώνονται τα πιο δημοφιλή και αξιόπιστα πρωταθλήματα, ενώ το ελληνικό πρωτάθλημα φαίνεται να συνεισφέρει ελάχιστα, καθώς το 2010 αντιστοιχούσε στο 1,7% των πωλήσεων. Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες το στοιχίμα στο επαγγελματικό ποδόσφαιρο και τα τηλεοπτικά δικαιώματα αποτελούν ζωτικές πηγές εσόδων για τα ποδοσφαιρικά σωματεία.

Τα τελευταία χρόνια, το ρυθμιστικό περιβάλλον του στοιχηματισμού στην Ευρώπη περνάει μία περίοδο συνεχών αλλαγών, με την ΕΕ να δείχνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον στον τομέα αυτό. Η επιδίωξη του Ην. Βασιλείου να επικρατήσει στις αγορές και στις κύριες βιομηχανίες τζόγου δρα ως καταλύτης για τις ρυθμιστικές αλλαγές. Οι διαδικτυακές αγορές και η ευρωπαϊκή ενοποίηση «προκαλούν» την ικανότητα των κρατών να προστατεύσουν τα μονοπώλια. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει θεσμοθετήσει από το 2009 υπέρ της ελεύθερης διακίνησης προϊόντων και υπηρεσιών. Νέες αγορές αναδύονται στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, δημιουργώντας ευκαιρίες ανάπτυξης εταιρειών αθλητικού στοιχήματος.

Μετά από πολύ συζήτηση και σχετική νομοθετική δράση που έχει αναπτύσσεται την τελευταία διετία στην Ελλάδα σχετικά με τη μελέτη, την ανάλυση και τη διαπραγμάτευση για τον αθλητικό τζόγο, η σημερινή παρουσίαση εξετάζει το πώς λειτουργεί το αθλητικό στοιχίμα και ποιες είναι οι διαδικασίες διαχείρισης του κινδύνου του προϊόντος «ποδοσφαιρικό στοιχίμα». Η ετοιμασία των αποδόσεων, η επιλογή γεγονότων και η έρευνα αγοράς για τα διαθέσιμα προϊόντα αποτελούν τις κύριες εξεταζόμενες παραμέτρους της αποτελεσματικής διαχείρισης του οικονομικού κινδύνου από το προϊόν αυτό.

ΘΕΛΟΥΜΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΤΟΜΕΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ; ΑΣ ΚΟΙΤΑΧΤΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ΣΤΟΝ ΚΑΘΡΕΠΤΗ, ΠΡΙΝ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ

Δάρας, Ι. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ (UEPS)
Δημοσιογράφος - Δικηγόρος ΔΣΑ – Υπ. Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Πριν από την αναδιοργάνωση των δομών του ελληνικού ποδοσφαίρου είναι απαραίτητη: α) η καταγραφή των αδυναμιών, β) η αξιολόγησή τους, γ) η βούληση για πραγματικές τομές και δ) η πολιτική απόφαση υλοποίησής τους. Τα στάδια αυτά είναι απαραίτητα για την αναγέννηση του ποδοσφαίρου μας. Όμως, προϋπόθεση γι αυτά είναι η *ειλικρίνεια*. Αν πριν απαντήσουν όλοι οι φορείς και όσοι τους εκπροσωπούν δεν σταθούν μπροστά στον καθρέπτη κάθε προσπάθεια θα αποβεί μάταιη. Να αναρωτηθούν, "αλήθεια, τι ποδόσφαιρο θέλουμε; Αυτό που εξυπηρετεί τα συμφέροντά μας, ή αυτό που θέλει η κοινωνία; Με αξίες και εφαρμογή των νόμων και των κανονισμών;" Λύσεις υπάρχουν και είναι εφικτές. Μόνο που δεν μπορούν να τις βρουν όσοι δημιούργησαν την κρίση στο ελληνικό ποδόσφαιρο. Δεν μπορούμε να εμπιστευθούμε την αναδόμηση σε αυτούς που εκμεταλλεύονται τη δύναμη του αθλήματος προς ίδιον όφελος. Αν όλες οι πλευρές προσπαθήσουν να διατηρήσουν το υπάρχον καθεστώς και να μην απολέσουν προνόμια και δύναμη, αποτέλεσμα δεν θα υπάρξει. Παραχώρηση «χώρου» και «δικαιώματος» σημαίνει:

- Να υπάρχει *ασυμβίβαστο* της ιδιότητας ιδιοκτήτη, ή μεγαλομέτοχου (πάνω από 5%) ΠΑΕ, ή ΚΑΕ, ή μέλους ΔΣ τους, καθώς και ΔΣ ερασιτεχνικού σωματείου, με την ιδιότητα μεγαλομέτοχου (πάνω από 5%), ή μέλους ΔΣ ΑΕ ή ΕΠΕ, με κύριο αντικείμενο τα ΜΜΕ.
- Να εφαρμόζεται η *απαγόρευση ενασχόλησης με τα διοικητικά του αθλητισμού* φυσικού προσώπου με βεβαρημένο ποινικό μητρώο. Επίσης, να αναστέλλεται κάθε δραστηριότητάς του έστω και με πρωτοβάθμια καταδίκη από αθλητικό όργανο σε υπόθεση ντόπινγκ, ή στημένων αγώνων, ή άλλη παράνομη αθλητική δραστηριότητα, μέχρι την τελεσίδικη απόφαση από την ελληνική Δικαιοσύνη.
- Να *απαγορεύεται η ενασχόληση με το σποίχημα* (με το άθλημα που δραστηριοποιούνται) *αθλητών, παραγόντων* σωματείων/ομοσπονδιών, *προπονητών, μελών ιατρικού τιμ, διαιτητών και δημοσιογράφων*, επί ποινή αφαίρεσης αθλητικής ιδιότητας, καθώς επίσης ιατρικής και δημοσιογραφικής ιδιότητας, αντίστοιχα.
- Εφαρμογή *Πόθεν Έσχες* και στις έξι προαναφερόμενες κατηγορίες από την έναρξη του επαγγέλματος.
- *Νομιμοποίηση όλων των αθλητικών σωματείων* της χώρας με έλεγχο της εγκυρότητας των πιστοποιητικών από τις αρμόδιες ομοσπονδίες, ώστε να εκλείψουν τα «σωματεία-σφραγίδες» σε συνδυασμό με απαίτηση *Πόθεν Έσχες* για όλα τα μέλη των Δ.Σ.
- *Ανάδειξη των εκπροσώπων στις εθνικές ομοσπονδίες* με βάση τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, που θα εφαρμόζονται σε εθνικό επίπεδο και για όλα τα αθλήματα.

Με αυτά τα βήματα υπάρχει ελπίδα το ελληνικό ποδόσφαιρο να αναγεννηθεί μέσα σε μια δεκαετία.

Η ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ «ΠΑΡΑΓΩΓΗ» ΚΑΙ Η ΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΤΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

Τριανταφύλλου, Σ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ (ΠΣΑΤ)

Στις αρχές της δεκαετίας του 2000 κάλυπτα δημοσιογραφικά ένα παιχνίδι της τότε Α' εθνικής στην Καισαριανή μεταξύ του Εθνικού Αστέρα και του Πανηλειακού. Έξω από το γήπεδο συνάντησα τον υπεύθυνο σκάουτινγκ της Ίντερ για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, ο οποίος είχε έρθει εκεί για να δει δύο μικρομεσαίες ομάδες του ελληνικού πρωταθλήματος. Πιθανά να μην του άρεσε ιδιαίτερα κάποιος από τους παίκτες που παρακολούθησε, αλλά η παρουσία του δείχνει την οργάνωση της Ίντερ στον τομέα της αναζήτησης ποδοσφαιριστών και ταλέντων την οποία έχουν και άλλες μεγάλες ομάδες στον κόσμο. Στην Ελλάδα, ο τομέας αυτός ήταν, με ελάχιστες εξαιρέσεις, σχεδόν ανύπαρκτος. Όπως ανύπαρκτες έως ελάχιστες, στην καλύτερη περίπτωση, ήταν και οι ευκαιρίες που έδιναν οι ομάδες σε νέους παίκτες κάτω των 20 χρόνων για να αγωνιστούν ως βασικοί. Ο Κυριάκος Παπαδόπουλος, για παράδειγμα, στα 21 του χρόνια σήμερα είναι εκ των κορυφαίων κεντρικών αμυντικών στην Ευρώπη. Τα δύο τελευταία χρόνια αγωνίζεται ως βασικός στη Σάλκε, που τον αγόρασε από τον Ολυμπιακό, στον οποίο έπαιζε σπάνια.

Κάποιοι διέβλεψαν το ταλέντο του, αλλά το κυριότερο είναι ότι του έδωσαν και την ευκαιρία να το δείξει. Αυτά τα δύο σημεία, η οργανωμένη παρακολούθηση ποδοσφαιριστών και η αναζήτηση ταλέντων, αλλά και η χρησιμοποίηση από τις μεγάλες ομάδες νεαρών σε ηλικία ποδοσφαιριστών ήταν δύο πράγματα που έλειπαν από το ελληνικό ποδόσφαιρο σε σωματειακό επίπεδο. Σε επίπεδο εθνικών ομάδων, δε, λίγοι από τους καταπληκτικούς ποδοσφαιριστές των εθνικών ομάδων παιδών, νέων και ελπίδων συνέχιζαν στην ανδρών, διότι δεν αγωνιζόντουσαν ως βασικοί στις ομάδες τους.

Όλα αυτά στερούσαν από το ελληνικό ποδόσφαιρο το βάθος και τη συνέχειά του. Με εξαίρεση την εθνική ομάδα, σχεδόν όλες οι ομάδες, πλην εκείνων που ακόμη μπορούν να ανταπεξέλθουν οικονομικά και έχουν έσοδα, έχουν πρόβλημα στον καταρτισμό του ρόστερ τους και αγοράζουν φθηνούς και αμφίβολης ποιότητας ξένους, κάτι που συνέβαινε και τα προηγούμενα χρόνια.

Τώρα, λοιπόν, που η οικονομική κρίση χτύπησε την πόρτα μας, οι ομάδες που δεν φρόντισαν τόσα χρόνια να παράγουν και να παρακολουθούν ταλέντα, αλλά και να τους δίνουν ευκαιρίες να αγωνίζονται, το κάνουν αναγκαστικά. Για παράδειγμα, η ΑΕΚ σε άλλη περίπτωση δεν θα χρησιμοποιούσε ποτέ τόσους νεαρούς παίκτες, αλλά τώρα δεν έχει τα χρήματα για κάτι άλλο.

Εδώ συμβαίνει αυτό που λένε ότι η κρίση γεννά και ευκαιρίες και αυτή η οικονομική κρίση μπορεί να αποτελέσει και την αφορμή ή και την αιτία για μια υγιή ανάπτυξη του αθλήματος σε σωματειακό επίπεδο και για μια υγιή ανάπτυξη του αθλήματος από τη βάση του και σε εθνικό επίπεδο.

«Καινοτομία & Επιχειρηματικότητα στον Αθλητισμό»

Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ

Κριεμάδης, Α. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Η διεθνής βιβλιογραφία αποδεικνύει τη μεγάλη συμβολή της καινοτομίας στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των σύγχρονων οργανισμών / επιχειρήσεων, οι οποίες μέσω της καινοτομικής δραστηριότητας δημιουργούν νέα προϊόντα και υπηρεσίες, πιο αποτελεσματικές διαδικασίες λειτουργίας και στρατηγικές (όπως η εξεύρεση και η κατάκτηση νέων αγορών), με αποτέλεσμα την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών, τη μείωση του λειτουργικού κόστους και τη βελτίωση του εργασιακού κλίματος.

Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται αύξηση της παραγωγικότητας, αναβάθμιση της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων / παρεχόμενων υπηρεσιών και αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους. Ως αποτέλεσμα προκύπτει η αύξηση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων και της αποτελεσματικότητας των οργανισμών, η δημιουργία νέων επενδύσεων και νέων θέσεων εργασίας και, τέλος, η αύξηση του βιοτικού επιπέδου των εργαζόμενων.

Σε σύγκριση με άλλες χώρες, οι αξιολογήσεις του επιπέδου καινοτομίας στην Ελλάδα την απεικονίζουν γενικά να υστερεί στην πλειοψηφία των δεικτών μέτρησης της καινοτομίας και δεν διαφαίνεται κάποια στρατηγική βελτίωσης της θέσης της στη σχετική διεθνή κατάταξη. Σκοπό της εργασίας αυτής αποτελεί η παρουσίαση πολιτικών, στρατηγικών, διαδικασιών και μεθόδων σχεδιασμού, ανάπτυξης και εφαρμογής της καινοτομίας με απώτερο στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των Ελληνικών οργανισμών και επιχειρήσεων.

ΠΑΙΖΩ ΒΟΛΕΪ: Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ - ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

Καραϊσκος, Α. ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

Το πρόγραμμα «**Παίζω Βόλεϊ**» αποτελεί μία σύγχρονη εκδοχή ουσιαστικής παρέμβασης αθλητικής Ομοσπονδίας στο χώρο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στοχεύει και στους δύο βασικούς άξονες αυτής: τον εκπαιδευτικό (δάσκαλο) και τον εκπαιδευόμενο (μαθητή). Αφορμή για τη στήριξη και προώθηση αυτού του έργου της Ελληνικής Ομοσπονδίας Πετοσφαίρισης (ΕΟΠΕ) στάθηκε η νέα πραγματικότητα στο χώρο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ο διπλασιασμός των ωρών φυσικής αγωγής στα νέα σχολεία από την Α΄ τάξη δημοτικού δημιούργησε και δημιουργεί εκ των πραγμάτων την ανάγκη ενίσχυσης του έργου των καθηγητών φυσικής αγωγής.

Το έργο έχει δύο βασικούς στόχους. 1) Να εκπαιδεύσει (διά ζώσης, ή από απόσταση) τους εκπαιδευτικούς για τις σύγχρονες προπονητικές τάσεις και το ειδικό αθλητικό υλικό που, συνδεδεμένα με τον ενδιαφερόμενο εκπαιδευτικό, μπορούν να κάνουν εφικτό, ευχάριστο και αποδοτικό ένα μάθημα βόλεϊ ακόμα και στα μικρότερα παιδιά του δημοτικού σχολείου. Για το λόγο αυτό δημιουργήθηκε ένα εύχρηστο λογισμικό εργαλείο διαιρεμένο σε 9 ενότητες:

1. Οργάνωση αγωνιστικού χώρου.
2. Παιχνίδια προθέρμανσης ατομικά
3. Παιχνίδια προθέρμανσης σε ζευγάρια
4. Ομαδικά παιχνίδια προθέρμανσης, ρυθμού-συντονισμού

5. Παιχνίδια με μπαλόνια
6. Βασικές τεχνικές-προασκήσεις
7. Παιχνίδια με μπάλα σε ζευγάρια
8. Συνεργατικές ασκήσεις μαθητών με μπάλα
9. Οργάνωση παιχνιδιού 3Χ3

Χρήσιμο θεωρήθηκε από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς το γεγονός ότι μέρος του ασκησιολόγιου μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο γενικό πλαίσιο φυσικής αγωγής. Επιπρόσθετα, οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν on line τεχνικές ή άλλου είδους ερωτήσεις, αλλά και να καταθέσουν τις εντυπώσεις και τα συναισθήματά τους στο ειδικά σχεδιασμένο forum. Η προώθηση του ψηφιακού εργαλείου επιτεύχθηκε μέσω σεμιναρίων σε πολλές περιοχές της Ελλάδας.

2) Να συνδέσει το αθλητικό σωματείο της περιοχής με το ελληνικό σχολείο προς όφελος όλων. Έτσι, οργανώθηκε ένα μεγάλο συνεργείο από στελέχη του βόλεϊ, κυρίως προπονητές-εκπαιδευτικούς, που εκπαιδεύτηκαν ενιαία. Με την άδεια του Υπουργείου Παιδείας εφάρμοσαν το πρόγραμμα «Παίζω Βόλεϊ» σε εκατοντάδες δημοτικά σχολεία διαφορετικών περιοχών της Ελλάδας αποσκοπώντας στην καλλιέργεια θετικής εντύπωσης για το άθλημα στους μαθητές.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που συλλέχθηκαν στις περιοχές που εφαρμόστηκε το πρόγραμμα, παρατηρήθηκε αύξηση της τάξης 10%-40% σε προσέλκυση νέων αθλητών βόλεϊ κατά το έτος εφαρμογής του.

ΕΝΔΕΛΕΙΓΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΕΠΙΤΥΧΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟ WEB DESIGN

Λαμπρόπουλος, Θ. WEB DESIGNER - ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ YOUTHINK

- 1) Ο κόσμος αλλάζει, το διαδίκτυο αλλάζει εξίσου γρήγορα, είμαστε όμως προετοιμασμένοι για τις νέες προκλήσεις της εξέλιξης; Πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε τις δυνατότητες των smart phones και των applications;
- 2) Με ποιά κίνητρα μπορούμε μέσω του διαδικτύου να ενεργοποιήσουμε τους ανθρώπους να πιστέψουν μια ιδέα, ώστε να εργαστούν με μεγαλύτερο μεράκι σε μια ομάδα;
- 3) Μπορεί το neuo-marketing να επηρεάσει τις συμπεριφορές των χρηστών μίας ιστοσελίδας, ώστε να γίνουν καταναλωτές;
- 4) Υπάρχουν πρακτικές και εργαλεία που δίνουν γνώση ποιοτικών συμπερασμάτων και αναλύσεων στο μοντέλο ενός διαχειριστή;

Στην παρουσίαση αυτή θα αναλυθούν καλές πρακτικές που χρησιμοποιούνται στο εξωτερικό και θα εντοπιστούν τα δυνατά τους χαρακτηριστικά.

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ YOUTUBE ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΝΟΜΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΜΠΛΟΚΗΣ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΑ ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Σούσης, Η. GOOGLE, HEAD OF AGENCIES AND YOUTUBE PARTNERSHIPS, GREECE, CYPRUS AND MALTA

Καθημερινά στο YouTube παίζονται 4 δις video views, πολλά από τα οποία αφορούν σε αθλητικά γεγονότα. Το YouTube στον αθλητισμό μπορεί να λειτουργήσει ως πλατφόρμα:

- catch up TV (οι χρήστες ανατρέχουν εκεί για να δουν στιγμιότυπα),
- live streaming (το YouTube, σε συνεργασία με το NBC, μετέδωσε σε live streaming τους Ολυμπιακούς του Λονδίνου, δίνοντας τη δυνατότητα στους τηλεθεατές να βλέπουν το άθλημα της προτίμησής τους, παρέχοντάς τους ελευθερία επιλογής. Επίσης, έχουν μεταδοθεί και πολλά άλλα μικρότερα αθλητικά

- events),
- ανταλλαγής απόψεων των fans μέσω των σχολίων που καταχωρούνται για κάθε video που προβάλλεται,
 - ενδυνάμωσης των δεσμών των ομάδων με τους οπαδούς, αλλά και online marketing και πωλήσεων (π.χ., www.youtube.com/olympiacosbc) (οι φίλαθλοι μπορούν να δουν στιγμιότυπα και φάσεις των αγαπημένων τους αθλητών που δεν θα μπορούσαν να δουν πουθενά αλλού),
 - πρακτικών viral marketing μέσω της δυνατότητας ραγδαίας εξάπλωσης προωθητικών video campaigns,
 - scouting-ανίχνευσης ταλέντων σε αθλήματα (δεν είναι λίγες οι ομάδες που πλέον παρακολουθούν αθλητές μέσα από το διαδίκτυο).

Δύο από τις πολύ βασικές λειτουργίες του YouTube είναι πως μπορεί να βοηθήσει ομάδες, αθλητές, ομοσπονδίες να αποκτήσουν παγκόσμια αναγνωσιμότητα, αφού οποιοσδήποτε μπορεί να έχει πρόσβαση στα video τους ανεξάρτητα από τη γεωγραφική τους τοποθεσία. Μία δεύτερη λειτουργία και τάση του μέλλοντος είναι η δυνατότητα παρακολούθησης αθλητικού υλικού οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας και από οποιοδήποτε σημείο λόγω της μεγάλης διείσδυσης των κινητών συσκευών. Πλέον δεν χρειάζεται να είναι κάποιος μπροστά στην τηλεόραση για να παρακολουθήσει κάποια αθλητική εκπομπή, αλλά μέσω του διαδικτύου μπορεί να τη δει από το tablet και το κινητό. Τέλος, το YouTube έχει βοηθήσει στη δημοκρατικοποίηση των media και του αθλητισμού, αφού ακόμη και τα αθλήματα με πολύ συγκεκριμένο κοινό έχουν αποκτήσει τη δυνατότητα να προβάλλουν τους αθλητές και τους αγώνες τους.

ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ

Δουβής, Ι. ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Υπάρχουν 3 βασικοί παράγοντες, τους οποίους πρέπει να έχουν υπόψη τους οι εταιρίες και οι φορείς που δραστηριοποιούνται στο νέο, εξουθενωτικά ανταγωνιστικό και συνεχώς μεταβαλλόμενο τοπίο της αθλητικής βιομηχανίας, κατά τη διαδικασία διαμόρφωσης της στρατηγικής τους σε ότι αφορά το μάρκετινγκ: 1) ο αθλητικός καταναλωτής ενημερώνεται σε πραγματικό χρόνο μέσω των νέων μέσων επικοινωνίας και γνωρίζει, αξιοποιεί, αλληλεπιδρά και διαμορφώνει τα media σύμφωνα με τις επιθυμίες του και προς όφελός του, β) οι νέες καινοτόμες τεχνολογίες αναπτύσσονται και εξελίσσονται ραγδαία, ενδυναμώνουν το ρόλο του σύγχρονου αθλητικού καταναλωτή και προσδίδουν μία νέα δυναμική στο δημιουργικό μάρκετινγκ μάντζερ που επιλέγει να ενσωματώνει αυτές τις τεχνολογίες ως εργαλείο της στρατηγικής του και 3) η νέα παγκόσμια αθλητική αγορά, προδίδει σε όσους έχουν, ξέρουν και μπορούν να δραστηριοποιηθούν σε αυτή απεριόριστες δυνατότητες, ενέχει όμως και σημαντικούς κινδύνους.

Στα online κανάλια ενός ολοκληρωμένου επικοινωνιακού μείγματος μάρκετινγκ και σε ότι αφορά αθλητικούς φορείς και επιχειρήσεις, συναντώνται όλο και περισσότερο εφαρμογές όπως η βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των διαδικτυακών μηχανών αναζήτησης, οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, η διαδικτυακή τηλεόραση, καμπάνιες και προγράμματα e-marketing, blogs, εφαρμογές smart phone και πολλές άλλες. Αν σε όλα αυτά προστεθούν οι ολοκληρωμένες εφαρμογές e-ticketing, η χρήση νέων τεχνολογιών στην παρουσίαση αγώνων, οι δυνατότητες της ψηφιακής τεχνολογίας κατά τη μετάδοση αθλητικών γεγονότων, οι εφαρμογές e-commerce, η διαμόρφωση βάσεων δεδομένων καταναλωτικών προφίλ μέσω εφαρμογών που τρέχουν στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, οι online πλατφόρμες αθλητικού στοιχηματισμού, γίνεται εμφανής σε όλο της το μεγαλείο η διείσδυση των νέων καινοτόμων τεχνολογιών στο πεδίο του αθλητικού μάρκετινγκ.

Από πού πηγάζει, όμως, αυτή η στροφή προς τη χρήση νέων τεχνολογιών; Μέσω της έρευνας αλλά και των πρακτικών εφαρμογών που προκύπτουν από αυτήν, αναδεικνύεται όλο και περισσότερο η ανάγκη για τη δημιουργία αμφίδρομης επικοινωνίας των αθλητικών και μη φορέων και εταιριών με την αθλητική αγορά, με απώτερο σκοπό την αλληλεπίδραση με τον αθλητικό καταναλωτή, ο οποίος επιθυμεί πλέον και πρέπει να έχει ουσιαστικό ρόλο στον επαναπροσδιορισμό του δυναμικού-διαδραστικού περιβάλλοντος της αθλητικής βιομηχανίας.

Στη νέα τάξη πραγμάτων που επικρατεί, οι παραδοσιακές πρακτικές μάρκετινγκ και οι “push” συνταγές επιτυχίας του παρελθόντος, που στηρίζονταν σε μοντέλα διοχέτευσης προκατασκευασμένων μηνυμάτων προς τον αθλητικό καταναλωτή (πλασάροντάς του στην ουσία το αμερικανικό όνειρο) έχουν πάψει προ πολλού να λειτουργούν. Γίνεται, λοιπόν, σαφές και αποτελεί προαπαιτούμενο για μία επιτυχημένη παρουσία στην άκρως ανταγωνιστική αθλητική αγορά, η τοποθέτηση του αθλητικού καταναλωτή στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος, με τη χρήση των νέων τεχνολογιών να τον καταστούν συμμετέχο και συνδιαμορφωτή της τελικής εμπειρίας που βιώνει αγοράζοντας ένα αθλητικό προϊόν, ή απολαμβάνοντας μια αθλητική υπηρεσία.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Κωνσταντίνος, Π. ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Η κοινωνική διάσταση του φαινομένου της βίας στον Ελληνικό αθλητισμό αντανακλάται στην καθημερινότητα των πολιτών ως μία συγγενής «αδυναμία» του πολιτικού συστήματος, η οποία εξυπηρετεί αλλότριους σκοπούς. Πολιτικά, οικονομικά, επιχειρηματικά και επαγγελματικά συμφέροντα διαμορφώνουν, συντηρούν και παρατείνουν την παρουσίαση του φαινομένου ως ταυτοποιημένη δραστηριότητα της δομημένης αθλητικής λειτουργίας (Gantz & Wenner, 1995). Ειδικότερα σε κοινωνικές περιόδους με αυξημένα ατομικά και συλλογικά προβλήματα όπως τα σημερινά, το φαινόμενο της βίας στον αθλητισμό μπορεί να γίνει προπομπός ευρύτερων κοινωνικών βιαιοτήτων με ανεξέλεγκτες προεκτάσεις. Είναι γενικά αποδεκτό ότι η ελληνική κοινωνία βρίσκεται σε ιδιαίτερη κρίσιμη περίοδο, με αποτέλεσμα να διευκολύνονται φαινόμενα βίας, τα οποία στο χώρο του αθλητισμού έχουν ευκολότερη παρουσίαση και εξέλιξη (Αυγερινός, 2007). Η επιστημονική μελέτη της βίας στον αθλητισμό ως κοινωνικού συμπτώματος χρειάζεται θεωρητική αναφορά, ερευνητική τεκμηρίωση και αξιολογική ταυτοποίηση από ειδικούς αθλητικούς επιστήμονες. Εάν θέλουμε να δούμε την προσέγγιση της βίας στον αθλητισμό ως μία ανθρώπινη λειτουργία επιθετικής συμπεριφοράς, τότε η αξιολόγησή της θα πρέπει να είναι σε συλλογικό επίπεδο. Τα ειδικά στοιχεία τέτοιας συμπεριφοράς είναι οι συλλογικές απαιτήσεις που συνδέονται με βιωματικές απογοητεύσεις (Priks, 2010). Η βίαιη συμπεριφορά έχει κοινωνική αντανάκλαση και όταν βρει κατάλληλο πολιτικό πεδίο προωθείται μέσω των ΜΜΕ με αποτέλεσμα να δημιουργεί συλλογικά πλαίσια «ταυτότητας και μάθησης» (Braun & Vliegenthart, 2008). Προκειμένου να ερμηνεύσουν τις συμπεριφορές του πλήθους και τις συλλογικές συγκρούσεις αναπτύχθηκαν θεωρητικά μοντέλα, τα οποία αναφέρονται σε διάφορες ανεξάρτητες μεταβλητές που ερμηνεύουν τη χωρο/χρονική αυξομείωση των περιστατικών βίας στους αθλητικούς χώρους όπως: α) η καταστολή με τον αριθμό των συλλήψεων, β) ο τρόπος κάλυψης από ΜΜΕ, γ) το επίπεδο ανεργίας, δ) το επίπεδο επιθετικότητας στο παιχνίδι και ε) η κοινωνική διάσταση περί δοξασιών για «δίκαιο» ή «άδικο» κόσμο (Spraaij & Anderson 2010; Frosdick & Marsh 2005; Παπαστάμου & Προδρομίτης, 2003). Η σχέση της κοινωνικής διάστασης της σημερινής κρίσης με τον Ελληνικό αθλητισμό δεν μπορεί να αποσυνδεθεί από τα γενικότερα προβλήματα που δημιουργεί η κρίση ως κοινωνικό - οικονομικό φαινόμενο, με κάθε είδους ατομική, ή συλλογική έκφραση δραστηριοτήτων της καθημερινής πραγματικότητας της χώρας.

Η ΝΟΜΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΑ ΓΗΠΕΔΑ ΜΕΤΑΞΥ ΑΘΛΗΤΩΝ

Παπαλουκάς Μ. ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Συνήθως όταν μιλούμε για βία στον αθλητισμό αναφερόμαστε στη βία μέσα, ή έξω από το γήπεδο, αλλά όχι στη βία μεταξύ των αγωνιζόμενων αθλητών. Σε πολλά αθλήματα, και κυρίως στα καλούμενα αθλήματα επαφής, οι αθλητές υφίστανται πολύ σοβαρούς τραυματισμούς, συνήθως χωρίς πρόθεση από τον αντίπαλό τους. Ενώ, λοιπόν, ο χουλιγκανισμός είναι ένα πρόβλημα που έχει εντοπιστεί και η επίλυσή απασχολεί τους ειδικούς εδώ και δεκαετίες, εντούτοις πολύ λίγο μελάνι έχει χρησιμοποιηθεί σχετικά με τη βία μεταξύ αθλητών «εντός παιδιάς».

ΧΟΥΛΙΓΚΑΝΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ: ΜΟΡΦΗ, ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΖΗΤΗΣΗ

Αυγερινού, Β. ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Η πλούσια βιβλιογραφία του χουλιγκανισμού αποκαλύπτει ότι παρά τη διεξοδική διερεύνησή του από κοινωνιολογική και ψυχολογική σκοπιά, απουσιάζουν μελέτες για τις οικονομικές πλευρές του. Η παρούσα

εργασία αποτελεί την πρώτη προσπάθεια μελέτης του χουλιγκανισμού από οικονομική σκοπιά, και παράλληλα τη μοναδική συστηματική καταγραφή συμβάντων χουλιγκανισμού σε αθλητική αναμέτρηση. Τα δεδομένα βασίζονται στις αποφάσεις του Αθλητικού Δικαστή για τους αγώνες της Α' Εθνικής κατηγορίας για 23 χρόνια, από το 1986-1987 έως το 2008-2009 (Super League 2006-2009), και συγκεκριμένα σε 1430 αποφάσεις για 4.426 επεισόδια χουλιγκανισμού, που κυμαίνονται από υβριστικά συνθήματα έως βίαια επεισόδια εκτός γηπέδων, σε σύνολο 6.188 αγώνων για την ίδια περίοδο.

Τα ποσοτικά στοιχεία είναι αδιάψευστα: υβριστικά συνθήματα στο 20% των αγώνων κατά μέσο όρο ανά έτος, άναμμα βεγγαλικών στο 13% των αγώνων, ρίψη αντικειμένων στο 20,5% των αγώνων, εισβολή στον αγωνιστικό χώρο, βίαια επεισόδια εντός γηπέδου και εισβολή της αστυνομίας στο 3% των αγώνων. Στα 4% των αγώνων υπάρχουν τραυματισμούς, ενώ φθορές γηπέδου στο 3,5% των αγώνων. Τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται μεγάλη αύξηση των υβριστικών συνθημάτων (στο 56% των αγώνων το 2009) και των ριψών διαφόρων αντικειμένων και φωτοβολιδών στο 40% των αγώνων. Τα πιο βίαια επεισόδια κυμαίνονται μεν σε χαμηλότερα επίπεδα, αλλά παρουσιάζονται επίμονα, ενώ πιο παραχώδεις χρονιές διαδέχονται τις πιο ειρηνικές, επιβεβαιώνοντας τον απροσδόκητο χαρακτήρα του χουλιγκανισμού, σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία.

Ιδιαίτερο ποιοτικό χαρακτηριστικό των Ελλήνων φιλάθλων είναι ότι προκαλούν περισσότερα επεισόδια εντός έδρας, και αυτό παρατηρείται και πριν το 2003, οπότε εφαρμόζεται το μέτρο απαγόρευσης των μετακινήσεων. Στα παιχνίδια του δεύτερου γύρου σημειώνονται περισσότερα βίαια επεισόδια συγκριτικά με τον πρώτο, ενδεχόμενα διότι κρίνεται η κατάκτηση του τίτλου και η παραμονή στην κατηγορία. Συγκεκριμένα, οι εισβολές στον αγωνιστικό χώρο αυξάνονται κατά 70%, οι φθορές γηπέδου κατά 47% και οι τραυματισμοί κατά 64%. Η ανάλυση σε ομάδες (cluster analysis) και η παραγοντική ανάλυση (factor analysis) αποκαλύπτουν ότι οι φιλάθλοι των 5 μεγάλων ομάδων (Ολυμπιακός, ΠΑΟΚ, ΑΕΚ, Άρης, Παναθηναϊκός) προκαλούν τα περισσότερα επεισόδια, ενώ οι φιλάθλοι του Ολυμπιακού εμφανίζονται ως οι πιο βίαιοι.

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων αποκαλύπτει ότι στο 8,21% των αγώνων συμβαίνει έστω και ένα βίαιο επεισόδιο, δηλαδή φθορές γηπέδου, ή βίαιες συγκρούσεις μεταξύ φιλάθλων, ή εισβολή αστυνομίας και τραυματισμοί και ότι στο σύνολό τους αυτά τα είδη επεισοδίων (και όχι τα πιο ελαφριάς μορφής) συσχετίζονται με τη ζήτηση για εισιτήρια από φιλάθλους. Ενσωματώνοντας τη μεταβλητή βίας στο μοντέλο (γραμμικό δυναμικό μοντέλο πάνελ δεδομένων), που περιλαμβάνει επιπλέον τη θέση της ομάδας, την τιμή του εισιτηρίου, το ΑΕΠ, την επίδραση των θανάτων εντός και εκτός γηπέδων λόγω χουλιγκανισμού, και τα εισιτήρια της προηγούμενης χρονιάς (δυναμική συμπεριφορά της εξαρτημένης μεταβλητής λόγω της πίστης στην ομάδα), αποδεικνύεται ότι ο χουλιγκανισμός επηρεάζει αρνητικά τη ζήτηση για εισιτήρια, δηλαδή όσο περισσότερη βία εκδηλώνεται στα ποδοσφαιρικά γήπεδα, τόσο λιγότερα εισιτήρια πωλούν οι ΠΑΕ. Ιδιαίτερα στον καιρό της κρίσης, που πλήττονται τα έσοδα των ομάδων, οι ΠΑΕ και οι διοικητικές αρχές του ποδοσφαίρου έχουν και οικονομικό κίνητρο να συμβάλουν στην μείωση του χουλιγκανισμού.

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΩΣ «ΨΕΥΔΟΒΙΩΜΑ» ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΜΕ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ

Αντωνοπούλου, Π. ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας διερευνάται ο ρόλος της τηλεόρασης στην έξαρση των φαινομένων βίας στον αθλητισμό υπό το πρίσμα 2 σημαντικών ιδεολογικών λειτουργιών: α) της τηλεοπτικής εικόνας, της «συμβολοποίησης», δηλαδή της μορφοποίησης του αφηρημένου πλαισίου μέσα στο οποίο εξελίσσονται τα γεγονότα και β) του «ψευδοβιώματος», δηλαδή την από απόσταση και ελεγχόμενη συμμετοχή του φιλάθλου-τηλεθεατή στο αθλητικό γεγονός μέσω της τηλεόρασης.

Η τηλεόραση, όπως και τα λοιπά ΜΜΕ, «διεισδύει» στο χώρο του αθλητισμού μέσα από πολλαπλές και σύνθετες διεργασίες και κατά τρόπο διττό: α) άμεσο, διατυπώνοντας «λεγόμενα μηνύματα» και β) έμμεσο, εκπέμποντας «μη λεγόμενα μηνύματα». Τα «λεγόμενα μηνύματα» είναι αυτά που γράφονται, λέγονται η

εικονοποιούνται και συνιστούν απευθείας αναφορές σε γεγονότα, πρόσωπα, διοργανώσεις, ειδήσεις, πληροφορίες. Τα «μη λεγόμενα μηνύματα» συνιστούν την προβολή των λεγόμενων μηνυμάτων στο πολιτικό, οικονομικό ή κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο εκπέμπονται. Η προβολή εκ μέρους των ΜΜΕ βίαιων επεισοδίων και χουλιγκανισμού στο περιθώριο ενός ποδοσφαιρικού αγώνα συνιστά μία δέσμη άμεσων μηνυμάτων, μέσω των οποίων εκπέμπονται ταυτόχρονα και διάφορα έμμεσα μηνύματα. Για παράδειγμα, διαμορφώνεται η αντίληψη ότι η Πολιτεία δεν είναι ικανή να διασφαλίσει την εφαρμογή των νομοθετημάτων της, ότι στον αθλητισμό υπάρχουν κατεστημένες δομές που υποθάλπουν τον χουλιγκανισμό ως οπαδική συμπεριφορά, ότι η ατιμωρησία ενθαρρύνει την παραβατική συμπεριφορά των οπαδών, κλπ..

«Λεγόμενα» και «μη λεγόμενα μηνύματα» εκπέμπονται από το σύνολο των ΜΜΕ, όμως η τηλεόραση είναι το μέσο που έχει πολλαπλάσιες δυνατότητες σε σχέση με τα άλλα ΜΜΕ να διαμορφώσει και να εκπέμψει «μη λεγόμενα μηνύματα», διότι χρησιμοποιεί ταυτόχρονα οπτικά, ακουστικά και γραπτά συστήματα επικοινωνίας. Αξιοποιώντας το σύνολο των σημειωτικών συστημάτων η τηλεόραση έχει τη δυνατότητα να διαδώσει με τη μέγιστη δυνατή ακρίβεια το άμεσο μήνυμα, αλλά και να μορφοποιήσει το αφηρημένο πλαίσιο μέσα στο οποίο εξελίσσονται τα γεγονότα. Ο Arnheim ορίζει αυτή τη συγκεκριμένη απόδοση η αναπαράσταση μιας αφηρημένης ιδέας ή ενός γενικού πρότυπου χρησιμοποιώντας τον όρο «συμβολοποίηση», την οποία θεωρεί εγγενή λειτουργία του λόγου της εικόνας. Η διαδικασία της «συμβολοποίησης» δεν αφορά μόνο στον αθλητισμό και τις κατεστημένες δομές και σχέσεις εξουσίας μέσα στις οποίες αυτός αναπτύσσεται, αλλά μέσω της τηλεοπτικής αναπαράστασης συμβολοποιείται το σύνολο των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών σχέσεων και, μάλιστα, όπως επισημαίνει ο Ramonet, η τηλεόραση μπορεί να αντιστρέψει ακόμη και τους κοινωνικούς ρόλους, π.χ., να εμφανίσει τον υπεύθυνο ως καταγγέλλοντα, ή το δράστη ως θύμα.

Επίσης, το υποκείμενο-τηλεθεατής διαμορφώνει στάσεις και συμπεριφορές έναντι των γεγονότων και μέσω της διαδικασίας του «ψευδοβιώματος», ή «προσομοίωσης βιώματος», η οποία είναι μία από τις πιο σημαντικές ιδεολογικές λειτουργίες της τηλεοπτικής εικόνας που πρώτος ανέλυσε ο Αμερικανός ερευνητής και δημοσιογράφος Walter Lippmann. Αυτό που προσδιορίζεται ως «ψευδοβιοματική εμπειρία» μέσα από τις μελέτες του Lippmann, αλλά και μεταγενέστερων μελετητών της τηλεοπτικής εικόνας, είναι το γεγονός ότι ο τηλεθεατής δεν βιώνει τα γεγονότα αυτά καθαυτά, αλλά την εικόνα τους και τη συμβολική τους αξία. Το υποκείμενο-τηλεθεατής μετέχει από απόσταση στο γεγονός και η μη βίωση του γεγονότος είναι αναγκαία προϋπόθεση προκειμένου να το παρακολουθήσει μέσω της τηλεόρασης. Μετέχει, συνεπώς, φαντασιακά στο γεγονός μέσα από διαδικασίες τηλεοπτικής κατασκευής του, καθώς η σκηνοθετική «κατασκευή» είναι *conditio sine qua non* προκειμένου το γεγονός να αποτελέσει αντικείμενο ψευδοβιοματικής εμπειρίας.

Στην περίπτωση ενός ποδοσφαιρικού ντέρμπυ, η μουσική, τα συνθήματα, τα ρυθμικά χειροκροτήματα, οι μεταμφιέσεις στην εξέδρα και η γενικότερη σκηνοθετική παρέμβαση στο χώρο του γηπέδου δημιουργούν στο άτομο-τηλεθεατή έντονα συναισθήματα που διεγείρουν το θυμικό του καταρρίπτοντας τη χωροχρονική απόσταση που τον χωρίζει από το γεγονός. Πρόκειται για συναισθήματα τα οποία δεν τα γεννά το ίδιο το γεγονός, αλλά η εικόνα του γεγονότος. Εν προκειμένω, το βίωμα, έχει όλα τα χαρακτηριστικά της παράστασης, διαθέτει θεατρικότητα στη βάση σκηνοθετικής κατασκευής και καταρρίπτει διά αυτής τη χωροχρονική απόσταση μεταξύ του τηλεθεατή και του γεγονότος διατηρώντας, ωστόσο, τα γνωρίσματα της συναισθηματικής και κυρίως της διανοητικής απόστασης.

Τη διαδικασία του τηλεοπτικού «ψευδοβιώματος» έχει περιγράψει πολύ εύστοχα και ο Robins όταν με αφορμή την τηλεοπτική κάλυψη του πολέμου στον Περσικό Κόλπο υπογράμμισε ότι αυτό που παρατηρούμε «είναι κάτι νέο, μια υποκατάστατη εμπειρία, η οποία μπορεί να περιγραφεί ως «*Nintendo πόλεμος*», όπου η βίωση του πολέμου από τον τηλεθεατή δεν είναι αισθητηριακή, αλλά νοητική, φαντασιακή.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, το «ψευδοβίωμα» συνιστά δομικό στοιχείο του τηλεοπτικού θεάματος και έχει σημαντικές προεκτάσεις σε όλα τα κοινωνικά πεδία. Η συγκεκριμένη λειτουργία της εικόνας θέτει το θεατή σε μία θέση από την οποία συμμετέχει στα γεγονότα φαντασιακά, όντας σε πραγματική απόσταση

από αυτά.

Η ψευδοβιωματική εμπειρία έχει συνέπειες στις στάσεις και τις συμπεριφορές του τηλεθεατή, καθώς εγκαθιδρύει μία «σχέση ανευθυνότητας» του υποκείμενου απέναντι στα γεγονότα, η οποία έχει αναλυθεί από γνωστούς μελετητές του λόγου της εικόνας, όπως ο Benjamin και ο Baudrillard. Στις περιπτώσεις βίαιων γεγονότων η σχέση «ανευθυνότητας» του τηλεθεατή απέναντι σε αυτά οδηγεί σε φαινόμενα κοινωνικής ανοχής της βίας στη βάση της αντίληψης *«την ανέχομαι, ή/και την επικροτώ, καθώς δεν κινδυνεύω να είμαι εγώ το θύμα»*.

Το «ψευδοβίωμα» δημιουργεί, παράλληλα, μία σχέση *«κύρους και εξάρτησης»* ανάμεσα σε αυτόν που κατασκευάζει την εικόνα και στο θεατή: το υποκείμενο-τηλεθεατής αντιλαμβάνεται τα γεγονότα όπως αυτά του παρουσιάζονται μέσω της τηλεοπτικής εικόνας και όχι όπως πραγματικά συμβαίνουν, με αποτέλεσμα η οπτική του υποκειμένου να απομακρύνεται από την ορθολογική αντίληψη και αξιολόγηση. Κατά συνέπεια, το ψευδοβίωμα δημιουργεί και τις προϋποθέσεις για μία άμορφη αισθητική αντίληψη των γεγονότων.

Είναι προφανές πως η «Nintendo» διάσταση του τηλεοπτικού βιώματος έχει την εφαρμογή της και στον αθλητισμό, όπου οι τηλεοπτικές μεταδόσεις των αθλητικών γεγονότων και διοργανώσεων αποτελούν αντίστοιχα πεδία νοητικής βίωσης των γεγονότων εκ μέρους των τηλεθεατών. Η τηλεόραση φέρνει τον αθλητισμό στο σπίτι, στο γραφείο, στο χώρο αναψυχής. Ο φίλαθλος-τηλεθεατής δεν χρειάζεται να πάει στο γήπεδο για να παρακολουθήσει το αθλητικό γεγονός της αρεσκείας του, αλλά μπορεί να το παρακολουθήσει από το χώρο της δικής του επιλογής και να το «βιώσει» έντονα, καθώς ψευδοβιωματικά καταρρίπτει τις χωροχρονικές αποστάσεις που τον χωρίζουν από αυτό. Δεν μετέχει ο ίδιος στην αθλητική δραστηριότητα, αλλά είναι παράπλευρος παρατηρητής της δραστηριότητας των «άλλων» (των αθλητών, του κοινού, κλπ.) και, βέβαια, δεν βιώνει αυτό καθαυτό το γεγονός, αλλά την επικοινωνία του με την κατασκευασμένη εικόνα του γεγονότος, η οποία τον συνεγείρει. Ενώ, δηλαδή, δε βρίσκεται ο ίδιος στο γήπεδο ως υποκείμενο του γεγονότος, παρά ταύτα, έχει συναισθηματικές και διανοητικές εξάρσεις ωσάν να μην υπάρχει χωροχρονική απόσταση από το γεγονός. Ενθουσιάζεται, συγκινείται, ξεσηκώνεται, δακρύζει, ελπίζει, πανηγυρίζει, μέσα από μία «προσομοίωση» βιώματος, μέσα από το «ψευδοβίωμα» που του προσφέρει η τηλεοπτική εικόνα. Η βίωση του γεγονότος δεν είναι αισθητηριακή αλλά φαντασική. Ο τηλεθεατής βιώνει τη μη βίωση του γεγονότος, κι εδώ ισχύει η επισήμανση του Lippmann ότι *«τα μόνα αισθήματα που μπορεί να έχει κανείς για ένα γεγονός το οποίο δεν γύεται, είναι τα αισθήματα που γεννά για το γεγονός αυτό η διανοητική εικόνα»*.

Καθώς, όμως, ο φίλαθλος δεν βιώνει το γεγονός αυτό καθαυτό, αλλά την εικόνα του, αναπτύσσεται αυτόματα η σχέση *«ανευθυνότητας»* του έναντι των γεγονότων, όπως και η σχέση *«κύρους και εξάρτησης»* έναντι του δημιουργού της εικόνας, όπως περιγράφηκαν παραπάνω. Μέσω αυτών των σχέσεων, δε, το τηλεοπτικό κοινό διαμορφώνει στάσεις και συμπεριφορές έναντι των γεγονότων, οι οποίες συχνά είναι ανορθολογικές. Χαρακτηριστικό και κορυφαίο παράδειγμα ανορθολογικής αντίληψης των πραγμάτων εκ μέρους μερίδας του τηλεοπτικού αθλητικού κοινού αποτελεί η ανοχή στα φαινόμενα βίας, καθώς ο τηλεθεατής, λαμβάνει μεν θέση απέναντι στα γεγονότα, αλλά από θέση *«ανευθυνότητας»* και από απόσταση ασφάλειας. Διαμορφώνεται έτσι μία νέα αισθητική αντίληψη του αθλητισμού, η οποία επηρεάζει με τη σειρά της και τη συμπεριφορά των φίλαθλων στο γήπεδο αποτελώντας ενίοτε συνιστώσα της παραβατικής συμπεριφοράς και βίας στα γήπεδα.

Ο καθηγητής Εγκληματολογίας Ιωάννης Πανούσης σημειώνει χαρακτηριστικά πως *«από τη στιγμή που οι οπαδοί έγιναν, άθελα τους ή όχι, μέρος του θεάματος και της συναφούς θεατρικότητας, είναι σχεδόν νομοτελειακό να υιοθετήσουν μορφές τελετουργικής βίας»*. Αλλά και σε ένα ευρύτερο πεδίο μελέτης, πέραν της αθλητικής βίας, διαπιστώνεται ότι η φαντασική βίωση των αθλητικών γεγονότων αλλοιώνει και μεταβάλλει το πρωτογενές περιεχόμενο της σχέσης αθλητισμού – φίλαθλου και αθλητισμού – κοινωνίας γενικότερα. Ο αθλητισμός προσαρμόζεται στους κανόνες της «εικονοποιίας» και από κοινωνική δραστηριότητα με παιδευτικό περιεχόμενο υποβαθμίζεται στο επίπεδο του απλού θεάματος. Η τηλεοπτική εικονοποιία επιβάλλει στον αθλητισμό τους αισθητικούς κώδικες του θεάματος, με αποτέλεσμα αυτός να

προσαρμόζεται και να «υποτάσσεται» στις ανάγκες της τηλεοπτικής εικονοποιίας είτε μέσα από την υιοθέτηση των ανάλογων αισθητικών κωδίκων, είτε μέσα από τη διαμόρφωση ενός ιδιότυπου αθλητικού star system, όπου η αθλητική αξία ταυτίζεται με την εικόνα της.

Σε συνθήκες εμπορευματοποίησης του αθλητικού περιεχομένου και υποβιβασμού του στο επίπεδο ενός θεάματος-προϊόντος που «πουλάει, ή δεν πουλάει», αποστεωμένου από την κοινωνική και παιδαγωγική του διάσταση, ο αθλητισμός τείνει να καταστεί δραστηριότητα με αμιγώς ανταλλακτική αξία : υπάρχει, αντιμετωπίζεται , προβάλλεται , «πωλείται» , ως προϊόν για μαζική κατανάλωση, με μονάδα κοστολόγησης τις συλλογικότητες των οπαδών του. Η δυνατότητα της από απόσταση βίωσης των αθλητικών πραγμάτων μέσω της τηλεόρασης έρχεται να ικανοποιήσει την υπολανθάνουσα ταύτιση του φίλαθλου τόσο με τους πραγματικούς πρωταγωνιστές του θεάματος (αθλητές), όσο και με τους ομοϊδεάτες του φίλαθλου.

Ο τηλεθεατής συμμετέχει σε αυτή τη διαδικασία όχι απλά ως άτομο, αλλά και ως μέλος κοινωνικών ομάδων με συγκεκριμένη ιδεολογία, κοινωνικές αντιλήψεις, τρόπο ζωής, προσδοκίες κλπ. Ως τέτοιος παράπλευρος παρατηρητής βιώνει συγκεκριμένες συγκινησιακές καταστάσεις και αντιδρά σε αυτές. Η μεγιστοποίηση του ενδιαφέροντος των θεατών για το αθλητικό θέαμα οδηγεί σε ταύτιση καταρχήν με τους πραγματικούς πρωταγωνιστές του θεάματος (τους αθλητές) και έπειτα με ευρύτερες κοινωνικές ομάδες (αθλητική ομάδα, φίλαθλοι της ίδιας ομάδας, φίλαθλοι άλλων ομάδων, κλπ.). Έτσι, ο επαγγελματικός αθλητισμός ως πεδίο αναφοράς εκτείνεται και έξω από τα γήπεδα και αποσπά μεγάλο κομμάτι από την ιδιωτική ζωή του ατόμου, καθώς εντάσσεται στην καθημερινότητά του μέσα από τις συζητήσεις, τις αντιπαραθέσεις, το κυνήγι της τύχης μέσω των παιγνιδιών στοιχηματισμού, κλπ..

Στο πλαίσιο αυτού του θεάματος ο θεατής βιώνει με τρόπο ψευδεπίγραφο την επανάληψη του τυπικού σχήματος της ανθρώπινης δραστηριότητας στην κοινωνία του ελεύθερου ανταγωνισμού. Η ψευδεπίγραφη προβολή της καθημερινότητας του φίλαθλου στο αγαπημένο του άθλημα, ή την αγαπημένη του ομάδα εξηγεί εν μέρει το γεγονός ότι οι πιο έντονες συμπεριφορές χουλιγκανικού τύπου εκδηλώνονται ακριβώς σε αθλήματα και ομάδες του επαγγελματικού αθλητισμού που ακολουθούν μία αθλητική πορεία όπου πέρα από το αθλητικό υπάρχει και το οικονομικό διακύβευμα. Μικρόκοσμος της κοινωνίας είναι το γήπεδο, και ο μέσος πολίτης που «πνίγεται» στους ασφυκτικούς όρους της σύγχρονης ζωής αναζητά ετεροπροσδιορισμό μέσα από είδωλα «επιτυχημένα», των οποίων η επιτυχία προσμετράται με τους σύγχρονους κοινωνικούς όρους (χρήματα, αναγνωρισιμότητα, θέση στον ανταγωνισμό, κλπ). Παράλληλα, ο πολίτης, ο κοινωνικά ενεργός, πλην όμως απομονωμένος και αποξενωμένος μέσα σε ένα περιβάλλον άκρατου ανταγωνισμού, επιζητά συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες, κυρίως ως παρατηρητής. Ο επαγγελματικός αθλητισμός με τις σύγχρονες δομές του προσφέρεται προκειμένου ο φίλαθλος να βιώσει με ψευδοβιωματικό τρόπο το κυνήγι της επιτυχίας, που μεταφράζεται σε χρήμα , δόξα, ισχύ, κλπ. Σε αυτήν ακριβώς την ανάγκη του φίλαθλου έρχεται να παρέμβει κατά τρόπο καταλυτικό η τηλεόραση , η οποία διαμορφώνει τους όρους της ψευδοβιωματικής συμμετοχής στα αθλητικά τεκταινόμενα. Μάλιστα, μέσω της σκηνοθετημένης απεικόνισης του γεγονότος και της «εισβολής» του στον ελεύθερο χρόνο του ατόμου-τηλεθεατή, συμβαίνει το εξής: δεν είναι το άτομο αυτό που διαχέεται στην κοινωνία ως φορέας αθλητικής συνείδησης, αλλά είναι το εξωτερικό περιβάλλον αυτό που έρχεται να ενταχθεί στον ιδιωτικό μικρόκοσμό του, και μάλιστα με όρους που καθιστούν το φίλαθλο παθητικό δέκτη και όχι ενεργό υποκείμενο.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Αντωνοπούλου, Π. (2008). *Αθλητισμός, πολιτική και ΜΜΕ*. Αθήνα, Δρακόπουλος.

Βαλούκος, Στ. (2004). *Κινηματογράφος - τηλεόραση. η ανίχνευση μιας σχέσης, από Τηλεόραση και Ελληνική Κοινωνία*. Αθήνα, Εικόν.

Βέλτσος, Γ., Κορωναίος, Α.,-Μεταξάς Α.Ι. κ.ά. (1998). *Η «κατασκευή» της πραγματικότητας και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης*. Πρακτικά Συνεδρίου Τμήματος Επικοινωνίας &ΜΜΕ Πανεπιστημίου Αθηνών. Αθήνα, Αλεξάνδρεια.

Δαρεμάς, Γ. (2004). *Τηλεόραση και αγορά*, Επιμ.: *Τηλεόραση και Ελληνική Κοινωνία*. Αθήνα, Εικόν.

- Δεμερτζής, Ν. (2004). *Η πολιτική του προσώπου και το πρόσωπο της πολιτικής: όψεις της τηλεπολιτικής*, Επιμ.: *Τηλεόραση και Ελληνική Κοινωνία*, Αθήνα, Εικόν.
- ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ (ΕΚΕΑΔ) (2008). *Αθλητικός Νόμος LEX SPORTIVA. Διαφορές – Αδικήματα - Δίκη*. 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αθλητικού Δικαίου με διεθνή συμμετοχή (30/11-2/12/2006), ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.
- ΕΣΗΕΑ, ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ (2001). *Δημοσιογραφία και γλώσσα*. Πρακτικά Συνεδρίου (15-16 Απριλίου 2000).
- Κομνηνού, Μ. (2004). *Τύπος και τηλεόραση*. Επιμ.: *Τηλεόραση και Ελληνική Κοινωνία*, Αθήνα, Εικόν.
- Λεβεντάκος, Δ. (2004). Επιμ.: *Τηλεόραση και ελληνική κοινωνία*. Αθήνα, Εικόν.
- Παπαθανασόπουλος, Στ. (1999). *Η βία στην ελληνική τηλεόραση*. Αθήνα, Καστανιώτης.
- Πλειός, Γ. (1993). *Κινούμενη εικόνα και καλλιτεχνική επικοινωνία*. Αθήνα, Δελφίνι.
- Πλειός, Γ. (2001). *Ο λόγος της εικόνας. Ιδεολογία και πολιτική*. Αθήνα, Παπαζήσης.
- Σαρρής, Ν. (1992). *Η ελληνική κοινωνία στην τηλεόραση* (2 τόμοι). Αθήνα, Γόρδιος.

Διεθνής

- Arnheim, R. (1969). *Visual thinking*. Berkeley, CA: University of California Press.
- Baudrillard, J. (1991). *Η κουλτούρα των μέσων*. Αθήνα, Αλεξάνδρεια.
- Bennet, L. (1999). *Ειδήσεις: η πολιτική των ψευδαισθήσεων*. Αθήνα, Δρομέας.
- Benjamin, W. (1991). *Δοκίμια για την Τέχνη*. Αθήνα, Κάλβος.
- Boorstin, D. (1989). *Το μήνυμα του μέσου*. Αθήνα, Αλεξάνδρεια.
- Cazeneuve, J. (1979). *Ο άνθρωπος τηλεθεατής*, Αθήνα, Πύλη.
- Lippmann, W. (1988). *Κοινή γνώμη*. Αθήνα, Κάλβος.
- Popper, K. (1995). *Ένας νόμος για την τηλεόραση*, στο Popper K.-Condy J.: *Τηλεόραση: Κίνδυνος για τη Δημοκρατία*. Αθήνα. Νέα Σύνορα/Λιβάνη.
- Postman, N. (1998). *Διασκέδαση μέχρι θανάτου*. Αθήνα, Δρομέας.
- Ramonet, I. (1999). *Η τυραννία των ΜΜΕ*. Αθήνα, Πόλις.
- Zimer, C. (1976). *Κινηματογράφος και πολιτική*, επιμέλεια: Διαμαντής Λεβεντάκος. Αθήνα, Εξάντας.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Τραυλός, Α.Κ. ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

«Επιθετικότητα σημαίνει άρνηση και αντίθεση, προσπάθεια επιβολής και επικράτησης, ρήξη και σύγκρουση, προσβολή, διάθεση και δραστηριότητα για ηθελιμένη και σχεδιασμένη υποταγή και καταστροφή του άλλου, του ήδη αντίπαλου προσώπου ή οποιασδήποτε άλλης αντίπαλης και εχθρικής παράταξης» (Φαράντος, 1996). Η *επιθετικότητα* ορίζεται ως η βίαιη και καταστροφική συμπεριφορά, η οποία εσκεμμένα κατευθύνεται ενάντια σε άλλους ανθρώπους, ή στο περιβάλλον. Ο όρος *βία* αναφέρεται στα φυσικά χαρακτηριστικά της επιθετικότητας. Στο χώρο του αθλητισμού, η *βία* ορίζεται ως η συμπεριφορά που προκαλεί πόνο-βλάβη, δεν έχει άμεση σχέση με τους στόχους του παιχνιδιού και σχετίζεται με τα περιστατικά της ανεξέλεγκτης επιθετικότητας.

Σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα, το κοινό που παρακολουθεί αθλητικές δραστηριότητες μπορεί να χωρισθεί σε: α) παθητικούς θεατές, οι οποίοι παρατηρούν παθητικά την αθλητική προσπάθεια, β) ενεργητικούς θεατές, οι οποίοι αντιδρούν θετικά ή αρνητικά στην προσπάθεια των αθλητών, γ) αλληλενεργούντες θεατές, όπου συμπεριλαμβάνονται οι αθλητές και οι κριτές – διαιτητές που συμμετέχουν σε αθλήματα που δεν υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ των αγωνιζόμενων (π.χ., τοξοβολία, σκοποβολή, γυμναστική, καταδύσεις, κλπ.), και δ) αλληλεπιδρούντες αλληλενεργούντες αθλητές/διαιτητές, όπου συμπεριλαμβάνονται οι αθλητές των ανταγωνιζόμενων ομάδων, καθώς και οι διαιτητές που αλληλεπιδρούν με αυτούς κατά τη διάρκεια του αγώνα (π.χ., ποδόσφαιρο, καλαθοσφαίριση, κλπ.).

Στο πλαίσιο της θεματολογίας της στρογγυλής τράπεζας παρουσιάζονται ερευνητικά ευρήματα και θεωρητικές προσεγγίσεις σχετικά με: α) την επίδραση των θεατών στην απόδοση των ασκούμενων, β) τις

συναισθηματικές αντιδράσεις των φίλαθλων – οπαδών και γ) τους τρόπους αντιμετώπισης της βίας στον αθλητισμό. Αποτελεί κοινή παραδοχή, ότι η αντιμετώπιση της βίας στον αθλητισμό έχει πολυθεματική δομή και απαιτεί πολυπαραγοντική προσέγγιση. Για να αντιμετωπιστεί η βία στα Ελληνικά γήπεδα πρέπει να μελετηθεί η υπάρχουσα διεθνής βιβλιογραφία, να προσαρμοστεί ανάλογα στην Ελληνική πραγματικότητα, και να ενισχυθεί οικονομικά η έρευνα για τη βία.

Για να περιοριστούν τα φαινόμενα βίας, προτείνονται, επιγραμματικά, οι παρακάτω ενέργειες: (1) ενημέρωση των μαθητών όλων των σχολείων της χώρας σχετικά με τη βία, (2) διοργάνωση ομιλιών που έχουν σχέση με το «ευ αγωνίζεσθαι», (3) προβολή ειδικών εκπομπών για την καταπολέμηση της βίας από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση, (4) τα ΜΜΕ να μη δίνουν έμφαση στο μίσος και στις παρελθούσες εχθροπραξίες μεταξύ των ομάδων, (5) οι σχολιαστές των αγώνων να μην επηρεάζουν τη συμπεριφορά των οπαδών σχετικά με την αντίληψη της βίας, (6) η πολιτεία να συνεργάζεται με τις ομοσπονδίες της χώρας σχετικά με τη συμπεριφορά των αθλητών και των προπονητών στον αγωνιστικό χώρο, (7) εκπαίδευση και αναβάθμιση του επιπέδου των διαιτητών, (8) η χωρητικότητα του σταδίου να μην να υπερβαίνει τις προτεινόμενες προδιαγραφές, (9) από τα κυλικεία των σταδίων να απομακρυνθούν τα αλκοολούχα ποτά, (10) παρακολούθηση (βιντεοσκόπηση) των κερκίδων όπου βρίσκονται οι οργανωμένοι φίλαθλοι των ομάδων (έχει παρατηρηθεί ότι στους Ελληνικούς αθλητικούς χώρους, οι περισσότερες εκδηλώσεις βίας αρχίζουν από εκεί), (11) συμβολή των οργανωμένων φίλαθλων – οπαδών στην αποτροπή των εκδηλώσεων βίας, (12) δημιουργία συνθημάτων από τους συνδέσμους των οργανωμένων φίλαθλων που δεν περιέχουν σεξιστικά, εθνικιστικά, και βωμολοχικά μηνύματα, (13) καλύτερος έλεγχος των θεατών όταν εισέρχονται στο γήπεδο, και (14) συμβολή των προέδρων των ομάδων στην καταστολή της βίας.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΗ – ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Τσορμπατζούδης, Χ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Συγκριτικά δεδομένα από το ζωικό βασίλειο αποκαλύπτουν ότι η φύση προίκισε τον άνθρωπο με ελάχιστα μέσα βιολογικής επίθεσης. Ωστόσο, τις τελευταίες χιλιετίες το κενό ήρθε να καλύψει η τεχνολογική πρόοδος, αποτέλεσμα της οποίας ήταν η αύξηση της απόστασης ανάμεσα στον επιτιθέμενο και το θύμα. Ο «ενδιάμεσος» αυτός χώρος δημιούργησε νέα δεδομένα για το εσωτερικό υπόβαθρο του ανθρώπου και τους ανασταλτικούς μηχανισμούς της επιθετικότητας και ανέδειξε ένα ηθικό-βιολογικό παράδοξο. Στην ομιλία θα γίνει προσπάθεια ανάδειξης του βιολογικού και εξελικτικού πλαισίου, μέσα στο οποίο συμβαίνει η επιθετικότητα και της σημασίας του για την κατανόηση του φαινομένου.

«Αθλητικός Τουρισμός»

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Κατσώνη, Β. ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΤΕΙ ΑΘΗΝΩΝ

Ο τουρισμός έχει χαρακτηριστεί ως ένας κλάδος με υψηλή ένταση πληροφοριών και οι τουρίστες αναζητούν καλύτερη και ταχύτερη πληροφόρηση (Gratzer et al., 2002), η οποία μπορεί να επιτευχθεί μέσω της χρήση των ICT. Η αποτελεσματική αξιοποίηση πληροφοριών έχει επίσης καίρια σημασία για την επιτυχία των επιχειρήσεων, δεδομένου ότι πλέον οι πληροφορίες είναι τόσο πολύτιμες, όσο το κεφαλαίο και η εργασία.

Οι ICT μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πρόβλεψη της τουριστικής ζήτησης, μέσω της επεξεργασίας των παρεχόμενων πληροφοριών και να δημιουργούν έτσι ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τον τουριστικό προορισμό (Song & Li, 2008). Η χρήση των ICT μπορεί να βοηθήσει και για την επεξεργασία πληροφοριών που προέρχονται από τις ιστοσελίδες και μελετάνε τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει η συμπεριφορά του καταναλωτή και να δημιουργήσουν κατ' αυτόν τον τρόπο έναν εικονικό/ψυχικό χάρτη (Frias, Rodriguez, & Castaneda, 2008), καθώς και μία αντιστοιχία μεταξύ της ψυχολογίας του καταναλωτή και των χαρακτηριστικών συμπεριφοράς των web sites (Steinbauer & Werthner, 2007).

Οι μέθοδοι ηλεκτρονικού μάρκετινγκ στον αθλητικό τουρισμό υποστηρίζονται με νέα μέσα και τρόπους επικοινωνίας, όπως είναι οι νέες τεχνολογίες και οι εφαρμογές Web 2.0. Πρόκειται για εργαλεία «μαζικής συνεργασίας» που επιτρέπουν στους χρήστες του διαδικτύου να συμμετέχουν ενεργά, ταυτόχρονα και να συνεργάζονται άμεσα με άλλους χρήστες για την παραγωγή, την άντληση και τη μετάδοση πληροφοριών και γνώσης μέσω του διαδικτύου. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Τα online περιοδικά και προσωπικά ημερολόγια blogs.
- Οι διαδικτυακοί τόποι κοινωνικής και συνεργατικής διαδικτύωσης (Social Collaborative Networking).
- Οι διαδικτυακοί τόποι Podcasting και Online Videos.
- Η τεχνολογία Tagging για τη σήμανση και κατηγοριοποίηση πληροφοριών.
- Η τεχνολογία Mash-ups για το συνδυασμό διαφορετικών πηγών περιεχομένου, ή και λογισμικού.
- Οι τεχνολογίες Wikis που επιτρέπουν στους χρήστες να συντάξουν περιεχόμενο από κοινού.
- Η τεχνολογία RSS (Really Simple Syndication) για την άμεση αποστολή πληροφοριών σε μια ιστοσελίδα.
- Ο τεχνολογικός συνδυασμός AJAX (Asynchronous JavaScript And XML) για τη δημιουργία καλύτερων, ταχύτερων και πιο φιλικών διαδικτυακών εφαρμογών.

Είναι επόμενο ο παγκόσμιος κλάδος του αθλητικού τουρισμού να δίνει πλέον ολοένα και μεγαλύτερη έμφαση στο Web 2.0 λόγω της σημαντικής επίδρασης που ασκούν τα νέα συνεργατικά μοντέλα διαδικτυακής επικοινωνίας στο ηλεκτρονικό επιχειρείν, καθώς οι σημερινοί χρήστες του διαδικτύου και οι ταξιδιώτες επιζητούν τη δημιουργία και διανομή του δικού τους περιεχομένου, μέσω των ηλεκτρονικών καναλιών που αυτοί επιθυμούν. Οι τεχνολογίες του Web 2.0 επιτρέπουν στους χρήστες του διαδικτύου να γίνουν οι ίδιοι παραγωγοί, σχεδιαστές, πάροχοι και διανομείς τουριστικών υπηρεσιών, καθώς επίσης και να καταστούν οι «ενδιάμεσοι επιχειρηματικοί παίκτες» των νέων προτύπων ηλεκτρονικού εμπορίου. Οι επιχειρηματικές επιπτώσεις, αλλά και οι ευκαιρίες που δημιουργούνται για τον αθλητικό τουριστικό κλάδο θεωρούνται πολύ σημαντικές.

ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Κώστα, Γ.¹ Υφαντίδου, Γ.²

¹ Αντιπρύτανης Δ.Π.Θ., Καθηγητής Τ.Ε.Φ.Α.Α. Δ.Π.Θ.

² Διδάκτορας Τ.Ε.Φ.Α.Α. Δ.Π.Θ., Διδακτικό Προσωπικό Τ.Ε.Φ.Α.Α. Δ.Π.Θ.

Μέχρι την προηγούμενη δεκαετία η έλλειψη ερευνών σχετικά με την ύπαρξη και τα οφέλη του αθλητικού τουρισμού δε διευκόλυνε τη ζήτηση διεξαγωγής μεγάλων αθλητικών γεγονότων από τις διάφορες πόλεις. Οι τοπικές αρχές δεν είχαν πρόσβαση σε πληροφορίες για την αποτελεσματικότητα των αθλητικών γεγονότων στον τουρισμό και στην ανάπτυξη στρατηγικών για επενδύσεις στον αθλητισμό. Την τελευταία δεκαετία έγιναν έρευνες που τόνισαν τη σπουδαιότητα του αθλητικού τουρισμού και όρισαν τα χαρακτηριστικά του.

Τι είναι, όμως, τελικά ο αθλητικός τουρισμός; Αθλητικός τουρισμός (ΑΤ) είναι τα ταξίδια αναψυχής που οδηγούν τα άτομα έξω από τις τοπικές τους κοινωνίες, για να συμμετάσχουν σε αθλητικές δραστηριότητες, να παρακολουθήσουν τέτοιες, ή να επισκεφθούν χώρους που σχετίζονται με τον αθλητισμό (Gibson, 1998). Από τον τελευταίο ορισμό διαφαίνονται και οι τρεις κύριες μορφές του ΑΤ: **Ενεργός, παθητικός και ΑΤ επίσκεψης**. Ειδικότερα, για να γίνει αντιληπτό το εύρος των δραστηριοτήτων του ΑΤ παραθέτονται οι εξής κατηγορίες:

Επίσκεψη με σκοπό την **παρακολούθηση** μεγάλων αθλητικών γεγονότων (π.χ., Ολυμπιακοί Αγώνες)

- Επίσκεψη με σκοπό τη **συμμετοχή** σε ένα αθλητικό γεγονός (π.χ. Μαραθώνιος δρόμος)

- Αθλητικές εκδρομές με σκοπό την ελεύθερη συμμετοχή σε спор περιπέτειας (π.χ., κανό καγιάκ)

- Προπονητικός Α.Τ.: Επίσκεψη επαγγελματικής ομάδας, ή μεμονωμένων αθλητών σε συγκεκριμένη τοποθεσία ιδανική για **προπόνηση, ή εγκλιματισμό** (π.χ., πριν από ένα μεγάλο τουρνουά).

Η επιλογή του τόπου, αλλά και του ξενοδοχείου από τους τουρίστες επηρεάζεται από τις **αθλητικές εγκαταστάσεις**, ή το **αθλητικό animation** που προσφέρει το θέρετρο.

Η τάση του σύγχρονου ανθρώπου για επαφή με τη φύση τείνει όλο και περισσότερο να γίνει τρόπος διαφυγής από την ανία της καθημερινότητας. Οι υπαίθριες δραστηριότητες αναψυχής αποτελούν μέσο εκτόνωσης για τον άνθρωπο της πόλης, καθώς και έναν εναλλακτικό τρόπο δραστηριοποίησης. Οι αγορές των ΑΤ είναι ταξινομημένες ως αγορές ψυχαγωγίας / ελεύθερου χρόνου, ή επαγγελματικές αγορές. Ο ψυχαγωγικός ΑΤ ενσωματώνει τα γεγονότα, την πολιτισμική κληρονομιά, τις κατασκηνώσεις, τα αθλητικά ταξίδια, τα υπαίθρια και περιπετειώδη ταξίδια, τα κέντρα υδροθεραπείας (spa).

Ο επαγγελματικός ΑΤ περιορίζεται στους αθλητικούς οργανισμούς, στις ανταγωνιστικές ομάδες και στα ατομικά αθλήματα, συμπεριλαμβανομένου του κολεγιακού αθλητισμού, όπως επίσης και τις ειδικές αγορές της εκπαίδευσης, των νέων και ηλικιωμένων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες (Higham, 2005). Επιπλέον, σε παγκόσμιο επίπεδο αναπτύσσεται το golf tourism, το οποίο θεωρείται ως: α) μια κύρια τουριστική δραστηριότητα, β) τύπος ταξιδιού ειδικού ενδιαφέροντος, γ) είδος τουρισμού προστιθέμενο σε άλλα είδη ταξιδιών και δ) μια πολύ μεγάλη αγορά του αθλητικού τουρισμού (Rendman, 2003).

Άλλες κατηγορίες του ΑΤ είναι:

1. Τα αθλητικά γεγονότα (π.χ., Ολυμπιακοί Αγώνες, μαραθώνιοι δόμοι, παγκόσμια πρωταθλήματα, διεθνείς συναντήσεις).
2. Τα αθλητικά θεάματα (π.χ., συνέδρια, μουσεία).
3. Οι αθλητικές εκδρομές (π.χ., υπαίθριες δραστηριότητες, σαφάρι, εκδρομές περιπέτειας).
4. Τα αθλητικά καταφύγια (π.χ., προπονητικά κάμπινγκ, κατασκηνώσεις).
5. Οι κρουαζιέρες (π.χ., ιστιοπλοΐα, καταδύσεις, ψάρεμα).

Σύμφωνα με τους Υφαντίδου, Κώστα, Μιχαλοπούλου, & Ταξιλδάρη (2009), οι ρόλοι που αφορούν στον ΑΤ είναι:

Α) «Ενεργός Αθλητικός Τουρίστας» ο οποίος πηγαίνει διακοπές κυρίως για να ασχοληθεί με τα αγαπημένα του αθλήματα (π.χ., τένις, ιστιοπλοΐα, γκολφ, σκι, κλπ.), παραμένει σωματικά ενεργός, ασχολούμενος με τα αγαπημένα του αθλήματα και πηγαίνει διακοπές κυρίως για να ασχοληθεί με το κυνήγι (μία υπαίθρια δραστηριότητα αναψυχής που εντάσσεται στον ΑΤ και παραμένει η πιο δημοφιλής δραστηριότητα σε ιδιωτικές εκτάσεις στην Αμερική, ενώ δεν έχει ακόμη εφαρμογή στις περισσότερες χώρες του κόσμου), ή το ψάρεμα. 2,1%

Β) «Εξερευνητής», που πηγαίνει περιπετειώδη ταξίδια (π.χ., κατάβαση στα Μετέωρα, πορεία στο φαράγγι της Σαμαριάς, πεζοπορίες στα πυκνά δάση, κλπ.), εξερευνεί απόμερες περιοχές, απολαμβάνει τις προκλήσεις και τις δυσκολίες που εμπλέκονται στην εκεί πρόσβαση και μετέχει σε κάμπινγκ, πεζοπορίες, αναβάσεις, κανό και άλλες υπαίθριες δραστηριότητες (υπαίθρια αναψυχή) 5,8%.

Γ) «Αναζητητής Συγκίνησης», που συμμετέχει σε επικίνδυνες/αναζωογονητικές δραστηριότητες που περιλαμβάνουν το στοιχείο του ρίσκου (π.χ., bungee jumping, ελεύθερη πτώση με αλεξίπτωτο, αναρρίχηση, άλματα με σκι, κλπ.), οι οποίες του παρέχουν συναισθηματικές εντάσεις (extreme sports) 4,6%.

ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Μιχαηλίδης, Τ. ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ISLAND GAMES ΡΟΔΟΣ

Ο αθλητικός Τουρισμός απευθύνεται κυρίως σε αθλητικούς φορείς συστηματικής ανάπτυξης και καλλιέργειας των αθλημάτων που η δραστηριότητά τους απαιτεί τήρηση συγκεκριμένων κανόνων-κανονισμών και χώρους με συγκεκριμένες προδιαγραφές, όπως προβλέπονται από το καταστατικό και τους κανονισμούς των διεθνών ομοσπονδιών των αθλημάτων. Απευθύνεται ακόμα σε φορείς που αναπτύσσουν – αξιολογούν τον αθλητισμό για τη σύσφιξη σχέσεων, κοινωνικοποίηση και διαφήμιση, όπως πανεπιστήμια, επιχειρήσεις και συντεχνίες.

- Συστηματική ανάπτυξη
 1. Σωματεία – Σύλλογοι - Όμιλοι (Clubs) Ερασιτεχνικά ή Επαγγελματικά
 2. -Ομοσπονδίες αυτών, Εθνικές ή Διεθνείς,
-Συνομοσπονδίες σε Ηπειρωτικό ή Παγκόσμιο επίπεδο

- Προπονητικός Αθλητισμός
- Δεν απαιτούνται χώροι των ίδιων προδιαγραφών με τους αγωνιστικούς
- Βασικοί βοηθητικοί χώροι
- Απαιτείται προπονητικός εξοπλισμός
- Προαιρετικός βοηθητικός εξοπλισμός

Αγωνιστικός Αθλητισμός

- Αγωνιστικοί χώροι υψηλών προδιαγραφών
- Βοηθητικοί χώροι υψηλών προδιαγραφών
- Εξοπλισμός υψηλών προδιαγραφών
- Εξέδρες
- Εξειδικευμένο προσωπικό και στελέχη
- Εθελοντές

Οφέλη:

- Προσέλκυση ποιοτικού τουρισμού.
- Επιμήκυνση περιόδου - χειμερινός τουρισμός
- Βελτίωση των αθλητικών εγκαταστάσεων
- Ανανέωση-εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού
- Προπονητήρια για τους ντόπιους αθλητές
- Προπονητικός εξοπλισμός
- Δημιουργία διεθνών σχέσεων
- Ανταλλαγή τεχνογνωσίας
- Δημιουργία θέσεων εργασίας.

Η διαδικασία του Α.Π.Ο. είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την τοπική αθλητική ανάπτυξη και δραστηριότητα.

Απαραίτητη προϋπόθεση τα οφέλη προς την τοπική αθλητική κοινωνία

Απευθυνόμαστε:

- Στις εκατοντάδες ομοσπονδίες των Ολυμπιακών και μη αθλημάτων, κυρίως της Ευρώπης.
- Στους χιλιάδες συλλόγους των αθλημάτων αυτών.
- Στα εκατομμύρια των αθλητών των σωματείων αυτών.

Συνεργαζόμαστε:

- Με τις ελληνικές ομοσπονδίες και τα τοπικά σωματεία για τη στήριξη των προπονήσεων – προετοιμασίας και για την προσέλκυση-διεκδίκηση διοργανώσεων και αγώνων.
- Με προσωπικότητες εμπειρογνώμονες του αθλητισμού για την προβολή-προώθηση και την διεκδίκηση διοργανώσεων.

GOLF IN GREECE: ATTRACTING HIGH-END SPORT TOURISM

Euser, B.J. WRITERS' WORKSHOPS INTERNATIONAL, LLC

Golf is a sport that attracts high-end tourists to a destination. By high-end, I mean tourists with a fair amount of disposable income: tourists who will stay in comfortable hotels, eat at quality restaurants, drink cocktails and wine, rent cars, and buy souvenirs. Golf is a relatively expensive sport. The cost of the equipment is only the beginning: green fees, cart rental, and resort accommodations add up fast. We can expect that golf tourists will spend a lot of money on their holidays in Greece. These high-end tourists are worth attracting. Unfortunately, Greece is not a golf destination.

Despite its very favorable climate and excellent conditions for developing golf courses, Greece has only a handful.. To be considered a golf destination, a location must have at least 6 courses in close enough proximity to one another that they can be played on consecutive days. Greece does not meet this definition. Spain, with over 300 golf courses is a golf destination. Turkey, with 30 courses, many newly developed, is an up and coming golf destination.

In all of Greece, there are only 7, 18-hole golf courses and 1, 9-hole golf course. And the 7 courses Greece has are widely scattered: 1 in Athens, 1 in Rhodes, 1 in Macedonia, 1 in Corfu, 2 in Kalamata, and 1, 18-hole and 1, 9-hole course in Crete. What does this mean in terms of attracting golfers to Greece? It means that the country can not bill itself as a golf destination. However, it could present itself as an ideal location for golf tourism. The book that Connie Burke and I wrote in 2009, *Golf in Greece*, promotes that image.

Golf tourism means that golfers are attracted to a place by its excellent courses, but they do not intend to spend all their time on the golf course. They want to go somewhere that also offers other outstanding sights. Golf tourism also aims to attract golfers with families: the golfer may play golf, while the spouse and children go sightseeing. Then the whole family may spend a day sightseeing together, before traveling to a different golf locale.

In our book, after each golf course, we present a section called “Off the Green.” We offer ideas for the golfer and family to enjoy the area around the golf course. In Greece, this is incredibly easy. For example, in Athens, golf tourists will play golf one day, then the next day, visit the Acropolis and its museum. In *Golf in Greece*, we suggest they visit night spots on the Athens Riviera, take a drive to the Temple of Poseidon at Sounion, visit museums including the Benaki Museum, the Cycladic Museum and the Vorres Museum. These tourists may walk through the Plaka, purchase souvenirs, and may even take the cable car to the Mont Parnes Casino to spend an evening gambling. They will enjoy Greek dishes at any of the many tavernas and may try a bottle of Assyrtiko wine from Hatzimichalis Winery.

What Greece has to offer in the way of golf tourism is an extremely rich environment, with a wide variety of activities for golfers and their families to enjoy. We wrote *Golf in Greece* to inspire potential golf tourists to come to Greece and enjoy playing their game – while at the same time, taking advantage of the opportunity to visit Greece’s unparalleled historical sites and experience Greek culture.

Having said all that, golfers like to play different courses during their week-long vacations. On Crete, that is possible to the extent that golfers can play 9 holes one day at Porto Elounda and 18 holes a couple of days later at Crete Golf Club. In Kalamata, with the newly opened Dunes Course and Bay Course at Costa Navarino, there is an opportunity for more variety. By combining a game at Glyfada after arriving in Athens, with games at the Dunes Course and the Bay Course, and possibly a final stop in Corfu for a game there, one can get close to the variety offered by a golf destination.

Alternatively, a golf tourist agent could design a vacation in which the golfer and family arrive in Athens, play at Glyfada Golf Course and visit the sights, then fly to Thessaloniki to play Porto Carras, visit the monasteries at Mount Athos, and the archeological sites at Pella and Vergina, then fly to Crete to play at Crete Golf Club and Porto Elounda, and visit Knossos and the Lasithi Plateau. Happily, there are more golf courses being developed in Greece. The Links of Olympia, with an 18-hole and a 9-hole course, is under

construction. Other courses are planned for Halkidiki, Crete, and in northern Greece, near Volos.

Sadly, there are terrible administrative barriers to the construction of new courses, specifically in the permitting process. It is expensive enough as it is to build a golf course. If Greece wants to attract high-end tourists like golfers, the Greek government must make it easier – not more difficult – to build courses. The permitting process could be streamlined. Government incentives – that cost the government nothing – could be offered to potential golf course developers to encourage them to choose to build their courses in Greece. For example, a tax holiday for some number of years could be offered. It costs the government nothing because if the course is not there, there is nothing to tax. So offering a tax break for a certain amount of time loses nothing, and the golf course adds to the tax base once the tax holiday has expired.

I envision Greece as the health center of Europe. The sea, surrounding Greece, is a potentially inexhaustible source of thalassotherapy, as long as it not polluted. The sun is an inexhaustible source of renewable energy. Opportunities to participate in every imaginable sport abound. With its Mediterranean climate, excellent organic local produce for simple, fresh cuisine, and fine local wines, Greece offers the opportunity for a healthy lifestyle to everyone who lives or visits here.

Consistent with this vision are ecologically sound golf courses. Four of the existing golf courses – Porto Carras, Porto Elounda, The Dunes and The Bay Courses at Costa Navarino – are organic: that is to say, they use no synthetically produced pesticides, herbicides or fertilizers. They minimize the use of fresh water, substituting salt, brackish or effluent (gray) water. They protect existing habitats and plant native grasses, flowering plants, shrubs and trees in the rough to shelter local birds and wildlife.

Porto Carras is planted with paspalum grass, a species that will grow when watered with salt water, brackish water or effluent water. Golf courses built near the sea can use exclusively salt water to maintain the course. A commitment to organic cultivation minimizes pollution. Hybrids of paspalum grass have blades of different widths: some with wider blades are suitable for fairways and others with narrower blades are suitable for greens.

There is more than one model for developing new golf courses. One model is the resort model, such as Porto Carras or Costa Navarino. In this model, the golf course is connected to a resort that offers other attractions, such as swimming pools, tennis courts, and spas. This model requires a huge financial investment. It is also a self-contained unit, separate from the nearby community.

Another model is the golf club. In this model, golf courses are developed as independent entities. Examples are Glyfada Golf Course, Crete Golf Club and Corfu Golf Club. This model requires much less investment because one is only building the golf course. The hotels and restaurants and other businesses that provide for the golfers – and reap the economic benefits – are the businesses in the local community. To me, this type of golf course development makes a lot of sense for Greece. The courses can be operated privately as in Crete and Corfu, or by the municipal government, as in Rhodes and Athens.

There is also a great opportunity for 9-hole golf courses. These smaller courses are also attractive to golfers and cost less to develop and maintain. There are groups of golfers that focus only on playing 9-hole courses. These courses are called Pitch and Putt because they do not have long fairways required for par 5 holes. Associations of Pitch and Putt golfers from 17 different countries have formed The Federation of International Pitch and Putt Associations, or FIPPA. FIPPA organizes a World Cup and World Strokeplay Championship every year. These are golfers that we would like to attract to Greece. They may be somewhat less serious than 18-hole golfers and are excellent candidates to target for golf tourism.

Greece is currently in a crisis. The Chinese character for crisis combines the character for danger with the character for opportunity. This is undoubtedly a dangerous time for Greece. But this is also a time of opportunity: Greece has the opportunity to develop the full gamut of sports tourism – from simple snorkeling to high-end golf. It will take determination and vision to capitalize on this opportunity, but the opportunity is here.

«Σχολικός Αθλητισμός & Αθλητισμός για Όλους Κάτω από τις Νέες Οικονομικές Συνθήκες»

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Γκανάτσιος, Γ. ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΔΙΕΥΘ/ΣΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ – ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΛΛΕΔΑ

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, οι Ο.Τ.Α. αναπτύσσουν πολύπλευρη δραστηριότητα σε πολλούς τομείς κοινωνικού χαρακτήρα που στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών τους. Ο αθλητισμός αποτελεί ένα καθοριστικό παράγοντα στην κατεύθυνση αυτή και οι Ο.Τ.Α. υλοποιούν δράσεις που σχετίζονται με την οργάνωση και τη διοίκηση των τοπικών αθλητικών θεμάτων.

Βασικοί άξονες της Τοπικής Αθλητικής Πολιτικής (πρέπει να) είναι μεταξύ άλλων: α) η αθλητική υπηρεσία, β) οι εγκαταστάσεις και οι χώροι άσκησης και αναψυχής, γ) τα αθλητικά προγράμματα και οι δραστηριότητες, δ) η στήριξη και η βελτίωση των καθιερωμένων εκδηλώσεων και θεσμών, ε) η δημιουργία δικτύωσης και στ) η διαμόρφωση πολιτικών με φορείς (τοπικούς, εθνικούς και διεθνείς).

Σήμερα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, λόγω των δύσκολων κοινωνικο-οικονομικών συνθηκών που επικρατούν στην ελληνική κοινωνία, καθιστούν αναγκαία την επεξεργασία και διαμόρφωση πολιτικών από τις αθλητικές δομές των Ο.Τ.Α., για τη στήριξη και ανάπτυξη του αθλητισμού. Χωρίς να απολέσουν τον κοινωνικό τους χαρακτήρα και ρόλο, οι Ο.Τ.Α. πρέπει να αξιοποιήσουν το στελεχιακό τους δυναμικό και τις υποδομές τους και, λειτουργώντας με αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα, να παρέχουν υπηρεσίες υψηλής ποιότητας με στόχο να δώσουν στους πολίτες διέξοδο και ευκαιρία για δημιουργική απασχόληση στον ελεύθερο χρόνο τους.

Σε όλη αυτή τη διαδρομή το θολό θεσμικό πλαίσιο και η νοοτροπία που έχει αναπτυχθεί επέτρεπε την εκδήλωση και συντήρηση ορισμένων παθογενειών (άσκηση αθλητικής πολιτικής με ιδιότητα, αναξιοκρατία και εξυπηρέτηση μικροσυμφερόντων που κυρίαρχα εκφράζεται στις σχέσεις με τα σωματεία και τους συλλόγους). Οι παθογένειες αυτές πρέπει να εκλείψουν από τις αθλητικές υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. διότι αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στην προσπάθειά τους να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του πολίτη και να αποκτήσουν αναπτυξιακό ρόλο. Οι υπηρεσίες αυτές χρειάζονται περισσότερο από ποτέ να αναπτύξουν οργανωσιακή κουλτούρα που θα χαρακτηρίζεται από τον προσανατολισμό τους στις επιστημονικές αρχές του μάνατζμεντ. Αρχές που θα επιβάλουν μια νέα τύπου διοίκηση, που θα τους επιτρέψει να ανταποκριθούν στα νέα δεδομένα και να αξιοποιήσουν εποικοδομητικά τις ευκαιρίες που δημιουργούνται για την αναβάθμιση του ρόλου τους στην ανάπτυξη του αθλητισμού σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

Η ΚΡΙΣΗ ΩΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑ (ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ)

Δασκαλάκης, Σ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘ/ΣΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Αφού διερεύνησε το ευρύτερο περιβάλλον στο χώρο της Παιδείας, όπως διαμορφωνόταν το πρώτο εξάμηνο του 2010, η Διεύθυνση Φυσικής Αγωγής του Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. συγκεκριμενοποίησε τις απειλές (τις παραμέτρους της κρίσης) για τον ελληνικό Σχολικό Αθλητισμό. Στη συνέχεια, εξετάζοντας τις λειτουργικές δυνατότητες των οργανωτικών δομών του Υπουργείου (κεντρικά και περιφερειακά), διετύπωσε το Οραμα, το Σκοπό και τους Στόχους του Ελληνικού Σχολικού Αθλητισμού. Η διατύπωσή τους έγινε με την προοπτική να χρησιμοποιηθούν ως «Οδικός Χάρτης» προκειμένου να αντιμετωπισθούν ριζικά

οι έως τότε παθογένειες του Σχολικού Αθλητισμού και η νέα μορφή του να εστιάζει στη γενικότερη παιδευτική προσφορά του.

Ακολούθησε η χάραξη του Στρατηγικού Σχεδιασμού και των Τακτικών που θα οδηγούσαν στην εκπλήρωση του Οράματος, του Σκοπού και των Στόχων. Με τις κατάλληλες θεσμικές παρεμβάσεις (Υπουργικές Αποφάσεις και Εγκυκλίους), από τα μέσα του 2010 άρχισε να υλοποιείται το όλο έργο, με πενταετή ορίζοντα και ενδιάμεσες αξιολογικές μετρήσεις.

Το 2011 δημιουργήθηκαν οι «Αγώνες Αθλοπαιδείας», μία νέα μορφή διοργανώσεων στα Δημοτικά και τα Γυμνάσια, δηλαδή ημερίδες σε διάφορα αθλήματα, με ελεύθερες πολλαπλές συμμετοχές από κάθε σχολείο, με πολλούς αγώνες κατά τη διάρκεια της ημερίδας και επιβράβευση όλων των συμμετεχόντων. Έτσι προωθείται η συμμετοχή όσο το δυνατόν περισσότερων μαθητών και μαθητριών, χωρίς το άγχος της νίκης και χωρίς να αποτελεί προτεραιότητα το υψηλό επίπεδο ικανοτήτων στο συγκεκριμένο άθλημα. Παράλληλα, καταργήθηκαν τα πρωταθλήματα με καθαρά ανταγωνιστική μορφή, με μία διοργάνωση ανά έτος, μία μόνο ομάδα από κάθε σχολείο και νοκ-άουτ αγώνες.

Στα Πανελλήνια Πρωταθλήματα Λυκείων, για τα ομαδικά αθλήματα, εφαρμόστηκε η διαδικασία της κλήρωσης για τη φάση των Περιφερειακών Ομίλων και του Final 4 για τη Γ' φάση της διοργάνωσης. Στον Κλασικό Αθλητισμό έγιναν δομικές αλλαγές στους Περιφερειακούς Αγώνες και κατά τη τελική φάση δημιουργήθηκε ένα «Μαθητικό Αθλητικό Χωριό» που φιλοξένησε τους αθλητές και τις αθλήτριες.

Επίσης, εντάχθηκαν στο πάγιο πλαίσιο του Ελληνικού Σχολικού Αθλητισμού οι διοργανώσεις για μαθητές και μαθήτριες με αναπηρία (ΑμεΑ) οποιασδήποτε μορφής.

Τέλος, η συνεργασία με εγχώριους και διεθνείς οργανισμούς οδήγησε στη δημιουργία διάφορων αθλητικών προγραμμάτων με πολυποίκιλη προσφορά στους μαθητές και τις μαθήτριες της χώρας. Τα αποτελέσματα των 2 πρώτων χρόνων εφαρμογής είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά, καθώς οι συμμετοχές στις σχολικές αθλητικές διοργανώσεις διατηρήθηκαν σε πολύ υψηλό επίπεδο σε Δημοτικά, Γυμνάσια και Λύκεια, ενώ ταυτόχρονα υπήρξε δραματική μείωση του συνολικού κόστους διοργάνωσης της τάξης του 75%.

Προκειμένου να παγιωθεί η τακτική ποιοτική και ποσοτική αποτύπωση σε πανελλήνια κλίμακα, έχει ήδη προετοιμασθεί και θα υλοποιηθεί από το τρέχον σχολικό έτος, ολοκληρωμένο Πλέγμα Δεικτών Μέτρησης για την αναλυτική καταγραφή των συμμετοχών σε όλες τις σχολικές αθλητικές διοργανώσεις και προγράμματα, καθώς και του αντίστοιχου κόστους (με πολλαπλούς δείκτες) σε ετήσια βάση.

ΜΕΤΑ-ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΜΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ: ΠΑΓΚΡΗΤΙΟ ΣΤΑΔΙΟ Ένα πείραμα σε εξέλιξη.....

Δρ.σσίτης, Ι. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Ανάπτυξη Αθλητισμού Ηρακλείου ΑΕ ΟΤΑ

Το Παγκρήτιο Στάδιο είναι μία από τις εκτός Αθηνών Ολυμπιακές εγκαταστάσεις που φιλοξένησαν το ποδόσφαιρο κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Μετά από χρονοβόρες διαδικασίες και μεγάλες πιέσεις που ασκήθηκαν προς την Πολιτεία, 4 χρόνια μετά τους Αγώνες η διαχείριση και λειτουργία του Παγκρητίου Σταδίου πέρασε στο Δήμο Ηρακλείου. Στις υποδομές του συμπεριλαμβάνονται υπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις ποδοσφαίρου και 15.000 τ.μ. εσωτερικοί αθλητικοί και εργασιακοί χώροι. Με στόχο την πιο ευέλικτη αξιοποίηση του Σταδίου και μετατροπή του σε πυρήνα ανάπτυξης Αθλητισμού και Πολιτισμού, δημιουργήθηκε Δημοτική Επιχείρηση ειδικού σκοπού με την μορφή Ανώνυμης Εταιρείας (Ανάπτυξη Αθλητισμού Ηρακλείου ΑΕ ΟΤΑ).

Με στόχο την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του Σταδίου και την ένταξή του χωροταξικά και λειτουργικά σε ένα ευρύτερο σχέδιο ανάπτυξης του αθλητισμού, η ΑΑΗ ΑΕ ΟΤΑ προχώρησε σε

στρατηγικό σχεδιασμό, μέσω του οποίου αξιοποιήθηκαν όλες οι δυνατότητες των υποδομών του Σταδίου, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες του αγωνιστικού και του σχολικού αθλητισμού της πόλης, καθώς και οι ανάγκες των απλών πολιτών κάθε ηλικίας σε φυσική δραστηριότητα. Στα αποτελέσματα του σχεδιασμού περιλαμβάνονται:

- Η ένταξη του Σταδίου σε ένα δίκτυο με τα υπόλοιπα δημοτικά αθλητικά κέντρα και η επιτυχημένη λειτουργία του παράλληλα με αυτά.
- Η φιλοξενία κατά μέσο όρο 100 αθλητικών, εκπαιδευτικών, καλλιτεχνικών και εκθεσιακών εκδηλώσεων το χρόνο.
- Η στέγαση 16 αθλητικών ερασιτεχνικών σωματείων, μίας επαγγελματικής ομάδας ποδοσφαίρου και 2 αθλητικών ενώσεων.
- Η δυνατότητα πρόσβασης σε αυτό σε κάθε πολίτη.

Σκοπός της εισήγησης είναι να παρουσιαστούν: α) ο τρόπος διαχείρισης που εφαρμόστηκε για την αξιοποίηση του Σταδίου, β) τα προβλήματα και οι δυσκολίες που παρουσιάστηκαν και συνεχώς παρουσιάζονται στη στελέχωση, λειτουργία, οικονομική διαχείριση, προώθηση καινοτόμων ιδεών και στην επικοινωνία και συνεργασία με τους τοπικούς φορείς του αθλητισμού, την κοινωνία και το κεντρικό κράτος, γ) τα συμπεράσματα από την πρωτόγνωρη αυτή εμπειρία μέσα από τη δυναμική που αναπτύχθηκε στον τρόπο συντήρησης μιας τόσο δαπανηρής εγκατάστασης και δ) τα συμπεράσματα από την ομολογουμένως μεγάλη συμβολή του εγχειρήματος στην ανάπτυξη κάθε μορφής αθλητισμού της πόλης μας.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΜΑΖΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΡΙΣΗ

Κωνσταντίνος, Π. ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Ξεκινώντας ιστορικά (από τη μεταπολίτευση και μέχρι σήμερα) την προσέγγιση της κοινωνικο - οικονομικής διάστασης του Μάζικου και Ερασιτεχνικού αθλητισμού, μπορούν να γίνουν κατανοητές οι αλληλοεπιδράσεις και η συσχέτισή τους με τη σημερινή κρίση. Η κατάσταση που υπάρχει το τελευταίο διάστημα στην Ελλάδα μπορεί να ερμηνεύσει γεγονότα που συνδέονται διαχρονικά με το Μάζικό και τον Ερασιτεχνικό Αθλητισμό και να οδηγήσει σε διαπιστωτικές αναφορές. Η πρώτη διαπίστωση αφορά στην αλματώδη εξέλιξη που είχαν όλες οι κατηγορίες αθλητικών δραστηριοτήτων και η κοινωνικο-οικονομική σχέση τους τόσο με το Μάζικό, Σχολικό και Ερασιτεχνικό αθλητισμό, όσο και με το ανταγωνιστικό επίπεδο με την πραγματική ή λανθάνουσα διάσταση του φαινομένου. Η εξέλιξη συνέβη στις αθλητικές υποδομές με τεράστιες δημόσιες επενδύσεις λόγω των πολιτικο-ιδεολογικών αλλαγών της δεκαετίας του 1980 με την ίδρυση του Μάζικου και την ενίσχυση του Ερασιτεχνικού Αθλητισμού, αλλά και λόγω της απόφασης για διεκδίκηση των Ολυμπιακών Αγώνων του 1996.

Ανάλογη εξέλιξη υπήρξε και στους αθλούμενους τόσο λόγω των προγραμμάτων του Μάζικου αθλητισμού, όσο και της δημιουργίας πολλών αθλητικών σωματείων κυρίως στην επαρχία, η οποία ώθησε τα κοινωνικά στρώματα και κυρίως τα μεσαία και κατώτερα να διεκδικήσουν ενεργή συμμετοχή. Ο Μάζικός αθλητισμός ως κοινωνικο-οικονομική διάσταση της περιόδου 1982-2004 ήταν μία δομική πραγματικότητα με σχεδιασμό, οργάνωση και διαχείριση που είχε όλα εκείνα τα επιστημονικά δεδομένα που απαιτούσε κάθε ανάλογο εγχείρημα, γι αυτό και η αποτελεσματικότητά του στην Ελληνική κοινωνία τουλάχιστον σε αυτή τη περίοδο μπορεί να αξιολογηθεί ως επιτυχής. Η οργανωτική διάσταση του προγράμματος με τις αποκεντρωμένες μορφές που γρήγορα έλαβε και η παράλληλη θεσμική κατοχύρωσή του στη Τοπική Αυτοδιοίκηση διαμόρφωσε τις ουσιαστικές δομικές αναφορές για σταθερή και ρεαλιστική προοπτική. Όμως, αξιολογώντας τη συνέχεια του προγράμματος και ειδικότερα σήμερα διαπιστώνεται ότι η κοινωνικο-οικονομική του διάσταση δεν είχε ανάλογη συνέχεια, κάτι που δεν μπορεί να θεωρείται αποκλειστικά ως αποτέλεσμα της κρίσης.

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΣΧΟΛΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Ρουσσέτη, Μ. ΑΝΑΠΛ. ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ ΔΙΕΥΘ/ΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΙΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ

Ο αθλητισμός ξεκινάει από την οικογένεια. Αν οι γονείς ενός παιδιού και ο οικογενειακός κύκλος αντιλαμβάνονται την αξία της φυσικής αγωγής και των δραστηριοτήτων αναψυχής βρίσκουν τρόπους να το ενθαρρύνουν να ασχοληθεί με αυτές. Μετά, συνεχίζεται στη γειτονιά, όπου το παιδί παίζει με συνομήλικούς του διάφορα παιχνίδια. Ακολουθεί η εγγραφή του στο Δημοτικό Σχολείο, στην αυλή (ή/και το γυμναστήριο) του οποίου μυείται σιγά-σιγά στις αξίες του αθλητισμού και στα διάφορα αθλήματα. Η ηλικία αυτή αποτελεί τη βάση της πυραμίδας του οργανωμένου αθλητισμού, αφού ασχολούνται τα περισσότερα άτομα από κάθε άλλη ηλικία.

Το μάθημα της Φυσικής Αγωγής στις Α', Β', Γ' και Δ', τάξεις του Δημοτικού Σχολείου διδάσκεται 4 ώρες την εβδομάδα και στις Ε' και ΣΤ' τάξεις, καθώς και στο Γυμνάσιο / Λύκειο διδάσκεται μόνο 2 - 3 ώρες την εβδομάδα. Για τα παιδιά της ηλικίας αυτής, όμως, τα κατά τόπους ερασιτεχνικά σωματεία όλων των αθλημάτων και τα ιδιωτικά γυμναστήρια προσφέρουν τη δυνατότητα να ασχοληθούν επιπλέον με ένα μεγάλο εύρος δραστηριοτήτων στον ελεύθερο χρόνο τους.

Ο Δήμος διαδραματίζει επίσης ένα σπουδαίο ρόλο. Μέσα από ένα πολύπλευρο, άμεσο και δυναμικό πρόγραμμα δράσεων, η Τοπική Αυτοδιοίκηση επιδιώκει την ενεργή συμμετοχή όλων των παιδιών χωρίς αποκλεισμούς. Στους δημοτικούς χώρους μπορεί κάποιος να βρει αθλητικά προγράμματα για όλες τις ηλικίες και τις ικανότητες, πάντα υπό την επίβλεψη και υποστήριξη εξειδικευμένου προσωπικού, Καθηγητών Φυσικής Αγωγής.

Οι Δήμοι και η σχολική κοινότητα είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι. Η παραχώρηση των Δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων για το καθημερινό μάθημα, τους σχολικούς αγώνες, τις εξετάσεις των ΤΕΦΑΑ, κλπ., δηλώνει τη σημαντική σχέση ανάμεσα στους ΟΤΑ και το σχολικό αθλητισμό. Σε πολλά σχολεία εφαρμόζονται προγράμματα που επικεντρώνονται και στο τρίπτυχο «Αθληση, Διατροφή, Υγεία», σε συνεργασία με τους Δήμους, τα οποία συμβάλλουν ουσιαστικά στην ψυχοσωματική ανάπτυξη του μαθητικού δυναμικού της χώρας, μέσα από την ενσυνείδητη διαμόρφωση κανόνων και συμπεριφορών που σχετίζονται με το τρίπτυχο αυτό. Σε αυτή την ηλικία μπαίνουν τα θεμέλια για ένα τρόπο ζωής και άσκησης που ιδανικά θα συνεχίσουν τα παιδιά και στην ενήλικη ζωή τους.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση διαδραματίζει ένα σπουδαίο ρόλο γιατί υποστηρίζει, συντονίζει και δημιουργεί τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του σχολικού αθλητισμού. Χρειάζεται, λοιπόν, ικανά και επιστημονικά καταρτισμένα στελέχη για να επιτύχει το σκοπό αυτό.

ΜΕΤΑ-ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΜΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ: ΠΑΓΚΡΗΤΙΟ ΣΤΑΔΙΟ -

Η συμβολή του στην ανάπτυξη του σχολικού, αγωνιστικού και Αθλητισμού για Όλους

Τσιράκος, Δ. ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α.Α.Η. Α.Ε.Ο.Τ.Α.

Η αξιοποίηση μίας Ολυμπιακής εγκατάστασης αποτελεί πάντοτε μια πρόκληση για οποιανδήποτε εμπλέκεται σε αυτή, ιδιαίτερα όταν γίνεται σε ένα δύσκολο οικονομικό περιβάλλον και χωρίς την οικονομική συμβολή της Πολιτείας. Η αξιοποίηση του Παγκρητίου Σταδίου σε αυτή τη δύσκολη οικονομική συγκυρία αποτέλεσε ένα πείραμα (που είναι ακόμα σε εξέλιξη), το οποίο έχει συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη και τη στήριξη του Σχολικού και του Αγωνιστικού αθλητισμού, χωρίς να παραγκωνίζεται ο Αθλητισμός για Όλους.

Πρωταρχικός στόχος του φορέα διαχείρισης του Σταδίου ήταν μέσα σε μία πενταετία να συμβάλει στην

αλλαγή της νοοτροπίας των πολιτών όσο αφορά στο περιεχόμενο, την ποιότητα και την αναγκαιότητα του «Δημοτικού αθλητισμού». Για να στηριχθεί οικονομικά το εγχείρημα αυτό, παράλληλα με τη συμβολή του Δήμου Ηρακλείου, στο Στάδιο οργανώθηκε Δημοτικό γυμναστήριο (το δεύτερο στο Δήμο Ηρακλείου), Δημοτικό κολυμβητήριο και Δημοτική σχολή χορού, πλήρως εξοπλισμένα και στελεχωμένα με εξειδικευμένο προσωπικό. Επίσης, σε συνεργασία με τις τοπικές ενώσεις αθλημάτων, στο Στάδιο φιλοξενούνται 16 αθλητικά σωματεία και συνολικά 12 Ολυμπιακά αθλήματα, παράλληλα με τη φιλοξενία μίας επαγγελματικής ομάδα ποδοσφαίρου (ΠΑΕ ΕΡΓΟΤΕΛΗΣ).

Στη λειτουργία αυτών των αθλητικών δομών οι πολίτες καταβάλουν συνδρομή ανάλογα με την κοινωνική και οικονομική τους κατάσταση, ή την επαγγελματική τους ιδιότητα, η οποία ποικίλει από 10 – 25€ για το γυμναστήριο και από 25 – 40 € για το κολυμβητήριο και την εκμάθηση χορών. Ειδική μέριμνα έχει προβλεφθεί για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις υποδομές χωρίς κάποια οικονομική επιβάρυνση και τους ενεργούς αθλητές αθλημάτων, οι οποίοι καταβάλουν μηνιαία συνδρομή 10 €.

Σε κάθε αθλητική δραστηριότητα που υλοποιείται στο Στάδιο η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και η επισκεψιμότητα καταγράφεται και αναλύεται στατιστικά, ενώ δεδομένα της ανάλυσης τροφοδοτούνται σε μοντέλα διαχείρισης της ενέργειας του Σταδίου για καλύτερα αποτελέσματα και μεγαλύτερη οικονομία. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται ενδεικτικά στοιχεία από τη λειτουργία του Σταδίου που φανερώνουν τη δυναμική που έχει αναπτυχθεί για όλες τις μορφές του αθλητισμού και της φυσικής δραστηριότητας:

	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012
1 Μέση τιμή ενεργών μελών	567	1.034	1.642
2 Μέση ημερήσια επισκεψιμότητα	349	514	1.034
3 Μέση μηνιαία επισκεψιμότητα	8.713	12.850	14.155
4 Ετήσια επισκεψιμότητα	104.553	154.195	169.864
5 Ετήσιες ώρες άθλησης	156.830	231.293	254.796
6 Δείκτης επισκεψιμότητας προσωπικού	3.706	4.045	4.355
7 Αριθμός εκδηλώσεων	58	94	114
8 Σχολικές δραστηριότητες	28	35	38

Στο πλαίσιο αυτού του μοντέλου ανάπτυξης και διαχείρισης του Σταδίου έχουν διαπιστωθεί τα παρακάτω:

- Η ανάπτυξη πολλαπλών εναλλακτικών μορφών άθλησης στον ίδιο χώρο προσέλκυσε τον οικογενειακό αθλητισμό, εκπληρώνοντας έναν από τους βασικούς στόχους του Δήμου Ηρακλείου και της ΑΑΗ ΑΕ ΟΤΑ, συμβάλλοντας σημαντικά στην ανάπτυξη του Αθλητισμού για Όλους της πόλης.
- Η τιμολογιακή πολιτική με βάση την κοινωνική, οικονομική και επαγγελματική κατάσταση των πολιτών συνέβαλε στην προσέλκυση μεγάλου αριθμού πολιτών (τα τελευταία 4 χρόνια περισσότεροι από 11.000 πολίτες εγγράφηκαν σε δραστηριότητες του σταδίου).
- Η ανάδειξη του Σταδίου ως πολυδύναμου αθλητικού κέντρου – ένα μεγάλο Γυμναστήριο – συνέβαλε σημαντικά στην προσέλκυση πολιτών που για πρώτη φορά ασχολήθηκαν με κάποια φυσική δραστηριότητα (το 5% των μελών είναι πολίτες που εγγράφηκαν σε γυμναστήριο για πρώτη φορά).
- Η ανάδειξη του Παγκρητίου Σταδίου ως πολυδύναμου αθλητικού κέντρου συνέβαλε σημαντικά στη ρύθμιση της τιμολογιακής πολιτικής των ιδιωτικών αθλητικών κέντρων προς όφελος των πολιτών, στην αλλαγή νοοτροπίας των πολιτών για το Δημοτικό αθλητισμό και τον Αθλητισμό για Όλους, στη σύνδεση του Σχολικού με τον Αγωνιστικό αθλητισμό και ευρύτερα με τον Αθλητισμό για Όλους.

«Αθλητικό Δίκαιο & Κυβερνητική στον Αθλητισμό»

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Αναγνωστόπουλος, Ι. Ε.Ε.ΔΙ.Π. Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Ο σύγχρονος αθλητισμός, Ερασιτεχνικός και Επαγγελματικός, έχει εξελιχθεί σε σημαντική οικονομική δραστηριότητα, λόγω της μεγάλης δημοσιότητας των αθλητών και των συχνά υποκρυπτόμενων συμβάσεων με οικονομικό αντάλλαγμα. Οι αθλητικές εργασιακές συμβάσεις παρουσιάζουν ιδιομορφίες και ιδιαιτερότητες από τις λοιπές εργασιακές συμβάσεις. Η μελέτη αυτή επιδιώκει, μέσα από την έρευνα της βιβλιογραφίας, νομοθεσίας και νομολογίας, να προσδιορίσει τη φύση και τις ιδιαιτερότητες των εργασιακών σχέσεων αθλητών και προπονητών στην Ελλάδα συγκριτικά με εκείνες των λοιπών εργαζόμενων. Από την επί μέρους ανάλυση διαπιστώνεται ότι οι αθλητικές εργασιακές συμβάσεις παρουσιάζουν ουσιώδεις διαφορές, ιδίως από πλευράς χρονικής διάρκειας, χρόνου σύναψης, τύπου, βαθμού εξάρτησης, λόγων και αιτιών λύσης, οργάνων επίλυσης διαφορών, καταβολής παροχών, προσαύξησης αποδοχών, τρόπου πληρωμής των αποδοχών, ορίου ηλικίας, έναρξης της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, διαμεσολάβησης κατά την κατάρτισή τους, χρόνου διενέργειας των διαπραγματεύσεων, κωλύματος για πρόσληψη λόγω φορολογικών ή/και ασφαλιστικών εκκρεμοτήτων, καθώς και προϋπολογισμού του εργοδότη για την εγκυρότητα της συναπτόμενης σύμβασης. Συμπερασματικά, διαπιστώνεται ότι ο νομοθέτης θεσπίζει αυστηρότερες διατάξεις στις αθλητικές εργασιακές σχέσεις, αποβλέποντας κυρίως στην προστασία του αθλητισμού, ως δραστηριότητας έντονου δημόσιου ενδιαφέροντος.

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Μουρνιαδάκης, Ι. ΥΠ. ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΝΟΜΙΚΗ ΠΑΝ. ΑΘΗΝΩΝ

Η διακυβέρνηση στον αθλητισμό ασκείται παραδοσιακά από την πληθώρα των αθλητικών φορέων που έχουν αναπτυχθεί (Ολυμπιακές Επιτροπές, ομοσπονδίες, αθλητικά σωματεία), οι οποίοι εντάσσονται και λειτουργούν παραδοσιακά σε ένα πλαίσιο ανεξαρτησίας και αυτονομίας. Η απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση Bosman (1995) σηματοδοτεί την απαρχή της σχέσης και της αλληλεπίδρασης μεταξύ των δομών οργάνωσης και διοίκησης των αθλητικών φορέων και του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επόμενοι σταθμοί της σχέσης αυτής αποτέλεσαν η έκδοση της Λευκής Βίβλου για τον αθλητισμό από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2007) και η προσθήκη μίας νέας αρμοδιότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε θέματα αθλητισμού με το άρθρο 165 ΣΛΕΕ (2009). Σήμερα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει την αυτονομία των αθλητικών φορέων και των αντιπροσωπευτικών δομών στον αθλητισμό, υπό την προϋπόθεση, ωστόσο, ότι η δράση τους δεν παραβιάζει βασικές αρχές του ενωσιακού δικαίου (θεμελιώδεις ελευθερίες, ανταγωνισμός). Επιπλέον, κατ' εφαρμογή του άρθρου 165 ΣΛΕΕ, τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν αναλάβει μία σειρά από δράσεις και πρωτοβουλίες, οι οποίες υλοποιούνται στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων, ή διαβουλεύσεων με τα κράτη-μέλη και τους αθλητικούς φορείς. Οι δράσεις αυτές έχουν ως στόχο την εισαγωγή αρχών χρηστής διακυβέρνησης στον αθλητισμό, την ανάδειξη και αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η σύγχρονη αθλητική διακυβέρνηση και την ανάδειξη των ιδιαιτεροτήτων του αθλητισμού.

ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ & ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ ΔΙΚΑΙΟΥ

Παναγιωτόπουλος, Δ. ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝ. ΑΘΗΝΩΝ

Η κατανόηση της υπόστασης του αθλητισμού, της Φυσικής Αγωγής και της γυμναστικής ως θεσμών Πολιτισμού, Παιδείας, Ευρωστίας – Ευεξίας και Υγείας περνά μέσα από το Δίκαιο και την κατανόηση του

νόμου, οι οποίοι προσδίδουν πνοή στους αθλητικούς θεσμούς, αναδεικνύουν τη λειτουργία τους και στερεοποιούν την ιδιαίτερη φυσιογνωμία τους. Η λέξη *θεσμός*, όπως και οι λέξεις *θέση*, *θετικός* κ.ά., ετυμολογικά έχουν τη ρίζα τους στο ρήμα *τίθημι*, που σημαίνει *θέτω*, «τεθμός», θεσμός. Τους ανωτέρω θεσμούς καθιστά πραγματικότητα η πλήρωση των κριτηρίων: λειτουργικό –βιολογικό, συμβολικό και ρυθμιστικό (και με μορφή εθίμου), με το οποίο εξασφαλίζεται η θεσμική τους οντότητα:

- Λειτουργικό = ικανοποίηση αναγκών και επιθυμιών.
- Συμβολικό = ο λόγος, το γιατί της ικανοποίησης των αναγκών και των επιθυμιών, το στοιχείο που προσδίδει νόημα στην ικανοποίηση αυτή.
- Ρυθμιστικό = οριοθετεί το περιεχόμενο, ρυθμίζει τις σχέσεις των εμπλεκόμενων στο θεσμό και προσδιορίζει τη φύση του, ενώ παράλληλα προστατεύει και εξασφαλίζει τη λειτουργική και τη συμβολική του υπόσταση, την αποστολική αποτελεσματικότητα και την ιστορική του προοπτική στο πλαίσιο της κοινωνίας.

Περιεχόμενο του Αθλητικού Δικαίου αποτελεί το νομοκανονιστικό σύστημα που υφίσταται για τον προσδιορισμό, τη λειτουργική και την αποτελεσματική εξασφάλιση της αθλητικής και σωματικής δραστηριότητας, αλλά και της φυσικής αγωγής ως συστήματος παιδείας. Στον ορίζοντα αυτόν το Αθλητικό Δίκαιο τυγχάνει εφαρμογής τόσο στο δημόσιο, όσο και στον ιδιωτικό τομέα της σωματικής και αθλητικής δραστηριότητας, όπως είναι: το πεδίο των γυμναστικών – προπονητικών και αθλητικών υπηρεσιών, το οργανωτικό πεδίο των φορέων της δράσης αυτής, το πεδίο των διαμορφούμενων σχέσεων των εμπλεκόμενων σε εθνικό, αλλά και διεθνές επίπεδο, το πεδίο της αντιμετώπισης των εγειρόμενων διαφορών, όπως και το πεδίο ρύθμισης ειδικών θεμάτων και προβλημάτων που άπτονται στην ηθική, τη λειτουργικότητα και την αποτελεσματικότητα των σωματικών και αθλητικών δραστηριοτήτων.

Υπό την έννοια αυτή, το Αθλητικό Δίκαιο και τα ιδιαίτερα αυτού γνωστικά πεδία αποτελούν κατ' αρχή βασικό πεδίο επιστημονικής έρευνας στην αθλητική επιστήμη, ενώ ως βασικός γνωστικός τομέας οφείλει να αποτελεί βασική γνώση και για τους λειτουργούς των θεσμικών οντοτήτων της σωματικής και αθλητικής δράσης της κοινωνίας μας, αλλά και τους εμπλεκόμενους με την οργάνωση και τη διοίκηση αυτών.

Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Παπαλουκάς, Μ. ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ . Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Η σημαντικότερη επιρροή της απόφασης Bosman στο αθλητικό κατεστημένο ήταν ότι έκτοτε οι αθλητικές ομάδες θεωρήθηκαν αθλητικές επιχειρήσεις και οι αθλητικές ομοσπονδίες ενώσεις επιχειρήσεων, οι οποίες δημιουργούν το αθλητικό προϊόν, δηλαδή το θέαμα που οργανώνεται, υποστηρίζεται και μεταδίδεται τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά. Σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον, είναι λογικό ότι η επιχείρηση που πωλεί το καλύτερο θέαμα κερδίζει περισσότερα χρήματα από τις άλλες και συμφέρον της είναι να υπάρχουν στην ίδια αγορά όσο το δυνατόν λιγότεροι ανταγωνιστές. Όμως, στον αθλητισμό μία τέτοια κατάσταση θα είχε τραγικά αποτελέσματα. Μία ομάδα δεν μπορεί να παράγει μόνη της το θέαμα ενός και μόνου αγώνα, πολλώ δε μάλλον το θέαμα ολόκληρου του πρωταθλήματος. Χωρίς αντίπαλες ομάδες – επιχειρήσεις, τα πιο δημοφιλή πρωταθλήματα δεν θα υπήρχαν. Πέραν αυτού, οι ιδιοκτήτες των ομάδων αδιαφορούν για το τζίρο και τα κέρδη και ενδιαφέρονται μόνο για τους τίτλους, οι φίλαθλοι-καταναλωτές παραμένουν πιστοί στο προϊόν και δεν καταφεύγουν στους ανταγωνιστές, ακόμη και όταν «δεν αξίζει τα λεφτά του», οι παίκτες κάνουν τατουάζ το λογότυπο του εργοδότη τους και απολογούνται στους φιλάθλους – καταναλωτές για την απόδοσή τους. Όλες αυτές οι ιδιαιτερότητες και άλλες που αναλύονται στην παρούσα ανακοίνωση αποτελούν ενδείξεις ότι ο αθλητισμός είναι κάτι περισσότερο από επιχείρηση και δεν ακολουθεί τους κανόνες που εφαρμόζονται στις κοινές επιχειρήσεις. Οι ιδιαιτερότητες αυτές θα πρέπει να οδηγούν το νομοθέτη και σε μία ιδιαίτερη μεταχείριση σε σχέση με τις υπόλοιπες κοινές επιχειρήσεις. Ίσως, λοιπόν, το γεγονός ότι οι αθλητικές επιχειρήσεις χαρακτηρίζονται ως ανώνυμες εταιρείες και υπάγονται στο δίκαιο του ανταγωνισμού πρέπει να επανεξετασθεί.

ΦΥΣΗ, ΔΟΜΗ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Πατρώνης, Α. Υπ. Διδάκτωρ Τ.Ε.Φ.Α.Α., Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Έχει υποστηριχθεί ότι η Αθλητική Ανώνυμη Εταιρεία (ΑΑΕ), παρότι κεφαλαιουχική (Ν.2190/1920 όπως ισχύει), «...διαθέτει έναν ιδιαίτερα έντονο προσωπικό χαρακτήρα, για να είναι δυνατή η ευόδωση του αθλητικού σκοπού της», με παράλληλη εφαρμογή των διατάξεων του Αθλητικού Νόμου 2725/1999 (άρθρα 63-76), στον οποίο προσδιορίζεται ο εμπορικός και αθλητικός χαρακτήρας της. Επισημαίνεται, δε, ότι, οι ΑΑΕ εποπτεύονται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και από τον αρμόδιο Υπουργό Αθλητισμού αντίστοιχα, ενώ συμμετέχουν μόνο στα πρωταθλήματα και στους αγώνες επαγγελματικής Ποδοσφαιρικής (ΠΑΕ) και Καλαθοσφαιρικής (ΚΑΕ).

Στον Αθλητικό Νόμο αποτυπώνεται ο διττός σκοπός της ΑΑΕ, ήτοι αφενός μεν η συγκρότηση, η οργάνωση και η διοίκηση επαγγελματικής αθλητικής ομάδας, αφετέρου δε η οργάνωση επίσημων ή φιλικών αγώνων και η συμμετοχή της σε κάθε είδους αγώνες ή εκδηλώσεις, που έχουν σχέση με το άθλημα που καλλιεργεί, σύμφωνα με τους κανονισμούς, τους σκοπούς και τις αποφάσεις του οικείου επαγγελματικού συνδέσμου και της οικείας ομοσπονδίας. Στο καταστατικό της εκάστοτε ΑΑΕ πρέπει να περιέχεται –επί ποινή ακυρότητας- η ρητή και ανεπιφύλακτη αποδοχή του καταστατικού των παραπάνω φορέων, στο πεδίο μιας ελεγχόμενης αυτοθέσμησης, εσωτερικής Lex Sportiva, στη βάση της οποίας διεξάγονται οι αγώνες και αντιμετωπίζονται οι αγωνιστικές αθλητικές διαφορές και τα πειθαρχικά προβλήματα που ανακύπτουν, ως προβλήματα ενδοαθλητικής, αλλά και ενδοσωματειακής φύσης.

Πέραν των άλλων, με τις διατάξεις του πρόσφατου Νόμου 4049/2012, προσδιορίζονται τα κωλύματα που ισχύουν (παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2725/1999) και για τους μετόχους των ΑΑΕ η συνδρομή των οποίων συνεπάγεται τη μη χορήγηση από την Επιτροπή Επαγγελματικού Αθλητισμού πιστοποιητικού συμμετοχής (άρθρο 77^Α παρ. 3 του ν. 2725/1999), το οποίο υποχρεωτικά λαμβάνεται υπόψη από τις αθλητικές ομοσπονδίες και τις διοργανώτριες αρχές ως προς τη συμμετοχή οποιασδήποτε ΑΑΕ σε αθλητική οργάνωση. Επίσης, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στην απόκτηση μετοχών ΑΑΕ από πρόσωπα με ιθαγένεια τρίτων χωρών, καθώς και ο τρόπος και οι προϋποθέσεις χορήγησης τέτοιας άδειας (άρθρο 20, ν. 4049/2012).

Στον ορίζοντα της βιβλιογραφίας, της μελέτης της ελληνικής νομοθεσίας και της νομολογίας, προκύπτει κατ' αρχήν ότι για τις ΑΑΕ υφίσταται αυξημένη εποπτική αρμοδιότητα. Το γεγονός δε, ότι η νομική της φύση διαφέρει τόσο εννοιολογικά, όσο και τελολογικά από την απλή ανώνυμη εταιρία οδηγεί στο συμπέρασμα ότι πρόκειται πράγματι για μία «sui generis» ανώνυμη εταιρία.

«Οι Απόφοιτοι του Τ.Ο.Δ.Α. στην Αγορά Εργασίας»

Αυγερινού, Β. ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Δέκα απόφοιτοι προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών του Τ.Ο.Δ.Α. ξαναγυρίζουν στο Τμήμα, με σκοπό να μιλήσουν για την εργασία τους στο χώρο του αθλητισμού. Θα περιγράψουν τα καθήκοντά τους, τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, τις γνώσεις και τα εφόδια από τις σπουδές τους που χρησιμοποιούν κατά την εργασία τους, τα σχέδια και τα όνειρά τους. Μέσω της τεχνολογίας θα επικοινωνήσουμε με αποφοίτους μας που βρίσκονται στο εξωτερικό, ή σε άλλες πόλεις της Ελλάδας. Το feedback από την αγορά εργασίας είναι πολύτιμο για όλους, διδάσκοντες και φοιτητές.

Οι απόφοιτοι μας:

Πάρις Βοργιάς, B' Manager & Υπεύθυνος Marketing - ΚΑΕ Ηλυσιακός

Αλέξια Καπλανίδη, Sport Information Group Leader - London Olympic Games 2012

Γιάννης Κουλουριώτης, Διοικητική Υποστήριξη Ποδοσφαιρικού Τμήματος - ΠΑΕ Παναθηναϊκός

Κατερίνα Λυμπέρη, Υπεύθυνη Επικοινωνίας & Αγωνιστικού Τομέα -Ελληνικός Ιππικός Όμιλος

Σοφία Μάγαιρα, Customer Relations, Marketing Costa Navarino Racquet Academy Manager - Play Sports

Λουδοβίκος Ορφανός, Υπεύθυνος Marketing - ΠΑΕ Εργοτέλης

Ζήσης Πασχαλίδης, Market Developer - Coca Cola

Τζωρτζίνα Πέννα, Αθλητική Δημοσιογράφος, Αρχισυντάκτρια Ραδιοφωνικών Εκπομπών - NOVA Sports FM 94,6

Κώστας Στύλας, Διευθυντής Marketing & Εμπορικής Ανάπτυξης - ΚΑΕ ΠΑΟΚ

Θοδωρής Τζαβιδόπουλος, Εμπορική Διεύθυνση - ΠΑΕ Ολυμπιακός

***Προφορικές
ανακοινώσεις***

Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Καρβούνης, Α.¹, Βαν Χάουντ, Μ.,² Καρβούνης, Α.

¹ Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Η βιβλιογραφική αναζήτηση και η μελέτη των σχετικών αναφορών των επιστημονικών θεματικών πεδίων της καινοτομίας οδήγησε στη διαπίστωση της έλλειψης εκτεταμένης ελληνικής βιβλιογραφίας που να πραγματεύεται θέματα καινοτομίας, εστιασμένα στο χώρο της δημόσιας εκπαίδευσης. Επισκοπείται η επίδραση παραγόντων, όπως η γραφειοκρατική δομή οργάνωσης των εκπαιδευτικών συστημάτων και οι πολιτικές παρεμβάσεις στην προώθηση ή παρεμπόδιση της καινοτομίας, ιδιαίτερα στο χώρο της εκπαίδευσης. Αναζητούνται μέθοδοι, καλές πρακτικές, αποδοτικές τεχνικές και παραδείγματα επιτυχημένης εφαρμογής και γόνιμου συνδυασμού περιπτώσεων εκπαιδευτικής καινοτομίας μέσα από τη διεξοδική αναζήτηση και ενδελεχή μελέτη περιπτώσεων εφαρμογής (case studies) συστημάτων και προαγωγής της καινοτομίας, με έμφαση σε παραδείγματα ιστορικών, αλλά και σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων, ιδιαίτερα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η αποκρυστάλλωση επιστημονικά τεκμηριωμένων κριτηρίων και πρακτικών για την οργανωτική βελτίωση του διοικητικού και εκπαιδευτικού περιβάλλοντος της δημόσιας εκπαίδευσης, μέσα από την ανάδειξη της σημασίας της καινοτομίας ως αναγκαίας μεθοδολογικής και διαχειριστικής πρακτικής τόσο στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό, όσο και στην καθημερινή εκπαιδευτική πράξη. Προτείνονται προσανατολισμοί και μεθοδολογικές κατευθύνσεις για μελλοντική έρευνα σε ότι αφορά στη διαχείριση της καινοτομίας στον χώρο της εκπαίδευσης, ώστε να εμπλουτιστεί το σώμα των βιβλιογραφικών αναφορών γύρω από την επιστημονική μελέτη των εννοιών αυτών, ιδιαίτερα στην εκπαιδευτική έρευνα της Ελληνικής δημόσιας εκπαίδευσης. Καταβάλλεται προσπάθεια για την παρουσίαση των επιμέρους συνιστωσών ενός εφαρμόσιμου στην πράξη σχεδιασμού και στρατηγικού προγραμματισμού, ως προς την εφαρμογή προώθησης της καινοτομίας στον ευρύτερο χώρο της δημόσιας εκπαίδευσης με φιλοδοξία να δώσει ώθηση στη δημιουργικότητα των στελεχών της εκπαίδευσης για την ποιοτική αναβάθμιση και τη βελτίωση της εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του διδακτικού, διοικητικού και εκπαιδευτικού έργου.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ Ο.Ν.Α. Ν. ΣΜΥΡΝΗΣ

Κορωνιός, Ν.,¹ Παπαχριστοφόρου, Χ.,¹ Λεοντίου, Ε.,¹ Φραγκούλης, Γ.,² Ταμπάκη, Μ.¹

¹ Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² ΓΕΦΑΑ, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθήνας

Οι δραστηριότητες ενός Οργανισμού Νεολαίας και Άθλησης (Ο.Ν.Α.) σχετίζονται με την οργάνωση, λειτουργία, διαχείριση και συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων, καθώς και την καλλιέργεια και ανάπτυξη των σωματικών, πνευματικών και αθλητικών ικανοτήτων των αθλούμενων. Προσπάθειες για τη βελτίωση της ποιότητας πραγματοποιούνται με στόχο την επίτευξη απτών οφελών, όπως η κουλτούρα συνεχούς βελτίωσης, η καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών, ο στρατηγικός σχεδιασμός, το όραμα, η αποστολή και γενικά η ικανοποίηση των πολιτών με την παράλληλη διατήρηση της αποδοτικότητας σε υψηλά επίπεδα (Caddy & Vintar, 2004; Day & Lichtenstein, 2006; Stewart, 2007).

Για την επίτευξη του στόχου αυτού, ο Ο.Ν.Α πρέπει να διαθέτει προσωπικό με εκπαίδευση υψηλού επιπέδου, άρτια οργάνωση, εξοπλισμό προηγμένης τεχνολογίας και σύγχρονη τεχνογνωσία για την

ανάπτυξη και διαχείριση υπηρεσιών. Η υιοθέτηση συστημάτων διαχείρισης ποιότητας είτε του μοντέλου της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας (Total Quality Management), είτε του μοντέλου διασφάλισης ποιότητας της σειράς ISO 9000, θα επιταχύνει και θα διασφαλίσει την επίτευξη του παραπάνω στόχου (Biazzo & Bernardi, 2003).

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να καταγράψει τα στάδια του Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας του Ο.Ν.Α. Ν. Σμύρνης (EN ISO 9001:2000). Ο Οργανισμός ιδρύθηκε το Μάρτιο του 2001 με σκοπό τη στήριξη των προγραμμάτων «Αθλητισμός για Όλους» και την προώθηση της διά βίου άσκησης σε όλους τους πολίτες. Βασικό του μέλημα ήταν αθλητισμός για όλους. Η ιστορική παράδοση της πόλης συνδέεται άμεσα με την εξέλιξη της ιδέας του αθλητισμού, σε τοπικό, αλλά και σε εθνικό επίπεδο και σήμερα η Νέα Σμύρνη εξελίσσεται σε μία κυνέλη ανάπτυξης του αθλητισμού, αφού σε όλα τα προγράμματα του Οργανισμού συμμετέχουν πάνω από 2000 πολίτες του Δήμου (<http://gov.exnet.gr/el/nomo-athinon/dimonea-smurni/99-athlitisimo.pdf>).

Το Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας (Σ.Δ.Π) του Ο.Ν.Α. διαρθρώνεται στα εξής επίπεδα τεκμηρίωσης: *Επίπεδο I: Εγχειρίδιο Διαχείρισης Ποιότητας – Ε.Δ.Π. (Quality Assurance Manual):* Περιέχει την Πολιτική Ποιότητας, περιγράφει τους στόχους ποιότητας του Ο.Ν.Α., περιέχει τις ενέργειες του Ο.Ν.Α. που ικανοποιούν τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 9001:2000, περιγράφει τη διαδοχή και την αλληλουχία των διαδικασιών και γενικά αποτελεί οδηγό για την εφαρμογή και τη βελτίωση του Σ.Δ.Π.. *Επίπεδο II: Εγχειρίδιο Διαδικασιών – Ε.Δ (Procedures' Manual):* Περιέχει μία σαφή περιγραφή των ενεργειών, οι οποίες λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο λειτουργίας του Σ.Δ.Π. (διοικητικό / διαχειριστικό τομέα και τομέα παροχής υπηρεσιών φύλαξης εσωτερικών και εξωτερικών χώρων, καθώς και χρηματοποστολών). *Επίπεδο III: Εγχειρίδιο Οδηγιών Εργασίας - Ε.Ο.Ε. (Work Instructions Manual):* Οι Οδηγίες Εργασίας εκδίδονται συμπληρωματικά προς τις σχετικές Διαδικασίες με σκοπό να παρέχουν λεπτομερείς πληροφορίες και να αποτελέσουν σαφή οδηγό σχετικά με τις διεργασίες παροχής υπηρεσιών των τμημάτων του Ο.Ν.Α., όπου αυτό απαιτείται. Είναι καθοριστικής σημασίας για την αποφυγή παρέκκλισης από το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Κατά τον σχεδιασμό της υλοποίησης δράσης, ο Ο.Ν.Α. καθορίζει τους ποιοτικούς στόχους της υπό υλοποίηση δράσης, τους απαιτούμενους πόρους για την εξασφάλιση της ποιότητας της υπηρεσίας, τους ειδικούς ελέγχους για την ικανοποίηση των ιδιαίτερων απαιτήσεων του πολίτη, τις ενέργειες της ανασκόπησης, επαλήθευσης και επικύρωσης των αποτελεσμάτων του σχεδιασμού της δράσης και το απαιτούμενο επίπεδο επικοινωνίας με τον πολίτη κατά την εξέλιξη της δράσης για την αποδοχή της πορείας της εκ μέρους του.

Πριν την υποβολή μίας προσφοράς για τη συμμετοχή σε εκδήλωση ενδιαφέροντος, ή διαγωνισμό, ο Υπεύθυνος Μάρκετινγκ διασφαλίζει ότι οι απαιτήσεις του πολίτη είναι σαφώς τεκμηριωμένες και ότι ο Ο.Ν.Α. διαθέτει, ή μπορεί να εξασφαλίσει το αναγκαίο προσωπικό, μέσα και οργάνωση, ώστε να ικανοποιήσει τις συμβατικές υποχρεώσεις. Σχετικά με τη διαχείριση των πόρων ο Ο.Ν.Α. διαθέτει σύγχρονο εξοπλισμό, επαρκώς εκπαιδευμένο προσωπικό για την αξιοποίησή του, καθώς και άριστες κτιριακές εγκαταστάσεις. Το προσωπικό του επιλέγεται πάντοτε με αυστηρά κριτήρια, ώστε να βελτιστοποιείται η παραγωγική διαδικασία, ενώ εκπαιδεύεται και επιμορφώνεται σε συνεχή βάση, ώστε να είναι σε θέση να εξασκεί τα καθήκοντα του στο μέγιστο. Το Τμήμα Μάρκετινγκ του Ο.Ν.Α. είναι αρμόδιο για την ανίχνευση Εκδηλώσεων Ενδιαφέροντος και Διαγωνισμών δημόσιων φορέων, με σκοπό την οργάνωση της σύνταξης και την υποβολή υπηρεσιών προς τους πολίτες, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Διαχείρισης Δράσης, για την αποδοχή παραγγελιών και την προσέγγιση υπαρχόντων και νέων μελών.

Ο Σχεδιασμός Δράσης περιλαμβάνει τα παρακάτω στάδια: 1) Προγραμματισμός, 2) Δεδομένα Σχεδιασμού από τον Πολίτη, 3) Αποτελέσματα, 4) Ανασκόπηση – Επαλήθευση, 5) Επικύρωση του Σχεδιασμού της Παραγωγής Δράσης και 6) Έλεγχος Αλλαγών - Τροποποιήσεων Σχεδιασμού και Παραγωγής.

Όσον αφορά στις προμήθειες, ο Ο.Ν.Α. διατηρεί αρχείο «εγκεκριμένων προμηθευτών» και ελέγχει όλα τα συνοδευτικά έγγραφα των εισερχόμενων προμηθειών. Ο καθορισμός του γενικού χρονοδιαγράμματος της

δράσης γίνεται από τον Διευθυντή Διαχείρισης Δράσης, ο οποίος αναθέτει την εκτέλεση της δράσης στους εκάστοτε εμπλεκόμενους Υπεύθυνους των Τμημάτων σύμφωνα με τη μεθοδολογία της Διαχείρισης Δράσης (Project Management). Οι παραπάνω διαδικασίες περιέχουν στατιστικές τεχνικές μέτρησης και ανάλυσης δεδομένων, μέσω των οποίων εξάγονται χρήσιμα συμπεράσματα που χρησιμοποιούνται για τη βελτίωση της μελλοντικής πορείας του Ο.Ν.Α.

Σε περίπτωση κατά την οποία ο έλεγχος των παρεχόμενων υπηρεσιών κατά τη διάρκεια υλοποίησης της μελετητικής δράσης αποβεί αρνητικός γίνεται επανέλεγχος, εντοπίζεται η μη συμμόρφωση και λαμβάνονται διορθωτικές ενέργειες, γίνεται αντικατάσταση, ή διόρθωση εάν είναι δυνατόν, ενώ στα αρχεία υλοποίησης της δράσης καταγράφονται οι αποκλίσεις από τις προδιαγραφές και οι διορθωτικές ενέργειες που ακολουθούνται. Όλα τα Διευθυντικά στελέχη του Ο.Ν.Α. πρέπει να είναι υπεύθυνα για την τήρηση της δέσμευσης του οργανισμού σχετικά με την ποιότητα, κάνοντας παράλληλα μία συνεχή προσπάθεια για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Η αποτελεσματική λειτουργία του Σ.Δ.Π. εξασφαλίζει ότι ασκείται ο απαραίτητος και συνεχής έλεγχος επί όλων των δραστηριοτήτων. Συγκεκριμένα, ο οργανισμός έχει: α) προσδιορίσει τις απαραίτητες διαδικασίες για την υλοποίηση του Σ.Δ.Π., β) προσδιορίσει την αλληλουχία και αλληλεπίδραση αυτών των διαδικασιών, γ) προσδιορίσει μεθόδους ώστε η λειτουργία και ο έλεγχος των διαδικασιών να έχει αποτελεσματικότητα, δ) επιβεβαιώσει τη διαθεσιμότητα πόρων και σχετικής πληροφορίας για την εφαρμογή και παρακολούθηση αυτών των διαδικασιών, ε) προσδιορίσει μηχανισμό παρακολούθησης και ανάλυσης των διαδικασιών, ζ) υλοποιήσει απαραίτητες ενέργειες για την επίτευξη στόχων του Ο.Ν.Α., καθώς και τη συνεχή βελτίωση των διαδικασιών του.

Συμπερασματικά, το Εγχειρίδιο του Ο.Ν.Α. έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις των διεθνών προτύπων EN ISO 9001:2000 και εκφράζει τη δέσμευσή του ως προς τη διασφάλιση ποιότητας, περιγράφει την οργάνωση, τις λειτουργίες και τις υπευθυνότητες βάσει των οποίων λειτουργεί, καθορίζει με σαφήνεια όλες τις διαδικασίες σχεδιασμού, εφαρμογής, ελέγχου και ανασκόπησης του Σ.Δ.Π. Η διασφάλιση και η συνεχή βελτίωση της ποιοτικής απόδοσης του ΟΝΑ είναι δεδομένη, αφού σήμερα είναι ένας από τους πιο πετυχημένους δήμους στον τομέα του αθλητισμού και αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση για τους υπόλοιπους.

Βιβλιογραφία

- Biazzo, S., & Bernardi, G. (2003). Process management practices and quality systems standards: risks and opportunities of the new ISO 9001 certification. *Business Process Management Journal*, 9(2), 149-169.
- Caddy, J., & Vintar, M. (2004). Building quality into public administration. In Caddy, J., Vintar, M. (Eds) *In Building in better quality administration for the public case studies from Central and Eastern Europe*. Slovakia QNISPACE.
- Day, M., & Lichtenstein, S. (2006). Strategic supply management: the relationship between supply management practices, strategic orientation and their impact on organizational performance. *Journal of Purchasing & Supply Management*, 12(6), 313-321.
- Stewart, R.A. (2007). IT enhanced project information management in construction: pathways to improved performance and strategic competitiveness. *Automation in Construction*, 16(4), 511-517.
- <http://gov.exnet.gr/el/nomo-athinon/dimo-nea-smurni/99-athlitismo.pdf>

ΑΝΤΙΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕΛΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΩΝ

Ρετσινάς, Κ., Κυπραίος, Γ., Τριπολιτσιώτη, Α.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να μετρήσει την ποιότητα παροχής υπηρεσιών σε πελάτες ιδιωτικών γυμναστηρίων. Μετά από κλήρωση από αρκετά γυμναστήρια της ευρύτερης περιοχής της Λακωνίας επιλέχθηκαν 8, στα οποία ήταν εγγεγραμμένοι περίπου 3000 ασκούμενοι. Από τον κατάλογο των μελών του κάθε γυμναστηρίου επιλέχθηκαν με τυχαία επιλογή για να πάρουν μέρος στη μελέτη 401 άτομα. Από τα

μέλη αυτά των γυμναστηρίων ζητήθηκε να βαθμολογήσουν τις ερωτήσεις σταθμισμένου στην Ελληνική γλώσσα ερωτηματολογίου του Θεοδωράκη που παραδόθηκε με προσωπική επαφή. Όλα τα άτομα σημείωσαν τη σπουδαιότητα των 44 ερωτήσεων του ερωτηματολογίου σε κλίμακα Likert. Για να ελεγχθεί η εσωτερική εγκυρότητα των εννοιών της προσδοκίας – αξιολόγησης της παρεχόμενης ποιότητας υπηρεσιών εξετάστηκαν με τη διερευνητική παραγοντική ανάλυση οι 44 ερωτήσεις. Το ερωτηματολόγιο που δόθηκε προς συμπλήρωση στους ασκούμενους, συμφωνούσε απόλυτα με τα κριτήρια παραγοντοποίησης, με KMO = 0.944 και Bartlett's Test of Sphericity = 11529.796 ($p < 0.001$). Βασιζόμενοι στις ιδιοτιμές, 6 παράγοντες περιστράφηκαν, με Varimax περιστροφή των αξόνων, οι οποίοι αντιπροσώπευαν το 57.3% της συνολικής διακύμανσης των μεταβλητών. Ο δείκτης *Cronbach's α* όλου του ερωτηματολογίου ήταν 0.98, ενώ για κάθε παράγοντα ξεχωριστά ήταν: α) αξιολόγηση προσωπικού $\alpha = 0.80$, β) αποτελεσματικότητα προγράμματος $\alpha = 0.78$, γ) αξιολόγηση εντύπωσης από το πρόγραμμα $\alpha = 0.81$, δ) αξιολόγηση προγράμματος $\alpha = 0.77$, ε) αξιολόγηση του χώρου και του εξοπλισμού $\alpha = 0.82$ και στ) μελλοντική απόφαση $\alpha = 0.87$. Ο παράγοντας «αποτελεσματικότητα του προγράμματος» ήταν ο πιο σημαντικός ($M = 5.99$), ο παράγοντας «αξιολόγηση εντύπωσης από το πρόγραμμα» πήρε τη δεύτερη μεγαλύτερη τιμή ($M = 5.97$), ο παράγοντας «αξιολόγηση προσωπικού» την τρίτη ($M = 5.77$), ο παράγοντας «αξιολόγηση προγράμματος» κατατάχθηκε στην τέταρτη θέση ($M = 5.70$), ο παράγοντας «αξιολόγηση του χώρου και του εξοπλισμού» κατατάχθηκε στην πέμπτη θέση ($M = 5.63$) και ο παράγοντας «μελλοντική απόφαση» είχε το μικρότερο μέσο όρο ($M = 2.01$).

Λέξεις κλειδιά: Ιδιωτικά γυμναστήρια, πελάτες, αντιλαμβανόμενη ποιότητα.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕΛΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΩΝ

Ρετινιάς, Κ., Κυπραίος, Γ., Τριπολιτσιώτη, Α.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Εισαγωγή

Προβλέπεται ότι η βιομηχανία των γυμναστηρίων θα έχει λαμπρό μέλλον. Σε έναν ανταγωνιστικό κόσμο η ικανοποίηση του πελάτη είναι ένα σημαντικό κλειδί για την εξασφάλιση της εμπιστοσύνης του, καθώς και την επιβίωση μίας εταιρείας, η οποία πρέπει να του προσφέρει εξαιρετική ποιότητα υπηρεσιών.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να μετρήσει την ποιότητα παροχής υπηρεσιών σε πελάτες ιδιωτικών γυμναστηρίων.

Μεθοδολογία

Δείγμα: Μετά από κλήρωση από αρκετά γυμναστήρια της ευρύτερης περιοχής της Λακωνίας επιλέχθηκαν 8, στα οποία ήταν εγγεγραμμένοι περίπου 3000 ασκούμενοι. Από τον κατάλογο των μελών του κάθε γυμναστηρίου επιλέχθηκαν με τυχαία επιλογή για να πάρουν μέρος στη μελέτη 401 άτομα

Όργανο μέτρησης: Για την επίτευξη του σκοπού της έρευνας χρησιμοποιήθηκε το σταθμισμένο στην Ελληνική γλώσσα ερωτηματολόγιο του Θεοδωράκη το οποίο αποτελούνταν από 44 ερωτήσεις.

Διαδικασία μέτρησης: Τα ερωτηματολόγια παραδόθηκαν με προσωπική επαφή σε όλα τα άτομα, τα οποία σημείωσαν τη σπουδαιότητα των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου σε μία κλίμακα τύπου Likert.

Ανάλυση δεδομένων: Πραγματοποιήθηκε παραγοντική ανάλυση.

Αποτελέσματα

Η ανάλυση ανέδειξε 6 παράγοντες: α) αξιολόγηση προσωπικού, β) αποτελεσματικότητα προγράμματος, γ) αξιολόγηση εντύπωσης από το πρόγραμμα, δ) αξιολόγηση προγράμματος, ε) αξιολόγηση του χώρου και του εξοπλισμού, στ) μελλοντική απόφαση. Περαιτέρω ανάλυση των παραγόντων και των επιλεγμένων κατηγορικών μεταβλητών αποκάλυψε τα εξής: (α) δεν παρατηρήθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των 2 φύλων στους παράγοντες «Αξιολόγηση προσωπικού γυμναστηρίου», «Αποτελεσματικότητα

προγράμματος», «Αξιολόγηση εντυπώσεων από το πρόγραμμα» και «Αξιολόγηση χώρου και εξοπλισμού», ενώ παρατηρήθηκε σημαντική στατιστική διαφορά ως προς την αξιολόγηση του προγράμματος και τη μελλοντική απόφαση να σταματήσουν το γυμναστήριο, (β) τα άτομα πάνω από 40 χρονών ήταν πιο ικανοποιημένα από το προσωπικό του γυμναστηρίου, την αποτελεσματικότητα του προγράμματος, καθώς και το πρόγραμμα, ενώ τα άτομα κάτω από 18 ήταν πιο ικανοποιημένα από το χώρο και τον εξοπλισμό, (γ) οι ασκούμενοι που διέθεταν υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης (πανεπιστήμιο, μεταπτυχιακό, διδακτορικό), ήταν λιγότερο ικανοποιημένοι από το προσωπικό, την αποτελεσματικότητα του προγράμματος και την ικανοποίηση από το χώρο και τον εξοπλισμό, και δ) οι ελεύθεροι επαγγελματίες επέδειξαν μικρότερη ικανοποίηση από το πρόγραμμα και τον χώρο και τον εξοπλισμό, σε σχέση με τα άλλα επαγγέλματα.

Λέξεις κλειδιά: Παράγοντες, ιδιωτικά γυμναστήρια, πελάτες, αντιλαμβανόμενη ποιότητα.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Καραγάλιου, Α., Κριεμάδης, Α., Αλεξόπουλος, Π.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Το επιχειρηματικό σχέδιο αποτελεί τη γραπτή έκφραση της στρατηγικής των σύγχρονων οργανισμών. Σχεδιάζεται για να διευκολύνει τους οργανισμούς να επιτύχουν τους στόχους τους. Ο κύριος σκοπός των πανεπιστημίων είναι η εκπαίδευση και μετάδοση γνώσης, κυρίως σε νέες γενιές, καθώς και η παραγωγή νέας γνώσης μέσω της έρευνας. Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να διερευνηθεί σε πιο βαθμό τα πανεπιστήμια της Ελλάδας εφαρμόζουν τις αρχές του επιχειρηματικού σχεδιασμού κατά την ανάπτυξη των επιχειρηματικών τους σχεδίων. Επιπλέον, να ανιχνευτούν οι τυχόν διαφοροποιήσεις στη δομή των επιχειρηματικών σχεδίων των επιχειρήσεων σε σχέση με αυτά των πανεπιστημίων. Η ποιοτική έρευνα έγινε μέσω παρατήρησης των δικτυακών τόπων 23 Ελληνικών πανεπιστημίων, η οποία διήρκεσε 2 μήνες. Για την αξιολόγηση του ποσοστού εφαρμογής του επιχειρηματικού σχεδίου χρησιμοποιήθηκε το Πρότυπο Δημιουργίας Επιχειρηματικού Σχεδίου του Παπαδάκη (2007). Από τη διερεύνηση παρατηρήθηκε ότι γίνεται χρήση επιχειρηματικών σχεδίων με διαφορετική δομή από αυτή του προτύπου και δεν αναπτύσσονται όλοι οι παράγοντες που συνθέτουν ένα επιχειρηματικό σχέδιο σύμφωνα με το πρότυπο. Από τη σύγκριση που έγινε παρατηρήθηκε ότι τα περισσότερα πανεπιστήμια δίνουν έμφαση στην περιγραφή της υπηρεσίας τους (Σχολές, Τμήματα), στην ιστορική αναδρομή τους, στην αποστολή, στους σκοπούς, στην περιγραφή της διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού, καθώς επίσης και στη διαχείριση λειτουργιών τους (κτιριακές εγκαταστάσεις, εξοπλισμός). Επίσης, παρατηρήθηκε ότι οι κύριες διαφοροποιήσεις σε σχέση με το πρότυπο είναι η μη χρησιμοποίηση του οικονομικού παράγοντα και του παράγοντα μάρκετινγκ. Τα κύρια συμπεράσματα είναι ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ελληνικών πανεπιστημίων πρέπει να συμπληρώσει το επιχειρηματικό του σχέδιο με στοιχεία οικονομικά και μάρκετινγκ, ιδιαίτερα σήμερα που η τριτοβάθμια εκπαίδευση απευθύνεται και σε αγορές του εξωτερικού.

Λέξεις κλειδιά: Επιχειρηματικό σχέδιο, πανεπιστήμια, τριτοβάθμια εκπαίδευση.

«Μάρκετινγκ Αθλητισμού»

ΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΛΑΤΕΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ (E-CRM) ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ

Κουρτεσοπούλου, Α., Παπαϊωάννου, Α., Κριεμάδης, Α.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Εισαγωγή

Η διαχείριση των πελατειακών σχέσεων (CRM) είναι μία ολοκληρωμένη επιχειρηματική και εμπορική στρατηγική που ενσωματώνει την τεχνολογία, τις διαδικασίες, καθώς και όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες γύρω από τον πελάτη. Με τη ραγδαία ανάπτυξη του ηλεκτρονικού επιχειρείν και την άνοδο των διαδικτυακών υπηρεσιών, το διαδίκτυο αποτελεί μία πλατφόρμα για την υλοποίηση λειτουργιών, όπως η διαχείριση πελατειακών σχέσεων (e-CRM), η οποία επικεντρώνεται στην ηλεκτρονική αλληλεπίδραση μεταξύ των εταιρειών και των πελατών τους.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να προσφέρει μία βαθύτερη κατανόηση του πώς το διαδίκτυο χρησιμοποιείται ως ένα στρατηγικό εργαλείο ηλεκτρονικής διαχείρισης των πελατειακών σχέσεων στον τομέα του τουρισμού και πιο συγκεκριμένα στα πολυτελή ξενοδοχεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Ερευνητικά ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα της συγκεκριμένης έρευνας ήταν:

- α) πώς μπορεί να περιγραφεί το διαδικτυακό περιβάλλον των ξενοδοχείων και
- β) πώς οι πελάτες εξυπηρετούνται σε αυτό το διαδικτυακό περιβάλλον;

Μεθοδολογία

Στη συγκεκριμένη έρευνα χρησιμοποιήθηκε η ποιοτική μέθοδος, η οποία συνδυάζει 2 μεθόδους συλλογής δεδομένων: α) την παρατήρηση και β) την τεκμηρίωση μέσω δευτερογενών πηγών πληροφόρησης για την επαλήθευση των δεδομένων. Η παρατήρηση έγινε μέσω μίας λίστας ελέγχου αποτελούμενης από 50 κριτήρια και 11 υπο-κλίμακες που αναπτύχθηκε από τους Khan & Shahzad (2005).

Δείγμα: Στην έρευνα συμμετείχαν όλα τα πολυτελή ξενοδοχεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου (N = 10).

Αποτελέσματα - Συζήτηση

Σε σχέση με το διαδικτυακό περιβάλλον των ξενοδοχείων τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι η ταχύτητα ανοίγματος των ιστοσελίδων ήταν ικανοποιητική και με απλό σχεδιασμό. Μολονότι τα περισσότερα κατοχύρωναν τα πνευματικά τους δικαιώματα, ωστόσο δεν είχαν αξιόλογο επίπεδο ασφάλειας, (π.χ., απουσία δήλωσης ασφαλούς χρήσης διαδικτύου). Όσον αφορά στο επιχειρησιακό περιεχόμενο, οι συγκεκριμένες ιστοσελίδες ήταν σαφείς, εμφάνιζαν ένα περιεκτικό κείμενο περιγραφής της επιχείρησης με απλά γραφικά και στοιχεία επικοινωνίας. Παράλληλα, παρείχαν δωρεάν υπηρεσίες και είχαν απλές φόρμες εγγραφής. Ωστόσο, σε όλες τις ιστοσελίδες έλειπε η ενότητα με τις «συχνές ερωτήσεις» (FAQ). Σε σχέση με την πλοήγηση και την εστίαση του πελάτη, τα περισσότερα ξενοδοχεία δεν διέθεταν χάρτη / οδηγό περιεχομένων, μηχανή αναζήτησης και επικαιροποιημένες πληροφορίες. Όσον αφορά στην εξυπηρέτηση των πελατών, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η πλειοψηφία πρόσφερε πολλαπλούς τρόπους κράτησης και πληρωμής. Ωστόσο, δεν υπήρχε η πληροφόρηση σχετικά με την τιμολογιακή πολιτική (π.χ., φόρος, εγγύηση επιστροφής χρημάτων) και «επιλογή μενού – βοήθειας» για την πραγματοποίηση της κράτησης. Αντίστοιχα, σε επίπεδο διαδραστικότητας, η πλειοψηφία παρείχε τη δυνατότητα επικοινωνίας/έκφρασης χρησιμοποιώντας μέσα κοινωνικής διαδίκτυωσης. Τέλος, το 50% των ξενοδοχείων δεν είχαν πολιτικές ιδιωτικού απόρρητου χρήσης ιστοσελίδας.

Συμπέρασμα

Τα πολυτελή ξενοδοχεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου εμφανίζουν σημαντικές ελλείψεις στη διαδικτυακή εξυπηρέτηση των πελατών τους. Με δεδομένο ότι οι αποδέκτες των υπηρεσιών τους είναι παγκόσμιας προέλευσης και υψηλών απαιτήσεων εξυπηρέτησης, τα διοικητικά στελέχη των πολυτελών ξενοδοχείων πρέπει να αναπτύξουν μία σαφή στρατηγική διαδικτυακής διαχείρισης πελατειακών σχέσεων που να επικεντρώνεται στη δημιουργία αμφίδρομης επικοινωνίας με τους πελάτες, έτσι ώστε να έχουν επίγνωση των εξατομικευμένων αναγκών και επιθυμιών αναγκών τους και να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά.

Βιβλιογραφία

Khan, M.A., & Shahzad, M.A. (2005). Managing customer relationships on the internet. Unpublished Master thesis). Lulea University of Technology, Sweden.

CO-BRANDING ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ ΜΕ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Κορωνιός, Κ.,¹ Σταθακόπουλος, Β.,² Κριεμάδης, Α.¹

¹ Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² Τμήμα Μάρκετινγκ & Επικοινωνία με Νέες Τεχνολογίες, Οικονομικό Παν/μιο Αθηνών

Εισαγωγή

Το co-branding πιστωτικών καρτών (επιχειρηματική στρατηγική μακροπρόθεσμης διάρκειας, κατά την οποία η κάρτα φέρει τα εμπορικά σήματα δύο, ή περισσότερων, συμμετεχόντων μερών) είναι μία ευρέως χρησιμοποιούμενη στρατηγική που ακολουθείται στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Η αξιοποίηση της πιστότητας του καταναλωτή απέναντι στον αθλητικό οργανισμό που υποστηρίζει, μέσω της έκδοσης μίας co-branded πιστωτικής κάρτας, αποτελεί έναν αποτελεσματικό τρόπο παρακίνησής του για απόκτηση και χρήση της κάρτας (Bliss, 1996; Schlegelmilch & Woodruffe, 1995).

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να εξετάσει τις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ της τράπεζας που εκδίδει την κάρτα, του αθλητικού οργανισμού και του φίλαθλου-κάτοχου της κάρτας, καθώς και τα οφέλη που αποκομίζει κάθε μέρος.

Ανασκόπηση βιβλιογραφίας

Οι co-branded πιστωτικές κάρτες διαδραματίζουν έναν ολοένα και πιο σημαντικό ρόλο στην αγορά πιστωτικών καρτών, με τις τράπεζες να αναγνωρίζουν το co-branding ως ένα σημαντικό μέσο αύξησης τόσο του μεριδίου αγοράς τους, όσο και της διείσδυσής τους στην αγορά. Η έκδοση τέτοιων καρτών αποτελεί μία διαδικασία που θεωρείται επωφελής τόσο για τις τράπεζες, καθώς τους παρέχεται ένα όχημα επέκτασης των πιστωτικών καρτών σε μη-κορεσμένα τμήματα της αγοράς, όσο και για τους αθλητικούς οργανισμούς, καθώς αποκτούν μία νέα πηγή εσόδων. Η εν λόγω συνεργασία αποτελεί την ουσία και το στοιχείο διαφοροποίησης των co-branded πιστωτικών καρτών από τις τυπικές κάρτες. Η κάρτα που θα προκύψει από την co-branding συνεργασία, θα φέρει ταυτόχρονα με την επωνυμία της κοινοπραξίας πιστωτικών καρτών (Visa, MasterCard, ή Diners) τόσο τις επωνυμίες και τα λογότυπα της τράπεζας που την εκδίδει, όσο και του αθλητικού οργανισμού που είναι συμβεβλημένη.

Η λογική του co-branding βασίζεται στη προώθηση μίας πιστωτικής κάρτας στα μέλη ενός αθλητικού οργανισμού μέσω των καναλιών επικοινωνίας που έχουν ήδη αναπτύξει οι καταναλωτές με αυτόν τον οργανισμό (Worthington & Horne, 1992). Στις εν λόγω συνεργασίες, η τράπεζα βασίζεται στους υπάρχοντες ισχυρούς δεσμούς που έχουν αναπτυχθεί μεταξύ αθλητικού οργανισμού και φίλαθλων και καλεί τα μέλη του αθλητικού οργανισμού να αποκτήσουν την co-branded κάρτα και να τη χρησιμοποιούν όσο το δυνατόν περισσότερο, προκειμένου να υποστηρίξουν τον αγαπημένο τους οργανισμό (Mintel, 2000). Σύμφωνα με τους Macchiette & Roy (1992), στόχος των εν λόγω συνεργασιών είναι η αξιοποίηση της συμπάθειας που τρέφουν οι φίλαθλοι για την ομάδα που υποστηρίζουν, ως μέσου για το σχεδιασμό μίας κάρτας, που αφενός θα είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες του ατόμου, αλλά αφετέρου θα λαμβάνει

χώρα μέσα στο πλαίσιο του αθλητικού οργανισμού.

Η κεντρική ιδέα στην οποία στηρίζονται οι κάρτες αυτές είναι ότι κάθε φορά που οι κάτοχοί τους - υποστηρικτές του αθλητικού οργανισμού τη χρησιμοποιούν για να πραγματοποιήσουν αγορές οι τράπεζες επιστρέφουν ένα μικρό ποσοστό της αξίας του όγκου συναλλαγών που αυτοί πραγματοποιούν, είτε στον οργανισμό / ομάδα με τον οποίο έχουν κάνει co-branding, ως «προμήθεια» από τη χρήση της κάρτας, είτε στον ίδιο τον κάτοχο με τη μορφή μετρητών, πόντων κ.α. που μπορεί να εξαργυρώσει σε προσφερόμενα από τον αθλητικό οργανισμό είδη / υπηρεσίες (π.χ., εισιτήρια, είδη από μπουτίκ, κλπ.). Με αυτόν τον τρόπο ενθαρρύνονται να τη χρησιμοποιούν όσο το δυνατόν περισσότερο - σε σχέση με άλλες πιστωτικές ή άλλους τρόπους πληρωμής (μετρητά, χρεωστικές κάρτες) - προκειμένου να μεγιστοποιήσουν το όφελος που θα προκύψει από τη χρήση της.

Οι co-branded κάρτες παρέχουν στις τράπεζες: 1) μη αντιγράψιμα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, καθώς αποκτούν ένα σημαντικό εργαλείο πιστότητας και ένα αποτελεσματικό μέσο διαφοροποίησης των προϊόντων τους (Ferguson, 2006) και 2) τη δυνατότητα δημιουργίας εμποδίων προσέλκυσης του πελατολογίου τους από τους ανταγωνιστές, με τους εξής τρόπους: α) μαζί με την κάρτα παρέχουν μοναδικές υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, καθώς προσφέρουν τη δυνατότητα στους κάτοχους να απολαμβάνουν περισσότερα προνόμια που σχετίζονται με τον αθλητικό οργανισμό που υποστηρίζουν. Η παροχή των προνομίων αυτών δημιουργεί έναν επιπλέον δεσμό των κατόχων τόσο με την τράπεζα, όσο και με την κάρτα, καθώς παρέχονται αποκλειστικά και μόνο στους κάτοχους της και β) επενδύουν στο συναισθηματικό δέσιμο των κατόχων με τον οργανισμό που έχουν συνάψει το co-branding, αυξάνοντας με αυτόν τον τρόπο την πιστότητα των κατόχων απέναντι στην κάρτα (Fock, Woo, & Hui, 2005). Η εμφάνιση του συμβόλου ή του ονόματος του αθλητικού οργανισμού που υποστηρίζουν οι κάτοχοι, επάνω στην πιστωτική κάρτα τους δημιουργεί ένα αίσθημα υπερηφάνειας (Baker & Balmer, 1997; Hatch & Shultz, 1997) και τους δίνει τη δυνατότητα να εκφράσουν εμφανώς την υποστήριξή τους στον εν λόγω οργανισμό/ομάδα (Bhattacharya & Sen, 2003). Για τις τράπεζες, η εμφάνιση του λογότυπου της ομάδας / οργανισμού πάνω στην πιστωτική κάρτα αποτελεί ένα μοναδικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και ψυχολογικό εμπόδιο προσέλκυσης πελατών από τον ανταγωνισμό.

Μεθοδολογία

Δεδομένης της σπανιότητας εμπειρικών ερευνών σχετικά με την έκδοση co-branded πιστωτικών καρτών σε συνεργασία με αθλητικούς οργανισμούς, για τη συλλογή των στοιχείων επιλέχθηκε η μέθοδος των προσωπικών συνεντεύξεων σε βάθος με εκπροσώπους από ένα «κύριο» αθλητικό σωματείο (με δραστηριότητα τόσο σε ποδόσφαιρο, όσο και στο μπάσκετ) όσο και από μία τράπεζα που ειδικεύεται στην έκδοση τέτοιων πιστωτικών καρτών. Για το λόγο αυτό, διενεργήθηκαν 10 σε βάθος συνεντεύξεις με διοικητικά στελέχη τόσο του αθλητικού σωματείου, όσο και της τράπεζας (από 5 στελέχη), διάρκειας περίπου 1 ώρας η κάθε μία. Στόχος των συνεντεύξεων ήταν η «αποτύπωση» των σχέσεων που αναπτύσσονται μεταξύ των εμπλεκόμενων στη συνεργασία μερών, καθώς και των οφελών που αποκομίζει κάθε μέλος από την εν λόγω συνεργασία.

Αποτελέσματα

Οι κυριότεροι λόγοι συμμετοχής ενός αθλητικού οργανισμού σε μία co-branding συνεργασία είναι οι ακόλουθοι: α) επιτρέποντας σε μία τράπεζα την πρόσβαση στα στοιχεία της βάσης μελών του, του δίνεται η δυνατότητα να αποκτήσει μία επιπλέον πηγή εσόδων χωρίς οικονομικό κόστος. Τα κέρδη του οργανισμού προκύπτουν από την «προμήθεια» που του αποδίδει η συνεργαζόμενη τράπεζα τόσο για κάθε νέα κάρτα που εκδίδεται, όσο και για τη χρήση της κάρτας εκ μέρους των κατόχων, με βάση ένα ποσοστό επί της αξίας του όγκου των συναλλαγών που αυτοί πραγματοποιούν, β) η παροχή προστιθέμενης αξίας και προνομίων στα μέλη τους.

Με την έκδοσή της ο κάτοχος αποκτά, εκτός από έναν εναλλακτικό τρόπο πληρωμής (πραγματικά όφελος), τόσο μία απτή απόδειξη της σχέσης του με τον οργανισμό και τη δυνατότητα να την επιδεικνύει κατά τις αγορές του, όσο και την ηθική ικανοποίηση ότι συμβάλει στην ενίσχυση του οργανισμού / ομάδας ή επιχείρησης που υποστηρίζει (αντιλαμβανόμενα όφελος) χωρίς κόστος, γ) η εξασφάλιση προνομιακών οικονομικών προσφορών στους κάτοχους, εκ μέρους της εκδότριας τράπεζας. Με την έκδοση της κάρτας η

τράπεζα προσφέρει στους κάτοχους μία σειρά οικονομικών υπηρεσιών (π.χ., προσωπικά δάνεια, ασφάλιση, συνταξιοδοτικά προγράμματα, κλπ.) σε προνομακείς τιμές λόγω της co-branding συνεργασίας ενώ ταυτόχρονα αποδίδει και κάποια προμήθεια στον αθλητικό οργανισμό. Με αυτό τον τρόπο οι κάτοχοι, αφενός απολαμβάνουν καλύτερες προσφορές σε οικονομικά πακέτα που τους ενδιαφέρουν και αφετέρου συμβάλλουν περεταίρω στην ενίσχυση του οργανισμού/ομάδας που υποστηρίζουν.

Για τους αθλητικούς οργανισμούς που δεν διαθέτουν οργανωμένη και καταγεγραμμένη βάση μελών, και κατά συνέπεια δεν λαμβάνουν ετήσια συνδρομή μέλους, η co-branded πιστωτική κάρτα μπορεί να λειτουργήσει και ως υποκατάστατο της κάρτας μέλους, εξασφαλίζοντας μία πιο στενή και άμεση επικοινωνία με τους υποστηρικτές-κατόχους της κάρτας. Στις περιπτώσεις αυτές, ο οργανισμός/ομάδα/επιχείρηση προβαίνει στην co-branding συνεργασία προκειμένου να εξασφαλίσει άμεση πρόσβαση και επικοινωνία με τους υποστηρικτές του, μέσω της τοποθέτησης ενημερωτικών μηνυμάτων και αποστολής εντύπων μαζί με τους μηνιαίους λογαριασμούς που θα τους αποστέλλονται από την τράπεζα. Οι κυριότεροι λόγοι συμμετοχής των τραπεζών σε μία co-branding συνεργασία με έναν αθλητικό οργανισμό είναι: (α) η δημιουργία μη αντιγράφιμων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων για ένα ομογενές και σχεδόν αδιαφοροποίητο προϊόν, όπως είναι η πιστωτική κάρτα. Η έκδοση εκ μέρους των τραπεζών, co-branded πιστωτικών καρτών, δημιουργεί αφενός μη αντιγράφιμα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα για τις πιστωτικές κάρτες, και αφετέρου δημιουργεί εμπόδια προσέλκυσης του πελατολογίου τους από τους ανταγωνιστές, αποφεύγοντας έτσι ένα ενδεχόμενο «πόλεμο τιμών», (β) ότι αποκτούν πρόσβαση στη βάση δεδομένων των μελών του αθλητικού οργανισμού και κατά συνέπεια τη δυνατότητα να προσελκύσουν και να δημιουργήσουν σχέσεις με κάτοχους που δεν θα ήταν εφικτό για αυτές να τους προσεγγίσουν διαφορετικά. Ένας αθλητικός οργανισμός με μία καλά οργανωμένη βάση δεδομένων των μελών του, επιτρέπει στις τράπεζες να προσελκύσουν, με πολύ χαμηλό κόστος, ένα πλήθος υποψήφιων κάτοχων κάρτας, καθώς και τη δυνατότητα να προβούν σε ενέργειες cross-selling, προωθώντας επιπλέον οικονομικές υπηρεσίες, (γ) η «κεφαλαιοποίηση» των σχέσεων που έχουν ήδη αναπτύξει οι αθλητικοί οργανισμοί με τα μέλη τους, όσο και η πρόσθεση πειθούς και αξιοπιστίας στη co-branded πιστωτική κάρτα. Προσπαθούν, δηλαδή, οι τράπεζες να αξιοποιήσουν τη συμπάθεια και την πιστότητα που τρέφουν μέλη προς τον αθλητικό οργανισμό που υποστηρίζουν, προκειμένου να προωθήσουν την co-branded κάρτα, και (δ) η στόχευση ενός συγκεκριμένου τμήματος της αγοράς. Η ομοιογενής βάση μελών του αθλητικού οργανισμού που συμμετέχει στη co-branding συνεργασία, επιτρέπει στις τράπεζες να χρησιμοποιούν στοχευμένες ενέργειες μάρκετινγκ, ικανοποιώντας τα μέλη με τα συγκεκριμένα δημογραφικά χαρακτηριστικά.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι στο πλαίσιο της co-branding συνεργασίας μεταξύ εκδότριας τράπεζας, αθλητικού οργανισμού και των μελών-κατόχων της κάρτας δημιουργείται ένα πλήθος σχέσεων, οι οποίες πρέπει να αναλυθούν και να κατανοηθούν από τα συμμετέχοντα μέρη, προκειμένου να προκύψει μία co-branded πιστωτική κάρτα που θα να είναι αμοιβαία επωφελής. Οι σχέσεις που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της συνεργασίας βοηθούν τα συμμετέχοντα μέρη να δημιουργήσουν ένα «παίγνιο» μη μηδενικού αθροίσματος που θα τα οδηγήσει σε ένα «win-win-win» αποτέλεσμα που θα επεκτείνει τη διάρκεια της συνεργασίας επ' αόριστον, σε σχέση με ένα παίγνιο μηδενικού αθροίσματος που θα οδηγούσε τα συμμετέχοντα μέρη σε ένα αποτέλεσμα «win-lose».

Συμπέρασμα – Πρόταση Η παρούσα έρευνα ανέλυσε τις πολύπλοκες σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ μίας αθλητικής ομάδας και μίας τράπεζας στο πλαίσιο μίας co-branding συνεργασίας για την έκδοση πιστωτικής κάρτας, καθώς και το πώς η συνεργασία αυτή επηρεάζει τη στάση των κατόχων απέναντι στη co-branded πιστωτική κάρτα. Συμπεραίνεται ότι η έκδοση μίας τέτοιας κάρτας μπορεί να αποβεί επωφελής για όλα τα συμμετέχοντα μέρη. Κρίνεται απαραίτητη η διενέργεια περαιτέρω έρευνας που θα ποσοτικοποιήσει τις εν λόγω σχέσεις, καθορίζοντας τη βαρύτητα του κάθε παράγοντα και το πόσο σημαντικά επηρεάζει τις αποφάσεις του κάθε μέλους.

Βιβλιογραφία

- Baker, M., & Balmer, J. (1997). Visual identity: trappings or substance? *European Journal of Marketing*, 31, 366-382.
- Bhattacharya, C., & Sen, S. (2003). Consumer-company identification: a framework for understanding consumers' relationships with companies. *Journal of Marketing*, 67, 76-88.

- Bliss, M. (1996). Co-branding in Europe. *International Journal of Bank Marketing*, 14, 36-40.
- Ferguson, R. (2006). Using private label cards as a loyalty tool. *Journal of Consumer Marketing*, 23, 374-378.
- Fock, H., Woo, K., & Hui, M. (2005). The impact of a prestigious partner on affinity card marketing. *European Journal of Marketing*, 39, 33-53.
- Hatch, M., & Shultz, M. (1997). Relations between organizational culture, identity and image. *European Journal of Marketing*, 31, 356-365.
- Macchiette, B., & Roy, A. (1992). Affinity marketing: what is it and how does it work? *Journal of Services Marketing*, 6, 47-67.
- Mintel (2000). *Finance affinity marketing*. London, UK: Mintel.
- Schlegelmilch, B., & Woodruffe, H. (1995). A comparative analysis of the affinity card market in the USA and the UK. *International Journal of Bank Marketing*, 13, 12-23.
- Worthington, S., & Horne, S. (1992). Affinity credit cards: card issuer strategies and affinity group aspirations. *International Journal of Bank Marketing*, 10, 3-10.

ΝΕΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Καρβούνης¹, Δ., Καρβούνης, Α.

¹ Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η παρούσα μελέτη έχει σκοπό να καταγράψει τις νεοαναδυόμενες τάσεις σχετικά με τη χρήση της τεχνολογίας στη διδασκαλία της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού. Καινοτομικές εφαρμογές όπως το Active Gaming ή Exergaming, το Geocaching και η χρησιμοποίηση του αντίστοιχου εξοπλισμού που περιλαμβάνει από εικονικά ποδήλατα (game bikes, virtual bikes), «μηχανές» χορού (rhythmic dance machines), εικονικά αθλητικά παιχνίδια και προσομοιωτές αθλημάτων επαφής (sports simulators), εικονικές συσκευές ισοροπίας και δάπεδα αφής και πίεσης (balance boards, foot touch pads), έως τη χρήση μικροϋπολογιστών (Tablet PCs, iPad), ή υπολογιστών παλάμης (PDA's) και κινητών τηλεφώνων τελευταίας γενιάς (Smartphone, iPod Touch, iPhone), καθώς και αντίστοιχων προγραμμάτων λογισμικού (iTunes), ή η χρήση βηματομετρητών (pedometers) και υπολογιστικών συσκευών καρδιακών συχνοτήτων (heart-rate monitors), αλλάζουν δραστικά τη μορφή και το περιεχόμενο της διδασκαλίας της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού. Έχουν δε οδηγήσει στην εμφάνιση όρων όπως «Εικονική Φυσική Αγωγή» (Virtual Physical Education - VPE), ή Διαδικτυακή Φυσική Αγωγή (Online Physical Education - OLPE), δηλαδή προσαρμοσμένων όρων που αναφέρονται στην αλληλεπίδραση του χρήστη, με πλήρεις κινήσεις σώματος και διαδραστικό τρόπο, ώστε να συμμετέχει σε φυσικές δραστηριότητες, σε ομαδικές μορφές άσκησης, ή σε εικονικά αθλήματα σε τέτοια έκταση, ώστε να γίνεται πλέον λόγος για μία «νέα» Φυσική Αγωγή («new PE» concept). Μέσα από τη μεθοδική μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας ερευνώνται θέματα όπως οι κατάλληλες στρατηγικές ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών στο περιβάλλον διδασκαλίας της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού, καθώς και καλές πρακτικές εφαρμογές σε συνθήκες σχολικής τάξης τόσο σε ότι αφορά στο σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και την οργάνωση του μαθήματος όσο και ως προς την καθημερινή διεκπεραίωσή του, την εκτίμηση, την αξιολόγηση και την καταγραφή του επιπέδου υγείας και φυσικής κατάστασής των μαθητών, αλλά και την αποτίμηση και την καταγραφή του «ίχνους» του μαθήματος για την καταχώρησή του στο αρχείο των μαθημάτων του εκπαιδευτικού, ή του σχολείου. Επισκοπούνται τα εμπόδια και τα προβλήματα που απαντώνται στην προσπάθεια ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών στη φυσική αγωγή, αλλά και οι ευκαιρίες που αναδύονται ώστε η χρησιμοποίηση των νέων τεχνολογιών να είναι αποδοτική και να συμπληρώνει την κλασική προσέγγιση του μαθήματος, προς όφελος των διδασκόντων και των διδασκόμενων, ώστε να μεγιστοποιείται ο ενεργός χρόνος του μαθήματος και να ελαχιστοποιούνται χρονοβόρα οργανωτικά κενά και δυσλειτουργίες. Τέλος, με βάση τις τάσεις που προδιαγράφονται, μέσα από την κριτική θεώρηση της βιβλιογραφικής έρευνας, δίνονται κατευθύνσεις και προτάσεις για έρευνα στα επιμέρους θεματικά πεδία που αναδεικνύει αυτή η καινοτόμα τάση της φυσικής αγωγής.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ:
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ (CASE STUDY) ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ - ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΑΘΛΗΜΑΤΟΣ**

Δημητροπούλου, Κ., Δουβής, Ι.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Τα τελευταία χρόνια η αύξηση της δυναμικής του αθλήματος της αντισφαίρισης είναι εμφανής, αλλά οφείλεται σε μεμονωμένες προσπάθειες που δεν αφορούν στο σύνολο της Ελληνικής επικράτειας, παρόλο που η ανάπτυξη του αποτελεί βασικό στόχο της Ελληνικής Ομοσπονδίας Αντισφαίρισης (ΕΟΑ). Είναι, λοιπόν, επιτακτική η ανάγκη του προσδιορισμού της κατάλληλης στρατηγικής αλλά και των στοιχείων του μείγματος προώθησης, ώστε να επιτευχθεί ο κύριος στόχος της Ομοσπονδίας που είναι η ανάπτυξη του αθλήματος. Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η μελέτη της διαδικασίας προώθησης του αθλήματος από τα σωματεία αντισφαίρισης που είναι εγγεγραμμένα στην Ομοσπονδία και συγκεκριμένα της ΣΤ' Ένωσης, αλλά και της επιλογής των στοιχείων του μείγματος μάρκετινγκ που θα οδηγήσουν στην επίτευξη του στόχου της. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ήταν η ποιοτική έρευνα και ειδικότερα εκείνη της περιπτωσιολογικής μελέτης (case study). Πιο συγκεκριμένα, διεξήχθησαν 30 δομημένες συνεντεύξεις σε αθλητές που είναι εγγεγραμμένοι σε σωματεία της ΣΤ' Ένωσης, στους 4 κορυφαίους στην ελληνική κατάταξη αθλητές, στον Πρόεδρο της ΕΟΑ, σε επιχειρήσεις εμπορίας αθλητικών ειδών τένις και, τέλος, σε εξειδικευμένα περιοδικά (όπως το Tennis Society). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η διαδικασία προώθησης εξαρτάται από την οργανωσιακή κουλτούρα του σωματείου, αλλά και τα μέσα (οικονομικά, υποδομές κλπ.) που διαθέτει. Τα στοιχεία προβολής – προώθησης μάρκετινγκ που επιλέγονται περισσότερο είναι η διαφήμιση, η χορηγία και το διαδίκτυο, αλλά χωρίς να έχουν ικανοποιητικά αποτελέσματα λόγω ελλειπών χρηματοδότησης και ειδικών συνεργατών και υποδομών σχετικά με την προώθηση. Οι διοργανώσεις και εκδηλώσεις πραγματοποιούνται τις περισσότερες φορές χωρίς την ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά και την απαραίτητη κάλυψη από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Τέλος, η ανυπαρξία ενιαίας στρατηγικής ανάπτυξης και προώθησης, η έλλειψη συνεργασίας της Ομοσπονδίας με τα σωματεία καθιστά δύσκολη την οργανωμένη και αποτελεσματική μαζική προβολή του αθλήματος. Οι ενέργειες προώθησης των ιδιωτικών επιχειρήσεων εξετάστηκαν συγκριτικά προκειμένου να εξετασθεί ολοκληρωτικά ο παραπάνω σκοπός. Η έρευνα αυτή θα μπορούσε να θέσει τις βάσεις για μία περαιτέρω εξέταση του θέματος σε πανελλαδικό επίπεδο.

Λέξεις κλειδιά: Sports promotion marketing, mix promotion marketing, strategic marketing, tennis marketing.

«Θέματα Μάνατζμεντ»

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΛΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Καριοφύλλας, Χ., Κριεμάδης, Α., Αλεξόπουλος, Π.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Εισαγωγή

Η παρούσα μελέτη εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται η φιλοσοφία και οι αρχές της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας (ΔΟΠ) στους Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς (ΜΚΟ) (αθλητικούς, πολιτιστικούς, ποικίλης δράσης) στην Αργολίδα. Αρχικά αναλύονται οι βασικές συνιστώσες της ΔΟΠ, θεωρίες και τεχνικές, η συμβολή των «γκουρού» της ποιότητας και τελικά οι νέες τάσεις εξέλιξης της ΔΟΠ. Ακολούθως, παρουσιάζεται το εργαλείο ΔΟΠ που είναι γνωστό ως Πρότυπο Αριστείας του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Διοίκηση Ποιότητας (European Foundation Quality Management – EFQM), που είναι και η επίσημη Ευρωπαϊκή προσπάθεια για την ενσωμάτωση της ποιότητας σε δημόσιους οργανισμούς παροχής υπηρεσιών. Ακολουθεί η θεωρητική ανάλυση του άμεσα επηρεασμένου από το προαναφερθέν πρότυπο Κοινού Πλαισίου Αξιολόγησης (ΚΠΑ) που εφαρμόζεται στην Ελλάδα, τα κριτήρια του οποίου θα αποτελέσουν αντικείμενο της στατιστικής έρευνας για την ανάλυση της περίπτωσης της Αργολίδας. Η θεωρητική ανάλυση ολοκληρώνεται με την παρουσίαση των ΜΚΟ και πως μπορεί να οριοθετηθεί η θέση τους ανάμεσα στους σύγχρονους οργανισμούς, αλλά και στην αναγκαιότητα ύπαρξής τους και ενσωμάτωσης των αρχών ΔΟΠ σε ένα εξαιρετικά ευμετάβλητο και ανομοιογενές κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον.

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση του βαθμού ενσωμάτωσης και εφαρμογής μεθόδων και διαδικασιών που αφορούν στη ΔΟΠ σε ΜΚΟ της Αργολίδας, μέσω της ανάλυσης 9 κριτηρίων που υπάρχουν στην πρόταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αξιολόγηση των οργανισμών.

Μέθοδος

Ως βασική μέθοδος για τη συλλογή των πρωτογενών δεδομένων της έρευνας επιλέχθηκε το ερωτηματολόγιο.

Δείγμα: Στο νομό Αργολίδας δραστηριοποιούνται συνολικά 146 ΜΚΟ, από τους οποίους οι 71 είναι πολιτιστικοί σύλλογοι, με δράση όχι μόνο στα όρια του νομού (στην έρευνα συμμετείχε το 37%), 49 αθλητικά σωματεία που καλλιεργούν όλα τα αθλήματα, με αθλητές όλων των ηλικιών (στην έρευνα συμμετείχε το 27,5%) και 26 οργανισμοί ποικίλης δράσης (επαγγελματικά / επιστημονικά, κλπ.) (στην έρευνα συμμετείχε το 35%).

Διαδικασία: Ερωτηματολόγια στάλθηκαν στους Προέδρους όλων των ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στην Αργολίδα και είναι ενεργοί τόσο όσον αφορά στην πλειονότητα των μελών, όσο και τη διοικητική τους λειτουργία, από τους οποίους απάντησαν τελικά 51 (35%)

Ανάλυση των δεδομένων: Η επεξεργασία των δεδομένων έγινε με χρήση του στατιστικού προγράμματος SPSS. Διερευνήθηκε η σχέση ανάμεσα στο συνολικό βαθμό της οργάνωσης και το είδος της οργάνωσης.

Αποτελέσματα

Ανάλυση διακύμανσης: Χρησιμοποιήθηκε η ανάλυση διακύμανσης ως προς ένα παράγοντα (One-way ANOVA). Για να ελεγχθεί ο συνολικός βαθμός της οργάνωσης εξαρτάται από το είδος της, δηλαδή αν κάποιο ή κάθε συγκεκριμένο είδος συγκεντρώνει στατιστικά σημαντική διαφορετική βαθμολογία πρέπει να διατυπωθεί η μηδενική υπόθεση και η εναλλακτική της. Δηλαδή:

H_0 : $\rho=0$, δηλαδή, ο συνολικός βαθμός που συγκεντρώνει μία οργάνωση δεν εξαρτάται από το είδος της οργάνωσης.

H_1 : $\rho \neq 0$, δηλαδή, ο συνολικός βαθμός που συγκεντρώνει μία οργάνωση εξαρτάται

από το είδος της οργάνωσης.

ή $H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$ (όλοι οι μέσοι είναι ίσοι μεταξύ τους).

H_1 : Τουλάχιστον ένας μέσος διαφέρει από τους άλλους.

Η τιμή του κριτηρίου ελέγχου είναι 2.968, ενώ η πιθανότητα απόρριψης της μηδενικής υπόθεσης είναι $Sig. = 0.144 > 0.05$. Έτσι, δεν μπορεί να απορριφθεί η μηδενική υπόθεση σε επίπεδο σημαντικότητας 5%, άρα ο συνολικός βαθμός που έχει μία οργάνωση δεν επηρεάζεται από το είδος της οργάνωσης.

Έλεγχος γραμμικής σχέσης μεταξύ μεταβλητών: Η επόμενη ανάλυση που πραγματοποιήθηκε για να ελεγχθεί αν σχετίζονται γραμμικά οι επιδόσεις μίας οργάνωσης όσον αφορά στα βασικά της αποτελέσματα (επίτευξη στόχων, χρηματοοικονομική απόδοση) με το είδος της οργάνωσης, είναι αυτή της ανάλυσης παλινδρόμησης. Ελέγχθηκε, δηλαδή, πιο ποσοστό των αποτελεσμάτων της εξαρτημένης μεταβλητής «Αποτελέσματα της οργάνωσης» ερμηνεύεται από την επεξηγηματική μεταβλητή, δηλαδή το είδος της οργάνωσης. Ο συντελεστής $R^2 = 0.030$, δηλαδή σχεδόν 0, και ο προσαρμοσμένος R^2 (Adjusted R^2) = 0.010, δηλαδή ακόμα πιο μικρός. Αυτό σημαίνει ότι μόνο το 3% της μεταβλητότητας στις επιδόσεις μπορεί να ερμηνευτεί από τη διαφορά του είδους της οργάνωσης σύμφωνα με το γραμμικό μοντέλο. Τον ισχυρισμό της μη εξάρτησης δυναμώνει και ο δείκτης p-value. Εδώ είναι $0.227 > 0.05$, άρα δεν υπάρχει καμιά εξάρτηση. Το συμπέρασμα από τα παραπάνω είναι και πάλι ότι δεν υπάρχει σημαντική γραμμική σχέση μεταξύ του βαθμού της οργάνωσης που αφορά στα αποτελέσματα και του χώρου στον οποίο δραστηριοποιείται.

Η επόμενη ανάλυση αφορά στα κύρια αποτελέσματα μίας οργάνωσης σε σχέση με το σύνολο των δυναμικών κριτηρίων (κριτήρια 1-5, ηγεσία, πολιτική-στρατηγική, ανθρώπινο δυναμικό, πόροι και συνεργασίες, διαδικασίες). Ελέγχθηκε, δηλαδή, αν τα σκορ σε αυτά τα 5 κριτήρια επηρεάζουν μία κύρια μεταβλητή, τα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα και την επίτευξη των στόχων της οργάνωσης. Για την ανάλυση αυτή χρησιμοποιήθηκε η πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση. Από το συντελεστή R^2 προέκυψε ότι το 25% της μεταβλητότητας των κύριων αποτελεσμάτων μίας οργάνωσης ερμηνεύεται από τα 5 πρώτα κριτήρια, ενώ με τον προσαρμοσμένο δείκτη μόνο το 17%. Όμως ακόμα και για τις κοινωνικές έρευνες το ποσοστό αυτό είναι μικρό. Το εξαιρετικά ενδιαφέρον στοιχείο που προκύπτει καθαρά είναι πως η βαθμολογία που έχει κάποια οργάνωση στο κριτήριο που αφορά στις Εξωτερικές Συνεργασίες και τους Πόρους που διαθέτει (διαχείριση γνώσης, τεχνολογία, οικονομικούς πόρους, περιουσιακά στοιχεία) φαίνεται να είναι εξαιρετικά καλά γραμμικά συνδεδεμένη με τα κύρια αποτελέσματα της οργάνωσης. Φαίνεται πως επιδρά στον σταθερό όρο της εξίσωσης παλινδρόμησης θετικά κατά 0.457 και να έχει p-value = 0.048 < 0.05. Δηλαδή, φαίνεται και στατιστικά πολύ ισχυρά θετικά συσχετισμένη η δυνατότητα μίας οργάνωσης να υλοποιεί εξωτερικές συνεργασίες και να διαχειρίζεται ορθολογικά τους πόρους που διαθέτει, με τα τελικά αποτελέσματά της ως προς την επίτευξη των στόχων της και την χρηματοοικονομική της ευημερία.

Συμπεράσματα

Από τα παραπάνω προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα: α) οι οργανώσεις τόσο σε κάθε ένα κριτήριο ξεχωριστά, όσο και συνολικά εμφανίζουν μία μέση εικόνα, δηλαδή είναι στο ξεκίνημα της ενσωμάτωσης μίας νέας φιλοσοφίας που θα εμπεριέχει την ποιότητα, β) οι οργανώσεις δεν διαφοροποιούνται ως προς τα αποτελέσματα που επιτυγχάνουν από το χώρο που εμφανίζουν δράση (αθλητικές, πολιτιστικές, σωματεία), γ) υπάρχει μία αρκετά ισχυρή σχέση ανάμεσα στο βαθμό που έχει κάποια οργάνωση στο κριτήριο που αφορά στις συνεργασίες που υλοποιεί, τους πόρους που διαθέτει και στα αποτελέσματα που επιτυγχάνει. Δηλαδή, όποια οργάνωση επενδύει περισσότερο στις εξωτερικές συνεργασίες και τη διαχείριση των πόρων τελικά επιτυγχάνει καλύτερα αποτελέσματα και δ) η Αργολίδα διηγάει για αλλαγές που θα ενσωματώνουν νέες πρακτικές και αντιλήψεις σε όλο το εύρος δραστηριοτήτων ενός οργανισμού και φαίνεται να αδημονεί για γνώση πάνω σε τέτοιου είδους θέματα, αφού από την ανάλυση φαίνεται πως τα βήματα μπορεί να είναι διστακτικά λόγω του φόβου που προκαλεί η άγνοια για την ποιότητα, ειδικότερα σε μία μικρή κοινωνία. .

Προτάσεις

Ο χώρος των ΜΚΟ είναι ουσιαστικά ανεξερεύνητος. Η παρούσα μελέτη καλύπτει ένα μέρος, αλλά θα μπορούσαν να διερευνηθούν οι ομοιότητες / διαφορές στη δομή και τη δράση τους σε σχέση με

κερδοσκοπικούς οργανισμούς. Επίσης, θα μπορούσαν να μελετηθούν χαρακτηριστικά των ΜΚΟ ανάλογα με το μέγεθος (αριθμός μελών), ή τη γεωγραφική τους εμβέλεια (τοπική, περιφερειακή, πανελλαδική, παγκόσμια), αν, για παράδειγμα, αποκτούν προβλήματα (γιγάντωση, γραφειοκρατία, κλπ.) που είναι ίδιον μεγάλων ιδιωτικών κερδοσκοπικών επιχειρήσεων. Επίσης, θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μία μελέτη που θα αφορά τις ΜΚΟ από την πλευρά των πολιτών μόνο. Δηλαδή να διερευνηθεί τι πιστεύουν οι πολίτες για τη χρησιμότητα και την παρέμβαση των ΜΚΟ στη λειτουργία της κοινωνίας και αν η «Κοινωνία των Πολιτών», όπως τελευταία ονομάζεται, να γίνει ο τρίτος πόλος μεταξύ του Κράτους και της Κοινωνίας των Ιδιωτών.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- Δερβιτσιώτης, Ν.Κ., (2005). *Διοίκηση ολικής ποιότητας*. Εκδόσεις Οικονομική Βιβλιοθήκη.
Δημητρίου, Κ. (1999). Η ικανοποίηση εργαζομένων σε περιβάλλον ολικής ποιότητας: εφαρμογές άριστων επιχειρήσεων. *Eco Quality*, 17, Ιούλιος-Αύγουστος.
Ζαβλανός, Μ. (2003). *Η ολική ποιότητα στην εκπαίδευση*. Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα

Διεθνής

- Bank, J. (2000). Μάνατζμεντ ολικής ποιότητας. Εκδόσεις Β. Γκιούρδας.
Bruce, I. (1995). Do not-for-profits value their customers and their needs? *International Marketing Review*, 12(4), 77-84.
Dahlgaard, J., & Park Dahlgaard, S. (2005). The metrology of TQM, in the best on quality. *International Academy of Quality*, ASQ Press, Milwaukee, WI.
Dahlgaard, J.J., & Park Dahlgaard, S. (2006). Lean production, six sigma quality, TQM and company culture – a critical review. *TQM Magazine*, January, 2
Drucker, P.E. (1989). What business can learn from Nonprofits. *Harvard Business Review*, July-August, 88-93.
Eggl, Y., & Halfon, P. (2003). A conceptual framework for hospital quality management. *International Journal of Healthcare Quality Assurance*, 16(1), 29-36.
Euske, K.J. (2003). Public, private, not-for-profit: everybody is unique? *Measuring Business Excellence*, 7(4), 5-11.
Gaad, K. (1995). Business self-assessment: a strategic tool for building process robustness and achieving integrated management. *Business Process Re-engineering and Management Journal*, 1, 66-85.
Jackson, S. (2001). Exploring the suitability of the European Foundation for Quality Management (EFQM) Excellence Model as a framework for delivering clinical governance in the UK National Health Service. *Quality Assurance Journal*, 5, 19-31.
McAdam, R., & Bannister, A. (2001). Business performance measurement and change management within a TQM framework. *International Journal of Operations and Production Management*, 21, 88-107.
Moeller, J., & Sonntag, K. (2001). Evaluation of health services organizations – German experiences with the EFQM excellence approach in healthcare. *The TQM Magazine*, 13(5).
Nabitz, U., & Klazinga, N. (1999). EFQM approach and the Dutch Quality Award. *International Journal of Health Care Quality Assurance*, 12(3), 65-70.
Neely, A., Gregory, M., & Platts, K. (1995). Performance measurement system design. *International Journal of Operations & Production Management*. 15, 80-116.
Sobek, D.K., & Jimmerson, C. (2004), A3 Reports: tool for process improvement and organizational transformation. *Proceedings of the 2004 Industrial Engineering Research Conference*, Houston, TX.
Stewart, A. (2003). An investigation of the suitability of the EFQM Excellence Model for a pharmacy department within an NHS Trust. *International Journal of HealthCare Quality Assurance*.

Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΛΑΤΟΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΠΟΛΥΤΕΛΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

Ρίζος, Ι., Κριεμάδης, Α., Παπαϊωάννου, Α.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Εισαγωγή

Αν μία τουριστική επιχείρηση δεν γνωρίζει τί ακριβώς θέλουν οι πελάτες της, δεν μπορεί να είναι βέβαιη αν οι υπηρεσίες που προσφέρει τους αρέσουν (Ηγουμενάκης, 1999). Τα τελευταία χρόνια -ολοένα και πιο συχνά- οι τουριστικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν ποικίλα προβλήματα, που έχουν σχέση με την ανταγωνιστικότητα των υπηρεσιών που προσφέρουν (Ανδριώτης, 2004). Ο σχεδιασμός ενός προϊόντος ή μίας υπηρεσίας θα ήταν πολύ απλός αν όλοι οι άνθρωποι είχαν τις ίδιες ανάγκες. Ωστόσο, επειδή δεν έχουν τις ίδιες φυσικές αναλογίες, προτιμήσεις, δεξιότητες, οικογενειακή κατάσταση, εμπειρίες, κλπ., διαφέρουν και οι ανάγκες τους (Davis & Manrodt, 1996).

Ο στόχος όλων των σύγχρονων επιχειρήσεων φιλοξενίας είναι η αύξηση των εσόδων και των ποσοστών πληρότητας μέσα από τη βελτίωση της κάλυψης των αναγκών των πελατών τους. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, η διοίκηση των ξενοδοχείων πρέπει να έχει βαθιά γνώση των αναγκών, της συμπεριφοράς και των προτιμήσεων των πελατών, ούτως ώστε να μπορεί να δημιουργήσει αξία στις παρεχόμενες υπηρεσίες, με απώτερο στόχο την αύξηση της καταναλωτικής πίστης των πελατών τους (Minghetti, 2003). Αν μία πελατοκεντρική στρατηγική σχεδιαστεί σωστά, τότε οι επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να βελτιώσουν την οργανωτική τους επίδοση, να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τις ταχέως μεταβαλλόμενες συνθήκες, να προβλέψουν μελλοντικά προβλήματα και ευκαιρίες, ενώ επίσης βοηθά τη διοίκηση να προσανατολίσει τους εργαζόμενους πελατοκεντρικά με σαφείς στόχους και κατευθύνσεις για το μέλλον της επιχείρησης (Kriemadis, 2009). Επίσης, μία πελατοκεντρική επιχείρηση είναι πιο πιθανό να προσφέρει καλύτερη ποιότητα υπηρεσιών και έτσι να δημιουργεί ευχαριστημένους πελάτες (Hartline, Maxham, & McKee, 2000). Ωστόσο, η ελλιπής έρευνα κάνει επιτακτική την ανάγκη της μελέτης για την πελατοκεντρική στρατηγική που εφαρμόζουν τα διοικητικά στελέχη στα πολυτελή ξενοδοχεία.

Σκοπός της έρευνας

Ο σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν: 1) να καθοριστεί ο βαθμός στον οποίο εφαρμόζεται η πελατοκεντρική στρατηγική στα πολυτελή ξενοδοχεία και 2) να εξετασθεί η συσχέτιση μεταξύ της πελατοκεντρικής στρατηγικής που χρησιμοποιούν τα πολυτελή ξενοδοχεία και της επιχειρησιακής τους επίδοσης (κέρδη, απόδοση της επένδυσης, έσοδα, μερίδιο αγοράς). Ειδικότερα, τα ερευνητικά ερωτήματα της συγκεκριμένης έρευνας είναι: α) σε τί βαθμό χρησιμοποιείται η διαδικασία της πελατοκεντρικής στρατηγικής στα πολυτελή ξενοδοχεία; και β) υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των παραγόντων της πελατοκεντρικής στρατηγικής και της επιχειρησιακής επίδοσης των πολυτελών ξενοδοχείων;

Μεθοδολογία

Δείγμα: Στην έρευνα συμμετείχαν τα διοικητικά στελέχη όλων των πολυτελών ξενοδοχείων στην Ελλάδα. Ο τρόπος επιλογής τους έγινε από τη βάση δεδομένων του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος. Η συγκεκριμένη έρευνα αποτελεί μέρος μίας μεγαλύτερης που βρίσκεται σε εξέλιξη και έως τώρα έχουν συγκεντρωθεί στοιχεία από ένα δείγμα 157 διοικητικών στελεχών πολυτελών ξενοδοχείων.

Όργανο μέτρησης: Για τους σκοπούς της παρούσας μελέτης χρησιμοποιήθηκε ένα ερωτηματολόγιο που αναπτύχθηκε από τον Whiteley (1991) και εστίαζε στο θέμα της πελατοκεντρικής στρατηγικής των επιχειρήσεων. Τροποποιήθηκε και προσαρμόστηκε από ερευνητική επιστημονική ομάδα, που την αποτελούσαν 8 ακαδημαϊκοί και επαγγελματίες της διοίκησης επιχειρήσεων, του τουρισμού και του μάρκετινγκ. Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 40 ερωτήσεις πελατοκεντρικής στρατηγικής, 10 ερωτήσεις δημογραφικού χαρακτήρα των συμμετεχόντων και 12 ερωτήσεις σχετικά με την εκτίμησή τους για την επιχειρησιακή επίδοση των ξενοδοχειακών τους μονάδων. Οι ερωτήσεις απαντήθηκαν χρησιμοποιώντας μία 5βάθμια κλίμακα Likert, βάσει της οποίας διερευνάται ο βαθμός εφαρμογής της πελατοκεντρικής στρατηγικής. Η αξιοπιστία του τροποποιημένου ερωτηματολογίου εκτιμήθηκε μέσω του συντελεστή Cronbach α βρέθηκε να είναι: $\alpha = 0.91$. Η εγκυρότητα καθορίστηκε από μία ομάδα

εμπειρογνομόνων, η οποία αποτελούνταν από 10 ακαδημαϊκούς και επαγγελματίες.

Διαδικασία μέτρησης: Στη συγκεκριμένη έρευνα χρησιμοποιήθηκε ο υποκειμενικός τρόπος μέτρησης της επίδοσης, δηλαδή οι διευθυντές κλήθηκαν να αξιολογήσουν σε μία 5βάθμια κλίμακα τύπου Likert την επίδοση των ξενοδοχειακών μονάδων τους σε σχέση με τους στόχους του τρέχοντος έτους, σε σχέση με τους στόχους του προηγούμενου οικονομικού έτους και, τέλος, σε σχέση με τους κύριους ανταγωνιστές τους στην αγορά. Σε κάθε μία από τις 3 προαναφερθείσες περιπτώσεις, η επίδοση κρίθηκε με βάση 4 κριτήρια, 2 οικονομικά (το κέρδος και την απόδοση της επένδυσης) και 2 που βασίζονται στην αγορά (τα έσοδα και το μερίδιο αγοράς). Τα παραπάνω κριτήρια υιοθετήθηκαν από τη βιβλιογραφία (Brooksbank, Kirby & Wright, 1992; Hooley, Lynch & Shepherd, 1990; Rafiq & Pallett, 1996; Verhage & Waarts, 1988, Terzoudis, 2011). Η μελέτη ήταν ποσοτική. Ο συνολικός βαθμός της πελατοκεντρικής στρατηγικής των πολυτελών ξενοδοχείων, υπολογίστηκε από το μέσο όρο των απαντήσεων του κάθε στελέχους στους 7 παράγοντες της πελατοκεντρικότητας (όπου 1 = καθόλου και 5 = σε πολύ μεγάλο βαθμό).

Ανάλυση των δεδομένων: Για να εξεταστούν οι σχέσεις των μεταβλητών πραγματοποιήθηκε περιγραφική στατιστική και συσχέτιση Pearson, χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα SPSS (έκδοση 17.0).

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η πελατοκεντρική στρατηγική εφαρμόζεται σε μεγάλο βαθμό στα πολυτελή ξενοδοχεία (Μ.Ο. = 4.41, Τ.Α. = 0.38, Διακύμανση = 0.15, Ελάχιστη τιμή = 2.36 και Μέγιστη τιμή = 5.00) και ότι υπάρχουν σημαντικές και θετικές συσχετίσεις μεταξύ της πελατοκεντρικής στρατηγικής και των δεικτών της επιχειρησιακής επίδοσης. Πιο συγκεκριμένα, βρέθηκε ότι η πελατοκεντρική στρατηγική είχε σημαντική και θετική συσχέτιση με τα κέρδη ($r = .211, p = .008$), την απόδοση της επένδυσης ($r = .306, p = .000$) και το μερίδιο της αγοράς ($r = .218, p = .006$), όπως μετρήθηκαν από τα επίπεδα ικανοποίησης σε σχέση με τους στόχους του τρέχοντος έτους. Επίσης, φάνηκε ότι υπάρχει σημαντική και θετική συσχέτιση της πελατοκεντρικής στρατηγικής με την απόδοση της επένδυσης ($r = .169, p = .035$), και το μερίδιο της αγοράς ($r = .171, p = .032$), όπως μετρήθηκαν από τα επίπεδα ικανοποίησης σε σχέση με τους στόχους του προηγούμενου οικονομικού έτους. Τέλος, φάνηκε ότι υπάρχει σημαντική και θετική συσχέτιση της πελατοκεντρικής στρατηγικής με τα κέρδη ($r = .258, p = .001$), την απόδοση της επένδυσης ($r = .264, p = .001$) και το μερίδιο αγοράς ($r = .264, p = .016$), όπως μετρήθηκαν από τα επίπεδα ικανοποίησης σε σχέση με τους κύριους ανταγωνιστές τους στην αγορά.

Συζήτηση - Συμπεράσματα

Τα αποτελέσματα της μελέτης έδειξαν ότι τα διοικητικά στελέχη των πολυτελών ξενοδοχείων εφαρμόζουν σε μεγάλο βαθμό την πελατοκεντρική στρατηγική (Μ.Ο. = 4.41, Τ.Α.=0.38) και καθιερώνουν με σαφήνεια ένα όραμα υψηλής ποιότητας παρεχόμενων υπηρεσιών, λαμβάνοντας υπόψη τους τις προσδοκίες, τις ανάγκες και τις πληροφορίες των πελατών τους κατά το σχεδιασμό των παρεχόμενων υπηρεσιών. Επιπλέον, ενδυναμώνουν το ανθρώπινο δυναμικό τους, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των πελατών τους και να συμβάλει στη βελτίωση των σχέσεων της επιχείρησης με τους πελάτες. Με αυτόν τον τρόπο αυξάνουν την ικανοποίησή τους και αποκτούν ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα διαρκείας, που αποτελεί βασικό σκοπό κάθε επιχειρησιακής στρατηγικής (Ha & Joby, 2010). Επίσης, τα αποτελέσματα της μελέτης έδειξαν ότι υπήρχαν σημαντικές και θετικές συσχετίσεις μεταξύ της πελατοκεντρικής στρατηγικής και των δεικτών επίδοσης των πολυτελών ξενοδοχείων (κέρδη, απόδοση της επένδυσης, και μερίδιο αγοράς). Τα ευρήματα αυτά συμφωνούν με προηγούμενες μελέτες σχετικά με την πελατοκεντρική στρατηγική και την οργανωσιακή επίδοση, στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών (Asikhia, 2010) και δείχνουν ότι το επίπεδο της πελατοκεντρικής στρατηγικής που χρησιμοποίησαν τα διοικητικά στελέχη σχετίζεται με την επίδοση των ξενοδοχείων τους.

Καθώς οι ανάγκες των πελατών συνεχώς μεταβάλλονται είναι αναγκαίο τα πολυτελή ξενοδοχεία να υιοθετούν διάφορες προσεγγίσεις για να βεβαιωθούν ότι παρέχουν επαρκείς υπηρεσίες στους πελάτες τους. Η πελατοκεντρική στρατηγική θεωρείται ως μία επιχειρησιακή κουλτούρα που διευκολύνει τις επιχειρήσεις στην επίτευξη βιώσιμου ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος με τη δημιουργία μεγαλύτερης αξίας για τον πελάτη (Narver & Slater, 1990). Δεδομένου ότι οι ανάγκες των πελατών αλλάζουν γρήγορα, απαιτείται η σαφής κατανόηση τόσο της σημερινής όσο και της μελλοντικής δυναμικής της ζήτησης των πελατών. Συνεπώς, η εφαρμογή της πελατοκεντρικής στρατηγικής θεωρείται ζωτικής σημασίας

παράγοντας για την επίτευξη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος (Sørensen, 2009; Zhou et al., 2005; Slater & Narver, 1994; Day & Wensley, 1988; Day & Wensley, 1983).

Επιπρόσθετα, η επιτυχία της κάθε επιχείρησης, άρα και των πολυτελών ξενοδοχείων, άπτεται της ικανότητάς της να εξυπηρετήσει τους πελάτες της, πράγμα που σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις πρέπει να υιοθετήσουν περισσότερο, στρατηγικές που βασίζονται στην αγορά για να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους (Li & Zhou, 2010). Μελλοντική έρευνα θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί στις ξενοδοχειακές μονάδες που εφαρμόζουν όλες τις αρχές της πελατοκεντρικής στρατηγικής, προκειμένου να ερευνηθεί αν υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ αυτής και της αφοσίωσης των πελατών (customer loyalty).

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Ανδριώτης, Κ.. (2004). *Μάνατζμεντ τουριστικών επιχειρήσεων*. Αθήνα: Εκδόσεις ΕΛΛΗΝ.

Ηγουμενάκης, Ν. (1999). *Τουριστικό μάρκετινγκ*. Αθήνα: Εκδόσεις Interbooks

Διεθνής

Brooksbank, R., Kirby, D.A., & Wright, G. (1992). Marketing and company performance: an examination of medium sized manufacturing firms in Britain. *Small Business Economics*, 4(3), 221-236.

Davis, F., & Manrodt, K. (1996). *Customer responsive management*. UK: Blackwell Publishers Inc.

Day, G.S., & Wensley, R. (1983). Marketing theory with a strategic orientation. *The Journal of Marketing*, 47(Fall), 79-89.

Day, G.S., & Wensley, R. (1988). Assessing advantage: a framework for diagnosing competitive superiority. *The Journal of Marketing*, 52(2), 1-20.

Ha, H.Y., & Joby, J. (2010). Role of customer orientation in an integrative model of brand loyalty in services. *The Service Industries Journal*, 30(7), 1025-1046.

Hartline, M.D., Maxham, J.G., & McKee, D.O. (2000). Corridors of influence in the dissemination of customer-oriented strategy to customer contact service employees. *Journal of Marketing*, 64(2).

Hooley, G.J., Lynch, J.E., & Shepherd, J. (1990). The marketing concept: putting the theory into practice. *European Journal of Marketing*, 24(9), 7-24.

Kriemadis, T. (2009). Strategic planning in University Athletic Departments in the United Kingdom. *Sport Journal*, 12(2).

Li, J.J., & Zhou, K.Z. (2010). How foreign firms achieve competitive advantage in the Chinese emerging economy: managerial ties and market orientation. *Journal of Business Research*, 63(8), 856-862.

Minghetti, V. (2003). Building customer value in the hospitality industry: towards the definition of a customer-centric information system. *Information Technology & Tourism*, 6(2), 141-152.

Narver, J.C., & Slater, S.F. (1990). The effect of a market orientation on business profitability. *The Journal of Marketing*, 45(4), 20-35.

Slater, S.F., & Narver, J.C. (1994). Does competitive environment moderate the market orientation performance relationship? *The Journal of Marketing*, 58(1), 46-55.

Sørensen, H.E. (2009). Why competitors matter for market orientation. *European Journal of Marketing*, 43(5/6), 735-761.

Olalekan Asikhia, O. (2010). Customer orientation and firm performance among Nigerian small and medium scale businesses. *International Journal of Marketing Studies*, 2(1).

Rafiq, M., & Pallett, R.A. (1996). Marketing implementation in the UK engineering industry. *Journal of Marketing Practice: Applied Marketing Science*, 2(4), 13-35.

Terzoudis, C. (2011, September). The relationship between marketing planning and business performance in professional sports. Paper presented at the 19th Conference of the European Association for Sport Management, Madrid, Spain.

Verhage, J., & Waarts, E. (1988). Marketing planning for improved performance: a comparative analysis. *International Marketing Review*, 5(2), 20-30.

Zhou, K.Z., Kin, C., & Tse, D.K. (2005). The effects of strategic orientations on technology-and market-based breakthrough innovations. *Journal of Marketing*, 69(2), 42-60.

Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΣΤΑ ΠΟΛΥΤΕΛΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

Ρίζος, Ι., Παπαϊωάννου, Α., Κριεμάδης, Α.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Εισαγωγή

Ο ανθρώπινος παράγοντας είτε αυτός προέρχεται από τα κλιμάκια της επιχείρησης (εργαζόμενοι) είτε από το εξωτερικό της περιβάλλον (πελάτες), είναι αυτός που καθορίζει την επιτυχημένη πορεία της (Papaioannou, 2009). Ερευνητικά ευρήματα υποστηρίζουν ότι η ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί τη βασική πηγή ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος μίας επιχείρησης που οδηγεί στην ικανοποίηση των πελατών, ενώ αυξάνει και την παραγωγικότητά του (Guzel, Tukelturk, & Ozkul, 2008). Πιο συγκεκριμένα, η βιβλιογραφία υποστηρίζει ότι οι ενδυναμωμένοι υπάλληλοι των ξενοδοχείων παίζουν σημαντικό και κρίσιμο ρόλο στη δημιουργία αυξημένης αντιλαμβανόμενης ποιότητας υπηρεσιών των πελατών τους, ενώ παράλληλα αυξάνεται η αποτελεσματικότητά τους και η εργασιακή τους ικανοποίηση (Lashley & McGoldrick, 1994; Guzel, Tukelturk, & Ozkul, 2008; Kim, 2011). Η ενδυνάμωση έχει οριστεί ως η διαδικασία που επιτρέπει στους υπαλλήλους να λαμβάνουν αποφάσεις και να αναλαμβάνουν την ευθύνη για τις ενέργειές τους (Kriemadis & Papaioannou, 2006). Εμπειρικές έρευνες σχετικά με την ενδυνάμωση ανθρώπινου δυναμικού και την εργασιακή ικανοποίηση, την εργασιακή δέσμευση, την ικανοποίηση των πελατών και την υψηλότερη αντιλαμβανόμενη ποιότητα υπηρεσιών έχουν πραγματοποιηθεί στη βιομηχανία του τουρισμού και της φιλοξενίας (Hartline & Ferrell, 1996; Sparks, Bradley, & Callan, 1997; Yong-Ki, Jung-Heon, Dae-Hwan, & Kyung, 2006). Ωστόσο, η έρευνα σχετικά με την ενδυνάμωση ανθρώπινου δυναμικού και την επιχειρησιακή επίδοση στα πολυτελή ξενοδοχεία της Ελλάδος είναι περιορισμένη.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να: α) εξακριβωθεί ο βαθμός στον οποίο εφαρμόζεται η ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού στα πολυτελή ξενοδοχεία και β) εξετασθεί η συσχέτιση μεταξύ της ενδυνάμωσης του ανθρώπινου δυναμικού που χρησιμοποιούν τα πολυτελή ξενοδοχεία και της επιχειρησιακής τους επίδοσης (κέρδη, απόδοση της επένδυσης, έσοδα, μερίδιο αγοράς). Ειδικότερα, τα ερευνητικά ερωτήματα είναι: α) σε τί βαθμό χρησιμοποιείται η διαδικασία της ενδυνάμωσης του ανθρώπινου δυναμικού στα πολυτελή ξενοδοχεία; και β) υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των παραγόντων της ενδυνάμωσης και της επιχειρησιακής επίδοσης των πολυτελών ξενοδοχείων;

Μεθοδολογία

Δείγμα: Στην έρευνα συμμετείχαν τα διοικητικά στελέχη όλων των πολυτελών ξενοδοχείων στην Ελλάδα. Ο τρόπος επιλογής του δείγματος έγινε από τη βάση δεδομένων του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος. Η συγκεκριμένη έρευνα αποτελεί μέρος μίας μεγαλύτερης που βρίσκεται σε εξέλιξη και έως τώρα έχουν συγκεντρωθεί στοιχεία από ένα δείγμα 157 διοικητικών στελεχών πολυτελών ξενοδοχείων.

Όργανο μέτρησης: Για τους σκοπούς της παρούσας μελέτης χρησιμοποιήθηκε ένα ερωτηματολόγιο που αναπτύχθηκε από τους Vogt & Murrell (1990) και εστίαζε στο θέμα της ενδυνάμωσης και τροποποιήθηκε και απλοποιήθηκε από τους Kriemadis (2011) και Papaioannou (2011). Το τροποποιημένο ερωτηματολόγιο αποτελείται από 30 ερωτήσεις που αφορούν στην ενδυνάμωση, 10 ερωτήσεις δημογραφικού χαρακτήρα των συμμετεχόντων και 12 ερωτήσεις σχετικά με την εκτίμησή τους για την επιχειρησιακή επίδοση των ξενοδοχειακών τους μονάδων. Οι ερωτήσεις απαντήθηκαν χρησιμοποιώντας μία 5βάθμια κλίμακα τύπου Likert. Κάθε σημείο της κλίμακας εκπροσωπούσε διαφορετικά στυλ διοίκησης (που απορρέουν από τα 3 βασικά στυλ διοίκησης, τα οποία είναι το «στυλ ενδυνάμωσης», το «ελεγκτικό στυλ» και το «ενδιάμεσο στυλ») και απεικονίζουν τη συμπεριφορά και τις ενέργειες των ερωτηθέντων. Στην πρώτη περίπτωση («στυλ ενδυνάμωσης») ο διευθυντής δημιουργεί και μοιράζεται τη δύναμη, στη δεύτερη («ενδιάμεσο στυλ») χρησιμοποιεί ένα στυλ διοίκησης που συνδυάζει ισάξια τον «έλεγχο» και την «ενδυνάμωση» και στην τρίτη περίπτωση («ελεγκτικό στυλ») είναι προσανατολισμένος στον έλεγχο ή σπάνια μοιράζει, δημιουργεί ή ενδυναμώνει τους υφισταμένους. Η αξιοπιστία του ερωτηματολογίου εκτιμήθηκε μέσω του συντελεστή Cronbach α , η οποία βρέθηκε να είναι: $\alpha = 0.87$. Η εγκυρότητα του ερωτηματολογίου ελέγχθηκε από μία ομάδα εμπειρογνομόνων, η οποία αποτελούνταν από 10 ακαδημαϊκούς και

επαγγελματίες της διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού, του τουρισμού, της έρευνας και της διοίκησης επιχειρήσεων.

Διαδικασία μέτρησης: Στην έρευνα χρησιμοποιήθηκε ο υποκειμενικός τρόπος μέτρησης της επίδοσης. Δηλαδή, οι διευθυντές κλήθηκαν να αξιολογήσουν σε μία 5βάθμια κλίμακα τύπου Likert την επίδοση των ξενοδοχειακών μονάδων τους σε σχέση με τους στόχους του τρέχοντος έτους, σε σχέση με τους στόχους του προηγούμενου οικονομικού έτους και, τέλος, σε σχέση με τους κύριους ανταγωνιστές τους στην αγορά. Σε κάθε μία από τις 3 προαναφερθείσες περιπτώσεις, η επίδοση κρίθηκε με βάση 4 κριτήρια, 2 οικονομικά (το κέρδος και την απόδοση της επένδυσης) και 2 που βασίζονται στην αγορά (τα κέρδη και το μερίδιο αγοράς). Τα κριτήρια αυτά υιοθετήθηκαν από τη βιβλιογραφία (Brooksbank, Kirby, & Wright, 1992; Hooley, Lynch, & Shepherd, 1990; Rafiq & Pallett, 1996; Verhage & Waarts, 1988; Terzoudis, 2011). Η μελέτη ήταν ποσοτική.

Ανάλυση των δεδομένων: Για να εξεταστούν οι σχέσεις των μεταβλητών πραγματοποιήθηκε περιγραφική στατιστική και συσχέτιση Spearman χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα SPSS (έκδοση 17.0).

Αποτελέσματα - Συζήτηση

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι: (1) Τα διοικητικά στελέχη των πολυτελών ξενοδοχείων χρησιμοποίησαν 1.3% το «ελεγκτικό στυλ», 19.1% το «ενδιάμεσο στυλ» και 79.6% το «στυλ ενδυνάμωσης» στον παράγοντα «Σύνολο για όλες τις διοικητικές λειτουργίες». (2) Υπάρχουν σημαντικές και θετικές συσχετίσεις μεταξύ της ενδυνάμωσης του ανθρώπινου δυναμικού και των δεικτών της επιχειρησιακής επίδοσης (όπως μετρήθηκαν από τα επίπεδα ικανοποίησης σε σχέση με τους στόχους του τρέχοντος έτους). Συγκεκριμένα, ο παράγοντας «Ικανότητες στη λήψη αποφάσεων και στην άμεση δράση» είχε σημαντική και θετική συσχέτιση με την απόδοση της επένδυσης (ROI) ($r = .175, p = .029$). (3) Βρέθηκαν σημαντικές και θετικές συσχετίσεις μεταξύ της ενδυνάμωσης του ανθρώπινου δυναμικού και των δεικτών της επιχειρησιακής επίδοσης (όπως μετρήθηκαν από τα επίπεδα ικανοποίησης σε σχέση με τους στόχους του προηγούμενου οικονομικού έτους). Πιο συγκεκριμένα, ότι υπάρχει σημαντική και θετική συσχέτιση μεταξύ του παράγοντα «Σύνολο για όλες τις διοικητικές λειτουργίες» με τα κέρδη (sales volume) ($r = .182, p = .023$). (4) Υπάρχουν σημαντικές και θετικές συσχετίσεις μεταξύ της ενδυνάμωσης του ανθρώπινου δυναμικού και των δεικτών της επιχειρησιακής επίδοσης (όπως μετρήθηκαν από τα επίπεδα ικανοποίησης σε σχέση με τους κύριους ανταγωνιστές τους στην αγορά). Πιο συγκεκριμένα, ο παράγοντας «Σύνολο για όλες τις διοικητικές λειτουργίες» είχε σημαντική και θετική συσχέτιση με τα έσοδα ($r = .177, p = .027$).

Η μελέτη υποδηλώνει ότι το 98.7% των διευθυντών πολυτελών ξενοδοχείων χρησιμοποίησαν το «στυλ ενδυνάμωσης» και το «ενδιάμεσο στυλ» στον παράγοντα: «Σύνολο για όλες τις διοικητικές λειτουργίες». Η εφαρμογή της ενδυνάμωσης υποδεικνύει ότι είναι όλο και περισσότερο ενημερωμένοι για τις νέες προσεγγίσεις της διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού, όπως η ομαδική εργασία, η ενδυνάμωση, η αξιολόγηση της απόδοσης, κλπ. Σύμφωνα με τους Bacon, Ackers, Storey, και Coates (1996), οι καινοτόμες πρακτικές του ανθρώπινου δυναμικού δεν περιορίζονται πλέον στις μεγάλες επιχειρήσεις, δεδομένου ότι οι μικρές επιχειρήσεις (όπως τα ξενοδοχεία) είναι από πολλές απόψεις η ιδανική τοποθεσία για την ανάπτυξη της διοίκησης ανθρώπινων πόρων λόγω της άμεσης επικοινωνίας, της επίπεδης ιεραρχίας, της μεγαλύτερης ευελιξίας και της σαφέστερης επίδρασης του κάθε εργαζόμενου στην επιχειρησιακή επίδοση (Papaioannou, Kriemadis, Alexopoulos, Vrontou, & Kartakoullis, 2009). Τα αποτελέσματα της μελέτης έδειξαν ότι υπήρχαν σημαντικές και θετικές συσχετίσεις μεταξύ της ενδυνάμωσης και των δεικτών επίδοσης των πολυτελών ξενοδοχείων (απόδοση της επένδυσης, κέρδη και έσοδα). Τα ευρήματα αυτά συμφωνούν με προηγούμενες μελέτες σχετικά με την ενδυνάμωση και την οργανωσιακή επίδοση, στη βιομηχανία του τουρισμού και της φιλοξενίας (Ottenbacher, Gnoth, & Jones, 2006) και δείχνουν ότι το επίπεδο της ενδυνάμωσης που χρησιμοποίησαν τα διοικητικά στελέχη σχετίζεται με την επίδοση των ξενοδοχείων τους. Όσο το ανταγωνιστικό περιβάλλον στη βιομηχανία του τουρισμού και της φιλοξενίας αυξάνεται υπάρχει άμεση ανάγκη να γίνει αντιληπτό τι θα μπορούσε να κάνει τα ξενοδοχεία πιο αποτελεσματικά και ανταγωνιστικά.

Συμπεράσματα

Τα προαναφερθέντα αποτελέσματα ενισχύουν την άποψη ότι η ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί έναν παράγοντα στρατηγικής σημασίας για την επιχειρηματική δραστηριότητα των πολυτελών ξενοδοχείων, προσφέρει σημαντικά στη βιωσιμότητά τους και συμβάλλει αποφασιστικά στην αύξηση των

κερδών τους. Συνεπώς, η ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού θα πρέπει να θεωρείται μία επιχειρησιακή ανάγκη, η οποία απαιτεί εκτενή προγραμματισμό, προσεκτική μελέτη, χρόνο, προσπάθεια, καθώς και ικανούς και εκπαιδευμένους διευθυντές, ώστε να ενδυναμώσουν το ανθρώπινο δυναμικό, για να αποτελεί μία πλεονεκτική ανταγωνιστική πηγή για τα πολυτελή ξενοδοχεία (Papaioannou, Vamvoukaki, Kriemadis, Vrontou, & Kourtesopoulou, 2011; Papaioannou, Kriemadis, Alexopoulos, & Vrontou, 2012). Μελλοντική έρευνα θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη μέτρηση της επίδρασης της ενδυνάμωσης του ανθρώπινου δυναμικού στην αφοσίωση των πελατών (customer loyalty) και στην πελατοκεντρική στρατηγική στα πολυτελή ξενοδοχεία.

Βιβλιογραφία

- Bacon, N., Ackers, P., Storey, J., & Coates, D. (1996). It s a small world: managing human resources in small businesses. *The International Journal of Human Resource Management*, 71, 82-100.
- Brooksbank, R., Kirby, D.A., & Wright, G. (1992). Marketing and company performance: an examination of medium sized manufacturing firms in Britain. *Small Business Economics*, 4(3), 221-236.
- Guzel, T., Tukul Turk, S.A., & Ozkul, E. (2008). Importance and effect on empowerment in hotel enterprises. *Ege Academic Review*, 8(2), 419-436.
- Hartline, M.D., & Ferrell, O.C. (1996). The management of customer-contact service employees: an empirical investigation. *Journal of Marketing*, 60, 52-70.
- Hooley, G.J., Lynch, J.E., & Shepherd, J. (1990). The marketing concept: putting the theory into practice, *European Journal of Marketing*, 24(9), 7-24.
- Kim, J. (2011). Exploring how employee empowerments impacts on hotel front desk operations. UNLV Theses/Dissertations/Professional Papers/Capstones. Paper 1058.
- Kriemadis, T., & Papaioannou, A. (2006). Empowerment methods and techniques for sport managers. *Choregia*, 2, 117-133.
- Kriemadis, A. (2011). *Marketing plan and human resource empowerment as contributing factors of the competitiveness of professional sports (football & basketball clubs)*. Proceedings the 19th International Congress on Physical Education and Sport, ICPEs, Komotini (May, 2011).
- Lashley, C., & McGoldrick, J. (1994). The limits of empowerment a critical assessment of human resource strategy for hospitality operations. *Empowerment in Organizations*, 2(3), 25-38.
- Ottenbacher, M., Gnoth, J., & Jones, P. (2006). Identifying determinants of success in development of new high-contact services insights from the hospitality industry. *International Journal of Service Industry Management*, 17, 344-363.
- Papaioannou, A. (2009). *Human resource empowerment applied to Greek sport organisations*. Doctoral dissertation, Department of Sport Management, University of Peloponnese.
- Papaioannou, A., Kriemadis, T., Alexopoulos, P., Vrontou, O. & Kartakoullis, N. (2009). The relationship between human resource empowerment and organizational performance in football clubs. *International Journal of Sport Management, Recreation and Tourism*, 4, 20-39.
- Papaioannou, A. (2011). Human resource empowerment in football & basketball clubs. Proceedings of the 19th International Congress on Physical Education and Sport, ICPEs, Komotini (May, 2011).
- Papaioannou, A., Vamvoukaki, M.E., Kriemadis, T., Vrontou, O., & Kourtesopoulou, A. (2011). The relationship between human resource empowerment and organizational performance in fitness clubs. Proceedings of the 19th Congress of the European Association for Sport Management, Madrid, Spain September (2011).
- Papaioannou, A., Kriemadis, T., Alexopoulos, P., & Vrontou, O. (2012b, in press). An analysis of human resource empowerment and organizational performance in Greek sport federations. *World Review of Entrepreneurship, Management and Sustainable Development* 8(4), 439-455.
- Rafiq, M., & Pallett, R.A. (1996). Marketing implementation in the UK engineering industry. *Journal of Marketing Practice: Applied Marketing Science*, 2(4), 13-35.
- Sparks, B.A., Bradley, G.L., & Callan, V.J. (1997). The impact of staff empowerment and communication style on customer evaluations: The special case of service failure. *Psychology & Marketing*, 14, 475-493.
- Terzoudis, C. (2011, September). The relationship between marketing planning and business performance in professional sports. Paper Presented at The 19th Conference of the European Association for Sport

Management, Madrid, Spain.

Verhage, J., & Waarts, E. (1988). Marketing planning for improved performance: a comparative analysis. *International Marketing Review*, 5(2), 20-30.

Yong-Ki L., Jung-Heon N., Dae-Hwan P., & Kyung A.L. (2006). What factors influence customer-oriented pro-social behavior of customer-contact employees? *Journal of Services Marketing*, 20, 251–264.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΩΝ

Βαμβουκάκη, Μ., Παπαϊωάννου, Α., Κριεμάδης, Α.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Εισαγωγή

Οι επιχειρήσεις λειτουργούν σε ένα παγκοσμιοποιημένο οικονομικό, κοινωνικό και τεχνολογικό περιβάλλον. Κάθε επιχείρηση μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά μόνον αν έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους υλικούς (π.χ., εγκαταστάσεις, εξοπλισμό, κλπ.) και ανθρώπινους πόρους (π.χ., στελέχη) (Kriemadis & Papaioannou, 2006). Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, ένα θέμα το οποίο χρήζει απάντησης είναι σε ποιο βαθμό οι ποικίλες πρακτικές των συστημάτων διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού επιδρούν διαφορετικά στην επιχειρησιακή επίδοση, η οποία συμπεριλαμβάνει, εκτός από την οικονομική επίδοση, την επιτυχή εφαρμογή της επιχειρησιακής στρατηγικής (Ferris, 1999; Papaioannou, 2009). Εμπειρική έρευνα σχετικά με την ενδυνάμωση ανθρώπινου δυναμικού και την επιχειρησιακή επίδοση έχει πραγματοποιηθεί στον τομέα του αθλητισμού και πιο συγκεκριμένα στις ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρείες, στις αθλητικές ομοσπονδίες, καθώς και σε δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς (Kriemadis & Papaioannou, 2006; Papaioannou, Kriemadis, Alexopoulos, Vrondou, & Kartakoullis, 2009; Papaioannou, Kriemadis, Leivadi, Kourtesopoulou, Alexopoulos, & Vrondou, 2010; Papaioannou, Paschalidis, Kriemadis, Kourtesopoulou, & Terzoudis, 2012a; Papaioannou, Kriemadis, Alexopoulos, & Vrondou, 2012b). Ωστόσο, η έρευνα σχετικά με την ενδυνάμωση ανθρώπινου δυναμικού στα γυμναστήρια είναι ακόμη περιορισμένη.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν: (1) να καθοριστεί ο βαθμός στον οποίο εφαρμόζεται η ενδυνάμωση ανθρώπινου δυναμικού στα γυμναστήρια και (2) να εξετασθεί η συσχέτιση μεταξύ της ενδυνάμωσης του ανθρώπινου δυναμικού που χρησιμοποιούν τα γυμναστήρια και της επιχειρησιακής τους επίδοσης (κέρδη, απόδοση της επένδυσης, έσοδα, μερίδιο αγοράς). Ειδικότερα, τα ερευνητικά ερωτήματα της συγκεκριμένης έρευνας ήταν: (α) σε τί βαθμό χρησιμοποιείται η διαδικασία της ενδυνάμωσης του ανθρώπινου δυναμικού στα γυμναστήρια; και (β) υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των παραγόντων της ενδυνάμωσης και της επιχειρησιακής επίδοσης των γυμναστηρίων;

Μεθοδολογία

Δείγμα: Στην έρευνα συμμετείχαν 250 «μεγάλα» (αυτά που απασχολούν πάνω από 4 διοικητικά στελέχη) γυμναστήρια, αναγνωρισμένα από τον Πανελλήνιο Σύλλογο Γυμναστηρίων, και 1000 εξειδικευμένοι διοικητικοί και τεχνικοί διευθυντές από 187 γυμναστήρια. Απαντήσεις ελήφθησαν από 735 διοικητικούς και τεχνικούς διευθυντές (73.5%).

Όργανο μέτρησης: Για τους σκοπούς της παρούσας μελέτης χρησιμοποιήθηκε ένα ερωτηματολόγιο που αναπτύχθηκε από τους Vogt & Murrell (1990) και εστίαζε στο θέμα της ενδυνάμωσης, το οποίο τροποποιήθηκε και απλοποιήθηκε από τους Kriemadis (2011) και Papaioannou (2011). Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 30 ερωτήσεις που αφορούν στην ενδυνάμωση, 6 ερωτήσεις δημογραφικού χαρακτήρα των συμμετεχόντων και 12 ερωτήσεις σχετικά με την εκτίμησή τους για την επιχειρησιακή επίδοση των γυμναστηρίων τους. Οι ερωτήσεις απαντήθηκαν χρησιμοποιώντας μία 5βάθμια κλίμακα τύπου Likert. Κάθε σημείο της κλίμακας εκπροσωπούσε διαφορετικά στυλ διοίκησης (που απορρέουν από τα 3 βασικά στυλ διοίκησης, τα οποία είναι το «στυλ ενδυνάμωσης», το «ελεγκτικό στυλ» και το «ενδιάμεσο στυλ») και απεικονίζουν την συμπεριφορά και τις ενέργειες των ερωτηθέντων. Στην πρώτη περίπτωση («στυλ ενδυνάμωσης») ο διευθυντής δημιουργεί και μοιράζεται τη δύναμη, στη δεύτερη

περίπτωση («ενδιάμεσο στυλ») χρησιμοποιεί ένα στυλ διοίκησης που συνδυάζει τον «έλεγχο» και την «ενδυνάμωση» ισάξια και στην τρίτη περίπτωση («ελεγκτικό στυλ») είναι προσανατολισμένος στον έλεγχο ή σπάνια μοιράζει, δημιουργεί ή ενδυναμώνει τους υφιστάμενους. Η αξιοπιστία του ερωτηματολογίου εκτιμήθηκε μέσω του συντελεστή Cronbach α ($\alpha = 0.87$), ενώ η εγκυρότητά του καθορίστηκε από μία ομάδα εμπειρογνομόνων που αποτελούνταν από 10 ακαδημαϊκούς και επαγγελματίες της διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού, του αθλητισμού, της έρευνας και της αθλητικής διοίκησης.

Διαδικασία μέτρησης: Στη συγκεκριμένη έρευνα χρησιμοποιήθηκε ο υποκειμενικός τρόπος μέτρησης της επίδοσης, δηλαδή οι διευθυντές κλήθηκαν να αξιολογήσουν σε μία 5βάθμια κλίμακα τύπου Likert την επίδοση των γυμναστηρίων τους σε σχέση με τους στόχους του τρέχοντος έτους, σε σχέση με τους στόχους του προηγούμενου οικονομικού έτους και, τέλος, σε σχέση με τους κύριους ανταγωνιστές τους στην αγορά. Σε κάθε μία από τις 3 προαναφερθείσες περιπτώσεις, η επίδοση κρίθηκε με βάση 4 κριτήρια, 2 οικονομικά (το κέρδος και την απόδοση της επένδυσης) και 2 που βασίζονται στην αγορά (τα έσοδα και το μερίδιο αγοράς). Τα κριτήρια αυτά υιοθετήθηκαν από τη βιβλιογραφία (Brooksbank, Kirby, & Wright, 1992; Hooley, Lynch, & Shepherd, 1990; Rafic & Pallett, 1996; Verhage & Waarts, 1988; Terzoudis, 2011).

Ανάλυση των δεδομένων: Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε περιγραφική στατιστική και η συσχέτιση Spearman με τη χρήση του λογισμικού SPSS (έκδοση 17).

Αποτελέσματα - Συζήτηση

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων έδειξε ότι οι διοικητικοί και τεχνικοί διευθυντές χρησιμοποίησαν 60.1% «στυλ ενδυνάμωσης», 33.5% «ενδιάμεσο στυλ» και 6,4% «ελεγκτικό στυλ» στον παράγοντα «Σύνολο για όλες τις διοικητικές λειτουργίες». Το εύρημα αυτό είναι πρωτότυπο, αφού δεν η βιβλιογραφία δεν αναφέρει κάτι σχετικό και υποδηλώνει ότι οι διευθυντές γνωρίζουν όλο και περισσότερο τις νέες προσεγγίσεις της διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού, όπως είναι η ομαδική εργασία, η ενδυνάμωση, η αξιολόγηση της επίδοσης, κλπ., και ότι οι καινοτόμες πρακτικές της διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού δεν περιορίζονται μόνο στις μεγάλες επιχειρήσεις, δεδομένου ότι οι μικρότερες επιχειρήσεις αποτελούν ιδανικό τόπο ανάπτυξης της διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού λόγω της άμεσης επικοινωνίας, της πιο επίπεδης ιεραρχίας, της μεγαλύτερης ευελιξίας και του σαφέστερου αντίκτυπου κάθε υπάλληλου στην επιχειρησιακή επίδοση (Bacon, Ackers, & Coates 1996; Papaioannou, 2009). Επίσης, βρέθηκαν σημαντικές και θετικές συσχετίσεις μεταξύ της ενδυνάμωσης του ανθρώπινου δυναμικού και της επιχειρησιακής επίδοσης των γυμναστηρίων. Πιο συγκεκριμένα, ο παράγοντας: «Σύνολο για όλες τις διοικητικές λειτουργίες» είχε σημαντική και θετική συσχέτιση με: α) το κέρδος ($r = 0.196$, $p = .000$), την απόδοση επένδυσης ($r = 0.207$, $p = .000$), τα έσοδα ($r = 0.246$, $p = .000$), και το μερίδιο αγοράς ($r = 0.256$, $p = .000$), όπως μετράται από τα επίπεδα ικανοποίησης σε σχέση με τους στόχους του τρέχοντος έτους, β) το κέρδος ($r = 0.223$, $p = .000$), την απόδοση επένδυσης ($r = 0.166$, $p = .000$), τα έσοδα ($r = 0.203$, $p = .000$), και το μερίδιο αγοράς ($r = 0.227$, $p = .000$) όπως μετράται από τα επίπεδα ικανοποίησης σε σχέση με τους στόχους του προηγούμενου οικονομικού έτους και γ) το κέρδος ($r = 0.270$, $p = .000$), την απόδοση επένδυσης ($r = 0.271$, $p = .000$), τα έσοδα ($r = 0.219$, $p = .000$), και το μερίδιο αγοράς ($r = 0.243$, $p = .000$) όπως μετράται από τα επίπεδα ικανοποίησης σε σχέση με τους κύριους ανταγωνιστές τους στην αγορά.

Τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης υποστηρίζουν ότι η ενδυνάμωση είχε θετική συσχέτιση με την επιχειρησιακή επίδοση των γυμναστηρίων. Το αποτέλεσμα αυτό συμφωνεί με προηγούμενες μελέτες σχετικά με την ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού και την επιχειρησιακή επίδοση στον τομέα του αθλητισμού και πιο συγκεκριμένα στις ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρείες (Papaioannou, et al., 2009), καθώς και στους δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς (Papaioannou, et al., 2012a). Τα συγκεκριμένα ευρήματα προσθέτουν αξιοπιστία στο επιχείρημα ότι το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί ένα σημαντικό κεφάλαιο, το οποίο πρέπει να διοικείται αποτελεσματικά, ώστε να αποτελεί για την επιχείρηση μία πηγή ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος (Bowen & Lawler, 1992).

Συμπέρασμα

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η ενδυνάμωση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο και εξασφαλίζει την επιβίωση και την ευημερία των αθλητικών επιχειρήσεων, οι διευθυντές των γυμναστηρίων μπορούν να ενθαρρυνθούν, ώστε να εφαρμόσουν την ενδυνάμωση σε μεγαλύτερο βαθμό. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί με την ανάπτυξη μίας κουλτούρας ενδυνάμωσης που βασίζεται σε αρχές όπως: α) συνεργατική διαδικασία στη

λήψη αποφάσεων, β) συστήματα αξιολόγησης, που στηρίζονται στη διαδικασία της «εκτίμησης» και όχι της «κριτικής», γ) συμμετοχική διαδικασία προγραμματισμού, δ) συστήματα ανταμοιβής που ενθαρρύνουν την ομαδική εργασία και συνεργασία και ε) αναπτυξιακά σχέδια που υπογραμμίζουν τους στόχους σταδιοδρομίας αλλά και καθορίζουν την εκπαίδευση, την εμπειρία και την ανάπτυξη των αναγκαίων ικανοτήτων, ώστε να εξελιχθεί το ανθρώπινο δυναμικό και η επιχείρηση (Vogt & Murrell, 1990; Papaioannou, 2009).

Προτάσεις

Μελλοντικές μελέτες θα πρέπει να γίνουν στο ίδιο δείγμα σε 3 με 5 χρόνια για να εξεταστούν πιθανές αλλαγές στη χρησιμοποίηση της διαδικασίας της ενδυνάμωσης του ανθρώπινου δυναμικού. Περαιτέρω έρευνα θα μπορούσε, επίσης, να περιλαμβάνει τη μέτρηση της επίδρασης της ενδυνάμωσης στην ικανοποίηση και στην πίστη των πελατών.

Βιβλιογραφία

- Bacon, N.P., Ackers, J.S., & Coates, D. (1996). It's a small world: managing human resources in small business. *International Journal of Human Resource*, 7, 82-100.
- Bowen, D.A., & Lawler, E.E. (1992). The empowerment of the service workers: what, why, how and when. *Sloan Management Review* 33, 31-9.
- Brooksbank, R., Kirby, D.A., & Wright, G. (1992). Marketing and company performance: an examination of medium-sized manufacturing firms in Britain. *Small Business Economics*, 4, 221-236.
- Ferris, G.R., Hochwarter, W.A., Buckley, M.R., Harrell-Cook, G., & Frink, D.D. (1999). Human resources management: some new directions. *Journal of Management*, 25, 385-415.
- Hooley, G.J., Lynch, J.E., & Shepherd, J. (1990). The marketing concept: putting theory into practice. *European Journal of Marketing*, 24, 7-24.
- Kriemadis, T., & Papaioannou, A. (2006). Empowerment methods and techniques for sport managers. *Choregia*, 2, 117-133.
- Kriemadis, A. (2011). Marketing plan and human resource empowerment as contributing factors of the competitiveness of professional sports (football & basketball clubs). Proceedings the 19th International Congress on Physical Education and Sport, ICPEs, Komotini (May, 2011).
- Papaioannou, A. (2009). Human resource empowerment applied to Greek sport organizations. Unpublished doctoral dissertation, University of Peloponnese, Sparta.
- Papaioannou, A., Kriemadis, T., Alexopoulos, P., Vrondou, O., & Kartakoullis, N. (2009). The relationship between human resource empowerment and organizational performance in football clubs. *International Journal of Sport Management, Recreation and Tourism*, 4, 20-39.
- Papaioannou, A., Kriemadis, T., Leivadi, S., Kourtesoulou, A., Alexopoulos, P., & Vrondou, O. (Eds.). (2010). Proceedings of the 18th EASM Conference: European Association for Sport Management. Prague, Czech Republic: EASM.
- Papaioannou, A. (2011). Human resource empowerment in football & basketball clubs. Proceedings of the 19th International Congress on Physical Education and Sport, ICPEs, Komotini (May, 2011).
- Papaioannou, A., Paschalidis, Z., Kriemadis, T., Kourtesopoulou, A., & Terzoudis, C. (Eds.). (2012a). Proceedings of the 20th EASM Conference: European Association for Sport Management. Aalborg, Denmark: EASM.
- Papaioannou, A., Kriemadis, T., Alexopoulos, P., & Vrondou, O. (2012b, in press). An analysis of human resource empowerment and organizational performance in Greek sport federations. *World Review of Entrepreneurship, Management and Sustainable Development* 8(4), 439-455.
- Rafic, M., & Pallett, R.A. (1996). Marketing implementation in the UK engineering industry. *Journal of Marketing Practice: Applied Marketing Science*, 2, 13-35.
- Terzoudis, Ch. (2011). Strategic marketing planning process applied to the Greek professional sport clubs. Unpublished doctoral dissertation, University of Peloponnese, Sparta.
- Verhage, B.J., & Waarts, E. (1988). Marketing planning for improved performance: a comparative analysis. *International Marketing Review*, 15, 20-30.
- Vogt, F.J., & Murrell, L.K. (1990). Empowerment in organizations: how to spark exceptional performance. USA: University Associates, Inc.

«Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού στον Αθλητισμό»

Η ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ MBI ΚΑΙ OLBI: ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Γιαννόπουλος, Γ., Τραυλός, Α.Κ., Γρηγορίου, Ι.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Το σύνδρομο Burnout έχει ως επιπτώσεις την υπερβολική κόπωση, χαμηλή προσπάθεια, σύγκρουση ρόλων, μειωμένη ποιότητας και ποσότητας εργασίας ή και εγκατάλειψή της. Για να εξηγήσουν τα αίτια της επαγγελματικής εξουθένωσης, οι Αναγνωστόπουλος και Παπαδάτου (1992) ταξινόμησαν τις προσεγγίσεις που την εξηγούν ως αποτέλεσμα: α) των αντίξοων συνθηκών εργασίας, β) των περιβαλλοντικών συνθηκών της εργασίας και γ) των ατομικών παραγόντων. Σύμφωνα με το μοντέλο των Edelmich και Brodsky (1980), με την ανάληψη των καθηκόντων του, ο εκπαιδευτικός απορροφάται στο έργο του αφιερώνοντας πολύ χρόνο και ενέργεια, θέτοντας υψηλούς στόχους. Στη συνέχεια υπερεπενδύει στην εργασία του και στις σχέσεις που αναπτύσσει. Όταν διαπιστώνει ότι το έργο που παράγει δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες του, απογοητεύεται και βιώνει αμφιβολία, αδράνεια και ματαίωση, αισθάνεται μεγάλο άγχος και οδηγείται στην αποθάρρυνση. Τέλος, πέραν στο στάδιο της απάθειας όπου αποφεύγει κάθε υπευθυνότητα και καινοτομία και διατηρεί τη δουλειά του μονάχα για λόγους επιβίωσης.

Η επαγγελματική εξουθένωση σχετίζεται με δείκτες προσωπικής δυσλειτουργίας, όπως είναι η σωματική εξάντληση, η απύνια, η αυξημένη χρήση αλκοόλ, τα ναρκωτικά και ποικίλα οικογενειακά προβλήματα. Για την αξιολόγηση της επαγγελματικής εξουθένωσης των εργαζόμενων δημιουργήθηκε το Ερωτηματολόγιο Maslach Burnout Inventory (MBI) (Maslach & Jackson, 1986). Πρόκειται για κλίμακα αξιολόγησης του βαθμού *συναισθηματικής εξάντλησης*, του *επίπεδου αποπροσωποποίησης* και της *αίσθησης μειωμένων προσωπικών επιτευγμάτων*. Τα παραπάνω είναι στενά συνδεδεμένα μεταξύ τους, καθώς η συναισθηματική εξάντληση αποτελεί το πρώτο στάδιο επαγγελματικής εξουθένωσης, που οδηγεί σε αποπροσωποποίηση και έλλειψη προσωπικής επίτευξης.

Εξίσου σημαντικό εργαλείο μέτρησης είναι το ερωτηματολόγιο Oldenburg Burnout Inventory (Demerouti, 1999; Demerouti & Nachreiner, 1998) που περιλαμβάνει 2 κύριες διαστάσεις της εργασιακής εξουθένωσης: την *εξάντληση* (φυσική, νοητική, επακόλουθα) και την *έλλειψη δέσμευσης από την εργασία* (ως αντικείμενο και περιεχόμενο). Σε μία συγκριτική ανάλυση των 2 (OLBI – MBI - GS (και το αρχικό MBI) φαίνεται ότι το OLBI περιλαμβάνει εξίσου και την αρνητική και τη θετική πτυχή της ίδιας κλίμακας (ενεργητικότητα - εξάντληση / αφοσίωση -απαξίωση στο στόχο) (Schaufeli & Bakker, 2001, 2004). Τα 2 ερευνητικά εργαλεία φαίνεται να έχουν υψηλή συσχέτιση ($r = .70.$), ενώ οι παράλληλες κλίμακες και των 2 συσχετίζονται ($r = .48$). Από την ενδελεχή ανασκόπηση της βιβλιογραφίας προκύπτει η αναγκαιότητα διερεύνησης της εργασιακής εξουθένωσης στον τομέα της εκπαίδευσης λαμβάνοντας υπόψη την αλληλεπίδραση παραγόντων (ηλικία, φύλο, εκπαιδευτική εμπειρία, κλπ.) χρησιμοποιώντας ικανό δείγμα εκπαιδευτικών που θα διασφαλίζει την «ισχύ» και τη γενίκευση των ευρημάτων.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Αναγνωστόπουλος, Φ., & Παπαδάτου, Δ. (1992). Παραγοντική σύνθεση και εσωτερική συνοχή του ερωτηματολογίου καταγραφής επαγγελματικής εξουθένωσης σε δείγμα νοσηλευτριών. *Ψυχολογικά Θέματα*, 5(3), 183-202.

Διεθνής

Demerouti, E., & Nachreiner, F. (1998). Zur Spezifität von Burnout für Dienstleistungsberufe: Fakt oder

- Artefakt? [The specificity of burnout in human services: Fact or artifact?]. *Zeitschrift für Arbeitswissenschaft*, 52, 82-89.
- Demerouti, E. (1999). *Burnout: Eine Folge Konkreter Arbeitsbedingungen bei Dienstleistungs und Produktionstätigkeiten*. (Burnout: A consequence of specific working conditions among human service and production tasks). Frankfurt/Main: Lang.
- Edelwich, J., & Brodsky, A. (1980). *Burn-out: Stages of disillusionment in the helping professions*. New York, NY: Human Sciences Press.
- Maslach, C., & Jackson, S. E. (1986). *Maslach Burnout Inventory*. (2nd Ed.). Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.
- Schaufeli, W.B., & Bakker, A.B. (2001). Werk en welbevinden: Naar een positieve benadering in de Arbeids- en Gezondheidspsychologie [Work and well-being. Towards a positive approach in Occupational Health Psychology]. *Gedrag & Organisatie*, 14, 229-253.
- Schaufeli, W.B., & Bakker, A.B. (2004). Job demands, job resources and their relationship with burnout and engagement: a multi-sample study. *Journal of Organizational Behavior*, 25, 293-315.

ΔΙΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ: ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Γρηγορίου, Ι., Τραυλός, Α.Κ., Γιαννόπουλος, Γ.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Στόχος της παρούσας εργασίας ήταν η διερεύνηση της εκπαιδευτικής επάρκειας, ώστε να αποτελέσει σημείο σύγκρισης και βελτίωσης για εκπαιδευτικούς διαφορετικών ειδικοτήτων. Σχετική βιβλιογραφία (Bümen, 2009; Carpara, Barbaranelli, Steca, & Malone, 2006; Skaalvik & Skaalvik, 2007; Wolters & Daugherty, 2007) επισημαίνει ότι τα υψηλά επίπεδα ατομικής επάρκειας στους εκπαιδευτικούς σχετίζονται με μεγαλύτερη επιθυμία, φιλοδοξία και προσπάθεια να χρησιμοποιήσουν κατάλληλες στρατηγικές και μεθόδους ώστε να προκαλέσουν υψηλότερη παρακίνηση, επιβεβαίωση και αυτοδέσμευση των μαθητών. Ταυτόχρονα, οι επαρκέστεροι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιτύχουν υψηλότερου επιπέδου γνώση στο αντικείμενό τους και να υιοθετήσουν μαθητοκεντρικές διδακτικές πρακτικές και επαρκέστερες τεχνικές διαχείρισης τάξης χάρη στη συστηματικότερη και πιο οργανωμένη προετοιμασία τους.

Η εκπαιδευτική επάρκεια διακρίνεται στην προσωπική (PTE) που είναι η πεποίθηση του εκπαιδευτικού στην ικανότητά του να επιδρά στη μάθηση, και τη γενική (GTE) που σχετίζεται με το κατά πόσο η διδασκαλία επιδρά στη μάθηση. Ως ερευνητικό εργαλείο χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο Teachers' Sense of Efficacy Scale (Tschannen-Moran & Woolfolk-Hoy, 2001) που αποτιμά την εκπαιδευτική επάρκεια και αποτελείται από 24 ερωτήσεις. Στα διεθνή ερευνητικά δεδομένα φαίνεται να προκύπτουν 3 συσχετιζόμενοι παράγοντες: *ποικιλία στη χρήση διδακτικών στρατηγικών, επάρκεια στη διαχείριση της τάξης και επάρκεια δέσμευσης των μαθητών*, ενώ άξιο μελέτης είναι γιατί σύμφωνα με τα ελληνικά ερευνητικά δεδομένα προκύπτει ένας παράγοντας (TSES). Χρήσιμο είναι να ερευνηθεί αν η εκπαιδευτική επάρκεια διαφοροποιείται σε σχέση με δημογραφικούς παράγοντες.

Σε έρευνα των Tschannen-Moran και Hoy (2007) σε εκπαιδευτικούς στις ΗΠΑ, όλων των βαθμίδων, με τη χρήση της κλίμακας TSES δεν διαπιστώθηκε διαφοροποίηση της εκπαιδευτικής επάρκειας με βάση το φύλο, καθώς και ότι οι νέοι εκπαιδευτικοί (εμπειρία μικρότερη των 3 ετών) έχουν κατά μέσο όρο χαμηλότερη εκπαιδευτική επάρκεια από τους πιο έμπειρους (τουλάχιστον 4 ετών). Η αντίληψη της εκπαιδευτικής επάρκειας είναι υπό διαμόρφωση κατά τα πρώτα χρόνια της επαγγελματικής δραστηριότητας ενώ στη συνέχεια παγιώνεται και δύσκολα αλλάζει (Tschannen-Moran & Hoy, 2007). Επιπλέον, με τη χρήση συγκεκριμένων μεθόδων διοίκησης και ηγεσίας σε επίπεδο τάξης και σχολείου, διαπιστώνεται άμεση σχέση της επάρκειας κάθε εκπαιδευτικού ξεχωριστά και της επάρκειας του διευθυντή (Nir, 2006). Σύμφωνα με την ολιστική προσέγγιση (Cheng, 1993) οι τομείς που παρεμβαίνουν είναι οι ακόλουθοι: αποτελεσματικότητα, συμπεριφοράς, και γνωστικός, σε 3 επίπεδα: ατομικό, ομάδας και επίπεδο σχολείου, στην εκπαιδευτική επάρκεια και πρέπει να μελετηθούν σε πολλαπλά επίπεδα και πολλαπλούς τομείς.

Βιβλιογραφία

- Bümen, N. (2009). İlk ve orta öğretim öğretmenlerinin özyeterlik inançlarının incelenmesi: İzmir ili örneği [Analysis of self-efficacy beliefs of primary and high school teachers: Case of İzmir]. *Proceedings of 18th National Educational Sciences Congress*, 1-3 October, 2009, (pp. 155-156).
- Caprara, G.V., Barbaranelli, C., Steca, P., & Malone, P.S. (2006). Teachers' self-efficacy beliefs as determinants of job satisfaction and students' academic achievement: a study at the school level. *Journal of School Psychology*, 44, 473–490.
- Cheng, Y.C. (1993). *Management and effectiveness of moral and civic education in school: a framework for research and practice*. Paper presented at the International Conference on Moral and Civic Education, Hong Kong.
- Nir, A.E. (2006). School principals leadership style and teachers self-efficacy. *Planning and Changing*, 2.
- Skaalvik, E.M., & Skaalvik, S. (2007). Dimensions of teacher self-efficacy and relations with strain factors, perceived collective teacher efficacy and teacher burnout. *Journal of Educational Psychology*, 99, 611–625.
- Tschannen-Moran, M., & Hoy, A.W. (2001). Teacher efficacy: capturing an elusive construct. *Teaching and Teacher Education*, 17, 738-805.
- Tschannen-Moran, M., & Hoy, A.W. (2007). The differential antecedents of self-efficacy beliefs of novice and experienced teachers. *Teaching and Teacher Education*, 23(6), 944-956.
- Wolters, C.A., & Daugherty, S.G. (2007). Goal structures and teachers' sense of efficacy: their relation and association to teaching experience and academic level. *Journal of Educational Psychology*, 99, 181–193.

Η ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Γρηγορίου, Ι.,¹ Τραυλός, Α. Κ.,¹ Κριεμάδης, Α.,¹ Κουστέλιος, Α.,² Γιαννόπουλος, Γ.¹

¹ Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² ΤΕΦΑΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Στόχος της παρούσας εργασίας ήταν να προσδιοριστεί εάν η εργασιακή ικανοποίηση συσχετίζεται με την εκπαιδευτική επάρκεια του καθηγητή φυσικής αγωγής (ΚΦΑ). Η έρευνα απευθυνόταν στους ΚΦΑ πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δημόσιων σχολείων, αναπληρωτών ή μόνιμων των νομών Αργολίδας, Λακωνίας και Αρκαδίας. Χρησιμοποιήθηκαν δύο ερωτηματολόγια: το Employee Satisfaction Inventory (ESI) (Koustelios, 1991; Koustelios & Bagiatzis, 1997) για τη μέτρηση της Εργασιακής Ικανοποίησης και το Teachers' Sense of Efficacy Scale - TSES (Tschannen-Moran & Woolfolk-Hoy, 2001) που αποτιμά την Εκπαιδευτική Επάρκεια. Το ESI μετρά τις πτυχές της εργασίας επάγγελμα, μισθός, ανέλιξη στη διοικητική ιεραρχία, καθοδήγηση, εργασιακές συνθήκες και οργάνωση συνολικά. Το TSES μετρά τις διαστάσεις της εκπαιδευτικής επάρκειας ποικιλία στη χρήση διδακτικών στρατηγικών, την επάρκεια στη διαχείριση τάξης και την επάρκεια δέσμευσης των μαθητών. Ωστόσο, έρευνες έδειξαν ότι από το ερωτηματολόγιο TSES μπορεί να προκύψει ένας γενικός παράγοντας εκπαιδευτικής επάρκειας. Για τους σκοπούς της έρευνας μοιράστηκαν 380 ερωτηματολόγια και επιστράφηκαν 229 (60.26%). Ενενήντα επτά ήταν γυναίκες (42.4%) και 132 άντρες (57.6%), ενώ ο μέσος όρος ηλικίας ήταν 40.69 ± 6.05 με μέσο όρο εκπαιδευτικής εμπειρίας 9.72 ± 7.47 έτη). Για τη στατιστική ανάλυση έγιναν απλές πολυμεταβλητές αναλύσεις διασποράς (MANOVA) ως προς το σύνολο των μεταβλητών του ESI και του TSES και συσχετίσεις (Pearson's *r*) μεταξύ των παραγόντων των ερωτηματολογίων. Για τον εντοπισμό των στατιστικά σημαντικών διαφορών έγιναν μετά-ANOVA αναλύσεις με τη μέθοδο Bonferroni. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι το μέγεθος των συντελεστών συσχέτισης (Pearson's *r*) κυμάνθηκε σε χαμηλά επίπεδα (από .005 έως .355). Δεν παρατηρήθηκαν υψηλές και σημαντικές συσχετίσεις μεταξύ του ESI και TSES. Ωστόσο, εντύπωση προκαλεί το εύρημα ότι οι επιπλέον σπουδές (δευτερο πτυχίο, μεταπτυχιακό, κλπ.) δε φαίνεται να επιδρούν στην εκπαιδευτική επάρκεια των εκπαιδευτικών φυσικής αγωγής έναντι εκείνων με πτυχίο ΤΕΦΑΑ. Τα παραπάνω χρήζουν περαιτέρω έρευνας και θα μπορούσαν

ίσως να λειτουργήσουν ως σημείο προβληματισμού προκειμένου μεταπτυχιακοί και άλλοι τίτλοι, να επιδρούν σημαντικά στη βελτίωση της εκπαιδευτικής επάρκειας των κατόχων τους. Ενδιαφέρον θα ήταν να ερευνηθεί η εκπαιδευτική επάρκεια διαφόρων ειδικοτήτων σε σχέση με την εργασιακή τους ικανοποίηση.

Λέξεις Κλειδιά: Εκπαιδευτική Επάρκεια, Εργασιακή ικανοποίηση, Φυσική Αγωγή, ESI, TSES

Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΣΕ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Κοσμάς, Ι., Αυθίνος, Ι.

ΤΕΦΑΑ, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ο Thompson (1960) υπογραμμίζει ότι η σύγκρουση προβάλλει «όταν η αναμενόμενη συμπεριφορά μελών ενός οργανισμού είναι αντίθετη με αυτή άλλων μελών». Οι Katz & Kahn (1978) προσδιορίζουν τη σύγκρουση ως το «ασυμβίβαστο μεταξύ ενός αναμενόμενου συνόλου συμπεριφορών από 2 διαφορετικά άτομα ή διαφορετικές ομάδες ανθρώπων». Οι συγκρούσεις μπορεί να είναι ατομικές, ομαδικές και μεταξύ οργανισμών, πάντα, όμως, σε ένα κοινωνικό περιβάλλον (Mannix, 2003). Ο Mullins (1996), αναφέρει ως πηγές σύγκρουσης τις διαφορές στην αντίληψη μεταξύ των διευθυντών και των εργαζόμενων, την αλληλεξάρτηση μεταξύ διευθύνσεων και εργαζόμενων, αλλά και τον τρόπο διοίκησης προϊστάμενων - υφιστάμενων.

Ο Milgram (1963, 1974), θέλοντας να αναλύσει την έννοια της εξουσίας και πώς επηρεάζει τους ανθρώπους ανέπτυξε τη θεωρία της «υπακοής στην εξουσία», όπου ο εκτελών εντολές της ιεραρχίας θεωρεί τον εαυτό του μέσο επικοινωνίας των εντολών της ιεραρχίας προς τους υφιστάμενους. Αντίθετα, ο Bernard (1938), θεωρεί ότι η εξουσία δεν προέρχεται από την κορυφή της ιεραρχίας, αλλά από τη βάση. Παρόμοια θέματα τέθηκαν στο πλαίσιο λειτουργίας αθλητικών οργανισμών (Slack, et. al., 1994). Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας ήταν η διερεύνηση της σύνδεσης εξουσίας -συγκρούσεων σε αθλητικούς οργανισμούς. Μέσω της βιβλιογραφικής ανασκόπησης (Hopkins, 1999; Troyka Quitman, 2002) στη συγκεκριμένη εργασία αναλύθηκαν μελέτες περιπτώσεων σε αθλητικούς οργανισμούς, οι οποίες παρείχαν στοιχεία για τη σύνδεση της εξουσίας - συγκρούσεων σε αθλητικούς οργανισμούς. Πλήθος αθλητικών οργανισμών αντιμετωπίζουν προβλήματα συγκρούσεων μέσω της άσκησης επιρροής είτε πολιτικής, είτε θεσμικής. Αποτέλεσμα των συγκρούσεων είναι η χαμηλή παραγωγικότητα, που έχει άμεσο αντίκτυπο στους πολίτες - καταναλωτές της αθλητικής υπηρεσίας (Charter Institute of Personnel and Development, 2008).

Μέσα σε κάθε οργανισμό, κάθε μορφής εξουσίας είναι πηγή σύγκρουσης. Στο πλαίσιο της εργασίας τους, τα μεσαία στελέχη υλοποιούν πολιτικές, ή άλλες εντολές, χωρίς, ωστόσο, να τις αξιολογούν πριν τις υλοποιήσουν. Η γνώση της υπάρχουσας νομοθεσίας στο πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής που ασκείται (Bergsgard & Rommetvedt, 2006), όπως και η ανάλογη διαμόρφωση του περιβάλλοντος που εξελίσσεται η κάθε αθλητική πολιτική (Sherry, Shilbury, & Wood, 2007) παρουσιάζονται ως λύσεις για να αποφευχθούν δυσάρεστες καταστάσεις συγκρούσεων.

Οι δυσλειτουργικές συγκρούσεις σε κάθε εργασιακό χώρο δημιουργούν εντάσεις, αποσπούν χρόνο από την εργασία και ως αποτέλεσμα της χαμηλής παραγωγικότητας, προσφέρεται προϊόν / υπηρεσία χαμηλής ποιότητας στον καταναλωτή. Στο μέλλον έρευνες που σκοπό θα έχουν να διερευνήσουν σε βάθος το φαινόμενο της υπακοής στην εξουσία σε δημόσιους αθλητικούς οργανισμούς θα είναι δυνατόν να προσφέρουν σημαντικά στοιχεία για την αντιμετώπιση της συγκεκριμένης κατάστασης.

Βιβλιογραφία

Bernand, C. (1938). *The function of the executive*. Cambridge: Harvard University Press.

Bergsgard, N., & Rommetvedt, H. (2006). Sport and politics (the Case of Norway). *International Review for the Sociology of Sport*, 41, 7–27.

- Charter Institute of Personnel and Development, (2008). Fight flight or face it: a global research. UK: London
- Hopkins, W. (1999). How to write a literature review. Department of Physiology, School of Physician Education, University of Otago. New Zealand
- Katz, D., & Kahn, R. L. (1978). The social psychology of organization. New York: John Wiley & Sons.
- Manix, E. (2003). Editor's comments: conflict and conflict resolution-a return to theorizing. *Academy of Management Review*, 28, 543-546.
- Milgram, S. (1963). Behavioral study of obedience. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 67,371-378.
- Milgram, S. (1974). *Obedience to authority: an experimental view*. London: Tavistock.
- Mullins L.J. (1996). *Management and organizational behavior*. London: Pitman Publishing,
- Sherry, E., Shilbury, D., & Wood, G. (2007). Wrestling with “conflict of interest” in sport management. *Corporate Governance*, 7, 267–277.
- Slack, T., Berrett, T., & Mistry, K. (1994). Rational planning systems as a source of organizational conflict. *International Review for the Sociology of Sport*, 29, 3-25.
- Thompson, J.D. (1960). Organizational management of conflict. *Administrative Science Quarterly*, 4, 389-409.
- Troyka, L.Q.S. (2002). *Simon and Schuster Handbook for Writers*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

«Διαχείριση Προγραμμάτων Υγείας»

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΓΧΟΓΟΝΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ»

Μητρούση, Σ.,¹ Τραυλός, Α.Κ.,² Κούκια, Ε.,³ Ζυγά, Σ.¹

1. Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
2. Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
3. Τμήμα Νοσηλευτικής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Παρόλο που και άλλες επιστήμες (π.χ., κοινωνιολογία, βιολογία) χρησιμοποιούν τον όρο coping (για να περιγράψουν τρόπους με τους οποίους η κοινωνία, ή ο οργανισμός αντιμετωπίζει μία κρίση), η έννοια αυτή ανήκει κυρίως στον χώρο της ψυχολογίας. Κεντρικός άξονας όλων των ορισμών που έχουν κατά καιρούς προταθεί είναι η «πάλη» με εξωτερικές και εσωτερικές αντιξοότητες, συγκρούσεις και έντονα συναισθήματα. Κατά τους Lazarus και Folkman (1984), οι οποίοι θεωρούνται και οι θεμελιωτές της συναφούς έρευνας, η αντιμετώπιση αγχογόνων καταστάσεων/coping είναι «η διαδικασία με την οποία το άτομο προσπαθεί να χειριστεί/ρυθμίσει απαιτήσεις (εξωτερικές ή εσωτερικές) που το ίδιο θεωρεί ότι θέτουν σε δοκιμασία ή υπερβαίνουν τις διαθέσιμες δυνάμεις του». Κατά τους ίδιους ερευνητές, ο ορισμός αυτός έχει πολλά πλεονεκτήματα: α) περιγράφει τον όρο ως **διαδικασία** και όχι ως σταθερό χαρακτηριστικό ή στυλ συμπεριφοράς: η διαδικασία περιγράφεται με περισσότερο λειτουργικό τρόπο, αλλά μπορεί και να γίνει αντικείμενο παρέμβασης (σε αντίθεση με το χαρακτηριστικό ή το στυλ), β) αναφέρεται σε προσπάθειες του ατόμου να **χειριστεί/ρυθμίσει** (και όχι να ελέγξει, κάτι που είναι συχνά αδύνατον) αρνητικά ερεθίσματα. Ο «χειρισμός» αυτός μπορεί να περιλάβει επανακαθορισμό, ανοχή, ακόμη και αποδοχή ενός αρνητικού γεγονότος, αν αυτό πρόκειται να οδηγήσει σε αποτελεσματική προσαρμογή, γ) η έννοια της γνωστικής αξιολόγησης/εκτίμησης καθιστά τον όρο άκρως **ψυχολογικό**, δ) θεωρεί ότι το coping είναι η κινητοποίηση του οργανισμού, η **σκόπιμη προσπάθεια** του ατόμου να αντιδράσει σε μία εξωτερική ή εσωτερική αντιξοότητα. Το τελευταίο σημείο φέρνει στο προσκήνιο το θέμα της διαφοροποίησης αυτής της έννοιας από άλλες συναφείς. Ακριβώς επειδή η αντιμετώπιση του άγχους προϋποθέτει σκόπιμη προσπάθεια, δεν μπορεί να είναι συνώνυμη με ανταντακλαστικές ή αυτοματοποιημένες αντιδράσεις του ατόμου, διότι οι τελευταίες είναι εκτός του βουλητικού του ελέγχου. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι συμπεριφορές coping, όσον αφορά συγκεκριμένα τα παιδιά, τοποθετούνται στο μέσο ενός συνεχούς, στο ένα άκρο του οποίου βρίσκονται οι ανταντακλαστικές κινήσεις του νεογέννητου και στο άλλο οι αυτοματοποιημένες αντιδράσεις που λόγω μάθησης δεν χρειάζονται πλέον συνειδητό έλεγχο. Για παρεμφερείς λόγους, η σκόπιμη αντιμετώπιση του άγχους δεν πρέπει να συγχέεται με τους μηχανισμούς άμυνας που το άτομο χρησιμοποιεί για να πετύχει το ίδιο αποτέλεσμα (μείωση άγχους), οι οποίοι όμως λειτουργούν στο υποσυνείδητο. Η έννοια του coping διαφέρει και από την έννοια «προσαρμογή», δεδομένου ότι η δεύτερη είναι γενικότερη/ευρύτερη και περιλαμβάνει ποικίλους-και όχι μόνο σκόπιμους-τρόπους αντιμετώπισης μίας δυσκολίας.

Λέξεις Κλειδιά: Άγχος, coping, χειρισμός, πλεονεκτήματα, διαδικασία

«Σχολικός - Εξωσχολικός Αθλητισμός»

ΑΘΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΘΗΚΑΝ ΣΤΑ ΤΑΔ-ΕΤΑΔ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2004-2008

Φουρτούνης, Θ., Τραυλός, Α.Κ., Στεργιούλας, Α., Μουντάκης, Κ.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να αποτυπωθούν γεωγραφικά τα αθλήματα που καλλιεργήθηκαν στα Τμήματα Αθλητικής Διευκόλυνσης (ΤΑΔ) και στα Ειδικά Τμήματα Αθλητικής Διευκόλυνσης (ΕΤΑΔ) στις 13 Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης (ΠΔΕ) της Ελλάδας, κατά τη διδακτική περίοδο 2004-2008. Ο πληθυσμός προέρχεται από επίσημα στοιχεία της Διεύθυνσης Φυσικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων, Πολιτισμού & Αθλητισμού. Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν μη παραμετρικές διαδικασίες. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι στα ΤΑΔ, την περίοδο αυτή καλλιεργήθηκαν 29 αθλήματα (28 & 1 μη Ολυμπιακό). Στα ΕΤΑΔ την ίδια χρονική περίοδο καλλιεργήθηκαν 27 αθλήματα (26 & 1 μη Ολυμπιακό) και δεν καλλιεργήθηκαν τα παρακάτω αθλήματα τα οποία διδάχτηκαν στα ΤΑΔ: α) το 2004-2005, 9 αθλήματα (Αντισφαίριση, Καταδύσεις, Συγχρονισμένη Κολύμβηση, Ξιφασκία, Σκοποβολή, Χιονοδρομία, Τζούντο, Τεχνική Κολύμβηση, Τοξοβολία), β) το 2005-2006, 7 αθλήματα (Καταδύσεις, Συγχρονισμένη Κολύμβηση, Ξιφασκία, Χιονοδρομία, Τεχνική Κολύμβηση, Σκοποβολή, Τοξοβολία), γ) το 2006-2007, 5 αθλήματα (Καταδύσεις, Τοξοβολία, Τραμπολίνο, Συγχρονισμένη Κολύμβηση, Τεχνική Κολύμβηση), δ) το 2007-2008, 3 αθλήματα (Καταδύσεις, Τοξοβολία, Χιονοδρομία), και ε) το 2008-2009, 4 αθλήματα, (Αντιπέρση, Συγχρονισμένη Κολύμβηση, Τοξοβολία, Χιονοδρομία). Αξίζει να σημειωθεί ότι στα ΕΤΑΔ παραμένει διαχρονικά μικρότερος ο αριθμός των Ολυμπιακών Αθλημάτων σε σχέση με τα ΤΑΔ. Αυτό μπορεί να οφείλεται στην έλλειψη: α) μαθητικού-αθλητικού δυναμικού, β) απαραίτητων προϋποθέσεων για την επιλογή μαθητών/τριών και γ) ανάπτυξης των συγκεκριμένων αθλημάτων στις περιοχές αυτές. Σημαντικό ενδιαφέρον, επίσης, εμφανίζουν: α) η σταθερή διδασκαλία του μη Ολυμπιακού Αθλήματος της Τεχνικής Κολύμβησης διαχρονικά στα ΤΑΔ και η σχεδόν καθολική απουσία του από τα ΕΤΑΔ (2004-2006), β) η διδασκαλία της Πετοσφαίρισης σε Άμμο μόνο στα ΕΤΑΔ (μόνο σε 1 τμήμα). Στα ΤΑΔ-ΕΤΑΔ, το 2004-2005 από τα 31 Ολυμπιακά αθλήματα καλλιεργήθηκαν 28 (27 & 1 μη Ολυμπιακό), το 2005-2006 και 2006-2007 καλλιεργήθηκαν 27 αθλήματα (26 & 1 μη Ολυμπιακό), το 2007-2008 καλλιεργήθηκαν 29 αθλήματα (28 & 1 μη Ολυμπιακό) και το 2008-2009 από τα 35 Ολυμπιακά αθλήματα, καλλιεργήθηκαν 29 (28 & 1 μη Ολυμπιακό). Στα ΤΑΔ δεν καλλιεργήθηκε το άθλημα της Πετοσφαίρισης σε Άμμο, ενώ στα ΕΤΑΔ δεν καλλιεργήθηκαν 3 αθλήματα τα οποία διδάσκόντουσαν στα ΤΑΔ (Τοξοβολία, Καταδύσεων, Τραμπολίνο). Η γεωγραφική χαρτογράφηση της δραστηριοποίησης των αθλημάτων των ΤΑΔ-ΕΤΑΔ σε ολόκληρη τη χώρα κατά τη μετα-ολυμπιακή περίοδο προσφέρει σημαντικές πληροφορίες σχετικά με την καλλιέργεια των παραπάνω αθλημάτων στα υπό ίδρυση, ή στα ήδη ενεργά, εκείνη την περίοδο, ΤΑΔ-ΕΤΑΔ. Επίσης, τα ευρήματα της έρευνας θα πρέπει να προσελκύσουν το ενδιαφέρον όλων των αρμόδιων υπηρεσιών και φορέων (πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, αθλητικών ομοσπονδιών, αθλητικών σωματείων, αθλητικών οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης κλπ.) που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την οργάνωση και λειτουργία των ΤΑΔ-ΕΤΑΔ της χώρας, ώστε όλοι μαζί να συμβάλλουν στη βελτίωση της οργάνωσης και της λειτουργίας τους.

Λέξεις Κλειδιά: Γεωγραφική χαρτογράφηση, μετα-ολυμπιακή περίοδος, αθλήματα, ΤΑΔ, ΕΤΑΔ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΚΤΙΡΙΑΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΤΩΝ ΤΑΔ-ΕΤΑΔ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2004-2008

Φουρτούνης, Θ., Τραυλός, Α.Κ., Στεργιούλας, Α., Μουντάκης, Κ.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Το θέμα της ύπαρξης αθλητικών εγκαταστάσεων μέσα σε σχολικές μονάδες απασχόλησε και άλλα ευρωπαϊκά κράτη, χωρίς, όμως, να δίνεται αποτελεσματική λύση. Με σκοπό την επέκταση της σχολικής

αθλητικής υποδομής σε ολόκληρη τη χώρα, η πολιτεία έδωσε τη δυνατότητα μέσα σε κανονικές σχολικές μονάδες δημοτικών (ποτέ δεν εφαρμόστηκε στη βαθμίδα αυτή), γυμνασίων και λυκείων που ήταν κοντά σε αθλητικά κέντρα να λειτουργούν Τμήματα Αθλητικής Διευκόλυνσης (ΤΑΔ) και Ειδικά Τμήματα Αθλητικής Διευκόλυνσης (ΕΤΑΔ). Σκοπός της έρευνας ήταν η καταγραφή της κτιριακής υποδομής των ΤΑΔ-ΕΤΑΔ στις 13 Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης (ΠΔΕ) για κάθε διδακτικό έτος την περίοδο 2004-2008. Ο πληθυσμός προέρχεται από επίσημα στοιχεία της Διεύθυνσης Φυσικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων, Πολιτισμού & Αθλητισμού. Για την επεξεργασία των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν τεχνικές μη παραμετρικής στατιστικής. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι ο συνολικός αριθμός των ΤΑΔ που λειτούργησαν το 2004-2008 ήταν 717, ενώ των ΕΤΑΔ ήταν 160. Ο μέσος όρος λειτουργίας για κάθε διδακτικό έτος ήταν για τα ΤΑΔ 143 (16.35%) και τα ΕΤΑΔ 32 (3.65%). Τα ΤΑΔ-ΕΤΑΔ που λειτούργησαν ανά διδακτικό έτος ήταν: α) το 2007-2008, 213 τμήματα (42Ε + 171Τ) – 24.29% (4.79%Ε + 19.50%Τ), β) το 2008-2009, 196 τμήματα (38Ε + 158Τ) – 22.35% (4.33%Ε + 18.02%Τ), γ) το 2006-2007, 183 τμήματα (36Ε + 147Τ) – 20.87% (4.10%Ε + 16.76%Τ), δ) το 2005-2006, 162 τμήματα (23Ε + 47Τ) – 18.47% (2.62%Ε + 15.51%Τ) και ε) το 2004-2005, 123 τμήματα (18Ε + 105Τ) – 14.03% (2.05%Ε + 14.03%Τ). Οι ΠΔΕ με τις περισσότερες σχολικές μονάδες ΤΑΔ-ΕΤΑΔ ήταν της Αττικής με 181 τμήματα (49Ε + 132Τ) – 20.64% (5.59%Ε + 15.50%Τ), της Κεντρικής Μακεδονίας με 136 τμήματα (29Ε + 107Τ) – 15.51% (3.31%Ε + 12.20%Τ), της Θεσσαλίας με 71 τμήματα (9Ε + 62Τ) – 8.10% (1.03%Ε + 7.07%Τ), της Κρήτης με 70 τμήματα (23Ε + 47Τ) – 7.98% (2.62%Ε + 5.36%Τ), της Ηπείρου με 66 τμήματα (8Ε + 58Τ) – 7.53% (0.91%Ε + 6.61%Τ) και της Δυτικής Μακεδονίας με 64 τμήματα (9Ε + 55Τ) -7.30% (1.03%Ε + 6.27%Τ). Μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες στην Αθήνα το 2004 παρατηρήθηκε αύξηση της ίδρυσης και λειτουργίας των ΤΑΔ και ΕΤΑΔ σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Παρατηρήθηκε, επίσης, το φαινόμενο της μη-ίδρυσης σχολικών μονάδων ΕΤΑΔ στις ΠΔΕ της Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, της Στερεάς Ελλάδας και των Ιονίων Νήσων. Αξίζει να σημειωθεί, ότι οι παραπάνω ΠΔΕ διέθεταν ικανοποιητικό μαθητικό δυναμικό στα ΤΑΔ και στα κοινά αθλήματα. Οι 3 πρώτες ΠΔΕ σε ίδρυση και λειτουργία ΤΑΔ-ΕΤΑΔ ήταν της Αττικής, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Θεσσαλίας. Από την άποψη της κτιριακής υποδομής, τα ΤΑΔ υπερτερούσαν έναντι των ΕΤΑΔ κατά 171 σχολικές μονάδες. Σε αυτό πιθανόν να συντέλεσε: α) η διάθεση οικονομικών πόρων από την πολιτεία, β) η μεγάλη διάδοση όλων των αθλημάτων κατά την προ και μετα-ολυμπιακή περίοδο μέσω ειδικών προγραμμάτων και προβολών των ΜΜΕ και γ) η διαδικασία επιλογής του μαθητικού δυναμικού προς φοίτηση. Στα ΕΤΑΔ, το τελικό αποτέλεσμα δεν ήταν ανάλογο με αυτό των ΤΑΔ, γεγονός που πιθανά να οφείλεται: α) στην έλλειψη κτιριακών εγκαταστάσεων στα λύκεια και β) στην αδυναμία επιλογής μαθητικού δυναμικού λόγω της ύπαρξης συγκεκριμένων προϋποθέσεων επιλογής για την εγγραφή των μαθητών – αθλητών/τριών στα ΕΤΑΔ.

Λέξεις Κλειδιά: Κτιριακή υποδομή, περιφέρειες, μετα-ολυμπιακή περίοδος, ΤΑΔ, ΕΤΑΔ

ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΩΝ ΤΑΔ-ΕΤΑΔ ΣΤΗ ΜΕΤΑ-ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2004-2008

Τραυλός, Α.Κ., Φουρτούνης, Θ., Στεργιούλας, Α., Μουντάκης, Κ.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η δημιουργία των Τμημάτων Αθλητικής Διευκόλυνσης (ΤΑΔ) και Ειδικών Τμημάτων Αθλητικής Διευκόλυνσης (ΕΤΑΔ) ήταν μέρος του γενικότερου αναπτυξιακού προγράμματος του αθλητισμού της χώρας και είχε ως άωτερο σκοπό τη σύνδεση του σχολικού με τον εξωσχολικό αθλητισμό. Σκοπός της έρευνας ήταν η καταγραφή της κατανομής του μαθητικού-αθλητικού δυναμικού το οποίο φοίτησε στα ΤΑΔ-ΕΤΑΔ της χώρας κατά τις σχολικές περιόδους 2004-2008. Ο πληθυσμός προέρχεται από επίσημα στοιχεία της Διεύθυνσης Φυσικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων, Πολιτισμού & Αθλητισμού. Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν μέθοδοι μη παραμετρικής στατιστικής. Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του μαθητικού δυναμικού των ΤΑΔ-ΕΤΑΔ αναλύονται ανά τύπο Σχολικής Μονάδας, Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης (ΠΔΕ), Τάξης, Τύπο Αθλήματος, Φύλο και Εθνικότητα. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι στα ΤΑΔ-ΕΤΑΔ φοίτησαν συνολικά 55.840 μαθητές -αθλητές/τριες. Στα ΤΑΔ φοίτησαν 47903 (85.79%) και στα ΕΤΑΔ 7937 (14.21%) μαθητές -αθλητές/τριες. Σχετικά με τη δυναμικότητα των αθλημάτων στα ΤΑΔ-ΕΤΑΔ, τις πρώτες θέσεις

καταλαμβάνουν το ποδόσφαιρο με 12271 μαθητές – αθλητές/τριες (21.98%), ο κλασικός αθλητισμός με 9390 (16.82%), η καλαθοσφαίριση με 7325 (13.12%), η πετοσφαίριση με 6216 (11.13%), η χειροσφαίριση με 3406 (6.10%) και η κολύμβηση με 2533 μαθητές – αθλητές/τριες (4.56%). Αναφορικά με το φύλο των μαθητών - αθλητών/τριών στα ΤΑΔ, οι 29703 (62.01%) ήταν αγόρια και οι 18200 (37.99%) ήταν κορίτσια, ενώ στα ΕΤΑΔ οι 5086 (63.85%) ήταν αγόρια και οι 2869 (36.15%) ήταν κορίτσια. Στα ΤΑΔ η απώλεια από την Α΄ προς τη Γ΄ τάξη ήταν 6673 μαθητές - αθλητές/τριες, ενώ στα ΕΤΑΔ, στις αντίστοιχες τάξεις η απώλεια ήταν 1695. Οι ΠΔΕ με το μεγαλύτερο μαθητικό δυναμικό μαθητών - αθλητών/τριών στα ΤΑΔ-ΕΤΑΔ ήταν της Αττικής με 11183, της Κεντρικής Μακεδονίας με 10841, και της Κρήτης με 5712 μαθητές - αθλητές/τριες. Όσον αφορά στην εθνικότητα, στα ΤΑΔ οι ημεδαποί ήταν 44339 και οι αλλοδαποί 3564, ενώ στα ΕΤΑΔ οι ημεδαποί ήταν 7535 και οι αλλοδαποί 402. Οι ημεδαποί υπερεπερέσαν έναντι των αλλοδαπών κατά 40775 και 7133 στα ΤΑΔ και ΕΤΑΔ, αντίστοιχα. Αξίζει να σημειωθεί ότι παρατηρήθηκε μείωση του μαθητικού δυναμικού στα περισσότερα ομαδικά αθλήματα στα ΕΤΑΔ σε σχέση με το μαθητικό δυναμικό των ΤΑΔ στα αντίστοιχα αθλήματα. Επιπλέον, η μη ίδρυση ΕΤΑΔ κυρίως στις ΠΔΕ της Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, της Στερεάς Ελλάδας και των Ιονίων Νήσων συνέβαλε σημαντικά στη μείωση του μαθητικού δυναμικού αν και υπήρχε ικανοποιητικός αριθμός μαθητών-αθλητών/τριών στα ΤΑΔ των προαναφερθέντων ΠΔΕ. Η διαχρονική απεικόνιση του μαθητικού δυναμικού στα ΤΑΔ-ΕΤΑΔ ολόκληρης της χώρας στη μετα-ολυμπιακή περίοδο παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας ενός κοινωνικο-αθλητικο-κεντρικού θεσμού που μετά το 2009 βρίσκεται σε συνεχή φθίνουσα πορεία. Τα ευρήματα της έρευνας θα πρέπει να προσελκύσουν το ενδιαφέρον των αρμόδιων υπηρεσιών που ασχολούνται με τη γενικότερη καλλιέργεια και ανάπτυξη, κυρίως, των Ολυμπιακών αθλημάτων, έτσι ώστε να συνδράμουν στην αναβάθμιση της δομής, οργάνωσης και λειτουργίας των ΤΑΔ-ΕΤΑΔ.

Λέξεις Κλειδιά: Δυναμικό μαθητών, περιφέρειες, άθλημα, φύλο, εθνικότητα, ΤΑΔ, ΕΤΑΔ

Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΠΟΥ ΑΝΗΚΕΙ ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Παπαδόπουλος, Α., Μουντάκης, Κ., Στεργιούλας, Α., Κωνσταντινάκος, Π.
Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Τα σωματεία ποδοσφαίρου αποτελούν το θεμελιώδες κύτταρο ολόκληρου του οικοδομήματος του αθλήματος και είναι διασκορπισμένα σε ολόκληρη την Ελληνική επικράτεια. Ανήκουν είτε σε ερασιτεχνικές είτε σε επαγγελματικές κατηγορίες και είναι μέλη της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας (ΕΠΟ). Τα περισσότερα έχουν δημιουργήσει παιδικά τμήματα, τα οποία δίνουν τη δυνατότητα στα παιδιά να καλλιεργήσουν και να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους στο άθλημα από μικρή ηλικία. Από τα τμήματα αυτά ξεκινούν οι μελλοντικοί επαγγελματίες ποδοσφαιριστές, οι φίλαθλοι, οι διαιτητές και οι άνθρωποι που θα διοικήσουν το ποδόσφαιρο μελλοντικά. Για το σκοπό αυτό εκπονούν αναπτυξιακά προγράμματα ποδοσφαίρου με στόχο την καλύτερη προετοιμασία των νέων αθλητών. Η εκπαίδευση των παιδιών στο ποδόσφαιρο είναι μία συστηματική και μακρόχρονη διαδικασία, η οποία επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες. Η οργάνωσή τους παίζει καθοριστικό ρόλο στην εξελικτική πορεία των παιδιών στο άθλημα, αλλά και γενικότερα στην ανάπτυξή του. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει αν η κατηγορία που ανήκει το ποδοσφαιρικό σωματείο επηρεάζει την οργάνωση προγραμμάτων παιδικού ποδοσφαίρου. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο των Παπαδόπουλου, Μουντάκη, Στεργιούλα & Κωνσταντινάκου (2011). Στην έρευνα πήραν μέρος με κλήρωση 806 προπονητές, οι οποίοι εργάζονταν σε τμήματα υποδομής ποδοσφαίρου σε 51 νομούς της χώρας και συμπλήρωσαν το αναφερόμενο ερωτηματολόγιο, που τους παραδόθηκε ταχυδρομικά. Η επιλογή των προπονητών έγινε μετά από στρωματοποιημένη κατά επίπεδα τυχαία δειγματοληψία. Το ερωτηματολόγιο το αποτελούσαν 5 παράγοντες με 26 μεταβλητές. Αυτοί ήταν: «οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες» (5 μεταβλητές), β) «οι εκπαιδευτικοί στόχοι» (7 μεταβλητές), γ) «το επιστημονικό προσωπικό» (6 μεταβλητές), δ) «η υποδομή & τα μέσα» (5 μεταβλητές) και ε) «η χρονική διάρκεια» (3 μεταβλητές) που εξηγούσαν το 57.00% της διακύμανσης των μεταβλητών. Η αξιοπιστία

Cronbach's α του ερωτηματολογίου είχε υψηλή εσωτερική συνοχή ($\alpha = 0.86$). Για τη σύγκριση των διαφορών μεταξύ των κατηγοριών πραγματοποιήθηκε Ανάλυση Διακύμανσης (ANOVA) και για την εύρεση των διαφορών μεταξύ των ομάδων έγινε ανάλυση post hoc Bonferroni. Τα τμήματα υποδομής που ανήκουν σε σωματεία Α', Β' και Γ' Εθνικής κατηγορίας, παρουσίασαν στατιστικά σημαντικές διαφορές σε όλους τους παράγοντες του ερωτηματολογίου σε σύγκριση με τα τμήματα υποδομής που ανήκουν σε σωματεία της Δ' Εθνικής κατηγορίας και στα τοπικά σωματεία του νομού. Συμπερασματικά, η κατηγορία που ανήκει το σωματείο που διατηρεί τμήματα υποδομής επηρεάζει την εκπαίδευση των παιδιών στο ποδόσφαιρο. Η παρούσα μελέτη μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας των ποδοσφαιρικών προγραμμάτων στο παιδικό ποδόσφαιρο στη χώρα μας.

Λέξεις κλειδιά: Κατηγορία σωματείου, εκπαίδευση, παιδικό ποδόσφαιρο.

Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Παπαδόπουλος, Α., Μουντάκης, Κ., Στεργιούλας, Α., Κωνσταντίνος, Π.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Τα τελευταία χρόνια ο αριθμός των παιδιών που πηγαίνουν σε αθλητικά σωματεία που λειτουργούν τμήματα εκμάθησης του ποδοσφαίρου έχει αυξηθεί σημαντικά. Λόγω του ότι το ποδόσφαιρο είναι λαϊκό άθλημα και ιδιαίτερα αγαπητό στα παιδιά, τα τμήματα αυτά είναι διασκορπισμένα σε όλες τις περιοχές της χώρας (αστικές, ημιαστικές και αγροτικές). Αυτό κυρίως οφείλεται στην κατάργηση των ελεύθερων χώρων άθλησης (αλάνες), αλλά και στις απαιτήσεις που υπάρχουν από τον σύγχρονο ποδοσφαιριστή. Το παιδί ξεκινά να μαθαίνει το ποδόσφαιρο στην πρώτη σχολική ηλικία, περίπου στα 6 χρόνια και την ολοκληρώνει μετά την εφηβική ηλικία. Είναι μία μεγάλη χρονική περίοδος, κατά την οποία το παιδί παράλληλα με το ποδόσφαιρο αναπτύσσεται και ωριμάζει ως άτομο. Ο σχεδιασμός ποδοσφαιρικών προγραμμάτων παίζει καθοριστικό ρόλο για να αγαπήσουν τα παιδιά το άθλημα, αλλά και με την κατάλληλη εκπαίδευση κάποια να γίνουν επαγγελματίες. Επίσης, δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά να μάθουν στοιχεία της τεχνικής και της τακτικής του ποδοσφαίρου και παράλληλα να καλλιεργήσουν στοιχεία της προσωπικότητάς τους. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνηθεί τη σχέση που έχει η Γεωγραφική Διαστρωμάτωση (αστική, ημιαστική, αγροτική), στην οποία δραστηριοποιείται το σωματείο που έχει τμήματα υποδομής, με την οργάνωση της εκπαίδευσης στο ποδόσφαιρο, που προσφέρει στα παιδιά. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο των Παπαδόπουλου, Μουντάκη, Στεργιούλα & Κωνσταντίνου (2011). Για τις ανάγκες της έρευνας κληρώθηκαν 806 προπονητές, οι οποίοι εργάζονταν σε τμήματα υποδομής ποδοσφαίρου σε 51 νομούς της χώρας και συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο, που τους παραδόθηκε ταχυδρομικά. Για την επιλογή των προπονητών επιλέχθηκε η μέθοδος της στρωματοποιημένης κατά επίπεδα τυχαίας δειγματοληψίας. Το ερωτηματολόγιο είχε 5 παράγοντες με 26 μεταβλητές. Αυτοί ήταν: «οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες», β) «οι εκπαιδευτικοί στόχοι», γ) «το επιστημονικό προσωπικό», δ) «η υποδομή & τα μέσα» και ε) «η χρονική διάρκεια» που εξηγούσαν το 57.00 % της διακύμανσης των μεταβλητών. Η αξιοπιστία Cronbach's α του ερωτηματολογίου είχε υψηλή εσωτερική συνοχή ($\alpha = 0.86$). Για τη σύγκριση των διαφορών μεταξύ των κατηγοριών πραγματοποιήθηκε Ανάλυση Διακύμανσης (ANOVA) και για την εύρεση των διαφορών μεταξύ των ομάδων έγινε ανάλυση post hoc Bonferroni. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα τμήματα υποδομής που δραστηριοποιούνται σε αστικές περιοχές, έχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές με εκείνα που δραστηριοποιούνται σε ημιαστικές και αγροτικές περιοχές στους παράγοντες «εκπαιδευτικές δραστηριότητες», «εκπαιδευτικοί στόχοι» και «επιστημονικό προσωπικό». Συμπερασματικά, η Γεωγραφική Διαστρωμάτωση (αστική, ημιαστική, αγροτική), επηρεάζει την οργάνωση της εκπαίδευσης των νέων στο ποδόσφαιρο και πιστεύεται ότι η παρούσα μελέτη θα συμβάλει στην οργάνωση της εκπαίδευσης στο παιδικό ποδόσφαιρο.

Λέξεις κλειδιά: Γεωγραφική διαστρωμάτωση, ποδοσφαιρική εκπαίδευση.

«Οικονομικά Αθλητικών Φορέων»

ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΠΟΡΩΝ ΣΕ ΝΠΔΔ ΟΤΑ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΟΠΑΠ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ

Κοσμάς, Ι.,¹ Γεωργίου, Ι.,² Μιχαλακέλης, Χ.,³ Παπαδόπουλος, Θ.¹

¹ Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού Περιβάλλοντος Παπάγου-Χολαργού

² ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης / ΠΑΘΕ, ΔΜΠΣ

³ Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεματικής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Εισαγωγή

Το οικονομικό περιβάλλον σε πανευρωπαϊκό επίπεδο άρχισε να διαταράσσεται την περασμένη δεκαετία. Ήδη σε έκθεσή της η Eurostat (2011) αναφέρει ότι όλοι οι οικονομικοί δείκτες των τελευταίων 3 χρόνων προδικάζουν τα υφιστάμενα προβλήματα που θα αντιμετωπίσει η Ευρωζώνη τα επόμενα χρόνια. Τον Σεπτέμβριο του 2011, στο Κίεβο, παρουσιάστηκε μία εργασία στο πλαίσιο της συνόδου Υπουργών αρμοδίων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση (Τ.Α.) των χωρών – μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, όπου υπογραμμίζονταν η μείωση των πόρων στις τοπικές κοινωνίες και υπήρχε αναφορά για τρόπους αντιμετώπισης της μειωμένης κρατικής χρηματοδότησης. Ενδεικτικά αναφέρονταν η εξοικονόμηση πόρων από αξιοποίηση των γνώσεων στελεχών της Τ.Α., αλλά και η διαφορετική αντιμετώπιση διοικητικών εργασιών στο πλαίσιο της βέλτιστης εξυπηρέτησης του πολίτη. Σε ένα τόσο αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον όλες οι μορφές οργανισμών (δημόσιοι - ιδιωτικοί) καλούνται να λειτουργήσουν με όσο δυνατόν μικρότερο κόστος.

Ένα ισχυρό διοικητικό εργαλείο ελέγχου του κόστους και εδραίωσης οικονομικής σταθερότητας είναι η κοστολόγηση με βάση τη δραστηριότητα (Activity Based Costing – ABC) (Dimitropoulos, 2010). Η συγκεκριμένη μέθοδος χρησιμοποιήθηκε στον τομέα της βιομηχανίας στις ΗΠΑ τη δεκαετία '70, εδραιώθηκε τη δεκαετία '80, έλαβε επιστημονική υπόσταση το 1988 (Cooper, 1988; Cooper, 1988; Cooper & Kaplan, 1988) και είχε τις περισσότερες επιστημονικές δημοσιεύσεις τη δεκαετία '90 (Bjornenak & Mitchell, 2002). Στις επόμενες δεκαετίες διενεργήθηκαν έρευνες στον ιδιωτικό και στο δημόσιο τομέα, σε οργανισμούς παραγωγής αγαθών και σε οργανισμούς παραγωγής υπηρεσιών (Bamber & Hughes, 2001; Holford & McAulay, 1987; Innes et. al., 2000; Groot, 1999). Το 2005, η Κοέν και οι συνεργάτες της κατέγραψαν ότι στη χώρα μας οι οργανισμοί παροχής υπηρεσιών εμπιστεύονται περισσότερο το ABC από ότι οι άλλοι τομείς της οικονομίας. Οι αθλητικοί οργανισμοί, ως φορέας παροχής υπηρεσιών, δεν μπορούν να συγκριθούν στη βάση του ABC με άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς. Η δομή τους, η λειτουργία τους αλλά και η εν γένει παρουσία τους στην οικονομική ζωή της Ελλάδας διαφέρουν σε πολλά σημεία (Dimitropoulos, 2007).

Στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, τα ΝΠΔΔ που παρέχουν αθλητικές υπηρεσίες είναι υποχρεωμένα πλέον να ελέγχουν μηνιαίως τους προϋπολογισμούς τους και να καθορίσουν τρόπους αύξησης εσόδων και περικοπής δαπανών (Πράξη νομοθετικού περιεχομένου, ΦΕΚ 228). Έχοντας εφαρμοσθεί σε Δήμους Ευρωπαϊκών πόλεων (Bagur et. al., 2006; Arnaboldi & Lapsley, 2003) το ABC προβάλλει ως μία ικανοποιητική λύση στη μείωση της κρατικής επιχορήγησης (ΚΕΔΕ, 2012) αφού μέσω αυτής μπορεί να ελεγχθεί το κόστος των ΝΠΔΔ και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για εξεύρεση λύσεων μείωσης του κόστους των υπηρεσιών προς τους δημότες και κατοίκους, χωρίς να μειώνεται η ποιότητά τους. Οι αρχές του συστήματος ABC βασίζονται στο γεγονός ότι το κόστος μίας υπηρεσίας είναι το άθροισμα των επιμέρους ενεργειών, σε επίπεδο κόστους, που απαιτήθηκαν για να παραχθεί αυτή η υπηρεσία (Σταμπουλής, 2010). Μέσα στο ανωτέρω πλαίσιο ο Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού Περιβάλλοντος Παπάγου - Χολαργού (ΔΟΠΑΠ) προσπάθησε να εξοικονομήσει πόρους για να πορευθεί στο νέο διαμορφούμενο οικονομικό γίγνεσθαι (Ν.4093/2012) εφαρμόζοντας το ABC.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να αναδείξει τρόπους εξοικονόμησης πόρων σε ΝΠΔΔ ΟΤΑ, μέσω της

κοστολόγησης με τη μέθοδο ABC.

Μεθοδολογία

Οι αρχές της συγκεκριμένης μεθόδου εφαρμόστηκαν στο ΔΟΠΑΠ. το 2011. Ομαδοποιήθηκαν οι υπηρεσίες σε διοικητικές & οικονομικές (Kirche, 2002) και πραγματοποιήθηκε κοστολόγηση των υπηρεσιών που προσφέρουν. Στην ομάδα των διοικητικών ενεργειών συμπεριλήφθηκαν υπηρεσίες όπως π.χ., διεκπεραίωση εγγράφων (γραφείο προσωπικού, πρωτόκολλο). Στην ομάδα των οικονομικών ενεργειών συμπεριλήφθηκαν υπηρεσίες όπως π.χ., διαδικασία έκδοσης χρηματικού εντάλματος πληρωμής -ΧΕΠ- για προμηθευτές, αλλά και διαδικασία έκδοσης και περάτωσης μισθοδοσίας. Στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκαν οδηγοί κόστους (εργατώρες - χρήματα) για κάθε ομάδα διοικητικών και οικονομικών υπηρεσιών. Μέσω των δεξαμενών κόστους (άθροισμα από τα επιμέρους κόστη) διερευνήθηκε το συνολικό κόστος των υπηρεσιών σε επίπεδο ομαδοποίησης αλλά και συνολικά.

Έχοντας το σύνολο κόστους των υπηρεσιών, έγινε προσπάθεια να εφαρμοσθούν: α) οι αποφάσεις των Υπουργών αρμόδιων για θέματα Τ.Α. των χωρών-μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης β) οι τρόποι εξοικονόμησης πόρων άλλων χωρών γ) αλλά και κάποιες από τις προτάσεις του Έλληνα Υπουργού για μείωση των δαπανών και την εξυπηρέτηση του δημότη δ) η απόφαση 58/11Δ.Σ.ΔΟΠΑΠ που αφορά στη βελτίωση των υπηρεσιών ως στρατηγικό στόχο μέσω εξοικονόμηση πόρων. Οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν ήταν:

- Μηχανογράφηση των υπηρεσιών (Απόφαση 21 ΔΟΠΑΠ).
- Δημιουργία βάσης δεδομένων (ACCESS) για το γραφείο προσωπικού.
- Αξιοποίηση της ιστοσελίδας του Οργανισμού για:
 - ο Διαδικασία υποβολής αίτησης άδειας προσωπικού.
 - ο Διαδικασία υποβολής αίτησης για το πρωτόκολλο.
 - ο Διαδικασία υποβολής αίτησης για εγγραφή ως μέλος του Οργανισμού.
 - ο Διαδικασία αποστολής-παραλαβής ιατρικών πιστοποιητικών.
 - ο Διαδικασία πληρωμής συνδρομής.
 - ο Διαδικασία αποστολής απόδειξης πληρωμής.
 - ο Απάντηση σε κλήση αν υπάρχει υπερφόρτωση στις τηλεφωνικές γραμμές.
 - ο Σύναψη σύμβασης με τράπεζα για παροχή υπηρεσιών e-banking (Απόφαση 71 ΔΟΠΑΠ).
 - ο Σύναψη σύμβασης με τράπεζα για παροχή υπηρεσιών e-pay (Απόφαση 80 ΔΟΠΑΠ).
- Απόφαση Δ.Σ. για θέσεις πρακτικής άσκησης από ΤΕΙ (ΦΕΚ Β623/19-04-2011& Β 2587/7-11-2011)
- Απόφαση Δ.Σ. για θέσεις πρακτικής άσκησης από Α.Ε.Ι.
- Απόφαση Δ.Σ. για θέσεις πρακτικής άσκησης ΟΑΕΔ (Απόφαση 50 ΔΟΠΑΠ)

Για το έτος 2012 πραγματοποιήθηκε ίδιος σχεδιασμός κοστολόγησης (όπως και το 2011) και έγινε σύγκριση των αποτελεσμάτων.

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι με τις παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν το συνολικό κόστος μειώθηκε σε ποσοστό πάνω από 80%, ενώ ο χρόνος διεκπεραίωσης ενεργειών μειώθηκε θεαματικά πάνω από 90%.

Πίνακας 1: Κόστος υπηρεσιών το 2011 και η εξοικονόμηση που προέκυψε το 2012.

	2011		2012	
	ΧΡΟΝΟΣ	ΧΡΗΜΑΤΑ	ΧΡΟΝΟΣ	ΧΡΗΜΑΤΑ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ				
Άδειες	61´	35€	4´	10€
Camp	45´	110€	5´	12€
Σύνολο	106´	145€	9´	22€
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ				
Μισθοδοσία	3 ημέρες 90´	189€	10´	20€
ΧΕΠ	1 ημέρα 65´	47€	12´	21€
Σύνολο	4 ημέρες 155´	236€	22´	41€

Συμπεράσματα

Η διαδικασία κοστολόγησης είναι απαραίτητη για να υπολογισθεί το εύρος δαπανών σε ΝΠΔΔ ΟΤΑ. Με αυτό τον τρόπο και σε συσχέτιση με την αύξηση των εσόδων θα δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για να εξοικονομηθούν πόροι (Βαζακίδης, Καραγιάννης, & Τσιάλτα, 2010). Στο άμεσο μέλλον τα έσοδα από την κρατική επιχορήγηση θα μειωθούν (Ν.4095/2012). Η Τ.Α. και τα ΝΠΔΔ αυτών θα πρέπει να αναζητήσουν αυτές τις πρακτικές για να μπορούν να ατενίζουν το μέλλον με αισιοδοξία. Στο πλαίσιο του κοινωνικού τους χαρακτήρα, μόνον αν ακολουθήσουν επιστημονικές μεθόδους ανάλυσης των υπηρεσιών και στη συνέχεια τιμολόγησή τους θα εκπληρώσουν χωρίς προβλήματα το σκοπό για τον οποίο έχουν δημιουργηθεί. Μέσα σε αυτό το οικονομικό περιβάλλον μία ανάλυση των υπηρεσιών των Δήμων με ταυτόχρονη ανάλυση κόστους των υπηρεσιών αθλητισμού, πολιτισμού θα είναι ο οδηγός για την τιμολόγηση των παραπάνω υπηρεσιών, ως εργασία στο μέλλον από ερευνητές σε αυτό το πεδίο.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- N. 4093/12 _ΦΕΚ Α 222/12.11.2012. Έγκριση μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2013-2016.
- N. 4095/12 ΦΕΚ Α 226/15.11.12. Κύρωση του Κρατικού Προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών ορισμένων ειδικών ταμείων και υπηρεσιών οικονομικού έτους 2013.
- Πράξη νομοθετικού περιεχομένου ΦΕΚ Α 228/18.11.12. Δημοσιονομικοί κανόνες και άλλες διατάξεις. Σταμπούλης, Γ. (2010). Κοστολόγηση. Ανάπτυξη επιχειρηματικών σχεδίων. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Διεθνής

- Arnaboldi, M., & Lapsley, I. (2003). Activity based costing modernity and transformation of local government. *Public Management Review*, 5(3), 245-375.
- Bamber, L.S., & Hughes, K.E. (2001). Activity-based costing in the service sector: the Buckege National Bank. *Issue in Accounting Education*, 16(3), 381-408.
- Boned, J.L., Bagur, L., & Tayles, M. (2006). Cost system design and cost management in the Spanish Public sector. *Social Science Research*, 1, 1-25.
- Bjørnenak, T., & Mitchell, F. (2002). The development of activity-based costing journal literature, 1987-2000. *European Accounting Review*, 11(3), 481-508.
- CDLR, OSF, & CEMR (2011). Local government in critical times: policy initiatives to address the crisis, the recovery and a sustainable future. *Council of Europe*, Kievo.
- Cohen, S., Venieris, G., & Kaimenaki, E. (2005). ABC: adopters, supporters, deniers and unawares. *Managerial Auditing Journal*, 20(9), 981-1000.
- Cooper, R. (1988a). Cost management concepts and principles: the rise of activity based costing – part one what is an activity based cost system. *Journal of Cost Management*, 45-54.
- Cooper, R. (1988b). The rise of activity based costing – part two: when do I need an activity based costing system?“, *Journal of Cost Management*, 45-53.
- Cooper, R., & Kaplan, R.S. (1991). Profit priorities from activity based costing. *Harvard Business Review*, 130-135.
- Dimitropoulos, P. (2010). Financial performance of the Greek football clubs. *Choregia*, 6(1), 6-28.
- Dimitropoulos, P. (2007). Activity-based costing in sport organizations: theoretical background and future prospects. *Choregia*, 3(2), 17-25.
- Eurostat (2011). The effect of the economic and financial crisis on government revenue and expenditure. 45.
- Holford, D., & McAulay, L. (1987). Activity-based accounting in the National Health Service. *Management Accounting*, 65, 26-30.
- Groot, T.L.C.M. (1999). Activity based costing in US and Dutch food companies. *Advances in Management Accounting*, 7, 47-63.
- Innes, S., Mitchell, F., & Sinclair, D. (2000). Activity-based costing in U.K.'s largest companies: a comparison of 1994-1999 survey results. *Management Accounting Research*, 11(3), 349-362.
- Kaplan, S., & Cooper, R. (1988). Profit priorities from activity based costing. *Harvard Business Review*,

May - June.

ΚΕΔΕ. «Τα Οικονομικά των Δήμων». Έκτακτο συνέδριο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Αθήνα 30 Αυγούστου 2012.

Kirche, T. E. (2002). A comparison of activity-based costing and the theory of constraints-based approaches for profitability analysis in order management and production planning decisions. Ph.D. Dissertation, University of Houston.

Vazakidis, A., Karagiannis, I., & Tsiaila, A. (2010). Activity-based costing in the public sector. *Journal of Social Sciences*, 6(3), 376-382.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΕ: ΜΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

Αποστολάκος, Γ., Δημητρόπουλος, Π., Τραυλός, Α.Κ., Κριεμάδης, Α.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να εξετάσει το ζήτημα της χρησιμότητας της εταιρικής διακυβέρνησης στο πλαίσιο του Ελληνικού Ποδοσφαίρου και πώς αυτή επιδρά στην οικονομική αποδοτικότητα και κατ' επέκταση στη βιωσιμότητα των Ελληνικών ΠΑΕ, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τις αθλητικές τους επιδράσεις. Χρησιμοποιώντας ένα δείγμα από 19 ΠΑΕ των Super League, Β' και Γ' Εθνικών κατηγοριών για την περίοδο 2005-2009, μέσα από ανάλυση παλινδρόμησης με τη μέθοδο πάνελ οδηγηθήκαμε στο συμπέρασμα ότι το αυξημένο μέγεθος του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ), καθώς και η υψηλή διοικητική ανεξαρτησία του, επιδρούν θετικά στην κερδοφορία και βιωσιμότητα των Ελληνικών ΠΑΕ. Η έρευνα αυτή καταδεικνύει την αναγκαιότητα υιοθέτησης σύγχρονων αρχών εταιρικής διακυβέρνησης στο Ελληνικό ποδόσφαιρο αφού ενισχύει τη διαφάνεια και τη λογοδοσία στη λειτουργία των ΠΑΕ, ελέγχοντας αποτελεσματικά τις διοικητικές αποφάσεις. Η παρούσα έρευνα είναι η πρώτη που διεξάγεται στο πλαίσιο του Ελληνικού ποδοσφαίρου, συνεπώς καλύπτει ένα σημαντικό κενό στην υπάρχουσα βιβλιογραφία και παρέχει σημαντικές προτάσεις πολιτικής για τη βελτίωση της διοίκησης των Ελληνικών ποδοσφαιρικών σωματείων, τα οποία αντιμετωπίζουν έντονα οικονομικά, αλλά και διοικητικά προβλήματα.

Λέξεις κλειδιά: Κερδοφορία, βιωσιμότητα, Ελληνικό ποδόσφαιρο, ΠΑΕ

FINANCIAL FAIR PLAY ΚΑΙ ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Δημητρόπουλος, Π., Αλεξόπουλος, Π.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η δεινή οικονομική κατάσταση στην οποία έχουν περιέλθει οι Ευρωπαϊκές ποδοσφαιρικές ομάδες τα τελευταία χρόνια αποτέλεσε το έναυσμα για την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου (UEFA) να υιοθετήσει ένα περισσότερο αυστηρό οικονομικό πλαίσιο για την αδειοδότησή τους. Ο σκοπός του νέου αυτού κανονισμού είναι να ωθήσει τις ΠΑΕ να ακολουθήσουν μία συνετή πολιτική οικονομικής διαχείρισης με στόχο να περιοριστούν τα αρνητικά οικονομικά αποτελέσματα (υπέρογκα χρέη, συνεχείς ζημιογόνες χρήσεις κλπ.) και να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητά τους. Βέβαια, ο κανονισμός αυτός αποτελεί ταυτόχρονα και το ιδανικό κίνητρο για χειραγώγηση των οικονομικών αποτελεσμάτων των ΠΑΕ, ώστε να επιτύχουν τα επιθυμητά οικονομικά κριτήρια. Ο σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να μελετήσει κατά πόσο η υιοθέτηση του νέου κανονισμού αδειοδότησης αύξησε τη χειραγώγηση των κερδών των Ευρωπαϊκών ποδοσφαιρικών ομάδων και κατά πόσο ώθησε τις ΠΑΕ να επιλέξουν ελεγκτές με περισσότερο «ελαστικές» λογιστικές πολιτικές. Επιλέχθηκε ένα δείγμα από 84 Ευρωπαϊκές ποδοσφαιρικές ομάδες από 14 χώρες για την περίοδο 2008-2011 και εφαρμόστηκαν 2 μεθοδολογίες χειραγώγησης κερδών που εφαρμόζονται στη διεθνή βιβλιογραφία. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η χειραγώγηση των

οικονομικών καταστάσεων ήταν περισσότερο έντονη το 2011 (οπότε υιοθετήθηκε ο νέος κανονισμός) από ότι τα προηγούμενα χρόνια. Αρκετές ΠΑΕ επέλεξαν να αντικαταστήσουν τους εξωτερικούς ελεγκτές τους το 2011 και μετακινήθηκαν από τις μεγάλες πολυεθνικές ελεγκτικές εταιρείες (οι λεγόμενες Big-4 - PWC, KPMG, Deloitte, Ernst & Young) σε μικρότερες τοπικές ελεγκτικές εταιρείες προκειμένου να μπορέσουν να εφαρμόσουν λιγότερο συντηρητικές λογιστικές πρακτικές και να χειραγωγήσουν περισσότερο εύκολα τα λογιστικά τους δεδομένα. Οι ομάδες προέβησαν στην «αγορά γνώμης» από τους ελεγκτές προφανώς επειδή η αυστηρότητα του νέου κανονισμού δεν συνοδεύεται και από άλλα μέτρα διαφανούς διοίκησής τους. Τα συμπεράσματα της παρούσας έρευνας μπορούν να χρησιμεύσουν στους υπεύθυνους της UEFA ώστε να προχωρήσουν στην υιοθέτηση αρχών διαφανούς διοίκησης και διακυβέρνησης στο Ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο που θα ενισχύσουν περισσότερο την αποτελεσματικότητα του νέου κανονισμού αδειοδότησης, με απώτερο στόχο την ενίσχυση της αποδοτικότητας και βιωσιμότητας των ποδοσφαιρικών ομάδων.

Λέξεις κλειδιά: Financial Fair Play, χειραγωγή κερδών, αντικατάσταση ελεγκτών, Ευρωπαϊκές ποδοσφαιρικές ομάδες.

ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

Δημητρόπουλος, Π.Ε., Αλεξόπουλος, Π.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να μελετήσει την επίδραση της ποιότητας της εταιρικής διακυβέρνησης στην κεφαλαιακή δομή των ποδοσφαιρικών ομάδων και κυρίως το επίπεδο χρέους που έχουν αναλάβει. Επιλέχθηκε ένα δείγμα από 67 Ευρωπαϊκές ομάδες για την περίοδο 2005-2009 και χρησιμοποιήθηκαν μεθοδολογίες δεδομένων πάνελ για τον έλεγχο της επίδρασης συγκεκριμένων μηχανισμών εταιρικής διακυβέρνησης στην κεφαλαιακή τους διάρθρωση. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ομάδες με αυξημένο μέγεθος και ανεξαρτησία ΔΣ καθώς και μεγαλύτερη διασπορά των ιδίων κεφαλαίων περιόρισαν σημαντικά το επίπεδο χρέους και μόχλευσης, μειώνοντας έτσι τον κίνδυνο χρεοκοπίας και στάσεις πληρωμών. Τα αποτελέσματα αυτά υποδηλώνουν ότι η εταιρική διακυβέρνηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ένας αποτελεσματικός μηχανισμός ελέγχου για τον περιορισμό των χρεών των ποδοσφαιρικών ομάδων. Ακόμη, η έρευνα αυτή μπορεί να φανεί χρήσιμη και στην UEFA επειδή προβάλλει τη σημασία της υιοθέτησης αρχών εταιρικής διακυβέρνησης στο Ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο, ώστε να ενισχύσουν περισσότερο την αποτελεσματικότητα του νέου κανονισμού αδειοδότησης.

Λέξεις κλειδιά: Εταιρική διακυβέρνηση, κεφαλαιακή δομή, μόχλευση, Ευρωπαϊκές ποδοσφαιρικές ομάδες.

«Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στον Αθλητισμό»

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Κυριάκης, Β., Δουβής, Ι., Αθανασοπούλου, Π., Βρόντου, Ο.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η παρούσα έρευνα αφορά στους παράγοντες που επηρεάζουν τις αποφάσεις των στελεχών του επαγγελματικού αθλητισμού για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ), καθώς και τα κίνητρα ή τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σχετικά με τη δραστηριότητα στον τομέα αυτό. Σκοπός της έρευνας είναι η καταγραφή αυτών των πηγών και η σύγκρισή τους με τα δεδομένα από τη διεθνή βιβλιογραφία. Για το λόγο αυτό μελετήθηκαν 7 περιπτώσεις επαγγελματικών αθλητικών ομάδων και οργανισμών του Ελληνικού χώρου. Η επιλογή τους έγινε με βάση την ανταπόκρισή τους στο αίτημα για συνέντευξη με το υπεύθυνο στέλεχος για τις δράσεις ΕΚΕ και το βαθμό πρόσβασης σε αυτούς. Τα δεδομένα της έρευνας συλλέχθηκαν μέσω συνέντευξης. Οι απαντήσεις καταγράφηκαν ψηφιακά (Digital Recording) και μεταφέρθηκαν αυτολεξεί σε ηλεκτρονικό έγγραφο (.DOC) για την περαιτέρω ποιοτική ανάλυση των δεδομένων (Qualitative Data Analysis) με λογισμικό ποιοτικής ανάλυσης (QDA Software). Οι κύριοι παράγοντες που προέκυψαν μετά την ανάλυση των δεδομένων και επιδρούν στη διαμόρφωση των αποφάσεων για την ΕΚΕ κατηγοριοποιήθηκαν σε εξωτερικές πιέσεις, ηθικές αντιλήψεις, λόγους προβολής, νομοθετικοί περιορισμοί και εσωτερικές δυνάμεις. Η κατηγοριοποίηση αντιστοιχεί σε κατηγορίες παραγόντων που αναφέρονται στη βιβλιογραφία, έτσι ώστε να μπορεί να γίνει αντιπαραβολή μεταξύ Ελληνικού και διεθνούς περιβάλλοντος. Οι κατηγορίες «εξωτερικών παραγόντων» που επηρεάζουν την ΕΚΕ συμπίπτουν με τα σχετικά ευρήματα από τη βιβλιογραφία. Στην κατηγορία «εσωτερικές δυνάμεις», τα στελέχη δεν επεκτάθηκαν σε αυτές, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν δεδομένα σύγκρισης με τη βιβλιογραφία. Τα κίνητρα και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα των στελεχών από την εφαρμογή ΕΚΕ, που επίσης λειτουργούν ως παράγοντες στις αποφάσεις, σχετίζονται με επιδιώξεις που αφορούν τόσο τα αποτελέσματα σε επίπεδο οργανισμού αλλά και σε επιδιώξεις κοινωνικού σκοπού. Ωστόσο υπάρχουν διαφορές στην προτεραιότητα των κινήτρων από αυτά που εμφανίζονται στη βιβλιογραφία. Ο εντοπισμός των πηγών που επιδρούν στη διαμόρφωση της ΕΚΕ βοηθά στην κατανόηση της ενσωμάτωσής της από τους επαγγελματικούς οργανισμούς και επιχειρήσεις. Αυτό μπορεί να βοηθήσει τα στελέχη στη συνειδητή βελτίωση των δράσεων ΕΚΕ και κατ'επέκταση να συμβάλει στη διαμόρφωση κοινωνικού προφίλ που συνδέεται με το εμπορικό όνομα (brand name) και την εταιρική εικόνα (brand image).

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΑΞΙΑ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Λεβέντης, Σ.,¹ Δημητρόπουλος, Π.Ε.,² Βρόντου, Ο.²

¹ Σχολή Οικονομίας & Διοίκησης, Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος

² Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αναλύσει την επίδραση διαφορετικών διαστάσεων της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ) στην αξία και στην αποδοτικότητα εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον χώρο του αθλητισμού και της αναψυχής κατά το χρονικό διάστημα 2003-2009. Παρόλο που όλες οι διαστάσεις ΕΚΕ αναμένονταν να επιδρούν θετικά στην εταιρική αποδοτικότητα, κάθε διάσταση φαίνεται να επιδρά διαφορετικά στην κερδοφορία των εταιρειών του δείγματος. Τα αποτελέσματα υποδηλώνουν ότι οι δράσεις περιβαλλοντικής προστασίας και αποτελεσματικής εταιρικής διακυβέρνησης συνεισφέρουν θετικά στην κερδοφορία. Αντίθετα, δραστηριότητες σχετικές με την τοπική κοινωνία φαίνεται πως περιορίζουν τα επίπεδα οικονομικής αποδοτικότητας. Τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής μπορούν να φανούν χρήσιμα στους μάνατζερ των αθλητικών επιχειρήσεων, ώστε να

αποκτήσουν μία σημαντική εικόνα της συνεισφοράς των δράσεων ΕΚΕ στην οικονομική αποδοτικότητα της εταιρείας που διοικούν για να διοχετεύσουν πόρους στις δράσεις που προσδίδουν μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία. Τα αποτελέσματα της έρευνας παραμένουν αμετάβλητα μετά από διάφορους ελέγχους ευαισθησίας αναφορικά με τον προσδιορισμό των οικονομικών υποδειγμάτων και τις μεταβλητές οικονομικής αποδοτικότητας.

Λέξεις κλειδιά: Εταιρική αξία, κερδοφορία, Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, εταιρική στρατηγική, τομέας αθλητισμού και αναψυχής,

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΕ ΣΤΙΓΜΕΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ: ΤΙ ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΗΝ PREMIER LEAGUE

Μανώλη, Α.Ε.
University of Liverpool

Στον επιχειρηματικό κόσμο συναντώνται καθημερινά απροσδόκητα γεγονότα διάφορων μεγεθών και σημασίας, τα οποία μπορούν να εξελιχθούν σε κρίση όταν τα αρνητικά τους αποτελέσματα εμπεριέχουν την πιθανότητα μελλοντικής ζημίας (Seeger et al, 2004). Ένας από τους βασικούς τομείς του πλάνου αντιμετώπισης μία τέτοιας κρίσης είναι και ο τομέας της επικοινωνίας. Αντίστοιχα, στον χώρο του επαγγελματικού αθλητισμού όπου οι κρίσεις ποικίλουν από σκάνδαλα παικτών μέχρι οικονομικές ατασθαλίες ομάδων η επικοινωνία αποτελεί ένα από τα βασικότερα εργαλεία των επαγγελματικών ομάδων. Αυτό το εργαλείο καλείται να αναλύσει η παρούσα έρευνα, χρησιμοποιώντας παραδοσιακές θεωρίες επικοινωνίας, όπως είναι οι τύποι επικοινωνίας σε κρίση του Wilcox (1998) και η διάκριση προληπτικής και μετενεργητικής αντίδρασης του Grunig (1992). Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με ποιοτική ανάλυση δεδομένων, τα οποία αποκτήθηκαν με τη μέθοδο των ημι-δομημένων συνεντεύξεων. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από το σύνολο των ομάδων που αγωνίστηκαν στην Αγγλική Premier League τις περιόδους 2007-2008, 2008-2009 και 2009-2010, οι οποίες, λόγω των κανονισμών υποβιβασμού και προβιβασμού, είναι 25 (*Arsenal, Aston Villa, Birmingham City, Blackburn Rovers Bolton Wanderers, Burnley, Chelsea, Everton, Derby County, Fulham, Hull City, Liverpool, Manchester City, Manchester United, Middlesbrough, Newcastle United, Portsmouth, Reading, Stoke City, Sunderland, Tottenham Hotspur, West Bromwich Albion, West Ham United, Wigan Athletic, Wolverhampton Wanderers*). Η Premier League επιλέχθηκε ως δείγμα, λόγω του χαρακτηρισμού της ως η δημοφιλέστερη επαγγελματική κατηγορία ποδοσφαίρου της Ευρώπης, βάσει των στοιχείων του Sportfive (2009). Εκπρόσωποι της κάθε ΠΑΕ απάντησαν σε ερωτήσεις πάνω στην επικοινωνία σε στιγμές κρίσης, στις μεθόδους που ακολουθούν και στις δυσκολίες και τα προβλήματα που παρουσιάζουν οι διαφορετικοί τρόποι αντίδρασης. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι προληπτικές δράσεις των ΠΑΕ περιορίζονται σε απλά μέτρα, όπως είναι η επιλογή του «χειρότερου σεναρίου» και λαμβάνουν χώρα μόνον όταν η πιθανότητα να συμβεί μία κρίση αυξάνεται. Η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα έκρινε ότι οποιαδήποτε άλλη προληπτική δράση θα ήταν άωφελη, κυρίως λόγω της απρόσμενης φύσης και των μοναδικών χαρακτηριστικών της εκάστοτε κρίσης. Οι μετενεργητικές δράσεις των ΠΑΕ κρίθηκαν παμνημόνως ως το πιο σημαντικό κομμάτι της επικοινωνίας, με έμφαση στην ταχύτητα και την αποτελεσματικότητά τους. Αν και οι απόψεις όσον αφορά στον τρόπο δράσης χωρίζονται σε 2 αντίθετες κατηγορίες (αναμονή μείωσης αρχικού ενθουσιασμού ή άμεση αντίδραση), το γενικό αποτέλεσμα στο οποίο συμφωνούν όλοι είναι ότι η αντίδραση είναι ανάλογη με την κάθε κρίση και έχει αντίστοιχα μοναδικά και μη προγραμματισμένα χαρακτηριστικά. Η σημασία των αποτελεσμάτων αυτής της έρευνας έγκειται στη σπουδαιότητα της ανάλυσης της αντίδρασης σε στιγμές κρίσης στον επαγγελματικό αθλητισμό. Τα συμπεράσματα που εξάγονται από την ανάλυση ενός επαγγελματικού ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος μπορούν να αποτελέσουν πηγή γνώσεων για την αντίστοιχη αντίδραση σε άλλα επαγγελματικά, και μη, αθλήματα, καθώς και να εντείνουν την έρευνα πάνω στη γενική λειτουργία της επικοινωνίας στον αθλητισμό.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΣΤΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Μανώλη, Α.Ε.
University of Liverpool

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ) είναι στις μέρες μας μία συχνή πρακτική στον επιχειρηματικό κόσμο. Ακολουθώντας αυτή την τάση, ο επαγγελματικός αθλητισμός, αποδεικνύει έμπρακτα την κοινωνική του ταυτότητα. Οι τεχνικές με τις οποίες δημοσιοποιείται αυτή η ταυτότητα ποικίλουν τόσο μεταξύ χωρών όσο και μεταξύ αθλημάτων. Παρουσιάζεται, λοιπόν, η ανάγκη έρευνας και ανάλυσης αυτών, όχι μόνο για την καταγραφή τους, αλλά και για την κωδικοποίηση και αξιολόγησή τους. Η ανάλυση ξεκινά με τη λεπτομερή θεωρητική ανασκόπηση της επικοινωνίας ΕΚΕ, και συγκεκριμένα με τη μελέτη μεθόδων όπως αυτές παρουσιάζονται από τη θεωρία των δημόσιων σχέσεων, της διαφήμισης και του μάρκετινγκ. Η έρευνα ακολούθησε την ποιοτική ανάλυση δεδομένων και συγκεκριμένα τη μέθοδο των ημι-δομημένων συνεντεύξεων. Ως δείγμα επιλέχθηκε η δημοφιλέστερη Λίγκα επαγγελματικού ποδοσφαίρου της Ευρώπης, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του Sportfive (2009), η Αγγλική Premier League. Συγκεκριμένα, το δείγμα της έρευνας είναι οι ομάδες που αγωνίστηκαν στην Premier League τις περιόδους 2007-2008, 2008-2009 και 2009-2010. Λόγω των κανονισμών της Λίγκας για τον υποβιβασμό και τον προβιβασμό των ομάδων, το δείγμα αποτελείται από 25 ομάδες (*Arsenal, Aston Villa, Birmingham City, Blackburn Rovers Bolton Wanderers, Burnley, Chelsea, Everton, Derby County, Fulham, Hull City, Liverpool, Manchester City, Manchester United, Middlesbrough, Newcastle United, Portsmouth, Reading, Stoke City, Sunderland, Tottenham Hotspur, West Bromwich Albion, West Ham United, Wigan Athletic, Wolverhampton Wanderers*). Υπάλληλοι του τμήματος Επικοινωνίας όλων των προαναφερθέντων ΠΑΕ έλαβαν μέρος σε μία σύντομη συνέντευξη, παρέχοντας έτσι πολύτιμα στοιχεία στον ερευνητή. Μέσω της ανάλυσης αυτών μπορούν να παραχθούν συμπεράσματα για τις μεθόδους επικοινωνίας ΕΚΕ και την αποτελεσματικότητά τους. Συγκεκριμένα, πιο δημοφιλείς μέθοδοι χαρακτηρίστηκαν η δημοσιοποίηση μέσω ΜΜΕ και κοινωνικών δικτύων των ΠΑΕ και μέσω τοπικών και εθνικών ΜΜΕ, η άμεση επικοινωνία με τους φιλάθλους (newsletters, e-mails) καθώς και η ενημέρωση μέσω των οικονομικών καταστάσεων προς τους επενδυτές. Τα ευρήματα της έρευνας έρχονται σε κάποια σημεία σε αντίθεση με τη θεωρία της επικοινωνίας ΕΚΕ σύμφωνα με τον Stuart (2004) και παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον όταν αναλύονται με βάση τις παραδοσιακές τεχνικές επικοινωνίας, όπως αυτή των Schneider, Donaghy, και Newman (1975). Η ανάλυση παρέχει επίσης τη δυνατότητα καταγραφής των παραλείψεων και εμποδίων που παρουσιάζουν οι εφαρμοζόμενες πρακτικές, καθώς και την προβολή τρόπων υπερνίκησής τους. Η σημασία αυτής της έρευνας δεν περιορίζεται στην ανάλυση των τεχνικών με τις οποίες δημοσιοποιείται η Εταιρική Κοινωνική Ταυτότητα της εκάστοτε ΠΑΕ, αλλά η εντροφή σε αυτές και η κωδικοποίησή τους. Με αυτό τον τρόπο, ο ερευνητής αποσκοπεί στη μεταφορά των ευρημάτων όχι μόνο στο Ελληνικό ποδόσφαιρο, αλλά ευρύτερα στον επαγγελματικό αθλητισμό και, στις περιπτώσεις όπου αυτό κρίνεται εφικτό, καθώς και στον ερασιτεχνικό αθλητισμό.

Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΣΤΙΣ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Γεννηματάς, Β., Κριεμάδης, Α., Δουβής, Ι., Αλεξόπουλος, Τ.
Τμήμα Οργάνωση & Διαχείριση Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ) είναι μία περιοχή μεγάλου ενδιαφέροντος, ωστόσο λίγα είναι γνωστά σχετικά με το πώς γίνεται αντιληπτή και ασκείται στη βιομηχανία του επαγγελματικού αθλητισμού. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εξεταστεί ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζονται οι αρχές της ΕΚΕ στις Αθλητικές Ανώνυμες Εταιρείες (Π.Α.Ε - Κ.Α.Ε) της χώρας. Διερευνάται πώς οι επαγγελματίες αθλητικοί executives ορίζουν την εταιρική κοινωνική ευθύνη και τί προτεραιότητες έχουν σχετικά με τις δραστηριότητές τους πάνω σε αυτή. Βασικό ερευνητικό ερώτημα της έρευνας είναι η διερεύνηση της εφαρμογής της ΕΚΕ στις Ελληνικές Αθλητικές Ανώνυμες Εταιρείες (ΠΑΕ & ΚΑΕ). Η

παρούσα έρευνα στηρίχθηκε στη μέθοδο της απλής τυχαίας δειγματοληψίας. Αναφορικά με το μέγεθος του δείγματος, στην έρευνα συμμετείχαν συνολικά 60 στελέχη από 60 Αθλητικές Ανώνυμες Εταιρείες από την 1^η Ιουνίου μέχρι τις 15^η Οκτωβρίου 2011, κατά τις εργάσιμες ώρες. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι για τις Ελληνικές Αθλητικές Ανώνυμες Εταιρείες (ΠΑΕ και ΚΑΕ) η ΕΚΕ αποτελεί κάτι νέο και συνεπώς βρίσκεται σε εμβρυακό στάδιο ανάπτυξης. Οι αθλητικοί executives δίνουν διαφορετική έμφαση τα στοιχεία της ΕΚΕ και προχωρούν σε μεμονωμένες κινήσεις που περισσότερο έχουν να κάνουν με συμμετοχή σε φιλανθρωπικές δραστηριότητες.

Λέξεις – κλειδιά: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, βιομηχανία επαγγελματικού αθλητισμού, ενδιαφερόμενα μέρη (stakeholders).

«Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού»

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ, ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΖΩΗΣ ΣΤΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΧΩΡΟ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Πασσιά, Ε., Κριεμάδης, Α., Δουβής, Ι., Αλεξόπουλος, Π., Λειβάδη, Σ.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Το κοινωνικό κεφάλαιο είναι μία πολυδιάστατη έννοια. Η σημασία του βρίσκεται στο γεγονός ότι ενώνει σημαντικές κοινωνικές έννοιες όπως κοινωνική υποστήριξη, ολοκλήρωση και κοινωνική συνοχή. Επίσης, μπορεί να εξεταστεί και από την πλευρά της λειτουργικότητας σε οικονομικές δραστηριότητες και σε οργανισμούς. Είναι σημαντικό για την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των εργαζόμενων, την εργασιακή τους ικανοποίηση και την ποιότητα της εργασιακής τους ζωής να δημιουργείται μία σχέση εμπιστοσύνης τόσο μεταξύ των συναδέλφων, όσο και με τη διοίκηση της εκάστοτε επιχείρησης. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η μελέτη και η αξιολόγηση των επιπέδων της εργασιακής ικανοποίησης και της ποιότητας ζωής στην εργασία μέσα από τις διαστάσεις του κοινωνικού κεφαλαίου στις Αθλητικές Ανώνυμες Εταιρίες (ΑΑΕ). Ένας δεύτερος σκοπός είναι η διερεύνηση του βαθμού της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των εργαζόμενων μέσα από τα επίπεδα της εργασιακής ικανοποίησής τους και της ποιότητας της εργασιακής τους ζωής. Για την επίτευξη των σκοπών της έρευνας χρησιμοποιήθηκε το ισπανικό ερωτηματολόγιο: Encuesta de Calidad de Vida en el Trabajo (Quality of Life at Work, Requena; 1999), σε ένα δείγμα 62 εργαζόμενων σε Ποδοσφαιρικές και Καλαθοσφαιρικές Ανώνυμες Εταιρείες. Στο σύνολο του δείγματος συγκεντρώνονται ικανοποιητικά ποσοστά για την εμπιστοσύνη ($M=3.7$), την επικοινωνία ($M=4.13$) και τη δέσμευση ($M=3.4$) την εργασιακή ικανοποίηση ($M=3.4$) και την ποιότητα της εργασιακής ζωής ($M=3.6$). Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων προκύπτει ότι το κοινωνικό κεφάλαιο λειτουργεί ως ένας επεξηγηματικός παράγοντας, καθώς οι διαστάσεις του συσχετίζονται με την εργασιακή ικανοποίηση και την ποιότητα της εργασιακής ζωής ($r = .309^*$ και $r = .438^*$, αντίστοιχα). Επιπρόσθετα, η σύγκριση ανάμεσα στους εργαζόμενους των ΑΑΕ δεν έχει σημαντικές διαφορές. Συμπερασματικά, αν και τα ποσοστά στους τομείς της εργασιακής ικανοποίησης και της ποιότητας της εργασιακής ζωής είναι ικανοποιητικά θα μπορούσαν οι ΑΑΕ να αυξήσουν με δραστηριότητες τα επίπεδα των παραγόντων του κοινωνικού κεφαλαίου προκειμένου, να αυξηθεί περισσότερο η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα των εργαζομένων τους.

Λέξεις - κλειδιά: Εμπιστοσύνη, εργασιακή ικανοποίηση, ποιότητα εργασιακής ζωής, κοινωνικό κεφάλαιο.

ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΓΝΩΣΕΩΝ / ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΠΡΟΠΟΝΗΤΩΝ ΠΥΓΜΑΧΙΑΣ

Τασσόπουλος, Ι., Τραυλός, Α.Κ., Τριπολιτσιώτη, Α.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να προσδιορίσει τις γνώσεις/ικανότητες, που απαιτούνται από τους προπονητές της πυγμαχίας για να διοικήσουν τα αντίστοιχα σωματεία. Για τον σκοπό αυτό αναπτύχθηκε σχετικό ερωτηματολόγιο, στο οποίο απάντησαν 98 προπονητές πυγμαχίας αθλητικών σωματείων, που τους παραδόθηκε με προσωπική επαφή. Η ανάλυση των δεδομένων με διερευνητική παραγοντική ανάλυση, ανέδειξε 7 παράγοντες που ερμήνευαν το 71.25% της συνολικής διασποράς των μεταβλητών. Οι παράγοντες ήταν οι εξής: 1) «αθλητισμός» (5 ερωτήσεις), 2) «πρόληψη – ασφάλεια» (2 ερωτήσεις), 3) «επικοινωνία – δημόσιες σχέσεις» (5 ερωτήσεις), 4) «χρήση νέων τεχνολογιών» (4 ερωτήσεις), 5) «αθλητικές εγκαταστάσεις» (2 ερωτήσεις), 6) «τεχνικές μάντζιμεντ» (4 ερωτήσεις) και 7) «οργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων» (4 ερωτήσεις). Ο συντελεστής Cronbach's α των παραγόντων του ερωτηματολογίου παρουσίασε ικανοποιητική εσωτερική συνοχή ($\alpha = 0.85$). Από την πολυμεταβλητή

ανάλυση διασποράς διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των διαφορετικών ηλικιακών ομάδων για τον παράγοντα «πρόληψη – ασφάλεια» ($F_{3,375} = 9.040, p < 0.001$) και τον παράγοντα «χρήση νέων τεχνολογιών» ($F_{3,375} = 3.370, p < 0.001$). Πιο συγκεκριμένα, η ανάλυση Bonferroni έδειξε ότι στον παράγοντα «πρόληψη – ασφάλεια», η ηλικία των 20-29 αξιολόγησε στατιστικά σημαντικά πιο ψηλά αυτόν τον παράγοντα σε σύγκριση με την ηλικία των 40-49 ετών ($p < 0.001$) και με την ηλικία άνω των >55 ετών ($p < 0.01$). Επίσης, για την ηλικιακή ομάδα των 30-39 ετών ο ίδιος παράγοντας αξιολογήθηκε πιο ψηλά σε σχέση με την ηλικία των 40-49 ($p < 0.05$). Σημαντικές διαφορές παρατηρήθηκαν και στον παράγοντα «χρήση νέων τεχνολογιών», όπου για την ηλικία των 20-29 η τιμή του μέσου όρου ήταν σημαντικά πιο ψηλά από τον μέσο όρο της ηλικίας των 40-49 ($p < 0.05$). Στους υπόλοιπους παράγοντες δεν παρατηρήθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές.

Λέξεις κλειδιά: Ηλικία, γνώσεις, ικανότητες, παράγοντες, προπονητές πυγμαχίας

ΓΝΩΣΕΙΣ – ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΠΟΝΗΤΩΝ ΠΥΓΜΑΧΙΑΣ

Τασιόπουλος, Ι., Τραυλός, Α.Κ., Τριπολιτσιώτη, Α.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η μεγάλη εξέλιξη και ανάπτυξη του Ολυμπιακού αθλήματος της πυγμαχίας και ιδιαίτερα με τους Ευρωπαϊκούς, Παγκόσμιους και Ολυμπιακούς Αγώνες, συντελεί ώστε τα πρότυπα χαρακτηριστικά αγωνιστικής δραστηριότητας των καλύτερων πυγμάχων του κόσμου να αυξάνονται γρήγορα, με αποτέλεσμα η αναζήτηση αθλητικών διοικητικών στελεχών (δηλαδή ατόμων ικανών που είναι υπεύθυνοι για την οργάνωση/διοίκηση των αθλητικών οργανισμών και επιχειρήσεων και για το μόνιτορिंग των αθλητών) να είναι αναγκαία και χρήσιμη. Ο σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει τις γνώσεις – ικανότητες των προπονητών της πυγμαχίας για να ανταποκριθούν στα καθήκοντά τους. Ενενήντα οκτώ προπονητές συμπλήρωσαν σταθμισμένο ερωτηματολόγιο που περιλάμβανε 24 ερωτήσεις, με σκοπό να προσδιοριστούν οι αντιλαμβανόμενες γνώσεις – ικανότητές τους. Από τους προπονητές ζητήθηκε να σημειώσουν τη σπουδαιότητα των 24 διοικητικών ικανοτήτων του ερωτηματολογίου σε μία πεντάβαθμη κλίμακα Likert (όπου 5 = πάρα πολύ σημαντικό και 1 = ελάχιστα σημαντικό). Οι πέντε γνώσεις – ικανότητες που βαθμολογήθηκαν περισσότερο από τους προπονητές ήταν: 1) εποπτεύει τη λειτουργία του χώρου προπόνησης, 2) διατηρεί άριστη επικοινωνία με τους αθλητές, 3) χρησιμοποιεί νέες τεχνολογίες (e-mail, internet, κλπ.), 4) χειρίζεται πειθαρχικά παραπτώματα, ατυχήματα, διαμαρτυρίες και αναφορές που αφορούν κάποια παιγνίδια και 5) προάγει την αρμονία στις σχέσεις μεταξύ των αθλητών. Οι 5 γνώσεις – ικανότητες που βαθμολογήθηκαν λιγότερο από τους προπονητές ήταν: 1) χρησιμοποιεί απλές διαδικασίες για την καταγραφή των παραπόνων, 2) παίρνει αποτελεσματικές αποφάσεις σε περίπτωση ατυχημάτων, 3) χρησιμοποιεί καλές δεξιότητες επικοινωνίας μέσω γραπτού λόγου, 4) οργανώνει ένα ασφαλές πρόγραμμα για την πρόληψη των τραυματισμών και ατυχημάτων και 5) διεξάγει έρευνα με σκοπό τη βελτίωση και ανάπτυξη νέων προγραμμάτων προπόνησης.

Λέξεις κλειδιά: Γνώσεις, ικανότητες, προπονητές πυγμαχίας

ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗΣ – BURNOUT ΣΕ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Πριφτάκης, Σ., Τραυλός, Α. Κ., Στεργιούλας, Α., Δουβής, Ι.

Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Εισαγωγή

Το σύνδρομο της εργασιακής εξουθένωσης θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα ψυχοκοινωνικά προβλήματα του αιώνα μας με αρνητικές προεκτάσεις τόσο στην καθημερινή ζωή του εργαζόμενου όσο και στο κοινωνικό περιβάλλον μέσα στο οποίο αυτός λειτουργεί. Η χρόνια έκθεση στο εργασιακό στρες, το εργασιακό περιβάλλον, η φύση του επαγγέλματος άλλα και η προσωπικότητα του εργαζόμενου θεωρούνται οι κυριότερες παράμετροι που επιδρούν στην εμφάνιση του συνδρόμου (Maslach & Leiter,

1997; Bakker, Van Der Zee, Lewig, & Dollard, 2006; Scaufeli & Enzman, 1998), ενώ τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του (φύλο, ηλικία, μορφωτικό επίπεδο και οικογενειακή κατάσταση) διαφοροποιούν τον τρόπο και την ένταση με την οποία βιώνεται η εξουθένωση. Η σπουδαιότητα του φαινομένου σε παγκόσμιο επίπεδο οδήγησε σε πλήθος ερευνών, η πλειοψηφία των οποίων χρησιμοποιεί ως εργαλεία μέτρησης το Maslach Burnout Inventory (MBI) δομημένο πάνω στο τριπαραγοντικό μοντέλο της εξουθένωσης των Maslach και Jackson (1986) όπου προκρίνονται η συναισθηματική εξάντληση, η αποπροσωποποίηση και τα μειωμένα προσωπικά επιτεύγματα ως οι τρεις κύριοι παράγοντες της εργασιακής εξουθένωσης και το Oldenbourg Burnout Inventory (OLBI) βασισμένο στο διαπαραγοντικό μοντέλο των Demerouti και Nachreiner (1998), με την εξάντληση και την εργασιακή αποδέσμευση να είναι οι αντίστοιχες δύο συνιστώσες.

Σκοπός

Ο σκοπός της έρευνας ήταν να εξετάσει τη διαφοροποίηση ή μη που επέφεραν οι δημογραφικοί παράγοντες (φύλο, ηλικία, μορφωτικό επίπεδο και οικογενειακή κατάσταση) και ο ιδιοκτησιακός χαρακτήρας της τράπεζας στην επαγγελματική εξουθένωση (όπως και τους παράγοντες που προέκυπταν από τα ερωτηματολόγια MBI και OLBI) στο χώρο των τραπεζικών υπαλλήλων, καθώς και τη συσχέτιση των παραγόντων των δύο ερωτηματολογίων, MBI και OLBI.

Μέθοδος

Στην έρευνα συμμετείχαν 251 εργαζόμενοι υποκαταστημάτων τραπεζών ανά την επικράτεια στην Εθνική Τράπεζα και σε αμιγώς ιδιωτικές. Στο πλαίσιο της διαδικασίας της συλλογής των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της σταδιακής δειγματοληψίας (Καμπίτσης, 2004), όπου μετά την επιλογή των υποκαταστημάτων, έγινε η επικοινωνία και εστάλησαν τα ερωτηματολόγια. Από έναν αριθμό 351 ερωτηματολογίων που στάλθηκαν, επεστράφησαν τελικώς 259 (ποσοστό 74%), εκ των οποίων για επεξεργασία ήταν διαθέσιμα τα 251.

Στατιστική Ανάλυση

Η στατιστική ανάλυση πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του Στατιστικού πακέτου Κοινωνικών επιστημών SPSS 15.0 και περιλάμβανε: (1) έλεγχο της εσωτερικής συνοχής των παραγόντων των ερωτηματολογίων OLBI και MBI με τη μέτρηση του δείκτη αξιοπιστίας Cronbach's α , (2) ανάλυση διακύμανσης (ANOVA) για την εξέταση της επίδρασης των δημογραφικών παραγόντων και του ιδιοκτησιακού χαρακτήρα της τράπεζας στους παράγοντες των OLBI και MBI και (3) ανάλυση συσχέτισης, με τη χρήση του συντελεστή συσχέτισης Pearson r , των παραγόντων εξάντλησης και αποδέσμευσης του OLBI και συναισθηματικής εξάντλησης, αποπροσωποποίησης και μειωμένων προσωπικών επιτευγμάτων του MBI.

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα έδειξαν το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι δημογραφικοί παράγοντες στη διαφοροποίηση του βαθμού εμφάνισης του συνδρόμου. Αναφορικά με το φύλο, η παρούσα έρευνα έδειξε πως οι γυναίκες εμφάνιζαν αυξημένη εξάντληση ($F_{1,250} = 4.05, p = 0.045$) και συναισθηματική εξάντληση ($F_{1,250} = 13.98, p < 0.001$), ενώ δεν υπήρχε διαφοροποίηση στην αποδέσμευση, την αποπροσωποποίηση και τα προσωπικά επιτεύγματα ($p > 0.05$). Η στατιστική σημαντικότητα του φύλου στην εξάντληση και τη συναισθηματική εξάντληση οφείλεται στις μεγαλύτερες τιμές των γυναικών ($M = 2.52, TA = .51; M = 3.08, TA = 1.27$, αντίστοιχα) σε σχέση με τους άνδρες ($M = 2.38, TA = .56; M = 2.46, TA = 1.35$, αντίστοιχα). Η ηλικία εμφάνισε στατιστικά σημαντικές διαφορές για την εξάντληση ($F_{1,250} = 7.40, p = 0.007$), την αποδέσμευση ($F_{1,250} = 32.53, p < 0.001$), και την αποπροσωποποίηση ($F_{1,250} = 18.92, p < 0.001$) αφού φανέρωσε αυξημένο επίπεδο εξάντλησης στη μεγαλύτερη ηλικιακή κατηγορία (από 41-60+), ενώ οι νεότεροι εργαζόμενοι εμφάνισαν χαμηλότερα επίπεδα αποπροσωποποίησης. Όσον αφορά τον ιδιοκτησιακό χαρακτήρα της τράπεζας, η στατιστική σημαντικότητα οφειλόταν στους εργαζόμενους της Εθνικής Τράπεζας που εμφάνισαν μεγαλύτερο βαθμό εξάντλησης ($F_{1,250} = 10.92, p < 0.001$) και αποδέσμευσης ($F_{1,250} = 12.87, p < 0.001$), και μικρότερο βαθμό μειωμένων προσωπικών επιτευγμάτων ($F_{1,250} = 4.97, p < 0.05$). Επιπλέον, το επίπεδο μόρφωσης οδήγησε σε διαφοροποίηση του επιπέδου επαγγελματικής εξουθένωσης, καθώς τα ευρήματα έδειξαν αυξημένα μεγέθη εξάντλησης ($F_{1,250} = 6.20, p < 0.01$), αποδέσμευσης ($F_{1,250} = 20.24, p < 0.01$) και αποπροσωποποίησης ($F_{1,250} = 4.36, p < 0.05$) σε

εργαζομένους με χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο σε σχέση με τους κατέχοντες πτυχίο Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή μεταπτυχιακό. Η οικογενειακή κατάσταση των εργαζομένων έδειξε να επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό την εμφάνιση του συνδρόμου της εργασιακής εξουθένωσης για τους παράγοντες εξάντληση ($F_{1,250} = 3.34, p < 0.05$) και συναισθηματική εξάντληση ($F_{2,250} = 3.46, p < 0.05$), καθώς οι διαζευγμένοι ή σε χηρεία εργαζόμενοι εμφανίστηκαν περισσότερο εξουθενωμένοι από τους άγαμους και αυτοί με τη σειρά τους σε μεγαλύτερο βαθμό από τους έγγαμους. Για το δείκτη αξιοπιστίας, ο Cronbach's α βρέθηκε να είναι ικανοποιητικός: για την εξάντληση $\alpha=0.81$, την εργασιακή αποδέσμευση $\alpha=0.58$, την συναισθηματική εξάντληση $\alpha=0.92$, την αποπροσωποποίηση $\alpha=0.70$ και τα μειωμένα προσωπικά επιτεύγματα $\alpha=0.83$. Η έρευνα έδειξε επίσης θετική συσχέτιση των βασικών διαστάσεων των δύο ερωτηματολογίων OLBI και MBI, με δείκτη συνάφειας, (δείκτης Pearson r), που κυμαίνεται από αρκετά χαμηλά (0.15, εξάντληση με απουσία προσωπικών επιτευγμάτων) έως υψηλά (0.72, εξάντληση με συναισθηματική εξάντληση).

Συζήτηση

Η ερμηνεία που δίνεται στα αποτελέσματα της έρευνας λαμβάνει υπόψη ψυχοκοινωνικές παραμέτρους. Ο συναισθηματισμός και η μεγαλύτερη ευαισθησία που χαρακτηρίζουν τις γυναίκες θεωρούνται οι κυριότερες αιτίες που κάνουν τις γυναίκες περισσότερο ευάλωτες σε ψυχοκοινωνικά σύνδρομα όπως αυτό της επαγγελματικής εξουθένωσης (Maslach, 2003). Για την ηλικιακή κατηγορία, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα θα ήταν οι νεότεροι κυρίως εργαζόμενοι να εμφανίζουν υψηλότερα συμπτώματα εργασιακής εξουθένωσης καθώς η έλλειψη εμπειρίας, η ανασφάλεια λόγω του νέου εργασιακού περιβάλλοντος και ο ενθουσιασμός, που αν τα επιθυμητά από την εργασία οφέλη δεν είναι τα αναμενόμενα, γρήγορα μπορεί να οδηγήσει στην απογοήτευση, επιταχύνουν την εμφάνιση του συνδρόμου στην ηλικιακή αυτή κατηγορία (Sorcinelli & Gregory, 1997). Όσον αφορά το ιδιοκτησιακό καθεστώς της τράπεζας, τα αναμενόμενα αποτελέσματα θα ήταν οι υπάλληλοι του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος που παρέχει περισσότερες δικλίδες ασφαλείας ως προς το εργασιακό τους καθεστώς και μέλλον, να εμφανίζουν μικρότερο επίπεδο βίωσης του συνδρόμου της εργασιακής εξουθένωσης σε σχέση με τους εργαζόμενους τραπεζικών ιδρυμάτων με ελαστικότερες εργασιακές σχέσεις και άρα πιο επισφαλές μέλλον (Sowmya & Panchanatham, 2011). Η εξήγηση που δίνεται για τα αποτελέσματα που αφορούν το μορφωτικό επίπεδο, έγκειται στο γεγονός της επένδυσης χρήματος, χρόνου και προσωπικού κόπου που έχει γίνει από πλευράς των εργαζομένων για την απόκτηση των απαραίτητων δεξιοτήτων-προσόντων που θα τους καταστήσει επαγγελματικά αυτόνομοι (Edelwich & Brodsky, 1980). Αναφορικά με την οικογενειακή κατάσταση, ο αποσταθεροποιητικός χαρακτήρας της μονογονεϊκής οικογένειας, με τη συνεπαγόμενη έλλειψη επαρκών πόρων που μπορεί να στηρίξουν ψυχολογικά τον εργαζόμενο, οδηγεί ευκολότερα στη συναισθηματική εξάντληση και συνακόλουθα στην εργασιακή εξουθένωση (Cherniss, 1980).

Συμπεράσματα

Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη πως τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής δεν αφορούν γενικευμένους κλάδους εργαζομένων παρά μόνο αυτόν του τραπεζικού τομέα, γι' αυτό και δε μπορεί να γίνει αναγωγή των συμπερασμάτων σε όλες τις εργασιακές κατηγορίες, καθώς ο κάθε τομέας έχει τις δικές του ιδιαιτερότητες και χαρακτηριστικά, που επιδρούν διαφορετικά στη δημιουργία ή μη της εξουθένωσης. Επιπλέον, οι μελλοντικές έρευνες θα πρέπει να δώσουν βαρύτητα και στις μεταβλητές που διαδραματίζουν εξίσου σημαντικό ρόλο στην εμφάνιση του συνδρόμου, όπως το εργασιακό περιβάλλον (φορτίο, φυσικό περιβάλλον, πόροι και ανατροφοδότηση, σύστημα ανταμοιβών), τα εργασιακά χαρακτηριστικά (φύση, απαιτήσεις και κοινωνική τοποθέτηση του επαγγέλματος) και η προσωπικότητα. Με τον τρόπο αυτόν, θα διευρυνθεί το γνωστικό πεδίο της έρευνας, θα εξειδικευτούν τα αποτελέσματα και θα προσφερθούν πιο ενδελεχή και ασφαλή συμπεράσματα για το σύνδρομο της επαγγελματικής εξουθένωσης σε εργαζόμενους με πιο συγκεκριμένα χαρακτηριστικά.

Βιβλιογραφία

- Bakker, A.B., Van der Zee, K. I., Ledwig, K.A., & Dollard, M.F. (2006). The relationship between the Big-Five personality factors and burnout: A study among volunteer counselors. *The Journal of Social Psychology, 146*, 31-50.
- Cherniss, C. (1980). *Staff Burnout: Job Stress in the Human Services*. Beverly Hills: Sage.

- Demerouti, E., & Nachreiner, F. (1998). Zur Spezifität von Burnout für Dienstleistungsberufe: Fakt oder Artefakt? [The specificity of burnout in human services: Fact or artifact?]. *Zeitschrift für Arbeitswissenschaft*, 52, 82–89.
- Edelwich, J., & Brodsky, A. (1980). *Burn-out: Stages of Disillusionment in the Helping Professions*. New York: Human Sciences Press.
- Καμπίτσας, Χ. (2004). *Η έρευνα στις αθλητικές επιστήμες. Στατιστική ανάλυση – αξιολόγηση*. Εκδόσεις Τσιαρτσιάνη.
- Maslach, C. (2003). Job burnout. *Current directions in psychological science*, 12(5), 189.
- Maslach, C., & Jackson, S.E. (1986). *Maslach Burnout Inventory*. (2nd Ed.). Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.
- Maslach, C., & Leiter, M.P. (1997). The truth about burnout: How organizations cause personal stress and what to do about it. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Schaufeli, W.B., & Enzmann, D. (1998). *The burnout companion to study and practice*. London: Taylor & Francis.
- Sorcinelli, M.D., & Gregory, M.W. (1997). Faculty stress: The tension between career demands and "having it all". In P. Seldin (Ed.), *Coping with faculty stress* (pp. 43-52). San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Sowmya, R., & Panchanatham, N. (2011) Factors influencing job satisfaction of banking sector employees in Chennai, India. *Journal of Law and Conflict Resolution*, 3, 76-79.

«Στρατηγική Αθλητικών Οργανισμών»

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΤΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΤΕΤΑΡΤΟΕΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΕΦΑΑ ΚΑΙ ΤΟΔΑ

Ματσαγγίδης, Χ., Κριεμάδης, Α., Αλεξόπουλος, Π., Χριστοδούλου - Βόλος, Χ.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Εισαγωγή

Τις τελευταίες δεκαετίες η επιχειρηματικότητα κερδίζει έδαφος και αναδεικνύεται σε σημαντικό παράγοντα, ανάπτυξης και οικονομικής σταθερότητας της χώρας. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission - EC), 2006) είναι κοινά αποδεκτό ότι υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ επιχειρηματικότητας και οικονομικής ανάπτυξης. Οι ερευνητές Sarasvathy και Venkataraman (2011), Shepherd & Patzelt (2011), και McMullen (2011) παρουσιάζουν την επιχειρηματικότητα ως μία δύναμη που μπορεί να δημιουργήσει έναν καλύτερο κόσμο. Στις μέρες μας είναι γενικά παραδεκτό ότι η οικονομική κρίση που επηρέασε την παγκόσμια οικονομία έχει προκαλέσει πλήθος προβλημάτων και ότι η ανάπτυξη είναι η κύρια διέξοδος από αυτή. Ανάπτυξη μπορεί να προέλθει μέσα από καινοτόμα προγράμματα που ενθαρρύνουν, εκπαιδεύουν και παρέχουν κίνητρα σε υφιστάμενες ή νέες επιχειρήσεις.. Υπάρχουν δύο είδη επιχειρηματικότητας: α) η εσωτερική (intrapreneurship), που γίνεται μέσα σε έναν υφιστάμενο οργανισμό και έχει ως στόχο να δημιουργήσει κάτι καινούργιο, ή να εξελίξει - προσθέσει αξία, σε προϊόντα / υπηρεσίες, με σκοπό την ικανοποίηση των πελατών και τη μεγιστοποίηση του κέρδους και β) η δημιουργία μίας νέας επιχείρησης (start-up) (Drunker, 1990; Hummel, 2003; Georganda, 2003).

Ορισμοί επιχειρηματικότητας

Σύμφωνα με τον Schumpeter (1934), επιχειρηματίας είναι ένα πρόσωπο που επινοεί και πραγματοποιεί νέους συνδυασμούς (καινοτομίες) - νέα προϊόντα / υπηρεσίες, νέες μεθόδους παραγωγής, ανοίγματα σε νέες αγορές, νέες πηγές προμήθειας πρώτων υλών και δημιουργεί νέους οργανισμούς. Οι Carland et al. (1984) αναφέρουν τον επιχειρηματία ως το άτομο που δημιουργεί και διοικεί μία επιχείρηση με κύριο στόχο το κέρδος και την ανάπτυξη και χαρακτηρίζεται από την καινοτομία του συμπεριφορά και τις στρατηγικές πρακτικές διοίκησης που ακολουθεί.

Θεωρίες και προσεγγίσεις

Πολλές θεωρίες και προσεγγίσεις αναπτύχθηκαν από ερευνητές για την επιχειρηματικότητα. Οι σημαντικότερες έχουν να κάνουν με οικονομικές θεωρίες, ψυχολογικά χαρακτηριστικά και χαρακτηριστικά της προσωπικότητας, κοινωνικές και πολιτιστικές προσεγγίσεις, καθώς και δημογραφικά χαρακτηριστικά.

Περιορισμοί

Ο σημαντικότερος περιορισμός της έρευνας είναι ότι δεν έχει ξαναγίνει παρόμοια προσπάθεια στην Ελλάδα και, ως εκ τούτου, τα αποτελέσματα δεν μπορούν να διασταυρωθούν.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να προσδιοριστούν οι παράγοντες που επηρεάζουν την τάση για επιχειρηματικότητα.

Μεθοδολογία

Για την υλοποίηση του σκοπού της έρευνας συλλέχθηκαν δεδομένα από πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος του ερωτηματολόγιο, το οποίο αποτελούνταν από 29 ερωτήσεις κυρίως κλειστού τύπου και μοιράστηκε σε τεταρτοετείς φοιτητές των ΤΕΦΑΑ της χώρας, καθώς και του Τμήματος Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Οι απαντήσεις δόθηκαν σε κλίμακα τύπου Likert.. Συλλέχθηκαν 478 ερωτηματολόγια που αναλύθηκαν με το στατιστικό πρόγραμμα SPSS 17.0 και RATS. Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν frequencies, descriptives, crosstabs και multiple response analysis, independent-samples t-test, chi-square tests of

independence, one-way Analysis of Variance (ANOVA) tests καθώς και probit analysis.

Αποτελέσματα – Συζήτηση

Διαπιστώθηκε ότι πολλές μεταβλητές μπορεί να έχουν επίδραση στην τάση για επιχειρηματικότητα μεταξύ των τεταρτοετών φοιτητών των 6 Πανεπιστημιακών Τμημάτων. Αυτές είναι η ηλικία, η εθνικότητα, το οικογενειακό εισόδημα, το επάγγελμα της μητέρας, η συμμετοχή σε ομαδικά αθλήματα, η συμμετοχή σε πανεπιστημιακή οργάνωση, η συμμετοχή σε πολιτική οργάνωση, η συμμετοχή σε αθλητική ομάδα, αν το άτομο είναι πρόθυμο να αναλάβει κινδύνους, αν το άτομο θα ρίσκαρε να επενδύσει στη δημιουργία μίας εταιρείας κάτω από κανονικές συνθήκες, οι επαγγελματικές δραστηριότητες που θαυμάζει (επιχειρηματίες, αθλητές, καλλιτέχνες, επιστήμονες, πολιτικούς), ο τομέας εργασίας μετά την αποφοίτησή του, η αυτο-εκπλήρωση, να είναι αφεντικό του εαυτού του, να δημιουργήσει κάτι καινούργιο, η έλλειψη πληροφόρησης από το πανεπιστήμιο, η έλλειψη εμπειρίας, η έλλειψη υποστήριξης από τα θεσμικά όργανα, η έλλειψη χρηματοδότησης, η αντίληψη του κινδύνου, η οικονομική αστάθεια, η πολιτική αστάθεια της χώρας, η έλλειψη εκπαίδευσης σε θέματα επιχειρηματικότητας, η έλλειψη συμβουλευτικών υπηρεσιών υποστήριξης, η έλλειψη γνώσης σε θέματα επιχειρηματικότητας, η έλλειψη κινήτρων για τη δημιουργία επιχειρήσεων, η φορολογική νομοθεσία που διέπει τη χώρα, η έλλειψη μηχανισμού για τη δημοσιοποίηση των κινήτρων και αν το άτομο έχει λάβει μαθήματα σε θέματα επιχειρηματικότητας.

Μεταβλητές όπως το πανεπιστήμιο που παρακολούθησαν, το πανεπιστημιακό πρόγραμμα (ειδίκευση), αν θα συνεχίσουν τις σπουδές, το φύλο, η εκπαίδευση του πατέρα, η εκπαίδευση της μητέρας, το επάγγελμα του πατέρα, τα ατομικά αθλήματα, η συμμετοχή σε κοινωνική οργάνωση, η συμμετοχή σε θρησκευτική οργάνωση, η συμμετοχή σε άλλη οργάνωση, αν το άτομο παίζει τυχερά παιχνίδια, αν έχει ταξιδέψει στο εξωτερικό, ο αριθμός των χωρών που επισκέφθηκε, τα κίνητρα κέρδους, το να ακολουθήσει το παράδειγμα ανθρώπων που θαυμάζει, το νομικό πλαίσιο της χώρας, η πληροφόρηση σχετικά με τις επιχειρηματικές ευκαιρίες από το πανεπιστήμιο, η υποστήριξη από την οικογένεια, ο συνδυασμός της δουλειάς με το πάθος / χόμπι του, η ανάληψη κινδύνων και η υπερπήδηση των προκλήσεων, και η κοινωνική κατάσταση, δεν έχουν καμία επίδραση στην τάση για επιχειρηματικότητα. Το 72% του δείγματος είναι θετικοί στη δημιουργία επιχείρησης στο μέλλον και μόνο το 27,8% είναι αρνητικό.

Η έρευνα έδειξε ότι οι 6 πιο σημαντικοί παράγοντες που ενθαρρύνουν την πρόθεση δημιουργία νέας επιχείρησης είναι: να συνδυάσω τη δουλειά μου με το πάθος / χόμπι μου, 2) η αυτο-ικανοποίηση, 3) το κέρδος, 4) υποστήριξη από την οικογένεια, 5) να είμαι αφεντικό του εαυτού μου και 6) να δημιουργήσω κάτι καινούργιο, ενώ οι 4 πιο σημαντικοί παράγοντες που αποθαρρύνουν τη δημιουργία επιχείρησης είναι: 1) η οικονομική αστάθεια της χώρας, 2) η έλλειψη χρηματοδότησης, 3) Το φορολογικό καθεστώς της χώρας και 4) η πολιτική αστάθεια της χώρας.

Η επιχειρηματικότητα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Οι άνθρωποι με υψηλό επιχειρηματικό πνεύμα είναι πιο αποτελεσματικοί στο να δημιουργήσουν πιο ελκυστικές και οικονομικά εύρωστες κοινωνίες. Με τη σειρά τους, αυτές οι κοινωνίες είναι πιο προηγμένες από άλλες και δημιουργούν υψηλότερη οικονομική ανάπτυξη. Στο σημερινό κόσμο, η δημιουργία νέων επιχειρήσεων είναι ζωτικής σημασίας για τη λειτουργία των εθνικών οικονομιών (Dahlstrand, 2007; Saarenketo et. al., 2009). Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η επιχειρηματικότητα και η οικονομική ανάπτυξη λαμβάνουν χώρα όταν οι οικονομικές συνθήκες είναι ευνοϊκές. Η οικονομική κρίση επηρεάζει την ανάπτυξη και οι κυβερνήσεις οφείλουν να βρουν τους κατάλληλους τρόπους για να επιλύσουν το πρόβλημα της παγκόσμιας οικονομίας.

Η έρευνα έδειξε ότι ένα σωστό φορολογικό πλαίσιο με τους κατάλληλους συντελεστές φορολογίας θα βοηθήσει την επιχειρηματικότητα. Επίσης, η εκπαίδευση σε θέματα επιχειρηματικότητας παίζει πολύ σημαντικό ρόλο και η πολιτεία, μέσω των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, πρέπει να προσφέρει περισσότερα μαθήματα επιχειρηματικότητας, ώστε να ενθαρρύνει τους φοιτητές δίνοντας τους τα απαραίτητα εφόδια να ξεκινήσουν μία επιχείρηση με την αποφοίτησή τους. Η οικονομική αστάθεια και η μη οικονομική υποστήριξη για τη δημιουργία επιχειρήσεων δημιουργεί φοβίες. Η μη γνώση για τους φορείς που θα μπορούσαν να βοηθήσουν και ο ελλιπής μηχανισμός ενημέρωσης σε τέτοια θέματα εκ μέρους της πολιτείας είναι ένα ακόμη εμπόδιο.

Η εκπαίδευση και τα προγράμματα σε θέματα επιχειρηματικότητας αποτελούν τον καθοριστικότερο παράγοντα σύμφωνα και με τη διεθνή βιβλιογραφία. Για αυτό και η προσοχή πρέπει να στραφεί προς αυτή την κατεύθυνση. Αποτελέσματα έχουν δείξει ότι μπορεί να ενισχυθεί το επίπεδο αυτο-αποτελεσματικότητας ενός ατόμου μέσω της εκπαίδευσης (Wilson και άλλοι 2007), να αυξηθεί το ενδιαφέρον των μαθητών για επιχειρηματική σταδιοδρομία (Dyer, 1994) και τέλος προγράμματα επιχειρηματικότητας αυξάνουν τις προθέσεις για επιχειρηματική σταδιοδρομία (Souitaris και άλλοι, 2007).

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- Γεωργαντά, Ζ. (2003). *Επιχειρηματικότητα & καινοτομίες - το management της επιχειρηματικής καινοτομίας*. Θεσσαλονίκη: Ανίκουλας.
- Drucker, P. (2003). *Επιχειρηματικότητα & καινοτομία*. Θεσσαλονίκη: Αγροτικές Συνεταιριστικές Εκδόσεις.
- Hamel, G. (2003). *Οδηγώντας την επανάσταση*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Διεθνής

- Carland, J.W., Hoy, F., Boulton, W.R., & Carland, J.C. (1984). Differentiating entrepreneurs from small business owners: a conceptualization. *Academy of Management Review*, 9(2), 354-359.
- European Commission (EC) (2006). *Entrepreneurship Education in Europe: Fostering Entrepreneurial Mindsets Through Education and Learning*. COM 33, European Commission, Brussels, February.
- Dahlstrand, A.L. (2007). Technology-based entrepreneurship and regional development: the case of Sweden. *European Business Review*, 19, 373-86.
- Dyer, W. (1994). Toward a theory of entrepreneurial careers. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 19, 7-21.
- McMullen, J. (2011). Delineating the domain of development entrepreneurship: a market-based approach to facilitating inclusive economic growth. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 35(1), 185-193.
- Saarenketo, S., Puumalainen, K., Kuivalainen, O., & Kylaheiko, K. (2009). A knowledge-based view of growth in new ventures. *European Business Review*, 21(6), 531-546.
- Sarasvathy, S., & Venkataraman, S. (2011), Entrepreneurship as method: open questions for an entrepreneurial future. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 35(1), 113-135.
- Schumpeter, J.A. (1934). *The theory of economic development*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Shepherd, D., & Patzelt, H. (2011). The new field of sustainable entrepreneurship: studying entrepreneurial action linking “what is to be sustained” with “what is to be developed.” *Entrepreneurship Theory and Practice*, 35(1), 137-163.
- Souitaris, V., Zerbinati, S., & Al-Laham, A. (2007). Do entrepreneurship programs raise entrepreneurial intention of science and engineering students? The effect of learning, inspiration and resources. *Journal of Business Venturing*, 22(4), 566-591.
- Wilson, F., Kickul, J., & Marlino, D. (2007). Gender, entrepreneurial self-efficacy, and entrepreneurial career intentions: implications of entrepreneurship education. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 31(3), 387-406.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΕ ΜΕΓΑΛΕΣ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ «SPECIAL OLYMPICS – ΑΘΗΝΑ 2011»

Λυμπερή, Κ., Βρόντου, Ο., Κριεμάδης, Α., Αλεξόπουλος, Π.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η οργανωτική δομή που εφαρμόζουν οι αθλητικοί οργανισμοί αποτελεί ένα ιδίομορφο περιβάλλον διοίκησης αρκετά πιο σύνθετο και περίπλοκο από συνήθεις οργανισμούς και υπηρεσίες. Το κύριο ενδιαφέρον της παρούσας εργασίας εστιάζεται σε οργανισμούς που έχουν ως σκοπό τη διοργάνωση

μεγάλων αθλητικών διοργανώσεων και είναι συνήθως βραχύβιοι, αφού περιορίζονται χρονικά από την πραγματοποίηση του γεγονότος. Σημαντικό επίσης στοιχείο συμπεριφοράς και επιτυχούς έκβασης του τελικού στόχου τέτοιων οργανισμών είναι η διατύπωση πολιτικών και διαδικασιών. Η σημαντικότητά τους έγκειται στο γεγονός ότι μέσω αυτών εφαρμόζεται η στρατηγική του οργανισμού, κάτι που επηρεάζει την εμπειρία όλων των εμπλεκόμενων είτε αυτοί είναι εργαζόμενοι, είτε οι τελικοί αποδέκτες του αποτελέσματος κάθε διαδικασίας. Σκοπός της παρούσας έρευνας αποτέλεσε η ανάλυση της δημιουργίας και της εφαρμογής των εσωτερικών πολιτικών και διαδικασιών ενός από τα πιο σύνθετα διοικητικά πεδία στον αθλητισμό που είναι οι Παγκοσμίοι Αγώνες Special Olympics – «ΑΘΗΝΑ 2011». Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ανάλυσης δευτερευουσών πηγών, δηλαδή επίσημων εγγράφων (Policies & Procedures, ATHENS 2011), καθώς και από τη διενέργεια συνεντεύξεων (n = 5) με στελέχη από όλες τις βαθμίδες της διοικητικής ιεραρχίας της Οργανωτικής Επιτροπής. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υπάρχει μία ευελιξία στη δημιουργία και οριστικοποίηση πολιτικών, δημοκρατικότητα στον τρόπο συμμετοχής και έγκρισης από όλα τα μέρη, αλλά και κίνδυνοι καθυστέρησης και αναποτελεσματικότητας λόγω του μεγάλου αριθμού εμπλεκόμενων τμημάτων και ομάδων 'πελατών'. Από την εξέταση της δομής του οργανισμού και τις πληροφορίες των συνεντεύξεων προκύπτουν χρήσιμα συμπεράσματα σχετικά με το γενικό πλαίσιο μέσα στο οποίο κινούνται οι Οργανωτικές Επιτροπές, προκειμένου να οργανώσουν και να υλοποιήσουν αγώνες με συγκεκριμένες προδιαγραφές και χρονικά όρια.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΠΕΔΙΩΝ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΤΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Γαργαλιάνος, Δ.,¹ Αυθίνος, Ι.,² Σαμπάνης, Αι.²

¹ ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

² ΤΕΦΑΑ, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εισαγωγή

Στη σύγχρονη εποχή οι επιστήμες αναπτύσσονται σε πολλά πεδία και κατηγοριοποιούνται σε ειδικές κατηγορίες, όπως εφαρμοσμένες (π.χ., μηχανική), θετικές (π.χ., μαθηματικά), ανθρωπιστικές (π.χ., φιλοσοφία), οικονομίας και διοίκησης (π.χ., οικονομικά), κλπ. Στην τελευταία κατηγορία εντάσσεται και η οργάνωση / διαχείριση (μάνατζμεντ), οι αρχές και πρακτικές του οποίου εφαρμόζονται και στον αθλητισμό. Διαπιστώνεται στην πράξη και έχει υποστηριχθεί από ειδικούς ότι το μάνατζμεντ του αθλητισμού είναι πολυδιάστατο και συνεργάζεται με άλλα επιστημονικά πεδία (Chelladurai, 1992).

Τη διαπίστωση αυτή επιστημοποίησαν το 1993 η Εθνική Ένωση Αθλητισμού και Φυσικής Αγωγής (National Association for Sport and Physical Education - NASPE) και η Κοινωνία για το Μάνατζμεντ του Αθλητισμού Βόρειας Αμερικής (North American Society for Sport Management - NASSM), οπότε: α) εξέφρασαν την άποψη ότι το αθλητικό μάνατζμεντ αποτελεί ένα πεδίο γνώσης, για τη μελέτη του οποίου αναπτύσσονται ειδικά προγράμματα σπουδών που προετοιμάζουν όσους επιθυμούν να απασχοληθούν επαγγελματικά στον κλάδο και β) δημιούργησαν μία κοινή ομάδα δράσης, η οποία συμβουλευτήκε ακαδημαϊκούς, επαγγελματίες του χώρου και επαγγελματικές ενώσεις, μελέτησε προγράμματα σπουδών αθλητικού μάνατζμεντ και προσδιόρισε ένα ελάχιστο περιεχόμενο γνώσεων για βασικό, μεταπτυχιακό και διδακτορικό επίπεδο σπουδών.

Σε αυτό περιλαμβάνονται μαθήματα από τις παρακάτω περιοχές: 1) συμπεριφορικές διαστάσεις του αθλητισμού (ιστορία του αθλητισμού, ιστορία του αθλητικού μάνατζμεντ, κοινωνιολογία του αθλητισμού, ψυχολογία του αθλητισμού, φιλοσοφία του αθλητισμού, κλπ.), 2) οργανωτικές και διαχειριστικές δεξιότητες στον αθλητισμό (βασικές αρχές του αθλητικού μάνατζμεντ, διαχείριση εγκαταστάσεων και γεγονότων, οργανωσιακή συμπεριφορά, χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, κλπ.), 3) ηγεσία στο μάνατζμεντ και στην οργάνωση του αθλητισμού (θεωρίες ηγεσίας, θεωρίες οργάνωσης, κλπ.), 4) αθλητικό επιχειρείν στο κοινωνικό πλαίσιο (επιχειρηματικότητα, αθλητισμός στην κοινωνία, κλπ.), 5) μάρκετινγκ στο αθλητισμό (πωλήσεις, διαφήμιση, χορηγίες, εύρεση πόρων, διαχείριση δικαιωμάτων, συμπεριφορά καταναλωτή, έρευνα αγοράς, σχέσεις με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, κλπ.), 6) διοικητικές δομές του αθλητισμού (ομοσπονδιακό / πολιτειακό / τοπικό επίπεδο), 7) δεοντολογία αθλητικού μάνατζμεντ, 8) επικοινωνία στον αθλητισμό (διαπροσωπική, στο πλαίσιο οργανισμών, δημόσιες σχέσεις, Αγγλικά,

συγγραφή επίσημων εγγράφων, δημοσιογραφία, δημοσιεύσεις, διαχείριση πληροφοριών, κλπ.), 9) οικονομικά του αθλητισμού (κατάρτιση προϋπολογισμού, λογιστική, ειδικές εφαρμογές ηλεκτρονικών υπολογιστών, προβλέψεις, κλπ.), 10) νομικά ζητήματα του αθλητισμού και 11) έρευνα στον αθλητισμό.

Σκοπός της έρευνας

Επειδή: α) από το 1993 μέχρι σήμερα πέρασαν αρκετά χρόνια (και ενδεχόμενα τα πράγματα στο θέμα του περιεχομένου σπουδών στο αθλητικό μάνατζμεντ να έχουν διαφοροποιηθεί) και β) η βιβλιογραφία αναφέρει ότι η NASPE και η NASSM «συμβουλευτήκαν» ακαδημαϊκούς, χωρίς να προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο έγινε η διαδικασία αυτή, οι συγγραφείς έθεσαν ως σκοπό αυτής της μελέτης την ποσοτική διερεύνηση των επιστημονικών πεδίων με τα οποία συνεργάζεται το αθλητικό μάνατζμεντ και, ως εκ τούτου, πρέπει να περιλαμβάνονται στα σχετικά προγράμματα σπουδών.

Μεθοδολογία

Η παρούσα μελέτη πραγματοποιήθηκε σε 3 φάσεις:

1) Από το Κοινό Ακαδημαϊκό Σύστημα Κωδικοποίησης (Joint Academic Coding System), το οποίο δημιούργησαν και επικαιροποιούν η Υπηρεσία Αποδοχής (Νέων Φοιτητών) Πανεπιστημίων και Κολλεγίων (Universities and Colleges Admissions Service) και η Στατιστική Υπηρεσία της Ανώτατης Εκπαίδευσης (Higher Education Statistics Agency) του Ηνωμένου Βασιλείου (<http://www.hesa.ac.uk/index.php/content/view/1805/296/>), το οποίο περιλαμβάνει 1500+ πεδία που διδάσκονται στα Πανεπιστήμια και στα Κολλέγια της χώρας, οι ερευνητές θεώρησαν ότι 108 από αυτά ενδεχόμενα μπορούν να σχετίζονται με το αθλητικό μάνατζμεντ και τα ενέταξαν (μαζί με τους διευκρινιστικούς ορισμούς τους) με τυχαίο τρόπο σε ένα ερωτηματολόγιο.

2) Για την πραγματοποίηση πιλοτικής έρευνας το ερωτηματολόγιο στάλθηκε σε 40 (περίπου 13%) διδάσκοντες αθλητικό μάνατζμεντ σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα Πανεπιστημίων και Κολλεγίων σε όλον τον κόσμο, που περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα της NASSM (www.nassm.org). Οι διδάσκοντες αυτοί κλήθηκαν να καταγράψουν τη γνώμη τους για τη σχέση που θεωρούν ότι έχει κάθε ένα από τα 108 πεδία με το αθλητικό μάνατζμεντ σε μία κλίμακα από το 0 (καθόλου σχετικό) έως το 10 (απόλυτα σχετικό). Ανταποκρίθηκαν 17 (42.0%), οι οποίοι αξιολόγησαν τη σχέση 35 πεδίων με βαθμό ≥ 6 .

3) Για το λεπτομερέστερο προσδιορισμό της σχέσης των 35 αυτών πεδίων με το αθλητικό μάνατζμεντ δημιουργήθηκε ένα ειδικό ερωτηματολόγιο (με την ίδια κλίμακα), το οποίο αυτή τη φορά στάλθηκε σε όλους τους διδάσκοντες αθλητικό μάνατζμεντ σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα Πανεπιστημίων / Κολλεγίων σε όλον τον κόσμο.

Για να διασφαλιστεί τόσο η αντικειμενικότητα της πιλοτικής και της κυρίως διαδικασίας, όσο και η ανωνυμία των συμμετεχόντων στην έρευνα το ερωτηματολόγιο ήταν σε ηλεκτρονική μορφή και κρυπτογραφημένο (SurveyMonkey).

Μεθοδολογία - Αποτελέσματα

Δείγμα: Το τελικό ερωτηματολόγιο επέστρεψαν συμπληρωμένο 68 άτομα (n=68, 21%), από τους οποίους 50 (f=50, 73.5%) ήταν άνδρες και 18 ήταν γυναίκες (f=18, 26.5%). Οι περισσότεροι: α) προέρχονταν από τις ΗΠΑ (f=35, 51.5%), β) ζούσαν και εργάζονταν στις ΗΠΑ (f= 54, 79,4%), γ) ήταν αναπληρωτές καθηγητές (33.8%), δ) κατείχαν διδακτορικό τίτλο στο μάνατζμεντ του αθλητισμού (f=38, 55.9%) και ε) είχαν 10-19 χρόνια εμπειρίας στο επάγγελμα (f=28, 41.2%).

Ανάλυση των δεδομένων: Πραγματοποιήθηκε κατάταξη των πεδίων που αξιολογήθηκαν κατά μέσο όρο με ≥ 6 και προέκυψαν τα παρακάτω αποτελέσματα (πίνακας 1).

Συζήτηση

Σε γενικές γραμμές, μπορεί να ειπωθεί ότι τα ευρήματα των 2 προσεγγίσεων είναι προς την ίδια κατεύθυνση. Στην παρούσα μελέτη, όμως, διαπιστώνεται ένας εντονότερος προσανατολισμός προς την επιχειρηματική πλευρά του αθλητικού μάνατζμεντ, αφού οι συμμετέχοντες στην έρευνα κατέταξαν στις πρώτες θέσεις αντικείμενα που σχετίζονται με το μάρκετινγκ (1^η, 2^η, 4^η, 7^η) και το μάνατζμεντ (3^η, 5^η, 6^η, 8^η), ενώ τις σχετικές με τον αθλητισμό σπουδές σε πολύ χαμηλές θέσεις (31^η, 34^η και 35^η). Το γεγονός αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία αν ληφθεί υπόψη ότι οι συμμετέχοντες στην έρευνα είναι ακαδημαϊκοί και όχι επαγγελματίες του χώρου. Μία ακόμα ενδιαφέρουσα παρατήρηση είναι ότι ικανοποιητική θέση στη

σχετική κατάταξη καταλαμβάνει και η διεθνής διάσταση του μάνατζμεντ (21^η), πράγμα που σημαίνει ότι αντικείμενο πρέπει να εντάσσεται στα προγράμματα σπουδών του αθλητικού μάνατζμεντ, ώστε να εκπαιδεύονται στελέχη για να μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των διεθνών αθλητικών οργανισμών και των διεθνών αθλητικών γεγονότων.

Πίνακας 1: Πεδία καταταγμένα κατά μέσο όρο

	Πεδίο	M.O.		Πεδίο	M.O.
1	Marketing	9,03	19	Project management	8,03
2	Sponsorship	8,97	20	Institutional management	8,01
3	Management techniques	8,88	21	International business studies	7,93
4	Promotion & advertising	8,82	22	Organizational behavior psychology	7,85
5	Strategic management	8,76	23	Applied statistics	7,79
6	Business studies	8,75	24	Business psychology	7,74
7	Market research	8,72	25	Applied sociology	7,72
8	Human resource management	8,72	26	Creative management	7,54
9	Event management	8,59	27	Recreation	7,50
10	Finance	8,49	28	Sociology	7,49
11	Advertising	8,47	29	Statistics	7,32
12	Corporate image	8,42	30	Occupational psychology	7,13
13	Public relations	8,33	31	Sport studies	6,94
14	Law by topic	8,29	32	Applied psychology	6,85
15	Change management	8,28	33	Psychology	6,63
16	Organizational development	8,16	34	Sport development	6,49
17	Research skills	8,16	35	Sport psychology	6,25
18	Hospitality management	8,10			

Συμπεράσματα

Για να γίνουν πιο αποτελεσματικοί, όσοι ασχολούνται με το αθλητικό μάνατζμεντ χρειάζεται να κατανοήσουν καλύτερα τις διαστάσεις του αντικειμένου. Ένας τρόπος για να το κάνουν αυτό είναι αρχικά να προσδιορίσουν και ακολούθως να μελετήσουν τα επιστημονικά πεδία με τα οποία αυτό συνεργάζεται. Η ένταξη των πεδίων αυτών στα προγράμματα σπουδών των Ανώτερων και Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και η διεπιστημονική έρευνα θα συνέβαλλαν ικανοποιητικά προς την κατεύθυνση αυτή.

Βιβλιογραφία

- Chelladurai, P. (1992). Sport management: opportunities and obstacles. *Journal of Sport Management*, 6, 215-219.
- NASPE - NASSM Joint Task Force on Sport Management Curriculum and Accreditation (1993). Standards for curriculum and voluntary accreditation of sport management education programs. *Journal of Sport Management*, 7, 159-170.

Ιστοσελίδες

- Joint Academic Coding System (JACS) (<http://www.hesa.ac.uk/index.php/content/view/1805/296/>) (accessed on 15 April 2011).
- North American Society of Sport Management (<http://www.nassm.org>) (accessed on 15 April 2011).

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΜΕΛΗ ΤΗΣ FISU: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Σκουλά, Ε., Κριεμάδης, Α., Αλεξόπουλος, Π.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Οι κερδοσκοπικοί και μη-κερδοσκοπικοί οργανισμοί αντιμετωπίζουν τις ίδιες προκλήσεις (Allison & Kaye, 2005), γεγονός που ενισχύει την ανάγκη υιοθέτησης του στρατηγικού σχεδιασμού (Bryson et al., 2009). Τα θεσμικά όργανα του πανεπιστημιακού αθλητισμού παγκοσμίως αποτελούν ένα πολύπλευρο και αλληλοεξαρτούμενο δίκτυο που αλληλεπιδρά με την κοινωνία. Η κοινωνική πρόοδος, αλλά και η οικονομική ευημερία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των δράσεων και των αποτελεσμάτων των οργανισμών, καθιστώντας αναγκαία την εφαρμογή στρατηγικού σχεδιασμού ως μέσω βελτίωσης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας. Σκοπός της έρευνας ήταν: 1) να καθοριστεί το εύρος στο οποίο τα μέλη πανεπιστημιακού αθλητισμού της Αμερικανικής ηπείρου (Panamerican), που είναι αναγνωρισμένα από την παγκόσμια ομοσπονδία πανεπιστημιακού αθλητισμού (F.I.S.U.), χρησιμοποιούν τα 4 διαφορετικά επίπεδα σχεδιασμού («strategic-planners», «operational-planners», «intuitive-planners», «no-planners») 2) να αναγνωριστούν οι παράγοντες που αποθαρρύνουν τη χρήση του στρατηγικού σχεδιασμού και γ) να εξεταστεί η σχέση ανάμεσα στο εύρος στο οποίο οι συγκεκριμένοι οργανισμοί αναπτύσσουν στρατηγικό σχεδιασμό και των μεταβλητών: α) το ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν σε διοργανώσεις των οργανισμών πανεπιστημιακού αθλητισμού σε σχέση με τους απασχολούμενους φοιτητές σε αθλητικές δραστηριότητες της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και β) το ποσοστό των εσόδων αυτοχρηματοδότησης των οργανισμών πανεπιστημιακού αθλητισμού σε σχέση με την κρατική χρηματοδότηση. Το ερωτηματολόγιο που δημιουργήθηκε από τον Κριεμάδη (1992) επιδέχθηκε τις απαραίτητες τροποποιήσεις για τις ανάγκες της έρευνας (δείκτης εσωτερικής συνέπειας: συντελεστής Cronbach's α). Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν το chi-square test, repeated measures Anova, t-test independent samples και το paired sample t-test, ($p < 0.05$). Και οι 27 οργανισμοί πανεπιστημιακού αθλητισμού της Αμερικανικής ηπείρου έλαβαν το ερωτηματολόγιο μέσω e-mail, ενώ το ποσοστό ανταπόκρισης στην έρευνα ήταν 77.7% (21/27). Στατιστικά σημαντικές διαφορές βρέθηκαν ανάμεσα στους οργανισμούς που αναγνωρίστηκαν ως «strategic-planners» (33.3%) και ως «operational-planners» (52.4%). Βρέθηκε ότι οι σημαντικότεροι παράγοντες που αποθαρρύνουν τους οργανισμούς να χρησιμοποιήσουν στρατηγικό σχεδιασμό είναι οι «ανεπαρκείς οικονομικοί πόροι» (3.67 ± 1.28), η «αλληλεπίδραση ανάμεσα στον αθλητικό και ακαδημαϊκό προγραμματισμό» (3.43 ± 1.54) και η «ανεπαρκής επικοινωνία-συνεργασία μεταξύ των οργανισμών και της F.I.S.U» (3.14 ± 1.46). Δε βρέθηκε στατιστικά σημαντική σχέση ανάμεσα στο εύρος που οι συγκεκριμένοι οργανισμοί αναπτύσσουν στρατηγικό σχεδιασμό και των μεταβλητών: α) το ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν σε διοργανώσεις των οργανισμών πανεπιστημιακού αθλητισμού σε σχέση με τους απασχολούμενους φοιτητές σε αθλητικές δραστηριότητες της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και β) το ποσοστό των εσόδων αυτοχρηματοδότησης των οργανισμών πανεπιστημιακού αθλητισμού σε σχέση με την κρατική χρηματοδότηση. Τα αποτελέσματα της έρευνας και η ανάλυσή τους είναι δυνατόν να συμβάλλουν στην ανατροφοδότηση της διοίκησης των οργανισμών πανεπιστημιακού αθλητισμού της Αμερικανικής ηπείρου, αλλά και να αποτελέσουν τη βάση για περαιτέρω έρευνα στον τομέα αυτό.

Λέξεις κλειδιά: Προγραμματισμός, στρατηγικός σχεδιασμός, πανεπιστημιακός αθλητισμός.

«Σύγχρονα Θέματα Ποδοσφαίρου»

ΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΕΒΑΛΑΝ ΤΙΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Βασιλάκης, Π., Γουρνιάς, Θ.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Κάθε άθλημα διέπεται από κανονισμούς, οι οποίοι καθορίζουν τη μορφή που θα έχει και την απονομή της δικαιοσύνης κατά τη διεξαγωγή του. Αυτοί οι κανονισμοί, όμως, τροποποιούνται και αλλάζουν είτε ριζικά είτε εν μέρει, ώστε να προσαρμόζονται στις εκάστοτε συνθήκες που επικρατούν. Η δημιουργία νέων κανονισμών, η τροποποίηση των υπαρχόντων και η εισχώρηση καινοτομιών στους κανονισμούς ενός αθλήματος το βοηθούν να προσαρμόζεται στις ανάγκες της εποχής και να εξελίσσεται. Ένα άθλημα, όπως το ποδόσφαιρο, με εκατομμύρια φιλάθλους σε ολόκληρο τον πλανήτη, έχει αλλάξει αρκετές φορές τη δομή του, ώστε να πάρει τη μορφή που παίζεται σήμερα. Οι κανονισμοί του συμβαδίζουν με την εποχή και ικανοποιούν τις ανάγκες τους ανθρώπους που σχετίζονται με το συγκεκριμένο άθλημα (ποδοσφαιριστές, διαιτητές, προπονητές, διοικητικά στελέχη, κλπ.). Το Διεθνές Ποδοσφαιρικό Συμβούλιο (IFAB): α) διαμορφώνει, τροποποιεί και εξελίσσει τους κανονισμούς του ποδοσφαίρου, με κύριο σκοπό τη βελτίωση του αθλήματος, β) υπενθυμίζει σε όλες τις ομοσπονδίες και στις συνομοσπονδίες ότι με βάση το καταστατικό της FIFA θα πρέπει να εγγυηθούν τη διασφάλιση των άρθρων του, ανεξάρτητα από το επίπεδο της διοργάνωσης και γ) είναι αρμόδιο για την αποδοχή και την εφαρμογή κάθε νέας καινοτομίας στο χώρο του αθλήματος. Η Διεθνής Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (FIFA), πριν προβεί σε μία αλλαγή του κανονισμού, λαμβάνει υπόψη της και απαντά σε 3 πολύ βασικά ερωτήματα: α) γιατί πρέπει να γίνει η συγκεκριμένη αλλαγή; β) τι σκοπό θα εξυπηρετεί; και γ) τι αποτελέσματα θα έχει; Οι πιο σημαντικές τροποποιήσεις στους κανονισμούς ποδοσφαίρου που έχουν γίνει ως σήμερα αφορούν στις καθυστερήσεις, το fair play – εν αγωνίζεσθαι, το επιθετικό ποδόσφαιρο – γκολ, την προστασία παικτών από τραυματισμούς, το θέαμα – TV – οικονομικά και την ανάπτυξη του ποδοσφαίρου – παγκοσμιοποίηση. Σε αυτούς τους τομείς έχει εστιάσει το ενδιαφέρον της ηFIFA, ώστε να κάνει το ποδόσφαιρο καλύτερο και πιο αγαπητό και κατανοητό στο κοινό του. Η σημερινή ισχύς των κανονισμών δεν είναι απόλυτα ικανοποιητική, καθώς κάποιοι είτε δεν τηρούνται καθόλου, είτε έχουν ατονήσει κατά ένα μικρό βαθμό. Το ποδόσφαιρο αποτελεί ένα άθλημα που επηρεάζεται εύκολα από εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες και προσπαθεί να αντεπεξέλθει όσο το δυνατόν καλύτερα μέσα από τους κανονισμούς. Για να πάρει τη σημερινή του μορφή το άθλημα πέρασε από πολλά στάδια και αν κρίνουμε από το αποτέλεσμα η διαδικασία ήταν επιτυχής, γεγονός που οφείλεται στο ότι παρά τις συνεχείς αλλαγές στους κανονισμούς και την εισχώρηση διαφόρων καινοτομιών το ποδόσφαιρο παραμένει το πιο λαοφιλέ και εμπορικότερο άθλημα του πλανήτη.

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2001-2011

Παναγιωτόπουλος, Σ., Τραυλός, Α.Κ., Δημητρόπουλος, Π.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η μελέτη και η ανάλυση της ποδοσφαιρικής μετανάστευσης που διαδραματίζεται τα τελευταία 10 χρόνια στο ελληνικό πρωτάθλημα. Στην έρευνα συμπεριλήφθηκε το σύνολο των ποδοσφαιριστών που δηλώθηκαν από τις ομάδες της 1^{ης} επαγγελματικής κατηγορίας κατά την περίοδο 2001-2011, καταγράφοντας την επίσημη εθνικότητά τους και τη χώρα προέλευσής τους. Οι εθνικότητές τους ομαδοποιήθηκαν σε 11 κατηγορίες (ανάλογα με τις γεωγραφικές και πολιτιστικές ομοιότητές τους), καθώς και το επίπεδο υποδομών του αθλήματος σε κάθε χώρα. Σημαντικό στοιχείο για

την αποτύπωση της αγωνιστικής ικανότητας των ποδοσφαιριστών είναι το επίπεδο του πρωταθλήματος της χώρας από το οποίο προήλθαν, οπότε, με βάση την επίσημη βαθμολόγηση του οργανισμού International Federation of Football History & Statistics (IFFHS) δημιουργήθηκαν 3 κατηγορίες δυναμικότητας: α) ανώτερης, β) ίσης, και γ) κατώτερης δυναμικότητας του ελληνικού πρωταθλήματος. Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν κατανομές συχνοτήτων, ενώ για τη σχέση του επιπέδου του προηγούμενου πρωταθλήματος στο οποίο αγωνίστηκαν και της τελικής κατάταξης της ομάδας τους στο Ελληνικό πρωτάθλημα χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό κριτήριο χ^2 ως τεστ ανεξαρτησίας με επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $p < 0.05$. Από την ανάλυση των δεδομένων διαπιστώθηκε ότι οι περισσότεροι αλλοδαποί ποδοσφαιριστές προέρχεται από 3 γεωγραφικές περιοχές: τα Βαλκάνια, τη Λατινική Αμερική και τη Δυτική Ευρώπη. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας παρατηρήθηκε μία μεταστροφή από την αυξημένη εισροή αλλοδαπών ποδοσφαιριστών από λιγότερο ανταγωνιστικά πρωταθλήματα της περιόδου 2001-2004 (46.48%), στην αθρόα εισαγωγή αλλοδαπών ποδοσφαιριστών από πρωταθλήματα κυρίως ανώτερης δυναμικότητας (49.20%) της περιόδου 2008-2011, γεγονός που συνδυάζεται με τη δημιουργία και λειτουργία της ελληνικής Super League. Παρόμοια μεταστροφή παρατηρήθηκε και στην εθνικότητά τους, αφού την περίοδο 2001-2004 το μεγαλύτερο ποσοστό είχαν καταγωγή από Βαλκανικές χώρες (28.34%), ενώ την περίοδο 2007-2011 από τις ποδοσφαιρικές ανεπτυγμένες χώρες της Λατινικής Αμερικής (34.46%) και της Δυτικής Ευρώπης (20.91%). Στις αγωνιστικές περιόδους 2001-2006 δεν παρατηρήθηκε σημαντική στατιστική σχέση μεταξύ του επιπέδου του προηγούμενου πρωταθλήματος στο οποίο αγωνίστηκαν οι αλλοδαποί ποδοσφαιριστές και της τελικής κατάταξης των ομάδων τους, κάτι που όμως σημειώθηκε σταθερά για τις τελευταίες περιόδους 2006-2011. Παρατηρείται ότι η κατάκτηση του Euro 2004, από την Ελληνική Εθνική ομάδα ποδοσφαίρου και η αναδιοργάνωση του εγχώριου πρωταθλήματος σε σύγχρονα ευρωπαϊκά πρότυπα προσέλκυσε παίκτες από τα ανώτερα ποιοτικά πρωταθλήματα της Ευρώπης. Αυτή τη μεταναστευτική τάση οφείλουν οι αρμόδιες αρχές να διατηρήσουν με στόχο την αξιοποίηση των γνώσεων και των εμπειριών αυτών των παικτών, για τη βελτίωση και ανάπτυξη του πρωταθλήματος και των Ελλήνων ποδοσφαιριστών. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την ενδυνάμωση του ελληνικού ποδοσφαίρου τόσο σε συλλογικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο εθνικής ομάδας.

Λέξεις Κλειδιά: Ελληνικό ποδόσφαιρο, μετανάστευση ποδοσφαιριστών, χώρες προέλευσης

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2012

Παναγιωτόπουλος, Σ., Τραυλός, Α.Κ., Δημητρόπουλος, Π.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η μελέτη του αριθμού και της αξιοποίησης των αλλοδαπών ποδοσφαιριστών που αγωνίστηκαν στο ελληνικό πρωτάθλημα. Στην έρευνα περιλήφθηκε το σύνολο των ποδοσφαιριστών που δηλώθηκαν από τις ποδοσφαιρικές ομάδες της 1^{ης} επαγγελματικής κατηγορίας κατά την περίοδο 2007-2012, καταγράφοντας την εθνικότητά τους, τη βαθμολογική κατάταξη της ομάδας τους, τα λεπτά συμμετοχής και το σύνολο λεπτών που αγωνίστηκε η ομάδα. Η κατάταξη των ομάδων έγινε σε 3 κατηγορίες: πρόκριση στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις της επομένης περιόδου, παραμονή στην κατηγορία και υποβιβασμό, ενώ η αξιοποίηση των ποδοσφαιριστών βασίστηκε στα λεπτά συμμετοχής τους (που αντικατοπτρίζουν την εμπιστοσύνη που τους δείχνει ο προπονητής) και χωρίστηκαν σε 3 κατηγορίες: βασικοί, αναπληρωματικοί και εφεδρικοί, με βάση την προστιθέμενη ή αφαιρούμενη μέση τυπική απόκλιση από τη μέση τιμή των λεπτών συμμετοχής των ποδοσφαιριστών κάθε συλλόγου ξεχωριστά. Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν σχετικές συχνότητες, ενώ για τη σχέση του αριθμού των αλλοδαπών ποδοσφαιριστών και της τελικής κατάταξης χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό κριτήριο χ^2 ως τεστ ανεξαρτησίας, με επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $p < 0.05$. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν μία συνεχόμενη αύξηση του αριθμού των αλλοδαπών ποδοσφαιριστών που την περίοδο 2010-2011 έφτασε στο 57.39%, ενώ την περίοδο 2011-2012 μειώθηκε στο 46.12%, προφανώς ως συνέπεια των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι περισσότερες ομάδες. Παράλληλα, στις 4 από τις 5 αγωνιστικές περιόδους που εξετάστηκαν δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ του αριθμού

των αλλοδαπών και της κατάταξης των ομάδων στις οποίες αγωνίστηκαν, ενώ στην περίπτωση που εντοπίστηκε δεν υπήρχε σχέση μεταξύ αιτίου και αιτιατού. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι καθ' όλη την πενταετία κατά μέσο όρο περίπου το 22.60% των αλλοδαπών αθλητών αγωνίστηκαν ως βασικοί στις ομάδες τους, το 62.60% ως αναπληρωματικοί και το 14.80% ως εφεδρικοί. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι ένα ποσοστό του 7.90% επί των αλλοδαπών ποδοσφαιριστών αγωνίστηκαν μεν ως αναπληρωματικοί, αλλά κρίθηκαν μη απαραίτητοι από τις ομάδες τους και αποχώρησαν στα μισά της περιόδου. Αν αθροιστεί και το ποσοστό των εφεδρικών παικτών (14.80%) μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι περίπου το 23.00% των αλλοδαπών ποδοσφαιριστών δεν αποτελούν βασικές επιλογές των ομάδων τους και θα μπορούσε είτε να είχε αποφευχθεί η προσέλευσή τους, είτε να είχαν γίνει καλύτερες και πιο ποιοτικές επιλογές μέσα από ένα πιο αποδοτικό σχεδιασμό, είτε να είχαν αξιοποιηθεί νεαροί γηγενείς ποδοσφαιριστές αποκτώντας εμπειρίες από τη συμμετοχή τους σε αγώνες, αναδεικνύοντας το ταλέντο τους και βελτιώνοντας τις ικανότητές τους. Οι αρμόδιοι φορείς του ποδοσφαίρου πρέπει να αναλογιστούν ότι η υπέρμετρη και αλόγιστη αύξηση των αλλοδαπών ποδοσφαιριστών απειλεί την πρόοδο του Ελληνικού ποδοσφαίρου αφού στερεί ευκαιρίες από νεαρούς Έλληνες παίκτες με κίνδυνο να εγκαταλείψουν τον επαγγελματικό αθλητισμό.

Λέξεις Κλειδιά: Ελληνικό ποδόσφαιρο, αλλοδαποί ποδοσφαιριστές, γηγενείς ποδοσφαιριστές, βασικοί, αναπληρωματικοί

ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ Η ΠΡΟΣΗΛΩΣΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΘΛΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ; ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Τσίτσαρη, Ε.,¹ Ρούσου, Β.,¹ Τζέτζης, Γ.,² Κώστα, Γ.¹

¹ ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

² ΤΕΦΑΑ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η διαφοροποίηση του φίλαθλου κοινού, η αύξηση του ανταγωνισμού μεταξύ των διάφορων αθλητικών και ψυχαγωγικών γεγονότων, οι αρνητικές οικονομικές συγκυρίες σε παγκόσμιο επίπεδο, έχουν καταστήσει ιδιαίτερα σημαντική την ψυχογραφική κατανόηση των ατόμων που επιλέγουν να υποστηρίξουν μία ομάδα/αθλητή, κυρίως, όμως, να παραστούν και να παρακολουθήσουν τους αγώνες στο γήπεδο. Στόχος της πιλοτικής αυτής προσέγγισης ήταν η αξιολόγηση των κινήτρων παρακολούθησης αγώνων στο γήπεδο και η δυνατότητα αυτών να προβλέψουν τον βαθμό προσήλωσης των φιλάθλων ποδοσφαίρου με την ομάδα τους. Η μελέτη αυτή αποτελεί μέρος μεταπτυχιακής διατριβής. Το δείγμα αποτέλεσαν 118 τριτοετείς φοιτητές του ΤΕΦΑΑ του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης που δέχθηκαν να συμμετάσχουν στην έρευνα. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε πριν την έναρξη μίας διάλεξης, ώστε να αποφευχθεί πιθανή κούραση ή αίσθημα ανίας των φοιτητών. Μοιράστηκε ένα μονοσέλιδο ερωτηματολόγιο, στόχος του οποίου ήταν να καταγράψει τους λόγους που κάποιος/α παρακολουθεί αγώνες ποδοσφαίρου στο γήπεδο, καθώς και το πόσο προσηλωμένος/η είναι με την ομάδα που δήλωσε ως αγαπημένη του/της. Περιορισμό αποτελεί το γεγονός ότι όντες φοιτητές στο Δ.Π.Θ., οι περισσότεροι βρίσκονται μακριά από την έδρα της ομάδας τους, γεγονός που καθιστά από δύσκολη ως αδύνατη τη συχνή δια ζώσης παρακολούθηση αγώνων. Τονίζεται, όμως, ότι η προσπάθεια αυτή αποτελεί προάγγελο μεταπτυχιακής έρευνας που το προσεχές διάστημα θα λάβει χώρα σε αθλητική εγκατάσταση στη διάρκεια αγώνα. Δεκαπέντε μεταβλητές του ερωτηματολογίου SPEED (Funk, Filo, Beaton & Pritchard, 2009) –3 για κάθε παράγοντα– επιλέχθηκαν προκειμένου να αξιολογήσουν τα κίνητρα Κοινωνικοποίησης (Socialization), Επίδοσης (Performance), Διέγερσης (Excitement), Επίτευξης (Esteem) και Εκτροπής (Diversion). Η προσήλωση με την ομάδα αξιολογήθηκε με έναν παράγοντα αποτελούμενο από 6 μεταβλητές (Alexandris & Tsiotsou, 2012). Οι απαντήσεις σε όλες τις μεταβλητές δίνονταν μέσω μίας 7-βάθμιας κλίμακας Likert, όπου 1 = διαφωνώ απόλυτα και 7 = συμφωνώ απόλυτα. Η εσωτερική συνοχή των διαστάσεων της κλίμακας, η οποία ελέγχθηκε μέσω του δείκτη Cronbach's α , ήταν ιδιαίτερα υψηλή (μεγαλύτερο του $\alpha = .850$). Περιγραφική στατιστική έδειξε ότι οι φοιτητές δεν αξιολογούν ιδιαίτερα θετικά κάποιον από τους παράγοντες κινήτρων παρακολούθησης αγώνων, πιθανά λόγω της απόστασης του τόπου

διαμονής τους από την έδρα της ομάδας που υποστηρίζουν. Έκπληξη αποτέλεσε το γεγονός της μη υψηλής αξιολόγησης της διάστασης *προσήλωση* ($M.O. = 3.86$), στοιχείο που ίσως να οφείλεται στο ότι αρκετοί από τους συμμετέχοντες στην έρευνα ήταν κοπέλες (40%), οι περισσότερες από τις οποίες δε δήλωσαν φίλαθλοι κάποιας ομάδας ποδοσφαίρου. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης παλινδρόμησης έδειξαν ότι τα κίνητρα παρακολούθησης αγώνων προβλέπουν σημαντικά την προσήλωση των φοιτητών με την ομάδα τους ($F = 12.619, p < .01$), παρά τον προαναφερθέντα περιορισμό, στοιχείο σημαντικό λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα του συγκεκριμένου δείγματος. Τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν την επιλογή των οργάνων αξιολόγησης και την πρόθεση διεξοδικής μελέτης των ψυχογραφικών παραμέτρων της συμπεριφοράς των Ελλήνων φιλάθλων με στόχο τη βαθύτερη κατανόησή τους.

«Θέματα Διοργάνωσης Αθλητικών Γεγονότων»

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ ΣΤΙΒΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ «ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΕΙΑ»

Μπροτζάκη, Ι., Κριεμάδης, Α., Χατζηγιάννη, Ε., Δουβής, Ι., Αλεξόπουλος, Π.
Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Στην παρούσα μελέτη αντικείμενο έρευνας αποτελεί η διοργάνωση διεθνών συναντήσεων στίβου στην ελληνική περιφέρεια, αναλύοντας εκτενέστερα την περίπτωση των «Βαρδινογιαννείων». Η συγκεκριμένη συνάντηση στίβου πραγματοποιείται στο Ρέθυμνο σε ανάμνηση του Παύλου Βαρδινογιάννη, από το 1985, ένα χρόνο μετά το θάνατό του. Διοργανωτές είναι το αθλητικό σωματείο «Ένωση Ατρόμητου Ρεθυμνιακού» και το Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων της Μότορ Όιλ (Ελλάς) Α.Ε. Σκοπός αυτής της εργασίας είναι η διερευνητική προσέγγιση των λειτουργιών και των συνεργασιών που συνάπτονται, καθώς και οι υπηρεσίες που παρέχονται στους συμμετέχοντες σε αθλητικές διοργανώσεις μεσαίου επιπέδου, όπως είναι οι διεθνείς συναντήσεις στίβου που πραγματοποιούνται στην ελληνική περιφέρεια. Τα στοιχεία της παρούσας έρευνας συλλέχθηκαν βάσει των μεθόδων της συνέντευξης, της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, της ανασκόπησης αρχείων και της διαδικτυακής περιήγησης. Στο θεωρητικό μέρος της εργασίας παρατίθενται πληροφορίες σχετικά με βασικούς άξονες της διαδικασίας της αθλητικής διοίκησης, καθώς επίσης και για την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Στίβου (Ε.Α.Α.) και τις συναντήσεις που διοργανώνονται υπό την αιγίδα της. Στο πρακτικό μέρος παρουσιάζονται οι διεθνείς συναντήσεις στίβου που λαμβάνουν χώρα στην ελληνική περιφέρεια, οι οποίες και είναι η συνάντηση «Θεσσαλονίκη», τα «Παπαφλέσσεια», τα «Βενιζέλλεια» και τα «Βαρδινογιαννεία». Κατά τη μελέτη της περίπτωσης των Βαρδινογιαννείων αναφέρονται στοιχεία σχετιζόμενα με την ιστορία της συγκεκριμένης συνάντησης, την πολιτισμική διάσταση, την οργάνωση και τις υπηρεσίες που παρέχονται στους συμμετέχοντες και λοιπούς εμπλεκόμενους. Όλες οι οργανωτικές και λειτουργικές παράμετροι (σύνθεση Ο.Ε., νομικό πλαίσιο – κανονισμοί, εγκαταστάσεις, πόροι, δαπάνες, ασφάλεια, διαπίστευση, ανθρώπινο δυναμικό, συμμετοχές αθλητών, συνεργασίες, Μ.Μ.Ε. – υπηρεσίες Τύπου και τεχνολογικός εξοπλισμός) της συνάντησης βρίσκονται και τηρούνται σε υψηλό επίπεδο. Το οργανωτικό και λειτουργικό επίπεδο αυτής αξιολογείται και κρίνεται κάθε χρόνο από ειδική Επιτροπή της Ε.Α.Α.. Σε περίπτωση μη τήρησης του προκαθορισμένου επιπέδου, η συνάντηση υποβαθμίζεται στην κατηγορία Ε.Α.Α. Classic Meetings. Επίσης, οι υπηρεσίες που παρέχονται σε όλους τους συμμετέχοντες (αθλητές, συνοδούς, προπονητές, διοικητικά στελέχη, επίσημους, χορηγούς, δημοσιογράφους, κ.α.) χαρακτηρίζονται αρκετά ικανοποιητικές βάσει ερωτηματολογίων που συμπληρώνονται από τους ίδιους κατά την αναχώρησή τους. Το αγωνιστικό επίπεδο της συνάντησης «Βαρδινογιαννεία» είναι ιδιαίτερα υψηλό και αυτό αποδεικνύεται από τη βαθμολογική κατάταξη, καθώς τα έτη 2002 έως 2007 και το 2009 κατέλαβε την 1^η θέση στην κατηγορία της. Επίσης, γίνεται αναφορά στις επιπτώσεις και τη συμβολή αυτής της συνάντησης στη γενικότερη ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας, αλλά και του αθλητικού κινήματος. Η συγκεκριμένη διοργάνωση συμβάλλει ιδιαίτερα στην εμπορική δραστηριότητα της πόλης κατά τις ημέρες διεξαγωγής των αγώνων, όπως και στη διεθνή αναγνωρισιμότητα της πόλης και, συνεπώς, στην προσέλκυση ξένων επισκεπτών.

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Τσέκερη, Χ., Βρόντου, Ο., Δουβής, Ι.
Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η περιβαλλοντολογική ευθύνη που στοχεύει στη θετικότερη επίδραση του περιβάλλοντος αποτελεί τα τελευταία χρόνια ευθύνη που συνδέεται με τον αθλητισμό, τον Ολυμπισμό, τις αθλητικές εγκαταστάσεις και τις διοργανώσεις. Η ύπαρξη και η ομαλή λειτουργία πολλών αθλημάτων συνδέεται άρρηκτα με το

κλίμα και το περιβάλλον. Η παρούσα μελέτη έχει ως στόχο την εξέταση του τρόπου εφαρμογής των αρχών της αειφορίας, της περιβαλλοντικής συνείδησης και της βιωσιμότητας στον αθλητισμό. Η μέθοδος έρευνας που χρησιμοποιείται είναι η μελέτη περίπτωσης για μία σειρά αθλητικών διοργανώσεων και των συναφών εγκαταστάσεων που χαρακτηρίζονται από μεγάλο όγκο δραστηριότητας και επισκεψιμότητας, όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες του Τορίνο, του Πεκίνου και του Λονδίνου, καθώς και του Παγκόσμιου Κυπέλλου Ποδοσφαίρου στη Γερμανία, της Φόρμουλα 1, καθώς και του Κλασσικού Μαραθωνίου Αθήνας. Οι συγκεκριμένες περιπτώσεις παρουσίασαν εντυπωσιακές «πράσινες» πρακτικές επενδύοντας σε μία σειρά δραστηριοτήτων σημαντικά φιλικών προς το περιβάλλον. Συμπερασματικά, οι διαφορετικές προσεγγίσεις και δράσεις, όπως αυτές αναλύθηκαν ανά μελέτη περίπτωσης, υποδεικνύουν ένα νέο και εναλλακτικό τρόπο προσέγγισης της λειτουργίας μεγάλων αθλητικών γεγονότων και εγκαταστάσεων και, πιο σημαντικά, τη συνειδητοποίηση για αειφόρο πρακτική και στο αθλητικό περιβάλλον.

Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΟΡΗΓΟΥΣ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΟΥ 2004

Πεπονάκης, Γ., Παπανικολάου, Π., Βρόντου, Ο., Κριεμάδης, Α.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Το Ολυμπιακό Σύμβολο είναι από τα πιο αναγνωρίσιμα σήματα σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς συμβολίζει ισχυρές αξίες, όπως είναι η ευγενής άμυλα, η ενότητα των κρατών και η Ολυμπιακή Εκεχειρία. Πολλές διεθνείς και εθνικές εταιρίες επιθυμούν να χρηματοδοτήσουν τους Ολυμπιακούς Αγώνες προκειμένου να αποκτήσουν μέσα από τη χορηγία πολλά οφέλη για το προϊόν τους. Ο σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση των Ολυμπιακών χορηγιών της Αθήνας 2004 και η επίδρασή τους στους καταναλωτές. Πιο συγκεκριμένα, ο σκοπός της έρευνας ήταν η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας εθνικών και διεθνών χορηγιών των Ολυμπιακών Αγώνων Αθήνα 2004. Ελλείψει ανάλογων ερευνητικών εργαλείων δημιουργήθηκε ένα νέο ερωτηματολόγιο, το οποίο απαντήθηκε από 400 πολίτες της Αθήνας, με υψηλό μορφωτικό επίπεδο, ηλικίας 25 - 50 ετών. Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πρόγραμμα SPSS 17.0. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων έδειξε ότι οι περισσότεροι χορηγοί κατάφεραν να αποτυπωθούν από τους πολίτες ως Ολυμπιακοί χορηγοί της Αθήνας, άλλοι με μεγαλύτερη επιτυχία και άλλοι με μικρότερη. Σε ορισμένες περιπτώσεις κάποιοι χορηγοί παρουσίασαν χαμηλά επίπεδα αναγνωρισιμότητας με αποτέλεσμα να υποδηλώνεται η αναποτελεσματικότητα της Ολυμπιακής χορηγίας.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΗ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ

Κωνσταντάκος, Γ.,¹ Καφφεςάκης, Ν.,¹ Παπαϊωάννου, Α.²

¹ International Master in Sport Tourism, Lille 2 Droit et Sante, France

² Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η στρατηγική ανάπτυξη καινοτόμων και ποιοτικών υπηρεσιών αφενός αποτελεί βασικό παράγοντα για την περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη και κερδοφορία των επιχειρήσεων αθλητισμού και αναψυχής και αφετέρου συμβάλλει στην αντιμετώπιση της στρατηγικής των ανταγωνιστών και στην εκμετάλλευση των αλλαγών του περιβάλλοντος της επιχείρησης. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να παρουσιάσει την ανάπτυξη μίας καινοτόμας υπηρεσίας στον τομέα του αθλητισμού και της αναψυχής, παρουσιάζοντας μία περιπτωσιολογική μελέτη. Επιπρόσθετα, να περιγράψει και να αναλύσει τον τρόπο με τον οποίο δημιουργήθηκε η νέα ιδέα, τον τρόπο με τον οποίο υλοποιήθηκε, τον τρόπο με τον οποίο προβλήθηκε, καθώς και τον τρόπο χρηματοδότησής της. Στοιχεία, επίσης, αντλήθηκαν από το διαδίκτυο, καθώς και από ερευνητικές εργασίες και επιστημονικά άρθρα δημοσιευμένα σε διεθνή περιοδικά με σκοπό την συλλογή θεωρητικών και πρακτικών στοιχείων σχετικών με τη στρατηγική ανάπτυξη νέων υπηρεσιών. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε έρευνα μάρκετινγκ μέσω ερωτηματολογίων στους ορεινούς και ημιορεινούς πληθυσμούς στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλίας. Συμπερασματικά, η συγκεκριμένη μελέτη περίπτωσης αποτυπώνει πως η επιχείρηση αθλητισμού και αναψυχής αναπτύσσεται μέσω της δημιουργίας μίας καινοτόμας υπηρεσίας (*Στρατηγική Διαφοροποίησης*), η οποία καλύπτει ένα μεγάλο φάσμα βασικών και ανικανοποίητων αναγκών των καταναλωτών της (ομάδα στόχος: ηλικιωμένοι και ειδικοί πληθυσμοί των ορεινών όγκων της ευρύτερης περιοχής της Θεσσαλίας), όπως είναι η υγεία, η ψυχαγωγία, η κοινωνικοποίηση, η εκγύμναση και η ασφάλεια (τομείς στους οποίους οι κρατική μέριμνα υστερεί σημαντικά).

ΤΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ: ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Λάκκας, Δ., Βρόντου, Ο., Ταμπάκη, Μ., Παγούνης, Ν.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Τα ιστολόγια (weblogs ή blogs) είναι ιδιότυπες ιστοσελίδες, οι οποίες περιλαμβάνουν ποικίλες καταχωρήσεις, ή άρθρα που ανανεώνονται τακτικά από έναν, ή περισσότερους συγγραφείς. Αυτή τους η δυνατότητα έχει δημιουργήσει σημαντικές προσδοκίες για την αξιοποίηση των ιστολογίων στην οργάνωση και διοίκηση του αθλητισμού, παρόλο που στην ελληνική βιβλιογραφία ο αριθμός των μελετών σχετικά με την αξιοποίησή στη διοίκηση του αθλητισμού είναι σχετικά μικρός. Σκοπός της εργασίας ήταν η καταγραφή και η αξιολόγηση της κατεύθυνσης του περιεχομένου ιστολογίων που φιλοξενούνται από αθλητικά ερασιτεχνικά σωματεία διάφορων αθλημάτων. Πιο συγκεκριμένα καταγράφηκαν τα κυριότερα χαρακτηριστικά των ιστολογίων και ο τρόπος αξιοποίησής τους, από τις διοικήσεις των ερασιτεχνικών σωματείων. Η ερευνητική διαδικασία περιλάμβανε την ανάλυση δείγματος 100 ιστολογίων, τα οποία επιλέχθηκαν με τυχαία (random) δειγματοληψία σε σχέση με το άθλημα που εκπροσωπούν. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι τα ιστολόγια χρησιμοποιούνται περισσότερο ως χώρος ενημέρωσης των αθλητών και των θεατών σχετικά με τις δραστηριότητες του σωματείου, καθώς και ως χώρος διαφήμισης και προσέλκυσης τοπικών χορηγών. Η παρούσα έρευνα έδειξε ότι τα συγκεκριμένα ιστολόγια στη συντριπτική τους πλειοψηφία δεν ενημερώνονται τακτικά. Οι αναρτήσεις τους, όταν γίνονται, περιορίζονται σε μία μόνο ανάρτηση, καθώς υπάρχει και σημαντικός αριθμός ιστολογίων που μετά από κάποιες καταχωρήσεις κατά το πρώτο διάστημα δημιουργίας τους παραμένουν ανενεργά.

Λέξεις κλειδιά: Ιστολόγια, blog σωματείου, αθλητικός όμιλος, σύλλογος, χορηγίες

Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΑΝΑΜΕΙΞΗΣ ΣΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΣΤΙΚΗ ΑΦΟΣΙΩΣΗ ΘΕΑΤΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

Τάχης, Σ.,¹ Τζέτζης, Γ.²

¹ ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

² ΤΕΦΑΑ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Στην εποχή μας, με δεδομένα τα τεράστια οικονομικά προβλήματα, τα σωματεία αδυνατούν να καλύψουν τις υποχρεώσεις τους. Για να αποκοτούν οι επαγγελματικές ομάδες μία μακροπρόθεσμη πηγή εσόδων πρέπει να δημιουργούν και να διατηρούν μία σταθερή βάση αφοσιωμένων θεατών. Σύμφωνα με αρκετούς ερευνητές, η ανάμιξη είναι η πλέον κατάλληλη έννοια για να εξηγήσει και να προβλέψει τις ψυχολογικές διαδικασίες ανάπτυξης της αφοσίωσης των θεατών (Iwasaki & Havitz, 1998, 2004; Funk & James, 2001, 2006). Οι περισσότερες έρευνες ασχολήθηκαν με την αναζήτηση της σχέσης μεταξύ της ανάμιξης και των προθέσεων συμπεριφοράς. Ελάχιστες ασχολήθηκαν με τη σχέση της ανάμιξης με την τελική συμπεριφορά του θεατή.

Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας ήταν να διερευνήσει τη σχέση μεταξύ της ανάμιξης των θεατών με την ομάδα τους και της συμπεριφοριστικής τους αφοσίωσης, που αξιολογήθηκε με τη συχνότητα παρακολούθησης αγώνων εντός και εκτός έδρας τα τελευταία χρόνια. Στην έρευνα συμμετείχαν 715 θεατές ποδοσφαίρου επαγγελματικών ομάδων ποδοσφαίρου. Για τη μέτρηση της ανάμιξής τους με την ομάδα χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα της ανάμιξης στην αναψυχή των Kyle, Graefe, Manning & Bacon (2003). Η μέτρηση της συχνότητας παρακολούθησης αγώνων εντός και εκτός έδρας και γενικότερης παρακολούθησης τα τελευταία χρόνια έγινε με 3 ερωτήματα. Έγινε ανάλυση παλινδρόμησης μεταξύ της ανάμιξης και των 3 θεμάτων συμπεριφοριστικής αφοσίωσης των θεατών.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι 3 διαστάσεις της ανάμιξης των θεατών, «ελκυστικότητα», «κεντρικότητα», «αυτοέκφραση», προέβλεψαν στατιστικά σημαντική ($F = 12.190, p < 0.001$) αναλογία της μεταβλητότητας της παρακολούθησης εντός έδρας αγώνων. Μόνο οι παράγοντες «ελκυστικότητα» ($t = 2.983, p < 0.05$) και «κεντρικότητα» ($t = 3.748, p < 0.05$) συνεισέφεραν σημαντικά. Οι διαστάσεις της ανάμιξης προέβλεψαν στατιστικά σημαντική αναλογία της μεταβλητότητας της παρακολούθησης των εκτός έδρας αγώνων ($F = 17.604, p < 0.001$). Αυτή τη φορά μόνο οι παράγοντες «κεντρικότητα» ($t = 5.011, p < 0.05$) και «αυτοέκφραση» ($t = 2.009, p < 0.05$) συνεισέφεραν σημαντικά. Τέλος, οι 3 διαστάσεις της ανάμιξης δεν προέβλεψαν στατιστικά σημαντική αναλογία της μεταβλητότητας της καταναλωτικής συμπεριφοράς των θεατών τα τελευταία χρόνια ($F = 2.888, p > 0.001$).

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων προέκυψε ότι για τους θεατές η παρακολούθηση εντός έδρας αγώνων αποτελεί πιθανότατα μία ευκαιρία για ψυχαγωγία, διασκέδαση και συναναστροφή με άλλους ανθρώπους. Η παρακολούθηση εκτός έδρας αγώνων αποτελεί πιθανά ένα μέσον αυτοέκφρασης και συναναστροφής. Όσον αφορά στη συχνότητα παρακολούθησης αγώνων τα τελευταία χρόνια, φαίνεται ότι υπάρχουν άλλοι σημαντικότεροι παράγοντες που επηρεάζουν τη διαμόρφωσή της. Επίσης, προκύπτει ότι ανάμεσα στα στάδια των προθέσεων και της τελικής συμπεριφοράς πιθανότατα υπάρχουν ενδιάμεσοι παράγοντες που επηρεάζουν την τελική συμπεριφοριστική αφοσίωση των θεατών.

Μέσω της ανάλυσης του προφίλ ανάμιξης των θεατών με την αγαπημένη τους ομάδα οι υπεύθυνοι μάρκετινγκ ενός επαγγελματικού σωματείου μπορούν να εστιάσουν σε μία συγκεκριμένη στρατηγική μάρκετινγκ κατανοώντας τα χαρακτηριστικά των αφοσιωμένων θεατών και αυξάνοντας τον αριθμό τους.

1990-2012: ΠΟΡΕΙΑ, ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ

Αντωνοπούλου, Π.,¹ Δρακοπούλου, Χ.²

¹ Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² University of Hertfordshire

Εισαγωγή

Στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης διερευνάται η πορεία του αθλητικού Τύπου και του αθλητικού ραδιοφώνου κατά την περίοδο 1990-2012 με στόχο την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων σχετικά με τις μελλοντικές τάσεις και προοπτικές των αθλητικών ΜΜΕ και τη διατύπωση προτάσεων για την ορθολογική και βιώσιμη εξέλιξη της συγκεκριμένης αγοράς με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Για τους σκοπούς της έρευνας χρησιμοποιούνται ως βασικά εργαλεία ανάλυσης: α) τα επίσημα στοιχεία της ΑΕΜΑΡ ΒΑΡΙ για τις ακροαματικότητες των ραδιοφωνικών σταθμών που προκύπτουν από καθημερινή έρευνα με την μέθοδο του «Day-after Recall» σε ετήσιο δείγμα 57.960 ακροατών, β) τα επίσημα στοιχεία κυκλοφορίας των πανελλαδικών ημερήσιων αθλητικών εφημερίδων των πρακτορείων Διανομής Τύπου «ΕΥΡΩΠΗ» και «ΑΡΓΟΣ» καθώς και γ) στοιχεία από τα αρχεία της ΕΣΗΕΑ και της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών. Για λόγους μεθοδολογικής ορθότητας στην παρούσα μελέτη εξετάζονται οι κυκλοφορίες των ημερησίων πανελλαδικών αθλητικών εφημερίδων και όχι των φύλλων της Δευτέρας οι οποίες συνιστούν διαφορετική αγορά, όπως και οι εκδόσεις της Κυριακής στον πολιτικό Τύπο, ενώ δεν περιλαμβάνεται και ο λεγόμενος «Στοιχηματικός Τύπος».

Πορεία των αθλητικών ΜΜΕ κατά την περίοδο 1990-2012

Από τη μελέτη των κυκλοφοριών (πωλήσεων) των αθλητικών εφημερίδων κατά την περίοδο 1990-2012 και των στοιχείων ακροαματικότητας των αθλητικών ραδιοφωνικών σταθμών από την ίδρυση του πρώτου αμιγώς αθλητικού σταθμού το 1993 έως και σήμερα προκύπτει το συμπέρασμα ότι το διάστημα αυτό τα αθλητικά ΜΜΕ ακολούθησαν μία πορεία διάφορη και συνήθως αντίστροφη από αυτή των αντίστοιχων πολιτικών/ενημερωτικών ΜΜΕ και, ως εκ τούτου, συγκροτούν μία αυτόνομη μιντιακή αγορά. Ειδικότερα, καθόλη την περίοδο 1990-2009 τα αθλητικά ΜΜΕ εμφανίζονται είτε να διάγουν περίοδο ταχύτατης ανάπτυξης δημιουργώντας νέα κοινά αναγνωστών / ακροατών, είτε να εμφανίζουν σταθεροποιητικές τάσεις αναδιανεμόντας τα υφιστάμενα κοινά, σε κάθε περίπτωση, δε, να επιδεικνύουν εξαιρετικές αντοχές στους κατά περιόδους έντονους κλυδωνισμούς της αγοράς. Μετά το 2009 η εικόνα αλλάζει και ο μεν αθλητικός Τύπος εμφανίζει μεγάλη κυκλοφοριακή κάμψη, το δε αθλητικό ραδιόφωνο υποχωρεί μεν στους πίνακες ακροαματικότητας, αλλά συνεχίζει, παρά ταύτα, να διατηρείται ψηλά στη σχετική κατάταξη των ραδιοφωνικών σταθμών. Ειδικότερα, στην πορεία των αθλητικών ΜΜΕ κατά την περίοδο 1990-2012 διακρίνονται 3 βασικές υποπερίοδοι:

Α' υποπερίοδος: 1990-2000. Κατά τη συγκεκριμένη δεκαετία ο αθλητικός Τύπος εμφανίζει κατακόρυφη άνοδο. Συγκεκριμένα, το 1990 οι συνολικές πωλήσεις των αθλητικών εφημερίδων ανέρχονται στα 28.626.000 φύλλα, το 1993 σπάνε το «φράγμα» των 30.000.000 φύλλων σε ετήσια βάση, και, μόλις ένα χρόνο μετά, το 1994, οι συνολικές πωλήσεις υπερβαίνουν τα 40.000.000 φύλλα. Το 2000 οι πωλήσεις προσεγγίζουν τα 50 εκατομμύρια φύλλα (49.806.000). Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, στο διάστημα 1990-2000 ο αθλητικός Τύπος σχεδόν διπλασίασε την κυκλοφορία του. Η πορεία του πολιτικού Τύπου κατά το αντίστοιχο διάστημα είναι αντίστροφη προς αυτή του αθλητικού Τύπου: ενώ το 1990 οι ημερήσιες πολιτικές εφημερίδες, πρωινές και απογευματινές, πωλούν όλες μαζί 247.375.000 φύλλα, το 2000 πωλούν λιγότερα από τα μισά, μόλις 122.376.000 φύλλα. Την περίοδο δηλαδή κατά την οποία ο αθλητικός Τύπος διπλασιάζει την κυκλοφορία του ο πολιτικός Τύπος χάνει περίπου το 50% της δικής του κυκλοφορίας. Την ίδια δεκαετία παρουσιάζονται ριζικές ανακατατάξεις στο ραδιοφωνικό τοπίο της χώρας. Από την πρωτόλεια μορφή ιδιωτικού ραδιοφώνου (1987-1989), το οποίο χαρακτηρίζεται ως προς το πρόγραμμά του από την άτακτη εναλλαγή ενημερωτικών μηνυμάτων και μουσικής, το ραδιόφωνο περνά από τις αρχές της δεκαετίας του '90 και μετά σε σταδιακό διαχωρισμό των σταθμών σε ενημερωτικούς και μουσικούς. Κυρίαρχο είδος την περίοδο εκείνη αποτελεί το ενημερωτικό ραδιόφωνο, το οποίο ανταποκρίνεται στο κοινωνικό ζήτούμενο της μη ελεγχόμενης ενημέρωσης σε μία χρονική συγκυρία όπου η κοινωνία αρχίζει να διαπνέεται από μία «πραγματιστική» αντίληψη των πολιτικών πραγμάτων με ιδιαίτερη έμφαση στη

διαχείριση της καθημερινότητας. Η ταχύτατη εξέλιξη του ενημερωτικού ραδιοφώνου συμπαρασύρει και το μουσικό ραδιόφωνο, το οποίο αρχίζει επίσης να εξελίσσεται, λαμβάνει επαγγελματική μορφή, επενδύει σε έμφυχο δυναμικό και τεχνικές υποδομές και αντλεί, στη διάρκεια της δεκαετίας, όλο και μεγαλύτερο κομμάτι του ραδιοφωνικού κοινού.

Το 1993 «γεννιέται» και ο πρώτος αμιγώς αθλητικός ραδιοφωνικός σταθμός, η ΕΡΑ ΣΠΟΡ, η οποία από τη δημιουργία της καταγράφει εντυπωσιακή πορεία, σύντομα, δε, καταλαμβάνει αξιοσημείωτη θέση στους πίνακες ακροαματικότητας και ο νεοσύστατος ΣΠΟΡ FM. Οι νέες τάσεις που αποτυπώνονται στη ραδιοφωνική αγορά καταγράφονται για πρώτη φορά σε έρευνα της εταιρίας ALCO, το Νοέμβριο του 1997, η οποία για πρώτη φορά εμφανίζει 2 αθλητικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς σε υψηλές θέσεις στον πίνακα ακροαματικότητας. Στη συγκεκριμένη έρευνα καταγράφεται, επίσης, η ανοδική πορεία του μουσικού ραδιοφώνου καθώς στις 6 πρώτες θέσεις της ακροαματικότητας υπάρχουν 3 ενημερωτικοί και 3 μουσικοί σταθμοί, ενώ για πρώτη φορά κάνουν την εμφάνισή τους στις μετρήσεις, και μάλιστα σε καλές θέσεις, 2 αθλητικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί: η «ΕΡΑ ΣΠΟΡ» στη 12^η θέση (με ακροαματικότητα 4,5% έναντι 2% της ΕΡΑ1 και περίπου 1,5% της ΕΡΑ 2 και της ΕΡΑ 3) και ο «Σπορ FM» στη 14^η θέση με 4,2%.

Β' υποπερίοδος: 2001-2008. Μετά το 2000 το τοπίο μεταβάλλεται τόσο ως προς τον αθλητικό Τύπο όσο και ως προς το αθλητικό ραδιόφωνο. Σε ότι αφορά στον Τύπο, το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτής της υποπεριόδου είναι η κατακόρυφη, πλην ανορθολογική αύξηση των αθλητικών εφημερίδων χωρίς ταυτόχρονη αύξηση του αναγνωστικού κοινού. Ειδικότερα, οι 6 τίτλοι που είναι καταχωρημένοι στα αρχεία της Ένωσης Ιδιοκτητών το 2000 έχουν αυξηθεί σε 10 το 2005, χωρίς, όμως, να έχει αυξηθεί η συνολική κυκλοφορία του ημερήσιου αθλητικού Τύπου, η οποία, μάλιστα, παρουσιάζει μία οριακή υποχώρηση (το 2005 ανέρχεται συνολικά στα 48.048.000 φύλλα, έναντι 49.806.000 φύλλων το 2000). Κατά τη διετία 2006-2007 σημειώνεται μία μαζική κυκλοφορία νέων αθλητικών εφημερίδων, οι οποίες στο τέλος του 2007 ανέρχονται στις 17 και συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με τη ραγδαία αύξηση της διαφημιστικής δαπάνης την περίοδο εκείνη. Η συνολική κυκλοφορία, όμως, παραμένει στα 50.147.000 φύλλα, οριακά αυξημένη σε σχέση με το 2000. Το 2008 η συνολική κυκλοφορία ημερήσιων αθλητικών εφημερίδων είναι επίσης ελαφρά αυξημένη και φτάνει τα 51.522.000 φύλλα. Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτουν 2 βασικά συμπεράσματα για την πορεία του αθλητικού Τύπου την περίοδο 2000-2008: α) χαρακτηρίζεται από αυξομειώσεις, οι οποίες γενικά διέπονται από σταθεροποιητικές τάσεις, και β) μέσα σε μία οκταετία σημειώθηκε τριπλασιασμός των τίτλων ημερήσιων αθλητικών εφημερίδων που, όμως, δεν δημιούργησαν νέο αναγνωστικό κοινό, αλλά αναδιένεμαν την υφιστάμενη κυκλοφοριακή πίτα.

Στο επίπεδο του ραδιοφώνου, η συγκεκριμένη περίοδος χαρακτηρίζεται από την αλματώδη άνοδο του αθλητικού ραδιοφώνου, την υποχώρηση του πολιτικού/ενημερωτικού ραδιοφώνου και την άνοδο του μουσικού ραδιοφώνου. Οι 2 αθλητικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί, οι οποίοι στην έρευνα της ALCO το 1997 εμφανίζονταν να καταλαμβάνουν την 12^η και τη 14^η θέση αντίστοιχα, η ΕΡΑ ΣΠΟΡ με ακροαματικότητα 4,5% και ο ΣΠΟΡ FM με 4,2% έχουν διαγράψει στο μεταξύ μία εντυπωσιακή πορεία φτάνοντας το 2007 να καταλαμβάνουν σταθερά τη 2^η και την 6^η θέση στους πίνακες ακροαματικότητας. Ενδεικτικά, στη μέτρηση ακροαματικότητας της BARI FOCUS για λογαριασμό της AEMAP, στο λεκανοπέδιο Αττικής κατά το διάστημα 15/10-11/11/2007, ο SUPER SPORT FM βρίσκεται στη 2^η θέση με ακροαματικότητα 9,4% και στην 6^η θέση βρίσκεται η ΕΡΑ ΣΠΟΡ με 8,5%. Ένας τρίτος αθλητικός ραδιοφωνικός σταθμός της Αττικής, ο SPORTIME, βρίσκεται πολύ χαμηλότερα στον πίνακα ακροαματικότητας έχοντας πάντως σημειώσει άνοδο από την προηγούμενη μέτρηση (στο 1,2% από 0,9% στο διάστημα 17/9-14/10/2007). Ως γενικό συμπέρασμα προκύπτει πως κατά την περίοδο 2001-2008 και ενώ η γενική τάση ευνοεί τους μουσικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς σε βάρος των ενημερωτικών, το αθλητικό ραδιόφωνο παρουσιάζει μία εντυπωσιακή ανοδική πορεία. Μάλιστα, εάν στην περίπτωση του αθλητικού Τύπου υπήρξε μετά το 2000 αύξηση των τίτλων χωρίς συνακόλουθη αύξηση του αγοραστικού κοινού, στην περίπτωση του αθλητικού ραδιοφώνου γίνεται το ακριβώς αντίθετο: ένας υπερδιπλασιασμός σε σχέση με το 1997 της ακροαματικότητας των ήδη υπάρχοντων σταθμών.

Γ' υποπερίοδος: 2009-2012: Η αντίστροφη μέτρηση για τον αθλητικό Τύπο ξεκινά το 2009 με την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης. Τη χρονιά αυτή καταγράφεται μία μείωση της κυκλοφορίας των αθλητικών εφημερίδων της τάξης περίπου του 10% (46.425.000 φύλλα), ενώ μετά το 2010 ο αθλητικός

Τύπος ακολουθεί πορεία ταχύτατης πτώσης. Το 2010, η μείωση των πωλήσεων έναντι του 2009 υπερβαίνει το 20%, καθώς οι ημερήσιες αθλητικές εφημερίδες πωλούν όλες μαζί 42.880.000 φύλλα. Εξαιρέση στη συνεχή πτώση των κυκλοφοριών αποτελούν οι ημέρες πριν από την έναρξη του Μουντιάλ. Η ταχύτατη πτώση συνεχίζεται και το 2011, με αποτέλεσμα στο τέλος του έτους ο αθλητικός Τύπος να έχει χάσει σχεδόν το 50% της κυκλοφορίας του έναντι του 2009, καθώς η συνολική κυκλοφορία των αθλητικών εφημερίδων ανέρχεται στα 29.610.000 φύλλα, δηλαδή στα επίπεδα του 1992. Στα τέλη του 2011, στα αρχεία της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίων Εφημερίδων είναι καταγεγραμμένοι 11 ημερήσιοι πανελλαδικής κυκλοφορίας τίτλοι. Σταθερά πτωτικά κινούνται οι κυκλοφορίες των εφημερίδων και το 2012, με συνολική μέση ημερήσια κυκλοφορία 68.939 φύλλα, κατά το οκτάμηνο Ιανουάριος-Οκτώβριος 2012, δηλαδή σε ετήσια βάση θα κυμανθεί σε χαμηλότερα επίπεδα από το 1990.

Υποχώρηση των αθλητικών ΜΜΕ σημειώνεται και στο ραδιοφωνικό πεδίο, όπου, όμως, κατέχουν σταθερά θέσεις στην πρώτη δεκάδα της ακροαματικότητας η ΝΟΒΑ ΣΠΟΡ και η ΕΡΑ ΣΠΟΡ. Άλλοι αθλητικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί, όπως ο ΣΕΝΤΡΑ FM, έχουν ικανοποιητικές ακροαματικότητες, αλλά εμφανίζουν σοβαρά προβλήματα στη λειτουργία τους.

Συζήτηση – Συμπεράσματα

Όπως προκύπτει από την ανάλυση των στοιχείων που αφορούν στην περίοδο 1990-2012 τα αθλητικά ΜΜΕ συγκροτούν μία αυτόνομη μιντιακή αγορά με πορεία, τάσεις και προοπτικές διάφορες από αυτές των υπόλοιπων ΜΜΕ. Όπως έχουν δείξει σχετικές έρευνες, η αγορά των αθλητικών ΜΜΕ επηρεάζεται, από παράγοντες αθλητικούς (ελληνικές επιτυχίες, κλπ.), ψυχολογικούς (ικανοποίηση του κοινού από τον αθλητισμό σε αντιδιαστολή προς την πολιτική), κοινωνιολογικούς (η ανάγκη του φίλαθλου να ανήκει κάπου), τεχνικούς (λόγω του ιδιαίτερου ύφους και τρόπου γραφής των περισσότερων αθλητικών εφημερίδων θεωρούνται ευανάγνωστες από περισσότερες κατηγορίες αναγνωστών), ηλικιακούς (το κύριο κοινό των αθλητικών εφημερίδων ανήκει στις ηλικιακές κατηγορίες 13-44 ετών). Για τους λόγους αυτούς, καθ' όλη την περίοδο 1990-2009 τα αθλητικά ΜΜΕ εμφανίζονται να ακολουθούν ταχύτατη ανοδική πορεία, ανορθολογική στην περίπτωση του αθλητικού Τύπου. Όμως, σήμερα η αγορά των αθλητικών ΜΜΕ εμφανίζει έντονα σημάδια κορεσμού, ενώ η οικονομική κρίση ήρθε να αναδείξει και τις πολλές στρεβλώσεις της. Το συνολικό αναγνωστικό κοινό των αθλητικών εφημερίδων μειώνεται δραματικά, η αγορά σε περίοδο κρίσης «αποβάλλει» τα έντυπα που δεν είναι ικανά να στηριχτούν στις πωλήσεις τους, καθώς η διαφημιστική δαπάνη έχει συρρικνωθεί στα επίπεδα των αρχών της δεκαετίας του '90. Το αθλητικό ραδιόφωνο εμφανίζεται και αυτό ευάλωτο στις οξύτερες πιέσεις της αγοράς και ως νέο δυναμικό πεδίο αθλητικής ενημέρωσης προβάλλουν τα new media και τα social media.

Το ερώτημα το οποίο πρέπει να απαντηθεί σήμερα είναι: **τι πρέπει και τι μπορεί να γίνει;** Παρότι η αγορά των αθλητικών ΜΜΕ είναι ιδιαίτερη και αυτόνομη η λύση στα προβλήματα της μπορεί να αναζητηθεί μόνο μέσα στη συνολική αγορά των media. Απαιτούνται πολιτικές εξορθολογισμού της αγοράς αυτής με τη συμμετοχή των Ενώσεων Τύπου, ώστε να διασφαλιστούν όροι διαφάνειας στην εφαρμογή των πολιτικών αυτών. Επίσης, θα πρέπει να εκδηλωθούν εκ μέρους της Πολιτείας και των Ενώσεων Τύπου έμπρακτες μορφές ενθάρρυνσης και υποστήριξης των συνεργατικών projects που οργανώνονται και λειτουργούν από τους ίδιους τους εργαζόμενους χωρίς τη συμμετοχή επιχειρηματία-επενδυτή, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της αθλητικής εφημερίδας «*Κιτρινόμαυρη Ώρα των εργαζομένων*» και της πολιτικής εφημερίδας με τίτλο «*Η Εφημερίδα των Συντακτών*». Ακόμα, απαιτείται μία γενναία νομοθετική ρύθμιση, η οποία θα αποτρέπει τις δόλιες πτωχεύσεις (σήμερα το νομοθετικό πλαίσιο είναι διάτρητο και η «δόλια πτώχευση» αποτελεί πλημμεληματικού χαρακτήρα αδίκημα) και τέλος απαιτείται, μετά την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών να υπάρξει χρηματοδοτική υποστήριξη των ΜΜΕ που μπορούν να παρουσιάσουν business plan βιωσιμότητας.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- Δαρεμάς, Γ. (2004). *Τηλέοραση και αγορά*. Επιμ.: Τηλέοραση και Ελληνική Κοινωνία. Αθήνα, Εικόν.
- Δεμερτζής, Ν., Παπαθανασόπουλος, Στ. κ.ά. (2000). Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 16.
- Ελληνικό Κέντρο Έρευνας Αθλητικού Δικαίου (ΕΚΕΑΔ). (2008). Αθλητικός Νόμος LEX SPORTIVA: Διαφορές – Αδικήματα – Δίκη. 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αθλητικού Δικαίου με διεθνή συμμετοχή

- (30/11-2/12/2006), Νομική Βιβλιοθήκη.
- ΕΣΗΕΑ, ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ. (2001). *Δημοσιογραφία και γλώσσα*. Πρακτικά Συνεδρίου (15-16 Απριλίου 2000).
- Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων. (2003). *Ο οπτικοακουστικός τομέας στην Ελλάδα*. Αθήνα, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων. (2007). *Ανάλεκτα*. Αθήνα, Παπαζήσης.
- Κατσούδας, Δ., Κόρσος, Δ., Χαιρετάκης, Μ. κ.ά. (1989). Τα νέα ΜΜΕ και οι επιπτώσεις τους στην Ελλάδα. *Επίκεντρα*, 57.
- Κόρσος, Δ. (1987). Τύπος και ραδιοτηλεόραση. Αθήνα-Κομοτηνή, Σάκκουλας.
- Κούρτογλου, Ξ. (2011). Σκιαγραφώντας τον Έλληνα φίλαθλο. Παρουσίαση στο International Sports Forum.
- Λούλης, Γ. (2004). Ο πραγματισμός του νέου «μεσαίου» χώρου. Στο «*Η πολιτική επικοινωνία στην πράξη*». Αθήνα, Μεταμεσονύχτιες Εκδόσεις.
- Παναγόπουλος, Χρ. (2003). Η ελληνική κοινωνία 1980-2003 - Μία πρώτη προσέγγιση. *Φιλελεύθερη Έμφαση*, 17.
- Παπαθανασόπουλος, Στ. (2003). Αθλητισμός και ΜΜΕ. Ευρώπη και Ελλάδα. Στο *Αθλητισμός και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας*. Λόρενς Βένερ, Καστανιώτης.
- Χαιρετάκης, Μ. (1997). *Οι τάσεις των ΜΜΕ στην Ελλάδα. Μία κατεξοχήν ποσοτική αποτύπωση*. Αθήνα, ΙΟΜ.
- Διεθνής*
BARI FOCUS. (2009). *Έρευνα για τις εφημερίδες και τα sites που διαβάζουν οι οπαδοί των αθλητικών ομάδων*.

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ Pen y Dre

Θωμοπούλου, Ι.,¹ Κριεμάδης, Α.,² Αλεξόπουλος, Π.,² Τότσικας, Δ.³

¹ Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

² Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

³ Εκπαιδευτικός

Εισαγωγή

Το Ευρωπαϊκό Μοντέλο Διοικητικής Αριστείας (ΕΜΔΑ) του οργανισμού European Foundation for Quality Management (EFQM) υπαγορεύει τις θεμελιώδεις αρχές διοικητικής αριστείας που πρέπει να ενσωματώσουν οι Σχολικές Μονάδες ανεξάρτητα από το μέγεθός τους, προκειμένου να αυξήσουν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αποτελεσματικότητά τους (EFQM, 2003). Σύμφωνα με τους Neely & Oakland (όπως αναφέρεται στους Osseo – Asare & Longbottom, 2002), το ΕΜΔΑ αποτελεί ένα διαγνωστικό εργαλείο της υφιστάμενης κατάστασης του οργανισμού, αφού μέσω της αυτο-αξιολόγησής του είναι σε θέση να προσδιορίζει τις προτεραιότητές του, να διαθέτει αποτελεσματικά τους πόρους του και να προσδιορίζει σχέδια δράσης (action plans) με σκοπό την επίτευξη των προτεραιοτήτων του (Κριεμάδης & Θωμοπούλου, 2012). Οι θεμελιώδεις αρχές του ΕΜΔΑ, οι οποίες είναι συνώνυμες των αρχών της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας (Boynton & Zmud – όπως αναφέρεται στους Osseo – Asare & Longbottom, 2002) και οι οποίες επηρεάζουν την επίδοση του οργανισμού συνδράμοντας την επίτευξη της οργανωσιακής κουλτούρας αριστείας, είναι οι εξής:

- Προσανατολισμός στα αποτελέσματα
- Επικέντρωση στον αποδέκτη – «πελάτη»
- Αποτελεσματική ηγεσία και σταθερότητα ως προς την επίτευξη του σκοπού
- Διοίκηση μέσω διαδικασιών
- Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού
- Διαρκής μάθηση, καινοτομία και βελτίωση
- Σύναψη των αναγκαίων συνεργειών
- Κοινωνική ευθύνη

Με βάση τις αρχές αυτές, η Σχολική Μονάδα οργανώνεται και λειτουργεί με όρους ποιότητας και συνεχούς βελτίωσης των διαδικασιών που ακολουθεί. Προκειμένου να αξιολογηθεί ο βαθμός ανταπόκρισης στις προαναφερθείσες αρχές και συνολικά η επίδοση της Σχολικής Μονάδας, το ΕΜΔΑ θέτει 9 κριτήρια, τα οποία παρουσιάζονται στο παράδειγμα της σχολικής μονάδας «Pen y Dre» που ακολουθεί.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να αναδείξει τη σπουδαιότητα της εφαρμογής του ΕΜΔΑ στο χώρο της εκπαίδευσης και ειδικά σε επίπεδο Σχολικών Μονάδων, παρουσιάζοντας το παράδειγμα του σχολείου Pen y Dre της Ουαλλίας. Επιπρόσθετα, αποσκοπεί να αποκαδικοποιήσει τον τρόπο με τον οποίο μία Σχολική Μονάδα μπορεί να υιοθετήσει αποτελεσματικά τις αρχές του συγκεκριμένου μοντέλου, ανταποκρινόμενη στα κριτήρια που θέτει, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί η σταδιακή εισαγωγή της διαδικασίας συνεχούς βελτίωσης στις δράσεις της.

Μεθοδολογία

Για την υλοποίηση του σκοπού της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν οι μέθοδοι της μελέτης περίπτωσης και της ανασκόπησης της βιβλιογραφίας. Στοιχεία αντλήθηκαν από το διαδίκτυο, καθώς και από ερευνητικές εργασίες και επιστημονικά άρθρα δημοσιευμένα σε διεθνή περιοδικά σχετικά με την Εκπαίδευση και το ΕΜΔΑ.

Η περίπτωση του Pen y Dre High School

Στην έρευνά τους για την ποιότητα στην εκπαίδευση οι Thornett & Viggiani (1996), παρουσιάζουν την περίπτωση του Pen y Dre, που έχει εισαγάγει το ΕΜΔΑ του οργανισμού EFQM στις διαδικασίες του και έχει να επιδείξει σπουδαία αποτελέσματα τα τελευταία χρόνια. Το Pen y Dre είναι ένα σχολείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, που βρίσκεται σε μία πολύ υποβαθμισμένη περιοχή της Ουαλίας, το οποίο, ωστόσο, είναι χτισμένο σε μία ιδιαίτερα προνομιούχα τοποθεσία, ψηλά στην κορυφή ενός λόφου. Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, το σχολείο αντιμετώπιζε πληθώρα προβλημάτων, όπως αδυναμίες των μαθητών στην ανάγνωση και τη γραφή από τα προηγούμενα σχολεία που φοίτησαν, ελλείψεις σε εγκαταστάσεις και εξοπλισμό, βανδαλισμούς, χαμηλό βιοτικό επίπεδο στην περιοχή και μόλις 40% των παιδιών να δικαιούνται δωρεάν σχολικά γεύματα. Για τους λόγους αυτούς, ήταν ευνόητο ότι οι μαθητές είχαν χαμηλή αυτοεκτίμηση και φτωχά αποτελέσματα. Ο νέος Διευθυντής του σχολείου John Williams και η διοικητική ομάδα σχεδίασαν και εφάρμοσαν το πρόγραμμα «Raising Achievement» σύμφωνα με τις νόρμες του ΕΜΔΑ, το οποίο αναπτύχθηκε με τον αποκλειστικό σκοπό να βελτιωθούν τα αποτελέσματα των μαθητών στις εξετάσεις μέσα στα επόμενα 2 χρόνια. Ο στόχος αυτός ξεπεράστηκε γρήγορα, καθώς επιτεύχθηκαν και άλλα εξίσου εντυπωσιακά αποτελέσματα, με αποκορύφωμα την πρώτη θέση στα Βραβεία Ποιότητας για την Εκπαίδευση της Ουαλίας το 1995.

Η εφαρμογή του ΕΜΔΑ στο Pen y Dre

Ηγεσία, πολιτική και στρατηγική του σχολείου

Η ηγεσία του σχολείου όρισε την Αποστολή του, το Όραμά του και τις Αξίες του ως εξής:

Αποστολή:

- Στην πρώτη θέση είναι οι μαθητές.
- Αύξηση της επίδοσης όλων των μαθητών.
- Συνεχής βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας και της μάθησης, ώστε να αυξάνεται η επίδοση των μαθητών.
- Ενίσχυση της αυτοεκτίμησης των μαθητών.

Όραμα:

- Όλοι οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν τις δυνατότητές τους.
- Ένα αναλυτικό πρόγραμμα ευρύ, ισορροπημένο, σχετικό και διαφοροποιημένο.
- Ένα σχολείο που αποτελεί πρόκληση για τους μαθητές, που τους υποστηρίζει και που είναι συνδεδεμένο με την ποιότητα σε όλες τις διαδικασίες του.
- Η δημιουργία ενός πολιτισμένου ιδρύματος.

Αξίες:

- Η ενθάρρυνση της φιλομάθειας.
- Η σκληρή δουλειά.
- Η δέσμευση του να λες πάντα την αλήθεια.
- Η τήρηση όλων των υποσχέσεων.
- Ο σεβασμός των δικαιωμάτων και της ιδιοκτησίας των άλλων.
- Η διακριτικότητα σε όλες τις πράξεις που επηρεάζουν τους άλλους.
- Η βοήθεια σε όσους δε στάθηκαν αρκετά τυχεροί.
- Η ανάληψη προσωπικής ευθύνης από τον καθένα για τις πράξεις του.
- Η αυτοπειθαρχία.

Μέσα από την ηγεσία της διοικητικής ομάδας αναπτύσσονται στρατηγικές βελτίωσης των αποτελεσμάτων του σχολείου και τίθενται συγκεκριμένοι στόχοι, οι οποίοι εντάσσονται στο «Ετήσιο Σχέδιο Ανάπτυξης του Σχολείου» (*School Development Plan*), το οποίο συντάσσεται κάθε χρόνο και γνωστοποιείται σε όλα τα μέρη του οργανισμού.

Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού

Όλα τα μέλη του προσωπικού συμμετέχουν σε ένα πρόγραμμα επίσημης αξιολόγησης που προβλέπει ατομικές συναντήσεις σε μηνιαία βάση, έτσι ώστε να διατηρείται η επικοινωνία και η ενημέρωση κάθε εργαζόμενου σε σημαντικά θέματα του σχολείου. Η αποτελεσματική επικοινωνία στο σχολείο επιτυγχάνεται μέσω μίας σειράς μηχανισμών, οι οποίοι περιλαμβάνουν:

- Τυπικές συναντήσεις.

- Τακτική εποπτεία του διευθυντή σε όλους τους χώρους του σχολείου.
- Καθημερινά ενημερωτικά δελτία.
- Έκδοση του περιοδικού *Pen y Dre Horizons*.
- Το «Σύλλογο των Εργαζόμενων», σε συνδυασμό με τη διαδικασία αξιολόγησης και τις ατομικές συναντήσεις.
- Την αφοσίωση του σχολείου στην κατάκτηση του βραβείου «Investors in People» κάθε χρόνο.

Πόροι του σχολείου

Πολιτική οικονομικής διαχείρισης:

- Προτεραιότητα στις δαπάνες που αποβλέπουν στην εκπλήρωση της αποστολής και του οράματος του σχολείου.
- Επιπλέον χρηματοδότηση για το πρόγραμμα βελτίωσης της ποιότητας που εφαρμόζει (τα τελευταία χρόνια έχει κερδίσει πάνω από £300,000 για ειδικούς σκοπούς, ως υποστήριξη του προγράμματος «Raising Achievement»).
- Μείωση των δαπανών του σχολείου (οι δαπάνες για καύσιμα μειώθηκαν κατά 50%, μέσα από συμφωνίες με εναλλακτικούς προμηθευτές).

Διαχείριση λοιπών πόρων:

- Πηγές πληροφόρησης (εσωτερική & εξωτερική παρακολούθηση της επίδοσης του σχολείου, ερωτηματολόγια).
- Φυσικοί πόροι (προληπτικά μέτρα, π.χ. κατασκευή νέας περίφραξης για να μειωθούν οι βανδαλισμοί και να αποφευχθούν οι δαπάνες επισκευής).
- Τεχνολογία (συμβολή της στη Διοίκηση και την ανάπτυξη του Αναλυτικού Προγράμματος Διδασκαλίας).

Διαδικασίες του σχολείου

Πολλές διαδικασίες και μέθοδοι έχουν καθοριστεί, τεκμηριωθεί και τυποποιηθεί σε αρκετούς τομείς για να συνδράμουν την επίτευξη των στόχων του σχολείου, με την ενεργό συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών:

- Ανάπτυξη ικανοτήτων σε ειδικά θέματα και γνώσεων πιστοποιημένων από εξετάσεις.
- Βοήθεια στη μετάβαση από το σχολείο στην αγορά εργασίας.
- Ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης και της αυτοεκτίμησης των μαθητών και του προσωπικού.
- Ανάπτυξη της κοινωνικής, φυσικής και συναισθηματικής υγείας των μαθητών και του προσωπικού.
- Παρακολούθηση της ηθικής και πνευματικής ανάπτυξης των μαθητών και του προσωπικού.

Αυτές οι διαδικασίες υποστηρίζονται από πλήθος δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- Το «Breakfast Club» για παιδιά 11-14 ετών.
- Την ανάπτυξη του «Προγράμματος Θετικής Πειθαρχίας».
- Τη σύνδεση της εκπαίδευσης με την επαγγελματική εκπαίδευση.
- Την έμφαση στη δημιουργία και την ενδυνάμωση της ομάδας.
- Μηχανισμούς αναγνώρισης και ανταμοιβής του ανθρώπινου δυναμικού για τα επιτεύγματα που πέτυχε.

Πολλές είναι και οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση της επίδοσης αυτών των δραστηριοτήτων, συνεπικουρούμενες από τη χρήση εσωτερικών λογιστικών ελέγχων και επιθεωρήσεων που διεξάγονται σύμφωνα με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.

Ικανοποίηση των αποδεκτών των υπηρεσιών - πελατών του σχολείου

Το Pen y Dre πραγματοποιεί έρευνες ικανοποίησης των αποδεκτών των υπηρεσιών του και γι' αυτό το λόγο έχει δημιουργήσει ερωτηματολόγια για τους κύριους πελάτες του: τους μαθητές, τους γονείς και τις τοπικές επιχειρήσεις.

Ικανοποίηση των στελεχών του σχολείου

Από το 1993 ως το 1995 το Pen y Dre έχει δημιουργήσει 2 ερωτηματολόγια που ερευνούν τη γνώμη και τις

αντιλήψεις των στελεχών του σχολείου σχετικά με την εν γένει λειτουργία του σχολείου.

Αντίκτυπος στην τοπική κοινωνία

Το σχολείο έχει σημαντικό θετικό αντίκτυπο στην τοπική κοινότητα. Εντυπωσιακό είναι το στοιχείο ότι τα τελευταία 2 χρόνια οι μικροκλοπές και τα μικρά αδικήματα στην ευρύτερη περιοχή έχουν μειωθεί κατά 33%.

Επιχειρησιακά αποτελέσματα

Το σχολείο έχει να επιδείξει θετική και δραματική βελτίωση στα επιχειρησιακά αποτελέσματα – πρωτίστως στα αποτελέσματα των εξετάσεων. Ξεπέρασε τους στόχους του για καλύτερη βαθμολογία στο General Certificate of Secondary Education (GCSE) σε όλα τα τμήματά του, φθάνοντας και ξεπερνώντας τους μέσους όρους των σχολείων της Ουαλίας. Πέρα από τα αποτελέσματα των εξετάσεων, το Pen y Dre έχει αναμφισβήτητα πετύχει να εμπνεύσει το σεβασμό της τοπικής κοινότητας. Ως εκ τούτου, η αυτοεκτίμηση και ο αυτοσεβασμός των μαθητών αυξάνεται συνεχώς και μεταφέρεται και έξω από τις πύλες του σχολείου, στη ζωή τους, κάτι ιδιαίτερα σημαντικό για την κοινωνία.

Συμπεράσματα

Η περίπτωση της Σχολικής Μονάδας Pen y Dre αποδεικνύει ότι η Διοίκηση Ολικής Ποιότητας προσφέρει έναν τρόπο για να αντιμετωπιστούν οι πιέσεις που ασκεί η εκάστοτε κοινωνία στο σχολείο για καλύτερα αποτελέσματα μάθησης. Καταδεικνύει, επίσης, τον τρόπο με τον οποίο ένα σχολείο μπορεί να χρησιμοποιήσει το ΕΜΔΑ για να συγκρίνει τον εαυτό του με άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα, με γνώμονα τη συνεχή βελτίωση των διαδικασιών που ακολουθεί. Το γεγονός αυτό μόνο αισιόδοξο θα μπορούσε να θεωρηθεί, καθώς η συνέχιση του παραδείγματος του Pen y Dre προοιωνίζει τις πιο ευνοϊκές προοπτικές για ένα ισχυρό σχολείο του μέλλοντος.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- Κριεμάδης, Θ., & Θωμοπούλου, Ι. (2012). *Διοίκηση Σχολικών Μονάδων, με έμφαση στην ποιότητα*. Αθήνα, Εκδόσεις Οικονομική Βιβλιοθήκη.
- Τότσικας, Δ. (2012). Η εφαρμογή προγραμμάτων Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Διεθνής

- European Foundation for Quality Management. (2003). EFQM Excellence Model. Brussels, Belgium: EFQM.
- Osseo – Asare, A.E., & Longbottom, D. (2002). The need for education and training in the use of the EFQM model for quality management in UK higher education institutions. *Quality Assurance in Education*, 10(1), 26-36.
- Thornett, T., & Viggiani, R. (1996). Quality in education: the Pen y Dre experience. *The TQM Magazine*, 8(4), 29-35.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ: Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΤΑΞΗΣ ΩΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΑΝΑΤΡΟΦΟΛΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΤΟΣ ΤΑΞΗΣ

Σομπόνη, Κ.

Τμήμα Επιστήμης & Τεχνολογίας Τηλεπικοινωνιών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η ανάλυση της διαδικασίας αξιολόγησης της μαθησιακής διεργασίας, που λαμβάνει χώρα εκτός τάξης, στο χώρο εργασίας, σε πραγματικές συνθήκες (μη τυπική μάθηση, οργανωμένη/σχεδιασμένη και μη αναγνωρισμένη), με βάση τις αρχές, τη μεθοδολογία, τις τεχνικές και τα εργαλεία της εκπαίδευσης ενηλίκων. Δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν οι φοιτητές του Τμήματος Επιστήμης

& Τεχνολογίας Τηλεπικοινωνιών, που ολοκλήρωσαν την πρακτική τους άσκηση κατά το πρώτο έτος εφαρμογής του προγράμματος της πρακτικής άσκησης. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ήταν η επιτόπια έρευνα και η συμμετοχική παρατήρηση. Η συλλογή των ερευνητικών δεδομένων πραγματοποιήθηκε με πρότυπα ερωτηματολόγια αξιολόγησης (41 ερωτηματολόγια φοιτητών και 69 επιχειρήσεων πρακτικής άσκησης), σχεδιασμένα με τρόπον ώστε να εξασφαλίζουν μία ολιστική προσέγγιση και τη δυνατότητα τόσο ποσοτικής, όσο και ποιοτικής ανάλυσης (ερωτήσεις ανοιχτού-κλειστού τύπου, ελεύθερης ανάπτυξης) στην αξιολόγηση της μαθησιακής διεργασίας στο χώρο της εργασίας (αξιολόγηση του φοιτητή και της πρακτικής άσκησης από τις επιχειρήσεις και τους επόπτες πρακτικής άσκησης, αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης, της πρακτικής υποστήριξης, των εποπτών και της επιχείρησης από τους φοιτητές) και άτυπες - μη κατευθυνόμενες συνεντεύξεις με τους φοιτητές / επιχειρήσεις προς επιβεβαίωση των αποτελεσμάτων της έρευνας, ώστε να υπάρξει η δυνατότητα ανατροφοδότησης των μελών ΔΕΠ και των λοιπών συντελεστών της διεργασίας μάθησης μέσα στην τάξη. Με βάση τη βιβλιογραφία και τις Αρχές Εκπαίδευσης Ενηλίκων, η συγκεκριμένη ανατροφοδότηση αποτελεί κρίσιμο παράγοντα αναδρομολόγησης, επαναπροσδιορισμού και βελτιστοποίησης της παιδαγωγικής μεθοδολογίας, καθώς και των παιδαγωγικών τεχνικών, μέσων και εργαλείων, που χρησιμοποιούνται στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσα στην τάξη. Επίσης, συμβάλλει στην αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών κατά τρόπο που να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των επιχειρήσεων, σύμφωνα και με τις ευρωπαϊκές προτεραιότητες και πολιτικές, όπως αυτές προσδιορίζονται και αναπροσαρμόζονται σε περιοδική βάση, σύμφωνα με τη διαδικασία της Μπολόνια. Τα βασικά ερευνητικά πορίσματα, που προέκυψαν ήταν ότι: α) τα Τμήματα / Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης λειτουργούν ως κλειστά συστήματα αναφοράς, βασιζόμενα στο φεραμαλισμό και την τήρηση ενός αυστηρά προσδιοριζόμενου θεσμικού πλαισίου, β) η αξιολόγηση ως εργαλείο ανάδρασης και ανατροφοδότησης αξιοποιείται ανεπαρκώς ως προς τον επαναπροσδιορισμό των εκπαιδευτικών στόχων και των μαθησιακών αποτελεσμάτων τόσο σε επίπεδο παιδαγωγικής προσέγγισης, όσο και σε επίπεδο αναμόρφωσης προγραμμάτων σπουδών, γ) υπάρχει ανάγκη αύξησης της διάρκειας και του φόρτου εργασίας της πρακτικής άσκησης σε σχέση με το πρόγραμμα σπουδών και αύξηση του ενδιαφέροντος για αντίστοιχες δράσεις κινητικότητας σε ευρωπαϊκό επίπεδο (Erasmus), δ) υπάρχει ανάγκη βελτιστοποίησης του μηχανισμού αναγνώρισης/πιστοποίησης των μαθησιακών αποτελεσμάτων σε επίπεδο γνώσεων / δεξιοτήτων και στάσεων / συμπεριφορών.

Λέξεις κλειδιά: Πρακτική άσκηση, αξιολόγηση μαθησιακής διεργασίας, μη-τυπική μάθηση, Εκπαίδευση Ενηλίκων, Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, Διαδικασία της Μπολόνια

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΛΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΝΑΣΚΟΠΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Καραγεώργος, Χ.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Εισαγωγή

Η Διοίκηση Ολικής Ποιότητας (ΔΟΠ), οι αρχές της οποίας διατυπώθηκαν για πρώτη φορά από τον Deming, εξελίχθηκε και εφαρμόστηκε με παραλλαγές σε διάφορες χώρες έως και σήμερα, έχει κατά βάση ως αντικείμενο τη διαχείριση εξυπηρέτησης πελατών στον επιχειρηματικό τομέα και αποτελεί μία ευρεία έννοια που αφορά πολλούς τομείς-υπηρεσίες (Neely, Gregory, & Platts, 1995). Στον σύγχρονο κόσμο, παράγοντες όπως η προσπάθεια για την επιτυχία, ο τρόπος εφαρμογής, ο τρόπος βέλτιστου αποτελέσματος (Kollberg et. al, 2005) και οι 8 βασικές δυνάμεις - δηλαδή οι συνεργασίες, τα συστήματα μάθησης, η προσαρμοστικότητα και η ταχύτητα στις αλλαγές, η περιβαλλοντική σταθερότητα, η διεθνοποίηση, η εστίαση στη γνώση, η προσαρμογή - διαφοροποίηση και οι δημογραφικές μεταβολές που επηρεάζουν το μέλλον της ποιότητας (American Society for Quality, 1999) - έχουν μελετηθεί διεξοδικά τις τελευταίες δεκαετίες ως προς τη δύναμη που έχουν να επηρεάζουν τη μορφή του οικονομικού και κοινωνικού συστήματος και να οδηγούν σε ποιοτικές ή μη ποιοτικές αλλαγές. Η συζήτηση για τη μετάβαση της ΔΟΠ από το επιχειρηματικό πεδίο στην εκπαίδευση είχε αρχίσει σε διεθνείς οργανισμούς (Ο.Ο.Σ.Α., Διεθνής Τράπεζα, U.N.E.S.C.O.), αλλά και σε μεμονωμένα κράτη (όπως Η.Π.Α., Μ. Βρετανία, Γαλλία) προσελκύνοντας σταδιακά το ενδιαφέρον πολλών εκπαιδευτικών λειτουργών της πράξης, καθώς και του

εκπαιδευτικού προσωπικού (Heverly, 1994; Tribus, 1994; Morgan & Murgatroyd, 1994).

Η μετάβαση αυτή που είχε ως σκοπό να ενισχύσει τον ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα της εκπαίδευσης μέσα από την αξιοποίηση των θετικών στοιχείων του μανάτζμεντ (Murgatroyd & Morgan, 1993), εφαρμόστηκε αρχικά στη διοίκηση του σχολείου και στη συνέχεια επεκτάθηκε και στις πραγματικές εκπαιδευτικές συνθήκες της τάξης, θέτοντας ως κριτήριο ποιότητας στην εκπαίδευση τη χαρά και ευχαρίστηση που πρέπει να προσφέρει η μάθηση στα παιδιά (Tribus, 1993). Στη σύγχρονη εποχή όπου τα σχολεία άλλων χωρών μετασηματίζουν τον τρόπο λειτουργίας τους ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις ενός ποιοτικά αναβαθμισμένου σχολείου στο πλαίσιο μίας νέας ψηφιακής σχολικής πραγματικότητας, κύριος στόχος είναι πλέον η επίτευξη της ποιότητας παντού μέσω διαρκούς βελτιώσεως και με την αδιάλειπτη και πλήρη συμμετοχή όλων όσων εμπλέκονται στο έργο της σχολικής κοινότητας (μαθητών, γονέων, κοινωνίας και εκπαιδευτικών).

Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας

Η αναγκαιότητα εφαρμογής της ΔΟΠ στη σύγχρονη ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα είναι σημαντική περισσότερο από ποτέ. Στην έρευνα της Ντέλιου (2004) έγινε μία πρώτη προσπάθεια να καταγραφεί ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζονται τα μοντέλα αξιολόγησης στην εκπαίδευση μέσω ανάλυσης και συγκρίσεων προκειμένου να απαντηθεί το ερώτημα της συμπληρωματικότητας, της συνέργειας και της σύγκρουσης των μοντέλων μεταξύ τους. Η Πιπερίδου (2010) ανέδειξε επιπλέον τη σπουδαιότητα χρησιμοποίησης όλων των εργαλείων του στρατηγικού μάρκετινγκ και την άμεση ανάγκη σχεδιασμού και εφαρμογής των εργαλείων αυτών στα δημόσια σχολεία με σκοπό την οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης με το κοινό και την ευρύτερη κοινότητα, την εξασφάλιση πρόσθετων πόρων και εν τέλει την εξυπηρέτηση των σκοπών του.

Η πρόσφατη έρευνα της Δαλάκα (2011) που είχε ως σκοπό να αποτυπώσει τη σημερινή κατάσταση στη διοίκηση μίας σχολικής μονάδας καθώς και του ανθρώπινου δυναμικού στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση συμπέρανε την ύπαρξη ενός συγκεντρωτικού συστήματος διοίκησης. Η συγκεντρωτικότητα αυτή γίνεται αντιληπτή τόσο σε επίπεδο υπουργείου που διοχετεύει τις αποφάσεις στο περιφερειακό, νομαρχιακό και τοπικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο σχολείου όπου ο διευθυντής συγκεντρώνει όλες τις αρμοδιότητες και λαμβάνει όλες τις αποφάσεις με τον ρόλο του κάθε εκπαιδευτικού να είναι καθαρά εκτελεστικός, με ελάχιστα περιθώρια αυτονομίας, εισηγήσεων αλλαγών και ευελιξίας. Η έρευνα του Οικονόμου (2010) που παρουσίασε ένα γενικό πλαίσιο της ΔΟΠ και του τρόπου εφαρμογής της στην Εκπαίδευση επισήμανε επιπλέον ότι η όποια εφαρμογή εκπαιδευτικής αξιολόγησης στο ελληνικό σχολείο αντιμετωπίζει την καχυποψία της εκπαιδευτικής κοινότητας ως μίας προσπάθειας χειραγώγησης των εκπαιδευτικών από το κράτος.

Από την άλλη πλευρά, στην εργασία του Κολτσάκη (2008) όπου μελετήθηκαν χαρακτηριστικά ποιότητας στις διαδικασίες συνεργασίας, αξιολόγησης, οργάνωσης διδασκαλίας και καινοτομίας σε σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, διαφάνηκε η μεγάλη επιθυμία των εκπαιδευτικών και των διευθυντών για τη βελτίωση της ποιότητας αλλά και το έντονο ενδιαφέρον τους για τη χρήση ανάλογων εργαλείων μέτρησης. Επιπρόσθετα, η εργασία των Κιουλιάνη, Χαρπαντίδου, και Τραχανοπούλου (2011) παρουσίασε τις καινοτομίες που έχουν εφαρμοστεί στη ΔΔΕ Δράμας και τις προσπάθειες για Διοίκηση Ολικής Ποιότητας όπως η εφαρμογή των προγραμμάτων «Αλλάζω το σχολείο μου» και «ευαισθητοποιούμαι για το σχολείο μου», η εγκαθίδρυση συστήματος άμεσης επικοινωνίας των διευθυντών των σχολικών μονάδων της Περιφερειακής Ενότητας Δράμας στην πλατφόρμα ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης και η εγκατάσταση ανοιχτού συστήματος επιμόρφωσης στελεχών της εκπαίδευσης.

Το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων, Πολιτισμού & Αθλητισμού, ανταποκρινόμενο στις προκλήσεις τόσο των προβλημάτων, όσο και των πολλά υποσχόμενων εφαρμογών, δήλωσε επίσημα την πρόθεση να εκσυγχρονίσει την ελληνική εκπαίδευση, όσον αφορά στους στόχους, στο περιεχόμενο, αλλά και στη διοίκηση από τα μέσα της δεκαετίας του '90 στο πλαίσιο του προγράμματος «Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση» που υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 29 Απριλίου 1994 για χρηματοδότηση (ΥΠ.Ε.Π.Θ. 1994). Ως συνέχεια αυτής της προσπάθειας για εκσυγχρονισμό της ελληνικής εκπαίδευσης, η Διεύθυνση Ποιότητας και Αποδοτικότητας του ΥΠΕΔΔΑ προχώρησε στη σύνταξη

ερωτηματολογίου από τον Οδηγό Εφαρμογής του Κοινού Πλαισίου Αξιολόγησης (2007). Ο συνολικός αριθμός των ερωτήσεων που περιλαμβάνονταν στον Οδηγό Εφαρμογής ανέρχονταν στις 195 ερωτήσεις που αξιολογούνταν με βάση 9 γενικότερα κριτήρια που έχουν τεθεί από το Ευρωπαϊκό Μοντέλο Επιχειρηματικής Αριστείας για τη διασφάλιση της ποιότητας των δημοσίων και μη κερδοσκοπικών οργανισμών, μέσα όμως από ένα μοντέλο αυτοαξιολόγησης (Κριεμάδης & Χρηστάκης, 2009).

Η πλέον πρόσφατη έρευνα του Καραγεώργου (2011), εντόπισε το γεγονός ότι οι 195 ερωτήσεις που περιλαμβάνονται στον Οδηγό Εφαρμογής του Κοινού Πλαισίου Αξιολόγησης (2007) της Διεύθυνσης Ποιότητας και Αποδοτικότητας του ΥΠΕΔΔΑ δεν έτυχαν ακόμη -παρόλη την αποσπασματική χρήση τους - προσπάθειας παραγοντικής ανάλυσης και διαμόρφωσης ενός νέου και πιο ευέλικτου εργαλείου μέτρησης που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της ΔΟΠ στην ελληνική εκπαίδευση. Η συνεχής βελτίωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών με αποδέκτες εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές δεν μπορεί να επιτευχθεί εάν πρώτα δεν γίνει καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης μέσα από τη δημιουργία και χρήση ενός αξιόπιστου εργαλείου μέτρησης που θα θέσει τις βάσεις για την καλύτερη οργάνωση, αξιολόγηση και επανακαθορισμό των στόχων με βάση τις πραγματικές συνθήκες της ελληνικής σχολικής πραγματικότητας. Σκοπός επομένως της έρευνας του Καραγεώργου (2011) ήταν η διαμόρφωση ενός αξιόπιστου εργαλείου μέτρησης αξιολόγησης της ΔΟΠ στην εκπαίδευση έχοντας ως αφετηρία τις ερωτήσεις του Οδηγού Εφαρμογής του Κοινού Πλαισίου Αξιολόγησης (2007).

Από την παραγοντική ανάλυση προέκυψε ένα ερωτηματολόγιο 43 ερωτήσεων με υψηλή εσωτερική συνοχή των ερωτήσεων που εκφράζουν κάθε έναν από τους 5 παράγοντες του ερωτηματολογίου. Οι παράγοντες αφορούσαν την ικανοποίηση του εκπαιδευτικού από τη γενικότερη εικόνα του σχολείου (τόσο ως προς τον εαυτό του όσο και προς τους γονείς), τις ενέργειες που γίνονται στα πλαίσια του σχολείου με σκοπό την εύρυθμη λειτουργία του σε διοικητικό, επιμορφωτικό και συνεργατικό επίπεδο, την παρακίνηση για ανάπτυξη δεξιοτήτων του εκπαιδευτικού δυναμικού, την αποτελεσματικότητα ηγεσίας του δημόσιου σχολείου για ανάπτυξη δεξιοτήτων και την οικονομική διαχείριση του δημόσιου σχολείου. Επιπλέον η έρευνα έδειξε ότι η ικανοποίηση του εκπαιδευτικού από τη γενικότερη εικόνα του σχολείου στο οποίο εργάζεται, εξαρτάται άμεσα τόσο από την παρακίνηση για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του που λαμβάνει από τη Διοίκηση όσο και από την αντίληψη που έχει ως προς την αποτελεσματικότητα της Διοίκησης και την εύρυθμη λειτουργία του σχολείου σε διοικητικό, επιμορφωτικό, οικονομικό και συνεργατικό επίπεδο. Στα δυνατά σημεία της έρευνας συγκαταλέγεται η κατασκευή ενός ερωτηματολογίου επικεντρωμένου αποκλειστικά στην ικανοποίηση των εκπαιδευτικών από τη λειτουργία του σύγχρονου σχολείου και την αποτελεσματικότητα των δομών που την απαρτίζουν. Στους περιορισμούς της έρευνας περιλαμβάνονται το μικρό δείγμα των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα, το δείγμα που προερχόταν από δασκάλους Α΄/θμίας εκπαίδευσης ημιαστικών περιοχών και για αυτό το λόγο τα αποτελέσματα περιορίζονται σε αντίστοιχα δείγματα και την έρευνα που είναι πιλοτική όπου χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά ερωτηματολόγια για τη εξαγωγή των συμπερασμάτων της έρευνας.

Συμπεράσματα - Επισημάνσεις

Αποτελεί πρόκληση επομένως για μελλοντική έρευνα να χρησιμοποιήσει το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο για τη διαμόρφωση μίας ολοκληρωμένης εικόνας των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα σχετικά με την ΔΟΠ στην εκπαίδευση χρησιμοποιώντας μεγαλύτερο δείγμα σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές (αγροτικές, αστικές κλπ.) και σε διαφορετική βαθμίδα Εκπαίδευσης (π.χ., Δευτεροβάθμια). Η πρότερη καταγραφή των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών σε πανελλαδική κλίμακα κρίνεται απολύτως απαραίτητη ως πρώτο βήμα πριν την διαμόρφωση παρεμβατικών προγραμμάτων που θα επιφέρουν βελτιώσεις στην παροχή υπηρεσιών ΔΟΠ στον τομέα της εκπαίδευσης.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- Δαλάκα, Ε. (2011). Δημόσια διοίκηση ολικής ποιότητας και διοίκηση της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Μεταπτυχιακή διατριβή, Τμήμα Οικονομικών & Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.
- Καραγεώργος, Χ. (2011). Η Διοίκηση Ολικής Ποιότητας στην Α΄/θμια Εκπαίδευση: η περίπτωση της πόλης της Καλαμπάκας. Μεταπτυχιακή διατριβή. Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού,

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σπάρτη.

- Κιουλάνης, Σ., Χαρπαντίδου, Ζ., & Τραχανοπούλου, Θ. (2011). Διοίκηση Ολικής Ποιότητας: μία νέα προσέγγιση στη διοίκηση των εκπαιδευτικών οργανισμών: το παράδειγμα της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δράμας.
- Κολτσάκης, Ε. (2008). Χαρακτηριστικά ποιότητας στις διαδικασίες των Σχολικών Μονάδων στην Ελλάδα: μία εμπειρική έρευνα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Διπλωματική εργασία, ΕΑΠ-Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών.
- Κριεμάδης, Θ., & Χρηστάκης, Μ. (2009). Αρχές και πρότυπα μανάτζμεντ για τη δημόσια διοίκηση και τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς. Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη.
- Ντέλιου, Κλ. (2004). Μοντέλα αξιοποίησης των εκπαιδευτικών οργανισμών και υλοποίησης της ΔΟΠ στην εκπαίδευση. Μεταπτυχιακή διατριβή, Τμήμα Οργάνωσης & Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.
- Οικονόμου, Ν. (2010). Πλαίσιο αξιολόγησης της ποιότητας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα: προοπτικές και εμπόδια. Μεταπτυχιακή διατριβή. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.
- Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (2007). Οδηγός Εφαρμογής του Κοινού Πλαισίου Αξιολόγησης. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Διεύθυνση Ποιότητας & Αποδοτικότητας.

Διεθνής

- Neely, A.D., Gregory, M. J., & Platts, K.W. (1995). Performance measurement system design: a literature review and research agenda. *International Journal of Operations & Production Management*, 15(4), 80-116.
- Kollberg, B., Elg, M., & Lindmark, J. (2005). Design and implementation of a performance measurement system in Swedish health care services: a multiple case study of six development teams. *Quality Management in Health Care*, 14(2), 95-111.
- American Society for Quality – ASQ (1999). Retrieved 10-05-2010 from <http://asq.org/>.
- Heverly, M.A. (1994). *Applying total quality to the teaching/learning process*. Paper presented at the 34th Annual Forum of the Association for Institutional Research. New Orleans, LA. (ED 373 847).
- Tribus, M. (1994). Total quality management in education: the theory and how to put it to work. In G. D. Doherty (Ed.), *Developing quality systems in education* (pp.83-105). London, UK: Routledge.
- Morgan, C., & Murgatroyd, S.P. (1994). *Total quality management in the public sector*. Buckingham, UK: Open University Press.
- Murgatroyd, S.P., & Morgan, C. (1993). *Total quality management and the school*. Buckingham, UK: Open University Press.
- Tribus, M. (1993). Quality management in education. *Journal for Quality and Participation*, 16(1), 12–21.

ΟΙ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ, ΑΝΑΨΥΧΗΣ)

ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Ζαβραδινού, Μ.,¹ Κωνσταντινάκος, Π.,¹ Πατινώτης, Ν.,² Σπυριδάκης, Μ.³

¹ Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

³ Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Στη σύγχρονη ελληνική βιβλιογραφική ανασκόπηση παρατηρούνται αρκετές έρευνες σχετικές με τον εθελοντισμό, τον οποίο συνδέουν με τον ελεύθερο χρόνο, αλλά ελάχιστες προσεγγίζουν τη διαχείρισή του με την κοινωνική στρωμάτωση εξετάζοντας τη συσχέτιση και την αλληλεπίδρασή τους. Η παρούσα έρευνα εντοπίζεται στο χώρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σκοπός είναι να χαρτογραφήσει την επίδραση και την αναπαραγωγή του κοινωνικού και μορφωτικού κεφαλαίου που μεταφέρεται από εκπαιδευτικούς και μαθητές μέσω της πραγματοποίησης των εθελοντικών σχολικών προγραμμάτων - δραστηριοτήτων

(αθλητικών – πολιτιστικών - αναψυχής) σε διαφορετικές κατηγορίες σχολείων και από διαφορετική κοινωνική και γεωγραφική στρωμάτωση του δείγματος. Στον ερευνητικό σχεδιασμό τα μεθοδολογικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν είναι η δομημένη και η ελεύθερη συνέντευξη των υπεύθυνων των πολιτιστικών – αθλητικών προγραμμάτων και αγωγής υγείας των ΔΙΔΕ Α΄ Αθήνας, Δ΄ Αθήνας και Α΄ Πειραιά, καθώς και ερωτηματολόγια που διανεμήθηκαν σε εκπαιδευτικούς των σχολείων των παραπάνω Διευθύνσεων με στόχο την ποιοτική ανάλυση των δεδομένων. Τα πρώτα αποτελέσματα από την ποιοτική ανάλυση των συνεντεύξεων των υπευθύνων των ΔΙΔΕ αποτυπώνουν τις γενικές τάσεις που διαμορφώνονται τόσο στο είδος των προγραμμάτων όσο και στα κριτήρια επιλογής τους. Σε μία πρώτη γενική εκτίμηση αποτυπώνεται μία αυξητική παραγωγή πολιτιστικών προγραμμάτων την τελευταία πενταετία, η οποία βασίζεται τόσο σε προσωπικές επιλογές των εκπαιδευτικών, όσο και στις ιδιαίτερες ανάγκες που προκύπτουν σε σχολικές μονάδες σε σχέση με την κοινωνική παθογένεια και τις κοινωνικοοικονομικές διαφοροποιήσεις του μαθητικού πληθυσμού.

«Κίνητρα και Αθλητισμός»

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΕ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Γδοντέλη, Κ.,¹ Δούκα, Α.,² Γαβριηλίδης, Α.²

¹ Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων

² ΤΕΦΑΑ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνήσει τα επίπεδα κινήτρων συμμετοχής μαθητών/τριων της ΣΤ' τάξης του δημοτικού σχολείου και της Α' τάξης του γυμνασίου, που συμμετείχαν σε οργανωμένα προγράμματα κολύμβησης και καλαθοσφαίρισης. Τα αθλητικά προγράμματα είχαν εθελουσία συμμετοχή και είχαν ενταχθεί μέσα στο σχολικό πρόγραμμα. Για τη μεν κολύμβηση αφορούσαν σε πιλοτικό πρόγραμμα κολύμβησης σε δημόσια σχολεία, ενώ για την καλαθοσφαίριση αφορούσαν σε προγράμματα που προσέφεραν ιδιωτικά σχολεία. Η διερεύνηση των κινήτρων για συμμετοχή στην άσκηση στηρίζεται στη θεωρία του αυτο-καθορισμού (self-determination theory), μέσω της οποίας γίνεται προσπάθεια να δοθούν απαντήσεις για τα αίτια της συμπεριφοράς του ατόμου, αλλά και για το ρόλο του κοινωνικού περιβάλλοντος στη διαμόρφωση της απόδοσης και της ανάπτυξης του (Deci & Ryan, 1985; Ryan & Deci, 2000, 2002, 2007). Οι Pelletier, Tuson, Fortier, Vallerand, Briere, και Blais (1995) πρότειναν ένα όργανο μέτρησης των κινήτρων στον αθλητισμό, την Κλίμακα Κινήτρων στον Αθλητισμό (Sport Motivation Scale, S.M.S.), που αποτελείται από 7 παράγοντες και βασίστηκε στη θεωρία του αυτο-καθορισμού των Deci και Ryan. Η Κλίμακα S.M.S. που χρησιμοποιήθηκε, σταθμίστηκε στην Ελληνική γλώσσα από τον Doganis (2000). Στην έρευνα συμμετείχαν N=104 μαθητές (51 αγόρια και 53 κορίτσια), ηλικίας 10-13 ετών (Μ.Ο. = 11.7, Τ.Α. = .58). Από την περιγραφική στατιστική ανάλυση προέκυψε ότι οι 4 παράγοντες των κινήτρων υψηλού αυτο-καθορισμού κινήθηκαν σε υψηλά επίπεδα (από Μ.Ο. = 5.85 ως Μ.Ο. = 4.80), ενώ οι παράγοντες χαμηλού αυτο-καθορισμού κινήθηκαν χαμηλότερα (από Μ.Ο. = 5.30 ως Μ.Ο. = 2.31). Ο δείκτης αξιοπιστίας *Cronbach's alpha* κυμάνθηκε σε αποδεκτά επίπεδα και για τις 7 μεταβλητές της κλίμακας (από $\alpha = .60$ ως $\alpha = .66$). Για τη διερεύνηση των κινήτρων ανάμεσα στους μαθητές και τις μαθήτριες έγινε πολυμεταβλητή ανάλυση διακύμανσης (MANOVA), όπου βρέθηκαν σημαντικές διαφορές ταυτόχρονα και στους 7 παράγοντες του ερωτηματολογίου ($Wilks' \lambda = .828, F = 2.847, df = 7.000, p = .010, \eta^2 = .172$). Η μονομεταβλητή ανάλυση διακύμανσης ανάμεσα στις 2 ομάδες (ANOVA), έδωσε σημαντικές διαφορές στους παράγοντες των εσωτερικών κινήτρων επίτευξης και των εξωτερικών κινήτρων εξωτερικής ρύθμισης. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι υποστηρίζεται εν μέρει η θεωρία του συνεχούς στον αυτο-καθορισμό σε σχέση με τα κίνητρα συμμετοχής σε οργανωμένα προγράμματα άθλησης. Ο δείκτης εσωτερικής συνοχής *Cronbach alpha* κινήθηκε σε μέτρια επίπεδα, αλλά μπορεί να ερμηνευθεί από το νεαρό της ηλικίας των συμμετεχόντων. Επιπλέον, παρατηρήθηκε ότι οι μαθήτριες παρουσίασαν υψηλότερα επίπεδα αυτο-καθορισμού, ενισχύοντας τα ευρήματα της υπάρχουσας βιβλιογραφίας. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι μαθητές/τριες παρουσιάζουν ενισχυμένα κίνητρα για συμμετοχή σε οργανωμένα αθλητικά προγράμματα της εκπαίδευσης, γεγονός που ενισχύει το ρόλο της Φυσικής Αγωγής στο σχολικό περιβάλλον.

ΚΙΝΗΤΡΑ ΑΘΛΗΤΡΙΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΗΛΙΚΙΩΝ

Σουγλής, Α.,¹ Τραυλός, Α.Κ.,² Σωτηρόπουλος, Α.Α.¹

¹ ΤΕΦΑΑ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

² Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η παρακίνηση θεωρείται από τους βασικότερους παράγοντες για να μπορέσει ένα άτομο να εκπληρώσει τους στόχους του. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει τα κίνητρα που οδηγούν τα κορίτσια της αναπτυξιακής ηλικίας από 8 έως 16 ετών να ασχοληθούν με το άθλημα της ποδοσφαίρισης. Στην

έρευνα συμμετείχαν 134 αθλήτριες ποδοσφαίρισης 4 ηλικιακών ομάδων (8 - 10, 11 - 12, 13 - 14, και 15 - 16 ετών). Η επιλογή του δείγματος ήταν τυχαία από 18 ποδοσφαιρικές Ακαδημίες (250 αθλήτριες ποδοσφαίρισης), ενώ υπήρξε σύμφωνη γνώμη των παιδιών και συγκατάθεση των γονιών και των προπονητών τους.

Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο Participation Motivation Questionnaire (PMQ) των Gill et al. (1983), το οποίο περιέχει 30 πιθανούς λόγους συμμετοχής των παιδιών στον αθλητισμό και έχει προσαρμοστεί για τον Ελληνικό πληθυσμό (Πατσιαούρας, Κεραμίδας & Παπανικολάου, 2004). Οι απαντήσεις δόθηκαν σε 5-βάθμια κλίμακα τύπου Likert (όπου 1 = καθόλου σημαντικό και 5 = πάρα πολύ σημαντικό). Η παραγοντική ανάλυση ανέδειξε 4 παράγοντες (Πατσιαούρας και συν., 2004): «συμμετοχή για τη βελτίωση των τεχνικών δεξιοτήτων» (ικανότητες - δεξιότητες), «συμμετοχή για διασκέδαση» (διασκέδαση), «συμμετοχή για τη δημιουργία φιλικών σχέσεων» (φιλία) και «συμμετοχή για την επιτυχία και την αύξηση κύρους» (κοινωνική απήχηση). Για την ανάλυση των δεδομένων έγινε ανάλυση διακύμανσης ως προς έναν παράγοντα (One-Way ANOVA), ενώ για την μετά-ANOVA (*post hoc*) ανάλυση και τον εντοπισμό των στατιστικά σημαντικών ευρημάτων χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος Bonferroni. Το επίπεδο σημαντικότητας ορίστηκε για $p < 0.05$ για όλες τις στατιστικές αναλύσεις.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι σημαντικότερος παράγοντας παρακίνησης για τα κορίτσια θεωρείται η βελτίωση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων, ακολουθούμενος από τον παράγοντα διασκέδαση, ενώ ακολουθούν ο παράγοντας φιλία και τελευταίος ο παράγοντας κοινωνική απήχηση. Σε ότι αφορά τις ηλικιακές ομάδες, υπάρχουν σημαντικές διαφορές σε όλους τους παράγοντες, πιο συγκεκριμένα η ηλικιακή ομάδα των 11 -12 ετών είχε υψηλότερες τιμές στους παράγοντες της βελτίωσης των ικανοτήτων - δεξιοτήτων, της φιλίας και της διασκέδασης από την ηλικιακή ομάδα των 8 - 10 ετών ($p < 0.05$), ενώ και οι δύο είχαν υψηλότερες τιμές από τις άλλες ηλικιακές ομάδες (13-14 και 15-16 ετών) ($p < 0.05$). Όσον αφορά στον παράγοντα κοινωνική απήχηση, η ομάδα των 15-16 ετών φαίνεται να έχει υψηλότερες τιμές από την ομάδα των 13-14 ετών ($p < 0.05$), ενώ και οι δύο είχαν υψηλότερες τιμές από τις υπόλοιπες δύο ηλικιακές ομάδες των 8-10 και 11-12 ετών ($p < 0.05$). Ακόμη, στον ίδιο παράγοντα, σημαντικά υψηλότερη είναι η παρακίνηση της ηλικιακής ομάδας 11-12 ετών σε σχέση με την ηλικιακή ομάδα των 8-10 ετών ($p < 0.05$). Σε ότι αφορά στον παράγοντα φιλία, η ηλικιακή ομάδα των 13-14 ετών διαφέρει σημαντικά απ' όλες τις υπόλοιπες ($p < 0.05$), ενώ διαφοροποίηση υπάρχει και για την ηλικιακή ομάδα των 11-12 ετών σχετικά με τις υπόλοιπες δύο ($p < 0.05$). Σχετικά με τον παράγοντα διασκέδαση, η ηλικιακή ομάδα των 8-10 ετών παρακινείται σημαντικά περισσότερο από τις υπόλοιπες 3 ηλικιακές ομάδες ($p < 0.05$). Η ηλικιακή ομάδα των 11-12 ετών διαφοροποιείται σημαντικά από τις ομάδες των 13-14 και 15-16 ετών ($p < 0.05$), αντίστοιχα.

Από τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής διαφαίνεται η σημαντικότητα των κινήτρων των αθλητριών ποδοσφαίρισης των αναπτυξιακών ηλικιών 8-16 ετών, τα οποία μπορούν να βοηθήσουν όλους όσους ασχολούνται με το ποδόσφαιρο, έτσι ώστε να προσφέρουν στις αθλούμενες καλύτερες υπηρεσίες σύμφωνα με τις προτιμήσεις τους. Έτσι, θα δώσουν επιπλέον κίνητρα στα νεαρά κορίτσια, ώστε να αγαπήσουν ακόμη περισσότερο το άθλημα της ποδοσφαίρισης και να ασχολούνται με αυτό διά βίου, ως μέσο έκφρασης, διασκέδασης και ευχαρίστησης στη ζωή τους.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Πατσιαούρας, Α., Κεραμίδας, Π., & Παπανικολάου, Ζ. (2004). Προσαρμογή του ερωτηματολογίου παρακίνησης για συμμετοχή στον αθλητισμό (PMQ) σε Ελληνικό πληθυσμό. Πρακτικά από το 3^ο International Congress on Sport Psychology & 8^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αθλητικής Ψυχολογίας, σελ 53, 26-28 Νοεμβρίου 2004, Τρίκαλα.

Διεθνής

Gill, D.L., Gross J.B., & Huddleston, S. (1983). Participation motivation in youth sports. *International Journal of Sports Psychology*, 14, 1-14.

Stewart, C., & Meyers, M.C. (2004). Motivational traits of elite young soccer players. *Physical Educator*, 61(4), 213-218.

ΦΥΣΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΕΥΕΞΙΑ

Καραλέξη, Κ., Τραυλός, Α.Κ.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Πολλές μελέτες έχουν ερευνήσει τη συμβολή της φυσικής δραστηριότητας στην υγεία, λίγες όμως, την επίδρασή της στη ψυχολογική ευεξία (psychological well-being), η οποία έχει κυρίως μελετηθεί ως *ηδονική* (hedonic well-being), ή ως την απουσία ψυχολογικών διαταραχών (π.χ., άγχος, κατάθλιψη) και όχι ως *ευδαιμονική* (eudaimonic well-being), η οποία απεικονίζει τη βέλτιστη ψυχολογική λειτουργία και ανάπτυξη σε κάποιου ατόμου τη μέγιστη δυνατότητα.

Ο Besenski (2011), μέσα από τις 6 διαστάσεις του ερωτηματολογίου της Ryff (1989, 1995) για την ευδαιμονική ευεξία (αίσθημα αυτονομίας, αίσθηση ελέγχου του περιβάλλοντος, προσωπική ανάπτυξη, ικανοποιητικές σχέσεις με άλλους, σημασία και νόημα στη ζωή, αποδοχής του εαυτού μας) μελέτησε τη σχέση μεταξύ φυσικής δραστηριότητας και ευδαιμονικής ευεξίας και το αν η σχέση αυτή μπορεί να επηρεαστεί από την ευδαιμονία που μπορεί να βιώσουν οι συμμετέχοντες.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ενώ τα επίπεδα της φυσικής δραστηριότητας δεν συσχετίστηκαν σημαντικά με την ευδαιμονική ευεξία, η ευδαιμονία που βιώθηκε κατά τη διάρκεια της φυσικής δραστηριότητας συσχετίστηκε σημαντικά με την ευδαιμονική ευεξία, υποδεικνύοντας έτσι ότι η συμμετοχή σε περισσότερη φυσική δραστηριότητα δεν συνδέεται απαραίτητα με μεγαλύτερη ευδαιμονική ευεξία και πως ότι βιώνεται κατά τη διάρκεια της φυσικής δραστηριότητας μπορεί να είναι πιο σημαντικό για την ευδαιμονική ευεξία. Σε παρόμοια έρευνα των Ferguson et al. (2012), αφού οι ερευνητές κινήθηκαν με την προοπτική ότι οι γυναίκες έχουν χαμηλότερα επίπεδα φυσικής δραστηριότητας (Caspersen et al. 2000) και πως απαιτείται για αυτές περισσότερη έρευνα προκειμένου να κατανοηθεί η πολυπλοκότητα της ευδαιμονικής τους ευημερίας (Ryff, 1989, 1995) κατέληξαν σε παρόμοια αποτελέσματα.

Τα ευρήματα των ανωτέρω ερευνών μπορούν να συμβάλουν σε ένα διαφορετικό είδος προώθησης υγείας, όπου στόχος θα είναι η ευδαιμονική ευεξία και η επίτευξη της βέλτιστης ψυχολογικής λειτουργίας, καθώς υποδεικνύουν ότι αυτό που εμφανίζεται να είναι σημαντικό στη σχέση μεταξύ φυσικής δραστηριότητας και ευδαιμονικής ευεξίας δεν είναι το επίπεδο δραστηριότητας, αλλά μάλλον το τι βιώνεται κατά τη διάρκεια αυτής. Έτσι, η εστίαση στα προγράμματα άσκησης μπορεί να μην είναι στην προώθηση της συμμετοχής σε περισσότερη δραστηριότητα, αλλά η προαγωγή της συμμετοχής σε δραστηριότητες στις οποίες βιώνεται ευχαρίστηση και χαλάρωση. Στο πλαίσιο των παραπάνω επισημάνσεων παρουσιάζεται η Ελληνική έκδοση του ερωτηματολογίου της Ryff, όπως αυτό προσαρμόστηκε για τη μελέτη της ψυχολογικής ευεξίας αθλούμενων γυναικών διαφορετικής ηλικίας και κοινωνικοοικονομικού επιπέδου.

Βιβλιογραφία

- Besenski, L.J. (2009). Health-enhancing physical activity and eudaimonic well-being. *Unpublished master dissertation. University of Saskatchewan. Canada.*
- Caspersen, C.J., Pereira, M.A., & Curran, K.M. (2000). Changes in physical activity patterns in the United States, by sex and cross-sectional age. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 32, 1601-1609.
- Ferguson, L.J., Kowalski, K.C, Mack, D.E., Wilson, P.M., & Crocker, P.R.E. (2012). Women's health-enhancing physical activity and eudaimonic well being. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 83, 451-463.
- Ryff, C.D. (1989). Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57, 1069-1081.
- Ryff, C.D. (1995). Psychological well-being in adult life. *Current Directions in Psychological Science*, 4, 99-104.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Γουβέλης, Η., Τραυλός, Α.Κ.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Οι Καθηγητές Φυσικής Αγωγής (ΚΦΑ) μπορούν να επηρεάσουν την αυτόνομη παρακίνηση των μαθητών διαμέσου των στρατηγικών μαθήματος που επιλέγουν. Ο σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνήσει την αυτόνομη παρακίνηση των ΚΦΑ, καθώς επηρεάζει τις στρατηγικές μαθήματος που επιλέγουν. Για το σκοπό αυτό εξετάστηκε το εργασιακό προφίλ 226 Ελλήνων ΚΦΑ από διάφορα γεωγραφικά διαμερίσματα της χώρας. Η έρευνα εστίασε στη σχέση της αντίληψης των ΚΦΑ για τη κοινωνική προσφορά του επαγγέλματός τους με την αυτόνομη παρακίνησή τους. Επιπλέον, εξετάστηκε η επίδραση των δημογραφικών παραγόντων και των παραγόντων που σχετίζονται με προσωπικές επιλογές των ΚΦΑ αναφορικά με την αυτόνομη παρακίνησή τους και την αντίληψη που αυτοί έχουν για την κοινωνική προσφορά του επαγγέλματός τους. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι: (α) υπάρχει θετική γραμμική συσχέτιση μεταξύ των διαστάσεων του αντιλαμβανόμενου κοινωνικού οφέλους της εργασίας και της αυτόνομης παρακίνησης των ΚΦΑ, (β) ο θετικός κοινωνικός αντίκτυπος του επαγγέλματος αποτελεί τον παράγοντα που συσχετίζεται περισσότερο με την αυτόνομη παρακίνηση, (γ) η αντίληψη για τη κοινωνική προσφορά της εργασίας είναι πολύ σημαντική για τους ΚΦΑ, και (δ) η διαρκής επιμόρφωση επιδρά θετικά τόσο στην αυτόνομη παρακίνηση, όσο και στην αντίληψη της κοινωνικής προσφοράς του επαγγέλματος των ΚΦΑ.

Λέξεις κλειδιά: Παρακίνηση, φυσική αγωγή, μαθητές, κοινωνικό όφελος

«Αξιολόγηση Αθλητικών Προγραμμάτων»

ΤΑ ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΩΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΙΣ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Κοντοδημάκη, Β.,¹ Μουντάκης, Κ.,¹ Δημητρίου, Α.²

¹ Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων

Εισαγωγή

Αθλητικά μέσα νοούνται ως τα βοηθητικά μέσα γύμνασης που απαιτούνται για την αποτελεσματική σχεδίαση και εφαρμογή προγραμμάτων Φυσικής Αγωγής (Φ.Α.). Στρατιωτική Φυσική Αγωγή (Σ.Φ.Α.) είναι η Φ.Α. που πραγματοποιείται στις Μονάδες των Ενόπλων Δυνάμεων. Κύριος σκοπός της είναι η ανάπτυξη και η εφαρμογή προγραμμάτων γύμνασης για τη βελτίωση της φυσικής κατάστασης και της υγείας των στελεχών που συμβάλλουν στην επίτευξη της επιχειρησιακής ετοιμότητάς τους. Ο σχεδιασμός, η οργάνωση, ο έλεγχος και η αξιολόγηση του τρόπου διεξαγωγής της Σ.Φ.Α. αποτελεί τη βασικότερη προϋπόθεση της αποτελεσματικότητάς της, αφού ληφθούν υπόψη όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν την επίτευξη του απώτερου σκοπού της κάθε Μονάδας. Την αποτελεσματική οργάνωση της Σ.Φ.Α. επηρεάζουν 5 ερευνητικές παράμετροι.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να αναδείξει και να αξιολογήσει τα «Βοηθητικά μέσα γύμνασης» ως μία από τις παραμέτρους αποτελεσματικής οργάνωσης της Σ.Φ.Α. στις Μονάδες του Ελληνικού Στρατού Ξηράς (Ε.Σ.Ξ.).

Μεθοδολογία

Δείγμα: Στην έρευνα συμμετείχαν 2864 άτομα, η επιλογή των οποίων έγινε με στρωσιγενή αναλογική ποσόστωση επί του γενικού πληθυσμού.

Όργανο μέτρησης: Εφαρμόστηκε η τεχνική της δημοσκοπήσης με ερωτηματολόγια και ως εργαλείο μέτρησης χρησιμοποιήθηκε το σταθμισμένο ερωτηματολόγιο «Διερεύνησης της Αποτελεσματικότητας της Οργάνωσης της Σ.Φ.Α. στον Ε.Σ.Ξ.» (με 5βάθμια κλίμακα τύπου Likert).

Ανάλυση των δεδομένων: Υπολογίσθηκαν οι δείκτες μέσων τιμών και τυπικών αποκλίσεων για το σύνολο των μεταβλητών (9) και έγινε ανάλυση της διακύμανσης απλής κατεύθυνσης (ANOVA) και post hoc έλεγχος Bonferroni για να εντοπισθούν οι διαφορές μεταξύ: α) φύλου, β) κατηγορίας στελεχών και γ) στρατιωτικού εκπαιδευτικού κύκλου, σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $p \leq .05$.

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το κύριο βοηθητικό μέσο γύμνασης που συμβάλλει, χρησιμοποιείται και επαρκεί για την αποτελεσματική υλοποίηση των προγραμμάτων Σ.Φ.Α. είναι το «βάρος του σώματος του ασκούμενου». Οι γυναίκες θεωρούν περισσότερο σημαντικά και επαρκή τα «στρατιωτικά αντικείμενα», για αυτό και τα χρησιμοποιούν συχνότερα. Οι απόφοιτοι της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων θεωρούν σημαντικότερη τη συμβολή και επάρκεια του «βάρους του σώματος», έναντι των άλλων στελεχών. Τέλος, τα «στρατιωτικά αντικείμενα» συμβάλουν και επαρκούν περισσότερο στον Α' στρατιωτικό εκπαιδευτικό κύκλο, ενώ εφαρμόζονται συχνότερα στον Α' και Β'. Το «βάρος του σώματος» του ασκούμενου και το «βάρος σώματος του συνασκούμενου» συμβάλουν, εφαρμόζονται και επαρκούν περισσότερο στον Α' κύκλο.

Συμπέρασμα

Από τη μελέτη αυτή επιβεβαιώθηκε η συμβολή του στρατιωτικού υλικού ως μέσο αποτελεσματικής γύμνασης, καθώς αποτελεί είδος σε επάρκεια, καθημερινής χρήσης σε κάθε Μονάδα, ενώ παράλληλα προάγει τη στρατιωτική εξειδίκευση και αυξάνει την κινητική δεξιότητα που απαιτείται ως εκπαιδευτικός στόχος στις Μονάδες του Ε.Σ.Ξ. Η αναγκαιότητα μεγαλύτερης ποικιλίας και χρήσης στρατιωτικών μέσων γύμνασης κρίθηκε απαραίτητη.

**Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΩΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΙΣ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ**

Κοντοδημάκη, Β.,¹ Μουντάκης, Κ.,¹ Δημητρίου, Α.²

¹ Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων

Εισαγωγή

Ο Εκπαιδευτής Φυσικής Αγωγής (Φ.Α.) είναι ειδικά καταρτισμένος στο σχεδιασμό, την εφαρμογή και τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων γύμνασης, που αποσκοπούν στην ανάπτυξη και βελτίωση της φυσικής κατάστασης και υγείας των ατόμων που μετέχουν στα προγράμματα αυτά. Στρατιωτική Φυσική Αγωγή (Σ.Φ.Α.) είναι η Φ.Α. που πραγματοποιείται στις Μονάδες των Ενόπλων Δυνάμεων με σκοπό την ανάπτυξη και εφαρμογή προγραμμάτων γύμνασης για τη βελτίωση της φυσικής κατάστασης και υγείας των στελεχών, που συμβάλλουν στην επίτευξη της επιχειρησιακής ετοιμότητάς τους. Ο σχεδιασμός, η οργάνωση, ο έλεγχος και η αξιολόγηση της οργάνωσης και του τρόπου διεξαγωγής της Σ.Φ.Α. αποτελούν τις βασικότερες προϋποθέσεις της αποτελεσματικότητάς της, αφού ληφθούν υπόψη όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν την επίτευξη του απώτερου σκοπού κάθε Μονάδας.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η αξιολόγηση του «Εκπαιδευτή» ως μία από τις 5 παραμέτρους που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της οργάνωσης της Σ.Φ.Α. στις Μονάδες του Ελληνικού Στρατού Ξηράς (Ε.Σ.Ξ.).

Μεθοδολογία

Δείγμα: Στην έρευνα συμμετείχαν 2.864 άτομα που επιλέχθηκαν με στρωσιγενή αναλογική ποσόστωση επί του γενικού πληθυσμού.

Όργανο μέτρησης: Εφαρμόστηκε η τεχνική της δημοσκοπήσης με ερωτηματολόγια και ως εργαλείο μέτρησης χρησιμοποιήθηκε το σταθμισμένο ερωτηματολόγιο «Διερεύνησης της Αποτελεσματικότητας της Οργάνωσης της Σ.Φ.Α. στον Ε.Σ.Ξ.» (με 5βάθμια κλίμακα τύπου Likert).

Ανάλυση δεδομένων: Υπολογίστηκαν οι δείκτες μέσω τιμών και τυπικών αποκλίσεων για το σύνολο των μεταβλητών (15) και έγινε ανάλυση της διακύμανσης απλής κατεύθυνσης (ANOVA) και post hoc έλεγχος Bonferroni για να εντοπισθούν οι διαφορές μεταξύ: α) φύλου, β) κατηγορίας στελεχών και γ) στρατιωτικού εκπαιδευτικού κύκλου, σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $p \leq .05$.

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι, η συμβολή του «Καθηγητή Φ.Α.» (Κ.Φ.Α.) είναι σημαντική για την υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου, διότι θεωρείται περισσότερο επαρκής και κατάλληλος για την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων Σ.Φ.Α. σε σχέση με τον «Αξιωματικό» και τον «Υπαξιωματικό», που αναλαμβάνουν συχνότερα ως εκπαιδευτές προγραμμάτων Σ.Φ.Α. στις Μονάδες του Ε.Σ.Ξ. Οι απόφοιτοι της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων θεωρούν ότι ο «Αξιωματικός» και ο «Κ.Φ.Α.» συμβάλλουν και επαρκούν περισσότερο στο ρόλο του εκπαιδευτή. Ο «Αξιωματικός» φαίνεται ότι συμβάλει, εφαρμόζει και επαρκεί περισσότερο ως εκπαιδευτής στον Α΄ και Β΄ στρατιωτικό εκπαιδευτικό κύκλο, ενώ στον Γ΄ εφαρμόζει συχνότερα ο «Υπαξιωματικός». Εντούτοις, στον Β΄ και Γ΄ κύκλο θεωρείται περισσότερο απαραίτητος, επαρκής – κατάλληλος ο «Κ.Φ.Α.».

Συμπέρασμα

Από τα παραπάνω εκτιμάται ότι ο στρατός έχει ανάγκη από την παρουσία Κ.Φ.Α. με εξειδικευμένες γνώσεις αποτελεσματικής εφαρμογής προγραμμάτων Σ.Φ.Α. Απαιτείται συνεργασία μεταξύ Κ.Φ.Α. – Αξιωματικών και συντονισμός σχεδίασης – πράξης. Το συμπέρασμα αυτό ταυτίζεται με τα αποτελέσματα μελετών άλλων στρατευμάτων, όπου το ζήτημα αντιμετωπίστηκε με προγράμματα ειδικής επιμόρφωσης – κατάρτισης Αξιωματικών και Κ.Φ.Α.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Λουκά, Δ., Τραυλός, Α.Κ., Κριεμάδης, Α., Δουβής, Ι.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Εισαγωγή

Στη σημερινή εποχή της γρήγορης πληροφόρησης, της ανάπτυξης των τεχνολογιών και των συνεχόμενων αλλαγών σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης ζωής, προκύπτει η ανάγκη για επαναπροσδιορισμό πολλών επαγγελματιών και των απαιτήσεων που προκύπτουν για τους κατόχους τους. Γι' αυτό είναι σημαντικό οι υπεύθυνοι των τμημάτων διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού να επαναπροσδιορίζουν τις περιγραφές της εργασίας και να τις προσαρμόζουν στις τρέχουσες απαιτήσεις και τις επικρατούσες τάσεις μέσα από την ανάλυση της εργασίας. Ο στόχος της ανάλυσης της εργασίας είναι να την προσδιορίσει σε σχέση με τις συμπεριφορές που είναι απαραίτητες ώστε αυτή να εκτελεστεί. Ενώ τα προσωπικά χαρακτηριστικά που είναι απαραίτητα για να κάνει κάποιος μία εργασία φαίνονται μέσα από την εξειδίκευση που απαιτείται, η περιγραφή της θέσης εργασίας προδιαγράφει τις φυσικές απαιτήσεις και τις συνθήκες εργασίας της δουλειάς που πρέπει να εκτελεστεί (Cascio, 1991).

Το πιο σημαντικό στην ανάλυση εργασίας είναι η ακρίβεια και η πληρότητα των πληροφοριών που αφορούν στην εργασία που εξετάζεται. Αυτές οι πληροφορίες προέρχονται είτε από τους κάτοχους της θέσης εργασίας, είτε από τους επιβλέποντες αυτών, είτε από τους αναλυτές εργασίας (Muchinsky, 2006). Η έρευνα δείχνει ότι τα προσωπικά χαρακτηριστικά των Subject Matter Experts – SMEs (για παράδειγμα ο χρόνος που κατέχουν τη θέση, ο συνολικός χρόνος εργασίας τους στον οργανισμό, η ηλικία τους κ.α.) μπορεί να επηρεάζουν τα αποτελέσματα της ανάλυσης εργασίας (Gross & Maurer, 2000; Prien, Prien, & Gamble, 2004).

Σύμφωνα με τους Sanchez και Levine (2001), η ανάλυση της εργασίας θα πρέπει να εστιάζει στο πώς η εργασία βοηθά στη συνολική αποτελεσματικότητα του οργανισμού. Η παρούσα μελέτη έγινε για να βοηθηθούν οι νεοεισερχόμενοι και όχι μόνο, στο επάγγελμα καθηγητές φυσικής αγωγής να αντιληφθούν τη φύση αυτής της εργασίας και το ευρύτερο οργανωτικό πλαίσιο που αυτή η θέση αφορά. Ένας άλλος στόχος ήταν να παρουσιαστεί η πορεία της ανάλυσης της εργασίας και η συμβολή της στις διαδικασίες του ανθρώπινου δυναμικού.

Μεθοδολογία

Η μέθοδος που επιλέχτηκε για τη μελέτη αυτής της ομάδας επαγγελματιών ήταν η περιπτώσιολογική μελέτη.

Δείγμα: Στην έρευνα συμμετείχαν όλοι οι κάτοχοι της θέσης του προϊστάμενου στα γραφεία φυσικής αγωγής σε μία Περιφέρεια της Ελλάδας (N = 5).

Εργαλεία συλλογής δεδομένων: Τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για τη συλλογή των δεδομένων ήταν σε πρώτο επίπεδο η συνέντευξη και στη συνέχεια η αξιολόγηση από τους προϊστάμενους ενός πρότυπου σχεδίου – γενική περιγραφή της θέσης εργασίας – αντίστοιχου με την οικογένεια των επαγγελματιών που ανήκει η θέση του προϊστάμενου σε γραφείο φυσικής αγωγής (Prien, Goodstein, Goodstein, & Gamble, 2009). Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την ανάδειξη των καθηκόντων, των επαγγελματικών προσόντων και των χαρακτηριστικών του εργασιακού περιβάλλοντος για το συγκεκριμένο επάγγελμα. Άλλες πηγές συλλογής δεδομένων ήταν η ανασκόπηση: α) των αρμοδιοτήτων των προϊσταμένων όπως αυτές έχουν προσδιοριστεί από το Υπουργείο Παιδείας, β) των οργανογραμμάτων των γραφείων φυσικής αγωγής, τα οποία δόθηκαν από τους ίδιους τους προϊστάμενους, γ) η ανασκόπηση μίας ποιοτικής έρευνας με ερωτηματολόγιο που διεξήχθη από έναν προϊστάμενο σε έναν από τους υπό έρευνα νομούς για να διαπιστωθούν οι ανεπάρκειες σε διάφορες διαδικασίες που αφορούν στο γραφείο και να παρθούν τα κατάλληλα μέτρα και δ) η περιγραφή ζωτικών συμβάντων από τους προϊστάμενους.

Αποτελέσματα

Από τις συνεντεύξεις προέκυψαν στοιχεία για τη σύνταξη μίας αφηγηματικής περιγραφής της συγκεκριμένης εργασίας. Αυτά αφορούσαν στον γενικό σκοπό της θέσης εργασίας, με κοινή παραδοχή την

προστασία της σχολικής φυσικής αγωγής και την ανάδειξη της σημαντικότητάς της. Επίσης, αναδείχθηκαν οι υπευθυνότητες - αρμοδιότητες που εκτελεί ένας προϊστάμενος (κυριαρχούν αυτές που έχουν σχέση με τη διοργάνωση των αγώνων), όπως και στοιχεία για τη γενική εκπαίδευση και την εμπειρία που απαιτούνται, καθώς και τα επαγγελματικά προσόντα και την πιστοποίηση που πρέπει να έχει κάποιος. Επιπλέον, ποιες εποπτικές ευθύνες προκύπτουν, ποιες είναι οι φυσικές συνθήκες και οι συνθήκες εργασίας και έγιναν κάποια γενικά σχόλια που αφορούσαν στον τρόπο στελέχωσης των γραφείων, την αφαίρεση αρμοδιοτήτων που είχε παρατηρηθεί τα τελευταία χρόνια, την ελλιπή εκπαίδευση των προϊστάμενων, τα προβλήματα κατά τη διαχείριση των οικονομικών, για την αξιολόγηση του έργου των γραφείων το στίλ διοίκησης που πρέπει να ασκείται, τον τρόπο επιλογής των καθηγητών στα ΤΑΔ, στοιχεία για την ασφάλεια των σχολικών αγώνων και έγιναν προτάσεις για την αναβάθμιση των γραφείων.

Τα καθήκοντα που είχαν την καθολική συμφωνία των προϊσταμένων, ως προς τη σημαντικότητά τους για επιτυχή απόδοση στην εργασία, ήταν: α) στον τομέα της επίβλεψης η δήλωση ότι διανέμουν τις εντεταλμένες εργασίες σύμφωνα με τον φόρτο εργασίας, τις προτεραιότητες της εργασίας και τις ικανότητες των εργαζόμενων και β) όσον αφορά στον σχεδιασμό, την οργάνωση, τον προγραμματισμό και τον συντονισμό, η δήλωση ότι ορίζουν στα άτομα συγκεκριμένα καθήκοντα και θέσεις και τους κατευθύνουν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Τα επαγγελματικά προσόντα που είχαν την καθολική συμφωνία των προϊστάμενων, ως προς τη σημαντικότητά τους για επιτυχή απόδοση στην εργασία, ήταν η δήλωση που αναφέρεται στη γνώση του περιεχομένου και των χαρακτηριστικών των νόμων του κράτους και των κανονισμών, όσον αφορά στον συγκεκριμένο χώρο επαγγελματικής ευθύνης. Το περιβάλλον μέσα στο οποίο ασκείται η συγκεκριμένη εργασία δίνει έμφαση στην παροχή ίσης μεταχείρισης ανάμεσα σε άντρες και γυναίκες όσον αφορά στις αναθέσεις εργασιών, την πρόσβαση στην εκπαίδευση, την ισότητα των πληρωμών και όλα εκείνα τα θέματα που είναι πολύ σημαντικά στην εργασία. Η διοίκηση ακολουθεί πολιτική μηδενικής ανοχής σε ότι έχει να κάνει με τις *διακρίσεις με βάση το φύλο*.

Η χρησιμότητα των πληροφοριών από την ανάλυση της εργασίας

Οι αποτελεσματικές διαδικασίες πρόσληψης χρησιμοποιούν την ανάλυση της εργασίας για να προσδιορίσουν τα επαγγελματικά προσόντα που πρέπει να συμπεριληφθούν στις περιγραφές της εργασίας, τον μισθό που πρέπει να δοθεί, τις ελάχιστες απαιτήσεις για τη συγκεκριμένη εργασία (εκπαίδευση ή/και εμπειρία), ώστε να επιλεγούν οι υποψήφιοι που θα περάσουν στην επόμενη φάση, στην ανάπτυξη ερωτήσεων για τη συνέντευξη ή άλλων εργαλείων επιλογής, και τη δημιουργία αξιολογικών εντύπων (Prien et al., 2009; Cumings & Coryn, 2009).

Εξίσου σημαντικός είναι ο ρόλος της ανάλυσης της εργασίας στην αναγνώριση των εκπαιδευτικών αναγκών για την αποτελεσματική απόδοση στην εργασία. Τα καθήκοντα που έχουν αναγνωριστεί ως τα πιο σημαντικά αποτελούν το πρωταρχικό περιεχόμενο της εκπαίδευσης (Muchinsky, 2006). Σύμφωνα με τους Sanchez και Levine (2001), η ανάλυση της εργασίας θα πρέπει να εστιάσει στο πώς η εργασία βοηθά στη συνολική αποτελεσματικότητα του οργανισμού, αφού η εποχή μας δεν χαρακτηρίζεται από στατικές εργασίες. Αυτό που μας βοηθάει να αντιληφθούμε το πλαίσιο μέσα στο οποίο εξασκούνται αυτές οι εργασίες είναι η ανάλυση των χαρακτηριστικών του εργασιακού τους περιβάλλοντος. Το προφίλ των *χαρακτηριστικών του εργασιακού περιβάλλοντος* θα πρέπει να χρησιμοποιείται για να αναγνωριστούν αυτά τα χαρακτηριστικά που μπορούν είτε να βοηθήσουν, είτε να εμποδίσουν τους περισσότερους υπάλληλους από το να εξασκήσουν την εργασία τους με επιτυχία και θα πρέπει να συνοδεύει την τελική περιγραφή της θέσης εργασίας (Prien et al., 2009).

Συμπέρασμα

Κατά τη διάρκεια της έρευνας προέκυψαν στοιχεία όχι μόνο για τα καθήκοντα και τα προσόντα που απαιτούνται να έχει ο κάτοχος της θέσης αυτής και τα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος εργασίας, από όπου μπορεί να προκύψει το εργασιακό προφίλ, αλλά και ο γενικότερος ρόλος των γραφείων φυσικής αγωγής, ο τρόπος που στελεχώνονται και όλες οι αρμοδιότητες – υπευθυνότητες που φέρει σε πέρας. Επιπλέον, έγιναν προτάσεις για την επιτακτική ανάγκη που αναδύεται, για την αναβάθμιση του ρόλου των γραφείων και την αναδιοργάνωση των διαδικασιών.

Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Μελλοντικές έρευνες μπορούν ίσως να προβούν στη διεξαγωγή της έρευνας σε μεγαλύτερο δείγμα, για να

επιβεβαιωθούν τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας και να διαπιστωθεί εάν μπορούν να γενικευτούν. Επίσης, θα μπορούσε να εστιάσει κάποιος στη δημιουργία εντύπων αξιολόγησης. Όταν είναι διαθέσιμα τα αποτελέσματα της ανάλυσης εργασίας διευκολύνεται η διαδικασία της αξιολόγησης, καθώς έχουν προκύψει τα απαιτούμενα προσόντα, τα οποία χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των επιθυμητών συμπεριφορών κατά τη μέτρηση της απόδοσης (Prien et al., 2009).

Βιβλιογραφία

- Cascio, W.F. (1991). *Applied psychology in personnel management* (pp.188-216). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Cumings, L., & Coryn, C.L.S. (2009). A job analysis for K-8 principals in a nationwide charter school system. *Journal of MultiDisciplinary Evaluation*, 6(12), 157-176.
- Muchinsky, P.M. (2006). *Psychology applied to work*. (8th ed.). Belmont, CA: Thomson – Wadsworth.
- Prien, E.P., Goodstein, L.D., Goodstein, J., & Gamble, L.G. Jr. (2009). *A practical guide to job analysis*. San Francisco, CA: Pfeiffer.
- Prien, E.P., Prien, K.O., & Gamble, L.G. (2004). Perspectives on nonconventional job analysis methodologies. *Journal of Business and Psychology*, 18(3), 337-348.
- Sanchez, J.I., & Levine, E.L. (2001). The analysis of work in the 20th and 21st centuries. In N., Anderson, S. O., Ones, H.K., Sinangil, and C., Viswesvaran (eds). *Handbook of Industrial, Work and Organizational Psychology – 1* (pp.71-89). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Tross, S.A., & Maurer, T.J. (2000). The relationship between SME job experience and job analysis ratings: Findings with and without statistical control. *Journal of Business and Psychology*, 15(1), 97-110.

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΘΛΗΣΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ

Μορφοβασίλης, Σ.

ΕΤΑΙΡΙΑ: Ramos

Η αναγκαιότητα για πολύπλευρες αλλαγές στον τομέα των δημοτικών και εν γένει περιφερειακών υπηρεσιών άθλησης αποδεικνύεται καθημερινά από τον αυξανόμενο αριθμό Περιφερειών που αναθεωρούν τους προϋπολογισμούς των υπηρεσιών αυτών προς τα κάτω, όσον αφορά στη χρηματοδότησή τους. Υπάρχουν αρκετά τέτοια παραδείγματα που έχουν εφαρμοστεί σε άλλες χώρες και αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τα φαινόμενα ελλειπών χρηματοδότησης από τα δημόσια ταμεία. Ένα από τα κυριότερα είναι η παραχώρηση κτιριακών υποδομών άθλησης σε εταιρείες ώστε να απαλλαγθούν οι τοπικές υπηρεσίες από τα έξοδα συντήρησης και λειτουργίας τους.

Οι δημόσιες αθλητικές υποδομές μοιάζουν να είναι καταδικασμένες στην υποβάθμιση εξαιτίας των σημαντικά μειωμένων προϋπολογισμών στην άθληση και εύκολα γίνεται αντιληπτό πως οι δημόσιες υποδομές άθλησης έχουν σημαντικό κόστος διατήρησης χωρίς να αποδίδουν ικανοποιητικό αποτέλεσμα. Αντίθετα, η παραχώρηση των υποδομών σε φορείς του ιδιωτικού τομέα θα οδηγήσει σε βελτίωση και επέκτασή τους λόγω της ανταγωνιστικότητας και της ύπαρξης συγκεκριμένου αναπτυξιακού πλάνου. Ακόμα, θα δημιουργηθούν έσοδα για την Τοπική Περιφέρεια λόγω της εφαρμογής συγκεκριμένων πλαισίων ελάχιστων παρεχόμενων υπηρεσιών που θα κατατεθούν για την παραχώρηση των εγκαταστάσεων.

Για να βελτιώσουν το στρατηγικό προγραμματισμό τους και την αποδοτικότητά τους χωρίς να θυσιάσουν το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών και εν προκειμένω τον πολυτιμότεο για την κοινωνική συνοχή, κλάδο της άθλησης, οι Τοπικές Περιφέρειες θα πρέπει να: α) εκτιμήσουν τις τωρινές και μελλοντικές τους ανάγκες σε υπηρεσίες άθλησης, β) συνεργαστούν με φορείς της εκπαίδευσης, του εθελοντισμού και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και με άλλες Τοπικές Περιφέρειες, γ) βελτιώσουν τους τρόπους συλλογής και ανάλυσης πληροφοριών και δ) να θεσπίσουν μετρήσιμες αποδοτικότητας. Παράλληλα, συμβουλευτικά μπορεί να δραστηριοποιηθεί επιτροπή ελέγχου που θα αποτελείται από φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

και του ιδιωτικού τομέα και θα υποστηρίζει τις Τοπικές Περιφέρειες να εκτιμήσουν τις υποδομές τους και τις ανάγκες τους σε υπηρεσίες άθλησης και ψυχαγωγίας. Θα μπορέσουν έτσι να αμβλυνθούν σταδιακά οι συνέπειες από τη δυσμενή οικονομική συγκυρία που ανάγκασε τις Τοπικές Περιφέρειες να αναθεωρήσουν προς τα κάτω τους προϋπολογισμούς τους.

Έτσι, ενώ οι τοπικές υπηρεσίες άθλησης άλλαξαν το όνομα και τη νομική τους μορφή διατηρώντας, όμως, τον εγκαταλελειμμένο εξοπλισμό, τα ακατάλληλα στάδια και τις υποδομές να υποβαθμίζονται συστηματικά, χωρίς να υπάρχει ο αναγκαίος σχεδιασμός ώστε να σταθεροποιηθεί αυτή η πτωτική πορεία τώρα θα μπορεί με την ενεργό συμμετοχή και άλλων φορέων να σχεδιαστούν ικανά αναπτυξιακά προγράμματα που θα αναστρέψουν την πορεία.

Σκοπός της εργασίας είναι να αναδείξει την ευεργετική συμμετοχή που μπορεί να έχει η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στις υπηρεσίες άθλησης των κατά τόπους Περιφερειών, σύμφωνα με τις πρακτικές άλλων ανεπτυγμένων χωρών μετατρέποντας έτσι την ελληνική πραγματικότητα με τα ακατάλληλα στάδια και τις υποβαθμισμένες υποδομές, μία μακρινή ανάμνηση.

Οι τοπικές διοικήσεις που μέχρι τώρα δεν μπορούν να πείσουν για αλλαγές γιατί δεν διέθεταν την απαραίτητη τεχνογνωσία, περιορισμένα μέσα και πόρους σχεδόν ανύπαρκτους, ενώ παράλληλα είχαν ήδη επιφορτισμένο πρόγραμμα, τώρα αποκτούν ένα πολύτιμο σύμμαχο με τους αναγκαίους πόρους και την απαραίτητη γνώση για τη μεθόδευση αυτών των αλλαγών. Μέχρι τώρα, στις ελάχιστες περιπτώσεις όπου υπάρχει ιδιωτική συμμετοχή ήταν λόγω χορηγίας και όχι λόγω κεντρικού σχεδιασμού. Οι περισσότεροι τοπικοί φορείς, χωρίς να διαθέτουν καταρτισμένο προσωπικό, αναλώνονταν στο να ακολουθούν το παραδοσιακό μοντέλο αθλητισμού διοργανώσεων της τοπικής κοινωνίας (π.χ., σχολικό πρωτάθλημα, ποδηλατικός γύρος, κλπ.) και έτσι ήταν εξαιρετικά περιορισμένες οι πρωτοβουλίες ανάδειξης αθλητικών γεγονότων μεταξύ διαφορετικών (διασυνοριακών) περιφερειών.

Τέλος, η έλλειψη διακλαδικότητας που χαρακτήριζε όλους τους τομείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (λόγω κακού κεντρικού σχεδιασμού του οικείου Υπουργείου) αποδεικνύεται περίτρανα και στον αθλητισμό έχοντας ως αποτέλεσμα την ανεπαρκή συνεργασία με τους φορείς του τουρισμού και της εκπαίδευσης, με τους οποίους οι υπηρεσίες άθλησης θα έπρεπε να είναι άρρηκτα συνδεδεμένες. Μπορεί, λοιπόν, να υποθεθεί πως ολοένα και περισσότερο οι δημοτικές υπηρεσίες άθλησης δεν λειτουργούν με τρόπο βιώσιμο και αποδοτικό. Η διαπίστωση αυτή πρέπει να προβληματίζει δημιουργικά και να ωθεί στην αναζήτηση τρόπων εναλλακτικής αξιοποίησης και διαχείρισης του μείζονος προβλήματος της βιωσιμότητας των περιφερειακών υπηρεσιών αθλητισμού.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ:

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑ-ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

Ανέστος, Κ.,¹ Καραμπέτσιος, Θ.²

¹ ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

² ΤΕΦΑΑ, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εισαγωγή

Για τις ανάγκες των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 κατασκευάστηκαν ή ανακαινιστήκαν 32 αθλητικές εγκαταστάσεις, στη συντριπτική τους πλειονότητα με δημόσιες δαπάνες. Η δυνατότητα αξιοποίησης των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων από ιδιώτες, αλλά και από δημόσιους φορείς έγινε αντικείμενο εξέτασης και δημόσιων τοποθετήσεων ήδη πριν από το 2004. Αρχικά, είχε εκδηλωθεί ενδιαφέρον από αθλητικές ομοσπονδίες για να αναλάβουν τη διαχείριση των εγκαταστάσεων, όμως σύντομα τα σχέδια εγκαταλείφθηκαν, αφού τα κόστη συντήρησης και λειτουργίας ήταν πολύ υψηλά και το κράτος έκανε γνωστό πως θα έπρεπε να τα καλύψουν με δικούς τους πόρους (Βασιλείου, 2003). Ομοίως, σχέδια διαχείρισης από δήμους απορρίφθηκαν με το επιχειρημα όρι ότι οι πιο πολλοί τοπικοί φορείς δε διέθεταν σχέδιο και πόρους για τη διαχείριση των εγκαταστάσεων (Χατζηεμμανουήλ, 2005). Στόχος της τότε

κυβέρνησης ήταν μετά τους Αγώνες η διαχείριση των περισσότερων εγκαταστάσεων να δοθεί σε ιδιώτες, με κύριο άξονα προσέλκυσης επενδυτών την ανάδειξη του πολυθεματικού χαρακτήρα τους και των υπηρεσιών που μπορούσαν να προσφέρουν (Βασιλείου, 2003).

Οι Παπανίκος και Πατσουράτης (2004) πραγματοποίησαν μία ανάλυση κόστους - οφέλους για τις Ολυμπιακές εγκαταστάσεις, η οποία βασίστηκε σε κριτήρια αγοράς για τους διαφορετικούς τύπους κόστους και εσόδων. Εξέτασαν εναλλακτικά σενάρια λαμβάνοντας υπόψη το νομικό καθεστώς, που προσδιορίζει τις επιτρεπόμενες χρήσεις. Για κάθε εγκατάσταση περιγράφηκαν 2 σενάρια διοίκησης: α) από ιδιωτικές εταιρίες με στόχο τη μεγιστοποίηση των κερδών, β) υπό μεικτή διοίκηση (δημόσια/ιδιωτική) στην οποία τίθενται άλλου είδους στόχοι. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα περισσότερα επενδυτικά προγράμματα παρουσίαζαν πολύ χαμηλούς δείκτες απόδοσης μεταολυμπιακά, δηλαδή δεν ξεπερνούσαν το 2,5% στη μεικτή και το 8% στην ιδιωτική χρήση και θεωρούνταν αποθαρρυντικοί για ιδιωτικές εταιρίες προκειμένου να εκδηλώσουν ενδιαφέρον για τις εγκαταστάσεις. Εκτιμήθηκε ότι χωρίς αλλαγή των επιτρεπόμενων χρήσεων θα υπήρχε μεγάλη ανάγκη για δημόσιες επιδοτήσεις για τη συντήρηση και τη λειτουργία τους.

Ερευνητικοί στόχοι:

- 1) Καταγραφή της πορείας αξιοποίησης των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων στις περιόδους 2004-2007 & 2007-2011 και εξαγωγή συμπερασμάτων για την αποδοτικότητα της συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς με σκοπό την εξασφάλιση μακροπρόθεσμης οικονομικής βιωσιμότητας.
- 2) Μελέτη του ζητήματος των μεταολυμπιακών χρήσεων των εγκαταστάσεων.

Μεθοδολογία

Πραγματοποιήθηκε καταγραφή, κατηγοριοποίηση, μελέτη και ανάλυση στοιχείων που προέκυψαν από την ενδελεχή ανασκόπηση πηγών (άρθρων, δημοσιευμάτων, εισηγήσεων σε συνέδρια, δελτίων τύπου, κ.α.) συναφών με τους ερευνητικούς στόχους.

Αποτελέσματα

1^η περίοδος μεταολυμπιακής αξιοποίησης (2004-2007)

Με δεδομένο ότι οι Ολυμπιακές εγκαταστάσεις συνιστούσαν μία ειδική κατηγορία δημόσιων αθλητικών εγκαταστάσεων με ιδιαίτερες διαχειριστικές, λειτουργικές και οικονομικές απαιτήσεις, κρίθηκε απαραίτητη για την αποδοτική διαχείριση και ανάπτυξή τους η σύσταση από το κράτος της εταιρείας «Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε.». Κατά το 2004 πραγματοποιήθηκε ο προσδιορισμός των μακροπρόθεσμων στρατηγικών στόχων για κάθε μία από τις εγκαταστάσεις. Το 2005, άρχισε η φάση της εκτέλεσης του στρατηγικού σχεδιασμού. Αφενός διενεργήθηκαν ανοικτοί διεθνείς διαγωνισμοί για κάποιες εγκαταστάσεις και αφετέρου προωθήθηκε η ανάπτυξη και αξιοποίηση των υπόλοιπων σε συνεργασία με δημόσιους φορείς. Η δραστηριότητα της Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε. εξαρχής προσανατολίστηκε στην προσέλκυση μεγάλων ιδιωτικών επενδύσεων για την ανάπτυξη των εγκαταστάσεων και στην προώθηση Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα. Υπήρξαν διαδικασίες αξιοποίησης τόσο σε κοντινό, όσο και σε μακρινό χρονικό ορίζοντα (Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε., 2006).

Αναφορικά με τη βραχυχρόνια αξιοποίηση που κάλυπτε τη μεταβατική χρονική περίοδο μεταξύ των Ολυμπιακών Αγώνων και της ολοκλήρωσης των συμφωνιών για τις μόνιμες διευθετήσεις και χρήσεις, πραγματοποιήθηκαν ενέργειες ούτως ώστε να υπάρξει ενεργοποίηση και να δημιουργηθούν έσοδα από όλες τις εγκαταστάσεις. Στα 2 πρώτα χρόνια μετά τη λήξη των Αγώνων φιλοξενήθηκαν πάνω από 200 διοργανώσεις και εκδηλώσεις αθλητικού, πολιτιστικού, συνεδριακού και ψυχαγωγικού περιεχομένου. Σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε., στις αρχές του 2007 έγιναν εκμισθώσεις που απέφεραν το ποσό των €7.321.041, ως αποτέλεσμα βραχυχρόνιων συμβάσεων με αθλητικούς, εμπορικούς και καλλιτεχνικούς φορείς, ενώ παράλληλα είχαν ήδη υπογραφεί συμβάσεις για το αμέσως προσεχές διάστημα.

Αναφορικά με την μακροχρόνια αξιοποίηση, αυτή περιλάμβανε δύο σκέλη: α) την απόδοση ορισμένων εγκαταστάσεων για δημόσια χρήση, β) την προσέλκυση ιδιωτικών φορέων για την παραχώρηση της

εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων. Σύμφωνα με στοιχεία από την Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε., στα τέλη του 2007, οι 4 πρώτοι διαγωνισμοί μακροχρόνιας μίσθωσης που είχαν ολοκληρωθεί απέφεραν σημαντικά οικονομικά ανταλλάγματα. Το όφελος για το ελληνικό Δημόσιο έφτανε τα €14,4 εκατομμύρια περίπου σε ετήσια βάση. Για το ποσό αυτό προβλεπόταν από τις συμβάσεις αναπροσαρμογή κατά 2% κάθε χρόνο, με αποτέλεσμα το συνολικό όφελος να ανέρχεται στα €661.047.945 για το σύνολο της διάρκειας των συμβάσεων (υπολογίζοντας σε τιμές 2007). Μαζί με την απαλλαγή του Δημοσίου από τα έξοδα συντήρησης (τα οποία ανέρχονταν στα €9.215.037 συνολικά), η Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε. εκτιμούσε ότι από τις αρχές του 2007 είχε επιτευχθεί κάλυψη λίγο πάνω από το 30% του συνολικού προϋπολογισμού για τις εγκαταστάσεις σε μακροπρόθεσμη βάση.

2^η περίοδος μεταολυμπιακής αξιοποίησης (2007-2011)

Εκ μέρους των Προέδρων της Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε. (Σταμενίτης, 2009, Παναγιώτου, 2010), υποστηρίχθηκε πως ο μεταολυμπιακός σχεδιασμός απέδιδε καρπούς, προσελκύοντας μεγάλες ιδιωτικές επενδύσεις για την ανάδειξη επιλεγμένων εγκαταστάσεων, αξιοποιώντας βραχυχρόνια άλλες, ενώ ταυτόχρονα οι εγκαταστάσεις χρησιμοποιούνταν και από ιδρύματα, φορείς, αθλητικά σωματεία και Δήμους και λειτουργούσαν κανονικά, παρέχοντας πρόσβαση στους πολίτες. Επίσης, ότι το κράτος δεν επιβαρυνόταν με τα έξοδα συντήρησης, ενώ επιστρεφόταν στο λαό μέρος της προσπάθειάς του με υπεραξία, όρους κοινωνίας και μορφή χορηγιών στο κοινωνικό σύνολο.

Από την άλλη πλευρά, ήδη από το 2008 γίνονταν αρκετές αναφορές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό περί εγκατάλειψης των εγκαταστάσεων. Μεγάλο τμήμα τους παρέμενε εντελώς αναξιοποίητο ή πλημμελώς χρησιμοποιούμενο (Αλεβίζου, 2008; Δρούλιας, 2009), ενώ οι επενδύσεις που είχαν προγραμματιστεί, στην πλειονότητά τους καθυστερούσαν να υλοποιηθούν (Αλεβίζου, 2008). Σύμφωνα με τον Τζούστα (2008) και τον Usborne (2008), οι Ολυμπιακές εγκαταστάσεις της Αθήνας χαρακτηρίζονταν ως «λευκοί ελέφαντες», δεδομένου ότι ήταν γιγαντιαίες σε μέγεθος και παρέμεναν αναξιοποίητες. Αντίστοιχα, ο Soniak (2008), ανέφερε ότι οι περισσότερες αθλητικές Ολυμπιακές εγκαταστάσεις παρέμεναν κλειστές, οδηγούμενες σε ερείπωση και με ανάγκη φύλαξης για την αποφυγή βανδαλισμών.

Το μοντέλο που επιλέχθηκε για την αξιοποίηση των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων προέβλεπε την παραχώρηση ορισμένων από αυτές σε επενδυτές με μακροχρόνιες μισθώσεις και τη διοχέτευση των εσόδων στη συντήρηση και λειτουργία όσων είχαν διατεθεί σε δραστηριότητες κοινωφελούς χαρακτήρα. Όμως, στην πράξη το μοντέλο αντιμετώπισε σημαντικά προβλήματα, αφού μέχρι το 2010 είχαν διενεργηθεί 6 διαγωνισμοί για τη μίσθωση ακινήτων, από τις οποίες τελεσφόρησαν μόνον οι 2 (Λιάλιος, 2010). Η κύρια αιτία ήταν τα προβλήματα σχετικά με την αδειοδότηση των εγκαταστάσεων που είχαν μισθωθεί. Επικαλούμενοι τις καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της διαδικασίας, οι μισθωτές δεν προχώρησαν στην υλοποίηση των επενδύσεων, σταμάτησαν να καταβάλλουν τα ενοίκια, έκαναν αγωγές και διεκδίκησαν τη μη καταβολή μελλοντικών ενοικίων, ή την καταβολή διαφυγόντων κερδών, λόγω υπαιτιότητας της πολιτείας. Έτσι, η Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε. από το 2009 κατέληξε να έχει έσοδα €10 εκατομμυρίων το χρόνο και έξοδα περίπου €20 εκατομμυρίων (Λιάλιος, 2010).

Το ζήτημα των μεταολυμπιακών χρήσεων των εγκαταστάσεων

Αναφορικά με το ζήτημα των χρήσεων των εγκαταστάσεων, ο Δρούλιας (2009), σημείωσε ότι: α) υπάρχει ετεροβαρής σχέση ανάμεσα στην αθλητική και την εμπορική αξιοποίηση, ενώ δεν υπήρχε τέτοια πρόβλεψη πριν από τους Ολυμπιακούς Αγώνες, β) από τις 17 νέες αγωνιστικές εγκαταστάσεις στην περιοχή της Αθήνας μόνο 3 είχαν αγωνιστική δραστηριότητα, γ) πολλές είχαν αρχικά σχεδιαστεί ως προσωρινές εγκαταστάσεις, αλλά αργότερα μεταολυμπιακά μετατράπηκαν σε μόνιμες και απέκτησαν διαφορετικές χρήσεις, ενώ η παρακαταθήκη για την πόλη σε αθλητικές εγκαταστάσεις μεσαίου μεγέθους για ερασιτεχνικό αθλητισμό ήταν πολύ φτωχή. Από την πλευρά της Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε., η επιλογή της αλλαγής χρήσεων των εγκαταστάσεων βασίστηκε στο επιχείρημα της ανάγκης εκλογίκευσης, αφού και ο αριθμός και το μέγεθος των αθλητικών εγκαταστάσεων φαινόταν ότι υπερέβαινε κατά πολύ τις δυνατότητες λειτουργικής αξιοποίησης και οικονομικής βιωσιμότητας μέσα από αθλητικές αποκλειστικά χρήσεις, ενώ κάποιες είχαν και προβλήματα νομιμότητας (Χατζηεμμανουήλ, 2005).

Κριτική ασκήθηκε επίσης για το ότι η αλλαγή χρήσης είχε ως αποτέλεσμα τη στέρηση σε κάποια αθλήματα του δικαιώματος να χρησιμοποιούν ως βάση ορισμένες εγκαταστάσεις στις οποίες φιλοξενήθηκαν κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων. Από την πλευρά της Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε., το αντεπιχείρημα ήταν ότι για τα αθλήματα που δεν μπορούσαν να προσελκύσουν μεγάλους αριθμούς θεατών και οι ανάγκες προπόνησης απαιτούσαν στην πραγματικότητα πολύ μικρότερους χώρους δεν ήταν απαραίτητο να διατίθενται εγκαταστάσεις πολύ μεγάλου μεγέθους. Επίσης, δεν ήταν εφικτό να συντηρεί η εταιρία τη δωρεάν χρήση των λίγων αμιγώς αθλητικών εγκαταστάσεών της και γι αυτό θα έπρεπε τις να τις αναλάβουν άλλοι φορείς, όπως η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, ή, στην περίπτωση των περιφερειακών εγκαταστάσεων (στάδια Ηρακλείου, Πάτρας και Βόλου) οι Δήμοι.

Τέλος, οι Παπανίκος και Πατσουράτης (2004) είχαν τοποθετηθεί υπέρ της αλλαγής χρήσεων, υποστηρίζοντας ότι οι αθλητικές Ολυμπιακές εγκαταστάσεις θα έπρεπε να χρησιμοποιηθούν μεταολυμπιακά μόνο εάν λειτουργούσαν με τρόπο που να καλύπτεται τουλάχιστον το κόστος της συντήρησης και της λειτουργίας τους, ενώ, ιδανικά, θα έπρεπε να μπορούν να καλύπτουν και το κόστος απόσβεσης των αρχικών επενδύσεων. Πρότειναν, λοιπόν, είτε να κλείσουν οι εγκαταστάσεις, εάν τα έσοδα τους δεν καλύπτουν τα έξοδα, ή να εξετάζονταν με μεγαλύτερη ελαστικότητα οι επιτρεπόμενες από το τότε νομοθετικό πλαίσιο μεταολυμπιακές χρήσεις.

Συμπεράσματα

Κατά τη μετα-ολυμπιακή διαχείριση των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων, η προσέγγιση του ιδιωτικού τομέα για την εξασφάλιση επενδύσεων και συμπράξεων πρακτικά σήμαινε πως πολλές εγκαταστάσεις δεν θα είχαν πλέον αθλητικό χαρακτήρα και θα μετατρέπονταν σε εμπορικούς και πολιτιστικούς χώρους. Ο αριθμός και η ποικιλότητα των εκδηλώσεων που πραγματοποιήθηκαν έδειξαν πάντως ότι δυνητικά για όσες αθλητικές εγκαταστάσεις είχαν τις απαραίτητες προδιαγραφές μπορούσε όντως να καταστεί εφικτή η μεγιστοποίηση της χρήσης και των εσόδων τους μέσω της προσέλκυσης χρηστών και έξω από το χώρο του αθλητισμού.

Αρχικά, η στρατηγική και οι ενέργειες αξιοποίησης των εγκαταστάσεων είχαν αποτέλεσμα, με προσέλκυση επενδυτών, ολοκλήρωση διαγωνισμών, πραγματοποίηση ικανού αριθμού εκδηλώσεων και εξασφάλιση μεγάλου ανταποδοτικού οφέλους. Στη συνέχεια, καταγράφηκε αρνητική εξέλιξη, με ακύρωση διαγωνισμών ή/και αθέτηση συμβάσεων, καθώς και μείωση του ενδιαφέροντος για οργάνωση εκδηλώσεων, που σε συνδυασμό με την οικονομική κρίση οδήγησε σταδιακά αρκετές εγκαταστάσεις σε σχεδόν πλήρη εγκατάλειψη. Έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού στο αρχικό στάδιο καθορισμού των χρήσεων, καθώς και νομοθετικά κενά και γραφειοκρατικού τύπου δυσχέρειες στην υλοποίηση των συμβάσεων με τους ιδιωτικούς φορείς αποτέλεσαν σημαντικές αιτίες για τα πενιχρά σε βάθος χρόνου αποτελέσματα. Τέλος, καταδείχθηκε λανθασμένη η επιλογή κατασκευής τόσων μόνιμων εγκαταστάσεων μεγάλου μεγέθους χωρίς τη δυνατότητα εξασφάλισης μακροπρόθεσμης οικονομικής βιωσιμότητας μέσω επαρκών αθλητικών, εμπορικών ή άλλων χρήσεων.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- Αλεβιζοπούλου, Μ. (2008). Μαύρες τρύπες» στα Ολυμπιακά ακίνητα. *Εφημερίδα: «ΤΟ ΒΗΜΑ»*, 17.08.2008.
- Βασιλείου, Μ. (2003). Δυσκολίες στην αξιοποίηση των Ολυμπιακών ακινήτων. *Εφημερίδα: «ΤΟ ΒΗΜΑ»*, 23.11.2003.
- Λιάλιος, Γ. (2010). Αναξιοποίητα τα Ολυμπιακά ακίνητα. *www.kathimerini.gr*.
- Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε. (2006). Δελτία Τύπου: α) Μεταολυμπιακή Αξιοποίηση Ολυμπιακού Κέντρου Γαλασίου, 23.05.2006, β) Παραχώρηση Ολυμπιακών Χώρων στο Δήμο Παλαιού Φαλήρου, 19.06.2006, γ) Υπογραφή Προσύμφωνου Τριμερούς Συνεργασίας για την Αξιοποίηση του Παμπελοποννησιακού Σταδίου Πάτρας, 20.09.2006, δ) Παράδοση Ολυμπιακής Μαρίνας Φαλήρου στην Ελληνική Ομοσπονδία Ιστιοπλοΐας, 27.09.2006. *www.olympicproperties.gr*.
- Παπανίκος, Γ., & Πατσουράτης, Β. (2004). Μία ανάλυση κόστους - οφέλους της μεταολυμπιακής χρήσης

- των αθλητικών εγκαταστάσεων. *Οικονομία και Αθλητισμός*. 4(2), Απρίλιος-Μάιος-Ιούνιος 2004.
- Πρακτικά συνεδρίου ΤΕΕ (2009). ι επιπτώσεις από τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων σε Πεκίνο, Αθήνα, Σύδνεϋ, Βαρκελώνη: αξιοποίηση Ολυμπιακών εγκαταστάσεων και έργων. 7-8 Μαΐου, Δρούλιας, Η. «Ιστορική αναδρομή – οι θέσεις και ο ρόλος του ΤΕΕ σήμερα». Σταμενίτης, Δ. «Μεταολυμπιακή αξιοποίηση – Ολυμπιακά Ακίνητα».
- Τζούστας, Ι. (2008). Η Ολυμπιακή κληρονομιά του Πεκίνου και οι λευκοί ελέφαντες της Αθήνας. *Εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ»*, 21.09.2008, Α56, Β15467Α56,1.
- Χατζηεμμανουήλ, Χ. (2007). Εισήγηση. *Ημερίδα με θέμα: «Ολυμπιακοί Αγώνες – Διοργανώτριες Πόλεις: Πριν και Μετά»*. Αθήνα, 26/05/2007.

Διεθνής

- Soniak, M. (2008). What happens to Olympic facilities after the Games are over? In: <http://www.mentalfloss.com>, 25/07/2008.
- Usborne, S. (2008) After the party: what happens when the Olympics leave town. <http://www.independent.co.uk>.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΑΠΟΘΑΡΡΥΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Τερζούδης, Χ., Κριεμάδης, Α., Αλεξόπουλος, Π.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης του Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Εισαγωγή

Οι πάσης φύσεως οργανισμοί και επιχειρήσεις έχουν συνειδητοποιήσει την ολοένα αυξανόμενη αναγκαιότητα της στρατηγικής σκέψης και δράσης για την αποτελεσματική προσαρμογή τους στα σύγχρονα δεδομένα. Η σύγχρονη βιβλιογραφία έχει επισημάνει τη σπουδαιότητα του στρατηγικού σχεδιασμού μάρκετινγκ. Ο McDonald (1989), υποστήριξε ότι «ο στρατηγικός σχεδιασμός μάρκετινγκ βρίσκεται στο επίκεντρο των προσπαθειών των οργανισμών για απόκτηση κέρδους» και επιπλέον ότι «ο κύριος στόχος του σχεδιασμού είναι η αναγνώριση και η απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος». Οι Dibb, Farhangmerh, και Simkin (2001) αναγνώρισαν ότι ο σχεδιασμός μάρκετινγκ βελτιώνει την ικανότητα των οργανισμών να χειριστούν αποτελεσματικά το πολύπλοκο περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιούνται και συνεπώς να αντλήσουν υψηλά οικονομικά οφέλη.

Πολλοί οργανισμοί, όμως, αποτυγχάνουν να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τις αρχές και τις πρακτικές του στρατηγικού σχεδιασμού μάρκετινγκ. Η σύγχρονη βιβλιογραφία έχει αναγνωρίσει πολλούς παράγοντες που εμποδίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή του και προτείνει λύσεις και παράλληλες ενέργειες προκειμένου να μειωθεί το χάσμα ανάμεσα στη θεωρία και την πράξη. Ο Harris (1996), αναγνώρισε 4 σημαντικούς παράγοντες που εμποδίζουν την εφαρμογή του σχεδιασμού μάρκετινγκ, οι οποίοι είναι: α) η απουσία πολιτικής σχεδιασμού στον οργανισμό, β) η αντίδραση του προσωπικού στο σχεδιασμό, γ) οι ανεπαρκείς γνώσεις και δ) εμπόδια που οφείλονται στην οργανωτική δομή της εταιρίας. Επιπλέον, οι Leppard και McDonald (1991), διατύπωσαν την άποψη ότι η έλλειψη γνώσεων και πληροφοριών, οι ανεπαρκείς πόροι, η έλλειψη κουλτούρας και κατάλληλης συμπεριφοράς στον οργανισμό αποτελούν τα σημαντικότερα εμπόδια αποτελεσματικής εφαρμογής του στρατηγικού σχεδιασμού μάρκετινγκ. Τέλος, ο McDonald (1996), επιβεβαίωσε όλους τους παραπάνω ισχυρισμούς, κατατάσσοντας τους παράγοντες σε 2 κύριες κατηγορίες: α) Γνωστικούς (έλλειψη γνώσεων και ικανοτήτων) και β) κουλτούρας και πολιτικής (έλλειψη κουλτούρας αλλαγής στον οργανισμό).

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να αναγνωρίσει τους κύριους παράγοντες που αποθαρρύνουν τις Ελληνικές επαγγελματικές ομάδες ποδοσφαίρου και καλαθοσφαίρισης από την εφαρμογή του στρατηγικού σχεδιασμού μάρκετινγκ.

Μεθοδολογία

Δείγμα: Ο πληθυσμός που εξετάστηκε στην παρούσα μελέτη ήταν οι 11 επαγγελματικές ομάδες ποδοσφαίρου και 11 ομάδες καλαθοσφαίρισης που συμμετείχαν ανελλιπώς στην πρώτη κατηγορία του πρωταθλήματος (SuperLeague και A1 αντίστοιχα) τα 3 τελευταία χρόνια. Από τις 22 ομάδες ανταποκρίθηκαν τελικά οι 21 (ποσοστό ανταπόκρισης 90,9%), 68 διοικητικά στελέχη των οποίων απάντησαν στο ερωτηματολόγιο (μέσος όρος ανά ομάδα: 3,2 άτομα).

Όργανο μέτρησης: Για την υλοποίηση του σκοπού της έρευνας διαμορφώθηκε ένα ερωτηματολόγιο που βασίστηκε στην ανασκόπηση της βιβλιογραφίας (Harris, 1996; Leppard & McDonald, 1991; McDonald, 1996; Simkin, 1996) και περιλάμβανε ερωτήσεις σχετικά με τους παράγοντες που αποθαρρύνουν την εφαρμογή του στρατηγικού σχεδιασμού μάρκετινγκ στον αθλητικό οργανισμό. Η σημαντικότητα του κάθε παράγοντα αξιολογήθηκε σε 5βάθμια κλίμακα τύπου Likert (όπου 1 = πολύ λίγο και 5 = πάρα πολύ).

Ανάλυση δεδομένων: Πραγματοποιήθηκε με το στατιστικό πακέτο SPSS. Προκειμένου να βρεθούν οι

παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά την εφαρμογή του στρατηγικού σχεδιασμού μάρκετινγκ στον Ελληνικό επαγγελματικό αθλητισμό χρησιμοποιήθηκε περιγραφική στατιστική (μέσοι όροι, ποσοστά και τυπικές αποκλίσεις).

Αποτελέσματα

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, οι κύριοι παράγοντες που αποθαρρύνουν την εφαρμογή του σχεδιασμού μάρκετινγκ στα επαγγελματικά σωματεία ποδοσφαίρου και καλαθοσφαίρισης είναι οι ακόλουθοι: ανεπαρκής εκπαίδευση του προσωπικού σε διαδικασίες σχεδιασμού, έλλειψη γνώσεων, ανεπαρκείς οικονομικοί πόροι, αντίδραση του προσωπικού στο σχεδιασμό και έλλειψη ανάλογης πολιτικής. Ο παρακάτω πίνακας παραθέτει αναλυτικά τους μέσους όρους και τις τυπικές αποκλίσεις των παραγόντων που αποθαρρύνουν την εφαρμογή του στρατηγικού σχεδιασμού μάρκετινγκ.

Βαθμός Σημαντικότητας (Μέσοι όροι και Τυπικές αποκλίσεις)						
Παράγοντες που αποθαρρύνουν την εφαρμογή του στρατηγικού σχεδιασμού μάρκετινγκ	Χαμηλή Σημαντικότητα (1 – 3)		Μεσαία Σημαντικότητα (3)		Υψηλή Σημαντικότητα (3 – 5)	
	M.O	T.A	M.O	T.A	M.O	T.A
	Ανεπαρκής εκπαίδευση σε διαδικασίες σχεδιασμού					4.3
Ανεπαρκής εμπειρία και γνώσεις σε διαδικασίες σχεδιασμού					4.1	0.86
Έλλειψη επικοινωνίας στην ΑΑΕ			3.49	0.75		
Έλλειψη συνεργασίας στην ΑΑΕ			3.45	0.75		
Αντίδραση του προσωπικού στον σχεδιασμό					4.19	0.88
Ανεπαρκής χρόνος			3.6	0.53		
Ανεπαρκείς οικονομικοί πόροι					4.07	0.53
Έλλειψη ανάλογης πολιτικής στην ΑΑΕ					4.01	0.60

Συμπεράσματα

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι κύριοι παράγοντες που αποθαρρύνουν την εφαρμογή του στρατηγικού σχεδιασμού μάρκετινγκ στις επαγγελματικές ομάδες ποδοσφαίρου και καλαθοσφαίρισης είναι κυρίως παράγοντες που σχετίζονται με την έλλειψη γνώσεων, την έλλειψη εκπαίδευσης και την έλλειψη κατάλληλης κουλτούρας στον οργανισμό. Οι μάνατζερ των οργανισμών θα πρέπει να αναγνωρίσουν τα προβλήματα αυτά και να δείξουν θέληση για την επίλυσή τους προκειμένου να εφαρμοστεί αποτελεσματικά η διαδικασία του στρατηγικού σχεδιασμού μάρκετινγκ στον οργανισμό.

Ο Piercy (1992), πιστεύει ότι η εφαρμογή του σχεδίου μάρκετινγκ είναι μία από τις πιο κρίσιμες φάσεις της διαδικασίας του σχεδιασμού μάρκετινγκ. Συνεπώς, οι μάνατζερ θα πρέπει να διευκολύνουν την εφαρμογή του εκπονώντας μία ρεαλιστική και αξιόπιστη στρατηγική εφαρμογής του σχεδίου που θα καθορίζει επακριβώς τους στόχους, το χρόνο, τις αρμοδιότητες του κάθε εργαζόμενου, τους διαθέσιμους πόρους, το προσωπικό, κλπ.

Επιπρόσθετα, όμως, θα πρέπει να ενσωματώνουν παράλληλες δράσεις που σχετίζονται με την εφαρμογή του σχεδιασμού μάρκετινγκ (Piercy, 1992). Οι μάνατζερ των αθλητικών οργανισμών, θα πρέπει να παρέχουν εκπαίδευση στο προσωπικό μέσω σεμιναρίων και συμβουλευτικής, δίνοντας έμφαση στις γνώσεις και τις ικανότητες που πρέπει να αποκτήσουν, προκειμένου να εμπλακούν αποτελεσματικά στον σχεδιασμό μάρκετινγκ. Η οργάνωση σεμιναρίων θα βοηθήσει στην καλύτερη κατανόηση της διαδικασίας και θα ενισχύσει τη διασύνδεση των διάφορων φάσεων του σχεδιασμού, όπως ανάλυση περιβάλλοντος, καθορισμός στρατηγικής, εφαρμογή της στρατηγικής, κλπ. (Dibb & Simkin, 1996). Επιπλέον, εκπαιδευτικά προγράμματα θα πρέπει να λάβουν χώρα στον οργανισμό, δίνοντας έμφαση στη βελτίωση

της κουλτούρας του σε ζητήματα σχεδιασμού, στην εγκαθίδρυση πολιτικής σχεδιασμού, στην ενίσχυση της αντίληψης και στην παρακίνηση των εργαζόμενων, στην αφοσίωση τους σε θέματα σχεδιασμού. Οι διαδικασίες αυτές μπορούν να βοηθήσουν τον οργανισμό να εφαρμόσει αποτελεσματικά τον στρατηγικό σχεδιασμό μάρκετινγκ (Saker & Smith, 1997).

Βιβλιογραφία

- Dibb, S., & Simkin, L. (1996). *The marketing planning workbook*. London: Routledge.
- Dibb, S., Farhangmehr, M., & Simkin, L. (2001). The marketing planning experience: a UK and Portuguese comparison. *Marketing Intelligence and Planning*, 19, 409-417.
- Harris, L.C. (1996). The impediments to initiating planning. *Journal of Strategic Marketing*, 4, 129-142.
- Leppard, J., & McDonald, M. (1991). Marketing planning and corporate culture: a conceptual framework which examines management attitudes in the context of marketing planning. *Journal of Marketing Management*, 7, 213-236.
- McDonald, M.H.B. (1989). *Marketing plans: how to prepare them; how to use them*. (2nd Edition). Oxford: Butterworth – Heinemann.
- McDonald, M. (1996). Strategic marketing planning: theory, practice and research agendas. *Journal of Marketing Management*, 12, 5-28.
- Piercy, N. (1992). *Market-led strategic change*. Oxford: Butterworth-Heinemann.
- Saker, J., & Smith, G. (1997). Towards culture-driven strategic marketing planning: the use of participatory action research. *Journal of Strategic Marketing*, 5, 127-141.
- Simkin, L. (1996). Addressing organizational prerequisites in marketing planning programs. *Marketing Intelligence and Planning*, 14, 39-46.

Η ΘΕΣΗ ΤΩΝ SOCIAL MEDIA ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ντόλκου, Μ., Βρόντου, Ο., Κριεμάδης, Α., Δουβής, Ι.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η ανάπτυξη του διαδικτύου και η εξέλιξη των νέων τεχνολογιών -και κυρίως των κοινωνικών δικτύσεων (social media) - επέφεραν συγκλονιστικές αλλαγές στη φύση και την οργάνωση της σύγχρονης επικοινωνίας. Στον αθλητισμό, οι πολύπλευρες δυνατότητες των νέων τεχνολογιών και του διαδικτύου δημιουργούν και ενδυναμώνουν on line κοινότητες χρηστών-δυνητικών καταναλωτών, οι οποίοι έχουν κοινά χαρακτηριστικά και παρουσιάζουν την ίδια προτίμηση (π.χ. για ένα αθλητικό γεγονός, ή υπηρεσία) είναι η σημαντικότερη πτυχή της εξέλιξης. Η συμπεριφορά του φιλάθλου – καταναλωτή και η κατανόησή της είναι στο επίκεντρο των δράσεων των επαγγελματιών του αθλητισμού που ολοένα και περισσότερο εισάγουν νέες τεχνολογίες για την προσέγγιση της συγκεκριμένης αγοράς και ειδικότερα αυτές των κοινωνικών δικτύσεων - social media. Σκοπός της εργασίας είναι να διερευνηθεί σε βάθος η αναπτυσσόμενη αντίληψη των στελεχών του αθλητισμού στην Ελλάδα για τη σημασία των social media στη στρατηγική επικοινωνίας και προβολής του επαγγελματικού αθλητισμού. Επιπρόσθετα, η παρούσα έρευνα παραθέτει μία σε βάθος ανάλυση χαρακτηριστικών παραδειγμάτων (case studies) χρήσης των social media από τη διεθνή και εγχώρια αθλητική κοινότητα (αθλητές, φιλάθλοι, ομάδες). Μία εκτενής σειρά επίσημων ημι-δομημένων συνεντεύξεων (n = 6) με διευθυντές συναφών τμημάτων των 2 μεγαλύτερων Π.Α.Ε. και Κ.Α.Ε. αποτελεί το ερευνητικό εργαλείο. Η μέθοδος της ανάλυσης περιεχομένου (content analysis) των απαντήσεων παρουσίασε σημαντικά αποτελέσματα για την προοπτική και τη δυναμική ανάπτυξης των social media στον αθλητισμό. Η διστακτικότητα των παραδοσιακότερων αθλητικών ηγεσιών, αλλά και η δυσκαμψία των πιο σύγχρονων να ακολουθήσουν τα νέα τεχνολογικά επικοινωνιακά μέσα αποτελούν μόνο ένα τμήμα των αποτελεσμάτων, η χρησιμότητα των οποίων βασίζεται στην ένδειξη της απόστασης μεταξύ διοίκησης και νέων μέσων παρά τις εμφανείς επικοινωνιακές δυνατότητες που προσφέρουν.

ΑΝΤΙΑΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ

Κυριάκης, Δ., Τραυλός, Α.Κ.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η δημιουργικότητα έχει μελετηθεί λόγω της σημασίας της για την καινοτομία και της επίδρασής της στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Μία από τις προσεγγίσεις στη μελέτη της έννοιας αναφέρεται στη δημιουργική ανταλλαγή γνώσης μεταξύ ομάδων, δικτύων συνεργασίας, ή/και μεμονωμένων ατόμων. Όσον αφορά στη δημιουργία γνώσης και τον τρόπο που η πληροφορία ανταλλάσσεται για τη μετάδοση ιδεών, εικασιών, υπαινιγμών ή ακόμα και λύσεων σε προβλήματα που οδηγούν στη δημιουργία καινοτομίας μέσα από εφαρμογές των web 2.0 και web 3.0 πλατφόρμες ηλεκτρονικής διασύνδεσης, εξαιρετικού ενδιαφέροντος είναι η θεωρία δικτύου. Το ενδιαφέρον έγκειται στα συνεχώς αναδυόμενα και σε τρέχοντα χρόνο δεδομένα, τα οποία είναι εντελώς διαφορετικής μορφής από αυτά που είχαν συνηθίσει να διαχειρίζονται οι επιστήμονες μέχρι σήμερα. Τα Κοινωνικά Δίκτυα (ΚΔ) και πρόσφατα τα Φορητά Κοινωνικά Δίκτυα (ΦΚΔ) φαίνεται να έχουν τη δυναμική εξάπλωσης των δεδομένων, εδραιώνοντας συνδέσεις που διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών ως ένα νευρωνικό δίκτυο. Υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον για το πώς η βέλτιστη διαχείριση της διαχεόμενης πληροφορίας και των νέων δεδομένων που παράγονται μέσα σε αυτές τις πλατφόρμες μπορούν να αποτελέσουν στρατηγικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για έναν οργανισμό. Αν χρησιμοποιηθούν σωστά, τα διαδικτυακά ΚΔ έχουν τη δυνατότητα να αποτελέσουν μοχλό βιώσιμης ανάπτυξης βοηθώντας τις επιχειρήσεις να ανταπεξέλθουν στην κρίση. Η παρούσα μελέτη βασίστηκε στην ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας που αφορά στη δημιουργικότητα σε σχέση με την καινοτομία που προκύπτει από πρακτικές συνεργασίας μεταξύ των χρηστών και των κοινοτήτων τους μέσα στα ΚΔ και τα ΦΚΔ. Σκοπός της μελέτης ήταν η χαρτογράφηση των υπαρχόντων προτύπων δημιουργικής συμπεριφοράς, η καταγραφή των τεχνικών που χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση των πληροφοριών, καθώς και η χρήση τους από τους αθλητικούς μάνατζερ. Επιπρόσθετα, η μελέτη προσπάθησε να προσδιορίσει το εύρος στο οποίο οι μάνατζερ των αθλητικών εμπορικών μαρκών χρησιμοποιούν τα ΚΔ και τον τρόπο που κατανοούν τη χρήση των ΚΔ και των ΦΚΔ για να «τραβήξουν» την προσοχή νέων πελατών και να διατηρήσουν τους παλαιούς. Από τα ευρήματα της έρευνας προκύπτει η αναγκαιότητα αποτύπωσης της κατάστασης στην Ελληνική αθλητική αγορά σχετικά με τους τρόπους που χρησιμοποιούν οι μάνατζερ τα δίκτυα χρηστών - πελατών για την παραγωγή συγκεκριμένης γνώσης εφαρμόσιμης στη δημιουργία νέων προϊόντων ή υπηρεσιών.

Λέξεις κλειδιά: Καινοτομία, δημιουργικότητα, ανταγωνιστικότητα, δίκτυα συνεργασίας

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΑΝΑΨΥΧΗΣ

Φλάμπουρας-Νιέτος, Η., Ζουρνατζή, Ε., Κουστέλιος, Α.

ΤΕΦΑΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Εισαγωγή

Τα θεματικά πάρκα είναι εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής οι οποίες βρίσκονται σε οροθετημένες εκτάσεις γης, μέσα ή έξω από κατοικημένες περιοχές και στις οποίες προσφέρονται ποικίλες υπηρεσίες στους επισκέπτες γύρω από έναν, ή περισσότερους θεματικούς άξονες (ΦΕΚ 2086 Β/29-9-2009, αριθμ. 16793/09). Αποτελούν μία πολύ διαδεδομένη μορφή αναψυχής σε ολόκληρο τον κόσμο και είναι μία από τις βιομηχανίες που έχουν αναπτυχθεί στο έπακρο στην Ευρώπη τα τελευταία χρόνια εξαιτίας της αυξημένης ζήτησης για αναψυχή και ψυχαγωγία. Τα θεματικά πάρκα αναμένεται να αποτελέσουν πόλο έλξης σημαντικού επενδυτικού ενδιαφέροντος, να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη λιγότερο, μέχρι σήμερα, αναπτυγμένων περιοχών.

Τα τελευταία χρόνια, η ποιότητα υπηρεσιών, αποτελεί βασικό ζήτημα και έχει προσελκύσει το έντονο ενδιαφέρον των σύγχρονων ερευνητών του αθλητικού μάρκετινγκ (Alexandris, Zahariadis, Tsorbatzoudis,

& Grouios, 2004; Barlas, Mantis, & Koustelios, 2010; Chelladurai & Chang, 2000; Costa, Tsitskari, Tzetzis, & Goudas, 2004; Ζουρνατζή, Μπάρλας, & Κουστέλιος, 2008; Kim & Kim, 1995; Theodorakis, Koustelios, Robinson, & Barlas, 2009; Theodorakis & Alexandris, 2008). Υπάρχει λοιπόν πληθώρα μοντέλων που έχουν αναπτυχθεί για την εκτίμησή της και ερευνών που έχουν μελετήσει τη σχέση μεταξύ της ποιότητας υπηρεσιών και την επίδραση των δημογραφικών χαρακτηριστικών σε αθλητικούς χώρους και σε υπαίθριες δραστηριότητες αναψυχής (Alexandris et al., 2004; Chang & Lee, 2004; Δραμητινού & Αυθίνος, 2009; Ζουρνατζή, Κουστέλιος, Πολλάτου, & Γεροδήμος, 2007; Howat, Crilley, & Mcgrath, 2008; Κάσσου, Σάββα, Γεωργίου, Ζουρνατζή, & Κουστέλιος, 2008; Kouthouris & Alexandris, 2005; Lee, Kim, Ko, & Sagas, 2011). Όμως, εξετάζοντας τη βιβλιογραφία διαπιστώθηκε έλλειψη ανάλογων ερευνών στον Ελληνικό χώρο σε θεματικά πάρκα αναψυχής.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η μελέτη της επίδρασης δημογραφικών χαρακτηριστικών, όπως το μορφωτικό επίπεδο, η οικογενειακή και επαγγελματική κατάσταση, στην ποιότητα υπηρεσιών σε θεματικό πάρκο αναψυχής.

Μεθοδολογία

Δείγμα: Στην έρευνα συμμετείχαν Έλληνες ενήλικους επισκέπτες του «Tsilivi Waterpark», το οποίο αποτελεί ιδιωτική επιχείρηση στο χώρο των θεματικών πάρκων αναψυχής, στη Ζάκυνθο. Μοιράστηκαν 400 ερωτηματολόγια επιστράφηκαν συμπληρωμένα 313 (78.25%), από τα οποία, λόγω ελλείπων ή δυσανάγνωστων στοιχείων, χρησιμοποιήθηκαν τα 272 (68%). Από τους συμμετέχοντες στην έρευνα, 126 (46.3 %) ήταν άνδρες και 146 (53.7%) γυναίκες, με $M_{\etaλικίας} = 33.2 \text{ έτη} \pm 10.25 \text{ χρόνια}$ (εύρος 18 – 59).

Όργανο συλλογής των δεδομένων: Για τη μελέτη της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στο θεματικό πάρκο αναψυχής χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο που αποτελούνταν από 2 μέρη. Το πρώτο μέρος περιλάμβανε ερωτήσεις για την καταγραφή δημογραφικών χαρακτηριστικών και άλλων πληροφοριών των συμμετεχόντων. Στο δεύτερο μέρος χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της ποιότητας υπηρεσιών των Ζουρνατζή και συν. (2007), το οποίο μεταφράστηκε στα ελληνικά από το ερωτηματολόγιο των Chang & Lee (2004), προσαρμοσμένο στις ανάγκες του θεματικού πάρκου. Η ποιότητα υπηρεσιών μετρήθηκε από 5 ερωτήσεις (π.χ., Το πάρκο αναψυχής παρέχει αξιόπιστες υπηρεσίες). Όλες οι απαντήσεις δόθηκαν σε 7βάθμια κλίμακα τύπου Likert (όπου 1 = διαφωνώ απόλυτα και 7 = συμφωνώ απόλυτα).

Διαδικασία συλλογής δεδομένων: Τα ερωτηματολόγια μοιράστηκαν στους συμμετέχοντες κατά την είσοδό τους στο πάρκο αναψυχής, ενώ παράλληλα ενημερώθηκαν ότι το ερωτηματολόγιο εξυπηρετεί ερευνητικούς σκοπούς και τα αποτελέσματα που θα προέκυπταν θα χρησιμοποιούνταν για τη βελτίωση των υπηρεσιών των πάρκων αναψυχής. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου ήταν εθελοντική και ανώνυμη και διαρκούσε περίπου 5-10 λεπτά. Η διανομή του ερωτηματολογίου πραγματοποιήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του πάρκου, για μία εβδομάδα.

Στατιστική ανάλυση: Για την ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε t-test για ανεξάρτητα δείγματα και ανάλυση διακύμανσης (one-way Anova). Στις περιπτώσεις που διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική επίδραση πραγματοποιήθηκε τεστ πολλαπλών συγκρίσεων Scheffe προκειμένου να διαπιστωθούν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των επιμέρους κατηγοριών.

Αποτελέσματα

Η ανάλυση t-test έδειξε ότι δεν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές ($t_{234} = 1.166, p = .245$) μεταξύ παντρεμένων ($M = 5.71$) και ανύπαντρων ($M = 5.84$) πελατών του θεματικού πάρκου. Από τις αναλύσεις διακύμανσης διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική επίδραση του παράγοντα «μορφωτικό επίπεδο» στην ποιότητα των υπηρεσιών ($F_{6, 220} = 3.064, p = .001$) ανάμεσα στους απόφοιτους δημοτικού ($M = 5.16$) και τους απόφοιτους λυκείου ($M = 5.98$) με ($p = .012$). Τέλος, δεν διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική επίδραση του παράγοντα «επαγγελματική κατάσταση» στην ποιότητα των υπηρεσιών ($F_{3, 226} = 2.305, p = .078$).

Συζήτηση – Συμπεράσματα

Από τα αποτελέσματα της έρευνας φάνηκε ότι η οικογενειακή κατάσταση και το επάγγελμα δεν επιδρούν στην εντύπωση που αποκομίζουν οι επισκέπτες για την ποιότητα των υπηρεσιών στο θεματικό πάρκο αναψυχής. Το μορφωτικό επίπεδο φάνηκε ότι επηρεάζει την εντύπωση αυτή, με τους απόφοιτους του

Δημοτικού να αξιολογούν πιο αυστηρά σε σχέση με τους απόφοιτους Λυκείου. Μία πιθανή εξήγηση του παραπάνω αποτελέσματος θα μπορούσε να είναι το γεγονός, ότι άτομα διαφορετικού μορφωτικού επιπέδου διαμορφώνουν διαφορετικές προτιμήσεις σε πολλές εκφάνσεις της καθημερινότητάς τους και μία από αυτές θα μπορούσε να είναι η αξιολόγηση των συγκεκριμένων παραγόντων. Σε έρευνα των Λόλα, Τζέτζη, Γκανάτσιου, και Τσίτσαρη (2010), βρέθηκαν διαφορές στη διάσταση «εγκαταστάσεις» και «ανταπόκριση» της ποιότητας υπηρεσιών, με τους απόφοιτους δημοτικού και γυμνασίου να είναι περισσότερο ικανοποιημένοι από αυτούς της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Επομένως, η διοίκηση και οι μάντζερ κάθε θεματικού πάρκου αναψυχής θα πρέπει να διαφοροποιούν τις προσφερόμενες υπηρεσίες λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τα παραπάνω δημογραφικά χαρακτηριστικά, με απώτερο στόχο την αύξηση και τη διατήρηση των επισκεπτών.

Ωστόσο, υπάρχουν περιορισμοί στη παρούσα έρευνα, γιατί οι ερωτηθέντες είχαν επιλεγεί μόνο από ένα θεματικό πάρκο αναψυχής στη Ζάκυνθο, και, ως εκ τούτου, τα αποτελέσματά της δεν μπορούν να αντιπροσωπεύουν όλους τους συμμετέχοντες σε θεματικά πάρκα αναψυχής. Περισσότερα ερευνητικά δεδομένα και αναλύσεις σχετικά με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων και σε άλλα θεματικά πάρκα του ίδιου θεματικού ενδιαφέροντος (water park), ή και διαφορετικού θα δώσουν πιο σαφή εικόνα των δράσεων που πρέπει να αναπτύξει κάθε επιχείρηση αυτού του χώρου.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- Ζουρντζή, Ε., Κουστέλιος, Α., Πολλάτου, Ε., & Γεροδήμος, Β. (2007). Ποιότητα υπηρεσιών, ικανοποίηση πελατών και πρόθεση για επανάληψη της συμμετοχής σε αθλητικά κέντρα. *Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου Αναψυχής, Ελεύθερου Χρόνου & Αθλητικού Τουρισμού*. Τρίκαλα: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ΤΕΦΑΑ, Εργαστήριο Οργάνωσης-Διοίκησης Αθλητισμού & Αναψυχής.
- Λόλα, Α., Τζέτζης, Γ., Γκανάτσιος, Γ., & Τσίτσαρη, Ε. (2010). Εμπειρική αξιολόγηση της ποιότητας υπηρεσιών των προγραμμάτων άσκησης για όλους και σύγκριση μεταξύ των δημογραφικών χαρακτηριστικών. *Πρακτικά 11^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Ελληνικής Εταιρείας Διοίκησης Αθλητισμού*. Σέρρες: Ελληνική Εταιρεία Διοίκησης Αθλητισμού.

Διεθνής

- Alexandris, K., Zahariadis, P., Tsorbatzoudis, C., & Grouios, G. (2004). An empirical investigation of the relationship among service quality, customer satisfaction and psychological commitment in a health club context. *International Journal of Sport Management*, 5: 281-294.
- Barlas, A., Mantis, K., & Koustelios, A. (2010). Achieving positive word-of-mouth communication: the role of perceived service quality in the context of Greek ski centers. *World Leisure Journal*, 52(4), 290-297.
- Chang, K., & Lee, C. (2004). Relationship among service quality, customer satisfaction and renewal intentions in health / fitness clubs. *International Journal of Sport Management*, 5: 306-315.
- Costa, G., Tsitskari, E., Tzetzis, G., & Goudas, M. (2004). The factors for evaluating service quality in athletic camps: a case study. *European Sport Management Quarterly*, 4(1), 22-35.
- Howat, G., Crilley, G., & Mcgrath, R. (2008). A focused service quality, benefits, overall satisfaction and loyalty model for public aquatic centers. *Managing Leisure*, 13, 139-161
- Kouthouris, C., & Alexandris, K. (2005). Can service quality predict customer satisfaction and behavioral intentions in the sport tourism industry? An application of the SERVQUAL model in an outdoors setting. *Journal of Sport & Tourism*, 10(2): 101-111.
- Lee, J., Kim, H., Ko, Y.J., & Sagas, M. (2011). The influence of service quality on satisfaction and intention: a gender segmentation strategy. *Sport Management Review*, 14, 54-63.
- Theodorakis, N.D., Koustelios, A., Robinson, L., & Barlas, A. (2009). Moderating role of team identification on the relationship between service quality and repurchase intentions among spectators of professional sports. *Managing Service Quality*, 19(4), 456-473.
- Theodorakis, N.D., & Alexandris, K. (2008). Can service quality predict spectators' behavioral intentions in professional soccer? *Managing Leisure*, 13, 162-178.

ΟΙ ΙΔΙΟΜΟΡΦΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ HOSPITALITY ΣΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ UEFA CHAMPIONS LEAGUE

Τσιλιγκίρη, Χ., Γεωργιάδης, Κ., Βρόντου, Ο.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Το Champions League είναι μία από τις μεγαλύτερες διοργανώσεις στον κόσμο και μία από τις πιο σημαντικές επιχειρησιακές περιοχές της διοργάνωσης αυτής είναι το hospitality, το οποίο λαμβάνει ολοένα και περισσότερη σημασία από τους διεθνείς αθλητικούς φορείς, αφού είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τη λειτουργία μεγάλων «πελατών» όπως των χορηγών του Champions League κατά τη διάρκεια του αγώνα. Με το hospitality, η UEFA στοχεύει στην ικανοποίηση των χορηγών της μέσω της εξυπηρέτησης των ίδιων και των καλεσμένων τους. Σκοπός της εργασίας είναι η ανάλυση των ιδιομορφιών και των δυσκολιών στην εφαρμογή του «UEFA Champions League Hospitality Policy» μέσα στο περίπλοκο περιβάλλον των διεθνών αθλητικών διοργανώσεων, όπου συναντιούνται πολλές ομάδες πίεσης και συμφερόντων (αθλητικοί οργανισμοί, χορηγοί, ποδοσφαιρικές ομάδες και διοικήσεις γηπέδων). Οι μέθοδοι που ακολουθήθηκαν για την υλοποίηση του σκοπού ήταν η παρατήρηση και οι ημι-δομημένες συνεντεύξεις με εκπροσώπους όλων των προαναφερθέντων ομάδων. Τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων ανέδειξαν ιδιαιτερότητες στον τρόπο εφαρμογής των οδηγιών της UEFA από τον τοπικό οργανωτή, στη διαδικασία ελέγχου των προσυμφωνημένων υπηρεσιών από την UEFA και στη συνολική επιρροή των εμπλεκόμενων πλευρών στο τελικό αποτέλεσμα της διοργάνωσης. Συμπερασματικά, η ανελαστικότητα των διαδικασιών διεθνών διοργανώσεων, οι τοπικές οργανωτικές ιδιομορφίες και οι πιέσεις των ομάδων που συμμετέχουν σε κάθε διοργάνωση της UEFA επηρεάζουν καθοριστικά, εκτός από την αποτελεσματικότητα της διοργάνωσης, τις σχέσεις των ομάδων που αλληλεπιδρούν.

«Μάρκετινγκ Μάνατζμεντ»

ΠΡΟΦΙΛ ΧΟΡΗΓΩΝ (ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ) ΤΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ: ΕΡΕΥΝΑ ΠΙΛΟΤΟΣ

Βανδώρου, Ε., Αυθίνος, Ι., Κιάφφας, Ζ.
ΤΕΦΑΑ, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εισαγωγή

Η χορηγία ενός σκάφους δεν περιορίζεται μέσα στο νερό και μπορεί να είναι μέρος ενός πλήρους προγράμματος μάρκετινγκ, το οποίο περιλαμβάνει δραστηριότητες στη στεριά, ή στις προβλήτες, διαγωνισμούς, καθώς και παρουσιάσεις νέων προϊόντων. Η χορηγία αντιπροσωπεύει μία μορφή οικονομικής συναλλαγής από την οποία προκύπτουν οφέλη και τις αντισυμβαλλόμενες πλευρές. Από τη μία μεριά, ο χορηγούμενος με την οικονομική υποστήριξη επιτυγχάνει πιο εύκολα τους στόχους του, ενώ από την άλλη, ο χορηγός εξασφαλίζει την προβολή του. Συνεπώς, η χορηγία περιλαμβάνει το στοιχείο της ανταλλαγής μεταξύ του χορηγού και του χορηγούμενου, με το οποίο ο τελευταίος λαμβάνει οικονομική επιχορήγηση, ενώ ο πρώτος αποκτά δικαιώματα από τη συσχέτισή του με τη χορηγούμενη δραστηριότητα (Beech & Chadwick, 2006). Στο χώρο των ιστιοπλοϊκών αγώνων και ιδιαίτερα στα σκάφη ανοικτής θάλασσας υπάρχουν αναφορές χορηγιών σε μεγάλους διεθνείς αγώνες (Wheatbread, Americas Cup, Volvo Race, etc.). Στην Ελλάδα, στοιχεία για χορηγίες σε σκάφη ανοικτής θαλάσσης υπάρχουν στην Ε.Ι.Ο., αλλά δεν είναι γνωστό το προφίλ των χορηγών αυτών.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνησει: α) τα είδη των εταιρειών που προβάλλονται μέσω των χορηγιών σε σκάφη ανοικτής θάλασσας στην Ελλάδα και β) τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που προωθούνται μέσω αυτών των χορηγιών.

Μέθοδος

Τα δεδομένα για την παρούσα έρευνα συλλέχθηκαν μέσω: α) διαδικτύου, όπου διερευνήθηκαν τα ιστολόγια των εταιρειών που χορήγησαν τους αγώνες της Ε.Ι.Ο. τα έτη 2009 και 2010 (είδος εταιρίας, νομική τους μορφή και άλλα δημογραφικά στοιχεία) και β) ερωτηματολογίου που συμπληρώθηκε μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας με τους εκπροσώπους 9 εταιρειών-χορηγών της Ε.Ι.Ο. Με τη μέθοδο της στρωματοποιημένης δειγματοληψίας το δείγμα επιλέχθηκε ισόποσα (από τρεις μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις). Το ερωτηματολόγιο βασίστηκε σε αυτό των Van Heerde, & du Plessis (2004), το οποίο μεταφράστηκε με τη μέθοδο αμφίδρομης μετάφρασης.

Οριοθετήσεις και περιορισμοί

α) Το δείγμα περιορίζεται στους χορηγούς των ετών 2009 και το 2010 των αγώνων της Ε.Ι.Ο., β) Εξετάζονται οι αγώνες μόνο σκαφών ανοικτής θάλασσας της Ε.Ι.Ο. γ) Δεν αναφέρονται χρηματικά ποσά και δ) Τα στοιχεία συλλέχθηκαν μέσω διαδικτύου και ερωτηματολογίων.

Αποτελέσματα - Συζήτηση - Συμπεράσματα

Οι περισσότεροι ερευνητές (Erdogan & Kitchen, 1998; Rowley, 1998; Thwaites & Carruthes, 1998; Vignali, 1997) συμφωνούν ότι οι κυριότεροι λόγοι για τους οποίους οι επιχειρηματίες επιλέγουν την αθλητική χορηγία ως τρόπο προώθησης των προϊόντων, ή των εταιρειών τους, είναι οι εξής: α) για την προβολή της κοινωνικής προσφοράς και της κοινωνικής εικόνας της εταιρείας, β) για σταθεροποίηση και αύξηση της γνώσης του ονόματος της εταιρείας (brand awareness), γ) για τη δημιουργία ενός συγκεκριμένου συνειρμού στη σκέψη της αγοράς - στόχου σε σχέση με το προϊόν, ή το όνομα της εταιρείας, δ) για επικοινωνία με νέες αγορές - στόχους, ε) για τη δημιουργία μίας θετικής εικόνας της επιχείρησης και στ) για αύξηση των πωλήσεων της εταιρείας. Ωστόσο, σύμφωνα με τον Chelladurai

(1999), οι πιθανοί στόχοι μίας επιχείρησης που αποφασίζει να παρέχει χορηγική υποστήριξη (χρηματική ή μη-χρηματική) σε έναν αθλητικό οργανισμό, αθλητή ή αθλητικό γεγονός είναι: α) η πρόσβαση στην αγορά - στόχο του οργανισμού, β) η σύνδεση του ονόματός της με την αθλητική υπεροχή, γ) η επίδειξη κοινωνικής υπευθυνότητας.

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την έρευνα δείχνουν ότι οι εταιρείες που κάνουν χορηγίες σε σκάφη ανοικτής θάλασσας εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα με την ιστιοπλοΐα. Όσον αφορά στη *διαχείριση της εταιρικής χορηγίας*, το μεγαλύτερο τμήμα του δείγματος δίνει προτεραιότητα και στηρίζει προγράμματα χορηγίας των προμηθευτών τους (44.5%), ενώ ακολουθούν οι υπάρχοντες πελάτες (33.3%) και η τοπική κοινότητα (11.1%). Τίθενται μετρήσιμοι *στόχοι χορηγίας*, αλλά το δείγμα δεν έχει ξεκάθαρη θέση για το αν καθορίζονται στόχοι κέρδους στις στρατηγικές χορηγίας. Τις περισσότερες φορές, όμως, καθορίζονται στόχοι εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, οι οποίες αξιολογούνται σύμφωνα με το πώς αρμόζουν στο γενικό εταιρικό σχέδιο.

Το ίδιο ποσοστό του δείγματος δεν φροντίζει ώστε να εφαρμόσει κάποιες *πρακτικές αξιολόγησης των χορηγιών*. Σε γενικές γραμμές, δηλαδή, δε φροντίζει ώστε να ελέγξει το πώς χρησιμοποιείται η χορηγία και αν επιτυγχάνει τους στόχους της. Το στοιχείο αυτό έρχεται σε αντίθεση με τη βιβλιογραφία, όπου ερευνητές όπως ο Otker (1988) και ο Wilkins (1997) αναφέρουν ότι κάθε χορηγία πρέπει να αξιολογηθεί προκειμένου να επιλεγεί, αλλά και οι ενέργειες στήριξής της να αξιολογούνται για την αποτελεσματικότητά τους.

Τα *επιδιωκόμενα εταιρικά οφέλη* από μία χορηγία διαμορφώνονται από τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, από τα οφέλη που παίρνει ο χορηγός από τις χορηγίες και από την ενίσχυση που δίνει η εταιρική διαφήμιση στις εταιρίες. Πιο συγκεκριμένα, το 44.5% δεν γνωρίζει αν δημιουργούνται ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα στο θέμα χορηγιών, ενώ το 33.3% συμφωνεί απόλυτα με αυτή την άποψη. Το 44.5% δεν απάντησε θετικά, ή αρνητικά σχετικά με τα οφέλη που παίρνει ο χορηγός από τις χορηγίες, ενώ το 33.3% συμφωνεί με αυτή την άποψη και το 22.2% διαφωνεί. Τέλος, για το 44.5% η εταιρική διαφήμιση βοηθά στις χορηγίες, σε αντίθεση με το 33.3%. Το ίδιο φαίνεται και στην ανασκόπηση της βιβλιογραφίας όπου η χορηγία συνδέει με θετικούς συνειρμούς το προϊόν με το χορηγούμενο γεγονός το οποίο ήδη ο θεατής-καταναλωτής εκτιμάει και παρακολουθεί (Crimmis & Horn, 1996).

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα αξιολογεί το πώς θα μοιραστούν οι χορηγίες σύμφωνα με το πώς εντάσσονται στο γενικό πλάνο μάρκετινγκ της επιχείρησής τους. Επίσης, για τους περισσότερους η εταιρική διαφήμιση βοηθά στις χορηγίες. Οι προσωπικές δραστηριότητες πώλησης αφορούν σε μεγάλο βαθμό τις χορηγίες. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμφωνεί ότι με τις χορηγίες βελτιώνεται η δημόσια εικόνα της επιχείρησης. Το 44% συμφωνεί ότι για την επιχείρηση διευκολύνεται το σύστημα χορηγίας όταν κατορθώσει να αλλάξει τη δημόσια αντίληψη γι' αυτήν, αποτέλεσμα που συμφωνεί με τη βιβλιογραφία (Crimmis & Horn, 1996; Meenaghan, 1991; Otker & Hayer, 1987). Το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της εταιρείας κερδίζεται μέσω της αποκλειστικότητας στο σύστημα χορηγίας. Για το υπόλοιπο 55.6% δεν ισχύει το ίδιο. Το σύστημα χορηγίας κερδίζει νέους πελάτες. Οι χορηγοί έχουν ένα επιχειρηματικό σχέδιο για το 33.3% των ερωτηθέντων, ενώ για το 22.2% δεν ισχύει αυτό. Οι χορηγοί παρουσιάζουν συμπεριφορά όμοια με εκείνη των ανώτερων υπάλληλων / διοικητικών / οργανωτών. Το 44.5% δίνει προτεραιότητα στα προγράμματα χορηγίας τους στους προμηθευτές. Ακολουθούν οι υπάρχοντες πελάτες (33.3%), η τοπική κοινότητα (11.1%) και οι συνέταιροι (11.1%).

Ωστόσο, οι λόγοι που οι εταιρείες επιλέγουν να επενδύσουν σε αυτό το είδος χορηγίας είναι διαφορετικοί και αλλάζουν από εταιρεία σε εταιρεία. Οι στόχοι που θέτουν είναι αυτοί που θα οδηγήσουν στην ευνοϊκότερη προσέγγιση του επιδιωκόμενου σκοπού τους. Πιο συγκεκριμένα, το 44.5% των εταιρειών πιστεύει ότι η διαφήμιση συντελεί στην περαιτέρω ανάπτυξη της χορηγίας, ενώ το 33.3% δεν είναι σύμφωνο με αυτή την άποψη. Συνοψίζοντας, η χορηγία θα πρέπει πρωτίστως να αποφέρει στον χορηγό τα προσδοκώμενα ανταποδοτικά οφέλη που του υπόσχεται. Για να γίνει αυτό θα πρέπει να έχει ξεκάθαρους στόχους. Είναι σημαντικό η χορηγία να γίνεται με τρόπον ώστε να προκαλεί στο φίλαθλο έντονα συναισθήματα και να δημιουργεί ταύτιση ενός προϊόντος, ή μίας υπηρεσίας με το χορηγούμενο άθλημα.

Επομένως, οι εταιρείες που θα επενδύσουν σε αυτό το είδος χορηγίας αποκτούν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα γιατί η αθλητική χορηγία τοποθετεί το brand μέσα σε ένα συγκεκριμένο θεματικό πλαίσιο, με το οποίο ο φίλαθλος συνδέεται συναισθηματικά.

Μία ενδιαφέρουσα πρόταση για μελλοντική έρευνα θα ήταν να μελετηθεί κατά πόσο τα κοινωνικά δίκτυα (facebook, youtube, twitter), τα οποία αποτελούν πλέον απαραίτητο εργαλείο σε μεγάλες διοργανώσεις, επιφέρουν πολλαπλά οφέλη στο χορηγό σε σχέση με την επένδυση που αρχικά είχε κάνει. Ακόμα, ερευνητικό ενδιαφέρον θα είχε να εξεταστεί κατά πόσο οι κοινωνικό-οικονομικές συνθήκες που βασανίζουν όχι μόνο τη χώρα μας, αλλά σχεδόν όλη την Ευρώπη, επηρεάζουν τα ποσά που επενδύουν οι εταιρείες σε χορηγίες. Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας θα βοηθήσουν τις επιχειρήσεις που ασχολούνται με τις χορηγίες στον αθλητικό χώρο να πετύχουν πιο εύκολα τους στόχους τους, εφαρμόζοντας τον καλύτερο δυνατό σχεδιασμό του χορηγικού τους προγράμματος.

Βιβλιογραφία

- Beech, J., & Chadwick, S. (eds.), (2006). *The marketing of sports*. Financial Times, Prentice Hall.
- Chelladurai, P. (1999). *Human resource management in sport and recreation*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Crimmins, J., & Horn, M. (1996). Sponsorship: from management ego trip to marketing success. *Journal of Advertising Research*, 36, 11-21.
- Erdogan, B.Z., & Kitchen, P.J. (1998). Managerial mindsets and the symbiotic relationship between sponsorship and advertising. *Marketing Intelligence & Planning*, 16(6), 369-374.
- Meenaghan, T. (1991). The role of sponsorship in the marketing communication mix. *International Journal of Advertising*, 10(1), 35-47.
- Otker, T. (1988). Exploitation: the key to sponsorship success. *European Research*, 16(2), 77-86.
- Otker, T., & Hayes, P. (1987). Judging the efficiency of sponsorship. *European Research*, 15(4), 53- 58.
- Van Heerden, C.H. (2001). Factors affecting decision-making in South Africa sport sponsorships. Retrieved September 15th 2003, from the World Wide Web: <http://upetd.up.ac.za/thesis/available/etd-11072001-165433/unrestricted/06chapter5.pdf>
- Vignali, C. (1997). The MIXMAP-model for the international sport sponsorship. *European Business Review*, 97(4), 187-193.
- Wilkins, J. (1997). "TV or not TV. That is the question?" March 1997, Proceedings of the MRS Conference.
- Wilkins, J. (1997). RSL- Research Services Limited. Marketing Week Sports Sponsorship Conference.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗΣ ΑΦΟΣΙΩΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΚΟΛΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ

Καραγιώργος, Θ.,¹ Αλεξανδρής, Κ.,¹ Κουθούρης, Χ.²

¹ΤΕΦΑΑ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

²ΤΕΦΑΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Συγκεκριμένες αλλαγές στο σύγχρονο τρόπο ζωής αποτέλεσαν το έναυσμα για υπαίθριους προορισμούς όπως βουνά, έρημοι και ωκεανοί να αποτελέσουν πόλους έλξης για τον άνθρωπο. Έρευνες έχουν δείξει ότι οι συμμετέχοντες είναι δυνατό να αναπτύξουν μία συναισθηματική σχέση με τα μέρη αυτά. Στην παρούσα εργασία αναπτύσσεται η έννοια της προσκόλλησης στην τοποθεσία, με πλαίσιο εφαρμογής τον Όλυμπο, και με συμμετέχοντες πεζοπόρους και ορειβάτες αναψυχής του Ολύμπου. Μοιράστηκαν και συμπληρώθηκαν 100 ερωτηματολόγια την καλοκαιρινή περίοδο του 2013. Στόχος ήταν να διερευνηθεί κατά πόσο οι πεζοπόροι αναψυχής του Ολύμπου αναπτύσσουν συναισθηματική προσκόλληση με αυτόν και εάν η προσκόλληση αυτή μπορεί να προβλέψει την επανάληψη της επίσκεψης στον Όλυμπο (καταναλωτική αφοσίωση). Για την επίτευξη των στόχων της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν τα ερωτηματολόγια: α) «Προσκόλλησης στην Τοποθεσία» των Kyle et al. (2003) και β) «Καταναλωτικής

Αφοσίωσης» των Filo, Funk, & Alexandris (2008), το οποίο προσαρμόστηκε με τη χρήση του Όλυμπου ως περιπατητικού / ορειβατικού προορισμού. Οι απαντήσεις δόθηκαν σε 5βάθμια κλίμακα (όπου 1 = συμφωνώ απόλυτα και 2 = διαφωνώ απόλυτα). Πραγματοποιήθηκε ανάλυση παλινδρόμησης με στόχο να διερευνηθεί κατά πόσο οι 2 διαστάσεις της προσκόλλησης συνεισέφεραν στην πρόβλεψη της ανάπτυξης της αφοσίωσης. Τα αποτελέσματα έδειξαν στατιστικά σημαντική πρόβλεψη για την Αφοσίωση ($F = 79.3, p < .001, R^2 = .61$) από τους παράγοντες Ταυτότητα ($t = 8.2, p < .001$) και Εξάρτηση ($t = 3.5, p < .001$). Ακόμη, έδειξαν ότι οι πεζοπόροι τείνουν να αναπτύξουν μία σχέση εξάρτησης με τον Όλυμπο λόγω των λειτουργικών χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της ιδιαιτερότητας της πεζοπορίας εκεί. Συνολικά, όλα τα παραπάνω φανερώνουν την προοπτική που υπάρχει για την εκμετάλλευση και περαιτέρω ανάπτυξη της επωνυμίας του Όλυμπου ως επώνυμου προορισμού για πεζοπορία και κατ' επέκταση τουριστικού προορισμού.

Λέξεις κλειδιά: Συναισθηματική Προσκόλληση, Καταναλωτική Αφοσίωση, Όλυμπος.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΦΥΛΕΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΦΙΛΑΘΛΩΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΙΣΤΗ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ

Κασάπας, Ν., Δουβής, Ι., Αθανασοπούλου, Π.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Στην παρούσα έρευνα αντικείμενο μελέτης αποτελεί το φυλετικό μάρκετινγκ και συγκεκριμένα η νέα προσέγγιση μάρκετινγκ που υποστηρίζει ότι οι καταναλωτές πρέπει να χωρίζονται σύμφωνα με τις καταναλωτικές τους συνήθειες (Cova & Cova, 2002; Rein, 2006). Στις φυλές, οι άνθρωποι ενώνονται λόγω ενός κοινού πάθους και την ανάγκη του «ανήκειν», γι' αυτό κάθε φυλή συνδέεται με ένα προϊόν, ή ένα εμπορικό σήμα (Dionisio, et al., 2008). Τα μέλη των φυλών δεν αγοράζουν σύμφωνα με τις καταναλωτικές τους ανάγκες, αλλά σύμφωνα με τις ανάγκες ταυτοποίησής τους (Christensen, et al., 2005). Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν: α) να ερευνηθεί το επίπεδο φυλετισμού των Ελλήνων φιλάθλων, εξετάζοντας το βαθμό πίστης και αξίας του εμπορικού σήματος και β) να εξετασθεί αν και κατά πόσο η φυλετική συμπεριφορά επηρεάζει τις διοικήσεις των ομάδων. Στην έρευνα συμμετείχαν με τη μέθοδο της τυχαίας δειγματοληψίας μέσω του διαδικτύου 525 άτομα και εφαρμόστηκε ποσοτική μέθοδος. Βασικό εργαλείο της συγκέντρωσης των δεδομένων ήταν ένα ερωτηματολόγιο που περιείχε 30 ερωτήσεις και 38 μεταβλητές. Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με το SPSS 20. Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου είχαν άμεση εφαρμογή στη διδακτορική έρευνα του Meir (2009). Στα ερωτηματολόγια έγινε reliability analysis σε 50 ερωτηθέντες με τυχαία επιλογή Cronbach's $\alpha = 0.865$. Διατυπώθηκαν 5 ερευνητικές υποθέσεις, οι οποίες αναλύθηκαν για να διαπιστωθεί η εγκυρότητά τους και σημειώθηκαν 15 συσχετίσεις, κυριότερες από τις οποίες ήταν οι εξής: 1) οι φίλαθλοι που θεωρούν την υποστήριξη της ομάδας τους σημαντική έχουν και ισχυρό δεσμό με την ομάδα ($r = 0.665, p < 0.001$) και 2) οι πιστοί φίλαθλοι, φορώντας ρούχα με το σήμα της ομάδας τους αισθάνονται ότι είναι πιο δεμένοι με τη φυλή (κοινότητα) ($r = 0.630, p < 0.001$). Τα κύρια συμπεράσματα της έρευνας είναι πως οι φίλαθλοι των Ελληνικών ομάδων υποστηρίζουν την ομάδα τους λόγω σημαντικών αξιών γι' αυτούς και δεν απαρτίζονται από ανθρώπους με κοινά γεωγραφικά όρια, ή κοινά συμπεριφορικά χαρακτηριστικά. Επίσης, φαίνεται πως τα μαρκαρισμένα ρούχα των ομάδων είναι ένα εργαλείο, ώστε οι φίλαθλοι να αναπτύξουν φυλετικές συμπεριφορές μεταξύ τους. Έτσι, επιβεβαιώνεται η άποψη των Cova & Cova (2001), οι οποίοι αναφέρουν πως αν οι έμποροι θέλουν να αυξήσουν την κατανάλωση των προϊόντων τους πρέπει να προσπαθήσουν να τα συνδέσουν με τα φυλετικά μέλη. Η πρακτική εφαρμογή των ευρημάτων πρέπει να εφαρμοστεί στις αθλητικές ομάδες, όπου η τμηματοποίηση προτείνεται να γίνεται σύμφωνα με τα φυλετικά χαρακτηριστικά των φιλάθλων με σκοπό την αύξηση των εσόδων. Οι διοικήσεις των ομάδων μπορούν να αξιοποιήσουν το πάθος των φιλάθλων να συνδεθούν με άλλους φιλάθλους της ομάδας και με το σήμα αυτής.

ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ «ΣΠΑΡΤΑΘΛΟΝ»

Κανελλοπούλου, Α.

Εκπαιδευτικός - ΜΑ ΜΡΑ

Η έννοια της ανάπτυξης είναι συνάρτηση της ενεργοποίησης παραγόντων που συνδέονται με την ανθρώπινη βούληση, δράση, διάθεση, γνώση και φαντασία. Όσο πιο περιορισμένο είναι το κοινωνικό σύνολο που επιδιώκει την επίτευξη αναπτυξιακών στόχων, όπως είναι το διακριτό τοπικό περιβάλλον, τόσο πιο πλούσιο πρέπει να είναι το εξωτερικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο καλείται να δράσει και, μέσω της επιλογής καινοτόμων πρωτοβουλιών, να επιτύχει την προσθήκη όσο γίνεται μεγαλύτερης υπεραξίας στα δεδομένα του χώρου όπου ενεργοποιείται. Η ανάπτυξη, και κατ' επέκταση και η τοπική ανάπτυξη, δεν πρέπει να συγχέεται με την έννοια της μεγέθυνσης, αλλά να ταυτίζεται με την ανθρωποκεντρική κοινωνική, οικονομική και πολιτική ανάπτυξη, επιδιώκοντας με συστηματικό και μεθοδικό τρόπο την ποιοτική διαφοροποίηση του ανθρώπου και κατοίκου της τοπικής κοινωνίας σε μία μορφή ατομικής και συλλογικής ολοκλήρωσης. Οι φυσικοί και θεσμικοί παράγοντες που συνδέονται με την έννοια της ανάπτυξης και μάλιστα της τοπικής, καλούνται να διαχειριστούν τις επιρροές πολλών περιβαλλόντων ταυτόχρονα, στα πλαίσια αυτών να υπερβούν τον εαυτό τους και τα ασφυκτικά όρια της μικροκοινωνίας τους και να επιδιώξουν εξωστρέφεια και δράσεις που ξεπερνούν τον τοπικιστικό χαρακτήρα και αποκτούν υπερτοπικό ενδιαφέρον. Για την υλοποίηση του σκοπού της έρευνας πραγματοποιήθηκε μελέτη περίπτωσης του διεθνούς αγώνα δρόμου ΣΠΑΡΤΑΘΛΟΝ. Οι συνεντεύξεις με τους συμμετέχοντες, τους διοργανωτές και τους πολίτες της Λακωνίας, η παρακολούθηση της ιστορικής εξέλιξης των συμμετοχών στον αγώνα, η διερεύνηση των αιτιών της περιορισμένης ανάπτυξης των συμμετοχών παρά τα 30 χρόνια συνεχούς διεξαγωγής του αθλήματος και, τέλος, η καταγραφή των ελλείψεων και των δυσκολιών από τους ίδιους τους αθλητές και τους συνοδούς τους, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο αγώνας ΣΠΑΡΤΑΘΛΟΝ αποτελεί μία ευκαιρία για την τοπική κοινωνία της Λακωνίας που μπορεί να λειτουργήσει ως παράγοντας τοπικής ανάπτυξης και να επηρεάσει την ευρύτερη περιοχή. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν την καθοριστική σημασία της πίστης των κατοίκων της περιοχής και των θεσμικών παραγόντων στην αξία της συμμετοχής και της ενεργοποίησης για την οργάνωση αυτού του αγώνα, στοιχείο που μπορεί να αποτελέσει αφετηριακό παράγοντα των μηχανισμών τοπικής ανάπτυξης. Ο υπερτοπικός χαρακτήρας του αγωνίσματος συνδέεται με το συγκριτικό πλεονέκτημα της Λακωνίας, που είναι η βαριά ιστορική κληρονομιά της αρχαίας Σπάρτης και ταυτόχρονα προκαλεί διεθνές ενδιαφέρον για τη μοναδικότητα του αθλήματος ως υπερμαραθώνιου δρόμου, του μεγαλύτερου διεθνώς. Αν τα στοιχεία αυτά συνδυαστούν αναπτυξιακά μπορούν να συνεισφέρουν στην τοπική κοινωνία ιδιαίτερες εισροές, αλλά και ευκαιρίες για την ανάδειξη των χαρακτηριστικών του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής, μέσω της αξιοποίησης των δεδομένων και της διάθεσης για συλλογική δράση και ποιοτική αναβάθμιση της περιοχής.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οικονόμου, Α.-Φ.

ΤΕΦΑΑ, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εισαγωγή

Η θέση του αθλητισμού σήμερα έχει αλλάξει ρόλο και από απλή σωματική δραστηριότητα έχει μεταβληθεί σε πολυσύνθετη, δυναμική και ραγδαία εξελισσόμενη βιομηχανία. Προκειμένου να πετύχουν τους στόχους τους, οι αθλητικοί οργανισμοί και οι επιχειρήσεις υιοθετούν έναν προσανατολισμό μάρκετινγκ, επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον τους κυρίως στην κατανόηση αναγκών των καταναλωτών και κατόπιν στην ανάπτυξη και παροχή αθλητικών προϊόντων και υπηρεσιών που ικανοποιούν τις ανάγκες αυτές (Shank, 2005). Στο πλαίσιο της νέας παγκόσμιας οικονομίας, για την απόκτηση ενός βιώσιμου ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος είναι απαραίτητη η παροχή υψηλού επιπέδου προϊόντων και υπηρεσιών. Η ποιότητα υπηρεσιών έχει αποτελέσει κύριο θέμα πλήθους ερευνών σε πολλούς τομείς της επιχειρηματικότητας, αλλά αναγνωρίστηκε ως σημαντικό πεδίο έρευνας στον αθλητισμό μόλις στα τέλη

της δεκαετίας του 1980 (Crompton, MacKay, & Fesenmaier, 1991). Η ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας δείχνει ότι η μελέτη της είναι περιορισμένη και ανεπαρκής, ενώ είναι εμφανής η έλλειψη ισχυρού θεωρητικού πλαισίου. Η έρευνα είναι κυρίως ποσοτική και έχει εστιαστεί στους τομείς της αθλητικής βιομηχανίας όπως ο επαγγελματικός αθλητισμός, τα προγράμματα φυσικής κατάστασης και η αναψυχή ως ελεύθερος χρόνος (Alexandris, Georgiadis, & Sdogou, 1999; Dale, Iwaarden, Wiele, & Williams, 2005; Howat, Absher, Crilley, & Milne, 1996; Kim & Kim, 1995; Ko & Pastore, 2004; McDonald & Milne, 1997; McDonald, Sutton, & Milne, 1995; Papadimitriou & Karteroliotis, 2000; Shilbury, 1994).

Σύμφωνα με τον Gronroos (1984), η ποιότητα υπηρεσιών είναι το αποτέλεσμα μίας διαδικασίας αξιολόγησης όπου οι πελάτες συγκρίνουν τις προσδοκίες τους με την υπηρεσία που αντιλαμβάνονται ότι έχουν λάβει. Αντίστοιχα, οι Parasuraman, Zeithaml, και Berry (1985) ερμήνευσαν την ποιότητα υπηρεσιών ως τη διαφορά μεταξύ του προσδοκώμενου επιπέδου υπηρεσιών και του επιπέδου αυτών που τελικά τους δόθηκαν. Επίσης, μία άλλη ομάδα ερευνητών ασχολήθηκε με τη μελέτη της σημασίας της αντιλαμβανόμενης ποιότητας της αθλητικής εγκατάστασης «servicescape», ή «sportscape», την ικανοποίηση των καταναλωτών, τη διάθεσή τους να παρατείνουν τη διάρκεια της παραμονής τους σε αυτή, καθώς και την πρόθεσή τους να επισκεφτούν ξανά την ίδια εγκατάσταση (Bitner, 1990; Bitner, 1992; Wakefield & Blodgett, 1994; Wakefield, Blodgett & Sloan 1996; Reiner & Kuehn, 2005). Αυτό συμβαίνει ιδιαίτερα στις περιπτώσεις των υπηρεσιών αναψυχής όπου συνήθως απαιτείται από τους καταναλωτές να παραμείνουν για εκτεταμένες χρονικές περιόδους στην εγκατάσταση (Turley & Fugate, 1992). Η σημαντικότητα της έρευνας έγκειται στο γεγονός πως μία επιχείρηση ξοδεύει δεκαπλάσιο χρηματικό ποσό για την προσέλκυση νέων πελατών σε σχέση με την επαναπροσέγγιση των πελατών που έχουν κάνει ήδη χρήση της υπηρεσίας στο παρελθόν.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να διαπιστωθεί το πώς και κατά πόσο γίνεται αντιληπτή η ποιότητα υπηρεσιών από τους αθλούμενους και το πώς επηρεάζει τελικά η ποιότητα αυτή την ικανοποίηση και κατ'επέκταση την πρόθεση επαναγοράς. Τα αποτελέσματά της θα απαντήσουν σε σημαντικά ερωτήματα των υπεύθυνων των γυμναστηρίων σχετικά με το εάν η ποιότητα υπηρεσιών έχει πρακτικά αποτελέσματα στα έσοδα της επιχείρησής τους, καθώς και ποιοί από τους παράγοντες της ποιότητας υπηρεσιών κατέχουν πρωταρχικό ρόλο στην αντίληψη των πελατών.

Μεθοδολογία

Δείγμα: Στην συμμετείχαν 98 αθλούμενοι σε 4 ιδιωτικά γυμναστήρια της Αττικής, η επιλογή των οποίων έγινε με βάση την ευκολία συνεργασίας.

Όργανο μέτρησης: Χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο των Alexandris και συν. (2004), το οποίο αποτελείται από 3 διαστάσεις: α) ποιότητα αλληλεπίδρασης, β) ποιότητα φυσικού περιβάλλοντος και γ) ποιότητα αποτελέσματος. Η κλίμακα αξιολόγησης που χρησιμοποιήθηκε ήταν 7βάθμια τύπου Likert (όπου 1 = Διαφωνώ απόλυτα και 7 = Συμφωνώ απόλυτα, συνεπώς υψηλές τιμές στις απαντήσεις αντιστοιχούν σε υψηλό βαθμό ικανοποίησης).

Ανάλυση των δεδομένων: Εφαρμόστηκε το μοντέλο παλινδρόμησης. Ως εξαρτημένη μεταβλητή Y , ορίστηκε η πρόθεση ανανέωσης και ως ανεξάρτητη μεταβλητή X_1 η ποιότητα εγκαταστάσεων, X_2 η ποιότητα προσωπικού-υπηρεσιών και X_3 η ποιότητα αποτελέσματος. Σκοπός αυτού είναι η εξέταση των ανωτέρω παραγόντων συνολικά με τον παράγοντα της πρόθεσης ανανέωσης και όχι την επιρροή που έχει μεμονωμένα καθένας από αυτούς. Το μοντέλο έχει τη μορφή $Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \varepsilon$, όπου ε το τυχαίο σφάλμα.

Αποτελέσματα

Ο μέσος βαθμός ικανοποίησης των συμμετεχόντων στην έρευνα από τις εγκαταστάσεις του γυμναστηρίου είναι 5.44, με εκτιμώμενη τυπική απόκλιση ίση με 0.86. Αυτό ουσιαστικά δηλώνει υψηλό βαθμό ικανοποίησης των ατόμων από τις εγκαταστάσεις των γυμναστηρίων στα οποία γυμνάζονται. Ο μέσος βαθμός ικανοποίησης των ατόμων του δείγματος από την ποιότητα τόσο των παρεχόμενων υπηρεσιών, όσο

και του ίδιου του προσωπικού είναι 5.57, με εκτιμώμενη τυπική απόκλιση ίση με 0.75. Τέλος, ο μέσος βαθμός ικανοποίησης των ατόμων του δείγματος από το αποτέλεσμα που βλέπουν στο σώμα τους μέσω της γυμναστικής είναι 6.00, με τυπική απόκλιση ίση με 0.87. Συνεπώς, οι ερωτηθέντες, κατά μέσο όρο, δηλώνουν ικανοποιημένοι και από τις εγκαταστάσεις των γυμναστηρίων και από την ποιότητα των υπηρεσιών, αλλά και από το αποτέλεσμα που αντιλαμβάνονται μέσω της εκγύμνασης.

Επίσης, ερευνήθηκε η αφοσίωση των πελατών στο γυμναστήριο στο οποίο γυμνάζονται. Με κλίμακα αξιολόγησης από το 1-7, ο μέσος βαθμός συμφωνίας αναφορικά με τη πρόθεση επαναγοράς είναι 5.73, με τυπική απόκλιση ίση με 1.22. Συνέπεια αυτού αποτελεί το γεγονός ότι τα άτομα του δείγματος έχουν πρόθεση να ανανεώσουν τη συνδρομή τους στο γυμναστήριο στο οποίο γυμνάζονται τη δεδομένη χρονική στιγμή.

Ακόμα, μελετήθηκε εάν και κατά πόσο η συνολική ποιότητα υπηρεσιών σχετίζεται σημαντικά, θετικά ή αρνητικά, με την πρόθεση επαναγοράς που αποτυπώνεται στα στατιστικά αποτελέσματα. Παρατηρείται ότι η συνολική ποιότητα υπηρεσιών παρουσιάζει μέτρια θετική συσχέτιση με την πρόθεση επαναγοράς ($r = 0.396, p < 0.05$). Πιο απλά, όσο πιο θετική είναι η στάση ενός ατόμου για τη συνολική ποιότητα του γυμναστηρίου, τόσο μεγαλύτερη πρόθεση εκφράζει για να ανανεώσει τη συνδρομή του στο ιδιωτικό γυμναστήριο.

Στη συνέχεια, γίνεται ανάλυση της σχέσης ανάμεσα στην πρόθεση επαναγοράς του πελάτη και των διαστάσεων της ποιότητας υπηρεσιών των γυμναστηρίων. Συμπεραίνεται ότι η πρόθεση επαναγοράς παρουσιάζει σημαντική θετική συσχέτιση τόσο με την ποιότητα των εγκαταστάσεων ($r = 0.450, p < 0.05$), την ποιότητα αλληλεπίδρασης ($r = 0.415, p < 0.05$), αλλά και με την ποιότητα του αποτελέσματος ($r = 0.251, p < 0.05$). Εάν γίνει μεμονωμένη εξέταση των παραγόντων της ποιότητας των υπηρεσιών σε σχέση με την πρόθεση επαναγοράς, συμπεραίνεται ότι όσο καλύτερη είναι η ποιότητα των εγκαταστάσεων του γυμναστηρίου, τόσο μεγαλύτερη είναι η πρόθεση του ατόμου να ανανεώσει τη συνδρομή του. Επίσης, όσο καλύτερη είναι η ποιότητα αλληλεπίδρασης τόσο μεγαλύτερη είναι η πρόθεση ανανέωσης. Τέλος, όσο μεγαλύτερη είναι η διάσταση αποτελέσματος τόσο μεγαλύτερη είναι και πάλι η πρόθεση ανανέωσης βάσει του μοντέλου παλινδρόμησης.

Στον έλεγχο για το ποιες μεταβλητές θεωρούνται στατιστικά σημαντικές, δηλαδή ποιες επηρεάζουν στατιστικά σημαντικά την εξαρτημένη μεταβλητή, βρέθηκε ότι είναι η ποιότητα των εγκαταστάσεων. Αυτό ουσιαστικά σημαίνει ότι η πρόθεση σύστασης ενός γυμναστηρίου επηρεάζεται ουσιαστικά από την ποιότητα των εγκαταστάσεων που εκείνο διαθέτει, αφού η τιμή της παραμέτρου β_1 είναι ίση με 0.450, $p < 0.05$

Συμπεράσματα

1. Τη μεγαλύτερη συσχέτιση με την πρόθεση επαναγοράς κατείχε η ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος ($r = 0.450$). Το γεγονός αυτό είναι δικαιολογημένο, εάν αναλογιστεί κανείς πως οι εγκαταστάσεις και οι συνθήκες που επικρατούν στο χώρο που προσφέρονται οι υπηρεσίες δημιουργούν την πρώτη εντύπωση του πελάτη για τη σοβαρότητα του οργανισμού.
2. Τη χαμηλότερη συσχέτιση στην πρόθεση επαναγοράς των πελατών κατείχε η διάσταση του αποτελέσματος. Η ποιότητα αποτελέσματος αναφέρεται στα στοιχεία που μένουν στον πελάτη μετά τη λήξη της συνδρομής του βραχυπρόθεσμα, ή μακροπρόθεσμα, όπως για παράδειγμα η απώλεια βάρους, η αύξηση μυϊκού όγκου, η μείωση κάποιου ορθοπεδικού προβλήματος μετά από την εβδομαδιαία άσκηση, κλπ. Παρά τη δυσκολία της μέτρησης της ποιότητας αποτελέσματος εξαιτίας της μεγάλης χρονικής διάρκειας που απαιτείται έως ότου γίνουν εμφανή τα αποτελέσματα της άσκησης, η συγκεκριμένη έρευνα συνηγόρησε με τα αποτελέσματα των Alexandris, Zahariadis, Tsorbatzoudis, & Grouios (2004), υποστηρίζοντας πως η διάσταση του αποτελέσματος επηρεάζει την πρόθεση επαναγοράς και θα πρέπει να περιλαμβάνεται στις έρευνες που ερευνούν την ποιότητα αποτελέσματος σε ιδιωτικά γυμναστήρια.
3. Η ποιότητα αλληλεπίδρασης (τεχνογνωσία προσωπικού, εξυπηρέτηση πελατών, πληροφόρηση) παρουσίασε θετική συσχέτιση ίση με 0.415. Παρόλο που οι ερωτηθέντες δεν θεώρησαν τη συγκεκριμένη διάσταση ως κύρια για την επιλογή στην επαναγορά της υπηρεσίας, είναι εύκολο να διαπιστωθεί πως

κατέχει ένα σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της επιλογής τους.

4. Το κομμάτι της αλληλεπίδρασης των πελατών με τους εργαζόμενους του γυμναστηρίου και η επίδραση που έχει αυτή η σχέση στο κεφάλαιο της αφοσίωσης χρήζει περαιτέρω έρευνας.

Πρακτική εφαρμογή ευρημάτων

Οι αθλητικοί μάντζερ πρέπει να γνωρίζουν που υστερούν και που υπερτερούν, ώστε να κάνουν τις απαραίτητες διορθωτικές κινήσεις με σκοπό να εξασφαλίσουν την ελκυστικότητα, την ασφάλεια και τη λειτουργικότητα του οργανισμού τους. Η επιλογή του κατάλληλου προσωπικού, η ορθολογική κατανομή αρμοδιοτήτων, η ενημέρωσή τους για τους στόχους της επιχείρησης, η επικοινωνία με όλο το προσωπικό, η ανάπτυξη καινοτόμων ιδεών, η συνεχής κατάρτιση των εργαζόμενων, η παρακίνησή τους, η αναγνώριση, η αμοιβή σύμφωνα με τα προσόντα και τις ικανότητες, η παραγωγικότητα και η επένδυση σε εξοπλισμό θα βοηθήσουν στην κατανόηση και υλοποίηση των αναγκών των καταναλωτών.

Προτάσεις

Επειδή η έρευνα πραγματοποιήθηκε μόνο σε γυμναστήρια, μελλοντικά καλό θα ήταν να γίνει και σε μεγαλύτερο εύρος εγκαταστάσεων. Επίσης, παρόλο που υπήρξε υψηλή συσχέτιση ποιότητας υπηρεσιών με τις επιμέρους μεταβλητές της γενικότερης συμπεριφοράς (Sheppard, Hartwick, & Warshaw; 1988) καλό θα ήταν μελλοντικά να πραγματοποιηθεί έρευνα και στις υπόλοιπες διαστάσεις της αφοσίωσης.

Βιβλιογραφία

- Alexandris, K., Zahariadis, P., Tsorbatzoudis, C., & Grouios, G. (2004). An empirical investigation of the relationships among service quality, customer satisfaction in a health club context. *European Sport Management Quarterly*, 4, 36-52.
- Alexandris, K., Georgiadis, G., & Sdogou, G. (1999). Quality in the fitness industry: an exploratory study of customer perceptions in Greece. *Proceedings of the 7th Congress of the European Association for Sport Management*, Thessaloniki.
- Bitner, M.L., Booms, M.H., & Tetreult, M. (1990). The service encounter: diagnosing favorable and unfavorable incidents. *Journal of Marketing*, 54, 71- 84.
- Crompton, J.L., MacKay, K.J., & Fesenmaier, D.R. (1991). Identifying dimensions of service quality in public recreation. *Journal of Park and Recreation Administration*, 9(3), 15-27.
- Dale, B., Iwaarden, J., Wiele, T., & Williams, R. (2005). Service improvements in a sports environment: a study of spectator attendance. *Managing Service Quality*, 15(5), 470- 484.
- Gronroos, C. (1984). A service quality model and its implications. *European Journal of Marketing*, 18(4), 36-44.
- Howat, G., Absher, J., Grilley, G., & Milne, I. (1996). Measuring consumer service quality in sports and leisure centers. *Managing Leisure*, 1, 77-89.
- Kim, D. & Kim, S.Y. (1995). QUESC: an instrument for assessing the service quality of sport centers in Korea. *Journal of Sport Management*, 9(2), 208-220.
- Ko, Y.J., & Pastore, D.L. (2004). Current issues and conceptualizations of service quality in the recreation sport industry. *Sport Marketing Quarterly*, 13(2), 158-165.
- McDonald, M.A., & Milne, G.R. (1997). A conceptual framework for evaluating marketing relationships in professional sports franchises. *Sport Marketing Quarterly*, 6(2): 27-32.
- McDonald, M.A., Sutton, W.A. & Milne, G.R. (1995). TEAMQUAL: measuring service quality in professional sports. *Sport Marketing Quarterly*, 4(2), 9-15.
- Papadimitriou, D., & Karteroliotis, K. (2000). The service quality expectations in private sport and fitness centers: a reexamination of the factor structure. *Sport Marketing Quarterly*, 9(3), 157-164.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V., & Berry, L. (1985). A conceptual model of service and its implications for future research. *Journal of Marketing*, 49, 41-50.
- Shank, M. (2005). *Sports marketing: a strategic perspective*. (3rd ed.), NJ: Prentice Hall.
- Shilbury, D. (1994). Delivering quality service in professional sport. *Sport Marketing Quarterly*, 3(1), 29-35.
- Turley, L.W., & Fugate, D.L. (1992). The multidimensional nature of services facilities: viewpoints and recommendations. *Journal of Services Marketing*, 6(3), 37-45.

«Κοινωνιολογικά Θέματα Αθλητισμού»

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ: ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΠΙΛΟΤΟΣ

Σαριδάκη, Χ., Αυθίνος, Ι.

ΤΕΦΑΑ, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εισαγωγή

Οι Ο.Τ.Α. οφείλουν να εξασφαλίσουν στους δημότες τους απαραίτητους χώρους άθλησης (Φ.Ε.Κ. 114 Α΄, 2006), ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες των παιδιών για παιχνίδι, να δίνεται στους γονείς η ευκαιρία να ασχοληθούν με τα παιδιά τους και ο δημοτικός προϋπολογισμός να είναι εξορθολογισμένος. Για να είναι αποτελεσματική οποιαδήποτε σχετική επένδυση πρέπει να λαμβάνει υπόψη την έκταση της κάθε περιοχής, τους διαθέσιμους για αξιοποίηση και τους ήδη υπάρχοντες χώρους άθλησης των δημοτών, τα δημογραφικά στοιχεία της περιοχής, την ιστορία της, το συγκοινωνιακό της δίκτυο, αλλά και πλήθος άλλων παραγόντων. Επιπλέον, πρέπει να δίνεται μεγάλη βαρύτητα στη συνεισφορά του παιχνιδιού («play value») στην ανάπτυξη του παιδιού ως δημότη - πολίτη τόσο σωματικά, όσο και ψυχικά, νοητικά και κοινωνικά (Driscoll & Nagel, 2002).

Οι έρευνες στη φυσική δραστηριότητα παρεμποδίζονται από την έλλειψη ενός αντικειμενικού εργαλείου για την αποτύπωση της αξίας που έχει ο κάθε χώρος παιχνιδιού με βάση την προτίμηση των παιδιών για φυσική δραστηριότητα. Η αξία του παιχνιδιού («play value») έχει ερμηνευτεί ως πόσο πολύ παιχνίδι μπορεί κάποιος να εξάγει από κάτι («how much play can you get out of something») (Newstead, 2004).

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός αυτής της μελέτης περίπτωσης ήταν η έρευνα του πού, τι, πότε, με ποιες καιρικές συνθήκες, σε τι βαθμό δραστηριότητας προτιμούν να παίζουν τα παιδιά («play value») προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας και ποια είναι η επιρροή του εξοπλισμού του παιδότοπου στη φυσική τους δραστηριότητα κατά το ελεύθερο παιχνίδι. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στο πάρκο του Αϊ Γιάννη (ξύλινα) στο Δήμο Καισαριανής με βασικό ερευνητικό ερώτημα τη διερεύνηση της αξίας του παιχνιδιού («play value») του συγκεκριμένου χώρου. Προκειμένου να απαντηθεί το βασικό ερευνητικό ερώτημα εξετάστηκαν οι ακόλουθες ανεξάρτητες μεταβλητές:

- η συχνότητα επίσκεψης των παιδιών (ανά χώρο παιχνιδιού και ανά ημέρα παρατήρησης με βάση τη δραστηριότητα, το βαθμό συμμετοχής, το φύλο, τις καιρικές συνθήκες και την ημέρα της εβδομάδας),
- η ενεργητικότητα των παιδιών (ανά χώρο παιχνιδιού με βάση το φύλο) και
- η δημοφιλέστερη δραστηριότητα παιχνιδιού (για κάθε ημέρα παρατήρησης με βάση το φύλο).

Μεθοδολογία

Η μελέτη πραγματοποιήθηκε με παρατηρήσεις που διήρκεσαν 22 ημέρες σε επιλεγμένες περιοχές παιχνιδιού της εγκατάστασης πιλότου. Για τη συλλογή των στοιχείων χρησιμοποιήθηκε το πρωτόκολλο καταγραφής «Σύστημα Παρατήρησης Παιχνιδιού και Δραστηριότητας στον Ελεύθερο Χρόνο της Νεολαίας» (System for Observing Play and Leisure Activity in Youth: SOPLAY) και το πρωτόκολλο καταγραφής «Αποτύπωση Μεταβλητών Έρευνας σε Πρωτόκολλο Καταγραφής» (Mapping Variables Data Collection Sheet: SOPLAY MAPPING) (McKenzie, 2006), τα οποία συμπληρώθηκαν από το μελετητή. Τα παραπάνω πρωτόκολλα εμπλουτίστηκαν και επικαιροποιήθηκαν σύμφωνα με τις ανάγκες της συγκεκριμένης μελέτης.

Διαδικασία μέτρησης

Σε κάθε μονάδα παρατήρησης και σε κάθε περιοχή παιχνιδιού, γίνονταν μετρήσεις του αριθμού των παιδιών που ασχολούνταν σε καθένα από τα 3 διαφορετικά επίπεδα της φυσικής δραστηριότητας:

«Ανενεργό», «Λίγο ενεργό», «Πολύ ενεργό» (McKenzie, 2006). Τα επίπεδα ενασχόλησης των αγοριών και των κοριτσιών προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας καταγράφηκαν ξεχωριστά. Επιπλέον, καταγράφηκε η δημοφιλέστερη δραστηριότητα των παιδιών από μία τυποποιημένη λίστα δραστηριοτήτων, καθώς και οι επικρατούσες καιρικές συνθήκες. Πριν να συλλεχθούν τα τελικά στοιχεία για τη μελέτη και για να εξασφαλιστεί τόσο η αξιοπιστία των μετρήσεων, όσο και η ταχύτητα καταγραφής τους, έγιναν επί τόπου δοκιμαστικές παρατηρήσεις ακολουθώντας τα βήματα και τις διαδικασίες καταγραφής του SOPLAY.

Αποτελέσματα

Στη διάρκεια της διεξαγωγής της έρευνας παρατηρήθηκαν συνολικά N=564 παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Από αυτά 211 (37%) ήταν κορίτσια και 353 (63%) ήταν αγόρια. Με βάση τον ερευνητικό σχεδιασμό μελετήθηκαν ως παράγοντες που επηρεάζουν τη φυσική δραστηριότητα των παιδιών κατά το ελεύθερο παιχνίδι: το φύλο των παιδιών, ο εξοπλισμός του χώρου παιχνιδιού, οι καιρικές συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή και η ημέρα της εβδομάδας. Συγκεκριμένα, το φύλο των παιδιών επηρεάζει: α) τη συχνότητα επίσκεψης των παιδιών στους χώρους παιχνιδιού (τα κορίτσια επέλεξαν τα «συγκροτήματα παιχνιδιών παιδικής χαράς» με δείκτη πυκνότητας 0.74 / 100 τ.μ. έναντι 0.50 / 100 τ.μ. των αγοριών, ενώ τα αγόρια επέλεξαν τις περιοχές καλαθοσφαίρισης με δείκτη πυκνότητας 0.85 / 100 τ.μ. έναντι 0.15/ 100 τ.μ. των κοριτσιών), β) την «ενεργητικότητα» τους (68% των κοριτσιών και 78% των αγοριών ήταν «πολύ ενεργά»), γ) την επιλογή του χώρου παιχνιδιού (53% των κοριτσιών επέλεξαν τα «συγκροτήματα παιχνιδιών παιδικής χαράς» και 31% των αγοριών επέλεξαν το «γήπεδο καλαθοσφαίρισης») και δ) τη δραστηριότητα παιχνιδιού τους (τα κορίτσια επέλεξαν τα «Παιχνίδια στον εξοπλισμό της παιδικής χαράς», ενώ τα αγόρια επέλεξαν τόσο τα «Παιχνίδια στον εξοπλισμό της παιδικής χαράς» όσο και την «Ποδοσφαίριση»).

Ο εξοπλισμός του χώρου παιχνιδιού επηρεάζει: α) τη συχνότητα επίσκεψης των παιδιών στους χώρους παιχνιδιού (τα κορίτσια όσο και τα αγόρια ήταν περισσότερο δραστήρια στα «συγκροτήματα παιχνιδιών παιδικής χαράς» και στο «γήπεδο καλαθοσφαίρισης», δηλαδή στους εξοπλισμένους χώρους, από τα παιδιά στο «ανοιχτό φυσικό πεδίο» σε ποσοστά 69% έναντι 61% και 88% έναντι 61%, αντίστοιχα), β) την «ενεργητικότητα» τους (τα κορίτσια ήταν περισσότερο δραστήρια στα «συγκροτήματα παιχνιδιών παιδικής χαράς» με ποσοστό 78% και στο «γήπεδο καλαθοσφαίρισης» με ποσοστό 79%, ενώ τα αγόρια ήταν περισσότερο δραστήρια στο «γήπεδο καλαθοσφαίρισης» με ποσοστό 97% και στον «περιφραγμένο χώρο ελεύθερου παιχνιδιού» με ποσοστό 93%), γ) την επιλογή του χώρου παιχνιδιού (το 53% των κοριτσιών επέλεξαν τα «συγκροτήματα παιχνιδιών παιδικής χαράς» και 31% των αγοριών επέλεξαν το «γήπεδο καλαθοσφαίρισης») και δ) τη δραστηριότητα παιχνιδιού τους (τα κορίτσια επέλεξαν τα «Παιχνίδια στον εξοπλισμό της παιδικής χαράς», ενώ τα αγόρια επέλεξαν τόσο τα «Παιχνίδια στον εξοπλισμό της παιδικής χαράς» όσο και την «Ποδοσφαίριση»).

Οι καιρικές συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή παιχνιδιού επηρεάζουν: α) τη συχνότητα επίσκεψης των παιδιών στους χώρους παιχνιδιού (τα περισσότερα παιδιά επέλεξαν να επισκεφτούν το χώρο παρατήρησης όταν ο καιρός ήταν ζεστός με δείκτη πυκνότητας 0.60 / 100 τ.μ.), β) την «ενεργητικότητα» τους (ο βαθμός συμμετοχής τους ήταν μεγαλύτερος στο θερμό καιρό (93% των παιδιών κωδικοποιούνταν ως «λίγο ενεργά» ή «πολύ ενεργά» στις μέσες θερμοκρασίες), γ) τη δραστηριότητα του παιχνιδιού τους (το ποσοστό των παιδιών που δεν είναι καθόλου δραστήρια και χαρακτηρίζονται ως «ανενεργά» παρατηρήθηκε κυρίως στο ζεστό καιρό για τα κορίτσια με ποσοστό 8.33% και στον ψυχρό καιρό για τα αγόρια με ποσοστό 7.95%. Σε μέσες θερμοκρασίες περιβάλλοντος τα κορίτσια συμμετείχαν περισσότερο - με ποσοστό 27.27%, δηλαδή ήταν σε μεγαλύτερο ποσοστό «πολύ ενεργά», ενώ τα αγόρια ήταν περισσότερο δραστήρια στον ψυχρό καιρό με ποσοστό 53.56%).

Η ημέρα της εβδομάδας επηρεάζει: α) τη συχνότητα επίσκεψης των παιδιών στους χώρους παιχνιδιού (τόσο τα αγόρια, όσο και τα κορίτσια προτιμούσαν τα Σαββατοκύριακα και από τις καθημερινές περισσότερο την «Τετάρτη» και λιγότερο τη «Δευτέρα») και β) την «ενεργητικότητα» τους (τα Σαββατοκύριακα εισέρχονταν περισσότερα παιδιά στην περιοχή μελέτης σε σχέση με τις καθημερινές και ήταν περισσότερο δραστήρια).

Συζήτηση

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, τα αγόρια που επισκέφτηκαν την περιοχή μελέτης ήταν περισσότερα και πιο φυσικά δραστήρια από τα κορίτσια, εύρημα το οποίο είναι σύμφωνο με τη διεθνή βιβλιογραφία όπου αναφέρεται ότι τα αγόρια είναι πιο δραστήρια από τα κορίτσια όσον αφορά στη συνολική φυσική δραστηριότητα (Crocker et al., 1997; Lowry, Kann, Collins, & Kolbe, 1996; Pate, Heath, Dowda, & Trost, 1996; Terre, Ghiselli, Taloney, & DeSouza, 1992), αλλά και στη φυσική δραστηριότητα στο πλαίσιο της αναψυχής (Aaron et al., 1993).

Ο εξοπλισμός της παιδικής χαράς φαίνεται να έχει μία ισχυρή επιρροή στο που παίζουν τα παιδιά και μία μέτρια επιρροή στο βαθμό της δραστηριότητάς τους. Όμως, αν και στην έρευνα των Farley et al. (2008), όλες οι εξοπλισμένες περιοχές προσέλκυαν περισσότερα αγόρια και κορίτσια σε σύγκριση με τους ελεύθερους χώρους άθλησης, στην παρούσα έρευνα τα «συγκροτήματα παιχνιδιών παιδικής χαράς» και το «γήπεδο καλαθοσφαίρισης» προσελκύουν περισσότερα παιδιά σε σύγκριση με την «παιδική χαρά με μεμονωμένα όργανα» (η οποία είναι εξοπλισμένη περιοχή με αραιά τοποθετημένο εξοπλισμό), «τον περιφραγμένο χώρο ελεύθερου παιχνιδιού» και το «ανοιχτό φυσικό πεδίο». Το γεγονός ότι τα παιδιά στην μελέτη ήταν περισσότερο δραστήρια (93% των παιδιών κωδικοποιούνταν ως «λίγο ενεργά» ή «πολύ ενεργά» στα «συγκροτήματα παιχνιδιών παιδικής χαράς» έναντι 73% στην «παιδική χαρά με τα μεμονωμένα όργανα») στις αυξημένης πυκνότητας περιοχές (αναλογία πυκνότητας 5.278 στα «συγκροτήματα παιχνιδιών παιδικής χαράς» έναντι 0.760 στην «παιδική χαρά με τα μεμονωμένα όργανα») επιπλέον υποδεικνύει ότι οι παιδικές χαρές δεν χρειάζεται να είναι εκτεταμένες για να εξυπηρετήσουν και να ενθαρρύνουν τη σωματική δραστηριότητα των παιδιών προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας.

Σε σχέση με τις καιρικές συνθήκες, σχεδόν όσα παιδιά επισκέπτονταν τον χώρο παιχνιδιού στον ζεστό καιρό, τόσα ήταν και στον θερμό καιρό, αλλά πολύ λιγότερα ήταν τα παιδιά που έπαιζαν με ψυχρό καιρό. Είναι ενδιαφέρουσα η παρατήρηση ότι οι ψυχρότερες θερμοκρασίες συσχετιζόνταν με υψηλότερα επίπεδα φυσικής δραστηριότητας των παιδιών στην ανάλογη έρευνα στις Η.Π.Α. (Farley et al., 2008), ενώ στην παρούσα έρευνα παρατηρείται ότι το παραπάνω ισχύει μόνο για τα αγόρια, ενώ τα κορίτσια είναι περισσότερο ενεργά σε μέσες θερμοκρασίες περιβάλλοντος.

Η πιο συχνά εμφανιζόμενη απάντηση σε ερωτηματολόγια ως αίτιο μείωσης της φυσικής δραστηριότητας είναι η έλλειψη χρόνου (Kimm et al., 2006), συνθήκη που πιθανά εξηγεί την προτίμηση επίσκεψης των παιδιών στους χώρους παιχνιδιού και την αυξημένη «ενεργητικότητα» τους τα Σαββατοκύριακα. Αφορά τόσο στα παιδιά της πρώτης σχολικής ηλικίας που αφιερώνουν τις καθημερινές κυρίως το διαθέσιμο χρόνο τους στη μελέτη των σχολικών μαθημάτων τους, όσο και στους γονείς που συνοδεύουν τα παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας οι οποίοι τις καθημερινές έχουν συνήθως λιγότερο ελεύθερο χρόνο για να διαθέσουν στα παιδιά τους.

Η μελέτη παραγόντων που επηρεάζουν τη φυσική δραστηριότητα των παιδιών κατά το ελεύθερο παιχνίδι έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Οι παιδότοποι έχουν μεγαλύτερη αξία παιχνιδιού («play value») όταν διαθέτουν επαρκή και ποικίλο εγκατεστημένο εξοπλισμό (Farley et al., 2008). Για αυτό πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στη σωστή μελέτη και σχεδιασμό του χώρου των παιδότοπων, ώστε να στοχεύουν στην αύξηση της ενασχόλησης των παιδιών με τη φυσική δραστηριότητα. Η όσο το δυνατό μεγαλύτερη χρήση των παιδότοπων ως χώρων αναψυχής και φυσικής δραστηριότητας αποφέρει οφέλη στους πολίτες, δίνει αξία στον τρόπο αξιοποίησης του χώρου και δικαιολογεί το κόστος της επένδυσης. Οι Ο.Τ.Α. και όποιοι άλλοι φορείς σχεδιάζουν χώρους άθλησης, παιχνιδιού, αναψυχής και τον εξοπλισμό τους, οφείλουν να συνεργάζονται με μηχανικούς, καθηγητές φυσικής αγωγής και άλλους επιστήμονες, ώστε να μελετάται η αξία παιχνιδιού («play value») που προκύπτει από τη δημιουργία της εγκατάστασης, να επιλέγεται και να εφαρμόζεται η βέλτιστη λύση.

Οι μελέτες που έχουν γίνει στον Ελλαδικό χώρο και αφορούν στο συγκεκριμένο θέμα είναι μηδαμικές. Η συμμετοχή σε φυσική δραστηριότητα η οποία έχει ως αποτέλεσμα θετικά οφέλη για την υγεία του συμμετέχοντα αποτελεί ζητούμενο για τον σύγχρονο άνθρωπο κάθε ηλικίας και φύλου. Η ανάγκη

αξιοποίησης του περιορισμένου χώρου των πόλεων με το λιγότερο δυνατό κόστος προς όφελος των πολιτών επιβάλλει τη συνέχιση της έρευνας στον τομέα αυτό.

Βιβλιογραφία

- Aaron, D.J., Kriska, A.M., Dearwater, S.R., Anderson, R.L., Olsen, T.L., Cauley, J.A. et al. (1993). The epidemiology of leisure physical activity in an adolescent population. *Medicine and Science in Sport and Exercise*, 25, 847-853.
- Crocker, P.R., Bailey, D.A., Faulkner, R.A., Kowalske K.C., & MacGrath, R. (1997). Measuring general levels of physical activity: preliminary evidence for the physical activity questionnaire for older children. *Medicine and Science in Sport and Exercise*, 29, 1344-1349.
- Driscoll, A., & Nagel, N. (2002). *Early childhood education*. Boston: Allyn and Bacon.
- Farley, T., Meriwether, R., Baker, E., Rice, J., & Webber, L. (2008). Where do the children play? The influence of playground equipment on physical activity of children in free play. *Journal of Physical Activity and Health*, 5, 319-331.
- Kimm, S.Y., Glynn, N.W., McMahon, R.P., Voorhees, C.C., Striegel-Moore, R.H., & Daniels, S.R. (2006). Self-perceived barriers to activity participation among sedentary adolescent girls. *Medicine and Science in Sport and Exercise*, 38, 534-540.
- Lowry, L., Kann, L., Collins, J.L., & Koble, L.J. (1996). The effect of socioeconomic status on chronic disease risk behaviors among U.S. adolescents. *Journal of the American Medical Association*, 276, 792-797.
- McKenzie, T.L., (25 May 2002). *System for Observing Play and Leisure Activity in Youth (SOPLAY)*. San Diego State University.
- McKenzie, T.L. (2006). *SOPLAY Description and Procedures Manual*.
- Pate, R.R., Heath, G.W., Dowda, M., & Trost, S.G. (1996). Associations between physical activity and other health behaviors in a representative sample of U.S. adolescents. *American Journal of Public Health*, 86, 1577-1581.
- Newstead, S. (2004). *The Buskers guide to playwork*. Common Threads Publications Ltd.
- Terre, L., Ghiselli, L., Taloney, L., & DeSouza, E. (1992). Demographics affect and adolescent's health behaviors. *Adolescence*, 27, 12-24.
- Φ.Ε.Κ., Τεύχος Α', Αρ. Φύλλου 114/ 08-06-2006. Νόμος υπ' αριθ.3463: *Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων*, σελ. 1153.

Η ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΝΙΩΝΙΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΣΤΗ ΣΜΥΡΝΗ (1896-1921)

Μπαλτάς, Α.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σκοπός αυτής της εργασίας ήταν η καταγραφή της ιστορίας της διοργάνωσης των Πανιώνιων αγώνων στην πόλη της Σμύρνης από το ομώνυμο σωματείο, ανάμεσα στα έτη 1896 και 1921. Εφημερίδες και περιοδικά της εποχής, καθώς και αρχεία αθλητικών σωματείων αποτέλεσαν τις πηγές. Η έρευνα έδειξε ότι στη συγκεκριμένη περίοδο, ο Πανιώνιος Γυμναστικός Σύλλογος Σμύρνης διοργάνωσε σε ετήσια βάση αγώνες υψηλού επιπέδου, όπου εκτός από τα σωματεία της πόλης συμμετείχαν και αθλητές που εκπροσωπούσαν σωματεία της Ελλάδας και της ελληνικής ομογένειας του εξωτερικού. Ο διοργανωτής των αγώνων, Πανιώνιος, ιδρύθηκε το 1898 από την ένωση 2 άλλων σωματείων της Σμύρνης, του Ορφέα που ιδρύθηκε το 1890 ως μουσικογυμναστικός σύλλογος και του Γυμνασίου που είχε ιδρυθεί το 1893, ως αμιγώς αθλητικό σωματείο, τα μέλη του οποίου προέρχονταν από τις τάξεις του Ορφέα. Πριν από το 1896, αγώνες διοργανώνονταν στη Σμύρνη από τους Λεβαντίνους φιλάθλους του Μπουρνόβα. Η επίδραση των αγγλικών αγωνιστικών εθίμων στους Πανιώνιους αγώνες υπήρξε αργότερα εμφανής, καθώς μέχρι το 1900 η μέτρηση των αποστάσεων στα δρομικά και ποδηλατικά αγωνίσματα γινόταν σε γυάρδες. Συνολικά από το 1896 έως το 1921, οι Πανιώνιοι αγώνες πραγματοποιήθηκαν 19 φορές. Με την πάροδο του χρόνου οι αγώνες απέκτησαν την έγκριση του Συνδέσμου Ελληνικών Αθλητικών και Γυμναστικών Σωματείων (ΣΕΑΓΣ), ο οποίος ασκούσε τεχνικό έλεγχο και καταχωρούσε τα αποτελέσματα στο αρχείο του ως

επίσημα. Το πρόγραμμα των αγώνων έφθασε να περιλαμβάνει στίβο, οπλομαχία, ποδηλασία, κολύμβηση και ναυτικά αγωνίσματα. Παράλληλα, τελούνταν και οι σχολικοί αγώνες του Πανιωνίου, που καθιερώθηκαν το 1901 και συμμετείχαν σε αυτούς σχεδόν όλα τα ελληνικά σχολεία της Σμύρνης. Έως το 1904, οι Πανιώνιοι αγώνες τελούνταν στο στάδιο του Μπουρνόβα, από το 1905 έως το 1909 στο στάδιο του Παραδείσου και από το 1912 στο στάδιο του Πανιωνίου. Καθ' όλη την ιστορία της διοργάνωσης των αγώνων, συμμετείχαν σε αυτούς όλοι οι σπουδαίοι αθλητές της Ελλάδας και αποτέλεσαν διαχρονικά ένα κορυφαίο γεγονός για τη Σμύρνη και την κοινωνία της. Συμπερασματικά, μπορεί να εκτιμηθεί ότι οι αγώνες κατατάσσονταν στους πιο σημαντικούς θεσμούς του ελληνικού αθλητισμού του τέλους του 19^{ου} αιώνα και των αρχών του 20^{ου}, οπότε και τέθηκαν οι βάσεις για την ανάπτυξη του αθλητισμού στην Ελλάδα. Ταυτόχρονα, η σημασία των Πανιώνιων αγώνων ήταν και εθνική, καθώς στα στάδια της Σμύρνης συγκεντρώνονταν αθλητές τόσο από την Ελλάδα, όσο και από την εκτός των συνόρων ελληνική ομογένεια.

ΑΘΛΟΥΜΕΝΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΕΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

Σουφλήρης, Ε.,
Πανιώνιος Γ.Σ.Σ.

Ο αθλητισμός στην Ελλάδα αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα σε διάφορα επίπεδα. Η συγκεκριμένη εργασία έχει ως στόχο: α) την καταγραφή και την ανάλυση των σημαντικότερων τομέων στους οποίους παρουσιάζονται ελλείψεις, β) την καταγραφή και την ανάλυση των τομέων στους οποίους η πολιτεία δεν έχει δώσει ιδιαίτερη σημασία έως σήμερα και γ) να εξετάσει τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσε να δοθεί έμφαση στη βελτίωση ή/και ανάπτυξη του αθλητισμού μέσω αυτών. Συγκεκριμένα, εξετάζει τους παρακάτω σημαντικούς τομείς: σωματειακός αθλητισμός, αθλητικές ομοσπονδίες, αθλητικές εγκαταστάσεις, σχολικός αθλητισμός, αθλητισμός ατόμων με αναπηρίες, τουριστικός αθλητισμός, μαζικός αθλητισμός, επαγγελματικός αθλητισμός, αθλητισμός σε σχέση με την ανάπτυξη και την επιχειρηματικότητα και αγορά στοιχήματος - ΟΠΑΠ ΑΕ. Η εργασία βασίζεται στην εμπειρική παρατήρηση, την ανάλυση εγγράφων και στη θεωρητική έρευνα. Για τους σκοπούς της εργασίας αναλύεται αρχικά η υπάρχουσα κατάσταση των τομέων που αναφέρθηκαν παραπάνω, προκειμένου να εντοπιστούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, όπως π.χ., το απαρχαιωμένο νομικό πλαίσιο, η εγκατάλειψη σύγχρονων αθλητικών εγκαταστάσεων, ο ελλιπής μακροχρόνιος σχεδιασμός ανάπτυξης αθλημάτων, η έλλειψη έμπειρων αθλητικών στελεχών από το χώρο (του αθλητισμού) κτλ. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται με συντομία οι βασικές αλλαγές σε κάθε τομέα ξεχωριστά που θα μπορούσαν να αποτελέσουν την αρχή για την ανάπτυξη και βελτίωση του αθλητισμού στον ελληνικό χώρο. Για παράδειγμα, η αξιολόγηση των δράσεων των αθλητικών ομοσπονδιών, η αυτοσυντήρηση και η αυτοχρηματοδότηση των αθλητικών εγκαταστάσεων, η ισότιμη πρόσβαση των ΑΜΕΑ σε όλους τους αθλητικούς χώρους, η πλήρης διαφάνεια της αγοράς (ΟΠΑΠ και στοιχηματικές δραστηριότητες) και η αυξημένη συμβολή του αθλητισμού στο ΑΕΠ. Τέλος, παρουσιάζονται οι τρόποι με τους οποίους θα μπορούσε η πολιτεία να προωθήσει όλες τις παραπάνω αλλαγές προκειμένου ο αθλητισμός να μεταβεί σε αποτελεσματικότερα επίπεδα οργάνωσης και ανάπτυξης.

ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ / ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΟΡΦΕΣ ΒΙΑΣ / ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Μανουσάκης, Ι.,¹ Κωνσταντινάκος, Π.,¹ Προδρομίτης, Γ.,² Αλεξιάς, Γ.²

¹ Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Οι εκδηλώσεις βίας / επιθετικότητας στις οποίες αναφέρεται η έρευνα δεν εντάσσονται απαραίτητα στις ακραίες μορφές (χουλγκανισμός), γιατί είναι ένα θέμα που έχει μελετηθεί αρκετά, αλλά περισσότερο σε ηπιότερες εκδηλώσεις όπου η ανάδειξη αντιλήψεων / στάσεων μπορεί να προέλθει και από ανθρώπους που

δεν έχουν άμεση σχέση με τον αθλητισμό. Ο σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να μελετήσει μέσα από ένα πρίσμα κοινωνικής στρωμάτωσης τις αντιλήψεις / στάσεις και ερμηνείες για τις μορφές βίας / επιθετικότητας στον αθλητισμό. Το δείγμα είναι ενήλικα άτομα και των 2 φύλων από 3 Περιφέρειες της Ελλάδας (Αττική, Πελοπόννησο και Κρήτη). Η πιλοτική εφαρμογή του έγινε στην πόλη των Χανίων. Τα μεθοδολογικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν στον ερευνητικό σχεδιασμό ήταν ένα τετρασέλιδο ανώνυμο ερωτηματολόγιο 82 ερωτήσεων το οποίο περιλάμβανε 6 βασικούς άξονες, εμπλοκή, στάσεις, δίκαιος κόσμος, αξίες, ευαλωτότητα και ανοχή. Λόγω της μεγάλης έκτασης του ερευνητικού εργαλείου θα παρουσιαστούν ενδεικτικά στατιστικά στοιχεία από ορισμένες ερωτήσεις 3 αξόνων, δηλαδή εμπλοκής, στάσεων και ανοχής. Ο βαθμός εμπλοκής σε κάποια ερωτήματα αποτυπώνει την αναμενόμενη και επιζητούμενη διαφοροποίηση μεταξύ των 2 φύλων. Αποδίδεται από το δείγμα, μεταξύ άλλων, μία αιτιολόγηση των στάσεων ατόμων που προβαίνουν σε πράξεις βίας και επιθετικότητας στον αθλητισμό σε συναισθηματική αστάθεια, αδυναμία προσαρμογής στην καθημερινότητα και αποδόμηση κοινωνικών κανόνων. Στον άξονα ανοχής ήταν αναμενόμενες οι σχετικά χαμηλές τιμές στις περισσότερες ερωτήσεις, αλλά ενδιαφέρον είχε το υψηλό ποσοστό ανοχής στις πράξεις βίας και επιθετικότητας πολιτών που εξέφραζαν τη γενικότερη δυσαρέσκειά τους για το πολιτικό σύστημα. Το φύλο επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τα αποτελέσματα ορισμένων ερωτημάτων, αφού ο αθλητισμός αλλά και πολύ περισσότερο η βία και η επιθετικότητα διαχειρίζονται με διαφορετικό τρόπο από γυναίκες και άντρες. Έτσι, ο βαθμός εμπλοκής συσχετίζεται σε κάποιο επίπεδο με το βαθμό ανοχής, με εξαίρεση την περίπτωση δυσαρέσκειας στο πολιτικό σύστημα, όπου εκεί πιθανότατα οι συνθήκες απαξίωσης της πολιτικής, αιτιολογούν αυτήν την τοποθέτηση. Η ηλικία στον άξονα της ανοχής δεν είχε κάποια ιδιαίτερη διαφοροποίηση, εκτός της περίπτωσης που αφορούσε αντίδραση στην αστυνομική βία όπου οι ηλικίες 18-25 εμφανίζονται περισσότερο ανεκτικές από τις άλλες ηλικιακές ομάδες.

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΗΘΙΚΗΣ ΑΠΟΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Δούμα, Ε., Τραυλός, Α.Κ.,

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης του Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Η θεωρία της ηθικής αποδέσμευσης προσβέπει ότι τα άτομα δεν ενεργούν ενάντια στα προσωπικά τους πρότυπα γιατί αυτοκατακρίνονται. Το πώς, όμως, μπορεί να απομακρυνθεί ένα άτομο από τις ηθικές του αρχές και να δράσει βίαια ρυθμίζεται από τους 8 μηχανισμούς – παράγοντες (ηθική δικαιοσύνη, ευφημιστικός χαρακτηρισμός, πλεονεκτική σύγκριση, μετατόπιση της ευθύνης, διάχυση της ευθύνης, διαστρέβλωση ή αγνόηση των συνεπειών, απόδοση της ευθύνης στο θύμα και απανθρωποποίηση) της ηθικής αποδέσμευσής του. Έχει διαπιστωθεί ότι κατά τη μετάβαση των μαθητών από το δημοτικό στο γυμνάσιο αυξάνονται τα κρούσματα βίας. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διαπιστωθεί αν υπάρχουν διαφορές στην ηθική αποδέσμευση μεταξύ των μαθητών της ΣΤ΄ τάξης του δημοτικού και της Α΄ τάξης του γυμνασίου. Στην έρευνα συμμετείχαν 1.140 μαθητές από σχολεία της Αθήνας και της Σπάρτης, που συμπλήρωσαν την ελληνική έκδοση του ερωτηματολογίου ηθικής αποδέσμευσης με 32 ερωτήματα. Η ανάλυση διακύμανσης κατέδειξε ότι υπήρχαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ($p < .05$) στους παράγοντες ευφημιστικό χαρακτηρισμό, πλεονεκτική σύγκριση, αγνόηση των συνεπειών και απανθρωποποίηση, με τους μαθητές της Α΄ γυμνασίου να εμφανίζουν υψηλότερες τιμές σε σχέση με τους μαθητές της ΣΤ΄ δημοτικού. Σύμφωνα με τη θεωρία, κατά τη μετάβαση των μαθητών από το δημοτικό στο γυμνάσιο εμφανίζεται αύξηση των κρουσμάτων εκφοβισμού και τα αποτελέσματα της έρευνας πιστοποιούν το γεγονός εφόσον και η ηθική αποδέσμευση των μεγαλύτερων μαθητών είναι σε υψηλότερα επίπεδα.

Λέξεις Κλειδιά: Ηθική αποδέσμευση, μηχανισμοί, μαθητές, ερωτηματολόγιο

Η ΠΕΡΙΠΛΟΚΟΤΗΤΑ ΧΑΡΑΞΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Γαϊτανάκης, Λ., Βρόντου, Ο., Δουβής, Ι.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Περιοχές μαζικού τουρισμού όπως η Κρήτη αναζητούν την αναδιάρθρωση του παραδοσιακού τουριστικού προϊόντος μέσα από εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Διεθνείς πρακτικές έχουν δείξει ότι ο αθλητικός τουρισμός παραμένει μία εναλλακτική μορφή ποιοτικού τουρισμού, η οποία προσφέρει ευκαιρίες για επενδύσεις σε μία τεράστια δυναμική αγορά και ταυτόχρονα προσφέρει προστιθέμενη αξία στο τουριστικό προϊόν μέσω της διαφοροποίησης και της αναβάθμισής του. Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η εξέταση της δυνατότητας χάραξης κεντρικής στρατηγικής για την ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού στην Περιφέρεια Κρήτης που χρήζει άμεσης αναζωογόνησης του τουριστικού της προϊόντος. Η έρευνα επικεντρώθηκε σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης (Περιφέρεια) με τη χρήση επίσημων ημιδομημένων συνεντεύξεων (n=5), καθώς και την ανάλυση δευτερευουσών πηγών με τη μορφή επίσημων αρχείων συναφών με την ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού στην περιοχή. Προκειμένου να θεματοποιηθούν τα δεδομένα και να δημιουργηθούν κατηγορίες αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της ανάλυσης περιεχομένου. Τα αποτελέσματα έδειξαν σοβαρά εμπόδια στη χάραξη πολιτικής τόσο σε εθνικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο και έλλειψη στρατηγικού πλάνου για την προώθηση των τοπικών χαρακτηριστικών που θα αποτελούσαν τη βάση ανάπτυξης του αθλητικού τουρισμού. Στις περισσότερες αναπτυξιακές ενέργειες του δημοσίου φορέα δεν υπάρχει σύνδεση με τον τουριστικό επιχειρηματικό τομέα. Παρατηρείται απόσταση μεταξύ της διαδικασίας χάραξης συγκεκριμένης αναπτυξιακής πολιτικής και της επιχειρηματικής κοινότητας με αποτέλεσμα οποιαδήποτε στρατηγική να μην περιλαμβάνει τις διαστάσεις και προβληματισμούς του τουριστικού τομέα που αντιμετωπίζει ένα κορεσμένο τοπικό τουριστικό προϊόν και μία διστακτική αγορά. Τα αποτελέσματα της έρευνας μπορούν να είναι χρήσιμα και αποκτούν αξία γενίκευσης σε ανάλογους τουριστικούς προορισμούς που αντιμετωπίζουν τον αντίστοιχο τουριστικό κορεσμό και την ανάγκη αναδιαμόρφωσης της κεντρικής τουριστικής πολιτικής.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥΣ ΣΕ ΥΠΑΙΘΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ

Δαλάκης, Α.,¹ Υφαντίδου, Γ.,¹ Τσίτσκαρη, Ε.,¹ Κώστα, Γ.,¹ Αλεξανδρής, Κ.²

¹ ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

² ΤΕΦΑΑ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ο σύγχρονος τρόπος ζωής με τους εξοντωτικά ταχείς ρυθμούς και τις ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις, καθώς και το ποιοτικά υποβαθμισμένο περιβάλλον των σύγχρονων μεγαλουπόλεων καθιστά την υπαίθρια αναψυχή και τη συμμετοχή σε προγράμματα υπαίθριων δραστηριοτήτων σημαντική και άκρως απαραίτητη (Μπουλουγούρης, 2010). Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση του προφίλ των ανθρώπων που συμμετέχουν σε δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής. Επίσης, σε σχέση με το προφίλ των συμμετεχόντων ελέγχθηκε και ο βαθμός ικανοποίησης τους από την συμμετοχή στις υπαίθριες δραστηριότητες. Στην έρευνα έλαβαν μέρος 637 συμμετέχοντες σε δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής που πραγματοποιήθηκαν από τον Ιούλιο έως τον Οκτώβριο του 2010, σε περιοχές της Ανατολικής Μακεδονίας και της Θράκης. Από αυτούς, οι 339 (53.22%) ήταν άνδρες και 298 (46.78%) γυναίκες, χωρισμένοι σε 5 ηλικιακές κατηγορίες και με 5 διαφορετικές συχνότητες συμμετοχής σε δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής. Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η πολυμεταβλητή ανάλυση διακύμανσης (MANOVA), η οποία έδειξε ότι υπάρχει σημαντική πολυμεταβλητή επίδραση μεταξύ των 3 εξαρτημένων μεταβλητών που ήταν «η ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονταν από τη συγκεκριμένη εταιρία», «η ικανοποίηση με την

απόφασή σας να περάσετε την ημέρα σας με τις δραστηριότητες που οργανώνει η συγκεκριμένη εταιρία» και «η συχνότητα συμμετοχής στις δραστηριότητες αναψυχής» σε σχέση με το φύλο των συμμετεχόντων και την ηλικιακή ομάδα που ανήκουν. Η πρακτική αξία της έρευνας που πραγματοποιήθηκε αφορά στους δημόσιους φορείς της περιοχής που ασχολούνται με την ανάπτυξη του τουρισμού και των παρεχόμενων υπηρεσιών της περιοχής τους (Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης - Τμήμα Τουρισμού, Δήμοι των 5 νομών που πραγματοποιήθηκε η έρευνα με τους Τομείς του Τουρισμού τους, κέντρα ενημέρωσης επισκεπτών της περιοχής), τις εταιρείες που ασχολούνται με την παροχή υπαίθριων δραστηριοτήτων στην περιοχή (εταιρείες υπαίθριων δραστηριοτήτων, γραφεία γενικού τουρισμού, ξενοδοχεία, ξενώνες) και τους συμμετέχοντες στις δραστηριότητες, οι οποίοι θα είναι και οι τελικοί αποδέκτες των αλλαγών και των πιθανών βελτιώσεων στις παρεχόμενες υπηρεσίες που προτείνει η συγκεκριμένη μελέτη. Τα αποτελέσματα της έρευνας και οι προτάσεις που προέκυψαν δόθηκαν στους φορείς (δημόσιους και ιδιωτικούς), προκειμένου να ληφθούν υπόψη κατά τη διάρκεια λήψης αποφάσεων που θα αφορούν στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής τους και ιδιαίτερα στη δημιουργία και διαμόρφωση δράσεων υπαίθριας αναψυχής.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Παγούνης, Ν., Βρόντου, Ο., Δουβής, Ι., Αλεξόπουλος, Π.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Εισαγωγή

Ο τουρισμός τις τελευταίες δεκαετίες έχει γνωρίσει έντονη ανάπτυξη και αποτελεί έναν από τους δυναμικότερα αναπτυσσόμενους τομείς της παγκόσμιας οικονομίας αλλά ταυτόχρονα παρουσιάζει ένα υποβαθμισμένο τουριστικό προϊόν (Κοκκώσης & Τσάρτας, 1999). Η ανάγκη για αειφόρα τουριστική πολιτική έχει οδηγήσει σε μορφές τουρισμού όπως ο αθλητικός που υπόσχεται ηπιότερη και βιώσιμη ανάπτυξη. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει άμεσο και ενεργό ρόλο στην ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού μέσω κατάλληλων στρατηγικών που βασίζονται στην προώθηση των φυσικών και πολιτιστικών πλεονεκτημάτων της περιοχής που μπορούν να εξασφαλίσουν τη μακροχρόνια τουριστική λειτουργία (Vrondou & Kriemadis, 2007).

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να μελετήσει την προοπτική ανάπτυξης κατάλληλων μορφών αθλητικού τουρισμού στη λίμνη της Καστοριάς και τη συμβολή της δραστηριότητας αυτής ως παράγοντα συνολικότερης ανάπτυξης της περιοχής. Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα στοχεύει στη σε βάθος διερεύνηση του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη χάραξη συγκεκριμένης στρατηγικής και στη συγκρότηση ενός task force που θα εξασφαλίσει τη βιωσιμότητα μίας ανάλογης ανάπτυξης στην περιοχή.

Μεθοδολογία

Το ερευνητικό εργαλείο συλλογής δεδομένων που χρησιμοποιήθηκε ήταν οι ημι-δομημένες συνεντεύξεις (23 ερωτήσεις) και οι αναλύσεις δευτερευουσών πηγών με τη μορφή επίσημων εγγράφων πολιτικής. Στις συνεντεύξεις συμμετείχαν εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού και υλοποίησης σχετικών αναπτυξιακών ενεργειών (n=6). Πολύτιμες πληροφορίες αντλήθηκαν για τον τρόπο αντίδρασης και τους παράγοντες προτροπής τους σε μία ανάλογη πολιτική, καθώς και τα εμπόδια που παρουσιάζονται σε όλα τα επίπεδα της δημιουργίας και εφαρμογής ενός αναπτυξιακού πλάνου για τον αθλητικό τουρισμό στην περιοχή (Keller, 2002).

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα παρουσιάζουν μία συγκεκριμένη τοποθέτηση των τοπικών αρχών για τη χρησιμότητα του αθλητικού τουρισμού στην κατεύθυνση προσέλκυσης επισκεπτών υψηλού κοινωνικό-οικονομικού επιπέδου αλλά και επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου στην περιοχή. Η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του τοπικού πληθυσμού, η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, η διασφάλιση κεφαλαίων για νέες επενδύσεις, η βελτίωση και η ανάπτυξη των υποδομών, κλπ., αποτελούν μερικά από τα αποτελέσματα που εκμαιεύτηκαν ως πιθανές επιπτώσεις μίας ανάλογης ανάπτυξης ενώ σύννεφα προβλέπονται στη σχέση τοπικής αυτοδιοίκησης και κεντρικής εξουσίας στη στήριξη ανάλογων τοπικών πρωτοβουλιών.

Συμπέρασμα

Τα αποτελέσματα στην περίπτωση της λίμνης Καστοριάς μπορούν να φανούν χρήσιμα σε ανάλογες τοπικές κοινωνίες που διαθέτουν σημαντικά φυσικά χαρακτηριστικά, αλλά και ένα σύνθετο πολιτικό περιβάλλον που θα εφαρμόσει ή εμποδίσει την ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Κοκκόσης, Χ., & Τσάρτας, Π. (1999). *Τουριστικός τομέας*. Πάτρα: ΕΑΠ.

Διεθνής

Keller, P. (2002) Management of cultural change in tourism regions and communities. *UNPAN Seminar on Decentralization and Tourism*, United Nations, New York.

Vrondou, O., & Kriemadis, A. (2007). The contribution of sport tourism to regional development in Greece. *Tourist Scientific Review*, 4.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Υφαντίδου, Γ., Πολεμίτης, Α., Κώστα, Γ.

ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Η δημιουργία κριτηρίων και προδιαγραφών για τις υποδομές αθλητικού τουρισμού δημιουργεί θετικά αποτελέσματα τόσο για τους ντόπιους φορείς, όσο και για τους ενδιαφερόμενους τουρίστες χρήστες. Ο σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διενέργεια έρευνας με στόχο τη δημιουργία ενός πλαισίου που θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση και την κατηγοριοποίηση των αθλητικών τουριστικών υποδομών της Κύπρου. Αναπτύχθηκαν 5 ερωτηματολόγια με σκοπό τη δημιουργία ενός θεωρητικού πλαισίου που να ικανοποιεί ένα σημαντικό μέρος του θέματος των υποδομών αθλητικού τουρισμού. Το πλαίσιο αυτό αποτελείται από το βασικό ερωτηματολόγιο, το οποίο μπορεί να ανταποκριθεί στα γενικά κριτήρια και προδιαγραφές αθλητικών υποδομών. Στη συνέχεια αναπτύχθηκαν άλλα 4 εξειδικευμένα ερωτηματολόγια, τα οποία αφορούν τα αθλήματα ποδοσφαίρου, κολύμβησης, ποδηλασίας και το σπορ των υποβρυχίων καταδύσεων. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 317 άτομα. Η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων διαχωρίστηκε σε 3 στάδια. Στο πρώτο στάδιο έγιναν περιγραφικές αναλύσεις για κάθε εργαλείο ξεχωριστά, στο δεύτερο στάδιο έγινε Διερευνητική Ανάλυση Παραγόντων (ΔΑΠ) και στο τρίτο στάδιο εξετάστηκε η αξιοπιστία των μετρήσεων τόσο ως προς τους παράγοντες που εξήχθησαν από την ανάλυση παραγόντων, όσο και ως προς τις μεταβλητές που συγκροτούν τον κάθε παράγοντα. Όσο αφορά στα εργαλεία αξιολόγησης των υποδομών αθλητικού τουρισμού, η ΔΑΠ έδειξε τη δημιουργία 10 παραγόντων για το γενικό εργαλείο. Για το εργαλείο σχετικά με τις υποδομές ποδοσφαίρου η ΔΑΠ έδειξε 1 παράγοντα, το ίδιο παρουσίασε και για το εργαλείο σχετικά με τις υποδομές της κολύμβησης. Για το άθλημα της ποδηλασίας, η ΔΑΠ έδειξε 3 παράγοντες και για τις υποδομές των υποβρυχίων καταδύσεων η ΔΑΠ έδειξε 4 παράγοντες.

ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΑΝΑΨΥΧΗ: ADAPTATION ΚΑΙ STANDARDIZATION ΣΤΙΣ ΕΝΤΥΠΕΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΟΤ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Αντωνοπούλου, Π.,¹ Δρακοπούλου, Χ.²

¹ Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² University of Hertfordshire

Εισαγωγή

Στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας μελετώνται οι μορφές αθλητικού τουρισμού και τουρισμού αθλητικής αναψυχής, οι οποίες έχουν ενταχθεί στις έντυπες διαφημιστικές καμπάνιες του ΕΟΤ κατά την περίοδο 2004-2012, υπό το πρίσμα 2 διαφορετικών στρατηγικών μάρκετινγκ, του adaptation (προσαρμογή) και του standardization (τυποποίηση).

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να εντοπιστούν οι ελλείψεις και να διατυπωθούν σύγχρονες, ευέλικτες και κυρίως εφαρμόσιμες προτάσεις για τη διαφημιστική προβολή των δυνατοτήτων που προσφέρει η Ελλάδα στους συγκεκριμένους τομείς τουρισμού ως προς τους οποίους εντείνεται ο διεθνής ανταγωνισμός, με νέους τουριστικούς προορισμούς να διεκδικούν δυναμικά μερίδια της τουριστικής αγοράς και νέες μορφές τουριστικής δραστηριότητας να εντάσσονται στον τουριστικό χάρτη.

Μεθοδολογία

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με ανάλυση περιεχομένου των έντυπων διαφημίσεων που έχει δημοσιεύσει ο ΕΟΤ στο διεθνή Τύπο κατά το υπό εξέταση διάστημα και οι οποίες σχετίζονται με μορφές αθλητικού τουρισμού και τουρισμού αθλητικής αναψυχής. Ως χρονολογική αφετηρία της μελέτης λαμβάνεται το 2004 διότι: α) είναι το έτος κατά το οποίο ιδρύθηκε αυτόνομο Υπουργείου Τουρισμού, στο οποίο εντάχθηκε ο ΕΟΤ που μέχρι τότε αποτελούσε εποπτευόμενο οργανισμό του Υπουργείου Ανάπτυξης και β) τελέστηκαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας, οι οποίοι άφησαν ως παρακαταθήκη τη διεθνή προβολή της χώρας και τις υπερσύγχρονες αθλητικές υποδομές της.

Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας

Σύμφωνα με τις βασικές αρχές της διαφήμισης, οι διαφημίσεις του ΕΟΤ στο σκέλος του αθλητικού τουρισμού και του τουρισμού αθλητικής αναψυχής οφείλουν, να αποτελούν μέσο τόνωσης του ενδιαφέροντος των ξένων τουριστών για το ελληνικό τουριστικό και αθλητικό προϊόν, να ενισχύουν την καλή φήμη της χώρας στο εξωτερικό και να καλλιεργούν τη σχέση προσήλωσης του υποψήφιου τουρίστα-καταναλωτή προς την Ελλάδα και τις αθλητικές υποδομές της. Μέσω της διαφήμισης ο υποψήφιος τουρίστας πρέπει να ανακαλύπτει τουριστικά προϊόντα, τα οποία καλύπτουν τις ανάγκες του όπως ο ίδιος τις αντιλαμβάνεται και τις ιεραρχεί, αλλά και να διαπιστώνει προσωπικές, ή συλλογικές ανάγκες, την ύπαρξη των οποίων μέχρι τότε αγνοούσε, ή υποτιμούσε. Οφείλει, συνεπώς, η διαφήμιση να λειτουργεί και στο συγκεκριμένο πεδίο ως μία *εξωγενής διαδικασία ιεράρχησης των αναγκών του καταναλωτή*, το δε concept αυτής πρέπει να *εξυπηρετεί τους στόχους της διαφημιστικής προβολής κατά τρόπο ώστε το μήνυμα για το προϊόν να ανακαλείται εύκολα στη μνήμη του καταναλωτή όταν αυτός εκδηλώνει καταναλωτική συμπεριφορά* (Ζώτος, 2000).

Όπως όλα τα διαφημιστικά μηνύματα που προορίζονται για αγορές του εξωτερικού, οι διαφημίσεις που αφορούν brand Τόπου μπορούν να ακολουθήσουν είτε τη στρατηγική της τυποποίησης, είτε της προσαρμογής. Η τυποποίηση είναι μία διεθνής στρατηγική μάρκετινγκ, κατά την οποία η «εταιρία» χρησιμοποιεί στις διεθνείς αγορές το ίδιο προϊόν, διαφήμιση, κανάλια διανομής και άλλα στοιχεία του μείγματος μάρκετινγκ (Kotler & Armstrong, 2006). Σύμφωνα με το Mueller «τυποποίηση σημαίνει να πωλείται το ίδιο προϊόν σε όλους τους καταναλωτές, ανεξάρτητα από την εθνικότητά τους».

Οι υποστηρικτές της τυποποίησης θεωρούν ως το πιο σημαντικό πλεονέκτημα της συγκεκριμένης στρατηγικής την επίτευξη οικονομικού οφέλους, ιδιαίτερα δε, την επίτευξη οικονομικών κλίμακας, τη μείωση του κόστους παραγωγής και τη μείωση των δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη (Codita, 2011). Στον αντίποδα της τυποποίησης βρίσκεται η στρατηγική της προσαρμογής, βάσει της οποίας το επικοινωνιακό μάρκετινγκ, τα μηνύματα και η χρήση των μέσων ενημέρωσης μεταβάλλονται από χώρα σε χώρα προκειμένου να στοχεύουν στις ιδιαίτερες απαιτήσεις των επιμέρους αγορών (Pickton & Broderick, 2001). Οι υποστηρικτές της προσαρμογής τονίζουν πως οι διαφορές μεταξύ των χωρών όσον αφορά στον πολιτισμό, τη γλώσσα, την οικονομική ανάπτυξη, το πολιτικό και νομικό σύστημα, τις υποδομές μάρκετινγκ, τη συμπεριφορά των πελατών, τα πρότυπα χρήσης και την κατάσταση / θέση του ανταγωνισμού, επιβάλλουν την προσαρμογή της στρατηγικής μάρκετινγκ στις συνθήκες της τοπικής αγοράς (Codita, 2011). Όπως οι ίδιοι πιστεύουν, η καλύτερη στρατηγική προσέγγιση είναι αυτή που διαφέρει από αγορά σε αγορά, γιατί η προσαρμογή του προγράμματος μάρκετινγκ είναι αυτή που ενισχύει την ανταγωνιστική θέση του προϊόντος στην αγορά (Cavusgil et.al., 1993).

Η τυποποίηση και η προσαρμογή αποτελούν *εξ ολοκλήρου* αντίθετες στρατηγικές οι οποίες, σύμφωνα με μία τρίτη προσέγγιση, αυτή του Contingency, θεωρούνται ως δύο άκρα του ίδιου συνεχούς (Codita, 2011). Στο επίπεδο του branding Τόπου τα πλεονεκτήματα της τυποποίησης μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

μεταδίδοντας το ίδιο διαφημιστικό μήνυμα σε διαφορετικές χώρες και αγορές επιτυγχάνονται οικονομίες κλίμακας τόσο στην παραγωγή, όσο και στη διάχυση του μηνύματος, καθώς αποτρέπονται δαπάνες που απορρέουν από περαιτέρω έρευνες αγοράς και την ανάγκη σχεδιασμού πολλαπλών διαφημιστικών μηνυμάτων προσαρμοσμένων στα χαρακτηριστικά της εκάστοτε αγοράς.

Από την άλλη πλευρά, το βασικό μειονέκτημα της τυποποίησης στο brand Τόπου είναι το γεγονός πως καθώς το τουριστικό προϊόν δεν προσαρμόζεται στα χαρακτηριστικά της εκάστοτε αγοράς έχει περιορισμένη, ή και ανύπαρκτη απήχηση σε χώρες με διαφορετική κουλτούρα και χαρακτηριστικά από αυτά που επικοινωνούνται μέσω του συγκεκριμένου διαφημιστικού μηνύματος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα προς τούτο αποτελεί ο τρόπος με τον οποίο επί πολλά χρόνια προσεγγίζονταν διαφημιστικά εκ μέρους του ΕΟΤ η τουριστικά αναδυόμενη αγορά της Κίνας, όπου η Ελλάδα μετέδιδε διαφημιστικά μηνύματα που προωθούσαν αποκλειστικά το μοντέλο «ήλιος και θάλασσα», ενώ είναι γνωστό πως η κινέζικη κουλτούρα έχει άλλα αισθητικά πρότυπα και όχι τη μαυρισμένη από τον ήλιο επιδερμίδα, η οποία, αντίθετα, θεωρείται γνώρισμα των ασθενέστερων κοινωνικών τάξεων που εργάζονται στους ορυζώνες, ή σε αντίστοιχες εργασίες κάτω από τον ήλιο. Καθώς η διαφήμιση στο πλαίσιο του μίγματος μάρκετινγκ μορφοποιεί και αναπαράγει καταναλωτικά πρότυπα και κοινωνικά στερεότυπα, η στρατηγική της τυποποίησης στην τουριστική διαφήμιση μπορεί να έχει απήχηση σε χώρες με παρόμοια κουλτούρα και χαρακτηριστικά.

Αλλά και σε αυτή την περίπτωση ισχύει η επισήμανση των Doole και Lowe (2008), σύμφωνα με την οποία είναι αδύνατον το προσφερόμενο προϊόν να ταιριάζει ακριβώς με τις ανάγκες της εκάστοτε τοπικής αγοράς. Το τουριστικό προϊόν μπορεί να κερδίσει περισσότερους καταναλωτές εάν το διαφημιστικό μήνυμα έχει προσαρμοστεί στις ανάγκες της αγοράς αυτής με την ανάδειξη διαφορετικών χαρακτηριστικών του προϊόντος ανάλογα με τις κυρίαρχες κοινωνικές και πολιτισμικές προσλαμβάνουσες του κάθε λαού. Στον αντίποδα, η προσαρμογή αποτελεί τη στρατηγική μάρκετινγκ, στο πλαίσιο της οποίας κάθε χώρα προσεγγίζεται ως διαφορετική αγορά (Herbig, 1998).

Αντίστροφα προς τα όσα ισχύουν για την τυποποίηση, το βασικό μειονέκτημα της προσαρμογής στην προώθηση του brand Τόπου στο εξωτερικό είναι το υψηλό κόστος, καθώς στην περίπτωση αυτή επιβάλλεται να διεξαχθούν κατά τόπους έρευνες αγοράς ώστε να διαπιστωθούν οι βασικές ανάγκες κάθε λαού και στη συνέχεια να παραχθούν διαφημιστικά μηνύματα προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες απαιτήσεις και ζητούμενα της συγκεκριμένης τουριστικής αγοράς. Στο πλαίσιο της τυποποίησης της διαφήμισης ορισμένοι ερευνητές προτείνουν την ομαδοποίηση των χωρών με βάση τον πολιτισμό και την οικονομική τους ομοιότητα. Οι Sriram και Gopalakrishna (1991), οι οποίοι σε εμπειρική τους μελέτη κατέταξαν 40 χώρες σε 6 ομάδες, υποστηρίζουν ότι η τυποποίηση της διαφήμισης θα μπορούσε να επιχειρηθεί μέσα σε κάθε ομάδα με τη χρήση παρόμοιων διαφημιστικών μηνυμάτων.

Εξετάζοντας τις διαφημίσεις του ΕΟΤ στο εξωτερικό από το 2004 και μετά υπό το πρίσμα των στρατηγικών τυποποίησης και προσαρμογής προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα που αφορούν στην προώθηση του αθλητικού τουρισμού και του τουρισμού αθλητικής αναψυχής στην Ελλάδα: α) στο διάστημα αυτό ο ΕΟΤ, αυτόνομα ή σε συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς, έχει υλοποιήσει 7 καμπάνιες προώθησης του ελληνικού brand στο εξωτερικό, οι οποίες διαφοροποιούνται μεταξύ τους ως προς το σλόγκαν, το target group, το είδος του μηνύματος, τις θεματικές ενότητες και το προωθούμενο τουριστικό μοντέλο. Πρόκειται για τις καμπάνιες: 2004-2005 «*Live your myth in Greece*», 2006-2007 «*Explore your senses*», 2008 «*Greece: the true experience*», 2009 «*Greece 5000 years old: A Masterpiece you can afford*», 2010 «*Kalimera!*», 2011 «*You in Greece*», ενώ το 2012 δεν υπήρξε αυτοτελής διαφημιστική καμπάνια του ΕΟΤ στο εξωτερικό και το κύριο βάρος της διαφημιστικής εκστρατείας της χώρας το φέρει η πρωτοβουλία «*Συμμαχία για την Ελλάδα*», στο πλαίσιο της οποίας ιδιωτικές επιχειρήσεις και συλλογικοί φορείς από κοινού με το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης και τον ΕΟΤ προωθούν το ελληνικό brand στο εξωτερικό. Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία είναι εθελοντικής μορφής και περιλαμβάνει ένα μεγάλο εύρος δράσεων στο εξωτερικό. Για παράδειγμα, η «*Συμμαχία για την Ελλάδα*» ήλθε σε επαφή με τον Ελληνοαμερικανικό οργανισμό εστιατορίων Pan Gregorian, τα μέλη του οποίου διαθέτουν 3.500 εστιατόρια ανά τις ΗΠΑ με τους οποίους συναποφάσισαν την αξιοποίηση 40 εικαστικών δημιουργιών 20 Ελλήνων ζωγράφων, οι οποίοι προσέφεραν αφιλοκερδώς τα πνευματικά δικαιώματα έργων τους για τους

σκοπούς της νέας πρωτοβουλίας και οι Pan Gregorian προθυμοποιήθηκαν να τυπώσουν ίδια δαπάνη 6.500.000 με 7.500.000 αντίτυπα των έργων των Ελλήνων ζωγράφων σε «σουπλά», τα οποία τοποθετούνται στα τραπέζια των εστιατορίων τους.

Στα πλαίσια των έντυπων διαφημίσεων που περιλαμβάνονται στις παραπάνω τουριστικές καμπάνιες ο τομέας του αθλητικού τουρισμού και του τουρισμού αθλητικής αναψυχής ουδέποτε απετέλεσε διακριτή θεματική ενότητα, παρά τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας λόγω του φυσικού της τοπίου και των υποδομών που απέκτησε με τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Μάλιστα, ο αθλητικός τουρισμός απουσιάζει εντελώς, ενώ στις έντυπες διαφημίσεις του ΕΟΤ μόνον επιμέρους μορφές τουρισμού αθλητικής αναψυχής εντάχθηκαν στις διαφημιστικές καμπάνιες της Ελλάδας από το 2006 και μετά.

Συγκεκριμένα, την περίοδο 2006- 2007, στο πλαίσιο της καμπάνιας «*Explore your senses*» η μία από τις 5 διαφορετικές θεματικές ενότητες της καμπάνιας αφορούσε το θαλάσσιο τουρισμό. Το 2008, στο πλαίσιο της καμπάνιας «*Greece: the true experience*», παρά το γεγονός ότι περιλαμβάνονταν σε αυτή 9 διαφορετικές ενότητες ο αθλητικός τουρισμός απουσιάζει, ενώ στον τομέα της αθλητικής αναψυχής περιλαμβάνεται ο θαλάσσιος τουρισμός (Nautical Routes) και ο περιηγητικός τουρισμός (Touring). Οι αντίστοιχες θεματικές ενότητες υπάρχουν και στην καμπάνια του 2009 με τίτλο «*Greece 5000 years old: A Masterpiece you can afford*», στο πλαίσιο της οποίας προβάλλεται και ο καταδυτικός τουρισμός.

Ενώ μέχρι το 2005 η τουριστική προβολή της Ελλάδας στο εξωτερικό ακολουθεί πλήρως τη στρατηγική της τυποποίησης με την προβολή του μονοδιάστατου δίπολου «*ήλιος και θάλασσα*», από το 2006 και μετά ενσωματώνονται σε αυτές όψεις της στρατηγικής της προσαρμογής, καθώς οι καμπάνιες του ΕΟΤ γίνονται πολυθεματικές με στόχο την προσέγγιση διαφορετικών ακροατηρίων δυνητικών τουριστών.

Σε όλες τις καμπάνιες ακολουθείται η τακτική της Έλξης (Pull) η οποία απευθύνεται στον ίδιο τον υποψήφιο τουρίστα - καταναλωτή και όχι σε κάποιον ενδιάμεσο (π.χ., τουριστικό πράκτορα).

Ως προς τα είδη των μηνυμάτων που χρησιμοποιούνται στις καμπάνιες, επιλέγονται απλά μηνύματα τύπου *Reason – Why*, τα οποία αιτιολογούν την πρόταση της αγοράς και προσλαμβάνονται εύκολα από τον αποδέκτη. Σε άλλες κλίμακες κατηγοριοποίησης τα συγκεκριμένα μηνύματα είναι μονόπλευρα (One – Sided Message), καθώς προβάλλουν τα χαρακτηριστικά, τις ιδιότητες και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του Ελληνικού τουριστικού προϊόντος και μηνύματα «*θετικού πλαισίου*», καθώς το μήνυμα εστιάζει στο προϊόν, στα χαρακτηριστικά του και στα οφέλη που μπορεί να αποκομίσει ο καταναλωτής αν το επιλέξει. Παρά το μεγάλο τους κόστος, οι συγκεκριμένες καμπάνιες δεν έχουν προωθήσει μέχρι σήμερα αποτελεσματικά τη χώρα ως επιλογή τουρισμού αθλητικής αναψυχής, καθώς τα μηνύματα που εκπέμπονται είναι αποσπασματικά, περιλαμβάνουν ελάχιστες δράσεις τουριστικής αναψυχής από την πληθώρα των επιλογών που προσφέρει η χώρα, ενώ απουσιάζει και η ύπαρξη ενός μηχανισμού feedback, ο οποίος θα μετρά τα αποτελέσματα των διαφόρων δράσεων προώθησης του ελληνικού brand.

Συμπεράσματα

Ο αθλητικός τουρισμός και ο τουρισμός αθλητικής αναψυχής είναι μορφές τουρισμού όλων των εποχών, στις οποίες η Ελλάδα διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα και θα πρέπει να αποτελέσουν διακριτές θεματικές ενότητες στο πλαίσιο όλων των δράσεων προβολής του ελληνικού brand στο εξωτερικό. Για το σκοπό αυτό πρέπει να αξιοποιηθεί η «*Συμμαχία για την Ελλάδα*», ώστε με τη συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα να διαμορφωθεί ένας τουριστικός χάρτης αθλητικού τουρισμού και τουρισμού αθλητικής αναψυχής, ο οποίος θα στοχεύει στην ανάδειξη των δυνατοτήτων και των ευκαιριών του ελληνικού brand στους συγκεκριμένους τομείς. Η επικοινωνιακή προώθηση του ελληνικού brand στο εξωτερικό θα πρέπει να συμπληρωθεί με πρόσθετες δράσεις προσαρμογής, οι οποίες θα ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες απαιτήσεις των διαφόρων τουριστικών αγορών στις οποίες στοχεύει η Ελλάδα.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Αντωνοπούλου, Π. (2012). Προβολή του ελληνικού brand στο εξωτερικό. Τόμος επιλεγμένων εργασιών 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Marketing & Branding Τόπου, Βόλος

Ζώτος, Γ. (2000). *Διαφήμιση, σχεδιασμός και λειτουργία στο πλαίσιο της επιχείρησης και του διαφημιστικού*

γραφείου. Θεσσαλονίκη, University Studio Press.

Πλειός, Γ. (2001). *Ο λόγος της εικόνας: ιδεολογία και πολιτική*. Αθήνα, Παπαζήσης.

Διεθνής

Codita, R. (2011). *Contingency factors of marketing-mix standardization* (1st ed.), Germany: Gabler Verlag | Springer Fachmedien Wiesbaden.

Herbig, P.A. (1998). *Handbook of cross-cultural marketing*. New York: International Business Press.

Theodosiou, M., & Katsikeas, C.S. (2001). Factors influencing the degree of international pricing strategy standardization of multinational corporations. *Journal of International Marketing*, 9(3), 1–18.

Sriram, V., & Gopalakrishna, P. (1991): Can advertising be standardized among similar countries? A cluster-based analysis. *International Journal of Advertising*, 10(2), 137–149.

Cavusgil, S., Yaprak, A., & Yeoh, P.-L. (1993): A decision-making framework for global sourcing. *International Business Review*, 2(2), 143–156.

Wheeler, C., McDonald, F., & Greaves, I. (2003). *Internationalization: firm strategies and management*. UK, Palgrave Macmillan Ltd.

Doole, I., & Lowe, R. (2008). *International marketing strategy: analysis, development and implementation* (5th ed.). London, Cengage Learning.

Kotler, P., & Armstrong, G. (2006). *Principles of marketing* (11th ed.). New Jersey: Pearson Education Inc.

Pickton, D., & Broderick, A. (2001). *Integrated marketing communications*. England: Pearson Education Ltd.

Dibb, S., Simkin, L., & Yuen, R. (1994), Pan-European advertising: think Europe-act local. *International Journal of Advertising*, 13, 125-136.

Tellis, G.J. (1998). *Advertising and sales promotion strategy*. Reading Massachusetts: Adison-Wesley Inc.

Wernick, A. (1991). *Promotional culture: advertising, ideology and symbolic expression*. London, Sage Publications.

Ιστοσελίδες

www.visitgreece.gr

***Αναρτημένες
ανακοινώσεις***

**ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΔΟΜΙΚΗΣ ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑΣ
ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ «ΑΝΑΜΕΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΨΥΧΗ»
ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΘΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ**

Αβουρδιάδου, Σ.,¹ Θεοδωράκης, Ν.²

¹ ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

² ΤΕΦΑΑ Σερρών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Εισαγωγή

Τα τελευταία χρόνια, ένας μεγάλος αριθμός ατόμων επιλέγει να ασκείται σε προγράμματα άθλησης για όλους που πραγματοποιούνται σε δημοτικά γυμναστήρια. Όμως, αν και τα προγράμματα αυτά είναι αρκετά δημοφιλή, ελάχιστα είναι γνωστά για τους παράγοντες που καθορίζουν τη συμπεριφορά των συμμετεχόντων σε αυτά (Νάσσης & Θεοδωράκης, 2010). Σύμφωνα με τους Vlachopoulos, Theodorakis & Kyle (2008), η έννοια της ανάμειξης θα μπορούσε να αξιοποιηθεί από τους ερευνητές για την κατανόηση της συμπεριφοράς των ασκούμενων στο χώρο των γυμναστηρίων στο πλαίσιο των προγραμμάτων άθλησης για όλους. Οι Havitz and Dimanche (1997, σελ.246), όρισαν την ανάμειξη με μία αθλητική δραστηριότητα ως «μία μη παρατηρούμενη κατάσταση παρακίνησης, διέγερσης, ή ενδιαφέροντος για μία δραστηριότητα αναψυχής, ή ένα προϊόν που συνδέεται με αυτή, η οποία προκαλείται από ένα συγκεκριμένο ερέθισμα, ή κατάσταση που δραστηριοποιεί το άτομο». Οι McIntyre and Pigram (1992), πρότειναν ένα μοντέλο διερεύνησης της ανάμειξης στην αναψυχή, το οποίο περιλαμβάνει 3 διαστάσεις: Ελκυστικότητα, Κεντρικότητα και Αυτοέκφραση.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να εξετάσει τη δομική εγκυρότητα της κλίμακας «Ανάμειξη στην Αναψυχή» των Kyle, Graefe, Manning, and Bacon (2003) σε συμμετέχοντες σε δημοτικά προγράμματα άσκησης.

Μεθοδολογία

Δείγμα: Στην έρευνα συμμετείχαν 424 ασκούμενοι σε προγράμματα άθλησης για όλους 4 δημοτικών γυμναστηρίων του Νομού Θεσσαλονίκης. Το 23.6% ήταν άνδρες και το 76.4% γυναίκες, με μέσο όρο ηλικίας 39.2 έτη. Στην πλειοψηφία τους ήταν έγγαμοι (64.4%) και είχαν τελειώσει γυμνάσιο / λύκειο (53.1%).

Διαδικασία: Οι ασκούμενοι κλήθηκαν να συμπληρώσουν το όργανο αξιολόγησης στους χώρους αναμονής των γυμναστηρίων πριν την έναρξη του προγράμματός τους.

Όργανο μέτρησης: Για τη διερεύνηση των επιπέδων ανάμειξης των συμμετεχόντων στα δημοτικά προγράμματα άσκησης, χρησιμοποιήθηκε η προσαρμοσμένη μορφή της κλίμακας «Ανάμειξη στην Αναψυχή» του Kyle και των συνεργατών του (2003). Η συγκεκριμένη μορφή της κλίμακας αποτελείται από 3 διαστάσεις, οι οποίες περιέχουν συνολικά 9 ερωτήματα: ελκυστικότητα (3 ερωτήματα, π.χ. «το να ασκούμε είναι πολύ σημαντικό για εμένα»), κεντρικότητα (3 ερωτήματα, π.χ. «η άσκηση είναι σημαντικό κομμάτι της ζωής μου»), αυτοέκφραση (3 ερωτήματα, π.χ. «το ότι ασκούμε λέει πολλά για το τι άτομο είμαι»). Οι απαντήσεις δίνονταν σε μία 5-βάθμια κλίμακα τύπου Likert (όπου το 1 = διαφωνώ απόλυτα και 5 = συμφωνώ απόλυτα).

Αποτελέσματα

Επιβεβαιωτική Παραγοντική Ανάλυση. Η παραγοντική δομή της κλίμακας εξετάστηκε με τη χρήση της επιβεβαιωτικής παραγοντικής ανάλυσης χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα EQS (Bentler, 2005). Αρχικά εξετάστηκαν οι τιμές λοξότητας (βρέθηκαν από -1.91 έως -0.35) και κύρτωσης (βρέθηκαν από -0.72 έως 4.22) των ερωτημάτων της κλίμακας. (πίνακας 1). Ο συντελεστής Mardia (Mardia, 1970) της πολυμεταβλητής κύρτωσης ήταν 37.33 και η τιμή του τυποποιημένου δείκτη της πολυμεταβλητής κύρτωσης έδειξε απόκλιση από την πολυμεταβλητή κανονική κατανομή (N.E. = 27.25). Για τον παραπάνω λόγο, αποφασίστηκε να χρησιμοποιηθεί το στατιστικό τεστ Sattora-Bentler scaled χ^2 για την εκτίμηση της προσαρμογής του μοντέλου στα δεδομένα και οι δείκτες προσαρμογής έδειξαν ικανοποιητική προσαρμογή: $S-B\chi^2 = 87.24$, $df = 24$, $p < .001$, NNFI = .939, CFI = .959, SRMR = .053, RMSEA = .079, RMSEA 90% CI = .061 - .097.

Οι σταθμισμένες παραγοντικές φορτίσεις ήταν όλες πάνω από .707 και όλες οι φορτίσεις των μεταβλητών ήταν στατιστικά σημαντικές (t -values $\geq \pm 1.96$), παρέχοντας ενδείξεις για τη συγκλίνουσα εγκυρότητα της κλίμακας (Anderson & Gerbing, 1988. Fornell & Larcker, 1981). Επιπρόσθετα, οι τιμές AVE (Average Variance Extracted) ήταν και για τους 3 παράγοντες $>.50$, υποστηρίζοντας τη συγκλίνουσα εγκυρότητα της κλίμακας (Fornell & Larcker, 1981). Οι τιμές AVE για κάθε ένα λανθάνοντα παράγοντα ήταν μεγαλύτερες από το τετράγωνο των συσχετίσεων μεταξύ των παραγόντων, υποδεικνύοντας την εγκυρότητα διάκρισης της κλίμακας (Fornell & Larcker, 1981). Η εσωτερική αξιοπιστία όλων των υποκλιμάκων (composite reliability) ήταν αποδεκτή $>.70$ (πίνακας 1).

Πίνακας 1. Παράμετροι του μοντέλου επιβεβαιωτικής παραγοντικής ανάλυσης της κλίμακας «Ανάμειξη στην Αναψυχή»

Ερωτήσεις Κλίμακας	M	SD	Λοξότητα	Κύρτωση	Παραγοντική Φόρτιση	Λάθος Μέτρησης	SMCs
Ελκυστικότητα							
Ερώτηση 1	4.57	.648	-1.34	1.01	.834	.552	.695
Ερώτηση 2	4.70	.538	-1.91	4.22	.763	.646	.583
Ερώτηση 3	4.43	.757	-1.14	.464	.869	.494	.756
Κεντρικότητα							
Ερώτηση 4	3.88	.846	-.351	-.532	.801	.599	.641
Ερώτηση 5	4.13	.882	.858	.246	.764	.645	.584
Ερώτηση 6	3.77	1.02	-.397	-.722	.765	.644	.585
Αυτοέκφραση							
Ερώτηση 7	3.67	.965	-.534	.038	.770	.639	.592
Ερώτηση 8	3.57	1.05	-.723	.071	.937	.349	.878
Ερώτηση 9	3.29	1.17	-.500	-.531	.776	.631	.602

Σημείωση. SMC = Squared multiple correlation (τετραγωνισμένη παραγοντική φόρτιση). $N = 424$. Όλες οι παραγοντικές φορτίσεις και τα λάθη της μέτρησης είναι στατιστικά σημαντικά στο επίπεδο $p < .05$.

Στον πίνακα 2 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι, οι τυπικές αποκλίσεις των μεταβλητών, οι τιμές της μέσης διακύμανσης, οι συντελεστές συσχέτισης και οι δείκτες αξιοπιστίας.

Πίνακας 2. Μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις, AVE, δείκτες αξιοπιστίας και συντελεστές συσχέτισης των 3 διαστάσεων της κλίμακας «Ανάμειξη στην Αναψυχή»

Μεταβλητή	M.O	T.A.	AVE	r		CR
Ελκυστικότητα	4.57	.57	.67			.86
Κεντρικότητα	3.93	.78	.60	.62*		.82
Αυτοέκφραση	3.51	.94	.69	.35*	.53*	.86

$p < .001^*$

Συζήτηση

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης, υποστήριξαν τις ψυχομετρικές ιδιότητες της κλίμακας των 3 διαστάσεων (Ελκυστικότητα, Κεντρικότητα, Αυτοέκφραση) στο χώρο των προγραμμάτων άσκησης για όλους δημοτικών γυμναστηρίων. Επίσης, είναι σε συμφωνία με τα ευρήματα άλλων ερευνητών από διαφορετικούς χώρους αναψυχής (Kyle et al., 2003,2004; Kyle & Mowen, 2005; Νάσσης & Θεοδωράκης, 2010). Το προτεινόμενο μοντέλο μέτρησης της ανάμειξης μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους ερευνητές και τα διοικητικά στελέχη προκειμένου να κατανοήσουν τη συμπεριφορά των ασκούμενων. Επιπρόσθετα, οι ερευνητές και τα διοικητικά στελέχη των δημοτικών αθλητικών οργανισμών θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν την κλίμακα των 3 διαστάσεων της ανάμειξης συνδυαστικά με άλλες έννοιες (π.χ., κίνητρα, ανασταλτικοί παράγοντες συμμετοχής, ψυχολογική δέσμευση, αφοσίωση) για να κατανοήσουν τους παράγοντες που καθορίζουν τις επιλογές των ασκούμενων, το προφίλ τους, αλλά και τις επιπτώσεις

της επιλογής τους αυτής στη μελλοντική συμπεριφορά τους.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Νάσσης, Π., & Θεοδωράκης, Ν.Δ. (2010). Διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ανάμειξη και την ψυχολογική δέσμευση με δραστηριότητες αθλητισμού αναψυχής μαθητών/τριών στην Ελλάδα. *Φυσική Αγωγή και Αθλητισμός*, 30(1), 75.

Διεθνής

Anderson, J.C., & Gerbing, D.W. (1988). Structural equation modeling in practice: a review and recommended two-step approach. *Psychological Bulletin*, 103(3), 411-423.

Bentler, P.M. (2005). *EQS 6 Structural Equations Program Manual*. Encino, CA: Multivariate Software, Inc.

Fornell, C., & Larcker, D.F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, 18, 39-50.

Havitz, M.E., & Dimanche, F. (1997). Leisure involvement revisited: conceptual conundrums and measurement advances. *Journal of Leisure Research*, 29, 245-278.

Kyle, G.T., Graefe, A.R., Manning, R.E., & Bacon, J. (2003). An examination of the relationship between leisure activity involvement and place attachment among hikers along the Appalachian Trail. *Journal of Leisure Research*, 35, 249-273.

Kyle, G.T., Graefe, A.R., Manning, R.E., & Bacon, J. (2004). Effect of activity involvement and place attachment on recreationists' perceptions of setting density. *Journal of Leisure Research*, 36, 209-231.

Kyle, G.T., & Mowen, A.J. (2005). An examination of the leisure involvement – agency commitment relationship. *Journal of Leisure Research*, 37, 342-363.

Mardia, K.V. (1970). Measures of multivariate skewness and kurtosis with applications. *Biometrika*, 57, 519-530.

McIntyre, N., & Pigram, J.J. (1992). Recreation specialization reexamined: the case of vehicle-based campers. *Leisure Sciences*, 14, 3-15.

Vlachopoulos, S.P., Theodorakis, N.D., & Kyle, G.T. (2008). Assessing exercise involvement among participants in health and fitness centers. *European Sport Management Quarterly*, 8(3), 289-304.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗ ΕΠΑΝΑΓΟΡΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΘΕΑΤΕΣ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

Αυθίνος, Ι., Πουλίδης, Γ.

ΤΕΦΑΑ, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εισαγωγή

Η παρακολούθηση ενός αθλητικού αγώνα στην εποχή μας έχει καθιερωθεί ως μέσο διασκέδασης. Οι διακυμάνσεις του σκορ, η ποιότητα των αθλητών, η δραματικότητα του αγώνα κ.ά., καθιστούν την αθλητική αναμέτρηση ως ένα θέαμα επιπέδου ταινίας δράσης. Κατά συνέπεια, η καθιέρωση του αθλητισμού ως τρόπου ψυχαγωγίας τον εντάσσει σε θέση ανταγωνισμού με άλλα ανάλογα μέσα. Η καλαθοσφαίριση είναι ένα ιδιαίτερα δημοφιλές και το πιο επιτυχημένο ομαδικό άθλημα, σε σωματειακό και εθνικό επίπεδο στη χώρα. Παρόλα αυτά, οι ομάδες αδυνατούν να γεμίσουν τα γήπεδα και στους περισσότερους αγώνες οι κερκίδες είναι συνήθως άδειες.

Η συχνή παρουσία των θεατών στα γήπεδα μελετάται από ερευνητές με τον όρο «επαναγορά» ως ένα πολυδιάστατο φαινόμενο. Συγκεκριμένα, οι Hellier, Geursen, Carr, and Rickard, (2003) την περιγράφουν ως τη διαδικασία αγοράς υπηρεσιών ενός ατόμου κάθε φορά από την ίδια φίρμα, λόγω κυρίως της αξιολόγησης προηγούμενης χρήσης. Μία διάσταση είναι η διάδοση θετικών σχολίων, η οποία είναι μία

διαδικασία που μπορεί να ωθήσει τους καταναλωτές που έχουν λάβει υπηρεσίες να μοιραστούν τη θετική τους εμπειρία με άλλους (Westbrook, 1987).

Άλλη διάσταση είναι η «ικανοποίηση», ένα στοιχείο που προβλέπει την πρόθεση επαναγοράς (Matsuoka et al., 2003), για την οποία οι Yoshida et al. (2010) αναφέρουν ότι μπορεί να δημιουργήσει κέρδος μακροπρόθεσμα στις αθλητικές εταιρίες, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης θετικών σχολίων, του παράλληλου μάρκετινγκ και της βελτίωσης της πιστότητας - αφοσίωσης του πελάτη. Επίσης, η «αφοσίωση» έχει και αυτή σχετιστεί άμεσα με την πρόθεση επαναγοράς, όπου σύμφωνα με τον Petrick (1999, σελ. 28), «...όσο περισσότεροι αφοσιωμένοι είναι οι πελάτες στην υπηρεσία, τόσο πιο πιθανό είναι να ικανοποιηθεί με την εξυπηρέτηση και να την αγοράσει ξανά». Υποχρεωτικά, πλέον, οι μάνατζερ των επαγγελματικών αθλητικών ομάδων πρέπει να κατανοήσουν τη σπουδαιότητα της παροχής ποιοτικής υπηρεσιών προς τους πελάτες και τους παράγοντες ικανοποίησης του πελάτη, όπως επίσης την πρόθεση επαναγοράς.

Σκοπός της έρευνας

Στόχος της παρούσας έρευνας ήταν να ερευνηθούν οι παράγοντες αξιολόγησης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών από τους θεατές που επηρεάζουν την πρόθεση επαναγοράς και διάδοσης θετικών σχολίων, με υπερωτήματα: α) διαφοροποιείται η άποψη της συνολικής ποιότητας (ικανοποίηση) παροχής υπηρεσιών στο γήπεδο ανά 4 δημογραφικά στοιχεία; (ηλικία, νέο ή παλαιό φίλαθλο, ποσότητα και ποιότητα χρήσης), β) πως διατυπώνονται οι απόψεις της διάστασης ποιότητας για κάθε δημογραφικό στοιχείο και γ) πως επηρεάζουν τα προαναφερθέντα δημογραφικά στοιχεία την πρόθεση επαναγοράς και τη διάδοση θετικών σχολίων;

Μεθοδολογία

Δείγμα: Στην έρευνα συμμετείχαν $n=209$ θεατές 2 αγώνων καλαθοσφαίρισης της φάσης των Τελικών της Α1 επαγγελματικής κατηγορίας του Εθνικού πρωταθλήματος ανδρών περιόδου 2011-2012. Οι θεατές χωρίστηκαν σε 3 κατηγορίες με βάση την τιμή των εισιτηρίων τους: 1) Χαμηλή (ελάχιστη τιμή 10€ - μέγιστη 20€) στην οποία συλλέχθηκαν 82 ερωτηματολόγια (39,2%), 2) Μεσαία (25€ - 35€), στην οποία συλλέχθηκαν 67 ερωτηματολόγια (32,0%) και (3) Υψηλή τιμή (40+€) στην οποία συλλέχθηκαν 60 ερωτηματολόγια (28,7 %). Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων ήταν ανώνυμη.

Όργανο μέτρησης: Το όργανο μέτρησης που χρησιμοποιήθηκε ήταν η κλίμακα SPORTSERV (Theodorakis et al, 2001; Theodorakis & Alexandris, 2008; Theodorakis et al, 2011).

Διαδικασία μέτρησης: Την ομάδα συλλογής των δεδομένων αποτελούσαν 5 φοιτητές, οι οποίοι μοίραζαν τα ερωτηματολόγια στις 5 πύλες του γηπέδου, ώστε να διασφαλιστεί η δημογραφική διασπορά. Τα ερωτηματολόγια συμπληρώνονταν επί τόπου με επίβλεψη, ώστε να επιτευχθεί μέγιστος αριθμός έγκυρων ερωτηματολογίων.

Ανάλυση αποτελεσμάτων: Η ανάλυση των δεδομένων που συλλέχθηκαν έγινε με τις ακόλουθες στατιστικές διαδικασίες: 1) ο έλεγχος εσωτερικής συνέπειας των διαστάσεων της κλίμακας και των διαστάσεων που μετρούν την πρόθεση συμπεριφοράς των ερωτηθέντων πραγματοποιήθηκε με Cronbach α , 2) για τον εντοπισμό των διαφορών στην ικανοποίηση των θεατών και τις μελλοντικές τους προθέσεις, πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι στατιστικών διακυμάνσεων: ανάλυση διακύμανσης κατά ένα παράγοντα (One way ANOVA), γραμμικής συσχέτισης με τον συντελεστή Pearson (Pearson Correlation) και έλεγχος t -τεστ για ανεξάρτητα δείγματα (Independent sample T-test) και 3) για τη διερεύνηση της επιρροής των διαστάσεων της κλίμακας στην πρόθεση για θετικό σχολιασμό και πρόθεση επαναγοράς πραγματοποιήθηκαν πολλαπλές γραμμικές παλινδρομήσεις αντίστοιχα για κάθε μεταβλητή.

Αποτελέσματα

Η επαγωγική ανάλυση και η ανάλυση αξιοπιστίας έδειξαν ότι:

1) Η συνολική ικανοποίηση διαφοροποιείται ανάλογα με τα χρόνια επίσκεψης στο γήπεδο, με τα άτομα που το επισκέπτονται λιγότερα χρόνια να εμφανίζουν υψηλότερη συνολική ικανοποίηση ($r: -0.162$; $p = 0.019$; $p < 0.05$), παρόλο που έχουν αρνητικότερες απόψεις για το κόστος των προσφερόμενων υπηρεσιών θεωρώντας το υψηλό, για το οποίο παρατηρείται ασθενής αλλά στατιστικά σημαντική αρνητική σχέση ($r: -0.151$; $p = 0.029$; $p < 0.05$).

2) δεν υπάρχει σχέση μεταξύ βαθμού συνολικής ικανοποίησης και ποσότητας χρήσης του αθλητικού προϊόντος (αριθμός αγώνων που έχει παρακολουθήσει το άτομο), καθώς δεν παρατηρούνται στατιστικά σημαντικές διαφορές ($r: 0.454; p = 0.209; p > 0.05$). Παρόλα αυτά, εξετάζοντας τη σχέση μεταξύ των παραμέτρων της κλίμακας SPORTSERV και του αριθμού αγώνων που έχει παρακολουθήσει ο θεατής, παρατηρούνται στατιστικά σημαντικές διαφορές για 8 από τις 10 παραμέτρους και συγκεκριμένα «Προσωπικό» ($r: 0.176; p = 0.011; p < 0.05$), «Πρόσβαση» ($r: 0.168; p = 0.015; p < 0.05$), «Ασφάλεια» ($r: 0.157; p = 0.023; p < 0.05$), Αξιοπιστία ($r: 0.262; p = 0.000; p < 0.01$), «Εγκαταστάσεις» ($r: 0.136; p = 0.050; p < 0.05$), «Υπηρεσίες» ($r: 0.154; p = 0.026; p < 0.05$), «Αποτελέσματα ομάδας» ($r: 0.185; p = 0.007; p < 0.01$) και «Ατμόσφαιρα γηπέδου» ($r: 0.164; p = 0.017; p < 0.05$). Σε όλες τις περιπτώσεις ο συντελεστής συσχέτισης έχει θετικό πρόσημο, πράγμα που σημαίνει ότι άτομα που έχουν παρακολουθήσει περισσότερους αγώνες: α) εκφράζουν θετικότερες απόψεις για τις προαναφερθείσες διαστάσεις ποιότητας, β) έχουν θετικότερη πρόθεση να κάνουν θετικά σχόλια για τις υπηρεσίες που παρέχει η ομάδα στο γήπεδο σε άλλους ανθρώπους ($r = 0.217, p = 0.002; p < 0.01$) και γ) εκφράζουν και μεγαλύτερη πιθανότητα επαναγοράς των υπηρεσιών ($r = 0.281, p = 0.000; p < 0.01$).

3) Αναφορικά με τη σχέση μεταξύ των παραμέτρων της κλίμακας SPORTSERV και της ποιότητας χρήσης ο έλεγχος δείχνει μη στατιστικά σημαντικά αποτελέσματα. Αυτό σημαίνει ότι μεταξύ φιλάθλων με εισιτήριο διάρκειας και αυτών χωρίς δεν παρατηρούνται στατιστικά σημαντικές διαφορές ως προς τις διαστάσεις της ποιότητας. Εξαιρέση αποτελεί η παράμετρος «Ατμόσφαιρα γηπέδου» ($t: 2.058; p = 0.041; p < 0.05$), για την οποία παρατηρείται στατιστικά σημαντική διαφορά. Ειδικότερα, φαίνεται ότι τα άτομα που έχουν εισιτήριο διάρκειας εκφράζουν ελαφρά θετικότερες απόψεις για την ατμόσφαιρα του γηπέδου ($M = 6.21$) από αυτά χωρίς εισιτήριο διάρκειας ($M = 6.12$).

4) Η ανάλυση διακυμάνσεων F – test δείχνει ότι η μεταβλητή «Επικοινωνία στόμα σε στόμα» επηρεάζεται από τις 4 από τις 10 διαστάσεις της κλίμακας ($F = 9.871; p < 0.01$). Αυτό, εξάλλου, αποδεικνύεται από τα στοιχεία που δίνει ο έλεγχος t – test για την κάθε μία διάσταση ξεχωριστά ($p < 0.05$). Συγκεκριμένα, η μεταβλητές «Ασφάλεια» ($Beta = 0.215, t = 2.504, p < 0.05$), «Αξιοπιστία» ($Beta = 0.216, t = 2.680, p < 0.05$), και «Ποιότητα αγώνα» ($Beta = 0.149, t = 2.199, p < 0.05$) αποτελούν οι παράμετροι που επηρεάζουν την εξαρτημένη «Επικοινωνία στόμα με στόμα. Το 57.7% των διακυμάνσεων στις απαντήσεις των ερωτωμένων σε ότι αφορά την πρόθεσή τους να διαδώσουν θετικά σχόλια για το γήπεδο και τους αγώνες οφείλεται σε αυτούς τους τρεις παράγοντες ($R = 0.577$). Αυτό σημαίνει ότι η πρόθεση διάδοσης θετικών πληροφοριών επηρεάζεται από την ικανοποίηση των θεατών αναφορικά με την ασφάλεια και την αξιοπιστία του γηπέδου, αλλά και από την ποιότητα των αγώνων. Η δεύτερη πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση εξετάζει την επιρροή των διαστάσεων της κλίμακας στην πρόθεση επαναγοράς του αθλητικού προϊόντος.

5) Η ανάλυση διακυμάνσεων F – test δείχνει ότι η μεταβλητή «Πρόθεση επαναγοράς» επηρεάζεται από τις 4 από τις 10 διαστάσεις της κλίμακας ($F = 8.517; p < 0.01$). Αυτό και πάλι αποδεικνύεται από τα στοιχεία που δίνει ο έλεγχος t – test για την κάθε μία διάσταση ξεχωριστά ($p < 0.05$). Συγκεκριμένα, η μεταβλητές «Πρόσβαση» ($Beta = 0.201, t = 2.809, p < 0.01$), «Αξιοπιστία» ($Beta = 0.325, t = 3.940, p < 0.01$), «Επίπεδο υπηρεσιών» ($Beta = 0.231, t = 2.085, p < 0.05$) και «Κόστος» ($Beta = 0.163, t = 2.480, p < 0.05$) είναι οι παράμετροι που επηρεάζουν την εξαρτημένη «Πρόθεση επαναγοράς». Το 54.8% των διακυμάνσεων στις απαντήσεις των ερωτωμένων σε ότι αφορά στην πρόθεσή πρόθεση επαναγοράς του αθλητικού προϊόντος οφείλεται σε αυτούς τους 4 παράγοντες ($R = 0.548$). Αυτό σημαίνει ότι η πρόθεση επαναγοράς των αθλητικών υπηρεσιών επηρεάζεται από την ευκολία πρόσβαση και την αξιοπιστία του γηπέδου, καθώς και από την ποιότητα και το κόστος των προσφερόμενων υπηρεσιών

Συζήτηση

Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας δείχνουν ότι οι απόψεις των θεατών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες αποτελούν ακόμη σημείο τριβής μεταξύ των ερευνητών. Συγκεκριμένα, τα άτομα που παρακολουθούν λιγότερους αγώνες στο γήπεδο εμφανίζουν υψηλότερη συνολική ικανοποίηση, εύρημα που βρίσκει σύμφωνους τους Anwar και Sohail (2004), αλλά όχι τους Mohr, Backman, Gahan, και Backman (1993) και Petrick et al. (2008). Γίνεται, λοιπόν, κατανοητό ότι οι απόψεις σχετικά με την ικανοποίηση συχνών και περιστασιακών πελατών αποτελούν ακόμη αντικείμενο έρευνας. Παρόμοια είναι και τα αποτελέσματα για τη σχέση συνολικής ικανοποίησης και ποιότητας χρήσης, καθώς μεταξύ φιλάθλων με «εισιτήριο διάρκειας» και αυτών «χωρίς» δεν παρατηρούνται στατιστικά σημαντικές

διαφορές ως προς τη συνολική ικανοποίηση. Αυτό είναι αντίθετο με την έρευνα των Hyun-Duck Kim et al. (2006), όπου παρατηρήθηκε διαφορά στην αντίληψη της ποιότητας ανάμεσα στους κάτοχους διαρκείας και στους μη κάτοχους.

Αναλύοντας τους παράγοντες που επηρεάζουν την ικανοποίηση, ο παράγοντας «Κόστος» δείχνει να επηρεάζει διαφορετικά τους νέους και παλιούς θεατές. Συγκεκριμένα, η συχνή επίσκεψη στο γήπεδο δείχνει να δημιουργεί μία κατάσταση κατανόησης του κόστους. Αυτό σημαίνει ότι τα άτομα που παρακολουθούν λιγότερα χρόνια την ομάδα τους ζωντανά εμφανίζουν αρνητικότερες απόψεις για το κόστος των προσφερόμενων σε αυτούς υπηρεσιών, θεωρώντας ότι είναι υψηλό, κάτι που συμφωνεί με τις έρευνες των Wang (2004); Kozak & Rimmington (2000), αλλά διαφωνεί με τις έρευνες των Tang and Turco (2001), Oppermann (1997), Alegre and Juaneda (2006), Petrick et al. (2008) και Petrick (2004). Στη διερεύνηση της επιρροής της ποσότητας της χρήσης στην πρόθεση επαναγοράς και διάδοσης θετικών σχολίων η ανάλυση δείχνει ότι όσο αυξάνεται ο αριθμός των αγώνων που έχει παρακολουθήσει ένα άτομο, τόσο θετικότερες γίνονται οι μελλοντικές προθέσεις τους. Αντίθετα, η έρευνα των McDonald et al. (2010), έδειξε ότι ενώ οι κάτοχοι διαρκείας ήταν παραπάνω από τον μέσο όρο ικανοποιημένοι δεν σκόπευαν να διατηρήσουν τη συνδρομή τους. Σύμφωνα, όμως, με τα ευρήματα της έρευνας αυτής είναι οι Juaneda (1996); Petrick & Backman (2002), Sonmez & Graefe (1998), Petrick, Morais, and Norman (2001) και Petrick et al. (2008).

Τέλος, όσον αφορά στο βασικό ερώτημα της παρούσας έρευνας, σχετικά με τους παράγοντες αξιολόγησης που επηρεάζουν την πρόθεση επαναγοράς και διάδοσης θετικών σχολίων, η «Πρόθεση επαναγοράς» βρέθηκε να επηρεάζεται από τις 4 από τις 10 διαστάσεις της κλίμακας SPORTSERV («Πρόσβαση», «Αξιοπιστία», «Επίπεδο υπηρεσιών», «Κόστος»). Στο δεύτερο σκέλος του βασικού ερωτήματος, η «Πρόθεση διάδοσης θετικών πληροφοριών» βρέθηκε να επηρεάζεται από την ικανοποίηση των θεατών αναφορικά με την «Ασφάλεια» και την «Αξιοπιστία» της Κ.Α.Ε., αλλά και από την «Ποιότητα των αγώνων».

Είναι, λοιπόν, πιθανόν να διαφοροποιούνται οι απόψεις των θεατών ανάλογα με το άθλημα, τη χώρα, την περιοχή, κλπ., κάνοντας έτσι την έρευνα για την ικανοποίηση παροχής υπηρεσιών και τη σχέση της με την πρόθεση επαναγοράς μία ιδιαίτερα δύσκολη διαδικασία για τους ερευνητές. Υποχρέωση, όμως, είναι οι αθλητικοί μάντζερ να δραστηριοποιούνται και να ψάχνουν συνεχώς τρόπους να ικανοποιήσουν τους πελάτες τους, καθώς μόνον έτσι θα δημιουργήσουν μία σταθερή βάση πελατών και θα αυξήσουν τα έσοδά τους. Πρέπει να διαχωριστεί η σχέση και η παροχή υπηρεσιών σε νέους και παλιούς, συχνούς και τυχαίους θεατές, ώστε οι κατηγορίες αυτές να μη δέχονται ίσης ποιότητας παροχές. Ιδιαίτερα οι κάτοχοι εισιτηρίων διαρκείας πρέπει να λαμβάνουν υψηλότερης ποιότητας παροχές, καθώς αναμένουν ότι η συνεχής παρουσία τους και φυσικά το υψηλό κόστος του εισιτηρίου τους, τους καθιστά προνομιούχους. Η δημιουργία συνθηκών μεγιστοποίησης της πρόθεσης επαναγοράς πρέπει να είναι μία μόνιμη διεργασία και σταθερός στόχος (Bhote, 1996).

Βιβλιογραφία

- Alegre, J., & Juaneda, C. (2006). Destination loyalty: consumer's economic behavior. *Annals of Tourism Research*, 33(3), 684–706.
- Anwar, S.A., & Sohail, M.S. (2004). Festival tourism in the United Arab Emirates: first-time versus repeat visitor perceptions. *Journal of Vacation Marketing*, 10(2), 161–170.
- Bhote, K.R. (1996). *Beyond customer satisfaction to customer loyalty: the key to greater profitability*. New York: American Management Association.
- Hellier, P.K., Geursen, G.M., Carr, R.A., & Rickard, J.A. (2003). Customer repurchase intention: a general structural equation model. *European Journal of Marketing*, 37, 1762-1800.
- Juaneda, C. (1996). Estimating the probability of return visits using a survey of tourist expenditure in the Balearic Islands. *Tourism Economics*, 2(4), 339-352.
- Kim, H.D., LaVetter, D., & Lee, J.H. (2006). The influence of service quality factors on customer satisfaction and repurchase intention in the Korean professional Basketball League. *International Journal of Applied Sports Sciences*, 18, 39-58.

- Kozak, M., & Rimmington, M. (2000). Tourist satisfaction with Mallorca, Spain, as an offseason holiday destination. *Journal of Travel Research*, 38, 260–269.
- Matsuoka, H., Chelladurai, P., & Harada, M. (2003). Direct and interaction effects of team identification and satisfaction on intention to attend games. *Sport Marketing Quarterly*, 12(4), 244-253.
- Mohr, K., Backman, K.F., Gahan, L.W., & Backman, S.J. (1993). An investigation of festival motivations and event satisfaction by visitor type. *Festival Management and Event Tourism*, 1(3), 89-97.
- McDonald, H. (2010). The factors influencing churn rates among season ticket holders: an empirical analysis. *Journal of Sport Management*, 24(6), 676–701.
- Oppermann, M. (1997). First-time and repeat tourists to New Zealand. *Tourism Management*, 18(3): 177–181.
- Petrick, J.F.(1999). An examination of the relationship between golf travelers' satisfaction, perceived value and loyalty and their intentions to revisit. Unpublished doctoral dissertation, Clemson University, Clemson, SC.
- Petrick, J.F., Li, X., Cheng, C., & Kim, H. (2008). A systematic comparison of first-time and repeat visitors via a two-phase online survey. *Tourism Management*, 29, 278–293.
- Petrick, J.F., Morais, D.D., & Norman, W.C. (2001). An examination of the determinants of entertainment vacationers' intentions to revisit. *Journal of Travel Research*, 40(1), 41-48.
- Petrick, J.F. (2004). Are loyal visitors the desired visitors? *Tourism Management*, 25, 463–470.
- Petrick, J.F., & Backman, S.J. (2002). An examination of the construct of perceived value for the prediction of golf traveler's intentions to revisit. *Journal of Travel Research*, 41(1), 38–45.
- Sonmez, S.F., & Graefe, A.R. (1998). Determining future travel behavior from past travel experience and perceptions of risk and safety. *Journal of Travel Research*, 37(2), 171-177.
- Tang, Q., & Turco, D.M. (2001). Spending behaviors of event tourists. *Journal of Convention and Exhibition Marketing*, 3(2), 33–40.
- Theodorakis, N., Kabitsis, C., Laios, A., & Koustelios, A. (2001). Relationship between measures of service quality and satisfaction of spectators in professional sports. *Managing Service Quality*, 11(6), 413-438.
- Theodorakis, N., & Kabitsis, C. (1998). The effect of service quality on sport consumers' behavioral intentions. *Proceedings of the 6th European Congress for Sport Management*._Madeira, Portugal, pp. 271-277.
- Yoshida, M., & James, J.D. (2010). Customer satisfaction with game and service experiences: antecedents and consequences. *Journal of Sport Management*, 24, 338-361.
- Westbrook, R.A., (1987). Product/consumption-based affective responses and post-purchase processes. *Journal of Marketing Research*, 24(8), 258-270.
- Wang, D. (2004). Tourist behavior and repeat visitation to Hong Kong. *Tourism Geographies*, 6(1), 99–118.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Βασιλάκης, Ν., Μουντάκης, Κ., Τριπολιτσιώτη, Α., Στεργιούλας, Α.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σπάρτη

Σκοπός της παρούσας μελέτης ανασκόπησης ήταν να διερευνήσει και να παρουσιάσει μεθόδους αξιολόγησης της διδασκαλίας για τους εκπαιδευτικούς της φυσικής αγωγής. Αξιολόγηση είναι η διατύπωση μίας αξιολογικής κρίσης με βάση συγκεκριμένα και ακριβή κριτήρια έχοντας ως αφετηρία και επίκεντρο την παιδαγωγική σχέση, την εκπαιδευτική πράξη και τη συνολική εν γένει δραστηριότητα του εκπαιδευτικού. Ο βασικός ρόλος του κάθε διδάσκοντα είναι να επιφέρει μία αξιοσημείωτη αλλαγή στη συμπεριφορά των μαθητών του, έτσι ώστε αυτή η αλλαγή να ταυτίζεται με τους μαθησιακούς στόχους του εκπαιδευτικού προγράμματος. Όσο πιο αποτελεσματικός είναι ο διδάσκων, τόσο καλύτερα αποτελέσματα έχουν οι μαθητές. Επομένως, η αποτελεσματική διδασκαλία είναι μία δυναμική διαδικασία ανάμεσα στο διδάσκοντα και το μαθητή που απαιτεί αμοιβαία επικοινωνία και γνήσιο ενδιαφέρον στην ατομική εκμάθηση και την ευχαρίστηση. Η παιδαγωγική-διδασκτική ικανότητα του εκπαιδευτικού κρίνεται και από

την ικανότητα αξιολόγησης της επίδοσης του μαθητή. Στο παρελθόν, αλλά και σήμερα επικρατεί η άποψη ότι η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος γενικότερα πρέπει να γίνεται και με μέτρο το βαθμό επίδοσης των μαθητών. Το National Association for Sport & Physical Education (2007), των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, έχει αναπτύξει ένα πρότυπο εργαλείο αξιολόγησης, όπου προσδιορίζει μέσα από συγκεκριμένα ερωτηματολόγια τα αποτελέσματα, τις γνώσεις, τις δεξιότητες τις συμπεριφορές που απαιτούνται για τη παροχή της κατάλληλης γνώσης γύρω από τη φυσική αγωγή. Επίσης, χρησιμεύει και ως παροχή ενημέρωσης του έργου που προσφέρεται, αλλά και για περαιτέρω εκπαίδευση (εκπαιδευτικών και των σχολείων) σε κενά ή αδυναμίες που προκύπτουν. Η αξιολόγηση της διδασκαλίας του εκπαιδευτικού είναι μία πολυδιάστατη διαδικασία, κατά την οποία πρέπει να ληφθούν υπόψη πολλά στοιχεία, όπως είναι το στυλ διδασκαλίας, η ηλικία των εκπαιδευόμενων, η συγκεκριμένη μέθοδος που χρησιμοποιείται, κ.ά. Από την άλλη πλευρά, η γνώση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης μπορεί να οδηγήσει σε προσδιορισμό του επιπέδου του εκπαιδευτή και των ισχυρών και αδύνατων στοιχείων του και, ακολούθως μέσα από την κατάλληλη παροχή επιμόρφωσης και εκπαίδευσης να αναπτυχθεί και να βελτιωθεί η ίδια η εκπαιδευτική διαδικασία. Συμπεραίνεται ότι ένα αξιόπιστο σύστημα αξιολόγησης φανερώνει σε σημαντικό βαθμό την αποτελεσματικότητα του διδάσκοντα. Επίσης, μετά από επιμόρφωση οι καθηγητές φυσικής αγωγής είναι σε θέση να παρέχουν περισσότερο ουσιαστική και κατάλληλη ανατροφοδότηση βοηθώντας τους μαθητές τους στην καλύτερη εκμάθηση των κινητικών δεξιοτήτων.

Λέξεις κλειδιά: Αξιολόγηση, Καθηγητές Φυσικής Αγωγής, αποτελεσματικότητα διδάσκοντα γνώσεις/επιμόρφωση, επίδοση.

ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗΣ ΣΕ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ

Γεωργίου, Ι.,¹ Τραυλός, Α.Κ.,¹ Αντωνίου, Α.-Σ.,² Κοσμάς, Ι.³ & Στεργιούλας, Α.¹

¹ Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σπάρτη

² ΠΤΔΕ, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

³ ΔΟΠΑΠ Παπάγου-Χολαργού

Εισαγωγή

Το Σύνδρομο Επαγγελματικής Εξουθένωσης (ΣΕΕ) είναι ένα δυναμικό φαινόμενο, που αναπτύσσεται μετά από χρόνια έκθεση του εργαζόμενου σε οργανωτικές, ατομικές και κοινωνικές μεταβλητές πρόκλησης στρες, με συγκεκριμένες συνέπειες που αφορούν σε φυσικό - σωματικό, συναισθηματικό και οργανωτικό επίπεδο. Οι Maslach και Jackson (1981) όρισαν το ΣΕΕ ως ένα σύνδρομο που αποτελείται από τρεις παράγοντες-διαστάσεις, τη *συναισθηματική εξάντληση* (εξάντληση των συναισθηματικών πόρων), την *αποπροσωποποίηση* ή *κυνισμό* (αναφέρεται στη στάση και τη συμπεριφορά που υιοθετεί ο εργαζόμενος, έτσι ώστε να αποστασιοποιηθεί από συναισθηματικά απαιτητικές και στρεσογόνες καταστάσεις, και τη *μειωμένη αυτοαποτελεσματικότητα* ή *μειωμένα επαγγελματικά επιτεύγματα* (αναφέρεται στην αρνητική αυτοαντίληψη που διαμορφώνει ο ίδιος για την εργασιακή του αποτελεσματικότητα).

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνηθεί: α) το επίπεδο του αντιλαμβανόμενου ΣΕΕ σε εργαζομένους σε ιδιωτικά γυμναστήρια του νομού Αττικής, και β) η σχέση μεταξύ του ΣΕΕ και των μεταβλητών του φύλου, της ηλικίας, της οικογενειακής κατάστασης, του επιπέδου σπουδών, της θέσης εργασίας και του είδους της απασχόλησης.

Μεθοδολογία

Δείγμα: Στην έρευνα συμμετείχαν 185 εργαζόμενοι σε ιδιωτικά γυμναστήρια του νομού Αττικής, από τους οποίους οι 93 (50.3%) ήταν άντρες και οι 92 (49.7%) ήταν γυναίκες. Η επιλογή του δείγματος έγινε με σταδιακή και τυχαία δειγματοληψία.

Εργαλεία μέτρησης: Τα στοιχεία συγκεντρώθηκαν με ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς. Το πρώτο ερωτηματολόγιο που χορηγήθηκε ήταν το δημογραφικό ερωτηματολόγιο, το οποίο περιέχει γενικές ερωτήσεις σχετικά με το φύλο, την ηλικία, την οικογενειακή κατάσταση, το είδος της απασχόλησης, τη

θέση εργασίας και το επίπεδο σπουδών των εργαζομένων. Για τη διερεύνηση του ΣΕΕ χορηγήθηκε το Maslach Burnout Inventory – General Survey στην Ελληνική του μορφή (MBI – GS) (Maslach, Jackson, & Leiter, 1996; Αντωνίου & Ξένου, 2008).

Ανάλυση αποτελεσμάτων: Για την ανάλυση των δεδομένων έγιναν Απλές Αναλύσεις Διακύμανσης (ANOVA) για ανεξάρτητα δείγματα (φύλο, ηλικία, οικογενειακή κατάσταση, απασχόληση, θέση εργασίας και επίπεδο σπουδών) για τους παράγοντες του ερωτηματολογίου.

Αποτελέσματα

Φύλο: Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ANOVA για ανεξάρτητα δείγματα, δεν βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών στους παράγοντες του ερωτηματολογίου «Σύνδρομο Επαγγελματικής Εξουθένωσης» Συναισθηματικής Εξάντλησης ($F_{1,178} = .028, p = .868, MSE = 1.798$), Αποπροσωποποίησης ($F_{1,180} = .347, p = .556, MSE = .716$), και Επιτεύγματα ($F_{1,178} = .645, p = .423, MSE = 1.600$). Οι μέσες τιμές και οι τυπικές αποκλίσεις για τη συναισθηματική εξάντληση, την αποπροσωποποίηση και τα επιτεύγματα ανάλογα με το φύλο παρουσιάζονται στον πίνακα 1.

Πίνακας 1. Μέσες Τιμές (Μ) και Τυπικές Αποκλίσεις (ΤΑ) των παραγόντων του ερωτηματολογίου «Σύνδρομο Επαγγελματικής Εξουθένωσης» ως προς το φύλο των εργαζομένων (n=185)

Παράγοντες	Φύλο			
	Άνδρες (n=93)		Γυναίκες (n=92)	
	M.O.	T.A.	M.O.	T.A.
1. Συναισθηματική εξάντληση	2.82	1.35	2.86	1.33
2. Αποπροσωποποίηση	2.00	1.22	2.15	1.31
3. Επιτεύγματα	5.26	0.80	5.18	0.89

Ηλικία: Συγκρίθηκαν οι μέσες τιμές των 3 παραγόντων του ΣΕΕ των εργαζομένων, με βάση 2 κατηγορίες ηλικιών, 18-32 και 33-47. Η ηλικία των 48 και άνω περιελάμβανε μόνο 6 άτομα. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης διακύμανσης δεν έδειξαν στατιστικά σημαντική διαφορά στον παράγοντα της συναισθηματικής εξάντλησης, των προσωπικών επιτευγμάτων και της αποπροσωποποίησης αντίστοιχα, σε σχέση με την ηλικία ($F_{1,162} = .103, p = .749, MSE = 1.802$), ($F_{1,162} = 2.721, p = .101, MSE = 1.948$), ($F_{1,162} = 1.737, p = .189, MSE = 1.574$, αντίστοιχα). Οι μέσες τιμές και οι τυπικές αποκλίσεις για τη συναισθηματική εξάντληση, την αποπροσωποποίηση και τα επιτεύγματα ανάλογα με την ηλικία και το φύλο παρουσιάζονται στον πίνακα 2.

Πίνακας 2. Μέσοι όροι των παραγόντων του ερωτηματολογίου «Σύνδρομο Επαγγελματικής Εξουθένωσης» ως προς την ηλικία και το φύλο των εργαζομένων (n=183)

Παράγοντες	Ηλικία							
	Άνδρες				Γυναίκες			
	18-32 (n=47)		33-47 (n=42)		18-32 (n=65)		33-47 (n=23)	
	M.O.	T.A.	M.O.	T.A.	M.O.	T.A.	M.O.	T.A.
1. Συναισθηματική εξάντληση	2.91	1.29	7.73	1.38	2.84	1.37	2.88	1.29
2. Αποπροσωποποίηση	2.13	1.29	1.97	1.18	1.94	1.24	2.65	1.36
3. Επιτεύγματα	5.09	0.94	5.42	0.59	5.14	0.96	5.28	0.65

Οικογενειακή κατάσταση: Τα αποτελέσματα της ANOVA για τις διαφορές μεταξύ παντρεμένων και άγαμων στους παράγοντες της συναισθηματικής εξάντλησης, της αποπροσωποποίησης και των προσωπικών επιτευγμάτων δεν παρουσίασαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ($F_{1, 172} = .243, p = .623, MSE = 1.798$, $F_{1, 173} = .446, p = .505, MSE = .733$, $F_{1, 171} = .030, p = .863, MSE = 1.608$, αντίστοιχα). Οι μέσες τιμές και οι τυπικές αποκλίσεις της συναισθηματικής εξάντλησης, της αποπροσωποποίησης και των προσωπικών επιτευγμάτων ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση παρουσιάζονται στον πίνακα 3.

Πίνακας 3. Μέσες Τιμές (Μ) και Τυπικές Αποκλίσεις (ΤΑ) των παραγόντων του ερωτηματολογίου «Σύνδρομο Επαγγελματικής Εξουθένωσης» ως προς την οικογενειακή κατάσταση των εργαζομένων (n=178)

Παράγοντες	Οικογενειακή κατάσταση			
	Παντρεμένος/η (n=44)		Άγαμος/η (n=134)	
	M.O.	T.A.	M.O.	T.A.
1. Συναισθηματική εξάντληση	2.76	1.49	2.87	1.29
2. Αποπροσωποποίηση	2.10	1.38	2.06	1.23
3. Επιτεύγματα	5.29	0.68	5.19	0.91

Είδος απασχόλησης: Η απλή ανάλυση διακύμανσης για ανεξάρτητα δείγματα δεν έδειξε στατιστικά σημαντικές διαφορές για το είδος της απασχόλησης (πλήρης, μερικής και ωρομίσθιας) στους παράγοντες του ΣΕΕ (α) Συναισθηματική Εξάντληση ($F_{2, 173} = .160, p = .852, MSE = 1.838$), (β) Αποπροσωποποίηση ($F_{2, 175} = 1.301, p = .275, MSE = .720$) και Επιτεύγματα ($F_{2, 174} = .212, p = .809, MSE = 1.615$). Οι μέσες τιμές και οι τυπικές αποκλίσεις για τη συναισθηματική εξάντληση, την αποπροσωποποίηση και τα επιτεύγματα ανάλογα με το είδος απασχόλησης παρουσιάζονται στον πίνακα 4.

Πίνακας 4. Μέσες Τιμές (Μ) και Τυπικές Αποκλίσεις (ΤΑ) των παραγόντων του ερωτηματολογίου «Σύνδρομο Επαγγελματικής Εξουθένωσης» ως προς το είδος της απασχόλησης των εργαζομένων (n=181)

Παράγοντες	Απασχόληση					
	Πλήρης (n=87)		Μερική (n=55)		Ωρομίσθια (n=39)	
	M.O.	T.A.	M.O.	T.A.	M.O.	T.A.
1. Συναισθηματική εξάντληση	2.77	1.32	2.89	1.47	2.88	1.28
2. Αποπροσωποποίηση	2.03	1.29	2.05	1.43	2.19	0.95
3. Επιτεύγματα	5.10	0.81	5.36	0.70	5.16	1.10

Επίπεδο σπουδών: Η ανάλυση διακύμανσης δεν έδειξε στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ του επιπέδου σπουδών, στους παράγοντες του ΣΕΕ, (α) Συναισθηματική εξάντληση ($F_{1,170} = 2.106, p = .149, MSE = 1.734$), Αποπροσωποποίηση ($F_{1,172} = .143, p = .706, MSE = 1.599$) και Επιτεύγματα ($F_{1,171} = .466, p = .496, MSE = 1.599$). Οι μέσες τιμές και οι τυπικές αποκλίσεις για τη συναισθηματική εξάντληση, την αποπροσωποποίηση και τα επιτεύγματα ανάλογα με το επίπεδο σπουδών παρουσιάζονται στον πίνακα 5.

Πίνακας 5. Μέσες Τιμές (Μ) και Τυπικές Αποκλίσεις (ΤΑ) των παραγόντων του ερωτηματολογίου «Σύνδρομο Επαγγελματικής Εξουθένωσης» ως προς το επίπεδο σπουδών των εργαζομένων (n=177)

Παράγοντες	Σπουδές			
	Έως Δευτεροβάθμια (n=39)		Πανεπιστημιακής και άνω (n=138)	
	M.O.	T.A.	M.O.	T.A.
1. Συναισθηματική εξάντληση	2.54	1.27	2.89	1.33
2. Αποπροσωποποίηση	2.13	1.19	2.04	1.30
3. Επιτεύγματα	5.12	0.87	5.23	0.85

Συμπεράσματα

Στην παρούσα έρευνα βρέθηκε ότι το φύλο, η ηλικία, η οικογενειακή κατάσταση, το είδος απασχόλησης και το επίπεδο σπουδών δεν επιδρούν στους παράγοντες του ΣΕΕ και άρα δεν αποτελούν μεταβλητές πρόβλεψης του ΣΕΕ. Τα αποτελέσματα της έρευνας φάνηκε να διαφέρουν με αυτά άλλων ερευνών που εξέταζαν τις παραπάνω μεταβλητές σε διαφορετικούς επαγγελματικούς τομείς. Αντίθετα, φάνηκε τα αποτελέσματα να ταιριάζουν με αυτά της έρευνας του Koustelios (2001), ο οποίος διεξήγαγε έρευνα στον ίδιο επαγγελματικό κλάδο, αλλά στον δημόσιο τομέα. Ενδεχόμενα, ένας εργαζόμενος στον κλάδο της παροχής υπηρεσιών αθλητισμού, να μην εμφανίζει ΣΕΕ είτε εργάζεται στο δημόσιο, είτε στον ιδιωτικό τομέα και να επιδρά το περιεχόμενο της εργασίας, το οποίο διαφέρει από άλλους επαγγελματικούς κλάδους, στην μη εμφάνιση του ΣΕΕ, είτε να υπάρχει σχέση με τους παράγοντες που αναφέρονται στο περιβάλλον εργασίας του εν λόγω κλάδου. Οι παραπάνω μεταβλητές αναμένεται να εξεταστούν σε μελλοντική έρευνα, ούτως ώστε να υπάρχει μία ολοκληρωμένη εικόνα για το ΣΕΕ.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Αντωνίου, Α.Σ., & Ξένου, Μ. (2008). Επιδράσεις της επαγγελματικής εξουθένωσης στα επίπεδα γενικής υγείας των εργαζόμενων και τις στρατηγικές αντιμετώπισης του στρες, στο *BURNOUT – Σύνδρομο Επαγγελματικής εξουθένωσης, Ερευνητικές Προσεγγίσεις* (Επιμ. Αλέξανδρος-Σταμάτιος Αντωνίου), Θεσ/νίκη: University Studio Press.

Διεθνής

Koustelios, A. (2001). Burnout among Greek sport center employees. *Sport Management Review*, 4, 151–163.

Maslach, C., & Jackson, S.E. (1981). The measurement of experienced burnout. *Journal of Occupational Behavior*, 2, 99-115.

Maslach, C., Jackson, S.E., & Leiter, M.P. (1996). *Maslach Burnout Inventory Manual 3rd ed.* Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.

ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΑ

Γεωργίου, Ι.,¹ Κουστέλιος, Α.,² Αντωνίου, Α-Σ.,³ Κοσμάς, Ι.⁴

¹ ΔΜΠΣ, ΤΕΦΑΑ, ΔΠΘ/ΠΘ

² ΤΕΦΑΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

³ ΠΤΔΕ, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

⁴ ΔΟΠΑΠ Παπάγου-Χολαργού

Εισαγωγή

Σύμφωνα με τον ορισμό που διατυπώθηκε στο καταστατικό του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) (1946), η υγεία είναι «η κατάσταση της πλήρους σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας και όχι μόνον η απουσία ασθένειας ή αναπηρίας». Σύμφωνα με τη διακήρυξη της Οττάβα (1986) του ΠΟΥ, οι παράγοντες που συντελούν στην υγεία αναφέρονται σε δημογραφικούς και κληρονομικούς (φύλο, ηλικία), σε παράγοντες διαβίωσης (κατοικία, γεωργία και διατροφή, εκπαίδευση, εργασιακό περιβάλλον, ανεργία, υπηρεσίες υγείας κλπ.) και σε γενικότερες κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές συνθήκες (WHO, 1986). Στην ίδια διακήρυξη αναφέρεται ότι η προαγωγή υγείας αναφέρεται στη διαδικασία, κατά την οποία τα άτομα γίνονται ικανά να αναπτύξουν ένα είδος ελέγχου και προσαρμογής πάνω στους προαναφερθέντες παράγοντες, με απώτερο στόχο τον έλεγχο πάνω στην υγεία τους και τη βελτίωσή της (WHO, 1986).

Μία από τις βασικές προτεραιότητες του ΠΟΥ είναι η διαμόρφωση ενός υγιεινού εργασιακού περιβάλλοντος. Λόγω της δυναμικής του οργανωτικού περιβάλλοντος, η αναβάθμισή του οδηγεί τους εργαζόμενους στη διαμόρφωση υγιεινών στάσεων και συμπεριφορών, με αποτέλεσμα τη θετική επίδραση πάνω στην υγεία τους (McPartland, 1991). Ωστόσο, μέχρι σήμερα στη χώρα μας, δεν έχει γίνει μία πρώτη προσέγγιση στο εργασιακό περιβάλλον κάποιου εργασιακού κλάδου, ώστε να γίνει καταγραφή του ελέγχου των παραγόντων που συμβάλουν στην προαγωγή της υγείας, από μέρους των εργαζόμενων. Ένας επαγγελματικός κλάδος στον οποίο επίσης δεν έχει διερευνηθεί η προαγωγή υγείας είναι ο κλάδος των αθλητικών οργανισμών και επιχειρήσεων.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνηθεί την προαγωγή υγείας, όπως αυτή ορίζεται από τον ΠΟΥ – ως έλεγχος παραγόντων και κατ' επέκταση έλεγχος της υγείας - των εργαζόμενων σε ιδιωτικά γυμναστήρια.

Μεθοδολογία

Δείγμα: Στην έρευνα συμμετείχαν 205 εργαζόμενοι σε ιδιωτικά γυμναστήρια του νομού Αττικής, από τους οποίους οι 104 (50.7%) ήταν άντρες και οι 101 (49.3%) ήταν γυναίκες. Ως προς την ηλικία των συμμετεχόντων, το 82.9% (81 άντρες και 89 γυναίκες) ανήκαν στην κατηγορία ηλικιών από 18 - 37 ετών και το 17.1% (23 άντρες και 12 γυναίκες) κατατάσσονταν στις ηλικίες από 38 - 67 ετών.

Εργαλεία μέτρησης: Το ερωτηματολόγιο που χορηγήθηκε ήταν το Δημογραφικό ερωτηματολόγιο

(Γεωργίου, 2010), το οποίο περιέχει γενικές ερωτήσεις σχετικά με το φύλο, την ηλικία των συμμετεχόντων, την ειδικότητα, τα χρόνια εξάσκησης τους επαγγέλματος και εργασίας στην τωρινή υπηρεσία, την εκπαίδευσή τους και την οικογενειακή τους κατάσταση. Ακόμη, περιείχε ερωτήματα σχετικά με την Προαγωγή υγείας (Γεωργίου, 2012), όπως αν καπνίζουν ή πίνουν αλκοόλ, αν βρίσκουν χρόνο να χαλαρώσουν και να αναπαύονται στον ελεύθερο χρόνο, αν ελέγχουν το βάρος του σώματός τους, αλλά και ερωτήματα που αξιολογούν αντίζοα γεγονότα (ασθένεια), κ.ά.

Διαδικασία συλλογής δεδομένων: Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με σταδιακή και τυχαία δειγματοληψία και με απάντηση σε ερωτηματολόγια αυτο-αναφοράς. Οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν για τον προαιρετικό χαρακτήρα της συμμετοχής τους και την ανωνυμία των ερωτηματολογίων.

Στατιστική ανάλυση: Η στατιστική ανάλυση πραγματοποιήθηκε με αναλύσεις περιγραφικής στατιστικής, απόλυτες και σχετικές συχνότητες, Μέσους Όρους (Μ.Ο.) και Τυπικές Αποκλίσεις (Τ.Α.).

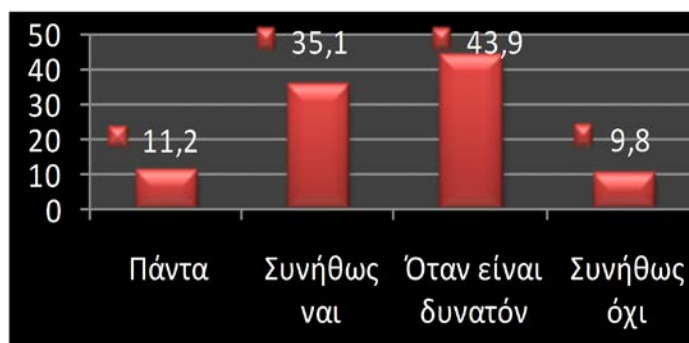
Αποτελέσματα

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των στατιστικών αναλύσεων όσον αφορά τους επιμέρους τομείς της προαγωγής υγείας: α) άσκηση και διατήρηση βάρους, β) κάπνισμα και αλκοόλ, γ) δεύτερη απασχόληση, δ) ελεύθερος χρόνος και ε) κατάσταση υγείας και στρεσογόνα γεγονότα. Οι παραπάνω μεταβλητές συσχετίζονται με τη διάσταση του φύλου και το καθεστώς εργασίας.

Άσκηση και βάρος σώματος. Από το σύνολο των υπαλλήλων γυμναστηρίου, ανεξαρτήτως φύλου και καθεστώτος εργασίας, το 82% (167 άτομα) δηλώνουν ότι διατηρούν ένα επιθυμητό επίπεδο βάρους σχεδόν πάντα, το 12.7% (26 άτομα) το διατηρούν μερικές φορές και μόνο το 5.3% (11 άτομα) αναφέρουν ότι σχεδόν ποτέ δεν το διατηρούν. Η πλειοψηφία (78.9%, 161 άτομα) δηλώνει ότι ασκείται συστηματικά, το 14.9% (30 άτομα) αναφέρουν ότι ασκούνται όσο είναι δυνατόν, ή περιστασιακά και το 6.4% (13 άτομα) δεν ασκούνται ή ασκούνται σπάνια.

Κάπνισμα και αλκοόλ. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, το 32.4% (66 άτομα) των συμμετεχόντων δηλώνουν ότι καπνίζουν, με την πλειοψηφία (45.7%, 32 άτομα) να καπνίζει 1-10 τσιγάρα την ημέρα, το 44.3% (31 άτομα) 11-20 τσιγάρα την ημέρα και οι υπόλοιποι (3 άτομα) πάνω από 20 τσιγάρα την ημέρα. Το 42.4% (87 άτομα) αναφέρουν ότι καταναλώνουν αλκοόλ και η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (97.1%, 198 άτομα) δεν αναφέρει αλλαγές στη συνηθισμένη συμπεριφορά σχετικά με την κατανάλωση αλκοόλ. Ο μέσος όρος κατανάλωσης αλκοόλ είναι 1.39 μονάδες, περίπου μία μονάδα μεγάλου ποτηριού μπίρας, ή ποτηριού κρασιού ή μία μεζούρα ποτού.

Δεύτερη απασχόληση. Σημαντικό ποσοστό των υπαλλήλων των γυμναστηρίων (46.8%, 96 άτομα) δηλώνει ότι απασχολείται εκτός της βασικής εργασίας με μέσο χρόνο εργασίας Μ.Ο.= 8.34 και τυπική απόκλιση Τ.Α.= 10.45 ώρες εργασίας την εβδομάδα. Οι άντρες (Μ.Ο.= 10.47, Τ.Α.= 11.36) εργάζονται περισσότερες ώρες από τις γυναίκες (Μ.Ο.= 6.15, Τ.Α.= 8.96), $F(1, 204) = 9.11, p < ,01$. Δεν βρέθηκαν διαφορές στο μέσο όρο δεύτερης απασχόλησης ως προς το καθεστώς εργασίας.

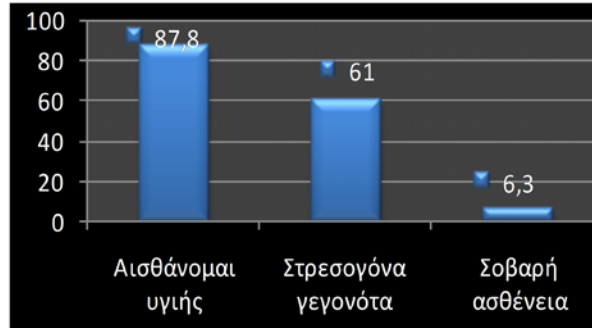

Γράφημα 1. Ποσοστά συμμετεχόντων ανάλογα με τη διάθεση ελεύθερου χρόνου για χαλάρωση και ανάπαυση.

Ελεύθερος χρόνος. Περίπου 1 στους 10 υπαλλήλους (11.2%-23 άτομα), ανεξαρτήτως φύλου και καθεστώτος εργασίας, δηλώνει ότι πάντα βρίσκει αρκετό ελεύθερο χρόνο για ανάπαυση και χαλάρωση, το

35.1% (72 άτομα) αναφέρουν ότι συνήθως βρίσκουν χρόνο για χαλάρωση, το 43.9% (90 άτομα) δηλώνουν ότι χαλαρώνουν όταν είναι δυνατόν και το 9.8% (20 άτομα) αναφέρουν ότι δεν βρίσκουν χρόνο για ανάπαυση και χαλάρωση (γράφημα 1). Το 94.6% (194 άτομα) δηλώνουν ότι βρίσκουν χρόνο να ασχοληθούν με ευχάριστες ερασιτεχνικές δραστηριότητες, οι οποίες σε μεγάλο ποσοστό (60%) έχουν σχέση με την εργασία. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσονται και οι κοινωνικές σχέσεις με τους συναδέλφους (89.3%, 183 άτομα).

Υγεία και στρεσογόνες καταστάσεις. Το μεγαλύτερο ποσοστό (87.8%, 180 άτομα) των συμμετεχόντων δηλώνουν ότι αισθάνονται αρκετά υγιείς επί του παρόντος, το 61% (125 άτομα) αναφέρουν ότι έχουν αντιμετωπίσει στρεσογόνα γεγονότα τους τελευταίους μήνες και το 6.3% (13 άτομα) κάποια σοβαρή ασθένεια (γράφημα 2).

Γράφημα 2. Ποσοστά συμμετεχόντων ανάλογα με την κατάσταση της υγείας και τα στρεσογόνα γεγονότα ζωής τους τελευταίους μήνες.

Συμπεράσματα

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνήσει εάν και κατά πόσο οι εργαζόμενοι σε ιδιωτικά γυμναστήρια, διατηρούν μία κουλτούρα προαγωγής υγείας. Οι εργαζόμενοι δείχνουν να κάνουν, στην πλειοψηφία τους μία σωστή διαχείριση των ατομικών τους παραμέτρων, όπως ο έλεγχος του βάρους τους, η κατανάλωση αλκοόλ και νικοτίνης, της συστηματικής ή της περιστασιακής άσκησης, σε υψηλά επίπεδα. Επίσης, αν και είναι σε υψηλά επίπεδα η δεύτερη εργασία με αρκετές ώρες εβδομαδιαία, κυρίως για τους άντρες, προσπαθούν να χαλαρώνουν ή να απασχολούνται σε ευχάριστες δραστηριότητες, ακόμα και με τη συμμετοχή φίλων. Παρόλη τη δεδομένη κατάσταση της χώρας, οι εργαζόμενοι του κλάδου, δηλώνουν ότι αισθάνονται αρκετά υγιείς, παρόλο που έχουν βιώσει πρόσφατα κάποιο στρεσογόνο γεγονός. Προτείνεται στο μέλλον η ερευνητική προσπάθεια να στραφεί προς τη διερεύνηση της συμμετοχικής κουλτούρας και στη ταυτοποίηση-διαχείριση των περιπτώσεων κακής ψυχικής υγείας στους εργαζόμενους σε αθλητικού οργανισμούς και επιχειρήσεις γενικότερα.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- Γεωργίου, Ι. (2010). Το Σύνδρομο Επαγγελματικής Εξουθένωσης σε εργαζόμενους σε ιδιωτικά γυμναστήρια του νομού Αττικής. Αδημοσίευτη Μεταπτυχιακή Διατριβή. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού, Σπάρτη, 2010.
- Γεωργίου, Ι. (2012). Η σχέση του Συνδρόμου Επαγγελματικής Εξουθένωσης και των Στρατηγικών Αντιμετώπισης του Στρες με τα Επίπεδα Γενικής Υγείας σε εργαζόμενους σε ιδιωτικά γυμναστήρια. Αδημοσίευτη Μεταπτυχιακή Διατριβή. Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, ΤΕΦΑΑ ΔΠΘ/Π.Θ., Τρίκαλα, 2012.

Διεθνής

- WHO, Strengthening mental health promotion, Geneva 2001 (Fact sheet no. 220).
- McPartland, P. A. (1991). Promoting health in the workplace. Harwood Academic, Chur.
- Problems in Europe (2001-2003), http://europa.eu.int/comm/health/ph_projects/2001/promotion/promotion_project_2001_full_en.htm#7; Mental Health Promotion and Prevention Strategies for

Coping with Anxiety, Depression and Stress related disorders in Europe (2001-2003).
WHO. (1986). The Ottawa Charter for Health Promotion. 1st International Conference on Health Promotion, Ottawa, 21 November 1986.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΙΑΣ ΕΚ ΤΩΝ ΚΟΡΥΦΑΙΩΝ Π.Α.Ε ΤΗΣ SUPERLEAGUE

Δρίβας, Α.

ΤΕΦΑΑ, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ένα από τα βασικά προβλήματα στον αθλητισμό (σε διοικητικό επίπεδο), είναι η ασάφεια που περιβάλλει τις αρμοδιότητες των μελών της διοίκησης μίας Π.Α.Ε. Για τη διερεύνηση του θέματος αυτού έγινε μία προσπάθεια αξιολόγησης του οργανογράμματος μίας εκ των κορυφαίων Π.Α.Ε. της χώρας, της Π.Α.Ε ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟΣ), προκειμένου να διαπιστωθεί σε τι επίπεδο βρίσκεται αυτό το βασικό κομμάτι του αθλητικού μάντζεμντ στο Ελληνικό ποδόσφαιρο. Το κριτήριο για να χαρακτηριστεί αυτή η εταιρεία κορυφαία, είναι οι διακρίσεις και οι τίτλοι που έχει αποκτήσει σε αγωνιστικό επίπεδο, καθώς και η συνέπεια και η τυπικότητά της στο επικοινωνιακό κομμάτι (από τις λίγες Π.Α.Ε που και απάντησαν έγκαιρα, άλλα και δέχθηκαν να διαθέσουν τις απαραίτητες πληροφορίες). Για την αξιολόγηση του συγκεκριμένου οργανογράμματος διερευνήθηκαν οργανωτικές δομές άλλων ομάδων από την Ευρώπη και την Αμερική και πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση της βιβλιογραφίας σε έρευνες που έγιναν στο παρελθόν και αφορούσαν στη σύγκριση της δομής ομάδων από διάφορα πρωταθλήματα και διαφορετικού οικονομικού επιπέδου. Διαπιστώθηκε ότι ένα από τα πλεονεκτήματα του συγκεκριμένου οργανογράμματος είναι η αναλυτικότερη παρουσίαση όλης της ιεραρχίας διοίκησης (διευθύνσεις και γραφεία), αλλά και όλων των εξωτερικών συνεργατών της εταιρίας, πράγμα που δεν υπάρχει σε άλλες περιπτώσεις (New York Red Bulls). Ακόμα, θα πρέπει να αναφερθεί πως ο Παναθηναϊκός είχε άμεσα διαθέσιμο το οργανογράμμα του για οποιονδήποτε επικοινωνούσε μαζί του, ενώ υπήρχαν πολλές ομάδες (κυρίως ευρωπαϊκές) που είτε χαρακτήριζαν το συγκεκριμένο αρχείο υψηλής εμπιστευτικότητας, είτε δεν διέθεταν. Επίσης υπήρχε ομάδα που στο οργανογράμμα της χρησιμοποιούσε τα ονόματα των υπαλλήλων της αντί να αναφέρουν το γραφείο όπου ανήκουν, ή την ιδιότητα που φέρουν (FC Manchester United). Το παράδοξο που παρατηρείται είναι πως ενώ φαίνεται ότι ο διοικητικός τομέας της εταιρίας βρίσκεται σε πολύ υψηλό επίπεδο, το αγωνιστικό κομμάτι φαίνεται να υστερεί τα τελευταία χρόνια, γεγονός που πιθανόν να οφείλεται σε ελλείψεις στο υλικό και τεχνικό κομμάτι της ομάδας (αθλητικές εγκαταστάσεις ή χαμηλού επιπέδου προπονητές). Δεδομένων όλων των παραπάνω συμπεραίνεται πως η Π.Α.Ε. ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟΣ αποτελεί πρότυπο στο διοικητικό τομέα για όλες τις υπόλοιπες ελληνικές ομάδες, οι οποίες θα μπορούσαν να ακολουθήσουν το διοικητικό της σύστημα.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΣΥΛΟΥ - ΠΡΟΤΥΠΟ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ - ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Σομπόνη, Κ.

Τμήμα Επιστήμης & Τεχνολογίας Τηλεπικοινωνιών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Εισαγωγή

Οι διαδικασίες που σχετίζονται με τη λειτουργική αναδιοργάνωση οργανισμών και επιχειρήσεων αποτελούν θέμα αιχμής στη σύγχρονη Ελληνική πραγματικότητα, που έχει αναδειχθεί ως επιτακτική ανάγκη, κυρίως στο Δημόσιο Τομέα και επιταγή των στόχων της δημοσιονομικής τους προσαρμογής.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να παρουσιάσει με τη μορφή οργανογραμμάτων: α) την υφισταμένη κατάσταση της Υπηρεσίας Ασύλου, β) την προτεινόμενη λειτουργική αναδιοργάνωση με βάση τις ευρωπαϊκές προτεραιότητες και πολιτικές και τις εθνικές προτεραιότητες και πολιτικές για λειτουργική αναδιοργάνωση του Δημοσίου Τομέα και γ) το προτυποποιημένο οργανογράμμα ενός αθλητικού οργανισμού με προτάσεις για την εφαρμογή / αξιοποίησή του.

Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ήταν η ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας σε θέματα διοίκησης επιχειρήσεων - οργανισμών, καθώς και η εξέταση της εφαρμοσιμότητας και της πρακτικής αξιοποίησης της θεωρητικής γνώσης των επιμέρους στοιχείων της λειτουργικής αναδιοργάνωσης στο περιβάλλον των αθλητικών οργανισμών.

Συμπεράσματα

Από την ανάλυση της υφισταμένης κατάστασης προέκυψαν τα εξής συμπεράσματα: α) το οργανόγραμμα στην υφισταμένη μορφή του διαθέτει επιρροές από τη δομή και τη λειτουργική οργάνωση της Ελληνικής Αστυνομίας (μη δημόσια πολιτική υπηρεσία), β) είναι διαρθρωμένο σε επίπεδο (αυτοτελών) Τμημάτων, υπαγόμενων απευθείας στη Διευθύντρια της Υπηρεσίας, η οποία ως εμπειρογνώμων σε θέματα Ασύλου βρίσκεται σε ρόλο Ειδικού Γραμματέα, γ) η διάρθρωση σε επίπεδο Τμημάτων δημιουργεί προβλήματα συντονισμού, συνεργασίας, αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας. Στο δεύτερο οργανόγραμμα απεικονίζεται η προτεινόμενη λειτουργική αναδιοργάνωση του φορέα, ώστε να μπορεί να επιτελέσει αποτελεσματικά το ρόλο και τις αρμοδιότητές του, σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές και εθνικές προτεραιότητες και πολιτικές (διάρθρωση σε επίπεδο Διευθύνσεων, σύσταση νέων Τμημάτων, σαφής επανακαθορισμός των σχέσεων και της αλληλεπίδρασης μεταξύ των διάφορων επιπέδων διοίκησης, αναδιοργάνωση κατά τα πρότυπα δημόσιας πολιτικής υπηρεσίας). Στο τρίτο οργανόγραμμα καταδεικνύεται η μεταφερσιμότητα (transferability) και εφαρμοσιμότητα (feasibility) του πρότυπα επεξεργασμένου οργανογράμματος στο πλαίσιο λειτουργίας ενός αθλητικού οργανισμού.

Λέξεις κλειδιά: *Λειτουργική αναδιοργάνωση οργανισμών, φορείς δημοσίου, αθλητικοί οργανισμοί.*

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΦΟΣΙΩΣΗΣ ΩΣ ΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Τάχης, Σ.,¹ Τζέτζης, Γ.,² Λαΐος, Α.,¹ Πετρόγιαννης, Η.³

¹ ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

² ΤΕΦΑΑ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

³ Τμήμα Μάρκετινγκ, Π.Α.Ε. Π.Α.Ο.Κ.

Εισαγωγή

Στο χώρο του αθλητικού μάρκετινγκ πολλές θέσεις έχουν καταγραφεί από ερευνητές αναφορικά με τον διαχωρισμό στη μέτρηση της ψυχολογικής δέσμευσης και της αφοσίωσης ως στάση. Σύμφωνα με τους Heere και Dickson (2008), η δέσμευση είναι μία εσωτερική ψυχολογική κατάσταση του μυαλού ενός ατόμου για ένα αντικείμενο, ενώ η αφοσίωση ως στάση είναι το αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης μεταξύ αρνητικών εξωτερικών αλλαγών και εσωτερικής ψυχολογικής σύνδεσης.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η μέτρηση του βαθμού επιρροής της ψυχολογικής δέσμευσης και της αφοσίωσης ως στάση των φιλάθλων ενός επαγγελματικού σωματείου στην καταναλωτική τους συμπεριφορά.

Μεθοδολογία

Δείγμα: Στην έρευνα συμμετείχαν 650 φίλαθλοι ενός επαγγελματικού ποδοσφαιρικού σωματείου.

Όργανο μέτρησης: Για τη μέτρηση της αφοσίωσης ως στάση χρησιμοποιήθηκε η Κλίμακα μέτρησης της αφοσίωσης ως στάση σε μία ομάδα (Attitudinal Loyalty to Team Scale-ALTS) των Heere και Dickson (2008). Για τη μέτρηση της ψυχολογικής δέσμευσης χρησιμοποιήθηκε η μονοδιάστατη κλίμακα των Funk, Filo, Beaton, και Pritchard (2009). Η καταναλωτική συμπεριφορά των φιλάθλων μετρήθηκε με ερωτήματα που αφορούσαν στην παρακολούθηση προγραμμάτων μέσω των ΜΜΕ, στη συχνότητα συζήτησης με φίλους θεμάτων που αφορούν στην ομάδα τους, στη συμμετοχή σε σύνδεσμο φιλάθλων και στην αγορά

εισιτηρίου διαρκείας. Ανάλυση των δεδομένων: Έγινε ανάλυση παλινδρόμησης μεταξύ της ψυχολογικής δέσμευσης, της αφοσίωσης ως στάση και της καταναλωτικής συμπεριφοράς των φιλάθλων.

Αποτελέσματα

Η ψυχολογική δέσμευση των φιλάθλων είχε στατιστικά σημαντική συνεισφορά στην πρόβλεψη της παρακολούθησης προγραμμάτων μέσω των MME ($t = 5.168, p < 0.05$), της συχνότητας συζήτησης με φίλους θεμάτων που αφορούν την ομάδα τους ($t = 10.203, p < 0.05$), της συμμετοχής σε σύνδεσμο φιλάθλων ($t = -2.419, p < 0.05$) και της αγοράς εισιτηρίου διαρκείας ($t = -7.176, p < 0.05$). Επίσης, η αφοσίωση ως στάση είχε στατιστικά σημαντική συνεισφορά μόνο στην πρόβλεψη της παρακολούθησης προγραμμάτων μέσω των MME ($t = 3.879, p < 0.05$), της συχνότητας συζήτησης με φίλους θεμάτων που αφορούν στην ομάδα τους ($t = 8.373, p < 0.05$) και της αγοράς εισιτηρίου διαρκείας ($t = -2.221, p < 0.05$).

Συζήτηση

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων φάνηκε ότι η ψυχολογική δέσμευση των φιλάθλων μπορεί να προβλέψει την καταναλωτική τους συμπεριφορά, δηλαδή οι ψυχολογικοί και συναισθηματικοί δεσμοί των φιλάθλων με την ομάδα τους επηρεάζουν την καταναλωτική τους συμπεριφορά. Όσον αφορά στην πρόβλεψη της καταναλωτικής συμπεριφοράς των φιλάθλων από την αφοσίωση τους ως στάση, διαπιστώθηκε ότι η εμμονή στην ομάδα τους και η αντίσταση στην αλλαγή της πιθανόν να επιδρούν σημαντικά στην καταναλωτική συμπεριφορά τους.

Συμπέρασμα

Οι ειδικοί του μάρκετινγκ των αθλητικών επαγγελματικών σωματείων θα μπορούσαν να εφαρμόσουν μεθόδους που έχουν ως στόχο την αύξηση της ψυχολογικής δέσμευσης των φιλάθλων με την ομάδα τους. Επίσης, να διατηρήσουν τις επίμονες στάσεις των φιλάθλων για την ομάδα τους αμετάβλητες και σταθερές στον χρόνο μέσω της διαρκούς και ελεγχόμενης πληροφόρησης.

Ειδικά Θέματα

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΠΕΛΜΑΤΙΑΙΩΝ ΠΙΕΣΕΩΝ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΑΘΛΗΤΕΣ ΠΟΔΗΛΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

Μανωλάκου¹, Σ., Μπαλτόπουλος², Π., Τσιρώνη³, Μ., Στεργιούλας¹, Α.

¹ Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² ΤΕΦΑΑ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

³ Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Έρευνες έχουν δείξει, ότι η μέτρηση των πιέσεων του πέλματος, έχει στόχο τη διάγνωση προβλημάτων του άκρου ποδός. Αν αυτό γίνει μέχρι την προεφηβική ηλικία, μπορεί να βοηθήσει σε πολύ μεγάλο βαθμό με τη χρήση κατάλληλης θεραπείας στη φυσιολογική ανάπτυξη των οστών της περιοχής και την πρόληψη ανατομικών ανωμαλιών. Επίσης, η ενασχόληση με ένα άθλημα, πριν ολοκληρωθεί η σκελετική ωρίμανση, μπορεί να επηρεάσει την ανάπτυξη τόσο των οστών, όσο και των άλλων μαλακών μοριών του άκρου ποδός, με έμμεση επίδραση στην κατανομή των πιέσεων στην πελματιαία επιφάνεια. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να μελετήσει τις πελματιαίες πιέσεις σε παιδιά αθλητές ποδηλασίας και καλαθοσφαίρισης. Στη μελέτη πήραν μέρος εθελοντικά 60 παιδιά που απετέλεσαν 3 ομάδες: την ομάδα ποδηλάτου (N=20), την ομάδα καλαθοσφαίρισης (N=20) και την ομάδα ελέγχου (N=20). Η δυναμική μέτρηση των πελματιαίων πιέσεων πραγματοποιήθηκε με φορητό πελματογράφο της εταιρίας RSscan International, αποτελούμενο από μία πλατφόρμα διαστάσεων 50X40X0.8 εκατοστών, βάρους 3.2 κιλών, με τέσσερις αισθητήρες ανάλυσης ανά τετραγωνικό εκατοστό, οργανωμένους σε 64 σειρές και 64 στήλες. Οι διαστάσεις των αισθητήρων είναι 0.75X0.5 εκατοστά και επιτρέπουν την ακριβή ανάλυση των μεταβολών των πιέσεων κάτω από τις υπό μελέτη περιοχές του πέλματος. Σε όλα τα άτομα που πήραν μέρος στην παρούσα μελέτη, καταγράφηκε η μέγιστη πίεση σε N/cm² κατά τη φάση στήριξης σε 10 ανατομικές ζώνες. Η ηλικία των παιδιών της ομάδας ποδηλασίας ήταν 10.8±1.9 έτη, της ομάδας καλαθοσφαίρισης, 11.5±1.6 και της ομάδα αναφοράς 10.7±1.8 έτη, το ανάστημα 1.52±0.12., 1.56±0.13 και 1.55±0.11 εκατοστά, αντίστοιχα, το σωματικό βάρος 45.6±11.2, 48.6±12.1 και 50.2±9.8 κιλά, αντίστοιχα και ο ΔΜΣ 19.3±2.7 19.6±2.7 και 20.7±2.3, αντίστοιχα. Η ανάλυση της μέγιστης πίεσης σε N/cm² στις δέκα ανατομικές περιοχές του πέλματος του κυρίαρχου ποδιού για τις τρεις ομάδες των παιδιών αποκάλυψε ότι οι τρεις ομάδες διέφεραν στατιστικά στις πέντε από τις δέκα παραμέτρους. Συγκεκριμένα κατά φθίνουσα σειρά σημαντικότητας αυτές ήταν οι Meta 1, Toe 1, Meta 2, Heel Medial και Meta 3. Όπως έδειξε η ανάλυση Bonferroni, οι σημαντικές διαφορές αφορούσαν στο γεγονός ότι η ομάδα ποδηλασίας είχε σημαντικά υψηλότερες μέσες τιμές από την ομάδα ελέγχου. Η ομάδα καλαθοσφαίρισης είχε ενδιάμεσες μέσες τιμές, που δεν διέφεραν σημαντικά από τις άλλες δύο ομάδες, εκτός από την περίπτωση της μεταβλητής Meta 1, όπου διέφερε και αυτή σημαντικά από τη μέση τιμή της ομάδας ποδηλασίας.

Λέξεις κλειδιά: Πιέσεις πέλματος, οργάνωση μετρήσεων, παιδιά, ποδηλασία, καλαθοσφαίριση, πελματογράφος

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΠΕΛΜΑΤΙΑΙΩΝ ΠΙΕΣΕΩΝ ΣΕ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΑΘΛΗΤΕΣ ΠΟΔΗΛΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

Μανωλάκου¹, Σ., Μπαλτόπουλος², Π., Τσιρώνη³, Μ., Στεργιούλας¹, Α.

¹ Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² ΤΕΦΑΑ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

³ Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Πολλά μυοσκελετικά προβλήματα της οσφυϊκής μοίρας της ΣΣ και των κάτω άκρων (οσφυαλγία, ισχιαλγία, οστεοαρθρίτιδα, σύνδρομο πελματιαίας απονεύρωσης, κλπ), οφείλονται σε παράγοντες που έχουν σχέση με διαφοροποίηση των φορτίσεων στις διάφορες ανατομικές ζώνες του πέλματος. Για τη διάγνωση και κατάλληλη αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών, απαιτείται έλεγχος του άκρου ποδός με πελματογράφημα. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να μελετήσει τις πελματιαίες πιέσεις σε ενήλικες αθλητές ποδηλασίας και καλαθοσφαίρισης. Στη μελέτη πήραν μέρος εθελοντικά 60 ενήλικες που απετέλεσαν 3 ομάδες: την ομάδα ποδηλάτου (N=20), την ομάδα καλαθοσφαίρισης (N=20) και την ομάδα ελέγχου (N=20). Η δυναμική μέτρηση των πελματιαίων πιέσεων πραγματοποιήθηκε με φορητό πελματογράφο της εταιρίας RSscan International, αποτελούμενο από μία πλατφόρμα διαστάσεων 50X40X0.8 εκατοστών, βάρους 3.2 κιλών, με τέσσερις αισθητήρες ανάλυσης ανά τετραγωνικό εκατοστό, οργανωμένους σε 64 σειρές και 64 στήλες. Οι διαστάσεις των αισθητήρων

είναι 0.75X0.5 εκατοστά και επιτρέπουν την ακριβή ανάλυση των μεταβολών των πιέσεων κάτω από τις υπό μελέτη περιοχές του πέλματος. Σε όλα τα άτομα που πήραν μέρος στη παρούσα έρευνα, καταγράφηκε η μέγιστη πίεση σε N/cm² κατά τη φάση στήριξης σε 10 ανατομικές ζώνες. Η ηλικία των ενηλίκων της ομάδας ποδηλασίας ήταν 34.0±8.6 έτη, της ομάδας καλαθοσφαίρισης, 32.4±6.9 και της ομάδας αναφοράς 33.2±10.2 έτη, το ανάστημα 1.78±0.07, 1.88±0.07 και 1.81±0.05 εκατοστά, αντίστοιχα, το σωματικό βάρος 78.1±10.8, 92.6±14.2 και 86.2±14.8 κιλά, αντίστοιχα, και ο ΔΜΣ 24.7±2.4, 26.4±3.8 και 26.3±4.0, αντίστοιχα. Η πολυμεταβλητή ανάλυση διακύμανσης (MANOVA) έδειξε ότι ο παράγοντας «ομάδα» παρουσίασε σημαντική επίδραση στο σύνολο των μεταβλητών (Hotelling's trace = 0.733, $F_{20,94} = 1.72$, $p=0.043$). Τα επιμέρους F-test με βαθμούς ελευθερίας 2 και 57 ανέδειξαν ότι οι τρεις ομάδες διέφεραν στατιστικά σημαντικά στις τρεις από τις δέκα παραμέτρους και συγκεκριμένα κατά φθίνουσα σειρά σημαντικότητας, αυτές ήταν οι Meta 1, Toe 1 και Meta 3. Η μετα-ανάλυση με τη δοκιμασία Bonferroni, κατέγραψε στατιστικά σημαντική διαφορά στην ομάδα ελέγχου σε σύγκριση με αυτή της ποδηλασίας, ενώ στην περίπτωση της Meta 3 1, στατιστικά σημαντική διαφορά παρατηρήθηκε στην ομάδα ελέγχου σε σχέση με αυτή της καλαθοσφαίρισης. Επίσης, παρατηρήθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά στην ομάδα ελέγχου, αφού και στις 3 συγκρίσεις είχε μικρότερη μέση τιμή.

Λέξεις κλειδιά: Πιέσεις πέλματος, οργάνωση μετρήσεων, ενήλικες, ποδηλασία, καλαθοσφαίριση, πελματογράφος

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΦΛΕΓΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΑΘΗΡΟΣΚΛΗΡΩΣΗΣ ΣΕ ΒΟΗΘΟΥΣ ΠΡΟΠΟΝΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΑΓΩΝΑ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

Ζέρβα¹, Α., Μπαλτόπουλος² Π., Τσιρώνη³, Μ. Στεργιούλας¹, Α.

¹ Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² ΤΕΦΑΑ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

³ Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Είναι παραδεκτό ότι το εργασιακό στρες ενοχοποιείται για μία σειρά επιδράσεων στα περισσότερα συστήματα του ανθρώπινου σώματος. Οι βοηθοί προπονητές καλαθοσφαίρισης αναπτύσσουν έντονο στρες κατά τη διάρκεια ενός αγώνα. Ο σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει την επίδραση του στρες ενός επίσημου αγώνα καλαθοσφαίρισης σε δείκτες φλεγμονής και σε παράγοντες κινδύνου αθηροσκλήρωσης, σε 19 βοηθούς επαγγελματίες προπονητές καλαθοσφαίρισης. Τριάντα λεπτά πριν την έναρξη επίσημων αγώνων του Ελληνικού επαγγελματικού πρωταθλήματος καλαθοσφαίρισης της Α1 κατηγορίας ανδρών και 30 λεπτά μετά το πέρας των αγώνων, έγιναν αιμοληψίες και προσδιορίστηκε η γενική αίματος, οι κυτοκίνες IL-1β, IL-6, IL-8, IL-12p70 και TNF-α, η κορτιζόλη και ο αριθμός των λευκοκυττάρων. Μετά την ανάλυση των αποτελεσμάτων με δοκιμασία t-test κατά ζεύγη παρατηρήθηκαν τα εξής: α) Σημαντική αύξηση στην απόλυτη ($p < 0.003$) και ποσοστιαία ($p < 0.001$) συγκέντρωση των ουδετερόφιλων, β) σημαντική μείωση στις συγκεντρώσεις της αιμοσφαιρίνης ($p < 0.02$), του αιματοκρίτη ($p < 0.027$), της απόλυτης ($p < 0.003$) και ποσοστιαίας ($p < 0.001$) συγκέντρωσης των λεμφοκυττάρων, καθώς και της ποσοστιαίας αναλογίας των μονοκυττάρων ($p < 0.02$), γ) δεν παρατηρήθηκαν διαφορές στις μέσες συγκεντρώσεις του αριθμού των λευκών αιμοσφαιρίων, των αιμοπεταλίων και της συγκέντρωσης των μονοκυττάρων, δ) αν και υπήρξε μία βαθμιαία μείωση στις μέσες συγκεντρώσεις των κυτοκινών μετά τον αγώνα, δεν παρατηρήθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές και ε) δεν παρατηρήθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές στις συγκεντρώσεις της κορτιζόλης μετά τον αγώνα. Αν και τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης έδειξαν ότι το ψυχολογικό οξύ στρες ενός επαγγελματικού αγώνα καλαθοσφαίρισης, μεταβάλλει τους δείκτες φλεγμονής και κάποιους παράγοντες κινδύνου που σχετίζονται με την κατάσταση των αρτηριών, εν τούτοις απαιτούνται περαιτέρω έρευνες με μεγαλύτερο αριθμό ατόμων για να επιβεβαιωθούν αυτές οι επιδράσεις.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΣΚΛΗΡΥΝΣΗ ΚΑΤΑ ΠΛΑΚΑΣ

Μακρή, Σ., Τραυλός, Α. Κ., Μουντάκης, Κ., Στεργιούλας, Α.

Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η σκλήρυνση κατά πλάκας (Σ.Κ.Π.) είναι μία χρόνια φλεγμονώδης, αυτοάνοση, απομυελινωτική νόσος του κεντρικού νευρικού συστήματος (ΚΝΣ). Χαρακτηρίζεται από καταστροφή των νευραξόνων,

με συνέπεια την ημιτελή ή την ατελή μετάδοση πληροφοριών από νευράξονα σε νευράξονα. Κύριο γνώρισμα της νόσου αποτελεί η δημιουργία αντισωμάτων εναντίον της μυελίνης, τα οποία δρουν επιλεκτικά, καταστρέφοντας συγκεκριμένες κάθε φορά περιοχές του προστατευτικού περιβλήματος (μυελίνη) των νευρικών ινών του εγκεφάλου και του νωτιαίου μυελού, σχηματίζοντας “πλάκες απομυελίνωσης”. Οι πλάκες αυτές παρεμποδίζουν την ομαλή μετάβαση της πληροφορίας μεταξύ των τμημάτων του ΚΝΣ, με αποτέλεσμα τη δυσλειτουργία του. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η καταγραφή της ποιότητας ζωής πασχόντων από Σ.Κ.Π.. Στην έρευνα συμμετείχαν 195 ασθενείς (77 άνδρες και 117 γυναίκες), που απάντησαν στο σταθμισμένο στην Ελληνική γλώσσα ερωτηματολόγιο MSQOL-54. Η μέση ηλικία των ασθενών ήταν τα 42.16 ± 10.12 έτη, νοσούσαν κατά μέσο όρο 11.26 ± 7.37 έτη, ενώ το 49.7% των ασθενών έπασχε από υποτροπιάζουσα μορφή της νόσου. Η ανάλυση των δεδομένων έδειξε ότι η συνολική σωματική υγεία των ασθενών, συγκέντρωσε μικρότερη βαθμολογία (47.80 ± 20.15), σε σχέση με τη συνολική ψυχική υγεία (55.61 ± 21.65), ενώ τη μεγαλύτερη βαθμολογία συγκέντρωσε η κλίμακα της γνωστικής λειτουργικότητας σε ποσοστό 74.97 ± 23.07 . Στη σύγκριση μεταξύ των κλιμάκων του MSQOL-54 και επιλεγμένων μεταβλητών, διαπιστώθηκαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων, στην κλίμακα της σεξουαλικής λειτουργικότητας ($p < 0.019$). Επίσης, παρατηρήθηκαν στατιστικές σημαντικές διαφορές μεταξύ των τριών ομάδων που αντιστοιχούν στη χρονιότητα της νόσου (1-13, 14-26 και 27-40 έτη), για τη συνολική σωματική ($p < 0.012$) και ψυχική υγεία ($p < 0.005$).

Λέξεις κλειδιά: Σκλήρυνση κατά πλάκας, ποιότητα ζωής, άλγος, ερωτηματολόγιο ποιότητας ζωής

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΙΜΟΤΗΤΑΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΠΝΟΥ ΚΑΙ ΑΛΚΟΟΛ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΠΡΟΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΕ ΜΕΤΕΦΗΒΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ, ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Μπαρμπαγιάννη, Έ¹, Τραυλός, Α. Κ², Καλοκαιρινού, Α³, Σαγλάς, Α¹, Ζυγά, Σ¹.

¹ Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

³ Τμήμα Νοσηλευτικής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σκοπός της παρούσας μελέτης αποτελεί η διερεύνηση των παραγόντων εκείνων οι οποίοι επιβαρύνουν την υγεία ατόμων μετεφηβικής ηλικίας, με επικέντρωση στη χρήση καπνού και αλκοόλ, ειδικά σε ότι αφορά στους τρόπους πρόβλεψης υιοθέτησης της εν λόγω συμπεριφοράς καθώς και της συχνότητάς της, ώστε να εντοπίζονται τόσο οι μελλοντικοί χρήστες καπνού και αλκοόλ όσο και οι ομάδες υψηλού κινδύνου, δηλαδή τα άτομα εκείνα που οδηγούνται σε καταχρήσεις. Στη βάση του ερευνητικού μέρους της μελέτης βρίσκεται η Θεωρία της Προσχεδιασμένης Συμπεριφοράς (Ajzen, 1991), οι άξονες της οποίας είναι προς διερεύνηση. Συγκεκριμένα, αξιολογούνται, εκτός των δημογραφικών παραμέτρων, οι συμπεριφορικές αντιλήψεις, δηλαδή οι στάσεις προς τη συμπεριφορά χρήσης καπνού και αλκοόλ, οι υποκειμενικές κανονιστικές αντιλήψεις και οι αντιλήψεις ελέγχου, δηλαδή η αυτοαποτελεσματικότητα και ο αντιληπτός συμπεριφορικός έλεγχος. Περαιτέρω διερευνάται η πρόθεση των υποκειμένων να συνεχίσουν ή να ξεκινήσουν χρήση καπνού και αλκοόλ στο μέλλον και αξιολογείται η συμπεριφορά τους. Το δείγμα αποτελείται από 138 φοιτητές μετεφηβικής ηλικίας, 18-25 ετών και των δύο φύλων, όλων των Σχολών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και του ΤΕΙ Καλαμάτας (και του παραρτήματος Σπάρτης). Για το σκοπό της έρευνας σταθμίστηκε ερωτηματολόγιο, στη βάση του προαναφερόμενου θεωρητικού μοντέλου και τη διεξαγωγή δύο πιλοτικών μελετών. Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν τη σημαντικότητα εφαρμογής και στον αθλητικό χώρο με τον σχεδιασμό κατάλληλων αθλητικών πρωτογενών προληπτικών παρεμβάσεων σε φοιτητές μη χρήστες καπνού και αλκοόλ αλλά και αθλητικών προγραμμάτων δευτερογενούς και τριτογενούς πρόληψης σε βαρείς χρήστες καπνού και αλκοόλ καθώς και άτομα υψηλού κινδύνου, ή/και σε αθλητές.

Λέξεις κλειδιά: Προσχεδιασμένη συμπεριφορά, αυτοαποτελεσματικότητα, συμπεριφορικός έλεγχος

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΑΣΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΧΡΟΝΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

Χανιά¹, Μ., Κωσταντινάκος², Π., Τούντας³, Ι., Τζιαφέρη⁴, Στ., Τσιρώνη⁴, Μ.

¹ Γενικό Νοσοκομείο Σπάρτης

² Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

³ Ε.Ο.Φ

⁴ Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Εισαγωγή

Η ποιότητα ζωής έχει πολυδιάστατο χαρακτήρα εμπεριέχοντας τις ανάγκες και τις επιθυμίες των ανθρώπων (Σεβαστάκη & Δίλινας, 2005; Γείτονα, Καρόκης, Κυριόπουλος, Λιονής, Σισσούρας, & Υφαντόπουλος, 2004). Οι κλασικοί κοινωνικοοικονομικοί δείκτες ποιότητας ζωής καλύπτουν μέρος της αντικειμενικής διάστασης που δεν επαρκούν στο χώρο της υγείας, με αποτέλεσμα να σχεδιαστούν ειδικοί δείκτες και εργαλεία εκτίμησης (Βαλάσση-Αδάμ, 2001; Fayers & Machin, 2000; Υφαντόπουλος & Σαρρής, 2001). Η αντίληψη των ίδιων των ασθενών για την κατάσταση της υγείας τους και το πώς αυτή επηρεάζει τη ζωή τους, διαφοροποιείται σημαντικά από τις παρατηρήσεις των επαγγελματιών υγείας, γεγονός που έχει οδηγήσει στη χρήση, όλο και πιο συχνά, εργαλείων για την εκτίμηση των υποκειμενικών διαστάσεων της σχετιζόμενης με την υγεία ποιότητας ζωής (ΣΥΠΖ) (Νάκου, 2001; Van Der Wilk & Jansen, 2005). Η μυϊκή ενδυνάμωση και γενικότερα η σωματική άσκηση βελτιώνει την ισορροπία, μειώνοντας τις πτώσεις στους υπερήλικες και βελτιώνοντας έτσι τη λειτουργικότητά τους (WHO, 2002, 2003). Το πιο σημαντικό όμως αποτέλεσμα είναι ότι μέσα από τους προαναφερόμενους μηχανισμούς όχι μόνο αυξάνεται η διάρκεια ζωής, αλλά βελτιώνεται και η ποιότητά της.

Σκοπός

Να διερευνηθεί η συλλογική ερμηνεία της ποιότητας ζωής και ο ρόλος της άσκησης σε αυτή, καθώς και η σχετική εικόνα που έχουν τα άτομα με χρόνια νοσήματα μέσω της υποκειμενικής τους αντίληψης. Ειδικότερα διερευνήθηκε ποια είναι η άποψη των ατόμων με χρόνια νοσήματα για την ποιότητα ζωής, και ο ρόλος της άσκησης σε αυτή και αν υπάρχουν διαφυλικές διαφορές ως προς τη ΣΥΠΖ.

Υλικό-Μέθοδος

Στην παρούσα μελέτη συμμετείχαν 133 άτομα, τα οποία συμπλήρωσαν τα ακόλουθα, σταθμισμένα στην ελληνική γλώσσα, ερωτηματολόγια: 1. σύντομη έκδοση του διεθνούς ερωτηματολογίου για τη φυσική δραστηριότητα (IPAQ) 2. Η σύντομη έκδοση για την ποιότητα ζωής (SF-36) με 36 ερωτήσεις που αφορούν 8 διαστάσεις της ποιότητας ζωής και εξετάζει τη φυσική λειτουργία, τον σωματικό πόνο, την υγεία, τη ζωτικότητα, την κοινωνική λειτουργία, τη διανοητική υγεία καθώς και τη φυσική και συναισθηματική κατάσταση. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε κατά την περίοδο 2009-2010. Η συλλογή των ερωτηματολογίων έγινε σε μονάδες τεχνητού νεφρού στα γενικά νοσοκομεία Σπάρτης, Άργους, Τρίπολης, Καλαμάτας, σε μονάδες μεσογειακής αναμίας, σε ογκολογικά τμήματα, σε παθολογικά και διαβητολογικά, εξωτερικά ιατρεία. Τα κριτήρια συμμετοχής των εθελοντών στη μελέτη ήταν: α) τα άτομα να είναι άνω των 18 ετών, β) το μορφωτικό επίπεδο τους, τουλάχιστον αποφοίτου δημοτικού σχολείου έτσι, ώστε να γίνονται αντιληπτές οι ερωτήσεις των ψυχομετρικών εργαλείων και να αποφεύγεται η διαδικασία μέτρησης του δείκτη νοητικής ικανότητας (IQ) των εξεταζόμενων, κάτι που θα επιβάρυνε περισσότερο τη διαδικασία μελέτης των εξεταζόμενων, λόγω της έκτασης των ερωτηματολογίων, γ) η εθελοντική συμμετοχή τους. Η λήψη απόφασης για την πληρότητα των προϋποθέσεων συμμετοχής στην έρευνα έγκειτο στους ερευνητές της παρούσας μελέτης. Τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν από τα ίδια τα άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα σε πλαίσιο επιλογής τους, με ταυτόχρονη καταγραφή και των δημογραφικών τους στοιχείων, καθώς και στοιχείων από τα ατομικά τους ιστορικά υγείας, που αναφέρονται στα ακόλουθα χρόνια νοσήματα: Σακχαρώδης διαβήτης, χρόνια νεφρική ανεπάρκεια, υπέρταση. Επίσης, προηγήθηκε ενημέρωση του σκοπού της μελέτης και διαβεβαίωση για το απόρρητο και την ανωνυμία της διαδικασίας. Το κάθε άτομο δημιούργησε έναν απόρρητο, ατομικό κωδικό και με αυτόν θα συμμετείχε στην έρευνα (αντί του ονοματεπωνύμου του). Εξάλλου, όλη τη διαδικασία τη διεκπεραίωσε το ίδιο άτομο, οπότε μειώνονταν οι πιθανότητες για διαρροή πληροφοριών και διασφαλιζόταν πλαίσιο με αυξημένο κλίμα εμπιστοσύνης μεταξύ των ερευνητών και των ατόμων που θα έπαιρναν μέρος στην έρευνα. Περιγραφική και επαγωγική ανάλυση έλαβε χώρα. Οι μέσες τιμές (mean), οι τυπικές αποκλίσεις (Standard

Deviation=SD), οι διάμεσοι (median) και τα ενδοτεταρτημοριακά εύρη (interquartile range) χρησιμοποιήθηκαν για την περιγραφή των ποσοτικών μεταβλητών. Οι απόλυτες (N) και οι σχετικές (%) συχνότητες χρησιμοποιήθηκαν για την περιγραφή των ποιοτικών μεταβλητών. Για τη σύγκριση αναλογιών χρησιμοποιήθηκε το Pearson's χ^2 test ή το Fisher's exact test όπου ήταν απαραίτητο. Για τη σύγκριση ποσοτικών μεταβλητών μεταξύ δυο ομάδων χρησιμοποιήθηκε το Student's t-test. Για τη σύγκριση ποσοτικών μεταβλητών μεταξύ περισσότερων από δυο ομάδων χρησιμοποιήθηκε ο παραμετρικός έλεγχος ανάλυσης διασποράς (ANOVA). Για τον έλεγχο του σφάλματος τύπου I, λόγω των πολλαπλών συγκρίσεων χρησιμοποιήθηκε η διόρθωση κατά Bonferroni σύμφωνα με την οποία το επίπεδο σημαντικότητας είναι 0.05/κ (κ= αριθμός των συγκρίσεων). Για τον έλεγχο της σχέσης δυο ποσοτικών μεταβλητών χρησιμοποιήθηκε ο συντελεστής συσχέτισης του Pearson (r). Η ανάλυση γραμμικής παλινδρόμησης (linear regression analysis) με τη διαδικασία διαδοχικής ένταξης/αφαίρεσης (stepwise) χρησιμοποιήθηκε για την εύρεση ανεξάρτητων παραγόντων που σχετίζονται με τις διάφορες κλίμακες από την οποία προέκυψαν συντελεστές εξάρτησης (β) και τα τυπικά σφάλματά τους (standard errors=SE). Τα επίπεδα σημαντικότητας είναι αμφίπλευρα και η στατιστική σημαντικότητα τέθηκε στο 0,05. Για την ανάλυση χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πρόγραμμα SPSS (έκδοση 17.0).

Αποτελέσματα

Η μέση ηλικία του δείγματος ήταν τα 47.6 έτη. Το 51.1% των συμμετεχόντων ήταν γυναίκες και το 33.8% των συμμετεχόντων ήταν πτυχιούχοι ΤΕΙ/ΑΕΙ. Περισσότεροι από τους μισούς (53%) εργάζονταν 6-8 ώρες την ημέρα. Το 68.9% των συμμετεχόντων θεώρησε ότι το εισόδημά του δεν είναι επαρκές για τις βιοτικές και προσωπικές του ανάγκες. Οι κυριότεροι παράγοντες σύμφωνα με τους συμμετέχοντες για καλή ποιότητα ζωής είναι η υγεία και η ψυχική ηρεμία (85.7% και 50.4% αντιστοίχως). Το 53.4% των συμμετεχόντων είχε κάποιο πρόβλημα υγείας και το 52.6% έπαιρνε φάρμακα. Οι άντρες είχαν σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό μέτρια/υψηλή σωματική δραστηριότητα σε σύγκριση με τις γυναίκες ($p=0.002$). Επίσης, οι συμμετέχοντες με μέτρια/υψηλή σωματική δραστηριότητα είχαν στατιστικά σημαντική μικρότερη ηλικία σε σύγκριση με τους συμμετέχοντες με χαμηλή σωματική δραστηριότητα ($p=0.002$). Οι συμμετέχοντες με κάποιο πρόβλημα υγείας είχαν σε στατιστικά σημαντικό χαμηλότερο ποσοστό μέτρια/υψηλή σωματική δραστηριότητα σε σύγκριση με τους συμμετέχοντες που δεν είχαν κάποιο πρόβλημα υγείας ($p=0.001$). Ακόμα, οι συμμετέχοντες που έπαιρναν φάρμακα είχαν σε σημαντικά χαμηλότερο ποσοστό μέτρια/υψηλή σωματική δραστηριότητα σε σύγκριση με τους συμμετέχοντες που δεν έπαιρναν φάρμακα ($p=0.001$). Επίσης, υπήρξε στατιστικά σημαντική, θετική συσχέτιση μεταξύ σχεδόν όλων των διαστάσεων ποιότητας ζωής. Οπότε όσο αυξάνεται η ποιότητα ζωής ως προς κάποια διάσταση τόσο βελτιώνεται ως προς και όλες τις υπόλοιπες.

Συμπέρασμα

Στην παρούσα μελέτη η θετική επίδραση της άσκησης στην ποιότητα ζωής σχετίζεται με το ακόλουθο προφίλ: Άνδρες με μέσο όρο ηλικίας 46.7 έτη με ανώτερο επίπεδο εκπαίδευσης, με ημερήσια απασχόληση 6 έως 8 ώρες χωρίς να τηρούν κάποια φαρμακευτική αγωγή. Ως ποιότητα ζωής μπορεί να ορισθεί ο συγκερασμός των κοινωνικών και προσωπικών συνιστωσών που είναι υπεύθυνος για τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των δυνατοτήτων εξέλιξης των ανθρώπων. Παρά το ρευστό εννοιολογικό υπόβαθρο, την αδυναμία ανθρώπινης παρέμβασης και την υποκειμενικότητα πολλών επιπέδων της ποιότητας ζωής, η επιστημονική τεκμηρίωση και ανάδειξη των κρίσιμων όρων βελτίωσης των συνθηκών ζωής μπορεί να αποδειχθεί αναγκαίο εργαλείο χάραξης πολιτικών για την προαγωγή της υγείας.

Βιβλιογραφία

- Βαλάσση-Αδάμ, Ε. (2001). Κλινική εκτίμηση της ποιότητας ζωής. *Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής* 18(3), 216-217.
- Γείτονα, Μ., Καρόκης, Α., Κυριόπουλος, Γ., Λιονής, Χ., Σισσούρας, Α., & Υφαντόπουλος, Γ. (2004). *Η αναζήτηση της ποιότητας στην υγεία και τη φροντίδα υγείας*. Αθήνα, Αττικής: Παπαζήσης.
- Fayers, P. M., & Machin, D. (2000). *Quality of Life – Assessment, Analysis and Interpretation*. West Sussex, England: John Wiley & Sons Ltd.
- Νάκου, Σ. (2001). Η εκτίμηση της ποιότητας ζωής στο χώρο της υγείας. *Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής* 18(3), 254-266.
- Σεβαστάκη, Ε., & Δίλιντας, Α. (2005). Ποιότητα ζωής και ποιότητα στις υπηρεσίες υγείας: ο τρόπος αλληλεπίδρασης. *Επιθεώρηση Υγείας*, 97, 50-53.
- Υφαντόπουλος, Γ., & Σαρρής, Μ. (2001). Σχετιζόμενη με την υγεία ποιότητα ζωής (μεθοδολογία

- μέτρησης). *Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής*, 18(3), 218-229.
- Van Der Wilk, E. A., & Jansen, J. (2005). Lifestyle related risks: are trends in Europe converging? *Public Health* 119, 55-66.
- WHO (2002). *Obesity and overweight. Global strategy on diet, physical activity and health.*
- WHO (2003). *Physical activity. Global strategy on diet, physical activity and health.*

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΖΩΗΣ ΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΦΛΕΓΜΟΝΗ

Μαγγανά, Μ.¹, Κουγιουμτζή-Δημολιάνη, Δ.-Ε.¹, Πιστικού, Α.-Μ¹, Ζυγά, Σ.¹, Ιωαννίδης, Α.¹, Κολοβός, Π.¹, Πανουτσόπουλος, Γ.¹, Διονυσοπούλου, Μ.², Τσιρώνη, Μ.¹, Ρόχας Χιλ, Α. Π.¹

¹ Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² Γενικό Νοσοκομείο Σπάρτης

Εισαγωγή: Η παχυσαρκία και η σπλαχνική εναπόθεση του λίπους είναι αποτέλεσμα αλληλεπίδρασης του γονιδιακού υπόβαθρου και του περιβάλλοντος. Αυτά συσχετίζονται με την ανάπτυξη φλεγμονής με επακόλουθο το μεταβολικό σύνδρομο. **Σκοπός** της μελέτης ήταν η συσχέτιση της νεανικής παχυσαρκίας με τον τρόπο ζωής, τη φλεγμονή και την πρώιμη εμφάνιση μεταβολικού συνδρόμου. **Μέθοδοι:** Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε σε 80 ενήλικες (19±3 ετών). Μετρήθηκαν οι δείκτες: ύψος, βάρος, δείκτης σωματικής μάζας (ΔΜΣ), περίμετρος μέσης (ΠΜ) και τρόπος ζωής χρησιμοποιώντας ερωτηματολόγια. Έγινε προσδιορισμός του σακχάρου του αίματος, του λιπιδαιμικού προφίλ, της CRP και της γενικής αίματος. **Αποτελέσματα:** Το 9.58% των ατόμων ήταν παχύσαρκα (ΔΜΣ>30) και 21.91% υπέρβαρα (ΔΜΣ 25-29). Το 22.64% των γυναικών και 35.71% των ανδρών είχαν κεντρική εναπόθεση λίπους. Κατά την εξαγωγή του συντελεστή συσχέτισης του Spearman ανάμεσα στους παρακάτω παράγοντες βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις των μελετημένων μεταβλητών (p-value <0.005): α) Η αύξηση του ΔΜΣ αυξάνει το σάκχαρο και τα λεμφοκύτταρα, μειώνει την HDL και μειώνεται με την άσκηση και την κατανάλωση φρούτων. β) Η αυξημένη περίμετρο μέσης αυξάνει το σάκχαρο, τα μονοκύτταρα και την CRP και μειώνεται με την κατανάλωση φρούτων. γ) Το κάπνισμα αυξάνει την LDL, τα τριγλυκερίδια και τη χοληστερίνη. δ) Η έλλειψη άσκησης αυξάνει το σάκχαρο, τα λεμφοκύτταρα και μειώνει την HDL. ε) Η έλλειψη ύπνου φαίνεται να αυξάνει τη σπλαχνική εναπόθεση λίπους και το ΔΜΣ κυρίως στα κορίτσια, αυξάνει το σάκχαρο, τη χοληστερίνη, την LDL και αυξάνει το ποσοστό των λευκών αιμοσφαιρίων και την CRP. στ) Η έλλειψη ύπνου αυξάνει επίσης το άγχος και την ψυχική κατάπτωση η οποία μεταβάλλει αρνητικά το λιπιδαιμικό προφίλ, το σάκχαρο και αυξάνει τους δείκτες φλεγμονής. ζ) Η κατανάλωση αλκοόλ αυξάνει τη χοληστερίνη, τα τριγλυκερίδια και ταυτόχρονα μειώνει την HDL. η) Η κατανάλωση φρούτων μειώνει την LDL, τα μονοκύτταρα και αυξάνει την HDL. **Συμπεράσματα:** Οι μεταβολικές διαταραχές που προέρχονται από την παχυσαρκία σχετίζονται άμεσα με τους δείκτες της οξείας φλεγμονής και καθορίζονται κυρίως από τη διατροφή, τη φυσική δραστηριότητα και τον τρόπο ζωής. Ο ύπνος έχει ζωτική σημασία και συνδέεται ορμονικά με τη διατήρηση της ομοιόστασης βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Η έλλειψη ύπνου προκαλεί σωματικό και ψυχολογικό στρες. Οι διαταραχές στον μεταβολισμό των υδατανθράκων και των λιπιδίων, που προκύπτουν από την έλλειψη ύπνου συνδέονται με αυξημένα επίπεδα και αντίσταση στην ινσουλίνη, με την αυξημένη δράση του συστήματος των ενδοκαναβινοειδών, την ενεργοποίηση των ορεξιογόνων οδών και την αύξηση της εναπόθεσης του λίπους.

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Βούλγαρη, Μ., Βούλγαρη, Χ., Στεργιούλας, Α., Αντωνοπούλου, Π., Κυπραίος, Γ.

Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Διαταραχές επικοινωνίας παρουσιάζει ένας σημαντικός αριθμός παιδιών, καθώς η γλωσσική τους συμπεριφορά δεν είναι αναμενόμενη για τη χρονολογική τους ηλικία. Ένα παιδί με κάποια διαταραχή επικοινωνίας, συμπεριλαμβάνεται σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο Ειδικής Αγωγής (Ν. 2817/2000 ΦΕΚ 78/Α) στα άτομα με εκπαιδευτικές ανάγκες. Οι περιπτώσεις αυτές θεωρούνται πολύ σοβαρότερες διαγνωστικά και θεραπευτικά, καθώς επηρεάζουν περισσότερο την καθημερινότητα και

τη μελλοντική εξέλιξη του παιδιού, κάνοντας το να έρθει αντιμέτωπο με άλλου είδους προβλήματα που σχετίζονται με τη συμπεριφορά, τη κοινωνικοποίηση και τη ψυχοσυναισθηματική του ισορροπία, καθώς η επικοινωνία είναι η κύρια μέθοδος καθιέρωσης και απόκτησης κοινωνικών σχέσεων, αλλά και την προσπάθεια του για μάθηση προκαλώντας στη συνέχεια τη σχολική αποτυχία. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διαπίστωση των ειδών των διαταραχών που αφορούν στην επικοινωνία ενός παιδιού, τα αίτια αλλά και πιθανές θεραπευτικές προσεγγίσεις αυτών, καθώς επίσης και η επισήμανση του τρόπου με τον οποίο μπορεί να επιδράσει θετικά ο αθλητισμός σε αυτές τις διαταραχές. Για την εκπόνηση εργασίας χρησιμοποιήθηκαν έρευνες από το χώρο τόσο των βιβλίων, των περιοδικών και των εγκυκλοπαιδειών ξένων και Ελλήνων συγγραφέων. Τα παιδιά με διαταραχές επικοινωνίας εμφανίζουν φτωχότερη ψυχοκοινωνική ανάπτυξη, χαμηλή αυτοεκτίμηση και αυτοαντίληψη και μειωμένους στόχους σε σχέση με τα παιδιά χωρίς διαταραχές. Αν η διάγνωση γίνει σε μικρή ηλικία, τότε μία συνολική αντιμετώπιση του προβλήματος θα συμβάλλει στην αποφυγή συναισθηματικών προβλημάτων, τα οποία, όταν αναπτύσσονται οδηγούν ακόμα και σε ψυχιατρικές διαταραχές στην εφηβεία ή στην ενήλικη ζωή. Σύμφωνα με τους περισσότερους ερευνητές ο αθλητισμός μπορεί να συνεισφέρει στην αντιμετώπιση διαταραχών επικοινωνίας στη προσχολική ηλικία, κυρίως γιατί συμβάλλει και στην ανάπτυξη της προσωπικότητας. Είναι κατανοητό πόσο σημαντικό προνόμιο είναι για κάθε άνθρωπο η επικοινωνία, για αυτό θα πρέπει να διασφαλίζεται με το καλύτερο δυνατό τρόπο και τις καλύτερες βάσεις από την αρχή της ζωής του. Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός διαταραχών αύξουσας σοβαρότητας, όμως η σημασία της πρόληψης είναι μεγάλη, γιατί όσο πιο σύντομα επιχειρείται η θεραπεία, τόσο πιο επιτυχές είναι το αποτέλεσμα. Η προσπάθεια του καθηγητή Φυσικής Αγωγής πρέπει να επικεντρωθεί στη βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων και να ακολουθήσει ειδικές στρατηγικές, ώστε η μαθησιακή δυσκολία να μετατραπεί σε μαθησιακή ευκολία, μέσα από ευχάριστες διαδικασίες, που ουσιαστικά θα μοιάζουν με παιχνίδι. Η επανάληψη, η επεξήγηση, η υπενθύμιση και η παρακίνηση πρέπει να αποτελούν ουσιαστικά στοιχεία της εκπαίδευσης και το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα πρέπει να είναι εξατομικευμένο, ανάλογα με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο κάθε μαθητής, τις ικανότητες, τη νοημοσύνη και τα ενδιαφέροντά του.

Λέξεις κλειδιά: διαταραχές επικοινωνίας, προσχολική ηλικία, συνεισφορά αθλητισμού

ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΤΟ ΑΘΛΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ: ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Παπαχριστοφόρου, Χ., Στεργιούλας, Α.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Το Παγκράτιο είναι ένα υψηλού επιπέδου άθλημα μονομαχίας, όπου οι συναγωνιζόμενοι αθλητές πρέπει να διαθέτουν σύνθετες δεξιότητες και τελειότητα στην τακτική τους. Έτσι ο βαθμός επικινδυνότητας, παρά τη σύντομη διάρκεια ενός αγώνα, μπορεί να είναι μεγάλος. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να καταγράψει επιδημιολογικά τους τραυματισμούς στο άθλημα του Παγκρατίου. Στην έρευνα πήραν μέρος 142 αθλητές ηλικίας 21.59 ± 8.14 ετών και 68 αθλήτριες 21.71 ± 7.85 ετών. Οι άνδρες αθλητές ασχολούνταν συστηματικά με το άθλημα του παγκρατίου 5.10 ± 3.80 έτη και οι γυναίκες αθλήτριες 8.23 ± 4.51 έτη. Όλα τα άτομα του δείγματος συμπλήρωσαν ειδικό ερωτηματολόγιο που σχεδιάστηκε από τους Alonso & συν., (2009) και Junge & συν., (2008). Οι στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των μεταβλητών προσδιορίστηκαν με τη μη παραμετρική δοκιμασία χ^2 (με εφαρμογή της δοκιμασίας Fisher's, όπου κρίνονταν απαραίτητο). Πενήντα έξι από τους αθλητές (42.3 %) υπέστησαν 68 τραυματισμούς (1.94/ανά αθλητή/ανά περίοδο) και 27 από τις γυναίκες (29.7 %) υπέστησαν 37 τραυματισμούς (1.80/ανά αθλήτρια/ανά περίοδο). Πενήντα πέντε άνδρες και 19 γυναίκες υπέστησαν από ένα τραυματισμό, 11 άνδρες και 13 γυναίκες από 2 τραυματισμούς και 1 άνδρας και 3 γυναίκες από 3 τραυματισμούς. Η σύγκριση των δυο φύλων δεν αποκάλυψε στατιστικά σημαντικές διαφορές στις παραπάνω μεταβλητές. Οι περισσότεροι τραυματισμοί συνέβησαν στα άνω άκρα (50.0 %), 6.9 % στη σπονδυλική στήλη και 43.1 % στα κάτω άκρα. Το 82.4 % των τραυματισμών ήταν οξείες και το υπόλοιπο 17.6 % χρόνιοι. Το 35.3 % όλων των τραυματισμών ήταν διαστρέμματα, το 26.5 % θλάσεις, το 19.6 % κατάγματα και το 8.6 % διάφοροι άλλοι τραυματισμοί. Ο μηχανισμός τραυματισμού (34.3 %) στις περισσότερες περιπτώσεις ήταν πτώση των αθλητών στο έδαφος, ενώ η «μάχη εδάφους» προκάλεσε το 15.7 % των τραυματισμών.

Λέξεις κλειδιά: Παγκράτιο, κακώσεις, μηχανισμός τραυματισμού, διαστρέμματα, θλάσεις

ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΕ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ

Παπαχριστοφόρου, Χ., Στεργιούλας, Α.

Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σκοπός της παρούσας επιδημιολογικής μελέτης ήταν να προσδιορίσει τη συχνότητα, τον τύπο τραυματισμού, την ανατομική περιοχή, τον μηχανισμό τραυματισμού, το είδος και κόστος αποκατάστασης σε αθλητές του παγκρατίου αθλήματος, που αγωνίζονταν στα πρωταθλήματα της Ελλάδας. Εκατόν σαράντα δύο αθλητές που ήταν μέλη 14 σωματείων με τυχαία επιλογή πήραν μέρος στη μελέτη και συμπλήρωσαν ειδικό ερωτηματολόγιο που σχεδιάστηκε από τους Alonso & συν., 2009 και Junge & συν., 2008. Ως τραυματισμός θεωρήθηκε το πρόβλημα στο μυοσκελετικό σύστημα που δεν επέτρεπε τον αθλητή να συνεχίσει την προπόνηση ή τον αγώνα και έπρεπε να απουσιάσει τουλάχιστον μία ημέρα. Η μέση ηλικία των αθλητών ήταν 18.77 ± 7.29 έτη, το μέσο ανάστημα 1.71 ± 11.09 εκατοστά, το μέσο σωματικό βάρος 70.78 ± 7.29 κιλά, ο μέσος χρόνος ενασχόλησης με το άθλημα 4.54 ± 3.66 έτη και ο αριθμός των αγώνων ανά έτος 3.65 ± 1.70 . Πενήντα έξι από του αθλητές υπέστησαν 67 τραυματισμούς με μία συχνότητα 0.85/ανά αθλητή. Ο μηχανισμός τραυματισμού σε είκοσι τέσσερις περιπτώσεις ήταν πτώση στο έδαφος των αγωνιζομένων αθλητών, ενώ σε 13 κατά τη διάρκεια «μάχης εδάφους». Δέκα τρεις τραυματισμοί συνέβησαν στον ώμο, 9 στον άκρο πόδα /αστράγαλο, 8 στα δάκτυλα, 6 στο μηρό, 6 στον καρπό/μετακάρπια, ενώ σε άλλες περιοχές καταγράφηκαν ακόμα 25 τραυματισμοί. Οι περισσότερες κακώσεις ήταν διαστρέμματα, θλάσεις και κατάγματα, ενώ υψηλό ποσοστό των αθλητών τραυματιζόνταν στο κυρίαρχο άνω άκρο (49.2 %). Υψηλό ποσοστό των τραυματισμών χαρακτηριζόνταν ως οξείες, ενώ η αποκατάστασή τους επιτυγχάνονταν με κλασσική τετράδα και φυσικοθεραπευτική αγωγή. Σε μία περίπτωση όπου είχε συμβεί ρήξη των στροφών του ώμου, η αποκατάσταση πραγματοποιήθηκε χειρουργικά. Τέλος, η απουσία των αθλητών από την προπόνηση και τους αγώνες δεν διαρκούσε πολύ, ενώ το μέσο κόστος αποκατάστασης δεν ξεπερνούσε τα 50 ευρώ.

Λέξεις κλειδιά: Παγκράτιο, τραυματισμοί, μηχανισμός τραυματισμού, κατάγματα, κόστος αποκατάστασης

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΛΙΠΙΔΑΙΜΙΚΟΥ ΠΡΟΦΙΛ ΑΘΛΗΤΩΝ ΤΗΣ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

Κωστόπουλος¹, Ν., Σουγλής¹, Α., Κωστόπουλος², Π., Αποστολίδης¹, Α., Καβρουλάκης², Ε., Τοπαλίδου³, Α.

¹ ΤΕΦΑΑ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

² ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

³ Ιατρική Σχολή, Τμήμα Ορθοπαιδικής και Τραυματολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα οι σύγχρονες κοινωνίες είναι η στεφανιαία νόσος, όπου κύρια αιτία της δημιουργίας της θεωρείται η δυσλιπιδαιμία, η οποία αποτελεί προδιαθεσιακό παράγοντα εκδήλωσής της. Σύμφωνα με τα βιβλιογραφικά δεδομένα, η άσκηση βελτιώνει σημαντικά το λιπιδαιμικό προφίλ των ασκούμενων, παίζοντας σημαντικό ρόλο στην προάσπιση της υγείας τους. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση των μεταβολών που προκαλεί η αγωνιστική προσπάθεια στο λιπιδαιμικό προφίλ των αθλητών της ποδοσφαίρισης και της καλαθοσφαίρισης. Το δείγμα αποτέλεσαν συνολικά 63 άτομα, από αυτά τα 21 ήταν αθλητές της καλαθοσφαίρισης, τα 21 αθλητές της ποδοσφαίρισης και τα 21 αποτέλεσαν την ομάδα ελέγχου. Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων έγινε με ανάλυση διασποράς 3X2 (Ομάδες Σύγκρισης x Μετρήσεις) για ανεξάρτητα δείγματα με επαναλαμβανόμενες μετρήσεις στον παράγοντα Μετρήσεις (πρώτη και δεύτερη μέτρηση) για τις εξαρτημένες μεταβλητές T-C, TG, LDL-C και HDL-C. Για την περαιτέρω ανάλυση και εντοπισμό των στατιστικά σημαντικών ευρημάτων χρησιμοποιήθηκε η post hoc μέθοδος Bonferroni. Το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας ορίστηκε στο $p < 0.05$ για όλες τις στατιστικές αναλύσεις. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι, οι αθλητές της καλαθοσφαίρισης και της ποδοσφαίρισης είχαν στατιστικά σημαντικά μικρότερες τιμές ολικής χοληστερόλης (T-C) από

την ομάδα ελέγχου ($p < 0.05$). Επίσης, στατιστικά σημαντικά μικρότερες ήταν και οι τιμές των τριγλυκεριδίων (TG) που παρουσίασαν οι καλαθοσφαιριστές και οι ποδοσφαιριστές συγκρινόμενοι με την ομάδα ελέγχου ($p < 0.05$). Όσον αφορά τη χοληστερόλη των λιποπρωτεϊνών, χαμηλής πυκνότητας (LDL-C) δεν υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των τριών ομάδων, ενώ σχετικά με τη χοληστερόλη των λιποπρωτεϊνών, υψηλής πυκνότητας (HDL-C) υπήρξαν στατιστικά σημαντικά υψηλότερες τιμές των αθλητών της ποδοσφαίρισης σε σχέση με την ομάδα ελέγχου ($p < 0.05$). Συμπερασματικά, η καλαθοσφαίριση και η ποδοσφαίριση είναι αθλήματα πολύ απαιτητικά, τα οποία ασκούν ευεργετική επίδραση στο λιπιδαιμικό προφίλ των αθλητών.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ ΝΕΚΡΩΣΗΣ ΟΓΚΩΝ (TNF- α) ΣΕ ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ ΤΗΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

Κωστόπουλος¹, Ν., Σουγλής¹, Α., Κωστόπουλος², Π., Αποστολίδης¹, Α., Καβρουλάκης², Ε., Τοπαλίδου³, Α.

¹ ΤΕΦΑΑ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

² ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

³ Ιατρική Σχολή, Τμήμα Ορθοπαιδικής και Τραυματολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Μία από τις πιο σημαντικές κυτοκίνες είναι ο Παράγοντας Νέκρωσης Όγκων α (TNF- α), ο οποίος έχει ιδιαίτερη δράση καθώς συγκαταλέγεται στις λεγόμενες προφλεγμονώδεις κυτοκίνες, σ' αυτές δηλαδή που ενορχηστρώνουν και εκκινούν τις φλεγμονώδεις διαδικασίες. Σκοπός της μελέτης αυτής ήταν να διερευνήσει τις μεταβολές που προκαλεί η αγωνιστική προσπάθεια στον TNF- α σε αθλήτριες της ποδοσφαίρισης και της καλαθοσφαίρισης. Το δείγμα αποτέλεσαν 46 άτομα, από τα οποία τα 16 ήταν αθλήτριες της ποδοσφαίρισης, τα 16 ήταν αθλήτριες της καλαθοσφαίρισης και τα 14 ήταν άτομα της ομάδας ελέγχου. Οι αθλήτριες της ποδοσφαίρισης ήταν ηλικίας 21.8 ± 1.9 ετών, οι αθλήτριες της καλαθοσφαίρισης ήταν ηλικίας 22.4 ± 2.01 ετών, ενώ οι 14 ήταν άτομα της ομάδας ελέγχου ηλικίας 22.6 ± 2.1 ετών. Πραγματοποιήθηκαν δύο αιμοληψίες, τόσο στην ομάδα ελέγχου όσο και στις αθλήτριες. Η πρώτη αιμοληψία έγινε το πρωί της ημέρας του αγώνα μετά από ολονύκτια νηστεία 12 ωρών και δίχως να έχει προηγηθεί αγωνιστική προσπάθεια τις δύο προηγούμενες ημέρες, ενώ η δεύτερη αιμοληψία έγινε 8 ώρες μετά την πρώτη και αμέσως μετά από την αγωνιστική προσπάθεια. Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων έγινε με ανάλυση διασποράς 3X2 (Ομάδες Σύγκρισης x Μετρήσεις) για ανεξάρτητα δείγματα με επαναλαμβανόμενες μετρήσεις στον παράγοντα Μετρήσεις (πρώτη και δεύτερη μέτρηση) για την εξαρτημένη μεταβλητή του TNF- α . Για την περαιτέρω ανάλυση και εντοπισμό των στατιστικά σημαντικών ευρημάτων χρησιμοποιήθηκε η post hoc μέθοδος Bonferroni. Το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας ορίστηκε στο $p < 0.05$ για όλες τις στατιστικές αναλύσεις. Τα αποτελέσματα της μελέτης για την εξαρτημένη μεταβλητή TNF- α έδειξαν ότι για τις αθλήτριες της ποδοσφαίρισης και της καλαθοσφαίρισης η συγκέντρωση του TNF- α αμέσως μετά τον αγώνα κυμάνθηκε σε στατιστικά υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με τη συγκέντρωσή πριν τον αγώνα, ενώ για την ομάδα ελέγχου δεν παρατηρήθηκαν σημαντικές διαφοροποιήσεις. Από τα αποτελέσματα της έρευνας διαφαίνεται ότι ο αγώνας ποδοσφαίρισης και καλαθοσφαίρισης παίζουν σημαντικό ρόλο στη συγκέντρωση του TNF- α , ο οποίος είναι ένας σημαντικός προφλεγμονώδης δείκτης. Αυτό πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερα υπόψη από τους προπονητές ποδοσφαίρισης και καλαθοσφαίρισης σε ότι αφορά τον σχεδιασμό και την κατάρτιση προπονητικών προγραμμάτων των αθλητριών της ποδοσφαίρισης και της καλαθοσφαίρισης αντίστοιχα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΩΝ ΣΕ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

Σουγλής¹, Α., Τραυλός², Α.Κ., Σωτηρόπουλος¹, Α.Α.

¹ ΤΕΦΑΑ, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

² Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σκοπός της μελέτης αυτής ήταν να διερευνήσει την επίδραση ενός προπονητικού προγράμματος προετοιμασίας και του τρόπου δόμησής του στη βελτίωση της φυσικής κατάστασης ερασιτεχνών ποδοσφαιριστών. Το δείγμα αποτέλεσαν 18 ερασιτέχνες ποδοσφαιριστές, ηλικίας 23.2 ± 2.3 ετών,

ύψους 179 ± 3.7 cm και βάρους 74.3 ± 4.2 kg οι οποίοι υποβλήθηκαν σε εργαστηριακές - εργομετρικές αξιολογήσεις, πριν και μετά την εφαρμογή προπονητικού προγράμματος συνολικής διάρκειας 42 ημερών, κατά την προαγωνιστική περίοδο. Η αερόβια ικανότητα υπολογίστηκε σε δαπεδοεργόμετρο Technogym, Runpace 2001 με φορητό αναλυτή αερίων (K4b2, Cosmed, Italy). Η λιπομέτρηση πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο των δερματοπτυχών με δερματοπτυχόμετρο Harpenden, η μέτρηση της αναερόβιας ισχύος έγινε με τη δοκιμασία Wingate (Bar-Or, 1987) σε κυκλοεργόμετρο Monark 834 Ergometric. Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το t-test αμφίπλευρης κατανομής για επαναλαμβανόμενες μετρήσεις. Το επίπεδο σημαντικότητας ορίστηκε στο $p < 0.05$. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι μετά την εφαρμογή του προγράμματος παρατηρήθηκε μείωση του σωματικού λίπους σε ποσοστό περίπου 4.9 % ($p < 0.05$) ως αποτέλεσμα της προπόνησης προετοιμασίας, χωρίς ωστόσο να σημειωθεί αλλαγή της σωματικής μάζας των παικτών. Η VO_{2max} αυξήθηκε σε ποσοστό 11.09% ($p < 0.01$), το % $VO_{2max_{AK}}$ (αναερόβιο κατώφλι) παρέμεινε αμετάβλητο στο 74% της VO_{2max} . Ως συνέπεια της μεγαλύτερης ταχύτητας στο αναερόβιο κατώφλι (T_{AK}) μετά την περίοδο προετοιμασίας η VO_{2AK} ήταν υψηλότερη κατά 11% ($p < 0.01$). Η T_{AK} καθώς επίσης και η T_{max} βελτιώθηκαν σημαντικά ($p < 0.01$) σε ποσοστό 9.6 % και 6.1 %, αντίστοιχα. Η απόλυτη Μέγιστη Ισχύς (MI) καθώς επίσης και η Σχετική Μέγιστη Ισχύς (ΣMI) παρουσίασαν αύξηση κατά 5.14% και 5.09%, αντίστοιχα ($p < 0.05$, και $p < 0.01$, αντίστοιχα). Βελτίωση παρουσίασαν ακόμα η ελάχιστη ισχύς (EI) ($p < 0.05$) και η Σχετική Ελάχιστη Ισχύς (ΣEI) ($p < 0.05$) κατά 4.1% και 5.6%, αντίστοιχα, όπως επίσης και η ταχύτητα ποδηλάτισης χωρίς επιβάρυνση ($T_{max_{wing}}$) ($p < 0.05$). Από τα αποτελέσματα της μελέτης διαφαίνεται ότι η εφαρμογή του προπονητικού προγράμματος των 42 ημερών κατά την προαγωνιστική περίοδο, βελτίωσε σημαντικά καθοριστικές παραμέτρους της φυσικής κατάστασης των ερασιτεχνών ποδοσφαιριστών όπως τη VO_{2max} , την ταχύτητα στο αναερόβιο κατώφλι, τη μέγιστη ταχύτητα, το ποσοστό της VO_{2max} στο αναερόβιο κατώφλι και τη μέγιστη ισχύ. Τα αποτελέσματα αυτά μπορούν να βοηθήσουν όλους όσους ασχολούνται με τον σχεδιασμό και τη δόμηση των προπονητικών προγραμμάτων της προαγωνιστικής περιόδου, έτσι ώστε να δημιουργήσουν έναν καλύτερο προπονητικό σχεδιασμό για τις ομάδες τους.

Λέξεις Κλειδιά: Ποδοσφαιριστές, αερόβια ικανότητα, ποσοστό λίπους, αναερόβιο κατώφλι

ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ: ΟΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΑΘΛΗΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΚΗΣ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ

Κουλουτμπάνη¹, Κ., Στεργιούλας¹, Α., Μπαλτόπουλος², Π., Τραυλός¹, Α. Κ.

¹ Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

² ΤΕΦΑΑ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Η ανάπτυξη συνδρόμων διατροφικών διαταραχών, ιδιαίτερα στον χώρο του αθλητισμού, τα τελευταία χρόνια έχει λάβει ανησυχητικές διαστάσεις. Στις ομάδες υψηλού κινδύνου για την εμφάνιση συμπτωμάτων ανήκουν οι αθλητές και οι αθλήτριες που συμμετέχουν σε αθλήματα που απαιτούν συστηματικό έλεγχο του σωματικού βάρους και κατά συνέπεια συνδέουν το αδύνατο σώμα με την επίτευξη επιδόσεων, όπως είναι τα αγωνίσματα «εμφάνισης». Το αδιάκοπο κυνήγι επιδόσεων σε συνδυασμό με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά προσωπικότητας και η πίεση που δέχονται από το περιβάλλον για διατήρηση χαμηλού σωματικού βάρους είναι μερικοί μόνο από τους παράγοντες που οδηγούν τις αθλήτριες στην εμφάνιση προδιάθεσης για την ανάπτυξη συμπτωμάτων διατροφικών διαταραχών. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να παρουσιάσει τα σύνδρομα των διατροφικών διαταραχών και τη συχνότητα εμφάνισής τους στον αθλητισμό. Παράλληλα, η έρευνα εστίασε στα πρωτογενή αίτια πρόκλησης των διατροφικών διαταραχών, στις επιπτώσεις τους στον ανθρώπινο οργανισμό και κυρίως στα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισής τους. Προς την κατεύθυνση αυτή μελετήθηκαν οι εμπειρίες πέντε πρώην αθλητριών της ρυθμικής γυμναστικής με πολυετή πείρα και διακρίσεις στον αθλητισμό. Πραγματοποιήθηκε μία σε βάθος φαινομενολογική έρευνα μέσω ανοικτών-ημιδομημένων συνεντεύξεων, προκειμένου να γίνει κατανοητός ο τρόπος με τον οποίο τα άτομα βίωσαν τη σχέση τους με την πρόσληψη τροφής, την περίοδο ενασχόλησής τους με τον αθλητισμό. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι αθλήτριες που συμμετείχαν στη μελέτη διέτρεχαν κίνδυνο να νοσήσουν από διατροφικές διαταραχές καθώς αφενός μεν παρουσίαζαν συμπεριφορές και χαρακτηριστικά προσωπικότητας ατόμων που πάσχουν από αυτές τις διαταραχές αφετέρου φαίνεται πως υπέκυπταν στον περιορισμό ή αποκλεισμό της τροφής που δέχονταν από το περιβάλλον τους

(προπονήτριες, γονείς). Για την πρόβλεψη και τη θεραπεία των ατόμων που υποφέρουν από συμπτώματα διατροφικών διαταραχών, απαιτείται ενημέρωση, ευαισθητοποίηση αλλά και συνεχής συνεργασία όσων ασχολούνται με την ανατροφή, εκπαίδευση, εκγύμναση, θεραπεία και γενικότερα την αγωγή των νέων του πλανήτη.

Λέξεις Κλειδιά: Σύνδρομο, προσωπικότητα, σωματικό βάρος, πρόβλεψη, ευαισθητοποίηση

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ, ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ: Η ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ

Παπαδημητρίου, Ε., Αντωνοπούλου, Π., Τραυλός, Α.Κ.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Εισαγωγή

Οι άνθρωποι, ως κοινωνικά όντα, προβάλλουν το σώμα τους στην κοινωνία το οποίο αποτελεί κατά συνέπεια ένα «κοινωνικό σώμα» το οποίο επηρεάζεται και εξαρτάται από την κοινωνία (Αυγερινός, 2006). Σύμφωνα με τους Jasper και Maddocks (1992) εικόνα του σώματος είναι ο τρόπος που το άτομο βλέπει το σώμα του και το πως αισθάνεται μέσα σε αυτό. Είναι προφανές από τη σύγχρονη έρευνα και την επαγγελματική εμπειρία ότι η εικόνα του σώματος έχει ισχυρή κοινωνική βάση αλλά η διαμόρφωση τέτοιων σχέσεων δεν είναι ευκρινής (Bornholt, 1999). Παραδοσιακά για την έρευνα με αντικείμενο τη δομή της αυτοαντίληψης, η εικόνα του σώματος θεωρείται ότι σχετίζεται με την αυτογνωσία μέσω του κοινωνικού, γνωστικού και σωματικού χώρου (Byrne, 1996). Η δυσαρέσκεια για την εικόνα του σώματος κυρίως μεταξύ των γυναικών έχει ανέλθει σε ψυχολογικό και σωματικό πρόβλημα. Σημαντική πηγή μεταφοράς μηνυμάτων για το ιδεατό σώμα και την ελκυστικότητα την οποία λίγες γυναίκες μπορούν να αποκτήσουν αποτελούν τα ΜΜΕ με αποτέλεσμα να παραποιείται η εικόνα για τον εαυτό τους και να οδηγούνται σε χαμηλή αυτοεκτίμηση και κατάθλιψη (McBride, 1985) κυρίως όταν είναι σημαντικό για αυτές να φτάσουν τα προωθούμενα σωματικά πρότυπα (Salem & Emlson, 1993).

Από την άλλη πλευρά τα συνεχή πλήγματα στην αντρική αυτοπεποίθηση, η άγνοια, η έλλειψη προοπτικών για το μέλλον, η αβεβαιότητα, η γυναικεία απόρριψη, η αλλοίωση των ρόλων κι ο φόβος για λειτουργικό ευνουχισμό, πλήττει όλο και περισσότερους άντρες και η σωματική εμφάνιση είναι το μόνο "στήριγμα" που τους απομένει για κοινωνική επιβεβαίωση, αναγνώριση και προβολή (<http://www.fitnesslogic.gr>). Σύμφωνα με τον Βουκίδη (<http://www.ethnos.gr>), το ποσοστό των ανδρών στην Ελλάδα που καταφεύγει στη βοήθεια της πλαστικής χειρουργικής για να βελτιώσει την εμφάνισή του φθάνει το 20%. Το πρότυπο του λεγόμενου άντρα «metrosexual», το οποίο δανείζεται τους άλλοτε, σύμφωνα με τις κοινωνικές αντιλήψεις, θηλυκούς τρόπους περιποίησης (ειδική φροντίδα και μάσκες μαλλιών, κρέμες αντιγήρανσης κ.λπ.) αυξάνει σε επιδοκμασία ανά τον κόσμο στέλνοντας στο παρελθόν τα κλασικά στερεότυπα ανδροπρέπειας. Σύμφωνα με την Brylinsky (<http://theage.com.au>) είναι πιθανό να προωθούνται στερεότυπα για την εικόνα του σώματος των αγοριών ακόμη και μέσω βιντεοπαιχνιδιών στα οποία οι ήρωες είναι μεγαλόσωμοι και δυνατοί. Τέλος, σύμφωνα με τον Θεοδωράκη (1999) ακόμη και οι ασκούμενες γυναίκες ανησυχούν για την εικόνα του σώματός τους.

Τα παραπάνω ερευνητικά δεδομένα που παρουσιάστηκαν συνηγορούν στην άποψη του Αλεξιά (2006) ότι ο εξορθολογισμός της κοινωνικής δράσης και συμπεριφοράς επιβάλλει μία καινούρια σχέση μεταξύ της κοινωνίας και της επιστημονικής γνώσης όπου το σώμα μετατρέπεται σε ένα αντικείμενο απόλυτης διαχείρισης από τους εκάστοτε ειδικούς οι οποίοι, βάσει της επιστημονικής γνώσης που κατέχουν, καθορίζουν το επιθυμητό βάρος του και τον τρόπο εμφάνισης, ντυσίματος και συμμετοχής του στις κοινωνικές σχέσεις. Τόσο ο κίνδυνος που διατρέχει το ανθρώπινο σώμα όσο και οι οικονομικές και ψυχολογικές συνέπειες που συνδέονται όπως έχει αποδειχτεί με την αντιλαμβανόμενη εικόνα του σώματος, αλλά και το ερευνητικό κενό που παρατηρήθηκε κατά την ανασκόπηση της ελληνικής βιβλιογραφίας αποτέλεσαν την αφορμή για τη συγκεκριμένη έρευνα. Σκοπός λοιπόν της παρούσας έρευνας είναι η εκτίμηση διαφορών της αντίληψης της εικόνας του σώματος ασκούμενων και μη φοιτητών/τριών διαφορετικής πανεπιστημιακής εκπαίδευσης κάτω από το πρίσμα των τριών διαστάσεων που προκύπτουν από τη σύγχρονη βιβλιογραφία, δηλαδή το αισθητικό, το βιολογικό ή λειτουργικό και το κοινωνικό καθώς και της λειτουργίας τους ως κινήτρων για τη βελτίωση της

εικόνας του σώματός τους.

Μεθοδολογία

Δείγμα: Το δείγμα αποτελούνταν από 360 φοιτητές και φοιτήτριες σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ελληνικών πανεπιστημίων και ΑΤΕΙ. Πιο συγκεκριμένα συμμετείχαν προαιρετικά 155 φοιτητές και 205 φοιτήτριες των τμημάτων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών, νοσηλευτικής, μαθηματικού, ΜΜΕ, Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού, και Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού.

Διαδικασία: Η συλλογή των δεδομένων έγινε με ανώνυμο ερωτηματολόγιο. Πιο συγκεκριμένα το πρώτο μέρος του αφορούσε στα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτώμενων, το δεύτερο στην αντίληψή τους για την εικόνα του σώματός τους και το τρίτο στη διερεύνηση των κινήτρων που τους ωθούν να προβαίνουν σε ενέργειες για τη βελτίωση της εικόνας του σώματός τους. Οι ερωτήσεις ήταν κλειστού τύπου και χρησιμοποιήθηκε 5βάθμια κλίμακα τύπου Likert. Για την εκτίμηση της αξιοπιστίας του χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης αξιοπιστίας *Cronbach's α*. Οι τιμές α κυμαίνονταν από .70 έως .83. Για τις συσχετίσεις των μεταβλητών του ερωτηματολογίου της εικόνας σώματος και των κινήτρων για τη βελτίωσή του έγινε παραγοντική ανάλυση με τη μέθοδο των κύριων συνιστωσών και προέκυψαν τρεις παράγοντες για το κάθε ένα. Οι παράγοντες αυτοί και στις δύο περιπτώσεις αφορούσαν την αισθητική, την κοινωνική και τη βιολογική διάσταση του σώματος.

Ανάλυση Δεδομένων: Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η απλή ανάλυση διακύμανσης (ANOVA). Οι ανεξάρτητες μεταβλητές ήταν η άσκηση, η σχολή φοίτησης και το φύλο. Για τις ανάγκες της έρευνας οι σχολές ομαδοποιήθηκαν σε αθλητικού (ΤΕΦΑΑ και ΤΟΔΑ) και μη αθλητικού περιεχομένου.

Αποτελέσματα

Όλοι οι φοιτητές δέχτηκαν να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο. Εξαίρεθηκαν 8 ερωτηματολόγια με ελλιπή δεδομένα. Οι ασκούμενοι – μη ασκούμενοι φοιτητές και φοιτήτριες (ασκούμαι πολύ, ασκούμαι λίγο, ασκούμαι καθόλου) διέφεραν σημαντικά ως προς την κοινωνική ($F_{2,349} = 5.32, p < .005$) και τη βιολογική ($F_{2,349} = 127.5, p < .000$) εικόνα του σώματός τους και τη λειτουργία τους ως κινήτρων για τη συνολική βελτίωση της εικόνας τους γενικά και ως προς τα κίνητρα για τη βελτίωση της κοινωνικής ($F_{2,341} = 5.91, p < .003$) και βιολογικής ($F_{2,339} = 19.41, p < .000$) εικόνας του σώματός τους. Επίσης, στατιστικά σημαντικές διαφορές βρέθηκαν μεταξύ των φοιτητών/τριών που φοιτούσαν σε σχολές αθλητικού περιεχομένου (ΤΕΦΑΑ-ΤΟΔΑ) και των φοιτητών/τριών που φοιτούσαν σε άλλες σχολές (Νοσηλευτική, Υπόλοιπες), ως προς τη βιολογική εικόνα του σώματός τους ($F_{2,357} = 24.39, p < .000$) και τα κίνητρα για τη βελτίωσή της ($F_{2,348} = 7.81, p < .000$). Όσον αφορά στο φύλο η μοναδική σημαντική διαφορά για την εικόνα του σώματος βρέθηκε μεταξύ των μέσων όρων για την αισθητική εικόνα του σώματος ($F_{1,358} = 9.29, p < .002$). Τα δύο φύλα διέφεραν επίσης σημαντικά μεταξύ τους ως προς την άσκηση ($F_{1,351} = 5.95, p < .015$). Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες δε βρέθηκε να διαφέρουν σημαντικά στην αντίληψη για την κοινωνική και τη βιολογική εικόνα του σώματός τους ούτε και στα κίνητρα για τη βελτίωση της εικόνας του σώματός τους.

Συζήτηση - Συμπεράσματα

Βασική διαφοροποίηση της παρούσας έρευνας σε σχέση με τα υπάρχοντα ως τώρα βιβλιογραφικά ερευνητικά δεδομένα αποτελεί το γεγονός ότι η εικόνα του σώματος δεν εξετάζεται συνολικά ως μία μεταβλητή αλλά διακρίνεται στις 3 διαστάσεις της δηλαδή την αισθητική, τη βιολογική και την κοινωνική. Με βάση λοιπόν τα αποτελέσματα που προέκυψαν ως προς το φύλο συμπεραίνουμε ότι οι φοιτήτριες έχουν περισσότερο θετική εικόνα για την αισθητική παρουσίαση του σώματός τους, ενώ δε διαφέρουν με τους φοιτητές στην αντίληψη της κοινωνικής και βιολογικής τους εικόνας. Το συμπέρασμα αυτό φαίνεται εκ πρώτης όψης να βρίσκεται σε αντίθεση με την παραδοσιακή άποψη ότι οι άντρες έχουν περισσότερο θετική εικόνα για το σώμα τους από τις γυναίκες (Lowery, Kurpius, Befort, Blanks, Sollenberger, Nicron, & Huser, 2005; Bornholt, 1999), στην πραγματικότητα όμως πρόκειται για μία μόνο διάσταση της εικόνας του σώματος και άρα για μη συγκρίσιμα αποτελέσματα. Είναι επίσης γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια η περιποίηση ή «ο καλλωπισμός» τόσο των γυναικών όσο και των αντρών έχει αυξηθεί σημαντικά κάτι το οποίο προκύπτει από τους τζιρούς των εταιριών καλλυντικών αλλά και από στοιχεία των πλαστικών χειρουργών (www.ethnos.gr). Τέλος, τα ΜΜΕ τα οποία θεωρούνται σε μεγάλο βαθμό υπεύθυνα για τη χαμηλή εκτίμηση της εικόνας του σώματος των γυναικών (Domil, <http://clearinghouse.missouriwestern.edu/manuscripts/413.php>) στοχεύουν πλέον και τον άνδρα αλλάζοντας πιθανά τα σύγχρονα δεδομένα.

Παρατηρούμε επίσης ότι οι ασκούμενοι/ες φοιτητές/τριες εκτιμούν περισσότερο θετικά την κοινωνική και βιολογική παρουσίαση του σώματός τους. Είναι βέβαια αξιοσημείωτο το γεγονός ότι από τη σύγκριση των μέσων όρων προκύπτει πως στο σύνολό τους είναι περισσότερο ευχαριστημένοι από την αισθητική τους εικόνα. Η βελτίωση της εικόνας τους, επίσης, θεωρούν ότι θα επιφέρει κοινωνικά (περιλαμβανομένων και επαγγελματικών) και βιολογικά οφέλη σημαντικά περισσότερο από τους μη ασκούμενους. Σύμφωνα άλλωστε με σχετική έρευνα οι εργαζόμενοι που έχουν ελκυστική εμφάνιση βρίσκονται σε καλύτερη μισθολογική θέση από άλλους λιγότερο εμφανίσιμους. Το ίδιο ισχύει και για τους ψηλούς έναντι των κοντών (<http://www.ethnos.gr>).

Τέλος, τη σημασία της βιολογικής διάστασης του σώματος φαίνεται να εκτιμούν σημαντικά περισσότερο οι φοιτητές/τριες σχολών αθλητικού περιεχομένου. Από τα αποτελέσματα συμπεραίνουμε πως όχι μόνο έχουν καλύτερη εικόνα της βιολογικής διάστασης του σώματός τους από τους υπόλοιπους φοιτητές/τριες αλλά και θεωρούν τη βελτίωσή της σημαντικότερο κίνητρο ακόμη και από τα οφέλη της αισθητικής βελτίωσης του σώματός τους. Επιβεβαιώνεται λοιπόν η άποψη του Τσουλία (2003) πως τη βιολογική εικόνα του ανθρώπινου σώματος *την αγνοούμε εντελώς*.

Από τα ευρήματα της παρούσας εργασίας προκύπτει πως η έρευνα για την αντίληψη της εικόνας του σώματος πρέπει να εξειδικευτεί ώστε να εκτιμηθούν οι παράγοντες οι οποίοι καθορίζουν την αισθητική, κοινωνική και βιολογική εικόνα του σώματος. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η βιολογική εικόνα κατέχει την κατώτερη θέση ως κίνητρο για τη βελτίωσή του και σε συνδυασμό με τα προβλήματα υγείας τα οποία συνδέονται με τη χαμηλή εκτίμηση της εικόνας του σώματος κρίνεται σκόπιμο να δοθεί προτεραιότητα στην κατεύθυνση αυτή. Η έρευνα τέλος θα ήταν σκόπιμο να κατευθυνθεί και προς τις μικρότερες ηλικίες αφού σύμφωνα με τον Heilman (1998) η σχολική φοίτηση είναι καθοριστική για την εικόνα του σώματος και μπορεί ακόμη και να ελαχιστοποιήσει την επίδραση της οικογένειας και της κοινωνίας.

Βιβλιογραφία

- Αλεξιάς, Γ. (2006). *Κοινωνιολογία του σώματος*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Αυγερινός, Θ. (2006). *Κοινωνιολογία του αθλητισμού*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Bornholt, L. J. (1999). *Understanding the social basis of adolescent body image*. Paper presented at the Annual Conference of the American Educational Research Association. Montreal, Quebec, Canada.
- Brylinsky, J. A. (n.d.). *Boys' body image and video games*. (<http://family.go.com>).
- Byrne, B. M. (1996). *Measuring Self-Concept across the Life Span. Issues and Instrumentation*. Paper Presented at the Australian Social Psychologists Meeting, in Caberna.
- Domil, T. (n.d.). *The influence of media images upon body esteem*. <http://clearinghouse.missouriwestern.edu/manuscripts/413.php>
- Jasper, K., & Maddocks, S. (1992). Body image groups. In H. Harper-Giuffre & K. MacKenzie (Eds.). *Group psychotherapy for eating disorders* (pp. 181-199). Washington, DC: American Psychiatric Press, Inc.
- Heilman, E. E. (1998). The Struggle for self: Power and identity in adolescent girls. *Youth and Society*, 30(2), 182-208.
<http://www.fitnesslogic.gr>
<http://www.ethnos.gr>
- Θεοδωράκης, Γ. (1999). Εικόνα σώματος, σωματική κάθεξη και ψυχική υγεία. *Αθλητική Απόδοση και Υγεία, 1*, 91-110.
- Lowery, S. E., Kurpius, S. E., Befort, C., Blanks, E. H., Sollenberger, S., Nicpon, M.F., & Huser, L. (2005). Body image, self-esteem, and health-related behaviors among male and female first year college students. *Journal of College Student Development*, 46 (6), 612-623.
- McBride, L. (1985). *The Slender imbalance: An overview of body image related problems and solutions*. ERIC Document ED 260330.
- Salem, S., & Evolson, A. (1993). *Importance of ideal body image, self-esteem and depression in females*. Paper presented at the Annual Convention of the American Psychological Association. Ontario, Canada.
- Τσουlias, N. (2003). *Παιδείας εγκόμιον*. Αθήνα: Πατάκη.

Η ΑΘΛΗΣΗ ΚΑΙ Η ΑΝΑΨΥΧΗ ΩΣ ΑΝΑΠΟΣΠΑΣΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΕΘΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Σαρηγιαννίδη¹, Ε., Κωνσταντίνος¹, Π., Κατερέλος², Ι., Αλεξιάς², Γ.

¹ Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Ο σύγχρονος τρόπος ζωής κυρίως των νέων και η καθημερινή βιοματική ενασχόληση τους με την τεχνολογία και το διαδίκτυο δημιουργεί προϋποθέσεις εθισμού και εξαρτήσεων με απρόβλεπτες ψυχοσωματικές επιπτώσεις. Σκοπός της μελέτης είναι η πρόληψη και αντιμετώπιση του εθισμού, της «έξης» στο διαδίκτυο ως ένα συνθετικό μοντέλο ψυχολογικής παρέμβασης για την αντιμετώπιση της, το οποίο εισηγείται τον συγκερασμό των μεθόδων, εργαλείων και τεχνικών από διαφορετικές σχολές και προσεγγίσεις. Μεθοδολογικά προσεγγίσαμε την οικοδόμηση ενός συνθετικού μοντέλου ψυχοθεραπείας και απεξάρτησης το οποίο συγκροτεί μία θεωρητική, αλλά συγχρόνως εμπειρικής δοκιμασμένη κοινή συνιστώσα πολλών επιμέρους ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων. Συνεπώς, προτείνεται μία ολιστική προσέγγιση στην αντιμετώπιση των συμπτωμάτων και των συνεπειών τους στο σύνολο της ζωής των ατόμων, αναφορικά με την εξάρτηση και τον εθισμό στο διαδίκτυο. Η εν λόγω προσέγγιση με την σφαιρικότητα που υιοθετεί αντιμετωπίζει το αίτημα για βοήθεια σε συνάρτηση με τον ρόλο και τη θέση του ατόμου στο οικογενειακό και ευρύτερο κοινωνικό σύστημα. Συνδυάζει κάθε είδους επιστημολογικές τεχνικές που σχετίζονται με τις διατροφικές πρακτικές και τις φυσικές δραστηριότητες του ατόμου εντός του φυσικού περιβάλλοντος. Η φυσική άσκηση, η άθληση και η αναψυχή ως αναγκαίες δραστηριότητες, προτείνονται να ενταχθούν ως αναπόσπαστα τμήματα μίας ψυχολογικής θεραπείας μέσα στα πλαίσια μίας διπολικής επικέντρωσης σύμφωνα με την οποία το άτομο περιγράφεται ως ψυχοσωματική οντότητα. Με άλλα λόγια, η «απεξάρτηση» του ατόμου από την διαδικτυακή «έξη» του, προϋποθέτει την επανακοινωνικοποίηση και επαναδραστηριοποίηση του σώματος.

Η ΕΞΑΙΡΕΤΗ ΥΠΕΡΟΧΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΦΥΣΗΣ

Χίντζογλου, Θ.

Τμήμα Αθλητικής Ψυχολογίας, Εθνικό Κέντρο Αθλητικών Ερευνών, ΟΑΚΑ.

Ο ορισμός του Αριστοτέλη για την αρετή, ως μέσον ανάμεσα σε δύο ακρότητες, έχει ροή και σχέση με την ίδια την αρετή της ηθικής επιστήμης. Αποδίδοντας την καθαρή ουσία της έννοιας της αρετής, καθορίζει μεν την επίτευξή της στην πράξη, αλλά δείχνει τον ευκαιριακό χαρακτήρα του εκάστοτε χωρικού και χρονικού περιβάλλοντος, στο οποίο επιδιώκεται και από το οποίο ταυτόχρονα απορρέει (Wikipedia). Ο Αριστοτέλης ύμνησε την αρετή με το μοναδικό του ποίημα, ανάμεσα στο τεράστιο συγγραφικό του έργο, με τίτλο «Υμνος εις την αρετή»

Η Μυθολογία αναφέρεται στους άθλους του Θησέα, ο οποίος αποποιήθηκε το βασίλειό του στην Αθήνα υπέρ της Δημοκρατίας του λαού του, όπως και ο Ηρακλής πριν από αυτόν. Αμφότεροι επέλεξαν την αρετή έναντι του προσωπικού τους συμφέροντος. Ο Θησέας επισφράγισε με χορό στη Δήλο τη νίκη του επί του μεταλλαγμένου Μινώταυρου, αφού απελευθέρωσε με το μίτο της Αριάδνης το ανθρώπινα ενάρετο κάλλος ανδρείας, καθορίζοντας έκτοτε αιώνια την απόσταση μεταξύ του φοβικού Αιγυπτιακού Ζωομορφισμού από αυτό το Εύχαρη θεμέλιο ευστροφίας, έρωτα, αγάπης και εμπνευσμένου θάρρους.

Έκτοτε, μέσα στο χορό χρόνου και χώρου και ιδίως με την επιστημονικά γνωστή και κοινώς αποδεκτή ιστορικά μάχη του Μαραθώνα, θεμελιώθηκε η υπέρτατη αξία της αναλόγως μετρημένης αξιακής αρετής στους τότε κτηνώδεις χρυσοφόρους Μήδους, χωρίς την ανάγκη ενός πειθαρχημένου μέσω της βίας πειθαναγκασμένου πολιτισμού. Αλλά αντιθέτως μίας εκδηλωμένης μέθεξης Εύχαρης, άφοβης πεπαιδευμένης δημοκρατίας με γνώμονα το κοινό συμφέρον πολυτιμότερο του ατομικού που το ατομικό το καθιστά ασφαλέστερο και ανώτερο των ατομικών δυσαρμονικών επιθυμιών. Έκτοτε φρόντιζε να διδάσκει τους πολίτες οπλίτες της πολιτείας εντός ενός συνειδητοποιημένου πολιτεύματος πολιτισμού, εις το διηνεκές όπως και αρκετοί επόμενοι γνωστοί ουσιαστικά μοναδικοί στρατηγικοί άθλοι αρετής. Ας σημειωθεί ότι στο TLG Θησαυρός της Ελληνικής Γλώσσας μία από τις συχνότερες λέξεις που χρησιμοποιήθηκε στα εναπομείναντα της αρχαιότητας κείμενα της ελληνικής γραμματείας που έκφραζε και την καθημερινότητα ήταν η αναδεικνυόμενη αρετή, μέσω των μύθων, της ποίησης,

της φιλοσοφίας, των έργων τέχνης, αλλά κυρίως των ιστορικών προτύπων μίμησης.

Ο σύγχρονος αθλητισμός, όπως και ο για αρκετούς εκφυλιζόμενος σταδιακά Ολυμπισμός, μη έχοντας ως κύρια επιδίωξη την αρετή αμετανόητα έχει τις ευθύνες του για την περιφρόνηση μάλιστα με επιβράβευση στη συνεχή υπέρβαση των ανθρωπίνων ορίων, όχι μόνο για τις εντός και εκτός των αθλητικών χώρων κακώσεις, αλλά επίσης τις ατομικές και κοινωνικές στρεβλώσεις στη φύση μας, στρεβλώσεις οι οποίες οδήγησαν μέχρι και σε δύο παγκοσμίους πολέμους*. Πέραν της νοσηρότητας της βιομηχανίας του κερδοσκοπικού αυτού φαινομένου, σε περίοδο οικονομικής κρίσεως, η αναίτια μάλιστα διακύβευση τραυματισμών σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο είναι το λιγότερο και μία ασφαλιστική σπατάλη αλλά και υπολογίσιμα εργασιακό άγχος έως απουσιολόγιο που υποβαθμίζει και αποπροσανατολίζει την κοινωνική ευεξία και ουσιώδη εύχαρη παραγωγικότητα.

Επιπλέον, εν μέσω μίας λεγόμενης οικονομικής κρίσης, η οποία αντί να τιμά την αρετή, στοχεύει στο να βεβηλώνει όλο το ισοζύγιο θεμελιωδών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων έως της ίδιας της καταξιωμένης Ελευθερίας, απαξιώνει την Ελληνική Κοσμοαντίληψη μέσω των εφαρμοσμένων εν τη θεωρία και πράξη των έως τώρα αναγνωρισμένων αρετών.

Δεν διστάζουν μάλιστα να οικειοποιηθούν διάφοροι κύκλοι τα καταξιωμένα διεθνώς γραπτά ευρήματα της Ανθρωπολογικής Εταιρείας Ελλάδος (www.aee.gr) ως προς την καταγωγή του ανθρώπου, η οποία καταγωγή, μπορεί να ενοχλεί κάποιους, σύμφωνα με τα έως τώρα δεδομένα ευρήματα στο σπήλαιο των Πετραλώνων της Χαλκιδικής. Το αυτό ισχύει για την προέλευση σε επιβεβαιωμένα σχεδόν εξ υπ' αρχής ευρήματα για τη χρήση της Ελληνικής γλώσσας, τη χρήση της φωτιάς, την κατασκευή γλυπτών και αποτυπωμένες ευαισθησίες εκφραζόμενες με την παρουσία λουλουδιών.

Την εξέχουσα αυτή ανωτερότητα της ανθρώπινης φύσης μας όταν η συχνότερη λέξη ήταν η αρετή διέποντας μαθησιακά και όχι μόνο ενστικτωδώς, αποκαλύπτει η εμβριθής από τον Πρόκλον υπόμνηση εις τον Πλάτωνα Τίμαιον Γ' (155, 43) Ορφικά κείμενα:

«Γιατί αφού εννόησε τα έργα ο πατριός νους, ο αυτογενής έσπειρε μέσα σε όλα δεσμό πύρινου (πυριβριθή αρχαίο κείμενο) έρωτα και την αιτία πρόσθεσε για να μένουν ερωτευμένα στον ατέλειωτο χρόνο μα τα υφασμένα νοερώς από τον πατέρα δεν φωτίζουν σε όλους. Λόγω του έρωτα αυτού, έχουν τα πάντα μεταξύ τους εναρμονισθεί, έτσι να κρατιούνται με τον έρωτα του κόσμου, τα στοιχεία που αέναα τρέχουν».

Για 2 χιλετίες ο άνθρωπος προσπαθεί με την αγάπη να περιγράψει και πράξει σε ζητήματα που πολλές ακόμη Ελληνικές λέξεις συνδράμουν, όταν η κάθε μία κυριολεκτικά βρίθει ως απέρητο ξεχωριστό κλειδί στη συνειδητοποιημένη βελτίωση της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Είναι όμως μεγάλο το ερώτημα αν ο πολιτισμός μας μπορεί να θεωρεί στοιχείο του την επιδίωξη της υπερβολής σε οποιοδήποτε επίπεδο όταν ήταν συνειδητοποιημένο ότι ήγειρε την Νέμεση ενώ τώρα δεν υπάρχει ούτε η παιδεία της πρόληψης κακώσεων λόγω μη ενοχοποίησης της υπέρβασης των ανθρωπίνων ορίων και της περιφρόνησης αυτής της αποδεδειγμένα υγιούς στάσης ζωής.

Ός χαρίεν έστ' άνθρωπος, όταν άνθρωπος ή: Μένανδρος

ΠΟΣΟ ΕΥΧΑΡΗΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΟΤΑΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΙΝΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

* Ερώτημά μου που απαντήθηκε στην 5^η Σύνοδο από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Προετοιμασίας του Αθήνα 2004, για την τότε τρομοκρατία στην Ελλάδα και σημερινό Πρόεδρο της ΔΟΕ Ζακ Ρογκ.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΣΥΝΘΕΤΟΥ ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ ΑΛΠΙΚΟΥ ΣΚΙ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΣΚΙ

Κομπού, Σ.,¹ Κυπραίος, Γ.,¹ Γιοβάνης, Β.²

¹ Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

² ΤΕΦΑΑ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εισαγωγή

Η βασική ιδέα για την εκπόνηση της παρούσας έρευνας πηγάζει από τις επερχόμενες κλιματικές αλλαγές, οι οποίες, σύμφωνα με τη σχετική βιβλιογραφία, αναμένεται να συρρικνώσουν τη χιονοδρομική περίοδο, με δυσμενείς επιπτώσεις για το άθλημα της χιονοδρομίας καταβάσεων και τη

λειτουργία των χιονοδρομικών κέντρων. Για το λόγο αυτό οι ιθύνοντες όλων των χειμερινών αθλημάτων, οι επιστημονικοί φορείς και οι διαχειριστές των χιονοδρομικών κέντρων αναζητούν στρατηγικές προσαρμογής προκειμένου να επιτείνουν τη χιονοδρομική περίοδο, οι οποίες είναι τεχνολογικής και επιχειρηματικής φύσης.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός αυτής της έρευνας ήταν να εξετάσει το βαθμό ενδιαφέροντος για μία εναλλακτική στρατηγική προσαρμογής για τη συνέχιση του αθλήματος της χιονοδρομίας καταβάσεων, μέσω της ενοποίησής του με κάποιο άλλο άθλημα, με προτεινόμενο άθλημα το θαλάσσιο σκι. Η παρούσα έρευνα περιέλαβε δύο διαφορετικές ερευνητικές προσεγγίσεις, την ποιοτική, ή ερμηνευτική και την ιστορική - αναλυτική.

Μεθοδολογία

Για τους σκοπούς της εργασίας πραγματοποιήθηκε πρωτογενής έρευνα με: α) τη χρήση ερωτηματολογίου κλειστού τύπου, απευθυνόμενο σε άτομα του χώρου του αλπικού και θαλάσσιου σκι και β) ημι-δομημένες συνεντεύξεις με παλαιάμαχους αθλητές του επονομαζόμενου «Διάθλου με σκι» της δεκαετίας του 1970. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση, χρησιμοποιείται ως οδηγός για τη διεξαγωγή της πρωτογενούς έρευνας.

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα από την έρευνα χρησιμοποιούνται για τη διεξαγωγή συμπερασμάτων όσον αφορά στην πρότασή μας, καθώς και για την παροχή ενός θεωρητικού πλαισίου. Η δημιουργία λοιπόν ενός σύνθετου αγωνίσματος αλπικού και θαλάσσιου σκι, θα μπορούσε να έχει εφαρμογή στην Ελλάδα. Το σύνολο των εκπροσώπων τόσο του αλπικού όσο και του θαλάσσιου σκι θα είχε θετική αντίδραση σε ενδεχόμενη εμφάνιση ενός νέου σύνθετου αγωνίσματος και θα ήθελε να ασχοληθεί με αυτό σε αθλητικό επίπεδο. Ωστόσο, το μεγαλύτερο ποσοστό των αθλητών του νέου αγωνίσματος θα πρέπει να αναζητηθεί, καθώς θα βρει περισσότερους υποστηρικτές, από τον χώρο του θαλάσσιου σκι. Ο συνδυασμός του αλπικού και του θαλάσσιου σκι σε αθλητικό επίπεδο, με κατάλληλο προγραμματισμό, θα μπορούσε να είναι εφικτός. Παρόλο που τα δύο αθλήματα παρουσιάζουν πολλές διαφορές στην εκτέλεση της τεχνικής τους, τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά, τα οποία αποτελούν προϋποθέσεις τεχνικής κατάρτισης, είναι ίδια. Επιπροσθέτως, οι ανθρωπομετρικές, φυσιολογικές, μυϊκές, προπονητικές και διατροφικές απαιτήσεις των δύο αυτών αθλημάτων έχουν πολλά κοινά στοιχεία. Η σύνθεση του αλπικού σκι με το θαλάσσιο σκι, όχι μόνο μπορεί να αποτελέσει μία λύση για τη συνέχιση του αθλήματος της χιονοδρομίας καταβάσεων στο μέλλον, αλλά μπορεί να βοηθήσει στην εξυπηρέτηση οικονομικών συμφερόντων και στην αθλητική ανάπτυξη. Επομένως, η σύνθεση των δύο αθλημάτων θα μπορούσε να βρει υποστηρικτές και από τον επιχειρηματικό κόσμο. Οι εμπειρίες του παρελθόντος και η σημερινή γνώση σε σχέση με τον σχεδιασμό και την οργάνωση αθλητικών προϊόντων σε συνδυασμό με μία πληθώρα τοποθεσιών με ειδικές εγκαταστάσεις, παρέχουν τη δυνατότητα ώστε να δομηθούν γερά θεμέλια για το άθλημα αυτό. Προϋπόθεση για τη σύνθεση των δύο αθλημάτων, κατόπιν της εκφραζόμενης ζήτησης, αποτελεί η θεσμοθέτησή του από κάποιον επίσημο φορέα.

Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ «NORDIC WALKING» ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Κυριάκης, Β., Δουβής, Ι., Βρόντου, Ο., Κυριάκης, Δ.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Αντικείμενο της έρευνας ήταν οι καινοτόμες πρακτικές που προκύπτουν από την εισαγωγή του Nordic Walking στον Ελληνικό τουρισμό. Συγκεκριμένα, εξετάζεται πώς τα τεκμηριωμένα οφέλη της «πράσινης εξάσκησης - Green Exercise» και η χρήση του «Nordic Walking – NW» ως μέσο αποκατάστασης (Rehabilitation), στην Ευρώπη και διεθνώς, δημιουργούν μία νησίδα μάρκετινγκ για τον Ελληνικό περιπατητικό και θεραπευτικό τουρισμό. Για τον σκοπό της έρευνας μελετήθηκε η σχετική βιβλιογραφία της συνεισφοράς του NW στην αποκατάσταση και τα επιστημονικά δεδομένα για τα υγιεινά οφέλη από την άσκηση στο πράσινο φυσικό περιβάλλον. Η σημαντικότητα της έρευνας έγκειται στην αξιοποίηση των ευρημάτων με το συνδυασμό τους στην πράξη, ώστε να συμβάλουν στην ανάπτυξη του περιπατητικού και θεραπευτικού τουρισμού. Τα αποτελέσματα της ανασκόπησης έδειξαν ότι το NW ως εξωτερική δραστηριότητα βρίσκεται σε φάση καινοτόμου ανάπτυξης και έχει σημαντικές προοπτικές εξέλιξης. Στην αποκατάσταση ατόμων το NW είναι κατάλληλο για υπέρβαρα

άτομα, για ασθενείς με έμφραγμα μυοκαρδίου, για άτομα με τραυματισμούς ή προβλήματα στα κάτω άκρα, για ασθενείς μετά από ορθοπεδικές επεμβάσεις, για καρκινικούς ασθενείς, για άτομα με αναπνευστικά σύνδρομα, ακόμα και για τη καταπολέμηση της κατάθλιψης του στρες ή τη βελτίωση της διάθεσης.

Τα ευρήματα για την επίδραση της «πράσινης εξάσκησης» στην υγεία σχετίστηκαν με το σκοπό της μελέτης επειδή το NW πραγματοποιείται κυρίως στη φύση. Η βιβλιογραφία τεκμηριώνει τη θετική επίδραση στην αρτηριακή πίεση που αποτελεί μέτρο της καρδιαγγειακής υγείας αλλά και σε άλλους δείκτες που αποτελούν μέτρα διανοητικής υγείας. Στον τουρισμό η υγεία και ευζωία (Health και Well-being) αποτελούν νησίδες μάρκετινγκ, με τη φύση και το φυσικό τοπίο να αποτελούν διάσταση πρωταρχικής σημασίας. Η καινοτομία πολλές φορές στηρίζεται στην αξιοποίηση προϋπάρχουσας πρακτικής, ώστε να εξυπηρετηθεί ένας διαφορετικός σκοπός από αυτόν για τον οποίο εξαρχής αυτή δημιουργήθηκε. Καινοτόμες πρακτικές εμφανίζονται επίσης μέσω ενοποίησης υφισταμένων πρακτικών. Η επιλογή των κατάλληλων συνθηκών χρόνου και τόπου επίσης επιδρά στην ανάπτυξη μίας καινοτόμου πρακτικής.

Σύμφωνα με τα ευρήματα η παρούσα μελέτη υποστηρίζει τη καταλληλότητα των συνθηκών για ανάπτυξη τουριστικών υποδομών και προϊόντων για την εισαγωγή του NW. Αυτό θα δημιουργήσει μία νησίδα στο μάρκετινγκ για την ανάδειξη της Ελλάδας ως διεθνή προορισμό του περιπατητικού και θεραπευτικού τουρισμού. Συνέπεια αυτού η περαιτέρω τοπική ανάπτυξη και η επέκταση της τουριστικής σαιζόν μέσα από καινοτόμες και ανταγωνιστικές πρακτικές καθώς η Ελλάδα διαθέτει πλούσιο φυσικό περιβάλλον και δεδομένη τουριστική παράδοση.

Η ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΟΥ 1936 ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΝΤΥΠΟ ΤΥΠΟ

Γεωργοπούλου, Α., Τσιούρη, Ε.

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού, Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Σκοπός της ανασκοπικής αυτής εργασίας ήταν να αποτυπώσει τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Βερολίνου το 1936, από την πλευρά του έντυπου Τύπου, ειδικότερα του Ελληνικού. Πιο συγκεκριμένα επιχείρησε να δώσει απάντηση στα παρακάτω ερωτήματα: α) ήταν οι Αγώνες αυτοί από οργανωτική άποψη ένα σπουδαίο αθλητικό γεγονός; β) συμμετείχαν όλοι οι αθλητές ανεξάρτητα από τη φυλή και το χρώμα τους; γ) εξυπηρετήθηκαν πολιτικές σκοπιμότητες προς όφελος του Εθνικοσοσιαλισμού; δ) ποια ήταν η στάση της Δ.Ο.Ε - Πιέρ Ντε Κουμπερτέν για τη διοργάνωση; ε) πώς προβλήθηκε; στ) πόσο επηρεάστηκε η κοινή γνώμη; και ζ) τι είδους πληροφορίες αντλήθηκαν από τον Τύπο; Οι Αγώνες του Βερολίνου οργανώθηκαν από 1 έως 16 Αυγούστου 1936. Κανένα μπουκοτάζ δεν έγινε και συμμετείχαν 52 χώρες, 4066 αθλητές (3738 άντρες, 328 γυναίκες), σε 19 αθλήματα και 129 αγωνίσματα. Την Ολυμπιακή φλόγα μετέφεραν 3069 άτομα: 1108 Έλληνες, 238 Βούλγαροι, 531 Γιουγκοσλάβοι, 381 Ούγγροι, 206 Αυστριακοί, 290 Τσεχοσλοβάκοι, 252 Γερμανοί. Η Ελλάδα ξαναδίνει το φως του ανώτερου πολιτισμού σε ολόκληρο τον κόσμο. Έντονη κριτική συμμετοχής Ελλάδας από αριστερές εφημερίδες της εποχής. Έναρξη Αγώνων με 100.000 άτομα και όχι ιδανικές καιρικές συνθήκες. Ο Πρόεδρος της Δ.Ο.Ε Baillet Latour τόνισε τη σημασία των Ολυμπιακών Ιδεωδών της διοργάνωσης. Ο Γκέμπελς επισήμανε την αναγκαιότητα επικοινωνίας ξένου και εγχώριου τύπου, για καλύτερη προβολή Αγώνων. Ο Κουμπερτέν υποστήριξε πως θα μείνει στην ιστορία η είσοδος όλων των εθνών στο στάδιο υπό τη σκέπη του Ιερού Όρκου. Αγώνες εντυπωσιακοί, εγκαταστάσεις άρτιες, δελτία τύπου σε 14 γλώσσες, τα αθλήματα κινηματογραφήθηκαν σε όλη τη διάρκεια. Μεγάλη μορφή ο νέγρος Αμερικανός Τζέσε Όουενς, μαύρο θαύμα, ιπτάμενος νέγρος, άνθρωπος-μηχανή, μαύρο ζαρκάδι, αμερικανικό εξπρές, φαινόμενο της 11^{ης} Ολυμπιάδας που ταπείνωσε τον Χίτλερ, ο οποίος δεν έμεινε στην απονομή των μεταλλείων στους μαύρους αθλητές. Ο Murray είπε ότι ο Κουμπερτέν αναγνώρισε τους Αγώνες γιατί οι Γερμανοί του είχαν υποσχεθεί αναγνώριση, χρήματα και δόξα. Στην τελετή λήξης 100.000 «τυχεροί» θεατές παρακολούθησαν τους Αγώνες από κοντά. Τελικά οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτέλεσαν κομμάτι του καπιταλιστικού και πολιτιστικού εποικοδομήματος. Οι Αγώνες χρησιμοποιήθηκαν για την προώθηση πολιτικοοικονομικών σκοπιμοτήτων με περιτύλιγμα τα Ολυμπιακά Ιδεώδη, ΕΙΡΗΝΗ, ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΕΥΓΕΝΗ ΑΜΙΛΛΑ. Το 1936 υπήρξαν πολλές καινοτομίες, η κινηματογραφική κάλυψη και το photo finish, άρτιες εγκαταστάσεις, λεπτομερή πλάνα σχεδιασμού για την κάθε ενέργεια.

Λέξεις κλειδιά: Ολυμπιακοί Αγώνες, Ολυμπιάδα 1936, πολιτική διάσταση

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΘΛΗΣΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ

Μορφοβασίλης Σ.
ΕΤΑΙΡΙΑ: Ramos

Η αναγκαιότητα για πολύπλευρες αλλαγές στον τομέα των δημοτικών και εν γένει περιφερειακών υπηρεσιών άθλησης αποδεικνύεται καθημερινά από τον αυξανόμενο αριθμό περιφερειών που αναθεωρούν τους προϋπολογισμούς τους προς τα κάτω, όσον αφορά στη χρηματοδότησή τους. Υπάρχουν αρκετά τέτοια παραδείγματα που έχουν εφαρμοστεί παγκοσμίως και αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά αυτά τα φαινόμενα ελλιπούς χρηματοδότησης από τα δημόσια ταμεία. Ένα από τα κυριότερα είναι η παραχώρηση κτιριακών υποδομών άθλησης σε εταιρείες ώστε να απαλλάξει τις τοπικές υπηρεσίες από τα έξοδα συντήρησης και λειτουργίας. Οι αθλητικές υποδομές υπό δημόσιο έλεγχο μοιάζουν να είναι καταδικασμένες στην υποβάθμιση εξαιτίας των σημαντικά μειωμένων προϋπολογισμών στην άθληση. Εξάλλου εύκολα γίνεται αντιληπτό πως δημόσιες υποδομές άθλησης σημαίνουν σημαντικό κόστος διατήρησης και όχι ικανοποιητικό αποτέλεσμα. Αντίθετα, η παραχώρηση των υποδομών σε φορείς του ιδιωτικού τομέα θα οδηγήσει σε βελτίωση και επέκταση των υπαρχουσών υποδομών και υπηρεσιών, εξ αιτίας της ύπαρξης ανταγωνιστικότητας και λόγω της προϋπόθεσης ύπαρξης συγκεκριμένου αναπτυξιακού πλάνου. Ακόμα θα δημιουργήσει έσοδο για την Τοπική Περιφέρεια από την παραχώρηση των υποδομών και υψηλού επιπέδου κοινωνικές παροχές αθλητισμού λόγω της συμμόρφωσης σε συγκεκριμένα πλαίσια ελάχιστων παρεχόμενων υπηρεσιών που θα έχουν κατατεθεί για την παραχώρηση των εγκαταστάσεων.

Συμπερασματικά, οι τοπικές περιφέρειες για να βελτιώσουν τον στρατηγικό προγραμματισμό τους και την αποδοτικότητά τους χωρίς να θυσιάσουν το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών και εν προκειμένω τον πολυτιμότερο για την κοινωνική συνοχή, κλάδο της άθλησης, θα πρέπει: να εκτιμήσουν τις τωρινές και μελλοντικές τους ανάγκες σε υπηρεσίες άθλησης, να συνεργαστούν με φορείς της εκπαίδευσης, του εθελοντισμού και του ιδιωτικού τομέα καθώς και με άλλες Τοπικές Περιφέρειες, να βελτιώσουν τη συλλογή και ανάλυση πληροφοριών καθώς και να θεσπίσουν μετρήσιμες αποδοτικότητας. Παράλληλα, συμβουλευτικά μπορεί να δραστηριοποιηθεί επιτροπή ελέγχου που θα αποτελείται από φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης και του ιδιωτικού τομέα και θα υποστηρίζει τις Τοπικές Περιφέρειες να εκτιμήσουν τις υποδομές τους και τις ανάγκες τους σε υπηρεσίες άθλησης και ψυχαγωγίας. Θα μπορούσαμε έτσι να αμβλύνουμε σταδιακά τις συνέπειες από τη δυσμενή οικονομική συγκυρία που ανάγκασε τις τοπικές περιφέρειες να αναθεωρήσουν προς τα κάτω τους προϋπολογισμούς τους. Έτσι, ενώ οι τοπικές υπηρεσίες άθλησης, άλλαζαν μόνο όνομα και νομική μορφή διατηρώντας όμως τον εγκαταλελειμμένο εξοπλισμό, τα ακατάλληλα στάδια και τις όποιες υποδομές να υποβαθμίζονται συστηματικά, χωρίς να υπάρχει ο αναγκαίος σχεδιασμός ώστε να σταθεροποιηθεί αυτή η πτωτική πορεία τώρα θα μπορεί με την ενεργό συμμετοχή και άλλων φορέων να σχεδιαστούν ικανά αναπτυξιακά προγράμματα που θα αναστρέψουν την πορεία. Ο σκοπός της εργασίας άλλωστε, είναι να αναδείξει την ευεργετική συμμετοχή που δύναται να έχει η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στις υπηρεσίες άθλησης των κατά τόπους περιφερειών, σύμφωνα με τις πρακτικές άλλων ανεπτυγμένων χωρών μετατρέποντας έτσι την ελληνική πραγματικότητα με τα ακατάλληλα στάδια και τις υποβαθμισμένες υποδομές, μια μακρινή ανάμνηση. Οι τοπικές διοικήσεις που μέχρι τώρα δεν μπορούν να πιέσουν για αλλαγές γιατί δεν διέθεταν την απαραίτητη τεχνογνωσία, περιορισμένα μέσα και πόρους σχεδόν ανύπαρκτους ενώ παράλληλα είχαν ήδη επιφορτισμένο πρόγραμμα, τώρα αποκτούν ένα πολύτιμο σύμμαχο με τους αναγκαίους πόρους και την απαραίτητη γνώση για τη μεθόδευση αυτών των αλλαγών. Μέχρι τώρα, στις ελάχιστες περιπτώσεις όπου υπάρχει ιδιωτική συμμετοχή ήταν λόγω χορηγίας και όχι λόγω κεντρικού σχεδιασμού. Οι περισσότεροι τοπικοί φορείς, χωρίς να διαθέτουν καταρτισμένο προσωπικό, αναλώνονταν με το να ακολουθούν το παραδοσιακό μοντέλο αθλητισμού διοργανώσεων της τοπικής κοινωνίας (σχολικό πρωτάθλημα ή ποδηλατικός γύρος του Δήμου τάδε κτλ) και έτσι ήταν εξαιρετικά περιορισμένες οι πρωτοβουλίες ανάδειξης αθλητικών γεγονότων μεταξύ διαφορετικών (διασυνοριακών) περιφερειών. Τέλος, η έλλειψη διακλαδικότητας που χαρακτήριζε όλους τους τομείς της τοπικής αυτοδιοίκησης (λόγω κακού κεντρικού σχεδιασμού του οικείου Υπουργείου) αποδεικνύεται περίτρανα και στον αθλητισμό έχοντας ως αποτέλεσμα την ανεπαρκή συνεργασία με τους φορείς του τουρισμού και της εκπαίδευσης, τομείς με τους οποίους οι υπηρεσίες άθλησης θα έπρεπε να είναι άρρηκτα συνδεδεμένες. Μπορούμε λοιπόν να εικάσουμε πως αν και δεν υπάρχει συγκεκριμένη μεθοδολογία που να βελτιστοποιεί τις μετρήσεις και τις διαπιστώσεις μας, εντούτοις, είναι γενικά αποδεκτό ότι ολοένα και περισσότερο οι δημοτικές

υπηρεσίες άθλησης δεν λειτουργούν με τρόπο βιώσιμο και αποδοτικό. Η διαπίστωση αυτή πρέπει να μας προβληματίζει δημιουργικά και να μας ωθήσει να αναζητήσουμε τρόπους εναλλακτικής εκμετάλλευσης και διαχείρισης του μείζονος προβλήματος της βιωσιμότητας των περιφερειακών υπηρεσιών αθλητισμού.

Ευρετήριο Ονομάτων

Euser, B.J.	Writers' Workshops International, LLC	24
Kessenne, St.	Professor at University of Antwerp	2
Αβουρδιάδου, Σ.	Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής	154
Αθανασοπούλου, Π.	Λέκτορας, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	74, 135
Αλεξανδρής, Κ.	Επικ. Καθηγητής, Τ.Ε.Φ.Α.Α., Θεσσαλονίκης	134, 146
Αλεξιάς, Γ.	Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο	144, 184
Αλεξόπουλος, Π.	Επικ. Καθηγητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	4, 40, 47, 72, 73, 76, 78, 83, 85, 89, 94, 102, 125, 147
Αναγνωστόπουλος, Ι.	Ε.Ε.ΔΙ.Π. Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	2, 31
Ανέστος, Κ	Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής	120
Αντωνίου, Α-Σ.	Λέκτορας Τμ. Δημοτικής Εκπαίδευσης Παν. Αθηνών	161, 164
Αντωνοπούλου, Π.	Επικ. Καθηγήτρια Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	12, 98, 148, 176, 181
Αποστολάκος, Γ.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	72
Αποστολίδης, Α.	Τ.Ε.Φ.Α.Α., Πανεπιστήμιο Αθηνών	178, 179
Αυγερινού, Β.	Επικ. Καθηγήτρια, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	11,34
Αυθίνος Ι.	Αναπλ. Καθηγητής, Τ.Ε.Φ.Α.Α., Πανεπιστήμιο Αθηνών	62, 86, 132, 140, 156
Βαμβουκάκη Μ.,	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	56
Βαν Χάουντ, Μ.	Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο	36
Βανδώρου, Ε.	Φοιτήτρια, Τ.Ε.Φ.Α.Α. Πανεπιστήμιο Αθηνών	132
Βασιλάκης, Ν.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	160
Βασιλάκης, Π.	Φοιτητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	90
Βρόντου, Ο.	Λέκτορας, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	74, 85, 94, 95, 96, 127, 131, 146, 147, 186
Βούλαρη, Μ.	Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	176
Βούλαρη, Χ.	Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	176
Γαβρηλίδης, Α	Τ.Ε.Φ.Α.Α., Πανεπιστήμιο Αθηνών	111
Γαϊτανάκης, Λ.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	146
Γαργαλιάνος, Δ.	Αν. Καθηγητής Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής	86
Γδοντέλη, Κ.	Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων	111
Γεννηματάς, Β.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	76
Γεωργιάδης, Κ.	Καθηγητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	131
Γεωργίου, Ι.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	69, 161, 164
Γεωργοπούλου, Α.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	187
Γιαννόπουλος, Γ	Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	59, 60, 61
Γιοβάνης, Β.	Επικ. Καθηγητής Τ.Ε.Φ.Α.Α. Πανεπιστήμιο Αθηνών	185
Γκανάτσιος, Γ.	Αναπλ. Προϊστάμενος Διεύθυνσης Παιδείας & Κοινωνικής Προστασίας Δήμου Κορδελιού Ευόσμου & Αντιπρόεδρος Ελλ.Ε.Δ.Α.	26
Γουβέλης, Η.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	114

Γουρνιάς, Θ.	Φοιτητής Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	90
Γρηγορίου, Ι.	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	59, 60, 61
Δαλάκης, Α.	Υπ. Διδάκτωρ Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής	146
Δάρας, Ι	ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ (UEPS), Δημοσιογράφος - Δικηγόρος ΔΣΑ – Υπ. Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Πελοποννήσου	5
Δασκαλάκης	Διευθυντής Δ/σης Φυσικής Αγωγής Υπουργείου Παιδείας	26
Δημητρίου, Α.	Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων	115, 116
Δημητρόπουλος Π.	Ε.Ε.ΔΙ.Π., Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	72, 73, 74, 90, 91
Δημητροπούλου, Κ	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	46
Διονυσοπούλου, Μ.	Διευθύντρια Μικροβιολογικού Νοσοκομείου	176
Δουβής, Ι	Αναπλ. Καθηγητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	9, 46, 74, 76, 78, 79, 94, 117, 127, 135, 146, 147, 186
Δούκα, Α.	Τ.Ε.Φ.Α.Α. Πανεπιστημίου Αθηνών	111
Δούμα, Ε.	Υπ. Διδάκτωρ Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	145
Δρακοπούλου, Χ.	Φοιτήτρια University of Hertfordshire	98, 148
Δρίβας, Α	Τ.Ε.Φ.Α.Α., Πανεπιστημίου Αθηνών	167
Δροσίτης	Πρόεδρος Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης Δήμου Ηρακλείου	27
Ζαβραδινού, Μ.	Υπ. Διδάκτωρ Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	109
Ζέρβα, Α.	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	172
Ζουρνατζή, Ε	Π.Δ. 407/1980 Τ.Ε.Φ.Α.Α. Τρικάλων	128
Ζυγά, Σ.	Επικ. Καθηγήτρια, Τμήμα Νοσηλευτικής Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	64, 173, 176
Θεοδωράκης, Ν.	Επικ. Καθηγητής Τ.Ε.Φ.Α.Α. Σερρών	154
Θωμοπούλου, Ι.	Υπ. Διδάκτωρ, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	102
Ιωαννίδης, Α.	Λέκτορας, Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	176
Καβρουλάκης, Ε	Τ.Ε.Φ.Α.Α. Πανεπιστήμιο Αθηνών	178, 179
Καλοκαιρινού, Α.	Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήμα Νοσηλευτικής Παν. Αθηνών	173
Κανελλοπούλου, Α.	Εκπαιδευτικός - ΜΑ ΜΡΑ	136
Καραγεώργος, Χ.	Υπ. Διδάκτωρ, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	106
Καραγιώργος, Θ.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τ.Ε.Φ.Α.Α. Θεσσαλονίκης	134
Καραϊσκος, Λ.	Τεχνικός Σύμβουλος Ε.Ο.ΠΕ.	7
Καραλέξη, Κ.	Υπ. Διδάκτωρ, Τ.Ο.Δ.Α., Υπ. Διδάκτωρ, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	113
Καραμπέτσιος, Θ.	Τ.Ε.Φ.Α.Α. Πανεπιστημίου Αθηνών	120
Καραχάλιου, Α.	Επιστημονικός Συνεργάτης, Τ.Ο.Δ.Α.	40
Καρβούνης, Α.	Φοιτητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	36, 45
Καρβούνης, Δ	Φοιτητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	36, 45
Καριοφύλλας, Χ.	Υπ. Διδάκτωρ, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	47
Κασάπας, Ν.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο	135

Πελοποννήσου		
Κατερέλος, Ι.	Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο	184
Κατσώνη, Β.	Επικ. Καθηγήτρια Τ.Ε.Ι. Αθηνών	18
Καφφειδάκης, Ν.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής International Master in Sport Tourism France	96
Κιάφρας, Ζ.	ΕΕΔΙΠ, Τ.Ε.Φ.Α.Α., Πανεπιστημίου Αθηνών	132
Κολοβός, Π.	ΕΕΔΙΠ, Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	176
Κομπού, Σ.	Υπ. Διδάκτωρ Τ.Ο.Δ.Α. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	185
Κοντοδημάκη, Β.	Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, Διδάκτωρ Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	115, 116
Κορωνιός, Κ.	Υπ. Διδάκτωρ, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	42
Κορωνιός, Ν.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	36
Κοσμάς, Ι.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Τ.Ο.Δ.Α., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	62, 69, 161, 164
Κουγιουμτζή-Δημολιάνη, Δ-Ε	Φοιτήτρια Νοσηλευτικής	176
Κουθούρης, Χ	Αναπλ. Καθηγητής, Τ.Ε.Φ.Α.Α. Τρικάλων	134
Κούκια, Ε.	Επικ. Καθηγήτρια Νοσηλευτικής Παν. Αθηνών	64
Κουλουμπάνη, Κ.	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τ.Ο.Δ.Α.	180
Κουρτεσοπούλου, Α	Υπ. Διδάκτωρ Τ.Ο.Δ.Α.	41
Κουστέλιος, Α.	Καθηγητής Τ.Ε.Φ.Α.Α. Τρικάλων	61, 128, 164
Κριεμάδης, Α.	Καθηγητής Τ.Ο.Δ.Α.	7, 40, 41, 42, 47, 50, 53, 56, 61, 72, 76, 78, 83, 85, 89, 94, 95, 102, 117, 125, 127
Κυπραίος, Γ.	Επικ. Καθηγητής Τ.Ο.Δ.Α.	38, 39, 176, 185
Κυριάκης, Β.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τ.Ο.Δ.Α.	74, 186
Κυριάκης, Δ.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τ.Ο.Δ.Α.	128, 186
Κωνσταντάκος, Γ.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής International Master in Sport Tourism France	96
Κωνσταντινάκος, Π	Αναπλ. Καθηγητής Τ.Ο.Δ.Α.	11, 28, 67, 68, 109, 144, 174, 184
Κώστα, Γ.	Αναπλ. Καθηγητής Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής	19, 92, 146, 148
Κωστόπουλος, Ν.	Λέκτορας Τ.Ε.Φ.Α.Α. Αθηνών	178, 179
Κωστόπουλος, Π.	Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής	178, 179
Λάϊος, Α.	Καθηγητής Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής	168
Λάκκας, Δ.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τ.Ο.Δ.Α.	96
Λαμπρόπουλος, Θ.	WEB DESIGNER - ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ YOUTHINK	8
Λεβέντης, Σ.	Λέκτορας Διεθνές Παν. Ελλάδος	74
Λειβάδη, Σ.	Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής, PhD	78
Λεοντίου, Ε.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τ.Ο.Δ.Α.	36
Λουκά, Δ.	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τ.Ο.Δ.Α.	117
Λυμπέρη Κ.	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τ.Ο.Δ.Α.	85
Μαγγανά, Μ.	Φοιτητρια Νοσηλευτικής	176
Μακρή, Σ.	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τ.Ο.Δ.Α.	172

Μανουσάκης, Ι	Τ.Ο.Δ.Α. Παν. Πελοποννήσου	144
Μανωλάκου, Σ.	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τ.Ο.Δ.Α.	171
Μανώλη, Α.Ε.	University of Liverpool	75, 76
Ματσαγγίδης, Χ.	Υπ. Διδάκτωρ Τ.Ο.Δ.Α.	83
Μητρούση, Σ.	Υποψ. Διδάκτωρ Νοσηλευτικής Παν. Πελ/σου	64
Μιχαηλίδης, Π.	Υπεύθυνος Island Games	23
Μιχαλακέλης, Χ	Λέκτορας, Χαροκόπειο Παν., Τμ. Πληροφορικής & Τηλεματικής	69
Μορφοβασίλης Σ	Υπεύθυνος Πωλήσεων Εταιρία Ramos	188
Μουντάκης, Κ.	Καθηγητής Τ.Ο.Δ.Α.	65, 66, 67, 68, 115, 116, 160, 172
Μουρνιαδάκης, Ι.	Υπ. Διδάκτωρ Νομική Πανεπιστημίου Αθηνών	31
Μπαλτάς, Α.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τ.Ο.Δ.Α.	143
Μπαλτόπουλος, Π.	Αναπλ. Καθηγητής Τ.Ε.Φ.Α.Α. Αθηνών	171, 172, 180
Μπαρμπαγιάννη, Ε.	Υποψ. Διδάκτωρ Νοσηλευτικής Παν. Πελ/σου	173
Μπροτζάκη, Ι.	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τ.Ο.Δ.Α.	94
Ντόλκου, Μ.	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τ.Ο.Δ.Α.	127
Οικονόμου, Α.-Φ.	ΤΕΦΑΑ, Πανεπιστήμιο Αθηνών	136
Παγούνης, Ν.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τ.Ο.Δ.Α.	96, 147
Παναγιωτόπουλος, Δ.	Αναπλ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών	31
Παναγιωτόπουλος, Σ.	Τ.Ο.Δ.Α. Παν. Πελοποννήσου	90, 91
Πανουτσόπουλος, Γ.	Λέκτορας, Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	176
Παπαδημητρίου, Ε.	Τ.Ο.Δ.Α. Παν. Πελοποννήσου	181
Παπαδόπουλος, Α.	Υπ. Διδάκτωρ Τ.Ο.Δ.Α.	67, 68
Παπαδόπουλος, Θ	Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού Περιβάλλοντος Παπάγου-Χολαργού	69
Παπαϊωάννου Ά.	Διδάκτωρ Τ.Ο.Δ.Α.	41, 50, 53, 56, 96
Παπαλουκάς, Μ.	Επικ. Καθηγητής Τ.Ο.Δ.Α.	11,32
Παπανικολάου, Π.,	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τ.Ο.Δ.Α.	95
Παπαχριστοφόρου, Χ.	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τ.Ο.Δ.Α.	36, 177, 178
Πασσιά, Ε	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τ.Ο.Δ.Α.	78
Πατινώτης, Ν.	Καθηγητής, Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο	109
Πατρώνης, Α.	Υπ. Διδάκτωρ Τ.Ε.Φ.Α.Α. Αθηνών	33
Πεπονάκης, Γ.	Φοιτητής Τ.Ο.Δ.Α.	95
Πετρόγιαννης, Η.	Τμήμα Μάρκετινγκ Π.Α.Ε. Π.Α.Ο.Κ.	168
Πιστικού, Α-Μ	Φοιτητρια Νοσηλευτικής	176
Πολεμίτης, Α.	Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής	148
Πουλίδης, Γ.	Φοιτητής Τ.Ε.Φ.Α.Α. Αθηνών	156
Πριφτάκης, Σ.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τ.Ο.Δ.Α.	79
Προδρομίτης, Γ	Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο	144
Ρετινάς, Κ.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τ.Ο.Δ.Α.	38, 39
Ρίζος, Ι.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τ.Ο.Δ.Α.	50, 53

Ρουσέτη, Μ.	Αναπλ. Προϊσταμένη Δι/σης Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού & Πολιτισμού Στο Δήμο Αμπελοκήπων Μενεμένης	29
Ρούσου Β.	Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής	92
Ρόχας Χιλ, Α.Π.	Λέκτορας, Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	176
Σαμπάνης, Αι.	Τ.Ε.Φ.Α.Α. Αθηνών	86
Σαρηγιαννίδη, Ε	Τ.Ο.Δ.Α. Παν. Πελοποννήσου	184
Σαριδάκη, Χ.	Φοιτήτρια Τ.Ε.Φ.Α.Α. Αθηνών	140
Σαχλάς, Α.	Διδάσκων Τμήμα Νοσηλευτικής Παν. Πελ/σου	173
Σκουλά, Ε.	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τ.Ο.Δ.Α.	89
Σομπόνη, Κ.	Εμπειρογνώμων σε θέματα Εκπαίδευσης-Κατάρτισης Ενηλίκων	105, 167
Σουγλής, Α.	Διδάκων Τ.Ε.Φ.Α.Α Αθηνών	111, 178, 179
Σούσης	Google Company	8
Σουφλέρης, Ε.	Διευθυντής ΠΑΕ Πανωνίου-Δρ. Φ.Α.	144
Σπυριδάκης, Μ.	Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Παν. Πελοποννήσου	109
Σταθακόπουλος, Β.	Αναπλ. Καθηγητής Οικονομικό Παν. Αθηνών	42
Στεργιούλας, Α.	Καθηγητής Τ.Ο.Δ.Α.	65, 66, 67, 68, 79, 160, 161, 171, 172, 176, 177, 178, 180
Σωτηρόπουλος, Α.	Τ.Ε.Φ.Α.Α Αθηνών	111, 179
Ταμπάκη, Μ.	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τ.Ο.Δ.Α.	36, 96
Τασιόπουλος, Ι.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τ.Ο.Δ.Α.	78, 79
Τάχης, Σ.	Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής	97, 168
Τερζούδης, Χ.	Διδάκτωρ Τ.Ο.Δ.Α.	125
Τζέτζης, Γ.	Αναπλ. Καθηγητής Τ.Ε.Φ.Α.Α. Θεσ/κης	92, 97, 168
Τζιαφέρη, Στ	Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	174
Τοπαλίδου, Α.	Ιατρική Σχολή, Παν. Κρήτης	178, 179
Τότσικας, Δ.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τ.Ο.Δ.Α.	102
Τούντας, Ι.	Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τ.Ο.Δ.Α.	174
Τραυλός Α.,	Αν. Καθηγητής Τ.Ο.Δ.Α.	16, 59, 60, 61, 64, 65, 66, 72, 78, 79, 90, 91, 111, 113, 114, 117, 128, 145, 161, 172, 173, 179, 180, 181
Τριανταφύλλου, Σ.	ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ (ΠΣΑΤ)	5
Τριπολιτσιώτη, Α.	Ε.Ε.ΔΙ.Π. Τ.Ο.Δ.Α.	38, 39, 78, 79, 160
Τσέκερη, Χ.	Τ.Ο.Δ.Α. Παν. Πελοποννήσου	94
Τσιλιγκίρη, Χ.	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τ.Ο.Δ.Α.	131
Τσιούρη, Ε.	Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τ.Ο.Δ.Α.	187
Τσιράκος	Σύμβουλος Δημάρχου για θέματα Αθλητισμού & Γενικός Διευθυντής της Α.Α.Η. Α.Ε.Ο.Τ.Α.	29
Τσιρώνη, Μ.	Αναπλ. Καθηγήτρια Νοσηλευτικής Παν. Πελ/σου	171, 172, 174, 176
Τσίτσκαρη, Ε.	Λέκτορας Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής	92, 146
Τσορμπατζούδης, Χ.	Καθηγητής Αριστοτελείου Παν. Θεσσαλονίκης	17
Υφαντίδου, Γ.	Διδάκτωρ Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής	19, 146, 148

Φλάμπουρας, Νιέτος, Η.	Υπ. Διδάκτωρ Τ.Ε.Φ.Α.Α. Τρικάλων	128
Φουρτούνης, Θ.	Υπ. Διδάκτωρ Τ.Ο.Δ.Α.	65, 66
Φραγκούλης, Γ.	Τ.Ε.Φ.Α.Α. Αθηνών	36
Χανιά, Μ.	Γενικό Νοσοκομείο Σπάρτης	174
Χατζηγιάνη, Ε.	Επικ. Καθηγήτρια Τ.Ο.Δ.Α.	94
Χίντζογλου, Θ.	Κοινωνικός Ψυχολόγος-Κέντρο, Αθλητικών, Ερευνών. ΟΑΚΑ	184
Χριστοδούλου-Βόλος, Χ.	Τ.Ο.Δ.Α. Παν. Πελοποννήσου	83

***Παράρτημα:
Πρόγραμμα Συνεδρίου***

13:00 - 15:00 Έναρξη εγγραφών
15:00 - 16:00 Προφορικές ανακοινώσεις

Αίθουσα 1 (I23)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Ποιότητα Παροχής Υπηρεσιών»

Συντονιστές: Ιωακειμίδη, Μ. & Αναγνωστόπουλος, Γ.

- 1 Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
Καρβούνης, Δ., Βαν Χάουντ, Μ. & Καρβούνης, Α.
- 2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ Ο.Ν.Α. Ν.ΣΜΥΡΝΗΣ
Κορωνιός, Ν., Παπαχριστοφόρου, Χ., Λεοντίου, Ε., Φραγκούλης, Γ. & Ταμπάκη, Μ.
- 3 ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕΛΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΩΝ
Ρετσινάς, Κ., Κυπραίος, Γ. & Τριπολιτσιώτη, Α.
- 4 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕΛΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΩΝ
Ρετσινάς, Κ., Κυπραίος, Γ. & Τριπολιτσιώτη, Α.
- 5 ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ
Καραχάλιου, Α., Κριεμάδης, Θ. & Αλεξόπουλος, Τ.

Αίθουσα 2 (I29)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Μάρκετινγκ Αθλητισμού»

Συντονιστές: Θεοδωράκης, Ν. & Αθανασοπούλου, Π

- 1 ΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΛΑΤΕΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ (E-CRM) ΣΤΗ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ
Κουρτεσοπούλου, Α., Παπαϊωάννου Ά. & Κριεμάδης, Θ.
- 2 CO-BRANDING ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ ΜΕ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ
Κορωνιός Κ., Σταθακόπουλος Β. & Κριεμάδης, Θ.
- 3 ΝΕΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ
Καρβούνης, Δ., Βαν Χάουντ, Μ. & Καρβούνης, Α.
- 4 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ : ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ (CASE STUSY) Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ -
ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΑΘΛΗΜΑΤΟΣ
Δημητροπούλου, Κ. & Δουβής, Ι.

15:00 - 16:00 Προφορικές ανακοινώσεις

Αίθουσα 3 (A25)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Θέματα Μάνατζεμεντ»

Συντονιστές: Αυθίνος, Ι. & Βρόντου, Ο.

- 1 ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΛΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΥΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ
Καριοφύλλας, Χ., Κριεμάδης, Θ. & Αλεξόπουλος, Τ.
- 2 Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΛΑΤΟΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΤΕΛΩΝ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ
Ρίζος, Ι., Κριεμάδης, Α. & Παπαϊωάννου Ά.
- 3 Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΣΤΑ ΠΟΛΥΤΕΛΗ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ
Ρίζος, Ι., Παπαϊωάννου Ά. & Κριεμάδης, Α.
- 4 Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΩΝ
ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΩΝ
Βαμβουκάκη Μ., Παπαϊωάννου Ά. & Κριεμάδης, Α.

Αίθουσα 4 (A29)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Άθληση & Ποιότητα Ζωής»

Συντονιστές: Στεργιούλας, Α. & Τσιρώνη, Μ.

- 1 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΠΕΛΜΑΤΙΑΙΩΝ ΠΙΕΣΕΩΝ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΑΘΛΗΤΕΣ ΠΟΔΗΛΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ
Μανωλάκου, Σ. Μπαλτόπουλος, Π., Τσιρώνη, Μ. & Στεργιούλας, Α.
- 2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΠΕΛΜΑΤΙΑΙΩΝ ΠΙΕΣΕΩΝ ΣΕ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΑΘΛΗΤΕΣ ΠΟΔΗΛΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ
Μανωλάκου, Σ. Μπαλτόπουλος, Π., Τσιρώνη, Μ. & Στεργιούλας, Α.
- 3 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΦΛΕΓΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΑΘΗΡΟΣΚΛΗΡΩΣΗΣ ΣΕ ΒΟΗΘΟΥΣ ΠΡΟΠΟΝΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΑΓΩΝΑ
ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ
Ζέρβα, Α., Μπαλτόπουλος, Π., Τσιρώνη, Μ. & Στεργιούλας, Α.
- 4 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΣΚΛΗΡΥΝΣΗ ΚΑΤΑ ΠΛΑΚΑΣ
Μακρή, Σ., Τραυλος, Α.Κ., Μουντάκης, Κ., Στεργιούλας, Α.,

16:00 - 17:00 Προφορικές ανακοινώσεις

Αίθουσα 1 (I23)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού στον Αθλητισμό»

Συντονιστές: Ιωακειμίδη, Μ. & Παπαδημητρίου, Δ..

- 1 Η ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ –ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΜΒΙ και ΟΛΒΙ: ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ
Γιαννόπουλος, Γ., Τραυλός, Α.Κ. & Γρηγορίου, Ι.
- 2 ΔΙΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ: ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ
Γρηγορίου, Ι., Τραυλός, Α.Κ. & Γιαννόπουλος, Γ.
- 3 Η ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
Γρηγορίου, Ι., Τραυλός, Α.Κ. Κριεμάδης, Θ. & Κουστέλιος, Α.
- 4 ΙΣΧΥΣ & ΕΞΟΥΣΙΑ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΣΕ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ
Κοσμάς, Ι. & Αυθίνος, Ι.

Αίθουσα 2 (I29)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Διαχείριση Προγραμμάτων Υγείας»

Συντονιστές: Ζυγά, Σ. & Κυπραίος, Γ.

- 1 ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΓΧΟΓΟΝΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ
Μητρούση, Σ., Τραυλός, Α.Κ., Κούκια, Ε. & Ζυγά, Σ.
- 2 ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΙΜΟΤΗΤΑΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΠΝΟΥ ΚΑΙ ΑΛΚΟΟΛ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΠΡΟΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΕ ΜΕΤΕΦΗΒΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ, ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Μπαρμπαγιάννη, Ε., Τραυλός, Α.Κ., Καλοκαιρινού, Α. & Ζυγά, Σ.
- 3 Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΑΣΚΗΣΗΣ ΣΤΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΧΡΟΝΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ
Χανιά, Μ., Κωσταντινάκος, Π., Τούντας, Ι., Τζιαφέρη, Σ. & Τσιρώνη, Μ
- 4 ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΖΩΗΣ ΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΦΛΕΓΜΟΝΗ
Μαγγανά, Μ., Κουγιουμτζή-Δημολιάνη, Δ.-Ε., Πιστικού, Α.-Μ., Ζυγά, Σ., Ιωαννίδης, Α., Κολοβός, Π., Πανουτσόπουλος, Γ., Διονυσοπούλου, Μ., Τσιρώνη, Μ., Ρόχας Χιλ, Α. Π
- 5 ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Βούλγαρη, Μ., Στεργιούλας, Α. Αντωνοπούλου, Γ. & Κυπραίος, Γ.

16:00 - 17:00 Προφορικές ανακοινώσεις

Αίθουσα 3 (A25)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Σχολικός - Εξωσχολικός Αθλητισμός»

Συντονιστές: Μουντάκης, Κ. & Τραυλός, Α.Κ.

- 1 ΑΘΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΘΗΚΑΝ ΣΤΑ ΤΑΔ-ΕΤΑΔ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2004-08
Φουρτούνης, Θ., Τραυλός, Α.Κ., Στεργιούλας, Α. & Μουντάκης, Κ.
- 2 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΚΤΙΡΙΑΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΤΩΝ ΤΑΔ-ΕΤΑΔ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2004-08
Φουρτούνης, Θ., Τραυλός, Α.Κ., Στεργιούλας, Α. & Μουντάκης, Κ.
- 3 ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΩΝ ΤΑΔ-ΕΤΑΔ ΣΤΗ ΜΕΤΑ-ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2004-08
Τραυλός, Α.Κ., Φουρτούνης, Θ., Στεργιούλας, Α. & Μουντάκης, Κ.
- 4 Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΠΟΥ ΑΝΗΚΕΙ ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
Παπαδόπουλος, Α., Μουντάκης, Κ., Στεργιούλας, Α. & Κωνσταντινάκος, Π.
- 5 Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
Παπαδόπουλος, Α., Μουντάκης, Κ., Στεργιούλας, Α. & Κωνσταντινάκος, Π.

Αίθουσα 4 (A29)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Οικονομικά Αθλητικών Φορέων»

Συντονιστές: Αυγερινού, Β. & Δημητρόπουλος, Π.

- 1 ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΠΟΡΩΝ ΣΕ ΝΠΔΔ ΟΤΑ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΟΠΑΠ ΠΑΠΑΓΟΥ-ΧΟΛΑΡΓΟΥ
Κοσμάς, Ι., Γεωργίου, Ι., Μιχαλακέλης, Χ. & Παπαδόπουλος, Θ.
- 2 Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΕ: ΜΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ
Αποστολάκος, Γ., Δημητρόπουλος Π., Τραυλός, Α.Κ. & Κριεμάδης, Θ.
- 3 FINANCIAL FAIR PLAY ΚΑΙ ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ
Δημητρόπουλος Π. & Αλεξόπουλος, Τ.
- 4 ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ
Δημητρόπουλος Π. & Αλεξόπουλος, Τ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 7 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012

Κεντρικό Αμφιθέατρο

17:00 - 19:00	Τελετής Έναρξης
	Χαιρετισμοί
	Βραβεύσεις
	Καλλιτεχνικό Πρόγραμμα

20:00 - 21:30

Στρογγυλή Τράπεζα : «Κρίση στο Ελληνικό Ποδόσφαιρο & η Προοπτική Αναδιοργάνωσής του»

Συντονιστής: Αλεξόπουλος, Τ.

- 1 **Αλεξόπουλος, Τ.**, ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
- 2 **Ιωαννίδης, Ι.**, ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
- 3 **Μώραλης, Ι.**, ΠΡΟΕΔΡΟΣ SUPER LEAGUE & ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Π.Α.Ε. ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ
- 4 **Τριανταφύλλου, Σ.**, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ (ΠΣΑΤ)
- 5 **Δάρας, Ι.**, ΠΡΟΕΔΡΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ (UEPS)
- 6 **Τσάνας, Κ.**, ΜΕΛΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ (ΕΠΟ)
- 7 **Πουλινάκης, Μ.**, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΑΕ ΟΜΙΛΟΥ ΦΙΛΑΘΛΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ (Π.Α.Ε. Ο.Φ.Η.)
- 8 **Παπακωνσταντίνου, Ι.**, ΑΝ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ. ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ (ΕΠΟ)

22:00 Δεξίωση

09:00 - 10:00 Προφορικές ανακοινώσεις

Αίθουσα 1 (I23)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Τραυματισμοί – Υγεία Αθλητών»

Συντονιστές: Στεργιούλας, Α. & Τσιρώνη, Μ.

- 1 ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΤΟ ΑΘΛΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ. ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ
Παπαχριστοφόρου, Χ. & Στεργιούλας, Α.
- 2 ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΕ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ
Παπαχριστοφόρου, Χ. & Στεργιούλας, Α.
- 3 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΛΙΠΙΔΑΙΜΙΚΟΥ ΠΡΟΦΙΛ ΑΘΛΗΤΩΝ ΤΗΣ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ
ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ
Κωστόπουλος, Ν., Σουγλής, Α., Κωστόπουλος, Π., Αποστολίδης, Α., Καβρουλάκης, Ε. & Τοπαλίδου, Α.
- 4 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ ΝΕΚΡΩΣΗΣ ΟΓΚΩΝ (TNF-A) ΣΕ ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ ΤΗΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ
Κωστόπουλος, Ν., Σουγλής, Α., Κωστόπουλος, Π., Αποστολίδης, Α., Καβρουλάκης, Ε. & Τοπαλίδου, Α.

Αίθουσα 2 (I29)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στον Αθλητισμό»

Συντονιστές: Αθανασοπούλου, Π. & Δουβής, Ι.

- 1 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ
Κυριάκης, Β., Δουβής, Ι., Αθανασοπούλου, Π. & Βρόντου, Ο.
- 2 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΑΞΙΑ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ
Λεβέντης Σ., Δημητρόπουλος, Π. & Βρόντου, Ο.
- 3 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΕ ΣΤΙΓΜΕΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ: ΤΙ ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΗΝ PREMIER
LEAGUE
Μανώλη, Α.Ε.
- 4 ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΣΤΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ
Μανώλη, Α.Ε.
- 5 Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΣΤΙΣ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
Γεννηματάς, Β., Κριεμάδης, Θ., Δουβής, Α. & Αλεξόπουλος, Τ.

09:00 - 10:00 Προφορικές ανακοινώσεις

Αίθουσα 3 (A25)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού»

Συντονιστές: Γαργαλιάνος, Δ. & Ιωακειμίδα, Μ.

- 1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ, ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΖΩΗΣ ΣΤΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΧΩΡΟ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ
Πασσιά, Ε., Κριεμάδης, Θ., Δουβής, Ι., Αλεξόπουλος, Τ. & Λειβάδη, Σ.
- 2 ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΓΝΩΣΕΩΝ/ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΠΡΟΠΟΝΗΤΩΝ ΠΥΓΜΑΧΙΑΣ
Τασιόπουλος, Ι., Τραυλός Α.Κ. & Τριπολιτσιώτη Α.,
- 3 ΓΝΩΣΕΙΣ/ΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΠΟΝΗΤΩΝ ΠΥΓΜΑΧΙΑΣ
Τασιόπουλος, Ι., Τραυλός Α.Κ. & Τριπολιτσιώτη Α.,
- 4 ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗΣ – BURNOUT ΣΕ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ
Πριφτάκης, Σ., Τραυλός Α.Κ., Στεργιούλας, Α. & Δουβής, Ι.

Αίθουσα 4 (A29)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Στρατηγική Αθλητικών Οργανισμών»

Συντονιστές: Τζέτζης, Γ. & Παπαλουκάς, Μ.

- 1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΤΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΤΕΤΑΡΤΟΕΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Τ.Ε.Φ.Α.Α ΚΑΙ Τ.Ο.Δ.Α.
Ματσαγγίδης, Χ., Κριεμάδης, Α., Αλεξόπουλος, Π. & Χριστοδούλου - Βόλος, Χ.
- 2 ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΕ ΜΕΓΑΛΕΣ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ
«SPECIAL OLYMPICS – ΑΘΗΝΑ 2011»
Λυμπέρη Κ., Βρόντου, Ο., Κριεμάδης, Α. & Αλεξόπουλος, Τ.
- 3 ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΠΕΔΙΩΝ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΤΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Γαργαλιάνος, Δ., Αυθίνος, Δ. & Σαμπάνης, Α.
- 4 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΜΕΛΗ ΤΗΣ F.I.S.U.: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ
Σκουλά, Ε., Κριεμάδης, Α. & Αλεξόπουλος, Τ.

10:00 - 11:00 Προφορικές ανακοινώσεις

Αίθουσα 1 (I23)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Σύγχρονα θέματα Ποδοσφαίρου»

Συντονιστές: Αλεξόπουλος, Τ. & Κώστα, Γ.

- 1 ΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΕΒΑΛΑΝ ΤΙΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ ΑΠΟ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ
Βασιλάκης, Π. & Γουρνιάς, Θ.
- 2 ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2001-11
Παναγιωτόπουλος, Σ., Τραυλός, Α.Κ. & Δημητρόπουλος, Π.
- 3 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-12
Παναγιωτόπουλος, Σ., Τραυλός, Α.Κ. & Δημητρόπουλος, Π.
- 4 ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ Η ΠΡΟΣΗΛΩΣΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΘΛΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ: ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ
Τσίτσαρη, Ε., Ρούσου, Β., Τζέτζης, Γ. & Κώστα, Γ.

Αίθουσα 2 (I29)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Θέματα Διοργάνωσης Αθλητικών Γεγονότων»

Συντονιστές: Κουθούρης, Χ. & Βρόντου, Ο.

- 1 ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ ΣΤΙΒΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:
«ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΕΙΑ»
Μπροτζάκη, Ι., Κριεμάδης, Θ., Χατζηγιάννη, Ε., Δουβής, Ι. & Αλεξόπουλος, Τ.
- 2 Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΙΣ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
Τσέκερη Χ., Βρόντου, Ο. & Δουβής, Ι.
- 3 Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΧΟΡΗΓΟΥΣ ΤΟΥ 2004
Πεπονάκης, Γ., Παπανικολάου, Π., Βρόντου, Ο. & Κριεμάδης, Θ.

10:00 - 11:00 Προφορικές ανακοινώσεις

Αίθουσα 3 (A25)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Θέματα Συμπεριφοράς Αθλητικού Καταναλωτή»

Συντονιστές: Αλεξανδρής, Κ. & Αντωνοπούλου, Π.

- 1 ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΗ ΣΤΗΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ
Κωνσταντάκος, Γ., Καφφεσάκης, Ν. & Παπαϊωάννου, Α.
- 2 ΤΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
Λάκκας, Δ., Βρόντου, Ο., Ταμπάκη, Μ. & Παγούνης, Ν.
- 3 Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΑΝΑΜΕΙΞΗΣ ΣΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΣΤΙΚΗ ΑΦΟΣΙΩΣΗ ΘΕΑΤΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ
Τάχης, Σ. & Τζέτζης, Γ.
- 4 ΠΟΡΕΙΑ, ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ
Αντωνοπούλου, Π. & Δρακοπούλου, Χ.

Αίθουσα 4 (A29)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Διοίκηση Εκπαίδευσης»

Συντονιστές: Γεωργιάδης, Κ. & Ιωακειμίδη, Μ.

- 1 Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ Pen y Dre
Θωμοπούλου, Ι., Κριεμάδης, Θ., Αλεξόπουλος, Τ. & Τότσικας, Δ.
- 2 ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ: Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΤΑΞΗΣ ΩΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΤΟΣ ΤΑΞΗΣ
Σομπόνη, Κ.
- 3 ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΛΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΝΑΣΚΟΠΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ
Καραγεώργος, Χ.
- 4 ΟΙ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ, ΑΝΑΨΥΧΗΣ) ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
Ζαβραδινού, Μ., Κωνσταντινάκος, Π., Πατινιώτης, Ν. & Σπυριδάκης, Μ.

11:00-11:15 Διάλειμα

ΣΑΒΒΑΤΟ 8 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012

Κεντρικό Αμφιθέατρο

11:15 - 11:40	Keynote Speaker : Kartakoullis Nicos, University of Nicosia Θέμα: «Καινοτομία στον Αθλητισμό»
11:40 - 12:05	Keynote Speaker : Kesenne Stefan, University of Antwerp «The Peculiar International Economics of Professional Football in Europe»
12:05 - 12:30	Keynote Speaker : Sean Hamil, Director of Birkbeck Sport Business Centre «English Football since the Establishment of the Premier League: A Role Model for European Football »
12:30 - 13:00	Keynote Speaker : Anagnostopoulos Ch., University of Coventry «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη: Η τακτική της Νίκης »

13:00 - 15:00

Στρογγυλή Τράπεζα : «Καινοτομία & Επιχειρηματικότητα στον Αθλητισμό»

Συντονιστής: Κριεμάδης, Θ. & Δουβής, Ι.

- 1 Κριεμάδης, Θ., ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
- 2 Δουβής, Ι., ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
- 3 Νοδάρας, Κ. ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ONE TEAM
- 4 Μηνούδης, Μ., ΠΡΟΕΔΡΟΣ & Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΗΣ PERSONAL TRAINING PLACES S.A. & ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ
- 5 Χελάκης, Β., CKS SPORTS- ΚΑΒΟΥΡΙΔΗΣ Γ. ΧΕΛΑΚΗΣ & ΣΙΑ ΟΕ
- 6 Καζατζόπουλος, Γ., ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ GLOBAL CHALLENGES
- 7 Καραίσκος, Λ., ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ
- 8 Λαμπρόπουλος, Θ., WEB DESIGNER- ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ YOUTHINK
- 9 Σούσης, Η., ΕΤΑΙΡΕΙΑ GOOGLE

15:00 - 16:00 Διάλειμμα

ΣΑΒΒΑΤΟ 8 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012

Κεντρικό Αμφιθέατρο

16:00 - 18:00

Στρογγυλή Τράπεζα : «Βία στον αθλητισμό: Προφάσεις, Αιτίες, Τρόποι Αντιμετώπισης»

Συντονιστές : Τραυλός, Α.Κ. & Τσορμπατζούδης, Χ.

- 1 **Κωνσταντινάκος, Π.**, ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ
- 2 **Παπαλουκάς, Μ.**, ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
Η ΝΟΜΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΑ ΓΗΠΕΔΑ ΜΕΤΑΞΥ ΑΘΛΗΤΩΝ
- 3 **Αυγερινού, Β.**, ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΧΟΥΛΙΓΚΑΝΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ: ΜΟΡΦΗ, ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΖΗΤΗΣΗ
- 4 **Αντωνοπούλου, Π.**, ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΩΣ «ΨΕΥΔΟΒΙΩΜΑ» ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΜΕ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ
- 5 **Τραυλός, Α.Κ.**, ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ
- 6 **Τσορμπατζούδης, Χ.**, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΗ – ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

18:00 - 20:00

Στρογγυλή Τράπεζα : «Ο ρόλος του Αθλητικού Τουρισμού στην αναζωογόνηση του τουριστικού προϊόντος στην Ελλάδα»

Συντονιστής: Βρόντου, Ο.

- 1 **Βρόντου, Ο.**, ΛΕΚΤΟΡΑΣ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
- 2 **Λίτσα, Λ.**, COSTA NAVARINO DUNES: NAVARINO COLLECTIONS MANAGER
- 3 **Κατσώνη, Β.**, ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΕΙ ΑΘΗΝΩΝ, ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
- 4 **Κώστα, Γ.**, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ - ΑΝΤΙΠΡΥΤΑΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΕΤΕΙΟΥ ΠΑΝ. ΘΡΑΚΗΣ
- 5 **Μιχαηλίδης, Τ.**, ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ISLAND GAMES ΡΟΔΟΣ
- 6 **Euser, B.J.**, WRITERS' WORKSHOPS INTERNATIONAL, LLC

13^ο Συνέδριο ΕΛΛΕΔΑ – Πρόγραμμα εργασιών
" Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα στον Αθλητισμό: Η Απάντηση στις Προκλήσεις του
Σήμερα και του Αύριο " Σπάρτη 7-9 Δεκεμβρίου 2012
Κτήριο Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης & Ποιότητας Ζωής

ΣΑΒΒΑΤΟ 8 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012

20:00 - 21:30

Φουαγιέ (ισόγειο)

Παρουσίαση Αναρτημένων Ανακοινώσεων (Poster)

Επιτροπή αξιολόγησης: Τραυλός, Α.Κ., Κριεμάδης, Α., Στεργιούλας, Α. Τζέτζης, Κ. & Κώστα, Γ.

- 1 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΔΟΜΙΚΗΣ ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ "ΑΝΑΜΕΙΞΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΨΥΧΗ" ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΘΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ
Αβουρδιάδου, Σ. & Θεοδωράκης, Ν.
- 2 Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗ ΕΠΑΝΑΓΟΡΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΘΕΑΤΕΣ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ
Αυθίνος, Ι. & Πουλίδης, Γ.
- 3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
Βασιλάκης, Ν., Μουντάκης, Κ., Τριπολιτσιώτη, Α. & Στεργιούλας, Α.
- 4 ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗΣ ΣΕ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ
Γεωργίου, Ι., Τραυλός, Α.Κ., Αντωνίου, Α.Σ., Κοσμάς, Ι. & Στεργιούλας, Α.
- 5 ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΑ
Γεωργίου, Ι., Κουστέλιος, Α., Αντωνίου, Α.Σ. & Κοσμάς, Ι.
- 6 Η ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΟΥ 1936 ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΝΤΥΠΟ ΤΥΠΟ
Γεωργοπούλου, Α. & Τσιούρη, Ε.
- 7 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΙΑΣ ΕΚ ΤΩΝ ΚΟΡΥΦΑΙΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΤΗΣ SUPERLEAGUE
Δρίβας, Α.
- 8 ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ : ΟΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΑΘΛΗΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΚΗΣ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ
Κουλουμπάνη, Κ., Στεργιούλας, Α., Μπαλτόπουλος, Π. & Τραυλός, Α.Κ.
- 9 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΣΥΛΟΥ. ΠΡΟΤΥΠΟ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ-ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ
Σομπόνη, Κ.
- 10 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΦΟΣΙΩΣΗΣ ΩΣ ΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ
Τάχης, Σ., Τζέτζης, Γ., Λάϊος Α. & Πετρόγιαννης, Η.

20:00 -21:30

Συμβούλιο Διδασκόντων- Δ.Σ. ΕΛΛΕΔΑ Αίθουσα 2 (I29)
Συμβούλιο Δ.Σ. ΕΙΔΑ - Αίθουσα 4 (A29)

09:00 - 10:00

Προφορικές ανακοινώσεις

Αίθουσα 1 (I23)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Κίνητρα και Αθλητισμός»

Συντονιστές: Κωνσταντίνος, Π. & Τριπολιτσιώτη, Α.

- 1 ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΕ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
Γδοντέλη, Κ., Δούκα, Α. & Γαβριηλίδης, Α.
- 2 ΚΙΝΗΤΡΑ ΑΘΛΗΤΡΙΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΗΛΙΚΙΩΝ
Σουγλής, Α., Τραυλός, Α.Κ. & Σωτηρόπουλος, Α.
- 3 ΦΥΣΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΕΥΕΞΙΑ
Καραλέξη, Κ. & Τραυλός, Α.Κ.
- 4 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΩΝ ΣΕ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ
Σουγλής, Α., Τραυλός, Α.Κ. & Σωτηρόπουλος, Α.
- 5 ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
Γουβέλης, Η. & Τραυλός, Α.Κ.

Αίθουσα 2 (I29)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Αξιολόγηση Αθλητικών Προγραμμάτων»

Συντονιστές: Μουντάκης, Κ. & Κυπραίος, Γ.

- 1 ΤΑ ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΩΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΙΣ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ
Κοντοδημάκη, Β., Μουντάκης, Κ. & Δημητρίου, Α.
- 2 Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΩΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΙΣ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ
Κοντοδημάκη, Β., Μουντάκης, Κ. & Δημητρίου, Α.
- 3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
Λουκά, Δ., Τραυλός, Α.Κ., Κριεμάδης, Θ. & Δουβής, Ι.
- 4 ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΘΛΗΣΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ
Μορφοβασίλης, Σ.
- 5 ΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ: Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑ-ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ
Ανέστος, Κ. & Καραμπέτσιος, Θ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012

09:00 - 10:00

Προφορικές ανακοινώσεις

Αίθουσα 3 (A25)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Μάρκετινγκ & Νέες Τεχνολογίες »

Συντονιστές: Γαργαλιάνος, Δ. & Αντωνοπούλου, Α.

- 1 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΑΠΟΘΑΡΡΥΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ
Τερζούδης, Χ., Κριεμάδης, Θ. & Αλεξόπουλος, Τ.
- 2 SOCIAL MEDIA ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
Ντόλκου, Μ., Βρόντου, Ο., Κριεμάδης, Θ. & Δουβής, Ι.
- 3 ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ
Κυριάκης Δ. & Τραυλός, Α.Κ.
- 4 Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΑΝΑΨΥΧΗΣ
Φλάμπουρας – Νιέντος ,Η., Ζουρνατζή, Ε. & Κουστέλιος, Α.
- 5 ΟΙ ΙΔΙΟΜΟΡΦΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ UEFA CHAMPIONS LEAGUE
Τσιλιγκίρη Χ., Γεωργιάδης, Κ. & Βρόντου, Ο.

Αίθουσα 4 (A25)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Μάρκετινγκ Μάνατζμεντ »

Συντονιστές: Αθανασοπούλου, Π. & Δημητρόπουλος, Π.

- 1 ΠΡΟΦΙΛ ΧΟΡΗΓΩΝ (ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ) ΤΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ : ΕΡΕΥΝΑ ΠΙΛΟΤΟΣ
Βανδώρου, Ε., Αυθίνος, Ι. & Κιάφφας, Ζ.
- 2 Διερεύνηση της πρόβλεψης της Καταναλωτικής Αφοσίωσης από την Προσκόλληση στην Τοποθεσία: Η Περίπτωση του Ολύμπου
Καραγιώργος, Θ., Αλεξανδρής, Κ. & Κουθούρης, Χ.
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΦΥΛΕΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΦΙΛΑΘΛΩΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΙΣΤΗ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ
Κασάπας, Ν., Δουβής, Ι. & Αθανασοπούλου, Π.
- 4 ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ «ΣΠΑΡΤΑΘΛΟΝ»
Κανελλοπούλου, Α.
- 5 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Οικονόμου, Α.Φ.

10:00 - 11:30 Προφορικές ανακοινώσεις

Αίθουσα 4 (A25)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Κοινωνιολογικά θέματα Αθλητισμού»

Συντονιστές: Κωνσταντίνος, Π. & Αυγερινού, Β.

- 1 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ: ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΠΙΛΟΤΟΣ
Σαριδάκη, Χ. & Αυθίνος, Ι.
- 2 Η ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΝΙΩΝΙΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΣΤΗ ΣΜΥΡΝΗ (1896-1921)
Μπαλτάς, Α.
- 3 Η ΕΞΑΙΡΕΤΗ ΥΠΕΡΟΧΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΦΥΣΗΣ
Χίντζογλου, Θ.
- 4 ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ, ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ: Η ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΔΙΟΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ
Παπαδημητρίου, Ε., Αντωνοπούλου, Π. & Τραυλός, Α.Κ.
- 5 ΑΘΛΟΥΜΕΝΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΕΣ ΠΟΛΙΤΕΣ
Σουφλέρης, Ε.
- 6 ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ /ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΟΡΦΕΣ ΒΙΑΣ /ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ
Μανουσάκης, Ι., Κωνσταντίνος, Π., Προδρομίτης, Γ. & Αλεξιάς, Γ.
- 7 ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΗΘΙΚΗΣ ΑΠΟΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΑΠΌ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ
Δούμα, Ε. & Τραυλός, Α.Κ.
- 8 Η ΑΘΛΗΣΗ & Η ΑΝΑΨΥΧΗ ΩΣ ΑΝΑΠΟΣΠΑΣΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΕΘΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΔΙΑΔΥΚΤΙΟ
Σαρηγιαννίδη, Ε., Κωνσταντίνος, Π., Κατερέλος, Ι. & Αλεξιάς, Γ.

10:00 - 11:30 Προφορικές ανακοινώσεις

Αίθουσα 2 (I29)

Προφορικές ανακοινώσεις : «Αθλητικός Τουρισμός & Αναψυχή»

Συντονιστές: Κώστα, Γ. & Βρόντου, Ο.

- 1 Η ΠΕΡΙΠΛΟΚΟΤΗΤΑ ΧΑΡΑΞΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
Γαϊτανάκης, Α. Βρόντου, Ο. & Δουβής, Ι.
- 2 ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥΣ ΣΕ ΥΠΑΙΘΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΑΝΑΨΥΧΗΣ
Δαλάκης, Α., Υφαντίδου, Γ., Τσίτσικαρη, Ε., Κώστα, Γ. & Αλεξανδρής, Κ.
- 3 ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΣΥΝΘΕΤΟΥ ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ ΑΛΠΙΚΟΥ ΣΚΙ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΣΚΙ
Κομπού, Σ., Κυπραίος, Γ. & Γιobάνης, Β.
- 4 Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ "NORDIC WALKING" ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ
Κυριάκης, Β., Δουβής, Ι., Βρόντου, Ο. & Κυριάκης, Δ.
- 5 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ
ΛΙΜΝΗΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
Παγούνης Ν., Βρόντου, Ο., Δουβής, Ι. & Αλεξόπουλος, Τ.
- 6 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
Υφαντίδου, Γ., Πολεμίτης, Α. & Κώστα, Γ.
- 7 ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ-ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ: ADAPTATION ΚΑΙ STANDARDIZATION ΣΤΙΣ
ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΟΤ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
Αντωνοπούλου, Π. & Δρακοπούλου, Χ.

11:30 – 12:00 Διάλλειμα

12:00 – 14:00

Αμφιθέατρο

Στρογγυλή Τράπεζα : « Σχολικός Αθλητισμός & Αθλητισμός για Όλους κάτω από τις νέες οικονομικές συνθήκες »

Συντονιστής: Μουντάκης, Κ.

- 1 **Γκανάτσιος, Γ.**, ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΔΙΕΥΘ/ΣΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ –ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΛΛΕΔΑ
- 2 **Δασκαλάκης, Σ.**, ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘ/ΣΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
- 3 **Δροσίτης, Ι.**, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
- 4 **Θεοδωρακόπουλος, Ι.**, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ
- 5 **Κωνσταντινάκος, Π.**, ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
- 6 **Μουντάκης, Κ.**, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
- 7 **Ρουσέτη, Μ.**, ΑΝΑΠΛ. ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ ΔΙΕΥΘ/ΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ
- 8 **Συρίγος, Π.**, ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ & ΑΘΛΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ Ν. ΣΜΥΡΝΗΣ
- 9 **Τσιράκος, Δ.**, ΕΙΔΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ-ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ Α.Α.Η. Α.Ε.Ο.Τ.Α.

Αίθουσα 2 (I29)

Στρογγυλή Τράπεζα : «Αθλητικό Δίκαιο & Κυβερνητική στον Αθλητισμό»

Συντονιστής: Παναγιωτόπουλος, Δ.

- 1 **Αναγνωστόπουλος, Ι.**, Ε.Ε.ΔΙ.Π. Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
- 2 **Μουρνιανάκης, Ι.**, ΥΠ. ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΝΟΜΙΚΗ ΠΑΝ. ΑΘΗΝΩΝ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
- 3 **Παναγιωτόπουλος, Δ.**, ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝ. ΑΘΗΝΩΝ
ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ & ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ ΔΙΚΑΙΟΥ
- 4 **Παπαλουκάς, Μ.**, ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ . Τ.Ο.Δ.Α. ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
- 5 **Πατρώνης, Α.**, Υπ. Διδάκτωρ Τ.Ε.Φ.Α.Α. Αθηνών
ΦΥΣΗ, ΔΟΜΗ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

13^ο Συνέδριο ΕΛΛΕΔΑ – Πρόγραμμα εργασιών
" Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα στον Αθλητισμό: Η Απάντηση στις Προκλήσεις του
Σήμερα και του Αύριο " Σπάρτη 7 -9 Δεκεμβρίου 2012
Κτήριο Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης & Ποιότητας Ζωής

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012

14:00 – 15:30

Αμφιθέατρο

Στρογγυλή Τράπεζα : «Οι απόφοιτοι του Τ.Ο.Δ.Α. στην αγορά εργασίας»

Συντονίστρια: Αυγερινού, Β.

1. **Πάρις Βοργιάς**, Β' Manager & Υπεύθυνος Marketing - ΚΑΕ Ηλυσιακός
2. **Αλέξια Καπλανίδη**, Sport Information Group Leader - London Olympic Games 2012
3. **Γιάννης Κουλουριώτης**, Διοικητική Υποστήριξη Ποδοσφαιρικού Τμήματος - ΠΑΕ Παναθηναϊκός
4. **Κατερίνα Λυμπέρη**, Υπεύθυνη Επικοινωνίας & Αγωνιστικού Τομέα -Ελληνικός Ιππικός Όμιλος
5. **Σοφία Μάγειρα**, Customer Relations, Marketing Costa Navarino Racquet Academy Manager - Play Sports
6. **Λουδοβίκος Ορφανός**, Υπεύθυνος Marketing - ΠΑΕ Εργοτέλης
7. **Ζήσης Πασχαλίδης**, Market Developer - Coca Cola
8. **Τζωρτζίνα Πέννα**, Αθλητική Δημοσιογράφος, Αρχισυντάκτρια Ραδιοφωνικών Εκπομπών - NOVA Sports FM 94,6
9. **Κώστας Στύλας**, Διευθυντής Marketing & Εμπορικής Ανάπτυξης – ΚΑΕ ΠΑΟΚ
10. **Θοδωρής Τζαβιδόπουλος**, Εμπορική Διεύθυνση - ΠΑΕ Ολυμπιακός

Workshops 14:00 – 15:30

Αίθουσα 4 (A29)

Workshop: « Βασικές Αρχές & Περιβάλλον Μάνατζεμεντ »

Εισηγητής: Γαργαλιάνος, Δ.

Αίθουσα 2 (I29)

Workshop: « Οργάνωση Αθλητικών Σωματείων & Ομοσπονδιών »

Εισηγητής: Κυριακόπουλος, Δ.

Εργαστήριο (I30)

Workshop: «Πρώτες Βοήθειες σε Καταστάσεις Επείγουσας Βοήθειας»

Εισηγητής: Στεργιούλας, Α.

15:30 – 16:00 Αμφιθέατρο

Τελετή Λήξης- Συμπεράσματα Συνεδρίου

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης Αθλητισμού

19 Χρόνια 1993-2012

ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΟΠΑΠ Α.Ε.

μία εταιρία
μία ιδέα
καλό για όλους

Χορηγοί Επικοινωνίας

